НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

ПІДСУМКОВА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СЛУХАЧІВ, КУРСАНТІВ І СТУДЕНТІВ

25 квітня 2024 року

Харків 2024

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

ПІДСУМКОВА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СЛУХАЧІВ, КУРСАНТІВ І СТУДЕНТІВ

25 квітня 2024 року

м. Харків

Підсумкова науково-практична конференція слухачів, курсантів і студентів (25 квітня 2024 року) : тези. Харків: Вид-во НАНГУ, 2024. 672 с.

Видання містить тези доповідей Підсумкова науково-практична конференція слухачів, курсантів і студентів, яка відбулась 25 квітня 2024 року. Організатор конференції: Національна академія Національної гвардії України.

© Національна академія Національної гвардії України, 2024

Оргкомітет конференції:

Голова оргкомітету: заступник начальника Національної академії Національної гвардії України з наукової роботи доктор технічних наук професор полковник **Кайдалов Р.О.**

Відповідальний секретар оргкомітету: науковий співробітник науково-організаційного відділу **Самсонова Г.С.**

Члени оргкомітету:

начальник науково-організаційного відділу доктор філософії полковник **Мельніков Р.С.**;

начальник навчально-методичного центру кандидат військових наук доцент полковник **Тробюк В.І.**;

начальник командно-штабного факультету кандидат військових наук доцент полковник **Антонець В.В.**;

начальник факультету логістики кандидат педагогічних наук доцент полковник **Павлов Я.В.**;

начальник оперативного факультету кандидат технічних наук доцент полковник **Павлов С.П.**;

начальник гуманітарного факультету кандидат педагогічних наук полковник **Іщенко С.О.**;

старший помічник начальника науково-організаційного відділу доктор філософії майор **Куруч О.С.**

Адреса оргкомітету: 61001, м. Харків, майдан Захисників України, 3, Національна академія Національної гвардії України, науково-організаційний відділ

Контактні телефони: 057-739-26-02, 54-76

Електронна адреса: conf.nangu@gmail.com

Доповіді відтворені безпосередньо з авторських оригіналів. За достовірність представлених результатів відповідальність несуть автори.

СЕКЦІЯ № 1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ (БОЙОВОЇ) ДІЯЛЬНОСТІ ФОРМУВАНЬ СИЛ БЕЗПЕКИ І СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Керівник секції – доктор наук з державного управління, доцент, начальник кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва полковник Бондаренко О.Г.;

Секретар секції – старший викладач кафедри управління та логістики підполковник Тесніков О.М.

ПІДСЕКЦІЯ 1.1.
СЛУЖБОВО-БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЯМИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА З'ЄДНАНЬ НГУ

Керівник підсекції – старший викладач кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва полковник Толстоносов Ю.М.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри управління та логістики підполковник Тесніков О.М.

УДК 355.05

Антикало В.В., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Яковенко Є.С., кандидат педагогічних наук, заступник начальника командно-штабного факультету з навчальної роботи (начальник навчальної частини), Національна академія Національної гвардії України, полковник

РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ КОМАНДИРУ ТА ШТАБУ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАСТУПУ З ФОРСУВАННЯМ ВОДНИХ ПЕРЕШКОД

Результати проведеного аналізу досвіду форсування водних перешкод у локальних війнах і збройних конфліктах сучасності свідчать, що відповідно до факторів, які впливають на наступальний бій з форсуванням водної перешкоди, військові формування різних ланок виконували покладені на них завдання та використовували різні способи дій.

Проте системних досліджень, присвячених питанням визначення ефективних (раціональних) способів виконання завдань, що виконуються

військовими частинами при веденні наступального бою з форсуванням водної перешкоди, не проводилося.

Отже, виникає потреба в удосконаленні планування наступального бою військовими частинами оперативного призначення НГУ з форсуванням водної перешкоди, запровадження ефективного управління підрозділами з використанням сучасних підходів, а також набуття спроможностей силами оборони України для гарантованої відсічі збройній агресії, оборони держави, участі у підтриманні миру і міжнародної безпеки.

Наступ повинен проводитися з повною напругою сил, у високому темпі, безупинно вдень і вночі, за будь-яких погодних умов, при тісній взаємодії підрозділів усіх родів військ, спеціальних військ та забезпечення.

Сутність форсування полягає у доланні з боєм водної перешкоди, протилежний берег якої обороняється противником. Рішення на форсування водної перешкоди приймається під час організації наступу і уточняються при підході до водної перешкоди на підставі даних розвідки і з урахуванням обстановки, що склалась.

Заходи, які необхідно врахувати при наступі з форсуванням водної перешкоди:

завдання при підході до водної перешкоди, під час форсування і на протилежному березі;

місця основних і запасних переправ, переправні засоби;

район герметизації танків, райони (місця) посадки (завантаження) на самохідні десантно-переправні засоби, вихідний рубіж для форсування та час його проходження;

артилерійському, і протитанковому підрозділам – завдання з підтримки підрозділів під час форсування водної перешкоди і бою на протилежному березі;

підрозділу протиповітряної оборони – завдання з прикриття підрозділів від повітряного противника під час виходу до водної перешкоди, в ході форсування, під час бою на протилежному березі; стартові (вогневі) позиції, час готовності до відкриття вогню і порядок переправи;

доданим підрозділам інженерних військ – завдання щодо інженерної розвідки місць переправ, обладнання та утримання переправ, підготовки шляхів висування до них; місця зосередження десантно-переправних засобів при висуванні до водної перешкоди і під час форсування; резерв десантно-переправних засобів.

Таким чином, в роботі розглянуто методику вибору раціональних способів виконання завдань у ході ведення наступального бою з форсуванням водної перешкоди дозволяє визначити раціональний варіант перерозподілу сил і засобів по елементах бойового порядку, оцінити ефективність ведення військовою частиною наступального бою з форсуванням водної перешкоди за визначеними варіантами дій підрозділів та обрати для ведення бою раціональний варіант дій із множини допустимих.

УДК 351.862.44

Бабич В.М., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академії Національної гвардії України, капітан;

Жабінський В.М., старший викладач кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

СПОСОБИ ДОСЯГНЕННЯ РАПТОВОСТІ ДІЙ ВІЙСЬКОВОЮ ЧАСТИНОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОШУКУ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЯ ДРГ В БЛОКОВАНОМУ РАЙОНІ

На основі аналізу бойового досвіду визначено способи досягнення раптовості дій військових частин Національної гвардії України у спеціальній операції з пошуку та знешкодження диверсійно-розвідувальних груп, здійснено їх ранжирування і виокремлення найбільш значущих.

Із початком збройного конфлікту на Сході України питання боротьби з диверсійно-розвідувальними групами (ДРГ) набули особливої гостроти, оскільки нерозривно пов'язані з вирішенням проблеми забезпечення національної безпеки України. Удосконалення прийомів і способів припинення діяльності ДРГ залишається актуальним і сьогодні.

Національна гвардія України (НГУ) відповідно до свого призначення і завдань, визначених у Законі України «Про Національну гвардію України», залучається до припинення діяльності ДРГ. Однією з функцій НГУ є участь у спеціальних операціях (СО) зі знешкодження озброєних злочинців, припиненні діяльності ДРГ, організованих груп і злочинних організацій на території України, а також у заходах, пов'язаних із припиненням терористичної діяльності.

Підвищити ефективність бойового застосування військових частин НГУ у СО зі знешкодження ДРГ можливо завдяки застосуванню форм і способів дій, що враховують чинники раптовості.

Під раптовістю дій формувань НГУ слід розуміти здатність застосування неочікуваних для противника форм і способів дій у несподіваному місці й у невідомий йому час із метою захоплення ініціативи й переваги.

Проведений аналіз збройних конфліктів останнього часу, вивчений та узагальнений досвід боротьби з ДРГ на Сході України дозволили визначити і провести ранжирування за частотою застосування основних способів досягнення раптовості дій. До таких належать: приховування підготовки удару, завдання удару в несподіваний для противника спосіб, застосовування нової (нетипової) зброї і

бойової техніки, завдання удару в несподіваний для противника час, завдання удару в несподіваному для противника місці, а також дезінформація противника.

Найвагомішим способом досягнення раптовості є приховування підготовки удару, що полягає в мінімізації інформації, яку отримує противник про замисел і підготовку майбутніх бойових дій.

Маскування як вид бойового забезпечення організовується і здійснюється з метою приховування від противника власних сил та засобів і введення його в оману стосовно своїх намірів.

Ще одним способом досягнення раптовості є застосовування нової (нетипової) зброї і бойової техніки.

Завдання удару в несподіваний для противника час є одним із найбільш простих, надійних і часто застосовуваних способів досягнення раптовості, який не вимагає великих витрат.

У цілому ж аналіз бойового досвіду показує, що активна сторона в інтересах досягнення раптовості звичайно прагне завдавати удару в тому місці, де він найменше очікується. При цьому, природно, ураховуються інші чинники, що впливають на результативність ведення бойових дій. До них належать: складність підготовки удару в несподіваному місці, підвищені витрати на його підготовку та очікувані за рахунок раптовості переваги.

УДК 351.862.44

Бабіч С.М., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Чухлатий А.В., доцент кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

ОБҐРУНТУВАННЯ БОЙОВОГО ПОРЯДКУ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОШУКУ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЯ ДРГ ПРОТИВНИКА

Забезпечення розвитку України, реалізація курсу євроінтеграції, саме існування нашої країни у період загроз та небезпеки ще більше, ніж у мирний час, вимагає активізації кардинальних реформаційних процесів, насамперед у сфері організації та діяльності національного сектора безпеки та оборони.

Переосмислення пріоритетів у внутрішній та зовнішній політиці, геополітичні та геостратегічні зміни у державі стали вимагати нових підходів до

власної системи національної безпеки, ключовим елементом якої виступає внутрішня безпека.

У свою чергу, належний рівень функціонування системи безпеки та оборони нашої держави, гарантування добробуту громадян, захист їх прав і свобод забезпечується ефективною діяльністю органів державної влади, правоохоронних органів, військових структур тощо.

Відповідно, з урахуванням геополітичної і внутрішньої обстановки в Україні діяльність усіх державних органів має бути зосереджена на прогнозуванні, своєчасному виявленні, попередженні і нейтралізації зовнішніх і внутрішніх загроз національній безпеці, захисті суверенітету і територіальної цілісності України, безпеки її прикордонного простору, піднесенні економіки країни, забезпеченні особистої безпеки, конституційних прав і свобод людини і громадянина, викоріненні злочинності, вдосконаленні системи державної влади, зміцненні законності і правопорядку та збереженні соціально-політичної стабільності суспільства, зміцненні позицій України у світі, підтриманні на належному рівні її оборонного потенціалу і обороноздатності, радикальному поліпшенні екологічної ситуації.

Під час введення надзвичайного стану у відповідь на кризові ситуації соціально-політичного характеру завдання щодо розв'язання кризової ситуації пов'язані з активними діями по припиненню та ліквідації масових безладів на великій території, боротьбі з ДРГ у випадку здійснення масових терористичних актів та інші (як правило, це завдання із забезпечення національної безпеки, у тому числі й внутрішньополітичної безпеки держави). Тому й природно, що вирішальною силою є НГУ, завдяки наявності сил, решта сил військового командування забезпечує ці дії.

Стан і можливості військових сил і засобів вивчаються з метою визначення їх здатності виконати покладені на них завдання. а також встановити, в якій мірі вони дозволяють створити необхідне угруповання. При цьому з'ясовуються укомплектованість підрозділів, фізичний і моральний стан особового складу, службовий досвід і рівень спеціальної підготовки; особисті якості і досвід командирів підрозділів, кількість і стан бойової техніки. При оцінці своїх сил і засобів також вивчається: можливість своєчасно прибути підрозділів в район зосередження; наявність і стан бойової техніки, пристроїв і спеціальних засобів, які застосовуються з метою надання морального і фізичного впливу на злочинців; ступінь підготовки особового складу до виконання конкретного завдання; чисельність, склад, екіпіровку груп військових нарядів.

На сучасному етапі розвитку дій бригади НГУ існує потреба щодо використання нових методів оцінювання результатів ефективності їх діяльності,

так як ті методи, які раніше використовувалися не завжди забезпечують повне відображення всіх показників, які є вагомим важелем керівництву при прийнятті стратегічних цілей.

Під надійністю ізолювання або блокування визначеного району розуміється здатність військ (сил) НГУ в ході зайняття рубежів на місцевості, здійснення ізоляції району, шляхів (напрямків) зосередження не допустити виходу (просочування) дрібних груп противника із району його зосередження, позбавлення доступу до джерел постачання, запобігання надходженню поповнення, постачання боєприпасів і зброї з метою наступного його роззброювання (полону) або знищення.

УДК 355.4

Білошин О.С., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Подвязніков С.М., старший викладач кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ КОМАНДИРУ БРИГАДИ ОП НГУ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАСТУПАЛЬНОГО БОЮ ПО ВИХОДУ З ОТОЧЕННЯ

З початком війни питання виходу з оточення, є гострим питанням і на даний момент та являється актуальним з початку агресії рф 2014 року.

Вихід із оточення полягає у прориві кільця оточення на обраній ділянці (напрямку) з метою з'єднання зі своїми військами. Для досягнення раптовості та скритності дій прорив оточення доцільно починати вночі та в умовах обмеженої видимості, іноді навіть не проводячи вогневої підготовки. Вихід із оточення здійснюється з дозволу старшого командира у взаємодії з підрозділами, що ведуть зустрічні бойові дії із зовнішнього фронту, або самостійно. Вихід з оточення - це прорив фронту оточення противника підрозділами, що в нього потрапили, та їх вихід для сполучення в подальшому з рештою своїх військ.

Як показує аналіз поглядів противника на ведення бойових дій зі знищення оточених угруповань, основу військ, що утворюють внутрішній фронт оточення, зазвичай становлять батальйони (БТгр), бойовий порядок яких будується залежно від складу оточеного угруповання в один або два ешелони. Глибина фронту оточення в цьому випадку становить у середньому 3-5 км. Відповідно такою ж буде глибина найближчого завдання батальйону. Підрозділи

противника, що складають фронт оточення, як правило, перебувають у наступальному угрупованні, тому для успіху прориву батальйону необхідно створювати перевагу не більше ніж 1-1,5-кратну. Однак, у зв'язку з тим, що щільність сил і засобів противника в цьому випадку значно вища, ніж в обороні, підрозділи, що ведуть бій в оточенні, мають значні втрати, фронт прориву батальйону може становити зазвичай до 500 (1000) м.

Прорив є формою маневру, при якій атакуючі підрозділи бригади намагаються проникнути в глибину оборони противника на вузькій ділянці фронту і в подальшому порушити його оборону. Прорив необхідно починати з вогневої підготовки атаки. За переваги авіації противника, вночі та за інших умов обмеженої видимості іноді вигідно атакувати противника раптово, без вогневої підготовки. У цьому випадку з переходом підрозділів прориву в атаку артилерії відразу необхідно виконувати завдання вогневої підтримки атаки. Батальйонам, що призначені для прориву, необхідно атакувати противника на бойових машинах посиленими танковими підрозділами.

Стрімкою атакою потрібно прорвати фронт оточення та просуватися вперед, не даючи противнику відновити боєздатність. Артилерія і засоби, що виділені для стрільби прямою наводкою, придушують і знищують цілі противника, які заважають просуванню підрозділів, що призначені для прориву. Після прориву ці підрозділи необхідно використовувати для розвитку і розширення прориву або для недопущення закриття противником пролому і забезпечення виведення решти оточених підрозділів. З утворенням пролому в напрямку виходу з оточення висилаються розвідувальні органи. Бойова охорона підрозділів, що призначені для прориву, з розвитком прориву повинні закріпитися на вигідних рубежах у готовності до відбиття атак противника у фланг підрозділам прориву і недопущення звуження коридору. В подальшому у взаємодії з бойовою охороною підрозділів прикриття вони забезпечують вихід з оточення головних сил.

Підрозділи, що виділені для прикриття, необхідно активними діями на займаних рубежах ввести противника в оману і відвернути частину його сил від напрямку прориву. Підрозділи, що виділені для прикриття флангів, з розвитком наступу закріплюються на вигідних рубежах у готовності до відбиття атак противника для недопущення звуження ділянки прориву.

На відволікаючому напрямку раніше або одночасно з початком прориву провести коротку вогневу підготовку наступу та атаку підрозділів з обмеженими цілями. Підрозділи, які прорвали фронт оточення, можуть використовуватися для утримання і розширення ділянки прориву. Артилерія переміщається як і у наступі, їй необхідно виходити з оточення разом із підрозділами, що здійснюють прорив.

Підрозділи ТхЗ і тилу БТгр виходять з оточення за підрозділами, які прориваються. Підрозділи прикриття під час прориву і виходу військ утримують займані позиції, не допускаючи звуження фронту оточення. Після прориву БТгр продовжує постійний рух на з'єднання зі своїми військами, частиною сил утримуючи пролом, що утворився, до виходу з оточення всіх підрозділів. Командир БТгр встановлює зв'язок із командиром частини, у напрямку району дій якого виходять підрозділи батальйонної тактичної групи, і погоджує з ним питання взаємного розпізнавання і пропуску підрозділів через бойові порядки своїх військ. Після виходу з оточення командир доповідає про це старшому начальнику (у найближчий штаб) і надалі діє відповідно до його вказівок.

БТгр, яка призначена для дій у складі військ прикриття прориву і виходу з оточення з'єднання (частини, об'єднаної військової групи), необхідно залишатися на зайнятих позиціях до зазначеного часу (сигналу) і вести такі ж дії, які передували прориву і виходу з оточення.

Після проведеного аналізу ведення наступального бою по виходу з оточення визначили, що особливості виходу з оточення, а саме одночасне ведення наступу з проривом оборони противника та ведення маневреної оборони по фронту оточення, демонстраційні дії з наступним відходом, будуть суттєво впливати на зміст замислу та рішення командира.

УДК 355.4

Гоморов В.С., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Лавніченко О.В., кандидат військових наук доцент, професор кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ САМОСТІЙНОГО УГРУПОВАННЯ ОТО НГУ ДЛЯ ДІЙ У КРИЗОВОМУ РАЙОНІ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

ГУ НГУ відповідно Закону «Про правовий режим надзвичайного стану» можуть бути надані повноваження, необхідні для відвернення загрози та забезпечення безпеки і здоров'я громадян, нормального функціонування національної економіки, органів державної влади та органів місцевого самоврядування, захисту конституційного ладу.

Серед складових військового командування ГУ НГУ має в підпорядкуванні потужні сили і засоби, необхідні для виконання цих повноважень. Але в той же час слід відмітити, що не всі повноваження можуть виконувати сили НГУ, що потребує посилення сил НГУ в тому числі ОТО, за рахунок інших силових відомств, що можуть бути залучення в умовах НС. Виникає також питання щодо за діяння сил та засобів ЗСУ, що опиняються в епіцентрі НС.

Існуючі методики створення угруповань військ для ведення оборонних, контрнаступальних (наступальних) та інших операцій, що є традиційними для великомасштабних та локальних воєн, і не дають можливості обґрунтувати склад та чисельність угруповання військ для застосування у підтриманні режиму НС (ліквідації ВЗК), особливо за необхідності виконання службово-бойових завдань у містах та інших населених пунктах.

У питанні визначення складу та чисельності такого угруповання сил ОТО існує особливість. Полягає вона у підході до оцінки своїх сил та сил противника. Так, якщо бойові можливості регулярних з'єднань та частин збройних сил можна оцінити через бойові потенціали, а бойові можливості незаконних збройних формувань з певними похибками - також через бойові потенціали шляхом порівняння їх з аналогічними за чисельністю та озброєнням регулярними формуваннями в основних видах бою, то допомога населення силам НЗФ у розвідці, оповіщенні, приховуванні, матеріальному забезпеченні тощо, бойовим потенціалом не виміряти.

Вважається що угруповання військ (сил) для дій у підтриманні режиму НС (збройному конфлікті) має включати формування різних міністерств та відомств з метою підвищення ефективності виконання завдань та досягнення в першу чергу невійськових, головним чином політичних цілей.

Іншою вимогою до складу угруповання має бути достатність її сил та засобів для виконання завдань.

Важливою умовою достатності складу угруповання сил ОТО, створюваного на вирішення завдань, на наш погляд, є збалансованість її складу.

Таким чином, угруповання сил ОТО, призначене для дій у кризовому районі в умовах надзвичайного стану (внутрішньому збройному конфлікті), має бути за своїм складом різновідомчим, збалансованим і достатнім для виконання всієї сукупності завдань, що покладаються на угруповання ОТО у певному районі відповідальності (проведення спеціальної операції).

Для визначення необхідного складу ОГВ(с) пропонується використовувати наступний методичний підхід.

Насамперед, враховуючи оперативну обстановку в районі конфлікту, географічне положення та фізико-географічні умови району майбутніх дій,

а також цілі майбутніх дій, необхідно визначити, які сили і засоби будуть виділені від силових структур.

Після цього необхідно визначити оперативні завдання, за допомогою вирішення яких планується досягти мети майбутніх дій.

Обов'язковим елементом етапу визначення оперативних завдань є необхідність проведення розрахунків, у ході яких визначаються та порівнюються, з урахуванням функціонального призначення, можливості військових формувань різних міністерств та відомств щодо виконання кожного з оперативних завдань майбутніх дій. Після оцінки та порівняння можливостей різних формувань визначається склад сил, що дозволяє найефективніше виконати конкретне оперативне завдання.

Надалі, з урахуванням послідовності майбутнього виконання оперативних завдань та розрахунків оптимальної потреби сил і засобів при виконанні кожного завдання визначається склад угруповання сил ОТО, включаючи необхідні резерви.

Кожен етап запропонованого методичного підходу повинен забезпечувати перехід до етапу, наступного за ним, при цьому повинні бути дано вичерпні відповіді на всі питання, що виникли як в інтересах наступного етапу, так і в інтересах визначення потрібного складу угруповання сил ОТО.

На завершальному етапі визначається склад сил ОТО та перевіряються оперативні розрахунки. Після завершення роботи з визначення складу угруповання результати її доповідаються особам, які приймають рішення, та використовуються при розробці плану дій у кризовому районі в умовах надзвичайного стану.

УДК 355. 43; 004.5

Дацько О.О., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Обрядін В.В., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

СПОСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНОМ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПРИ ПЛАНУВАННІ ОБОРОННОГО БОЮ

Аналіз літературних джерел та воєнних публікацій з приводу застосування інформаційних технологій у військовій справі вказує на істотне скорочення часу

в роботі органу управління тактичної ланки в процесі прийняття військового рішення (ППВР) за стандартами НАТО; зменшення кількісті персоналу органу управління військового формування; підвищення якості проведених аналітичних розрахунків, а також обґрунтованості висновків та пропозицій, які готує штаб в інтересах вироблення замислу та рішення командира на оборонний бій.

Все це безапеляційно дозволяє стверджувати, що на зміну традиційній в минулому столітті гонці озброєнь прийшла гонка інформаційних переваг.

В концепції системи забезпечення інформацією органів військового управління надано таке визначення інформаційних технологій: це – сукупність методів, способів, прийомів і засобів обробки документованої інформації, включаючи прикладні програмні засоби, і регламентний порядок їх застосування. Саме з позиції наданого формулювання спробуємо показати можливі способи застосування інформаційних технологій, зокрема, геоінформаційної системи (ГІС) Arc View GIS версії 3.3 у роботі командира та органу управління бригади під час планування оборонного бою.

Протягом першого та другого етапів стандартизованого ППВР секції штабу бригади проводять роботу стосовно отримання та аналізу бойового завдання (попереднього бойового розпорядження), які супроводжуються виконанням наступних процедур із залученням інформаційних технологій:

електронне склеювання (з використанням програмного ГІС - продукту *MapView*) растрових карт відповідно до визначеної номенклатури (до 5 хвилин на електронну склейку 12 аркушів будь-якої номенклатури та масштабу) та відображення цифрових прошарків місцевості з класифікатору векторних карт району бойового (оперативного) застосування військового формування (відбувається у реальному масштабі часу);

відображення на моніторах АРМ посадових осіб органу управління, що залучаються до аналізу отриманого завдання, у вигляді завчасно підготовлених шаблонів (точкових, лінійних та полігональних об'єктів) бойових завдань, бойових порядків (елементів оперативної побудови) підпорядкованих військових частин (оперативного угруповання), сусідів, положення противника у відповідності до попередньо визначеної органами військової розвідки його організаційно-штатної структури;

з електронних таблиць завчасно підготовлених баз даних в атрибутивні таблиці векторних тем, за бажанням, та завдяки безпосередньої участі посадових осіб органу управління (відповідно до їх компетенції) заносяться дані, які розкривають склад, стан, укомплектованість, морально-психологічний та фізичний стан військ, прямокутні координати виявлених об'єктів (цілей), джерела інформації, достовірність набутих даних та час їх надходження.

До процесу планування оборонного бою, на який відводиться, за стандартами НАТО, не більше третини усього наявного часу (до шести годин), залучається більша частина посадових осіб органу управління. Робота проводиться на поєднаних у локальну мережу АРМ та полягає в оцінюванні противника, своїх військ і сусідів, району дій та інших умов і факторів, які можуть впливати на виконання поставленого завдання.

Виконання кожної процедури супроводжується вирішенням постійно існуючого протиріччя між об'єктивним зростанням обсягів інформації та обмеженими людськими можливостями посадових осіб органу управління стосовно своєчасного оброблення наданої інформації (вхідної та вихідної) в інтересах підготовки та впровадження раціональних рішень (висновків, пропозицій).

Подальше вивчення способів застосування геоінформаційних технологій на останніх п'яти етапах ППВР дозволить значно скоротити час, який необхідний органу військового управління бригади для завершення планування бою (бойових дій).

УДК 623.4

Коломак Р.Л., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Рікунов О.М., кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ОПЕРАТИВНОГО РІВНЯ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Розбудова системи військової освіти незалежної України потребує якісних реформ з метою підготовки висококваліфікованих фахівців сектору безпеки та оборони, зокрема і з огляду на зовнішню військову агресію стосовно України. Важливим у цьому аспекті є вивчення та узагальнення досвіду закордонних країн, зокрема Сполучених Штатів Америки та інших країн-членів НАТО. 30.12.2022 р. Кабінетом Міністрів України була прийнята Постанова № 1490 «Про внесення змін до Постанови КМУ від 15.12.1997 р. № 1410 «Про створення єдиної системи військової освіти». Даною Постановою у освітню діяльність впроваджується Концепція трансформації системи військової освіти (далі – Концепція). Відповідно до вказаної Постанови КМУ Міністерству оборони України

визначено з 1 вересня 2023 року розпочати здійснення заходів, передбачених Концепцією. Концепцію передбачається реалізувати у період до 2032 року.

У сфері професійної військової освіти держав-членів та партнерів НАТО підготовка спрямована на набуття офіцерами суто військово-професійних компетентностей без прив'язки до конкретної посади. Там навчають відповідно до військових звань, тобто штатно-посадових категорій

Водночас підготовка в навчальних закладах держав-членів Альянсу охоплює дві складові: вищу освіту і професійну військову освіту, які інтегровані та органічно поєднані між собою. Тобто відбувається поєднання формальної і неформальної освіти. Підготовка здійснюється на курсах удосконалення фахової компетентності в навчальних центрах перепідготовки та підвищення кваліфікації для офіцерів, яких планують призначити на певну посаду. Власне, поєднання формальної і неформальної освіти полягає в інтегруванні освітніх програм курсів професійної військової освіти та освітніх програм здобуття ступенів вищої освіти відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Тож тепер можна говорити, що в Україні є професійна військова освіта (Professional Military Education) — термін стандарту НАТО. Нині її заведено називати новою складовою структури військової освіти, яка функціонує шляхом запровадження багаторівневої системи L-курсів:

Тактичний рівень військової освіти, що передбачає:

- базовий курс тактичного рівня (L-1A);
- фаховий курс тактичного рівня (L-1B);
- командний курс тактичного рівня (L-1C);
- командно-штабний курс тактичного рівня (L-2);
- оперативний рівень військової освіти, що передбачає курс офіцерів об'єднаних штабів оперативного рівня (L-3);
- стратегічний рівень військової освіти, що передбачає:
- курс вищого керівного складу стратегічного рівня (L-4);
- курс стратегічного управління вищого рівня та державної політики(L-5).

Здобуття оперативного рівня військової освіти офіцерським складом сил оборони (у тому числі НГУ) здійснюється на курсі офіцерів об'єднаних штабів оперативного рівня професійної військової освіти (L-3) за єдиною освітньою програмою для всіх складових сил оборони в Національному університеті оборони України імені Івана Черняховського.

Разом з цим, Концепція визначає, що така підготовка може також здійснюватися у вищих військових навчальних закладах інших державних органів, зокрема Міністерства внутрішніх справ (МВС), з урахуванням наявності

відповідної матеріально-технічної бази, наукового та науково-педагогічного потенціалу. Рішення про започаткування такої підготовки приймається керівником державного органу, до сфери управління якого належить відповідний вищий військовий навчальний заклад, за погодженням з Міноборони.

Відповідно до Додатку до Концепції «Перелік завдань і заходів з реалізації Концепції трансформації системи військової освіти» для імплементації її у систему підготовки офіцерів оперативного рівня НГУ постають такі завдання:

до 2024 року розробити та ввести в дію освітні програми курсів професійної військової освіти відповідно до досвіду держав – членів НАТО, Європейського Союзу та власного досвіду ведення бойових дій Збройних Сил та інших складових сил оборони;

до 2024 року впровадити вимоги стандарту НАТО BI-SCD 075-007 «Освіта і підготовка» в освітню діяльність військових навчальних закладів;

до 2026 року створити матеріально-технічну базу, провести підготовку наукового та науково-педагогічного складу вищих військових навчальних закладів для започаткування курсів професійної військової освіти оперативного рівня за єдиними освітніми програмами;

до 2032 року модернізувати навчально-матеріальну базу військових навчальних закладів відповідно до їх перспективних планів розвитку та удосконалення навчально-матеріальної бази, а також стандартів НАТО.

Таким чином, постає дуже важливе завдання щодо підготовки до роботи із впровадження вимог Концепції трансформації системи військової освіти.

УДК 355.5

Коломицев В.М., слухач 722 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, підполковник;

Бабков Ю.П., кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

РОЗРОБЛЕННЯ СЦЕНАРІЮ ДІЙ УГРУПОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ МАСОВОМУ ПОРУШЕННІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ В ЗОНІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІВНІЧНОГО ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ

Сьогодні Україна вже більше року потерпає від несправедливої війни, розв'язаної російською федерацією внаслідок повномасштабного вторгнення.

Росія продовжує активно використовувати Білорусь для навчання та підготовки мобілізованих, яких потім перекидає на фронт. Також є загроза від Білорусії, де з початку липня 2023 року перебуває трохи більше п'яти тисяч російських найманців «Вагнер», які можуть мати на меті захоплення влади в Білорусії. Ця ситуація може спонукати масовий перехід державного кордону в Київській та Чернігівських областях.

Тому актуальним постає питання розроблення сценарію дій угруповання Національної гвардії України при масовому порушенні державного кордону в зоні відповідальності Північного оперативно-територіального об'єднанні, а саме:

Загальний опис сценарію.

Серед можливих ситуацій, що пов'язані з порушенням цілісності державного кордону України найбільш характерними є:

– неконтрольовані (стихійні) міграційні процеси через територію України;

– активізація нелегального транспортування через територію України небезпечних речовин або матеріалів;

– проникнення на територію України незаконних збройних формувань тощо.

Можливі причини (умови) виникнення кризової ситуації.

Приводом для цього «вторгнення» начебто має стати «перевдягнені диверсанти» з Білорусії. Але Міноборони запевняє, що це будуть не війська рф, а «перевдягнені українські диверсанти»;

Влада Білорусії запевняє, що «готова реагувати» на цю ситуацію.

Можливий розвиток кризи (обстановки), масштаби, наслідки.

В результаті складного економічного і соціально-політичного становища, що склалося в регіоні в результаті загострення обстановки із загрозою переростання у збройний конфлікт або який вже ведеться, може різко збільшитися кількість нелегальних емігрантів, які хочуть використати територію України у якості місця тимчасового (постійного) перебування для захисту від злочинних посягань, або у якості транзитної, для пересування в інші держави;

Цілі України, що мають бути досягнуті.

– недопущення розповсюдження незаконної міграції іноземців та осіб без громадянства, поряд з цим надання притулку біженцям, які офіційно звернулися за нею;

– сприяння нормалізації криміногенної обстановки на території України;

– дотримання міжнародних договорів;

Функції та завдання Національної гвардії України у визначених умовах.

Ведення службово-бойової діяльності в інтересах боротьби з незаконною міграцією, посилення охорони державного кордону, прикриття окремих напрямків, здійснення режимних заходів.

Загальний порядок застосування Національної гвардії України:

1) відстеження оперативної обстановки в зонах відповідальності управлінь ОТО, з'єднань та військових частин, в районах виконання СБЗ, безпосереднє розвідувальне забезпечення дій НГУ;

2) участь у проведені профілактичних заходів спрямованих на виявлення та протидію незаконній міграції населення, виявлення каналів незаконної міграції;

3) відпрацювання патрульними нарядами місць ймовірного перебування незаконних мігрантів;

4) забезпечення надійної охорони особливо важливих об'єктів, що охороняються;

5) забезпечення суворого пропускного режиму на об'єктах, що охороняються;

6) призначення варт з конвоювання за посиленим варіантом;

7) посилення охорони особливо важливих об'єктів військовими частинами з ОГП НГУ;

8) призначення додаткових варт.

Проведений аналіз розрахунків потрібних сил і засобів для розробленого сценарію, який показав, що для виконання завдань при масовому порушенні державного кордону не достатньо сил одного Північного оперативно-територіального об'єднання, так як значна кількість особового складу залучається до виконання завдань оборони.

Напрямки подальших досліджень спрямовані на оптимізацію сил угруповання Національної гвардії України для виконання завдань при масовому порушенні державного кордону.

УДК 355.233.1

Кузнєцов О.А., слухач 722 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Бондаренко О.Г., доктор наук з державного управління доцент, начальник кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ТАКТИКА ДІЙ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НГУ ПІД ЧАС УЧАСТІ У СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЯХ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Актуальність дослідження обумовлюється наявністю реальних загроз можливого поновлення бойових дій, наявністю колаборантів, злочинністю, можливими діями ДРГ противника на звільнених від агресора територіях та в районах зі складною ситуацією. Протистояння таким загрозам потребує здійснення стабілізаційних операцій, що передбачає створення міжвідомчих угруповань сил безпеки, до яких долучатиметься й Національна гвардія України (НГУ).

Існуючий науково-методичний апарат не завжди враховує специфіку стабілізаційних дій на деокупованій території, сучасні можливості гвардії та нові безпекові тенденції, орієнтуючись, в першу чергу, на визначення бойового складу загальновійськових угруповань або угруповань для забезпечення громадської безпеки, тому не може бути використаним. Отже, є потреба вдосконалити відповідну наукову методику.

Мета дослідження полягає у удосконаленні тактики дій військових частин НГУ різного призначення під час ведення стабілізаційних дій на деокупованих територіях.

Об'єктом дослідження є дії угруповання Національної гвардії України під час участі у стабілізаційних діях на деокупованих територіях

Предмет дослідження – тактика дій та бойовий склад військових частин НГУ різного призначення під час участі у стабілізаційних діях на деокупованих територіях

Стабілізаційні дії (СД) – це складник реінтеграційного процесу деокупованої території, що включає комплекс заходів, спрямованих на забезпечення безпечних умов життєдіяльності людей, громад, у тому числі організації гуманітарної логістики, відновлення правопорядку та формування стабільної безпеки на цих територіях. Розглянуті у відомих вітчизняних дослідженнях підходи до створення оперативних угруповань для ведення СД засновані на застосуванні переважно воєнних заходів і дій, наближених до загальновійськової тактики, а застосування правоохоронних, стабілізаційних і

без пекових заходів, нажаль, враховано не в повній мірі. На сьогодні стабілізаційні заходи мілітарного характеру здійснюють ЗСУ, НГУ, НПУ, ДПСУ, СБУ, а гуманітарне розмінування територій забезпечує ДСНС. НГУ бере участь у проведенні спільних заходів зі стабілізації оперативної обстановки та виконання завдань із забезпечення підтримання правопорядку та відновлення верховенства права на територіях, звільнених від окупації, а також у здійсненні перевезення військовополонених та розмінування територій.

Отже, проблемна ситуація полягає у потребі вдосконаленні існуючої тактики дій складу оперативних угруповань НГУ для виконання завдань у стабілізаційних операціях. Необхідно адаптувати її для більш ефективного ведення СД з урахуванням необхідності уточнення ролі й місця НГУ в міжвідомчому угрупованні сил безпеки, зростання невизначеності щодо можливих способів дій протидіючої сторони, потреби більш широкого застосування невоєнних способів дій на деокупованій території з метою підвищення ефективного ведення СД, а також застосування модульного принципу для створення формувань НГУ, що відповідали б вимогам обраного способу застосування.

В дослідженні здійснено аналіз особливостей тактики дій НГУ при веденні СД на деокупованих територіях та підхід щодо формування батальйонної тактичної (батальйонної) групи для виконання службово-бойових (бойових) завдань у стабілізаційній операції. Запропоновано варіант оперативної побудови угруповання НГУ, основу якого складають батальйонні групи (розрахункові одиниці) модульного складу та актуальне питання побудови цих підрозділів за модульним принципом у різному співвідношенні в складі батальйонних груп НГУ для виконання основних видів безпекових і службово-бойових (бойових) завдань, а також рекомендований композиційний варіант складу службово-бойових модулів бригадної (батальйонної) групи угруповання НГУ. Запропоновано, відповідно до сучасних реалій, основну роль надати діям малих тактичних підрозділів, які можуть мати різний набір спроможностей відповідно до потреб у конкретному районі відповідальності, взаємодії між ними на тактичному рівні, кооперації з населенням зі створенням єдиного інформаційного поля.

Таким чином, сукупність отриманих в дослідженні результатів, дозволяє вважати сформульоване завдання: дослідити тактику дій угруповання НГУ при проведенні стабілізаційних дій на деокупованих територіях – вирішеним, а поставлену мету: удосконалення тактики дій військових частин НГУ різного призначення під час ведення стабілізаційних дій на деокупованих територіях та практичних рекомендацій з організації службово-бойових дій – досягнутою.

УДК 351.862.44

Ляшок Є.М., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, підполковник;

Чухлатий А.В., доцент кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ВІЙСЬКОВИМИ ФОРМУВАННЯМИ, ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ, ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ПІД ЧАС ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

В умовах розбудови України як демократичної, правової держави важливе місце належить створенню системи гармонійних та ефективних політико-правових відносин між НГУ, органами внутрішніх справ, органами публічного управління різного рівня, громадськими формуваннями та населенням. Процеси реформування, які сьогодні відбуваються в українському суспільстві, особливо гостро розкрили проблему відсутності науково обґрунтованого дієвого механізму співпраці владних структур з правоохоронними органами, громадськими формуваннями у сфері забезпечення охорони громадського порядку, що в свою чергу призводить до непорозумінь та перешкод в діяльності один одного.

Кодексом цивільного захисту України під надзвичайною ситуацією розуміють обстановку на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності

Категорія «взаємодія» є суттєвим методологічним принципом пізнання природних і суспільних явищ. Щоб визначити суть об'єкта, необхідно виявити його закономірні взаємодії. Будь-який об'єкт може бути пізнаний лише в системі відносин і взаємодій з оточуючими явищами. Пізнання речей означає пізнання їх взаємодії, і водночас воно є результатом взаємодії між суб'єктом та

об'єктом. Будь-яке дослідження, емпіричне чи теоретичне, починається з виявлення зв'язків об'єкта, форм його взаємодії з середовищем. Щоб виявити суттєві ознаки будь-якого явища, необхідно використати загальні методи філософського пізнання, серед яких чільне місце посідає метод сходження від загального до часткового.

Взаємодії як управлінському процесу притаманна властивість прагнення до підвищення ефективності, до якомога оптимальнішого використання можливостей взаємодіючих суб'єктів. Згідно зі ст. 4 Європейської хартії про місцеве самоврядування від 15 жовтня 1985 року метою делегування є здійснення державних повноважень органами, найбільш близькими до громадян, що узгоджується з вимогами ефективності та економії управління. Делегуючи суб'єкт набуває права контролю за станом і наслідками виконання делегованих функцій, повноважень; він може також фінансувати їх здійснення з власних коштів, передавати у користування необхідні для цього майнові об'єкти. У делегованій сфері компетенції можлива взаємодія двох видів – делегування повноважень місцевих державних адміністрацій – сільській, селищній, міській радам та делегування повноважень обласної і районної рад – місцевим державним адміністраціям.

Взаємодія – узгодженні зусилля територіальних управлінь (ОТО), військових частин, підрозділів, варт, військових нарядів між собою та з взаємодіючими органами. Організується за завданнями, місцем і часом в інтересах найбільш ефективного застосування сил та засобів, досягнення високих результатів у службово-бойовій діяльності військ. Начальник територіального управління (ОТО) взаємодію організує: між підлеглими та з сусідніми частинами НГУ; місцевими органами поліції та СБУ; з органами ресурсного забезпечення МВС України, з відділами (відділеннями) спеціальних перевезень МВС України, установ цивільної авіації, зі штабами оперативних командувань, органами ДСНС України, начальниками гарнізонів, частинами ДПС України (при розташуванні військових частин у прикордонних районах).

УДК 355.05

Марченко А.Є., слухач 722 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Бондаренко О.Г., доктор державного управління, доцент, начальник кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ БОЄЗДАТНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВІЙСЬКОВОЇ РОЗВІДКИ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Підвищення ефективності відновлення боєздатності є одним із ключових завдань, які стоять перед всіма підрозділи в період воєнного стану. Це завдання є особливо актуальним, оскільки в результаті бойових дій підрозділи які, ведуть бойові дії зазнали значних втрат у техніці, озброєнні та особовому складі.

Відновлення боєздатності та підготовка підрозділів військової розвідки с початку повномасштабного вторгнення Російської Федерації є одним із пріоритетних завдань для керівників органів розвідки. У ході бойових дій на сході України підрозділи розвідки зазнали значних втрат, як у живій силі, так і в матеріально-технічному забезпеченні. Тому для забезпечення їхньої готовності до виконання завдань в інтересах держави необхідно провести комплекс заходів, які включають в себе:

1) Наповнення підрозділів розвідки особовим складом. Це може бути здійснено шляхом набору нових військовослужбовців, а також шляхом переведення військовослужбовців з інших підрозділів.

2) Забезпечення підрозділів розвідки необхідним озброєнням, військовою технікою та матеріально-технічними засобами. Це включає в себе закупівлю нового озброєння, військової техніки та матеріально-технічних засобів, а також ремонт та модернізацію наявного озброєння, військової техніки та матеріально-технічних засобів.

3) Підготовка та перепідготовка особового складу підрозділів розвідки. Це включає в себе проведення навчання особового складу за спеціально розробленими програмами.

4) Вдосконалення системи управління підрозділами розвідки. Це включає в себе розробку та впровадження нової системи управління підрозділами розвідки, яка буде відповідати сучасним вимогам.

Однак, для повного відновлення боєздатності підрозділів розвідки необхідно продовжувати реалізацію цих заходів у 2024 році. Зокрема, необхідно забезпечити повне наповнення підрозділів розвідки особовим складом, закупити необхідне озброєння та військову техніку, а також провести підготовку та перепідготовку особового складу підрозділів розвідки відповідно до сучасних вимог.

Крім того, важливим є забезпечення психологічної реабілітації та професійної підготовки особового складу підрозділів розвідки, які зазнали втрат у ході бойових дій. Це дозволить підвищити ефективність їхньої роботи та забезпечити їхню готовність до виконання завдань в інтересах держави.

Реалізація заходів з відновлення боєздатності підрозділів розвідки у 2024 році дозволить підвищити ефективність цих підрозділів та забезпечити їхню готовність до виконання завдань в інтересах держави.

УДК 623.4

Науменко Н.В., слухач 713 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Ткаченко М.Д., кандидат військових наук, доцент кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

РОБОТА ШТАБУ БАТАЛЬЙОННОЇ ТАКТИЧНОЇ ГРУПИ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ ПЕРЕСУВАННЯ КОМБІНОВАНИМ СПОСОБОМ

Актуальність даної теми полягає в тому, що воєнно-політична обстановка в країні є складною і характеризується багатоваріантністю загроз громадській безпеці (ГБ), підвищеним рівнем ймовірності виникнення надзвичайних ситуацій соціального та воєнного характеру у різних її регіонах, участь у реагуванні на які потребуватиме різних за складом оперативних угруповань Національної гвардії України (НГУ).

Угруповання військ (сил) представляє собою тимчасове формування на чолі із органом військового управління, створене із мобільних резервів, військових частин та окремих підрозділів НГУ, сили якого сформовані у певну систему і розгорнуті відповідним чином у будь-якому регіоні країни для виконання завдань за призначенням.

Існуюча мережа автомобільних доріг та залізничних шляхів, забезпечує достатньо велику кількість маршрутів руху між вихідним і кінцевим пунктами

навіть для незначних відстаней між точками вибуття та призначення. Крім того, вибір маршруту руху залежить від багатьох допоміжних умов: навченості водіїв, технічних характеристик техніки, економічності, безпеки руху тощо. Неякісне врахування цих факторів у сукупності може призвести до вибору нераціонального маршруту руху, який забезпечить несвоєчасність прибуття підрозділу в пункт призначення та зрив виконання визначених завдань.

Методика роботи командира та органу військового управління (штабу) щодо вироблення раціонального варіанту пересування сил та засобів НГУ є більш складним завданням для відповідних органів військового управління ніж для штабів Збройних Сил України, оскільки:

по-перше, кризові ситуації можуть виникнути одночасно у різних регіонах країни, розосереджених територіально. Кількість таких ситуацій може бути також різною. Цей аспект може обумовити необхідність одночасного перевезення сил та засобів НГУ як із центральних регіонів країни на її периферію, так і з периферії у глиб території країни, а також у інших напрямках у різних поєднаннях і варіаціях;

по-друге, зміни у кількості і територіальній розосередженості кризових ситуацій суттєво змінюють способи перекидання сил та засобів від військових частин НГУ, які також мають розосереджену дислокацію по всій території країни;

по-третє, оскільки оперативна обстановка змінюється з динамічною швидкістю на всій території країни, то у випадку виділення військовими частинами НГУ своїх мобільних резервів (а для оперативно-територіальних об'єднань НГУ – зведених загонів) для виконання завдань за призначенням в іншому (інших) регіоні (регіонах), рівень «захищеності» їх районів (зон) відповідальності у наслідок цього зменшується, що в свою чергу може призвести до виникнення кризових ситуацій вже у цих районах (регіонах) країни на які потрібно буде також певним чином реагувати правоохоронним органам та іншим військовим формуванням держави.

Отже органи державної влади можуть опинитися в ситуації, коли події розвиватимуться в режимі «ланцюгової реакції». Цей аспект обумовлює гостру необхідність в обов'язковому комплексному урахуванні поточних і прогнозних рівнів складності оперативної обстановки та тенденцій її змін у районах (зонах) відповідальності військових частин при ухваленні певного рішення щодо перегрупування сил та засобів НГУ територією країни.

Виходячи із наведеного, в роботі наголошується, що в органах військового управління НГУ, у ході планування порядку пересування військ з метою перегрупування сил та засобів для реагування на кризові ситуації воєнно-

політичного походження, обов'язково повинні розв'язуватися оптимізаційні задачі з метою:

– мінімізації часових показників накопичення потрібних сил та засобів НГУ у призначених районах;

– мінімізації сумарних ризиків втрати контролю над територіями зон відповідальності військових частин (від яких виділяються сили і засоби);

– мінімізації загальних транспортних витрат на пересування сил та засобів, або за комплексними критеріями, що побудовані на зазначених часткових компонентах у різних їх поєднаннях.

В ході дослідження зазначається методика роботи командира та органу військового управління (штабу) щодо планування комбінованим способом пересування сил та засобів військової частини НГУ.

УДК 351.862.44

Семендяєв Р.М., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Яковенко Є.С., кандидат педагогічних наук, заступник начальника командно-штабного факультету з навчальної роботи - начальник навчальної частини, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ЗАСТОСУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА З'ЄДНАНЬ НГУ ПІД ЧАС УСКЛАДНЕННЯ ОБСТАНОВКИ

Національна гвардія України (НГУ) формувалася фактично в бойових умовах. На початку війни Росії проти України, 13 березня 2014 року було прийнято Закон України «Про Національну гвардію України», яким створено нове військове формування з правоохоронними функціями. Базою для формування НГУ стали Внутрішні війська, і на сьогодні гвардія залишається наймолодшим військовим формуванням в Україні.

Територія України, її населення, як і території та населення інших країн світу, на жаль, не убезпечені від ризику надзвичайних ситуацій природного й техногенного характеру, які можуть зумовити людські втрати й заподіяти значної матеріальної шкоди.

Відповідно до територіального поширення обсягів заподіяних або очікуваних економічних збитків, кількості людей, які загинули, за кваліфікаційними ознаками визначають чотири рівні надзвичайних ситуацій — загальнодержавний, регіональний, місцевий та об'єктовий.

При виникненні надзвичайної ситуації ускладняється оперативна обстановка, яка вимагає від підрозділів з охорони громадського порядку особливих методів вирішення службових завдань, підвищення якості управління, посилення матеріально-технічного забезпечення. Особливого значення набувають стан дисципліни, організованості, зв'язку, обміну інформацією, мобілізації всіх ресурсів, забезпечення їх взаємодії з органами влади і іншими правоохоронними структурами.

Процеси демократизації нашого суспільства відбувається різноманітні. Мітинги, вуличні походи, страйки стали звичайним явищем в житті наших міст і населених пунктів. Нерідко вони супроводжуються виступами екстремістів, спалахами організованої та групової злочинності. Прикладами таких злочинних дій є організовані проросійськими (а часто й російськими) силами масові заходи на сході нашої країни, які призвели до широкомасштабної антитерористичної операції з великою кількістю жертв.

Все частіше на територію України для організації та участі в масових акціях з інших держав світу прибувають представники різних політичних партій, рухів і громадських об'єднань. Використовуючи санкціоновані місцевою владою масові заходи, члени окремих партій і рухів, а також екстремісти всіляко намагаються привернути до себе увагу, часто порушують встановлений порядок проведення таких заходів. Поліцією та іншими правоохоронними органами застосовуються всі заходи, щоб забезпечити правопорядок в державі, спокій громадян, створити відповідні умови для їх роботи та відпочинку.

Громадську безпеку, з урахуванням динамічної та статичної складових слід розглядати не просто як сукупність відносин або адміністративно-правовий режим. Громадська безпека забезпечується не тільки нормами адміністративного права та управлінськими рішеннями, вважаємо, що вона більш широке тлумачення. Відтак, є правовим режимом.

Заходи за масової участі населення, що відбуваються у громадських місцях є фактором ускладнення оперативної обстановки, що у свою чергу викликає необхідність збільшувати кількість СОП, у тому числі за рахунок формувань НГУ.

Масовий захід у нашому розумінні розуміється захід, який проводиться за участю великої групи населення і при цьому він дозволений і носить мирний характер.

Основою підготовки до забезпечення правопорядку та громадської безпеки є прогнозування (моделювання) командиром обстановки, яка може скластися під час проведення масового заходу.

Прогнозування обстановки враховує: вивчення командиром спільно з керівником органу поліції повідомлень організаторів про місце, час і масштаб

(чисельність) масового заходу, поведінку і настрій його учасників, ставлення до проведення заходу окремих верств населення, можливі зміни в масштабах та порядку проведення заходу, результатів забезпечення правопорядку під час попередніх аналогічних заходів, інформації про стан криміногенної обстановки тощо.

З метою успішного виконання завдань у НСт повинна проводиться всебічна й ретельна підготовка до дій, яка поділяється на завчасну та безпосередню.

Завчасна підготовка об'єднань, з'єднань і військових частин здійснюється постійно й безупинно в процесі повсякденної діяльності до одержання конкретного завдання.

УДК 355.4

Сидоренко Я.О., командир 252 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, сержант;

Яковенко В.В., викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія Національної гвардії України, майор

УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКОВОЮ ЧАСТИНОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕДИСЛОКАЦІЇ У ВИЗНАЧЕНИЙ РАЙОН КОМБІНОВАНИМ СПОСОБОМ В РАЙОН ЗОСЕРЕДЖЕННЯ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Військова частина повинна перебувати в постійній готовності до здійснення передислокації для виконання визначених завдань в будь-яких умовах обстановки. Сучасна обстановка диктує умови таким чином що пересування військової частини здійснюється під впливом факторів ведення бойових дій і характеризуються : постійною загрозою застосування противником авіації, РУК (РВК) та систем дистанційного мінування; діями десантів, аеромобільних підрозділів і ДРС, НЗФ; радіоактивним, хімічним і біологічним забрудненням місцевості; раптовим виведенням з ладу елементів інфраструктури транспортної мережі. В умовах різкої зміни обстановки її швидкоплинності під час ведення бойових дій забезпечення пересування військової частини може здійснюватися різними способами, а саме маршем, перевезенням з використанням різних видів транспорту, а також комбіновано. Спосіб пересування з урахуванням особливостей обстановки визначає командир частини. Пересування має здійснюватися організовано, приховано і у

відповідному темпі до виконання поставленого завдання. Це вимагає від командира та штабу військової частини ретельної підготовки пересування. Ефективність виконання поставленого завдання військовій частині залежить від ефективності роботи командира та штабу під час планування щодо прийняття рішення на пересування комбінованим способом.

Враховуючи інтенсивність ведення бойових дій, високий ступінь застосування БПЛА та дії ДРГ, велику роль відіграє методика планування пересування військової частини комбінованим способом.

Під час планування пересування слід враховувати сновні показники для різних способів перевезень з урахуванням можливостей відповідного транспорту перевезення. Основні показники визначені в «Положенні з військових перевезень залізничним, морським, річковим та повітряним транспортом». З урахуванням особливостей оранізаційно-штатної структури військової частини, з урахуванням вимог поставленого завдання слід за основу обрати ті показники, які забезпечать своєчасне пересування військової частини для виконання завдання. Для здійснення перевезення проводяться розрахунки з урахуванням основних показників маршу:

протяжність (довжина) маршруту в кілометрах від вихідного рубежу (пункту) до найдальшого пункту району зосередження;

тривалість (у годинах або добах від часу проходження вихідного рубежу (пункту) до повного зосередження в заданому районі);

кількість виділених маршрутів і ширина смуги руху;

середня величина добового переходу (в км);

маршова швидкість руху підрозділів.

Комбіноване пересування – це переміщення військ з одного району в інший, або на вказаний рубіж, при якому поєднуються різні способи пересування. В одних випадках війська можуть застосовувати різні способи пересування одночасно, а в інших – способи пересування чергуються, послідовно змінюються. При цьому використовують пересування. Ефективність виконання поставленого завдання військовій частині в значній мірі буде залежати від плідної роботи командира та штабу під час планування щодо прийняття рішення на пересування комбінованим способом.

В умовах напруженості та швидкоплинності обстановки під час ведення бойових дій, а також оперативності застосування формувань НГУ за призначенням, значну роль буде відігравати рішення командира на пересування військової частини комбінованим способом, від якого буде залежати виконання поставленого завдання.

Зважаючи на сучасне ведення бойових дій, а саме поширене застосування БПЛА та дії ДРГ, важливим буде звернути увагу на методику планування пересування військової частини комбінованим способом.

Мета дослідження полягає в визначенні показників та критеріїв для ефективного планування пересування військової частини комбінованим способом у визначений район зосередження під час ведення бойових дій.

Під час планування пересування військової частини комбінованим способом у визначений район зосередження під час ведення бойових дій необхідно використовувати «Положення з військових перевезень залізничним, морським, річковим та повітряним транспортом», де визначені основні показники для різних способів перевезень з урахуванням можливостей відповідного транспорту перевезення. Потрібно обрати ті показники, які притаманні силам та засобам підрозділів НГУ для здійснення військових перевезень з урахуванням основних показників маршу:

протяжність (довжина) маршруту в кілометрах від вихідного рубежу (пункту) до найдальшого пункту району зосередження;

тривалість (у годинах або добах від часу проходження вихідного рубежу (пункту) до повного зосередження в заданому районі);

кількість виділених маршрутів і ширина смуги руху;

середня величина добового переходу (в км);

маршова швидкість руху підрозділів.

УДК 355.421:528.91

Терновський М.С., слухач 722 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Обрядін В.В., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

РЕКОМЕНДАЦІЇ ПОСАДОВИМ ОСОБАМ СЕКЦІЇ S3(G3) ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ПРИ ПЛАНУВАННІ МАРШУ НА ЕТАПІ ВТЯГУВАННЯ ЧАСТИНИ В РАЙОН ЗОСЕРЕДЖЕННЯ

Аналіз проведених групових вправ та воєнних публікацій, що стосуються організації та проведення пересування військового формування, дозволяє зробити деякі висновки та надати пропозиції посадовим особам секції *S3(G3)* органу управління частини щодо планування маршу, тобто організованого

пересування військових частин і підрозділів у колонах по дорогах і колонних шляхах своїм ходом, зміст яких полягає в проведенні нижченаведених практичних заходів та аналітичних розрахунків.

1. Тривалість маршу (*Тм*) частини дорівнює сумі годин, які витрачає військове формування, що рухається у похідному порядку за визначеним маршрутом на ділянці (*Dм*) від вихідного рубежу (пункту) *до дальнього кордону* району зосередження з урахуванням витрати часу на привали (*Тп*р) та часу втягування у район (*Твт*), за умови перебільшення (*Гк > Dp*) глибини похідної колони (*Гк*) глибини району зосередження (*Dp*).

2. У замислі на марш, у разі отримання директивного часу закінчення маршу (завершення втягування похідної колони в район зосередження), офіцери секції *S3(G3)* повинні визначити час початку маршу (час перетину головою похідної колони вихідного пункту). Розрахунок проводиться завдяки послідовного віднімання від значення директивного часу годин, що витрачаються на: - час (*Тр*) проходження головою колони ділянки від ближньої до дальньої границі району зосередження (*Dp* – глибина району зосередження) з урахуванням швидкості втягування (*Vвт*); - час втягування хвоста колони у район, за умови перебільшення глибини похідної колони глибини району зосередження; - час витрачений на привали (*Тпр*); - час проходження головою колони ділянки від вихідного пункту до ближньої границі району зосередження (*Тмб*), яка долається з середньою маршовою швидкістю.

3. Середня швидкість руху на марші (*Vср*) – є частка від ділення загальної довжини ділянки маршруту (*Dм*)) від вихідного рубежу (пункту) *до дальнього кордону* району зосередження на суму годин ($T_1+T_2+\cdots+T_i+T_{i+1}+\cdots+Tp$), що витрачає голова колони на проходження різних за довжиною та умовами руху ділянок маршруту ($D_1+D_2+\cdots+D_i+D_{i+1}+\cdots+Dp=Dм$).

4. Значення величини темпу маршу (*Vтм*) завжди менше за середню швидкість руху на марші (*Vтм < Vср*) і складає частку від ділення загальної довжини ділянки маршруту (*Dм*)) від вихідного рубежу (пункту) *до дальнього кордону* району зосередження на загальну тривалість маршу (*Тм*).

5. З метою запобігання скупчення похідних колон підрозділів, що рухаються за одним маршрутом у період втягування у район зосередження, офіцери секції *S3(G3)* органу управління під час побудови похідного порядку на маршруті руху перевіряють виконання відношення, яке порівнює час втягування підрозділу, що йде попереду у призначений район із часом, протягом якого підрозділ, що йде позаду, може наздогнати перший підрозділ.

Складовими відношення є: інтервали між підрозділами (*ΔD*), маршова швидкість (*Vм*) на останній ділянці руху перед *ближнім кордоном* району

зосередження; глибина похідної колони першого підрозділу ($Г_1$), що почав втягування в район; швидкість втягування (*Vвт*).

Відношення набуває вид: $ΔD/(Vм-Vвт)=Г_1/Vвт$.

Для відомих значень глибин похідних порядків підрозділів на маршруті руху, відомих маршової швидкості та швидкості втягування, завжди можна знайти значення величин інтервалів між підрозділами, що запобігне скупченню похідних колон підрозділів у період втягування їх у район зосередження

Саме за допомогою використання цього відношення можна показати на карті маршрути втягування у район зосередження у *замислі* на розташування підрозділів у районі.

У завершенні можна додати, що сучасні керівні документи вимагають більше уваги приділяти постійному вдосконаленню роботи командира та штабу бригади при плануванні маршу за рахунок втілення у ППВР нових інформаційних технологій, безперервно підтримувати тверде управління військами при пересуванні, особливо в умовах застосування противником високоточної зброї, БпЛА та засобів радіо-електронної боротьби. Все вищезазначене в комплексі визначає важливість та актуальність тематики робіт, що стосуються планування маршу.

УДК 623.4

Хмельницький Р.У., слухач 713 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Бондаренко О.Г., доктор наук з державного управління, доцент, начальник кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ БАТАЛЬЙОННОЇ ТАКТИЧНОЇ ГРУПИ НГУ ДЛЯ ВЕДЕННЯ СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЙ НА ДЕОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ

Актуальність цієї теми полягає, в тому що, після виведення військ рф з території України, данні населені пункти та райони місцевості будуть не придатні для повноцінної життєдіяльності та відновлення інфраструктури через високу концентрацію вибухових речовин та військового майна. Дана ситуація створює потребу у стабілізаційних діях.

Для виконання даного комплексу заходів раціональним рішенням буде провести реструктуризацію організаційно-штатної структури батальйонних тактичних груп (БТГр) НГУ для підвищення ефективності в даному напрямку, з урахуванням спільного виконання завдань з іншими військовими формуванням та правоохоронними органами, такими як Національна поліція України та Військова служба правопорядку, так як, на даний момент часу організаційно-штатна структура БТГр побудована з метою найефективнішого ведення бою в польових умовах та умовах населеного пункту, і залишатиметься актуальною до моменту закінчення ведення бойових дій.

Стабілізаційні дії військ – форма воєнних дій, яка уявляє собою сукупність узгоджених та взаємозв'язаних за метою, завданнями, місцем і часом одночасних або послідовних заходів, акцій і дій, які проводяться визначеним складом військ у взаємодії з органами та підрозділами ІВФ та ПрО у межах стабілізаційної операції або самостійно для стабілізації обстановки у кризовому районі.

Батальйон (рота) може застосовуватись у повному складі або окремими підрозділами, самостійно або у складі угруповання старшого командира. На основі батальйону (роти) можуть створюватися тактичні групи.

Під час організації виконання завдань повинні враховуватися особливості, основними з яких є: обмеження (заборона) на застосування певних способів дій і засобів ураження; необхідність уникнення втрат мирного населення та руйнування (виведення з ладу) об'єктів інфраструктури; безпосередній контакт та постійний інформаційно-психологічний вплив з боку антидержавно налаштованих політичних партій, рухів і певних верств населення; необхідність одночасного виконання декількох різних за характером і місцем виконання завдань; автономність дій військових підрозділів; спільне виконання завдань з ІВФ та ПрО, штабами зон територіальної оборони.

Для виконання визначених завдань батальйону (роті) призначається зона (район) відповідальності, а для розміщення особового складу підрозділів, ОВТ, запасів МтЗ та забезпечення повсякденної службової діяльності поза межами пункту постійної дислокації – визначається базовий табір, який обладнується та утримується відповідно вимогам щодо розташування батальйону (роти) на місці.

Величина зони (району) відповідальності залежить від обстановки, що складається на місці та адміністративного поділу територій і може становити для батальйону 30-40 км по фронту і 15-20 км в глибину; для роти – по фронту 10-15 км, в глибину 5-8 км. У залежності від обсягу і специфіки завдань, розміри зони (району) відповідальності можуть бути іншими.

Фази стабілізаційних дій :

- початкова фаза (ініціалізація);
- трансформаційна фаза (фаза перетворень);
- фаза забезпечення стабільності.

Початкова фаза (ініціалізація) – це заходи початкового реагування, які виконуються для стабілізації кризової ситуації. Бригада виконує стабілізаційні завдання або до початку конфлікту, або після завершення конфлікту, коли безпекова ситуація не дозволяє використовувати цивільний персонал. Ініціалізація спрямована на створення безпечного середовища, що дозволяє задовольнити гуманітарні потреби місцевого населення.

Ініціалізація дозволяє зменшити рівень насильства та людських страждань, створюючи умови, які дають можливість іншим суб'єктам безпечно допомагати населенню.

До заходів трансформаційної фази належать стабілізація обстановки, відновлення та розбудова. Заходи трансформації виконуються у відносно безпечному середовищі. Трансформація має важливе значення для збереження стабільності та сприяє стабільності в межах району дій підрозділу.

Фаза забезпечення стабільності передбачає проведення заходів, які спрямовані на виконання довгострокових програм, спрямованих на побудову партнерства та трансформацію.

Успішне виконання цих заходів забезпечує умови для стабільного розвитку. Як правило, бригада здійснює заходи із забезпечення стабільності, коли середовище безпеки є достатньо стабільним. Досить часто бригада здійснює довгострокові програми для підтримки населення.

Таким чином, основними вихідними даними для розроблення методики визначення раціональної організаційної структури батальйонної тактичної групи НГУ для ведення стабілізаційних дій на деокупованій території можна вважати: визначення стабілізаційних дій військ, тактичні нормативи щодо величини зони (району) відповідальності, змісту фаз стабілізаційних дій

УДК 355.4

Януль Д.І., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Толстоносов Ю.М., старший викладач кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України, полковник

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ОБСТАНОВКИ З ВИКОРИСТАННЯМ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ

Досвід ведення збройної боротьби проти рф показав, що питання моніторингу оперативної обстановки (далі – моніторинг ОО) при проведенні різних видів операцій потребує повсякчасного удосконалення.

Через непідконтрольні силам оборони України ділянки державного кордону та райони місцевості противник здійснює постачання озброєння, боєприпасів, військової техніки та матеріальних засобів для всебічного забезпечення своїх загарбницьких військ.

Крім того, відомо, що під час бойового зіткнення війська рф, маючи великий людський та матеріальний ресурс, можуть діяти на досить великих районах, смугах, рубежах та тривалий час виконувати своє основне завдання – штурмувати позиції наших військ та виснажувати їх бойовий потенціал.

Залучаючи військові частини та підрозділи до виконання службово-бойових завдань, головною метою органів військового управління повинно бути – виконання поставленого завдання та збереження життя особового складу.

Для досягнення цієї мети органи військового управління на сучасному етапі війни розпочали активно впроваджувати новий інструмент безпечного моніторингу ОО – безпілотні авіаційні комплекси (далі - БпАК).

БпАК це безпілотне повітряне судно, пов'язані з ним пункти дистанційного пілотування (станції наземного керування), необхідні лінії керування і контролю та інші елементи. БпАК може включати декілька безпілотних літальних апаратів (далі - БпЛА).

Сучасні події в районах бойових дій переконливо вказують на нагальну потребу органів військового управління в постійному моніторингу ОО, під яким розуміється використання наявних сил і засобів розвідки з метою оперативного спостереження за процесами та подіями, що проходять у районах виконання завдань військовими частинами та підрозділами.

Постійні зміни бойової обстановки, засвідчили, що БпАК стали важливим та безпечним засобом ефективного моніторингу ОО.

Позитивними показниками використання БпАК в реальних бойових умовах є:

– швидкість розгортання силами екіпажів БпАК з наступним проникненням в глибину розташування військ противника;

– збільшення обсягу, об'єктивності та якості отримуваної інформації за рахунок оснащення сучасним високотехнологічним обладнанням;

– можливість передачі оперативних даних в реальному часі, що дозволяє невідкладно реагувати на зміни обстановки;

– ефективне використання в нескладних погодних умовах та в будь який час доби;

– мінімізація ризиків для життя особового складу та цивільного населення в районах ведення бойових дій;

– підвищення точності у визначенні координат військових об'єктів, сил та засобів противника;

– поєднання БпАК з іншими сучасними технологіями – штучний інтелект, тощо.

– зменшення ризику для пілотів пілотованих літальних апаратів;

– збільшення можливостей органів військового управління приймати виважені, ефективні та оперативні рішення щодо застосування підпорядкованих частин та підрозділів за призначенням.

Удосконалення процесу проведення моніторингу ОО з застосуванням БпАК може передбачати такі процедури:

– відбір потенційно придатних осіб працювати із даними комплексами;

– всебічна теоретична підготовка екіпажів до роботи;

– практична підготовка екіпажів інструкторами з бойовим досвідом;

– масштабування передового бойового досвіду застосування комплексів;

– систематичне вдосконалення технічних характеристик БпАК;

– визначення завдань екіпажам, які залучаються до здійснення моніторингу ОО;

– використання екіпажами найбільш ефективних способів та тактичних прийомів ведення моніторингу ОО;

– підготовка екіпажів до виконання завдань за призначенням під час застосування противником засобів враження: РЕБ, ППО тощо;

– забезпечення відповідних підрозділів військових частин достатньою кількістю БпАК.

У зв'язку із тим, що сучасні технології розвиваються дуже швидкими темпами, для захисту своїх БпАК від впливу сил та засобів противника, необхідно розпочати роботу в напрямках розроблення та встановлення на ці комплекси систем розпізнавання «свій-чужий», систем захисту від засобів РЕБ противника та використання «стелс-технологій», тощо.

Таким чином, використання БпАК робить їх невід'ємною частиною сучасних збройних сил та важливим напрямком розвитку військових технологій, що відкриває додаткові можливості для органів військового управління щодо моніторингу ОО, прийняття обґрунтованих та аргументованих управлінських рішень та ефективного застосування сил і засобів частин та підрозділів сил оборони України в визвольній війні проти рф.

УДК 355.4

Ящишин Ю.Ю., слухач 712 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Ткаченко М.Д., кандидат військових наук доцент, доцент кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України;

Подвязніков С.М., старший викладач кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України

ОБҐРУНТУВАННЯ БОЙОВОГО СКЛАДУ БАТАЛЬЙОННОЇ ТАКТИЧНОЇ ГРУПИ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

На сучасному етапі розвитку України є реальні та потенційні загрози для безпеки особи і суспільства. Це пов'язано перш за все з ускладненням соціально-політичної, економічної та криміногенної обстановки.

Однак складні соціально-політичні та економічні умови, нестабільність в країнах світу, коли зберігаються реальні і потенціальні загрози безпеки особистості суспільства, держави та проходить спад загрози ззовні, проблеми забезпечення внутрішньої безпеки України набувають самостійного значення.

Основними джерелами загроз внутрішньої безпеки держави проти яких може бути застосована сила є:

– протиправна діяльність окремих націоналістичних, сепаратистських та інших організацій, яка направлена на дестабілізацію внутрішньої обстановки в Україні;

– спроби захоплення державної влади або зміни конституційного ладу України шляхом насильства;

– напад на об'єкти ядерної енергетики, хімічні, біологічні виробництва та інші потенційно небезпечні об'єкти;

– утворення незаконних збройних формувань;

– зріст організованої злочинності, контрабандної діяльності в масштабах, які загрожують безпеці громадян і суспільства;

– напад на арсенали, склади зброї, підприємства з виробництва озброєння, військову та спеціальну техніку, майно організації, установи і структури в яких знаходиться штатна зброя з метою її захоплення;

– незаконне розповсюдження на території України зброї, боєприпасів, вибухових речовин та інших засобів здійснення диверсій і терористичних актів, інші злочини, що пов'язані із застосуванням зброї та насильства.

Таким чином Україна визнає правомірним застосування силових формувань, озброєння, спеціальних засобів і воєнної техніки для припинення озброєних конфліктів, інцидентів та інших дій із застосуванням засобів озброєного насильства.

З цією метою в Україні застосовуються силові структури, що в міжнародній договірній практиці мають назву «Державні органи», призначені для здійснення в мирний час функцій забезпечення внутрішньої безпеки, які не мають організаційної структури для ведення бойових дій проти зовнішнього ворога.

В Україні такими є: МВС, в тому числі Національна гвардія України МВС України, Державна прикордонна служба, СБУ та війська цивільної оборони.

У зв'язку з цим НГУ, керуючись законами «Про Національну гвардію України МВС України», «Про надзвичайний стан», статутами бойової служби та іншими директивними документами, повинні бути готовими до виконання завдань щодо попередження і припинення озброєних конфліктів, обеззброєння незаконних збройних формувань, недопущення інших дій, пов'язаних з насильством громадян.

На основі нормативно – правової бази та законодавчих актів в даній роботі розглянуті положення, які розкривають наступні питання про:

– правове забезпечення діяльності військових частин та підрозділів НГУ щодо виконання завдань за призначенням під час ведення бойових дій;

– чинники, які впливають на бойовий склад батальйонної тактичної групи під час ведення бойових дій;

– аналіз бойових можливостей батальйонної тактичної групи бригади оперативного призначення НГ України;

– залучення НГ України до виконання завдань у районі введення надзвичайного стану в умовах діяльності незаконних військових формувань (НЗФ), участь батальйонної тактичної групи в спеціальній операції зі знищення ДРГ(ДРС).

Об`єктом дослідження є виконання завдання за призначенням під час ведення бойових дій.

Предметом дослідження є бойовий склад батальйонної тактичної групи бригади оперативного призначення Національної гвардії України.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні бойового складу батальйонної тактичної групи бригади оперативного призначення Національної гвардії України щодо виконання завдання за призначенням під час ведення бойових дій на підставі нормативно – правових та законодавчих актів.

Отже, матеріали цієї роботи можуть в майбутньому використовуватися як пропозиції в роботі штабу військової частини для проведення оперативно-тактичних розрахунків щодо виконання завдання за призначенням під час ведення бойових дій.

.

ПІДСЕКЦІЯ 1.2
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОПЕРАТИВНОГО ТА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Керівник підсекції – кандидат військових наук, доцент, начальник кафедри управління та логістики полковник Адамчук М.М.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри управління та логістики підполковник Тесніков О.М.

УДК 308.108.1

Гетьманець В.В., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Осипенко С.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління та логістики, Національна академія Національної гвардії України

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТИЛОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛОЖЕНЬ ТЕОРІЇ ВОЄННО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Важливим напрямком удосконалення управління діяльністю служб тилу військових частин в сучасних умовах неповного за потребами її матеріального та фінансового забезпечення слід вважати застосування положень воєнно-економічного аналізу як методологічної основи обґрунтування управлінських рішень у військовій сфері.

Управління тиловим забезпеченням в роботі визначена як узгоджена за цілями, у часі, просторі та по виконавцях системна сукупність заходів щодо впливу суб’єкту управління на об’єкт управління для виконання завдань тилового забезпечення на визначеному рівні.

Задача обґрунтування заходів в управлінні діяльністю служб тилу формулюється так: на основі заздалегідь визначеного потрібного рівня діяльності служб тилу обґрунтовується можливий перелік заходів для його досягнення, з якого за критерієм «ефект – витрати» формується оптимальний їх склад, здійснюється впровадження і контроль виконання відібраних заходів, за результатами якого при необхідності приймаються корегувальні дії.

Для розв’язання сформульованої задачі запропонована схема управління, що включає п’ять блоків.

В блоці 1 схеми проводиться формування узагальнюючого показника рівня тилового забезпечення військової частини, (скорочено РТЗ). В якості узагальнюючого показника пропонується використати середньо зважену балову оцінку стану видів тилового забезпечення за службами тилу та забезпечення в цілому. Балова оцінка формується на основі вимог керівних документів. Приводяться формули для розрахунку середньо зважених балових оцінок.

Блок 2 схеми реалізує функцію аналізу РТЗ у порівнянні з базовою величиною (попереднім роком або з плановим завданням). Аналіз проводиться в три етапи.

На першому етапі дається загальна оцінка РТЗ шляхом порівняння фактичного значення РТЗ з базовою величиною.

На другому етапі проводиться аналіз впливу факторів на рівня РТЗ .

На третьому етапі по кожної службі визначаються резерви покращення показника РТЗ і розробляються заходи щодо їх реалізації.

В блоці 3 окремими розрахунками визначається потрібна величина показника РТЗ, що забезпечує необхідний рівень бойової готовності військової частини, та приріст показника відповідно базової величини.

В блоці 4 у два етапи формується оптимальний перелік заходів для забезпечення потрібного показника РТЗ**.**

На першому етапі формується перелік всіх можливих заходів по реалізації виявлених за результатами аналізу резервів покращення стану тилового забезпечення. Кожний захід для реалізації резервів повинен мати параметри: ефект – тобто внесок в загальний результат у баловому вимірі; витрати – тобто сума коштів на проведення заходу; ефективність – як відношення ефекту до витрат.

На другому етапі проводиться формування оптимального переліку заходів за критерієм мінімальних витрат або максимального ефекту. Приводиться математична модель задачі оптимізації. Включення заходів в оптимальний перелік проводиться послідовно за мінімальною величиною вартості одиниці ефекту, або за максимальною величиною ефекту на одиницю вартості.

В блоці 5 формуються завдання конкретним посадовим особам служб тилу для виконання запланованих заходів, здійснюється контроль і при необхідності приймаються регулюючі рішення шляхом повернення до попередніх блоків схеми.

Розглядається приклад застосування схеми за даними оцінок діяльності служб тилу типової військової частини НГУ, аналіз результатів якого свідчить про правильність зроблених пропозицій та можливість їх практичного використання.

В цілому, запропонована на основі використання положень теорії воєнно-економічного аналізу схема управління тиловим забезпеченням військової частини дозволяє сформувати оптимальний перелік заходів для досягнення потрібного рівня тилового забезпечення за мінімальні витрати коштів, або в межах виділених коштів отримати максимальний його рівень.

УДК 355.41

Ільєв М.О., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, підполковник;

Желновач О.О., старший викладач кафедри управління та логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСЛІДОВНОСТІ ТА ЗМІСТУ РОБОТИ ПОСАДОВИХ ОСІБ СЛУЖБ ТИЛУ З УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКОВОЮ ЛОГІСТИКОЮ

Управління – це свідома діяльність людей, яка направлена на створення оптимальних умов функціонування об’єкту. Таке визначення вірне у своїй основі і для діяльності командирів (начальників) та їх заступників по тилу у військовій сфері.

Управління логістикою, в тому числі тилом є невід’ємна частина управління військами. Воно полягає у здійсненні постійного керівництва зі сторони командування, штабів і органів тилу над діяльністю тилових підрозділів, частин та закладів в цілях підтримання їх високої боєготовності та роботи щодо безперебійного забезпечення військ усім необхідним по класам забезпечення.

Вимоги до управління логістикою, в тому числі тилом визначаються характером сучасного бою та умовами тилового забезпечення військ. Бойові дії у російсько-українській війні характеризуються зростаючою динамічністю, великим розмахом, масовим застосуванням усіх видів зброї, особливо високоточної, відсутністю суцільного фронту, діями противника по об’єктах тилу на всю його глибину також різкими змінами бойової й тилової обстановки. В сучасних умовах тил залишається без порівняно сталого положення за лінією фронту, яке було в попередніх війнах. При цьому його робота ускладнюється маневреністю та мобільністю. Таким чином робота тилу проходить в умовах важкої обстановки, як під час бойових дій, так і під впливом високоточної зброї противником в тилу. Це пред’являє високі вимоги до стійкого управління логістикою, як системи, в тому числі тилом як підсистеми.

Дослідження послідовності та змісту роботи посадових осіб служб тилу з управління військовою логістикою є ключовим аспектом забезпечення ефективності та успішності військових операцій. Основні етапи та зміст роботи можуть виглядати наступним чином:

Аналіз потреб в логістичній підтримці - визначення потреб в ресурсах, обладнанні, пальному, амуніції та інших матеріалах для підтримки військових операцій.

Планування та прогнозування – розробка стратегічних та тактичних планів для забезпечення необхідної логістичної підтримки. Врахування факторів, таких як територіальні особливості, кліматичні умови, транспортна інфраструктура тощо.

Забезпечення матеріально-технічної бази – координація поставок, зберігання та розподілу матеріальних ресурсів. Організація складського обліку та контролю за запасами.

Транспортування і розподіл ресурсів – визначення оптимальних маршрутів та методів транспортування для доставки ресурсів на передову лінію. Контроль за розподілом і переміщенням обладнання та запасів.

Підтримка технічної експлуатації - забезпечення технічної підтримки для обладнання та транспортних засобів. Організація ремонтів та технічного обслуговування.

Інформаційна підтримка - систематизація інформації про рух ресурсів, їх стан та доступність. Забезпечення інформаційного зв'язку між різними підрозділами.

Фінансове управління - контроль над фінансами, бюджетування та раціональне використання фінансових ресурсів.

Аналіз ефективності та оптимізації процесів - проведення аналізу результативності логістичних процесів з метою пошуку можливостей для оптимізації та підвищення ефективності.

Планування для надзвичайних ситуацій - розробка планів дій у випадку надзвичайних ситуацій, таких як ворожий напад, природні катастрофи чи інші загрози.

Навчання та підготовка персоналу - забезпечення навчання та підготовки персоналу для виконання завдань з логістики, включаючи роботу з новітнім обладнанням та технологіями.

Моніторинг та контроль - слідкування за рухом ресурсів, їхнім використанням та відповідність до стратегічних планів, а також вирішення можливих проблем та несправностей у процесі.

Аналіз та оцінка - оцінка ефективності використання ресурсів, виявлення слабких місць та пошук можливостей для поліпшення військової логістики.

Звітність та документація - підготовка звітів про виконану роботу, ведення документації щодо закупівель, постачань та інших аспектів військової логістики.

Інновації та розвиток - постійний пошук нових методів та технологій для поліпшення ефективності управління військовою логістикою та її адаптація до змінних умов та вимог.

Ці етапи та завдання взаємодіють між собою для забезпечення ефективної логістичної підтримки військових операцій. Оптимізація цих процесів є важливою для забезпечення успішності військових завдань.

УДК 355.41

Карягін Р.В., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Розгортання системи логістичного (технічного і тилового) та медичного забезпечення у сучасних умовах полягає в створенні відповідних угруповань сил і засобів, поповненні запасів матеріально-технічних засобів до встановлених норм у визначених операційних зонах (районах), і включає: перегрупування військових частин, установ забезпечення до районів призначення; розосередження і оновлення (відновлення) запасів озброєння та військової техніки, ракет та боєприпасів, паливно-мастильних матеріалів, інших матеріально-технічних засобів; прискорення відновлення ремонтного фонду, розгортання системи транспортних комунікацій та організації їх технічного прикриття.

Система логістичного забезпечення вважатиметься раціональною, якщо вона здатна своєчасно та в повному обсязі забезпечити особовий склад угруповання сил (військ) безпечними для споживання матеріально-технічними засобами та послугами, а затрати коштів на власне функціонування будуть мінімальними із реально можливих варіантів.

Аналіз вивченої літератури свідчить про те, що запаси матеріально-технічних засобів, які виділяються на проведення тієї чи іншої операції (бойових дій), з різних об’єктивних причин завжди будуть обмеженими. Тобто виникають завдання оптимального (раціонального) ешелонування і розподілу запасів

матеріально-технічних засобів до початку запланованого періоду забезпечення на різних рівнях ієрархії системи логістичного забезпечення.

З метою забезпечення обґрунтованого розподілу, своєчасного поповнення, належного зберігання запасів матеріально-технічних засобів та можливість здійснювати їх своєчасний перерозподіл (оперативний маневр), необхідно мати сили та засоби логістичного забезпечення оперативно-тактичної ланки, а саме:

1) якщо бази постачальники знаходиться поза операційним районом, то найбільш економічною є трирівнева структура тилу, яка включає центральну, бригадну та батальйонну ланки;

2) якщо бази знаходяться в межах операційного району, то оптимальною є реально існуюча дворівнева структура, яка включає лише бригадну та батальйонну ланки;

3) змінювання обсягів підвезення матеріальних засобів майже прямопропорційно впливає на сумарні затрати в системі при всіх варіантах структури системи, однак на порівняння варіантів за критерієм вартості майже не впливає.

Система логістичного забезпечення військ в умовах ведення війни потребує:

1) інноваційних розробок мобільних систем і комплексів логістичного забезпечення та вивчення патентної бази стосовно модернізації та розробки нових зразків техніки тилу з метою розширення їх функціональних можливостей;

2) організацію співпраці із розробниками техніки служб логістики та підприємствами промисловості щодо конструювання нових зразків техніки із заданими функціональними можливостями;

3) створення бази потреб замовлень інноваційних розробок для потреб НГУ у системі логістичного забезпечення.

Таким чином, в сучасних умовах збройної боротьби для удосконалення системи логістичного забезпечення Національної гвардії України необхідно, щоб способи її функціонування в повній мірі відповідали характерному для сучасних умов різноманіттю завдань, форм і способів застосування сил і засобів.

УДК 355.05

Кривко О.В., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Гунбін К.Ю., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри управління та логістики, Національна академія Національної гвардії України

РОЛЬ І МІСЦЕ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ В СУЧАСНИХ ВІЙНАХ

В доповіді наголошено на тому, що радіоелектронна боротьба в сучасних війнах займає ключове місце через зростання важливості електронних технологій у бойових діях і в основному має на меті прикриття власних радіоелектронних пристроїв та робота по радіоелектронних пристроях противника.

Радіоелектронна боротьба виконує ряд важливих функцій:

1. Захист від електронних атак: радіоелектронна боротьба спрямована на захист від ворожих електронних атак, таких як перешкоди, перехоплення або переривання радіозв'язку, вірусні атаки на комп'ютерні системи, блокування супутникового зв'язку тощо. Вона розробляє системи захисту та виявлення ворожих електронних загроз і вживає заходів щодо їх нейтралізації.

2. Перехоплення і аналіз інформації: радіоелектронна боротьба використовується для перехоплення, обробки і аналізу електронних сигналів, що надходять від ворожих джерел. Це дозволяє отримати інформацію про плани, комунікації та розташування противника.

3. Електронне прикриття: радіоелектронна боротьба може створювати електронне прикриття, тобто штучно змінювати радіоелектронне середовище навколо себе для забезпечення прихованості власних військових дій.

4. Підтримка управління бойовими системами: радіоелектронна боротьба забезпечує підтримку управління бойовими системами шляхом забезпечення зв'язку, надання інформації про радіочастотне середовище, захисту від ворожих втручання тощо.

5. Підтримка військового розвідування: радіоелектронна боротьба може підтримувати розвідувальні операції, допомагаючи збирати інформацію про радіочастотне середовище та електронні сигнали.

В умовах сучасних війн такої як російсько-українська війна з розвитком технології набуває активного використання безпілотних апаратів на полі бою. Саме тут застосування радіоелектронної боротьби має надзвичайну актуальність на теперішній час. З досвіду ведення бойових в російсько-українській війні у період розвитку і застосування Україною масового застосування fvp-дронів

сторона противника відповіла так званими «окопними засобами радіоелектронної боротьби» і відповідно застосуванням своїх fvp-дронів. Відповідно проведені заходи противником надали їм значного захисту та збереження своїх підрозділів за допомогою «окопних засобів радіоелектронної боротьби» і перейнявши досвід успішного застосування ударних fpv-дронів силами оборони України, почали масованно виготовляти та використовувати їх проти наших військ. Відповідні дії противника ускладнили спроможності по захисту сил і засобів військ України та постає питання для вирішення цієї проблеми.

Отже, наявність засобів радіоелектронної боротьби дає змогу отримати перевагу над противником та підвищити живучість своїх військ шляхом прикриття власних електронних пристроїв, сил та засобів та роботі по радіоелектронних пристроях противника.

Таким чином, для успішності ведення військових дій одним із елементів є наявність та робота засобів радіоелектронної боротьби на всіх рівнях військ від стратегічних засобів радіоелектронної боротьби до тактичних засобів. Одним із важливих напрямків сьогодення є розробка новітніх засобів радіоелектронної боротьби тактичного рівня та забезпечення їх військами.

УДК 355.32

Кулєшов О.В., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Мудрик В.Г., кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри управління та логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

АНАЛІЗ ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧНИХ ВИМОГ ДО БЕЗПІЛОТНИХ НАЗЕМНИХ РОБОТИЗОВАНИХ КОМПЛЕКСІВ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

В доповіді наголошено на тому, що аналіз оперативно-тактичних вимог до безпілотних наземних роботизованих комплексів військового призначення передбачає врахування різноманітних чинників, таких як мета використання, характер ведення операцій, середовище, в якому вони мають застосовуватися, та технічні можливості цих комплексів. Основні аспекти, які можна врахувати при аналізі, включають:

*Цілі застосування***:**

- визначення конкретних завдань, які мають виконувати безпілотні наземні комплекси (наприклад, розвідка, артилерійська підтримка, транспортування);
- адаптація до різних завдань, включаючи антитерористичні операції, оборону, наступ та рятувальні дії.

Технічні характеристики:

- дальність дії та тривалість роботи;
- можливості сприймання та обробки інформації (датчики, камери, радари);
- захищеність, вплив дії засобів радіоелектронної розвідки;
- можливості співпраці та координації між різними безпілотними системами.

Адаптація до середовища:

- здатність пристосовуватися до різних типів теренів та кліматичних умов;
- адаптація до захисту від електромагнітних та кібернетичних атак.

Системи зв'язку та інтеграція:

- забезпечення стійкості та надійності систем зв'язку.
- інтеграція з іншими елементами військового обладнання та пунктами управління.

Безпека та захист:

- заходи безпеки для запобігання несанкціонованому доступу та контролю над системою;
- можливості реагування на загрози та виходу з ладу.

Людський фактор:

- здатність швидкого навчання застосування в умовах ведення бойових дій.

Етичні та правові аспекти:

- визначення етичних норм та правових обмежень використання безпілотних систем військового призначення.

Економічна та експлуатаційна складова:

- дешевизна вироблення системи;
- наявність вільного доступу (закупки) до комплектуючих;
- можливість швидкого та дешевого проведення обслуговувань, ремонтів.

Цей аналіз може слугувати основою для вибору та подальшої розробки та удосконалення безпілотних наземних роботизованих комплексів військового призначення з метою відповіді на конкретні потреби та вимоги військового використання в Національній гвардії України.

УДК 355.32

Мальцев Р.С., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Ковтун А.В., кандидат технічних наук., доцент, доцент кафедри управління та логістики, Національна академія Національної гвардії України

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ БОЙОВОЇ ГОТОВНОСТІ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Характерною ознакою сучасного етапу ведення бойових дій військовими частинами і підрозділами Національної гвардії України (НГУ) є зростання їх технічної оснащеності. Бойові можливості частин і підрозділів безпосередньо залежать від наявності в строю й технічного стану автобронетанкової техніки.

Бойове застосування частин і підрозділів НГУ вимагає швидкого маневрування військ та їх перегрупування. На озброєння військ надходить сучасна автобронетанкова техніка, що забезпечує високий рівень їх мобільності.

Виникає задача оцінки сучасного рівня бойової готовності автобронетанкової техніки до виконання завдань за призначенням та прогнозування майбутнього рівня її готовності при проведені заміни техніки.

Одним із основних показників рівня готовності військ до ведення бойових дій є їх оперативна готовність. При цьому враховується своєчасність прибуття в повному складі частин і підрозділів в призначені райони, незалежно від дальності їх розташування, із збереженням високої боєздатності озброєння, військової техніки та особового складу. Поняття «готовність машин до виконання завдань» є комплексним, яке включає технічну готовність машини і готовність екіпажу до виконання бойової задачі.

Для переводу техніки з режиму очікування в готовність до бойового застосування виконуються роботи з підготовки до пуску двигуна машин, прогріву двигунів до експлуатаційної температури, контрольному огляду машин з метою визначення їх готовності до руху, підготовці озброєння, радіостанцій, систем захисту та інші. Щоб підрозділи швидше покидали місця дислокації, весь обсяг робіт ділять на два етапи. В парках виконується лише мінімум заходів, які гарантують швидкий і безаварійний вихід техніки в райони зосередження, де і завершуються всі інші роботи. Чим краще пристосована техніка до приведення в боєздатний стан, тим менші терміни її підготовки до бойового застосування. Показником підготовленості машин є середній термін проведення робіт по їх приведенню штатним екіпажем в повну бойову готовність в найбільш складних умовах.

В доповіді пропонуються шляхи підвищення оперативної готовності автобронетанкової техніки з урахуванням досвіду, набутого під час відбиття російської агресії.

В якості практичного результату запропонована удосконалена конструкція пересувної естакади для обслуговування та ремонту автобронетанкової техніки в польових умовах та удосконалена система живлення двигуна автомобіля.

УДК 658.8

Обиход Л.П., курсант 134 навчальної групи факультету бойового застосування військ, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, солдат;

Шинкар Є.В., заступник начальника логістики-начальник тилу в/ч А 2166, майор;

Лаврут О.О., доктор технічних наук, професор, професор кафедри тактики, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, полковник;

Лаврут Т.В., кандидат географічних наук, доцент, старший науковий співробітник, Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, працівник ЗСУ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Логістичне забезпечення є важливою складовою успішної діяльності Сил оборони України. В умовах ведення російсько-української війни ефективне логістичне забезпечення стає критичним для виконання завдань та забезпечення безпеки підрозділів сил оборони.

В доповіді розглядаються актуальні питання логістичного забезпечення в умовах дії правового режиму воєнного стану. За досвідом ведення російсько-української війни основними проблемами логістики є:

- транспортна інфраструктура: стан автомобільних доріг, залізниць та інших маршрутів доставки вантажів впливає на швидкість та ефективність постачання;
- місця розвантаження: недостатня кількість уніфікованих місць розвантаження ускладнює процес постачання;
- інформаційно-телекомунікаційні засоби: відсутність сучасних засобів зв'язку та обміну інформацією ускладнює координацію та контроль діяльності підрозділів логістичного забезпечення.

Шляхи вирішення зазначених проблем:

- оптимізація маршрутів: використання аналітики та сучасних технологій для вибору найефективніших маршрутів доставки;
- розвиток інфраструктури: інвестування в розвиток транспортної інфраструктури, створення уніфікованих місць розвантаження;
- збереження інфраструктури: швидке відновлення зруйнованої та дієвий захист решти транспортної інфраструктури від руйнувань, що завдає ворог;
- впровадження ІТ-рішень: використання сучасних інформаційно-телекомунікаційних засобів для забезпечення зв'язку та обміну даними між підрозділами логістичного забезпечення.

Таким чином, удосконалення логістичного забезпечення є важливим завданням для Сил оборони України. Вирішення цього питання допоможе забезпечити високий рівень реагування та готовності до виконання завдань у будь-яких умовах.

УДК 623.44

Шевчук А.М., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АВТОМАТИЧНОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ НА ОСНОВІ КОНТРОЛЮ ІНТЕНСИВНОСТІ СТРІЛЬБИ

Підвищення ефективності застосування автоматичної стрілецької зброї на основі контролю інтенсивності стрільби може бути досягнуте за допомогою методів та технологій, а саме:

Автоматизація стрільби - використання технологій автоматизації для покращення точності та ефективності стрільби. Це може включати в себе використання сучасних систем прицілювання, які автоматично коригують точність стрільби в реальному часі.

Системи контролю стрільби - розробка систем контролю стрільби, які враховують інтенсивність та точність кожного пострілу. Такі системи можуть регулювати інтервали між пострілами, враховуючи фактори, такі як відстань до цілі, тип зброї, стан середовища тощо.

Системи визначення цілей - використання передових систем визначення цілей, таких як теплові та оптичні сенсори, для забезпечення точності та ефективності стрільби в різних умовах освітлення та погоди.

Тренування та симуляції - використання віртуальних тренувань та симуляцій для тренування стрільби та реагування на різні сценарії. Це дозволить стрільцям підтримувати високий рівень навичок та адаптуватися до нових умов обстановки, що склалася.

Системи зв'язку та координації - забезпечення ефективної комунікації між стрільцями та системами управління для забезпечення координації стрільби та взаємодії в реальному часі.

Енергоефективність - розробка енергоефективних систем живлення для автоматичної стрілецької зброї, щоб забезпечити тривалу роботу без заміни або заряджання джерел енергії.

Аналіз даних - збір та аналіз великих обсягів даних з використанням штучного інтелекту для вдосконалення стратегій та алгоритмів контролю інтенсивності стрільби.

Алгоритми управління стрільбою - розробка складних алгоритмів управління для автоматичної зброї може допомогти оптимізувати інтенсивність стрільби в залежності від ситуації на полі бою. Ці алгоритми можуть враховувати такі фактори, як відстань до цілі, рух цілі, погодні умови та інші.

Використання сенсорів та систем спостереження - вбудовані сенсори та системи спостереження можуть надавати інформацію про оточуюче середовище, що дозволить зброї адаптуватися до змінних умов і підвищити точність стрільби. Наприклад, системи визначення відстані до цілі, інфрачервоні камери для визначення теплових сигнатур тощо.

Системи штучного інтелекту - використання штучного інтелекту може дозволити зброї навчитися самостійно адаптуватися до різних ситуацій та розвивати оптимальні стратегії стрільби. Штучний інтелект може аналізувати великі обсяги даних і приймати рішення на основі цієї інформації швидше, ніж це може зробити людський оператор.

Зброя з можливістю відстрілювання з підтримкою - деякі системи автоматичної зброї можуть мати можливість стріляти з підтримкою, коли оператор встановлює ціль і дозволяє зброї автоматично вести вогонь до досягнення поставленої мети або до вичерпання певного обсягу боєприпасів.

Тренування та вдосконалення - постійне тренування та вдосконалення систем автоматичної зброї дозволяє вдосконалювати їхні алгоритми та функціональність на основі отриманих даних і відгуків.

Ці підходи можуть сприяти покращенню ефективності автоматичної стрілецької зброї, роблячи її точнішою, ефективнішою та менш вразливою до непередбачених обставин.

УДК 355.05

Шрамко О.Ю., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Тесніков О.М., старший викладач кафедри управління та логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РУХОМИХ РЕМОНТНИХ ЗАСОБІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В РАЙОНІ ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ (СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ)

Аналіз досвіду виконання бойових (спеціальних) завдань формуваннями Національної гвардії України (НГУ) в ході відсічі збройної агресії російської федерації проти України свідчіть про те, що озброєння та військова техніка (ОВТ) часто виходить з ладу. Така ситуація обумовлена такими факторами як: вплив противника на ОВТ; вихід з ладу ОВТ з технічних причин. До впливу ворога на ОВТ можна віднести: артилерійський вогонь, вогонь стрілецької зброї, застосування безпілотних ударних літальних апаратів, мінування місцевості. До виходу з ладу з технічних причин можна віднести: поломки або відмови вузлів та агрегатів ОВТ під час експлуатації в несприятливих умовах. Тому виникає нагальна потреба у проведенні відновлення ОВТ в районі виконання бойових (спеціальних) завдань або поблизу нього. Ремонт ОВТ у сучасних умовах перетворився із супутнього в минулому у важливіший причинний фактор загальної ефективності військ. Ремонт дозволяє повертати у стрій пошкоджені об’єкти ОВТ, а це означає, що він є процесом, в результаті якого бойовий потенціал військ підтримується на високому рівні на протязі тривалого часу.

Для проведення ремонту ОВТ в районах виконання бойових (спеціальних) завдань, як правило організовується робота збірного пункту пошкоджених машин (ЗППМ). На ЗППМ розгортаються ремонтні підрозділи формувань НГУ, які укомплектовані рухомими ремонтними засобами ОВТ. Такими засобами можуть бути: пересувна автотранспортна майстерня (ПАРМ), майстерня технічного обслуговування МТО-АТ, МТО-БТР. ПАРМ з евакуаційним обладнанням на базі КрАЗ-6322, що дає змогу евакуювати військову техніку з місць її пошкодження або виходу її з робочого стану, а також дає змогу більш мобільно та ефективно проводити поточні ремонти військової техніки завдяки обладнанню яке знаходиться у комплектації вище сказаного рухомого ремонтного засобу військової техніки. Для ремонту бронетанкової техніки використовуються рухомі майстерні: ТРМ-А-72; ТРМ-А-80. Основною перевагою даних засобів є їх мобільність, що дозволяє швидко змінювати місця

їх застосування та наявність мінімально-необхідного обладнання для проведення поточного ремонту ОВТ.

На ефективність застосування рухомих ремонтних засобів ОВТ впливають:

- забезпечення ремонтних підрозділів необхідним обладнанням;
- рівень підготовки особового складу технічних підрозділів;
- забезпечення необхідними запасними частинами та матеріалами, в тому числі ремонтними комплектами, що впливає на час, який витрачається для проведення ремонту ОВТ;
- застосування інформаційних систем автоматизації процесів доставки військово-технічного майна, необхідного для проведення ремонту.

Для підвищення ефективності застосування рухомих ремонтних засобів ОВТ пропонується:

- підвищити кваліфікацію особового складу, який експлуатує рухомі засоби ОВТ шляхом проведення практичних занять, на яких розглядається проведення ремонту ОВТ в умовах наближених до бойових
- впровадити сучасне технологічне обладнання для підвищення швидкості та якості ремонтних робіт, наприклад використання автоматизованих засобів ремонту;
- впровадити системи моніторингу роботи ремонтних підрозділів для аналізу результатів їхньої діяльності для вдосконалення її в подальшому.

УДК 355.05

Щербацький Б.І., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Луговський І.С., кандидат військових наук, доцент кафедри управління та логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОРГАНІЗАЦІЯ ТАНКО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗА МЕЖАМИ ПУНКТІВ ПОСТІЙНОЇ ДИСЛОКАЦІЇ

Танко-технічне забезпечення визначається як комплекс заходів, які призначенні для підтримання в постійній бойовій готовності зразків броньованих машин та озброєння в постійно справному стані як у мирний так і в воєнний час, правильну їх експлуатацію, технічне обслуговування, утримання, ремонту та евакуації, своєчасного поповнення запасних частин та приладь.

Організація танко-технічного забезпечення поза межами пунктів постійної дислокації вимагає комплексного підходу та ретельного планування з урахуванням різних аспектів, таких як мобільність, логістика, безпека, підтримка та інші. Нижче наведено деякі ключові аспекти, які можуть бути враховані при організації танко-технічного забезпечення поза межами постійних пунктів дислокації.

Враховуючи те, що танки є важкими та габаритними машинами, важливо мати на увазі можливість їх швидкого пересування до необхідних місць. Це може включати в себе використання вантажівок, вагонів, повітряного транспорту тощо.

Забезпечення танків пальним, боєприпасами, запасними частинами та іншими ресурсами є критично важливим. Ефективне планування та координація логістичних операцій дозволить забезпечити безперебійну роботу танків в будь-яких умовах.

Забезпечення безпеки для танків та їх екіпажів у зоні операцій є пріоритетною задачею. Це може включати в себе застосування заходів проти збройних нападів, облаштування оборонних позицій, навчання екіпажів заходам самозахисту тощо.

Наявність кваліфікованого персоналу для технічного обслуговування та ремонту танків є ключовою для забезпечення їх операційної готовності. Це може включати в себе навчання місцевого персоналу, створення мобільних ремонтних центрів тощо.

Ефективна комунікація між всіма зацікавленими сторонами є критично важливою для успішної операції танків поза межами постійних пунктів дислокації. Вона може включати в себе використання різних засобів зв'язку, таких як радіо, супутникові зв'язки, цифрові мережі тощо.

Забезпечення достатнього рівня підготовки та тренування екіпажів танків у реальних умовах поза межами постійних баз може бути складним завданням через обмежені можливості для проведення навчань та тренувань.

Ці аспекти потрібно ретельно розглядати та враховувати в планах дій при організації танко-технічного забезпечення поза межами постійних пунктів дислокації для забезпечення успішних та ефективних операцій.

УДК 623.44

Яковлєв О.В., слухач 753 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, підполковник;

Рікунов О.М., кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри державної безпеки та оперативного мистецтва, Національна академія Національної гвардії України, полковник

АНАЛІЗ СПОСОБІВ ЗАСТОСУВАННЯ РЕМОНТНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ПРИ ВЕДЕННІ БОЙОВИХ ДІЙ

Характер сучасних бойових дій та вимоги до всебічного забезпечення вимагають від військових фахівців вмілої організації та ефективного виконання заходів технічного забезпечення частин (підрозділів), які випливають на форми та способи застосування підрозділів у бою та операціях, а також вимог законів, директив та наказів.

Виходячи з досвіду бойових дій способи застосування з'єднань, об'єднань та військових частин суттєво змінилися. Відповідно змінилися форми та способи застосування ремонтно-відновлювальних підрозділів.

Під способом застосування ремонтно-відновлювальних підрозділів слід розуміти порядок і прийоми виконання ними завдань за призначенням під час проведення операцій(під час реорганізації). Способи застосування сил і засобів ремонтно-відновлювальних підрозділів повинні узгоджуватися зі способом застосування військ (сил).

Залежно від умов обстановки при веденні бойових дій можуть використовуватися різні варіанти застосування ремонтних підрозділів, основними з яких є:

1) двома автономними частинами;
2) у повному складі;
3) спеціалізованими ремонтними підрозділами.

Перший варіант найбільш доцільний при відносно великій ширині смуги виконання завдання, коли необхідно ешелонувати ремонтний підрозділ по фронту. Цей варіант забезпечує підвищення оперативності відновлення пошкодженого ОВТ, насамперед, за рахунок скорочення шляхів евакуації. При цьому варіанті застосування перша (основна) частина сил і засобів ремонтних підрозділів діє на головному напрямку, друга автономна частина (звичайно 25–30 % сил і засобів) ремонтного підрозділу – на іншому напрямку дій військ, забезпечуючи евакуацію і комплексний ремонт пошкоджених зразків ОВТ. Як варіант, склад другої частини ремонтного підрозділу може бути такий:

взвода ремонту автомобільної та бронетанкової техніки;
підрозділ з ремонту РАО;
евакуаційний взвод;
спеціаліст-метролог;
частина підрозділів забезпечення.

Другий варіант застосування ремонтного підрозділу (у повному складі) доцільний при відносно невеликій ширині смуги, а також у разі великих (понад 25–30 %) втрат ремонтного підрозділу у силах і засобах, або у разі виникнення в порівняно невеликих районах масових втрат різнотипних зразків ОВТ.

Третій варіант застосування ремонтного підрозділу (спеціалізованими ремонтними підрозділами) можливий в умовах виникнення масових втрат однотипних зразків ОВТ (як правило, некомплексних зразків, наприклад автомобілів) у різних районах.

Таким чином, своєчасний ремонт пошкодженого озброєння та військової техніки, підтримання боєздатності Національної гвардії України на високому рівні та постійне вирішення проблем шляхом всебічного матеріально-технічного забезпечення для виконання завдань за призначенням є одним з ключових завдань технічного забезпечення.

ПІДСЕКЦІЯ 1.3
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Керівник підсекції – старший викладач кафедри організації роботи з персоналом підполковник Мусевич Р.Ю.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри управління та логістики підполковник Тесніков О.М.

УДК 355.318

Дубов Н.М., слухач 763 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Пасічник В.І., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри організації роботи з персоналом, Національна академія Національної гвардії України

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛІДЕРСЬКОЇ РОЛІ ЗАСТУПНИКА КОМАНДИРА ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПО РОБОТІ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НИМ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ПОСАДОЮ

Теперішня суспільно-політична ситуація в Україні, участь особового складу Національної гвардії України (НГУ) у відбитті широкомасштабної збройної агресії російської федерації проти нашої країни висувають підвищені вимоги до діяльності заступника командира військової частини НГУ по роботі з особовим складом (ЗКВЧ НГУ по РОС). Ця посадова особа відіграє провідну роль у здійсненні одного із основних видів всебічного забезпечення службово-бойової діяльності (СБД) особового складу військової частини НГУ – морально-психологічного забезпечення (МПЗ). ЗКВЧ НГУ по РОС безпосередньо відповідає за організацію та методичне забезпечення заходів, спрямованих на досягнення та підтримання належного морально-психологічного стану особового складу, як основної умови ефективного виконання ним службово-бойових завдань за призначенням.

Реалії гвардії свідчать, що функції та завдання, які покладаються на зазначеного суб’єкта морально-психологічного забезпечення та безпосередньо очолюваний ним орган по роботі з особовим складом військової частини НГУ на теперішній час не можуть бути у повному обсязі якісно реалізовані іншими

суб'єктами військово-соціального управління, а його професіоналізм та особиста позиція напряму визначають характер соціально-психологічного клімату у військовому колективі.

Під час відбиття повномасштабної військової агресії російської федерації проти України, як ніколи раніше актуалізувалась необхідність сформованості високого рівня професійної компетентності ЗКВЧ НГУ по РОС та наявності у них відповідних морально-психологічних якостей, які обумовлюють спроможність якісно виконувати складні завдання за посадою та реалізовувати лідерську роль у військовому колективі. Разом із актуалізацією процесів перебудови підходів до здійснення і оновлення змісту МПЗ СБД, нині відбувається переосмислення та корегування вимог до діяльності цих посадових осіб і рівня їх професійної компетентності, а також спроможностей бути лідерами у військових колективах, у тому числі, і з врахуванням перспектив Євроатлантичної інтеграції нашої країни та переходу НГУ на стандарти НАТО.

Проведені дослідження дозволили визначити наступні особливості реалізації лідерської ролі заступника командира військової частини Національної гвардії України по роботі з особовим складом при здійсненні ним управлінської діяльності за посадою:

– лідерство цього військового керівника проявляється контекстно до характеру і умов його специфічної професійної діяльності, наявної ситуації управління, пануючих відносин у військовому колективі та ціннісних орієнтацій його членів;

– успішність реалізації лідерської ролі ЗКВЧ НГУ по РОС у значній мірі обумовлюється наявним у нього лідерським потенціалом, що включає як вроджені, так і набуті у процесі соціалізації та професіоналізації когнітивні, особистісні, комунікативні, емоційні, вольові, мотиваційні характеристики особистості;

– найбільш важливі особистісні та ділові характеристики ЗКВЧ НГУ по РОС щодо реалізації ним лідерської ролі у військовому колективі стосуються його професійної компетентності, особистісних якостей, комунікативних та організаторських здібностей, спроможностей налагодження міжособистісної взаємодії, прояву поваги до людей та турботи про них, здатності формувати та підтримувати особистий позитивний імідж;

– успішність реалізації лідерської ролі ЗКВЧ НГУ по РОС обумовлюється рядом суб'єктивних та об'єктивних психологічних чинників, встановлення яких є важливим завданням як з точки зору розуміння науково-теоретичного підґрунтя забезпечення лідерства військового керівника, так і визначення психологічних умов оптимізації цього процесу

УДК 355.45:159.944.4:351.86

Ростішевський Д.В., слухач 763 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Васищев В.С., кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри організації роботи з персоналом, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЙ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОШУКУ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЮ НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

За результатами аналізу подій новітньої історії України, пов’язані з початком проведенням антитерористичної операції у 2014 році та відсічі повномасштабної агресії з боку російської федерації 24 лютого 2022 року можна зробити висновок про те, що імовірність дій незаконних збройних формувань на території нашої держави значно збільшилась. Окрім цього треба передбачати можливість виконання бойових завдань спеціальної операції з пошуку та знешкодження незаконних збройних формувань підрозділами та частинами НГУ на тих територіях, які є тимчасово окуповані і мають бути звільнені.

На додаток до цього сьогодні відбувається реформування стратегії та тактики ведення бойових дій силами безпеки та оборони України, впроваджується застосування новітніх зразків зброї, висуваються нові вимоги до всебічного забезпечення виконання бойових та службово-бойових завдань, здійснюється трансформація, спрямована на адаптацію до стандартів НАТО.

Опираючись на досвід відбиття повномасштабного вторгнення російської федерації слід відмітити, що існуюча система морально-психологічного забезпечення комплексно виконує завдання за своїм напрямом, однак потребує удосконалення з урахуванням викликів сьогодення.

Аналіз чинних вимог керівних документів з організації морально-психологічного забезпечення у НГУ та інших військових формуваннях, а також наукових праць щодо участі бригади оперативного призначення НГУ у спеціальних операціях з пошуку та знешкодження незаконних збройних формувань показав, що на сьогодні існують лише загальні вимоги щодо організації морально-психологічного забезпечення. Однак конкретні вимоги, спрямовані саме на організацію морально-психологічного забезпечення в НГУ під час участі в спеціальних операціях з пошуку та ліквідації незаконних збройних формувань, не були чітко визначені. Також є певні особливості

відповідно теми, що вже передбачені у навчальній літературі, але практичного застосування в керівних документах так і не віднайшли.

Морально-психологічне забезпечення дій бригади оперативного призначення має на меті оптимізацію її боєздатності та ефективності через систематичну роботу з особовим складом. Ключові завдання та цілі цього забезпечення включають підтримку високого бойового духу та мотивації, зниження рівня стресу та психологічного навантаження, підвищення міжособистісної та командної згуртованості, розвиток лідерських якостей та індивідуальних компетенцій, профілактика та корекція психологічних розладів, підтримка моральних та етичних стандартів, підготовка до реінтеграції після завершення служби.

Реалізація цих завдань та досягнення поставлених цілей вимагає комплексного підходу, що включає регулярну психологічну діагностику, тренінги, індивідуальні та групові консультації, а також систематичну роботу з керівництвом бригади щодо оптимізації стилю керівництва та методів мотивації особового складу.

Дослідження морально-психологічного забезпечення у діяльності бригад оперативного призначення виявило його фундаментальну роль у забезпеченні ефективності та успішності спеціальних військових операцій. Аналіз підкреслив, що високий рівень морально-психологічної стійкості сприяє адаптивності та ефективності особового складу в умовах високого ризику, непередбачуваності обставин та вимоги до швидкого прийняття рішень. Морально-психологічне забезпечення стимулює розвиток командного духу, взаємодовіри та координації, що є критично важливими для успішного виконання завдань у надзвичайно складних умовах.

На основі отриманих даних можна рекомендувати подальший розвиток та удосконалення систем морально-психологічного забезпечення, зокрема через інтеграцію сучасних методик психологічної підготовки та тренінгів, спрямованих на зміцнення стресостійкості, розвиток адаптивних навичок та підвищення рівня взаєморозуміння та командної взаємодії. Важливим аспектом є також розробка програм психологічної реабілітації та підтримки для особового складу, який бере участь у спецопераціях, що дозволить знизити негативний вплив стресових факторів та сприятиме швидкому відновленню психічного здоров'я.

Підсилення морально-психологічного забезпечення в бригадах оперативного призначення повинно бути спрямоване на створення всебічно підготовленого, психологічно стійкого та адаптивного особового складу, здатного ефективно діяти в екстремальних умовах сучасного бойового середовища.

УДК 355/359:396(477)

Станішевський М.В., слухач 763 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Керницький О.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри організації роботи з персоналом, Національна академія Національної гвардії України

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ДО УМОВ МИРНОГО ЖИТТЯ

В сучасному світі, військовослужбовці, завершивши військову службу, стикаються з рядом психологічних викликів під час переходу до цивільного життя.

До повномасштабного вторгнення рф в Україну в єдиному електронному державному реєстрі ветеранів війни налічувалося майже пів мільйона осіб. В Україні після перемоги особливої уваги та турботи потребуватимуть щонайменше 1,5 млн військовослужбовців, які здобули досвід участі у воєнних діях. Очевидно, що так само в центрі пріоритетної опіки держави перебуватимуть і члени сімей ветеранів та сімей загиблих воїнів, а це додатково ще кілька мільйонів людей. За загальними підрахунками, після війни така цифра може сягнути 4 млн.

Адаптація ветеранів війни є складною та багатоаспектною проблемою, тому потребує комплексного підходу, а також співпраці між урядом, громадськістю та власне ветеранами. Зважаючи на велику кількість ветеранів, яка очікується після війни, державі дійсно важливо ретельно планувати і виконувати програми їх адаптації та соціалізації. Це допоможе зменшити можливі проблеми і забезпечити гідне та якісне життя ветеранів, а також їхніх сімей.

Аналізуючи останні наукові розробки з проблеми адаптації та реабілітації учасників бойових дій, до висновку, що мало розробленим та недостатньо дослідженим є питання щодо соціально-психологічної адаптації та рівнів її психологічної структури. На теперішній час відсутні комплексні дослідження з даної проблематики.

Нами запропоновано такі шляхи вдосконалення цієї роботи згідно наступних основних її напрямків:

Реабілітація та реадаптація. Фізична реабілітація та психологічна підтримка ветеранів є критично важливими. Ветерани повинні мати доступ до якісної медичної допомоги та психологічної реабілітації. Реадаптація також означає надання можливостей для навчання і здобуття навичок, що допоможе ветеранам знайти роботу та інтегруватися в суспільство.

Соціальні гарантії. Ветерани потребують різних видів підтримки, зокрема фінансової компенсації, медичної допомоги, освіти та житла. Чинне законодавство передбачає значний перелік гарантій щодо ветеранів війни. Проте такі гарантії не всім доступні на однаковому рівні. Військові й ветерани, які мешкають у великих містах, мають більший доступ до соціальних гарантій, аніж особи з маленьких громад. Тому важливо не лише надавати такі пільги та гарантії, але також робити їх доступними для всіх ветеранів, незалежно від місця проживання.

Соціальна підтримка сімей. Сім'ї можуть зазнавати стресу через втрати та інші проблеми. Психологічна та фінансова підтримка сімей є важливою складовою частиною процесу адаптації.

Суспільна свідомість і підтримка. Важливо сприяти позитивному ставленню до ветеранів в українському суспільстві, механізми інтеграції мають убезпечити від потенційної загрози стигматизації ветеранів. Інформаційні кампанії та освіта мають сприяти формуванню суспільної свідомості, спрямованої на підтримку ветеранів.

Професійна підготовка та зайнятість. Для ветеранів важливо мати можливість перекваліфікації та отримання нових навичок, які допоможуть їм знайти роботу після війни. Потрібно створити та запровадити програми підготовки фахівців та забезпечити доступ до оновленого ринку праці.

Пільги та соціальні гарантії повинні допомагати вирішувати наявні потреби і проблеми ветеранів і членів їхніх родин. За умови невиконання державою власних обов'язків, у суспільстві може виникнути напруга. Тому для держави критично необхідно підготувати і втілити комплексну програму соціалізації ветеранів, з широким вікном можливостей, а не утримання.

Аналізуючи нормативно-правові джерела, науково-методичну літературу, можна дійти висновку, що під соціально-психологічною адаптацією учасників бойових дій розуміють результат змін у сфері соціальних, соціально-психологічних, морально-психологічних, економічних і демографічних взаємовідносин, а також пристосування осіб до існуючого соціального середовища. Як специфічні особливості соціально-психологічної адаптації зазначають такі: активна участь свідомості; вплив діяльності людини на середовище; активна зміна людиною результатів своєї соціальної адаптації відповідно до соціальних умов буття.

УДК 355/359:396(477)

Степура В.А., слухач 763 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Мусевич Р.Ю., старший викладач кафедри організації роботи з персоналом, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ ВІЙСЬКОВО-СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

У сучасному світі, який характеризується швидкими соціальними змінами та переоцінкою традиційних ролей кожної статі, важливість врахування принципів рівних прав і можливостей жінок і чоловіків стає все більш актуальною, зокрема, у військовому контексті, де історично склалася помітна гендерна асиметрія. Україна, рухаючись шляхом демократичного розвитку та прагнучи інтегруватися в європейські та міжнародні інституції, стикається з викликом втілення ідей гендерної рівності у всіх сферах життя суспільства, включно з сектором оборони. Національна гвардія України (далі – НГУ), будучи невід'ємною частиною системи національної безпеки, відіграє ключову роль у процесі адаптації до сучасних вимог щодо забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків.

У контексті НГУ, інтеграція принципів рівних прав і можливостей жінок і чоловіків означає не лише виконання міжнародних зобов'язань та адаптацію до євроатлантичних стандартів, а й сприяння ефективнішому виконанню завдань військової служби через використання потенціалу як чоловіків так і жінок. Дослідження та практика доводять, що збалансований гендерний склад сприяє підвищенню адаптивності, інноваційності та командної взаємодії військових колективів.

Вдосконалення процесу забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків в НГУ вимагає комплексного підходу, що охоплює кілька ключових аспектів. По-перше, необхідно зосередитися на законодавчій базі, адаптуючи існуючі норми та приймаючи нові, що будуть сприяти забезпеченню рівних можливостей для жінок і чоловіків. По-друге, освітні програми та тренінги з гендерної чутливості мають стати невід'ємною частиною підготовки військовослужбовців на всіх рівнях.

Крім того, зміна організаційної культури та перегляд стереотипів, що існують у військовому середовищі, вимагає системних зусиль, включаючи

заходи з підвищення обізнаності та проведення кампаній з роз'яснення важливості гендерної рівності. Механізми моніторингу та оцінки впроваджених ініціатив мають забезпечити зворотний зв'язок та можливість коригувати діяльність відповідно до досягнутих результатів.

Урахування гендерних аспектів необхідно не лише на рівні стратегічного планування, але й у щоденній військовій практиці, від оперативного планування до виконання бойових завдань. Це сприятиме не тільки підвищенню ефективності виконання завдань, але й позитивно вплине на міжнародний імідж України як країни, що дотримується сучасних демократичних стандартів у сфері прав людини та рівності.

Забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків в НГУ є складним процесом, який потребує відданості ідеалам рівності, активної участі усіх їх структурних підрозділів та кожного військовослужбовця. Важливим є також залучення до цього процесу громадськості, експертного середовища та міжнародних організацій, що можуть надати необхідну підтримку та обмін досвідом. Успішна інтеграція принципів рівних прав і можливостей жінок і чоловіків в діяльність НГУ сприятиме не лише підвищенню ефективності її роботи, але й зміцненню обороноздатності держави в цілому.

Створення безпечного та інклюзивного робочого середовища для жінок та чоловіків у НГУ вимагає від керівництва підтримки ініціатив з розширення прав і можливостей жінок, забезпечення їхнього кар'єрного росту та професійного розвитку. Важливим є також впровадження механізмів захисту від гендерного насильства та дискримінації, що є неприпустимими в будь-якій сучасній армії, що прагне до демократичних ідеалів.

Окрім того, важливу роль у процесі забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків відіграють програми менторства та коучингу, які сприяють обміну досвідом між військовослужбовцями різних рангів та спеціалізацій. Це дозволяє не лише підтримувати талановитих жінок на шляху до вищих військових посад, але й формує більш відкриту та динамічну військову культуру.

У процесі вдосконалення політики забезпечення рівних прав і можливостей в НГУ ключову роль відіграє також використання сучасних технологій та інноваційних підходів до навчання та управління персоналом. Цифровізація навчальних процесів, впровадження гнучких форм роботи та забезпечення рівного доступу до інформаційних ресурсів сприяють створенню більш рівних умов для розвитку кожного військовослужбовця.

Врешті-решт, вдосконалення процесу забезпечення рівних прав і можливостей в НГУ є не лише відображенням глобальних тенденцій розвитку демократичних суспільств, але й необхідною умовою для підвищення

обороноздатності та безпеки країни в сучасних умовах. Цей процес вимагає не лише системних змін у військовій сфері, але й зміни суспільних настроїв та ставлення до ролі жінок та чоловіків у захисті держави. Виклики, що стоять перед НГУ в цьому напрямку, вимагають скоординованих зусиль, стратегічного бачення та непохитної відданості ідеалам рівності, що дозволить Україні побудувати сильну, справедливу та ефективну систему національної безпеки.

УДК 355/359:396(477)

Шевцов О.І., слухач 763 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Товма М.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри організації роботи з персоналом, Національна академія Національної гвардії України

НАПРЯМКИ ТА УМОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ТА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Події в країні розширили сферу дії системи соціального та правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей. Виникла потреба здійснення соціального захисту військовослужбовців та інших учасників бойових дій. Недостатній рівень соціального захисту військовослужбовців, як свідчить закордонний і вітчизняний досвід, негативно позначається на якісному складі війська, знижує мотивацію, і впливає на морально-психологічний стан. Як свідчить суспільно-історична практика, державної політики характеризується безсистемністю та фрагментарністю здійснюваних заходів, обмеженістю інструментарію проведення кардинальних змін, неврахуванням об’єктивних чинників тощо.

Досвід бойових дій під час воєнного стану в державі однозначно довів, що ефективність бойової діяльності особового складу залежить не лише від уміння майстерно володіти зброєю та бойовою технікою, але й від створення та забезпечення сприятливих соціальних та правових умов діяльності, всебічного задоволення потреб особового складу. Обмеження та надвисокі навантаження, які несуть військовослужбовці мають враховуватися та компенсуватися державою шляхом їх повного матеріально-побутового, фінансового забезпечення та особливого правового статусу.

З урахуванням зазначеного, актуальність даної теми обумовлюється:

зростанням значення соціальної та правової складової в політиці української держави;

потребою зростання ролі соціальних та правових чинників в забезпеченні високого рівня бойової та мобілізаційної готовності, морально-психологічного стану особового складу військ (сил) при виконанні бойових завдань;

необхідністю підвищення мотиваційних чинників щодо військової служби за контрактом;

необхідністю впровадження загальноєвропейських стандартів в соціальну сферу життєдіяльності військ (сил);

узагальненням досвіду щодо організації соціального та правового захисту військовослужбовців, членів їх сімей та його врахування в сучасних умовах реформування українського війська;

Ці та інші чинники зумовлюють сьогодні гостру необхідність переходу до якісно нової системи діяльності органів військового управління щодо налагодження і впровадження соціальних та правових механізмів, які могли б забезпечити виконання завдань соціальної політики держави в Національній гвардії України.

Питання соціального та правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей необхідно враховувати на всіх етапах прийняття рішення. Тому соціальне та правове забезпечення військовослужбовців є ключовими інструментами для соціальних прав і можливостей військовослужбовців НГУ.

УДК 159.9:658.311.44

Штука С.О., слухач 763 навчальної групи оперативного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Керницький О.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри організації роботи з персоналом, Національна академія Національної гвардії України

ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ПЕРЕБУВАННЯ У ПОЛОНІ

Ефективне виконання завдань НГУ сьогодні залежить від морального та психологічного стану військовослужбовців військових частина та підрозділів. В умовах широкомасштабної агресії РФ загартовування військовослужбовців,

які мають високу психологічну стійкість, є одним з найважливіших завдань органів військового управління та морально-психологічного забезпечення.

На сьогодні одним з основних завдань є підготовка військовослужбовців до можливого потрапляння та перебування у полоні. До того ж військовослужбовці НГУ повинні бути готові до того, що перебування у полоні може бути для них дуже складним та травмуючим досвідом. Вони можуть зіткнутися з фізичним та психологічним насильством, катуваннями, загрозою життю та здоров'ю. Тому важливо, щоб вони мали високий рівень психологічної готовності та стійкості, які дозволять їм зберігати самоконтроль та критичне мислення в цих умовах.

Виконання завдань у небезпечних умовах може призвести до того, що військовослужбовці НГУ будуть переживати події, що виходять за межі звичайного досвіду. Ці переживання можуть травмувати психіку навіть підготовленої людини. Тому дотримання вимог професійно-психологічної підготовки є важливим фактором запобігання втратам серед особового складу НГУ як у повсякденній діяльності, так і в екстремальних ситуаціях. Аналіз сучасних наукових праць, керівних документів та досвіду бойових дій свідчить про актуальність дослідження формування психологічної готовності військовослужбовців до перебування у полоні.

Підготовка до можливих ситуацій полону є важливою складовою професійно-психологічної підготовки військовослужбовців НГУ. Отримані знання та навички можуть стати вкрай необхідними для їх виживання у полоні.

Нами було створено анкету для опитуваня різних категорій військовослужбовців НГУ щодо проблем та недоліків професійно-психологічної підготовки. Загалом було опитано 150 військовослужбовців за допомогою авторської анкети у Гугл формі. Опитування офіцерів показало, що 22% вважають що таку систему потрібно покращувати, а серед сержантського складу 17,6% вважають, що таку систему потрібно покращувати.

Згідно аналізу керівних документів щодо психологічного забезпечення діяльності військових частин НГУ, досвіду підготовки військовослужбовців НГУ, визначено три основні організаційні форми психологічної підготовки військовослужбовців НГУ до ситуацій полону:

- заняття з предметів бойової та спеціальної підготовки, які орієнтовані на розвиток професійно важливих знань, умінь та навичок, необхідних психологічних якостей, настанов та станів;
- професійно-психологічна підготовка військовослужбовців НГУ до ситуацій полону (цільова психологічна підготовка);
- психологічна просвіта військовослужбовців НГУ;

- спеціальні форми занять з військовослужбовцями НГУ (психотренінги, оволодіння прийомами психічного саморегулювання тощо).

Конкретизовано підходи до організації професійно-психологічної підготовки військовослужбовців НГУ та узагальнено досвід їх підготовки до ситуацій полону, що дало змогу зазначити:

- під час професійно-психологічної підготовки до можливої ситуації полону необхідно ознайомити військовослужбовців з особливостями ситуації полону, а в окремих підрозділах організувати тренування, під час яких військові потраплятимуть у деякі з подібних ситуацій;
- протягом цільової психологічної підготовки до ситуації полону необхідно формувати практичні навички саморегуляції психофізичного стану, на кшталт дихальних вправ, вправ з креативної візуалізації та ізометричних вправ;
- окремі риси особистості можуть полегшити перебування в полоні, що слід враховувати при психологічному відборі кандидатів у спецпідрозділи та інші види діяльності з високим ступенем можливості опинитися в полоні;
- тверді переконання, оптимізм, віра та пошук сенсу життя також допомагають витримати полон;
- зниження шкідливого впливу стресу можна забезпечити не лише нейтралізацією чинників стресу, а й полегшенням емоційних реакцій на стрес;
- психологічна підготовка має охоплювати основні знання про загрози, з якими можуть зіткнутися полонені після звільнення;
- у ході підготовки до конкретної військової операції психологічна підготовка перехрещується з іншою підготовчою діяльністю;
- український військовослужбовець, який виконує свій обов'язок, повинен знати основні поняття, які стосуються статусу військовополоненого, знати основні правила поведінки у полоні або у випадку взяття його у заручники.

За підсумками проведеного дослідження нами розроблено практичні рекомендації щодо професійно-психологічної підготовки військовослужбовців НГУ до перебування у полоні.

СЕКЦІЯ № 2
СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Керівник секції – старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки підполковник Палка В.М.;

Секретар секції – старший викладач кафедри тактики службовець Купін С.П.

ПІДСЕКЦІЯ 2.1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТАКТИКИ ДІЙ ТА БОЙОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ ДЕРЖАВИ

Керівник підсекції – кандидат економічних наук, доцент кафедри тактики підполковник Мясников В.О.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри тактики службовець Купін С.П.

УДК 355.5

Бабінець Т.В., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Васильєв О.С., слухач магістратури факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», лейтенант;

Горбов О.М., к.т.н., доцент, доцент кафедри озброєння та стрільби, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», підполковник

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ТОЧНОСТІ ТА АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВИМІРЮВАННЯ ЗНОСУ КАНАЛУ СТВОЛА ВІТЧИЗНЯНИХ ТАНКОВИХ ГАРМАТ, ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ОПТИКО-МЕХАНІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ БЕЗКОНТАКТНОГО ЗОВНІШНЬОГО ОГЛЯДУ ТА ГЛИБИННОГО ЛАЗЕРНОГО СКАНУВАННЯ

Досвід повномасштабної збройної агресії з боку російської федерації та ряд локальних військових конфліктів останніх десятиліть показав широкий

спектр бойових завдань, в яких активно застосовується такий вид БТОТ як танки. Дані бойові машини є необхідними засобами знищення ворожої техніки та його особового складу. Під час пострілу під дією високих тисків суттєво та нерівномірно підвищується температура внутрішньої поверхні каналу ствола гармати (КСГ), що призводить до переходу у рідинний стан певних ділянок КСГ. У той же час, під дією продуктів згоряння порохового заряду проходять процеси окислення КСГ, які впливають на якісний фізичний стан внутрішньої поверхні КСГ. Разом с цим, внаслідок руху снаряда відбувається процес тертя кілець снаряду об КСГ. Зазначені процеси мають не лінійні показники та призводять до падіння початкової швидкості наступних пострілів, саме тому виникає необхідність вдосконалення поточної системи вимірювання зносу КСГ, шляхом застосування сучасних засобів автоматизації вимірювання зносу КСГ та вводу даних у балістичні обчислювачі. Дані засоби доцільно використовувати на сучасних модифікаціях вітчизняних танків сімейства Т-64, Т-72 та Т-80, які на даний момент часу мають досить потужні та ефективні гладкоствольні гармати.

Аналіз існуючого методу і засобів технічного діагностування стану КСГ показав, з позиції достовірності даних вимірювання КСГ, оперативності його проведення, та економічних показників, як під час їх застосування у польових, а інколи навіть і в лабораторних умовах свою моральну та фізичну застарілість. Існуючий метод спирається на механічні принципи та передбачає застосування засобів вимірювань обмеженої точності. Потреби практики вимагають наявності методу і засобів технічного діагностування КСГ танкового озброєння, який забезпечував би створення деталізованого математичного аналізу образу внутрішньої поверхні КСГ шляхом надання інформації у вигляді скалярних величин, які описують відхилення просторово-геометричних параметрів КСГ від їхніх номінальних значень та дають змогу ідентифікувати як вид дефекту (пошкодження), так і його ступінь з розробленням подальшої стратегії використання гармати.

Один із перспективних напрямів вирішення зазначеної проблеми й удосконалення експлуатаційного контролю технічного стану танкового озброєння полягає у розробленні сучасного методу технічного діагностування КСГ на основі визначення їхніх геометричних характеристик зі скалярним математичним описом.

Отже, попередні дослідження, щодо вирішення проблеми діагностики стану КСГ показали, що найбільші показники узагальненої функції бажаності досягається застосуванням вимірювальної апаратури на основі вимірювального зонду компанії «ROBINCA» з використанням оптико-механічної технології безконтактного зовнішнього огляду та глибинного лазерного сканування внутрішньої поверхні КСГ разом з можливістю створення таблиць та графіків прогнозування залишкового ресурсу й автоматизованим введенням отриманих даних до танкового балістичного обчислювача.

УДК 355

Бородінов В.О., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Купін С.П., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ БОЙОВИХ ДІЙ ПІХОТНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЗСУ У БОРОТЬБІ З ТАНКАМИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

На сьогодні, в умовах збройній агресії російської федерації із застосуванням російського озброєння і військової техніки проти Незалежної України тема ведення боротьби піхотними підрозділами ЗСУ з танками противника з усіх видів озброєння в різноманітних умовах є вкрай актуальною.

В основі ефективних дій піхотних підрозділів лежать обґрунтовані тези, грамотного використання тактико-технічних характеристик наявного озброєння, уміле ними володіння та знання слабких місць бойової техніки ворога. Військовослужбовці піхотних підрозділів повинні вміти швидко ідентифікувати танки агресора та використовуючи наявну в них протитанкову зброю, стрімко і гарантовано їх знищувати.

На початку повномасштабного вторгнення військові формування російської федерації мали на озброєнні за різними джерелами такі основні танки: Т-72БВ, Т-72Б1В, Т-72БМ, Т-72С, Т-72БА, Т-72БА1, Т-72Б3, Т-72Б3М, Т-90, Т-90А, Т-90А «Владимир», Т-90М «Прорыв» та їх командирські модифікації. Всі ці танки, мають єдину базу, компоновку і, здебільшого, взаємозамінні по вузлах і агрегатах на основі Т-72 (виробництвом танків покладається на ВАТ «УралВагонЗавод», який знаходиться у м. Нижній Тагіл, рф). З урахуванням кількості в строю і у місцях зберігання на момент вторгнення в Україну у росії їх налічувалось близько 20 895 одиниць, з яких на сьогоднішній день за статистикою Генерального штабу ЗСУ знищено (пошкоджено, захоплено) близька 7 200 одиниць.

Аналізуючи тактику дій рф ми бачимо, що ворог постійно під час наступальних дій намагається застосовувати цей величезний парк різноманітних типів танків.

Танки Т-72БВ, Т-72Б1В, Т-72С, Т-72БА легко впізнати по великій кількості блоків ДЗ «Контакт-1» невеликого розміру. Ці види танків мають: застарілу систему управління вогнем; комплекс керованого озброєння для стрільби через гармату, може використовуватись лише з місця або коротких зупинок і не може з ходу, і не може вночі; зенітний кулемет НСВТ, без дистанційного керування;

командир вручну крутить командирську башточку, і вдень дивиться тільки в триплекса; механік-водій – має взагалі дуже поганий огляд особливо у нічний час; прилади миттєво засвічуються; боєзапас слабо захищений.

Танки Т-72БМ, Т-72БА1, Т-72Б3 мають: великі блоки ДЗ «Контакт-5» і мають багато ослаблених ділянок на корпусі і башті; у Т-72Б3 на даху башти є нічний тепловізійний приціл навідника «Сосна-У», але точність стрільби низька; в Т-72БА1 та Т-72Б3 протимінна стійкість тільки під сидінням механіка-водія. А решта дно танка для мін і фугасів вкрай вразливе, і танк миттєво знищується.

Наступний вид танку Т-72Б3М є розвитком Т-72Б3: має нові фальшборта з блоками ДЗ «Реликт», протикумулятивні решітки на фальшбортах, на корпусі та кормі башти. Рекомендується проти нього застосовувати тандемні кумулятивні боєприпаси, які є в боєкомплекті РПГ-7, ПТРК «Конкурс», ПТРК «Корсар», ПТРК «Стугна-П», ПТРК «Javelin», ударні дрони типу DJI Mavic 3T та ін..

Танк Т-90 являє собою все той же Т-72Б, він більше схожий на Т-72БМ і має наступні основні відмінності: праворуч та ліворуч від гармати встановлено комплекс оптико-електронної протидії (КОЕП) «Штора-1». Коли КОЕП включений, його добре видно з ІЧ ліхтарями, особливо вночі. У місці встановлення «Штори» частина блоків ДЗ – відсутня, послаблюючи захист башти.

Танки серії Т-90А є модернізованою версією Т-90. Головні відмінності: нова сварнокатана башта кутастої форми і спереду трохи краще захищена, але під блоками «Штори» ДЗ також не встановлюють. Корма цієї башти дуже тонка – 30 мм і легко пробивається з усіх протитанкових засобів. Вони, здебільшого становлять резерв головного командування рф.

На озброєнні російської федерації перебуває Т-80 семи модифікацій: 139 Т-80БВ (БВК), 81 Т-80БВМ, 160 Т-80УМ, 30 Т-80УК, 30 Т-80УЕ-1, 10 Т-80УА.

Перспективні російські танки. Танк «Прорив» поки, що малосерійний. Танк має більш сучасну СУВ, яка бачe ціль типу танк вдень до 5000 м, вночі до 3500 м, але все одно поступається світовим аналогам, які «бачать» вдень на 8000-10000 м, вночі на 4000-5000 м; ДЗ «Реликт», яка все одно не захищає від сучасних ПТРК.

Танк Т-14 «Армата», 20 штук яких виготовлено – до серійного виробництва ще не готовий. Башта танка не має ні багатошарового бронювання, ні ДЗ і захищає, в кращому випадку, від 30-мм гармати БМП-2, а зовнішній кожух – від куль калібру 7,62- мм. Від РПГ та СПГ башта не захищена.

Робимо висновок, що систематично організована боротьба з танками заснована на максимальному використанні тактичних недоліків танків, може привести до рішучого успіху. Тільки пильність розвідки, ретельне використання

природних і штучних перешкод, застосування ударних дронів можуть забезпечити успіх оборони.

До засобів боротьби з танками, які можуть створюватись під час підготовки оборонного бою відносяться:

а) Широкі рови з крутими стінками, викладеними камінням або одягненими дерном.

б) Імпровізовані барикади та солідні протитанкові бар'єри.

в) Танкові пастки – вовчі ями.

г) Мінні поля.

д) Природні та підготовлені під час підготовки оборонного бою перешкоди у взаємодії з засобами вогневого ураження по танках.

Стійкість бойових порядків досягається в сучасних умовах не тільки упорядкуванням оборони, а перш за все додаванням підрозділам високої протитанкової самостійності та негайної готовності до боротьби з танками.

УДК 623.618

Вовк О.М., командир 221 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Башкатов Є.Г., к.військ.н., доцент, начальник кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, кандидат військових наук, полковник

УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Аналіз досвіду ведення бойових дій та поглядів військових фахівців провідних країн світу свідчить про зростаючу роль та частку участі безпілотних авіаційних комплексів (БпАК) при виконанні широкого спектру завдань, обсяг яких постійно зростає. Постійно збільшується номенклатура та можливості даних засобів, удосконалюється їх обладнання. Все це призводить, з одного боку, до того, що підрозділи БпАК залучаються до виконання різноманітних завдань, від повітряної розвідки, корегування вогню артилерії до безпосереднього ураження цілей. З іншого боку, це вимагає наявності на озброєнні підрозділів БпАК одночасно кількох типів безпілотних літальних апаратів (БпЛА), кожен з яких може мати кілька можливих варіантів обладнання.

Беручи до уваги можливості сучасних БпАК з точки зору забезпечення масштабності та безперервності моніторингу ризиків і загроз, видачі даних щодо місцевості та знаходження об'єктів бойових позицій є неоціненним внеском у безперервній розвідці противника з подальшим впливом на прийняття рішення командира.

Більш широке застосування квадрокоптерів дозволить більш якісно організувати та виконувати бойові завдання. Зокрема, за допомогою відеозйомки об'єкту можна встановити вирішальний напрямок тактичних дій без залучення особового складу. Також такий літальний апарат може бути обладнаний лазерним дальноміром інфрачервоною спектру, комунікатором командира (що дозволить наносити виявлені об'єкти та їх координати в умовах реального часу в комунікаторі командира та подавати їх до старшого начальника) чи інфрачервоною камерою для виявлення людей, а також застосування штучного інтелекту.

Необхідні критерії квадрокоптера:

- камера з високим розширенням та системою стабілізації;
- можливість GPS наведення;
- система зв'язку з комунікатором командира в умовах відсутності сигналу GPS;
- можливість «зависання» над вказаним місцем;
- автоповернення у екстрених ситуаціях;
- захист від чинників боротьби з БПЛА;
- підвищена вантажопідйомність (для встановлення датчиків, аналізаторів та дальноміра, чи додаткових батарей).

Така модернізація дозволить у подальшому мінімізувати втрати серед особового складу, дистанційно здійснювати рекогносцировку, точно визначати координати об'єктів місцевості сил і засобів противника в умовах реального часу, визначення орієнтирів для власних бойових порядків авіації та артилерії, передачу даних до засобів моніторингу старшого начальника.

Вважаю доцільно провести експериментальні дослідження, які б дали змогу точніше відокремити корисні можливості використання БпАК із штучним інтелектом у галузі підвищення обороноздатності частин підрозділів, що виконують бойові завдання під час відбиття збройної агресії з боку російської федерації.

УДК 355

Голичев М.А., командир відділення 252 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Нестеренко О.О., викладач військово-інженерної підготовки кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, майор

ВИГОТОВЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МАСКУВАЛЬНОЇ СІТКИ З ПІДРРУЧНИХ МАТЕРІАЛІВ (МАТБАЗА ЕЛЕМЕНТІВ МАСКУВАЛЬНТХ СІТОК)

Маскування – вид бойового забезпечення військових частин та підрозділів.

Маскування являє собою комплекс заходів, які спрямовані на приховування від противника військ (підрозділів) та об‘єктів, уведення його в оману відносно наявності, розташування, складу, дій та намірів своїх військ.

Маскування досягається збереженням військової таємниці; прихованим розташуванням та пересуванням військ та об'єктів з використанням маскувальних властивостей місцевості та умов обмеженого бачення; застосуванням табельних засобів маскування, засобів маскування виготовлених з підручних або місцевих матеріалів та димів; маскувальним фарбуванням озброєння, техніки та об’єктів; демонстративними діями; створенням хибних районів розташування військ, позицій та об'єктів; застосуванням інших прийомів і засобів маскування від усіх видів розвідки противника; суворим виконанням вимог маскувальної дисципліни.

Приховування – полягає в усуненні характерних демаскуючих ознак військ (об‘єктів) та здійснюється постійно, без спеціальних на те вказівок.

Засоби приховування – до них відносять засоби індивідуального маскування особового складу, маскувальні комплекти та маски,

Маскувальна сітка є важливим засобом для приховування об’єктів на місцевості. На якийсь час маскувальна сітка перестала бути атрибутом виключно військовим. Її почали використовувати для декору, виготовлення навісів, парканів, і т.д. На жаль після початку повномасштабного вторгнення росії на територію України маскувальна сітка стала дуже затребувана за прямим призначенням.

Маскувальна сітка виготовляється і як фабрично, табельний засіб маскування, так і самостійно, з підручних матеріалів.

Проведений аналіз виготовлення маскувальних сіток з підручних матеріалів показує, що основними складовими частинами є каркасна сітка та матеріал зовнішнього оформлення.

Каркас, насамперед слід визначити параметри каркаса (основи): розміри стільниць, ширину та довжину полотна, діаметр шнура. Щоб відповісти на ці питання, необхідно знати для яких цілей застосовуватиметься готовий виріб: для маскування на полюванні, для оформлення огорож, альтанок, навісів, декорування тощо. Якщо сітка призначена виключно для маскування, необхідно визначити об'єкт маскування (для людини буде достатньо 3 х 2,5 метра, для автомобіля – близько 6 х 3 метра).

Матеріали для зовнішнього оформлення, слід намагатися використовувати синтетику (штучний шовк, нейлонові або капронові нарізані полотна тощо) – оскільки ці матеріали найлегші, а також не вбирають запахи та вологу. Колір бажано підбирати в жовтих, коричневих, сірих, болотно-зелених відтінках – інакше доведеться фарбувати самостійно.

Для зовнішнього оформлення можуть використовуватись різні матеріали:

- клапті маскувальної тканини, вирізані з купленого полотна;
- клоччя;
- мішковина;
- пряжа;
- нитки;
- листя, трава, тонкі гілки, мох.

Крім цього іноді застосовують стрічки брезента. Використання смужок із пластикових пляшок є не найкращим рішенням, тому що таке полотно буде дуже шумним та виблискувати на сонці, хоч і вологостійким.

Мішковина, пряжа, нитки під дощем намокають, їхня вага збільшується, що також слід враховувати.

Тому найкращим вибором є синтетична тканина: капрон, нейлон і т.д.

За результатами проведеного аналізу

1. Використовувати готову сітку: рибальську, загороджувальну або іншу, яка і служитиме каркасом. На ринку продається широкий вибір сіток із необхідними параметрами. Такий варіант є чудовим рішенням.

2. Ще можна зв'язати основу самостійно, що дозволить заощадити гроші, але вимагатиме невиправданих витрат часу.

3. Матеріали для зовнішнього оформлення, слід намагатися використовувати синтетику, а такі матеріали, як: мішковина, пряжа, нитки використовувати не бажано, так як під дощем намокають та набрякають, їхня вага збільшується.

Таким чином, доцільним варіантом є використання готової сітки. Рекомендується застосовувати виріб, виконаний з капронового шнура, який більш довговічний і не плутається. Найкращим вибором для оформлення є синтетична тканина: капрон, нейлон і т.д.

УДК 355.5

Деніщук М.І., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Ізбякін Д.І., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Кудінов Д.Д., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Мерімський В.Є., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Горбов О.М., к.т.н., доцент, доцент кафедри озброєння та стрільби, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», підполковник

МЕТОДИКА АДАПТАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТЕХНІЧНОГО ОПИСУ ТА КАТАЛОГУ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН ОЗБРОЄННЯ ІНОЗЕМНОГО ВИРОБНИЦТВА В ПОВСЯКДЕННУ ДІЯЛЬНІСТЬ

До початку повномасштабного вторгнення збройних сил рф в Україну наша держава отримала перші зразки озброєння країн-партнерів України, таки, як переносний протитанковий ракетний комплекс FGM-148 Javelin, протитанковий комплекс малої дальності NLAW, переносний зенітний ракетний комплекс FIM-92 Stinger та ударний оперативно-тактичний середньо-висотний БПЛА Bayraktar TB2.

Тобто, основою військової допомоги були переносні ракетні комплекси. З липня 2022 року Сили Оборони України почали отримувати широкий спектр озброєння, у тому числі і бронетанкове озброєння та техніку (БТОТ).

БТОТ надходило з різних країн-партнерів, у більший частині зразки БТОТ 1960-1980 років випуску, з баз зберігання. Опанування озброєнням проводилось за кордоном, на військових базах із залученням цивільних та військових перекладачів. За стислі терміни навчання, особливо фахівці ремонтних підрозділів, не в повному обсязі змогли опанувати програму навчання, отримати великій об’єм знань та досвіду експлуатації. Методика навчання особового складу країн-партнерів та України відрізняється, підходи до опанування певних систем, вузлів та агрегатів бойових машин відрізняється. Але найбільші

проблеми щодо опанування відновлення ремонту та технічного обслуговування бойових машин виникли з однієї сторони від відсутності технічних описів (інструкції з експлуатації) до БТОТ, з іншого боку з некоректного перекладу та недостатнього роз'яснення абревіатури та термінології каталогу запасних частин. Більшість технічної літератури перекладено не фахівцями перекладу технічної документації та за допомогою різноманітних застосунків використовуючи глобальну мережу Інтернет. Особливу увагу під час перекладу потребують функціональні, принципові, гідравлічні, оптичні, кінематичні та інші схеми, умовні позначення яких відрізняються від вітчизняних схем, умовні позначення у літературі не розкриваються. Сучасні вітчизняні термінології можуть виявити певні розходження та відмінності, оскільки термінологія постійно еволюціонує під впливом нових технологій, методів та підходів.

Виходячи з зазначеної проблематики колектив авторів запропонував методику адаптації, особовим складом підрозділів, які не є лінгвістичними фахівцями, термінології технічного опису та каталогу запасних частин озброєння іноземного виробництва в повсякденну діяльність військ. Основна мета цієї адаптації термінології полягає в стандартизації та уніфікації опису та ідентифікації запасних частин, що спрощує комунікацію, замовлення та використання відповідних компонентів. Сутність методики полягає з наступної послідовності адаптації:

- після проведення машиного перекладу перевірити текст візуально та замінити не зрозумілі терміни за зазделегідь підготовлений словник термінів;
- у разі відсутності терміну у словнику, перевірити його окремо, без контексту із дослідженням всіх синонім терміну на у різних застосунках призначених для перекладання;
- елементи катологу запасних частин, які визначені у вигляді абревіатури, потрібно скопіювати на мові орігиналу на перенести у строку пошуку браузера, аба відомих торгівельних платформ, наприклад «Amazon» та «eBay», та дослідити отримані результати.

Доцільно виробити стратегію адаптації, згідно приведеного алгоритму в ЗСУ «Укроборонпромі» та інших підприємствах та закладах.

УДК 355.5

Дерикорчма К.В., курсант 243 навчальної групи факультету РВіА, Національна академія сухопутних військ, солдат;

Білоцький З.В., курсант 234 навчальної групи факультету РВіА, Національна академія сухопутних військ, солдат;

Флис І.М., к.т.н., доцент, працівник ЗСУ, професор кафедри наземної артилерії, Національна академія сухопутних військ, пр. ЗСУ

ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ КОНТРБАТАРЕЙНОЇ БОРОТЬБИ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ АРТИЛЕРІЙСЬКИМ СИСТЕМАМ (КОМПЛЕКСАМ) АРМІЇ РАШИСТІВ

Актуальність роботи полягає у тому, що в умовах активного протистояння артилерійських підрозділів ЗСУ та артилерії рашистів є потреба у вивченні та проведенні порівняльного аналізу застосування сучасних засобів і комплексів контрбатарейної боротьби (ККБ), на основі чого обґрунтувати рекомендації щодо організації та проведення заходів протидії системам (комплексам) контрбатарейної боротьби армії рашистів. Це дасть змогу значно підвищити ефективність КББ артилерією ЗСУ, зменшити втрати наших підрозділів та забезпечити необхідну вогневу підтримку.

Метою роботи було підвищити ефективність протидії артилерійським системам і комплексам армії рашистів в ході контрбатарейної боротьби артилерійських підрозділів ЗСУ.

Для цього ми вивчили стан контрбатарейної боротьби за досвідом російсько-української війни 2022-2023 рр., проаналізували ефективність застосовуваних у війні з рашистами та перспективних засобів контрбатарейної боротьби та обґрунтували рекомендації щодо організації контрбатарейної боротьби ЗСУ для протидії артилерійським засобам рашистів.

Запропоновані технічні засоби для комплексної КББ мають суттєві переваги, що робить їх найкращими для застосування в сучасних реаліях війни з рашистськими окупантами. Всі вони перевірені у ході бойових дій і показали свою ефективність в ході російсько-української війни. Однак основна проблема, це значна кількість сучасних технічних засобів, що потрібні зараз артилерійським підрозділам ЗСУ для ведення ефективної КББ з такою чисельністю артилерійських сил і засобів ворога.

Було запропоновано заходи з організації КББ, а саме: організаційні, технічні, тактичні, розвідувально-пошукові, з підготовки стрільби і управління

вогневим ураженням ворожої артилерії, створення спеціальних підрозділів КББ, що мали б відповідний рівень спеціальної підготовки, сил та засобів для ведення ними ефективної КББ, на важливих напрямках бойових дій.

Виходячи з викладеного, робимо головний висновок – КББ надзвичайно актуальна зараз, тому її вивчення, аналіз та вдосконалення має велике значення для знищення артилерії ворога, що забезпечує досягнення і утримання вогневої переваги над рашистами.

УДК 355.5

Доднарашек Д.В., курсант 243 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Ковтуненко А.В., викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, майор

ЛІКВІДАЦІЯ НАСЛІДКІВ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИВНИКОМ ЗБРОЇ МАСОВОГО УРАЖЕННЯ

Проведений аналіз дій противника вказує на те, що під час штурмів наших позицій ворог застосовує отруйні речовини. Хоча це й поодинокі випадки, які мають локальний характер, але наявність такої зброї у агресора зобов'язує командирів бути компетентними в питаннях ведення бойових дій на зараженій місцевості.

Зараження підрозділів отруйними речовинами значно знижує їх боєздатність. Використання зараженої зброї, бойової техніки, транспортних засобів і майна може послужити причиною важких уражень особового складу, включаючи смертельні випадки. При контакті з зараженими об'єктами можливе потрапляння отруйних речовин на відкриті ділянки тіла і зараження обмундирування, що небезпечно для життя особового складу, вже не кажучи про те, що заражені об'єкти через здатність отруйних речовин випаровуватися з поверхні є джерелами зараження повітря та інших об'єктів поблизу них.

Отруйні речовини добре всмоктуються в лакофарбові покриття, гуму, дерево, тканини і тривалий час можуть зберігатися в них. Поступово вони накопичуються в поверхневому шарі в таких кількостях, які можуть спричинити ураження при контакті з ними.

В залежності від фізико-хімічних властивостей отруйних речовин і метеоумов небезпечний рівень зараження різних об'єктів може зберігатися тривалий час – до декількох місяців. Застосування індивідуальних засобів захисту

та захисних об'єктів являються тимчасовим заходом, який зменшує або зводить на нівець боєздатність підрозділу. Повне відновлення боєздатності можливе лише за умови ліквідації зараження шляхом проведення деконтамінації підрозділів.

Також слід пам’ятати, що підрозділи і бойові засоби, які потребують спеціальної обробки можуть знадобитися для виконання бойових завдань відразу ж після зараження, тому командир повинен діяти розумно, враховуючи як ступінь ризику в разі відкладання проведення деконтамінації, так і можливі наслідки тимчасового виведення підрозділів з бою.

УДК 355.535

Зарицький М.С., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Пристінський Р.В., викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, майор

ДІЇ ШТУРМОВОГО ЗАГОНУ В УРБАНІЗОВАНІЙ МІСЦЕВОСТІ ПІД ЧАС ЗАХОПЛЕННЯ ТА ЗАЧИСТКИ БУДІВЕЛЬ СЕРЕДНЬОЇ ТЯЖКОСТІ ПРОХІДНОСТІ

Бойовий досвід штурмових підрозділів під час повномасштабного вторгнення країни-агресора показав, що місцем найактивніших бойових дій стає, як правило, не відкрита місцевість, а урбанізована. Для успішного проведення операції із захоплення та зачистки будівлі, в якій знаходяться противник, військовослужбовці штурмових підрозділів зобов’язані досконало орієнтуватися у поставлених завданнях, уміти швидко знаходити способи їх вирішення, вчасно реагувати на зміну оперативної обстановки та підтримувати тісну взаємодію один з одним. Розроблення загальних принципів виконання таких операцій та ознайомлення з ними сприятиме підвищенню рівня їх професіоналізму і, як наслідок, успішному та швидкому їх проведенню, зменшенню рівня поранення та смертності серед військовослужбовців штурмових підрозділів.

Метою даної публікації являється надання теоретичних знань та вмінь, щодо порядку дій в урбанізованій місцевості штурмовим підрозділам для успішного виконання поставлених завдань. Мною запропоновано один з варіантів розподілу на елементи бойового порядку штурмового підрозділу, порядок їх висування та зближення з будівлями середньої тяжкості, входу в них, захоплення їх та зачистки.

Діючи в місті мобільними групами, маючи надійний зв’язок, необхідно захоплювати будинок за будинком, горище за горищем, залишаючи у вже захоплених будівлях кулеметників, снайперів, щоб у них не потрапив противник

і раптово не вдарив у спину. У кожному штурмовому підрозділі доцільно створювати наступні елементи бойового порядку:

1. Група управління. До її складу входить: командир штурмового загону, зв′язківець та 2-4 військовослужбовці, які будуть прикривати їх дії.

2. Штурмова група. Як правило їх призначають 2-3. Їх головна задача – це безпосередньо зближення з будівлею, штурм її та придушення противника в ній.

3. Вогнева група. Завдання цієї групи - висування по периметру будівлі та нанесення максимального враження їй, після цього вона відповідає за прикриття штурмових груп, які зближаються з будівлею.

4. Група закріплення та зачистки. Ця група працює крайня. Після того як одна з штурмових груп зайняла перший поверх будівлі, група висувається на її місце, де проводить заміну штурмовиків, для подальшого їх просування.

Зазначимо, що залежно від умов оперативної обстановки, штурм будівлі поділяється на 2 види: А. Динамічна атака – швидке і раптове оволодіння будівлею, метою якого є приголомшення і нейтралізація противника під час того як він почне чинити опір. Б. Таємне проникнення – сплановане оволодіння будівлею, яке застосовується під час маловірного збройного супротиву.

Порядок дій штурмового підрозділу.

Перша висувається вогнева група з метою нанесення максимального враження будівлі та прикриття руху 1 штурмової групи. За нею висувається 1 штурмова група, яка «бере на контроль» вікна та балкони будівлі для «безпечного зближення» 2 штурмової групи до входу в будівлю. 2 штурмова група висувається на безпечні кути для входу в будівлю. Починає нарізати кути «двійками» та «трійками» і заходить в нею. Їх завдання – це закрити периметр першого поверху будівлі та провести його зачистку. За їх командою висувається 3 штурмова група, яка має перед собою задачу – просунутися по сходам та дістатися до другого поверху будівлі. Після їхнього закріплення висувається група закріплення та утримання, яка має задачу – здійснити заміну 2 штурмової групи, для подальшого їхнього просування по поверхам будівлі. Після цього одночасно йде просування 2 штурмової групи та 1 штурмової на третій та четвертий поверх. Група управління знаходиться приблизно на відстані 50 м від будівлі. Якщо одна з штурмових груп отримує втрати особового складу більше ніж 50%, група управління переходить в одну з штурмових груп і вже безпосередньо діє у якості штурмової групи до закінчення штурму та зачистки будівлі.

Таким чином проведення операції зі штурму та зачистки будівлі є надзвичайно складним та і небезпечним видом бойових дій. Тому застосування на практиці особливостей її проведення сприятиме не лише успішному виконанню бойового завдання, а й зменшення кількості поранених та вбитих. Тому проаналізовані вище фактори мають бути враховані при виконанні даної бойової задачі.

УДК 355.535

Зарицький М.С., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Пристінський Р.В., викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, майор

ЗМІСТ ДОПОВІДІ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ РОЗВІДКИ СПОСТЕРЕЖНИМ ПОСТОМ ЗА ПРОТОКОЛОМ SALUTE

Сучасні способи ведення військової розвідки вимагають від командирів, дотримання всіх її вимог, а саме: цілеспрямованості, безперервності, активності, своєчасності, оперативності, скритності, достовірності і точності визначення координат (цілей). В умовах сьогодення спостережні пости виконують ключову роль у зоні ведення бойових дій. Саме вони перші виявляють противника і доповідають розвідувальні відомості та характер майбутніх його дій. Спостережному посту для ведення розвідки призначається сектор спостереження, смуга спостереження, а іноді район або об′єкт (ціль).

Метою даної публікації являється надання теоретичних знань та вмінь, щодо змісту доповіді спостережного посту по протоколу SALUTE. Даний порядок доповіді є дуже актуальним в теперішній час і дозволяє у повній мірі виконувати розвідувальні завдання.

Спостережний пост (СП) складається зі штатного розвідувального відділення або з чотирьох-шести спостерігачів, один із них призначається старшим. Спостережний пост забезпечується приладами спостереження, великомасштабною картою або схемою місцевості, журналом спостереження, годинником, компасом, засобами зв'язку і сигналізації. Крім того, спостережний пост має прилад нічного бачення і засоби освітлення місцевості, а також може укомплектовуватися апаратурою фото-, відеоспостереження. Для ведення розвідки вночі і в умовах обмеженої видимості на спостережному посту (спостерігачами) може розгортатися радіолокаційна станція розвідки наземних рухомих цілей.

Спостережний пост (спостерігач) розташовується на тих ділянках місцевості, які забезпечують гарний перегляд розташування противника на якомога найбільшу глибину, як правило у бойових порядках та у проміжках між бойовими порядками підрозділів, що обороняються. Іноді, коли дозоляє обстановка та місцевість, спостережні пости можуть розташовуватись попереду бойових порядків на відстані до 600 м. Місце для спостереження обладнується і маскується особовим складом спостережного поста (спостерігачем).

Кожен військовослужбовець має знати та у повній мірі володіти наступними протоколами: 3D, ACE, SALUTE. Окрім цих протоколів, командир підрозділу має знати протокол GOTWA, який у повній мірі розкриває порядок його дій під час проведення дорозвідки місцевості. Протокол SALUTE застосовують під час виконання завдань з розвідки: спостерігачі, снайперські пари та військовослужбовці, які входять до складу секрету. Протокол SALUTE має такий структуру, що кожна літера має своє визначення, а саме:

S – Size (розмір підрозділу противника, за яким веде спостереження орган військової розвідки);

A – Activity (діяльність противника, які дії він виконує);

L – Location (місцезнаходження противника, між якими орієнтирами знаходиться);

U – Unit (форма одягу, шеврони, розпізнавальні знаки);

T – Time (о котрій годині виявлено підрозділ противника);

E – Equipment (важке озброєння противника, важливе спорядження).

Таким чином даний протокол – доповіді являється достовірною та своєчасною інформацією про противника та характеру його майбутніх дій, що дозволяє командиру прийняти правильне та зважене рішення на виконання подальших бойових дій.

УДК 355.535

Кандиба О.О., командир 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Гончаров Є.І., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВЕДЕННЯ НАСТУПУ МЕХАНІЗОВАНИМ ВЗВОДОМ НА ВИСОТУ, ЯКУ КОНТРОЛЮЄ ПРОТИВНИК

Під впливом зміни способів ведення воєнних дій, що обумовлені прийняттям на озброєння військ (сил) нових видів зброї й засобів ураження, взаємозв'язок і взаємозалежність між стратегією, оперативним мистецтвом і тактикою стають більш багатогранними й динамічними.

Основні завдання тактики: вивчення закономірностей, характеру й змісту бою, розробка способів його підготовки й ведення; визначення найбільш ефективних способів застосування в бою засобів ураження й захисту; дослідження бойових властивостей і можливостей підрозділів, частин, з'єднань, визначення їх завдань і бойових порядків при веденні бойових дій і методів

організації взаємодії між ними; вивчення ролі вогню, ударів і маневру в бою; розробка рекомендацій з управління військами (силами), їх бойового, спеціального й тилового забезпечення; вивчення сил і засобів противника і його прийомів ведення бою.

Метою даної публікації являється надання теоретичних знань та вмінь, щодо організації та ведення наступальних дій механізованого взводу.

Наступ проводиться з метою захоплення певної ділянки місцевості. До початку наступальних дій механізований взвод займає певний район збору і займає кругову оборону. По своїй організаційно – штатній структурі він буде включати наступні відділення:

1. Відділення охорони (1 відділення);
2. Механізоване відділення 1 (2 відділення);
3. Механізоване відділення 2 (3 відділення);
4. Кулеметне відділення (відділення вогневої підтримки) 4 відділення.

Кругову оборону механізований взвод буде займати наступним чином: в центрі буде знаходитись відділення охорони, по фронту (12 година) – механізоване відділення 1, тил (6 година) – механізоване відділення 2, лівий фланг (9 година) – кулеметне відділення у складі 6 чоловік, правий фланг (3 година) - кулеметне відділення у складі 4 чоловік. Перед початком наступу командир взводу проводить рекогносцировку (командирську розвідку). До складу групи рекогносцировки командир взводу залучає наступний особовий склад:

1. Радіотелефоніста;
2. Командирів відділень;
3. Кулеметника;
4. Гранатометника.

Даний підрозділ рухається до точки розподілу, де командир взводу визначає на місцевості умовну точку, яка знаходиться на маршрутах висування, між районом збору та об′єктом атаки. У зазначеній точці взвод розподіляється на завчасно визначені бойові елементи такі як штурмові групи, група вогневої підтримки, які будуть далі висуватися до об′єкту атаки за своїми маршрутами. Командир взводу використовує протокол SLLS (Stop, Look, Listen, Smell), що в перекладі (Зупинись, Озирнись навколо себе, Прислухайся до середовища, Понюхай місцевість). В даній точці обладнується спостережний пост. До його складу буде входити кулеметник та гранатометник. Після цього командир взводу разом з командирами відділення та радіотелефоністом прибувають на пункт збору. Проводять уточнення завдання і розпочинають наступ.

Порядок висування та дій механізованого взводу на наступ:

1. Кулеметне відділення рухається по маршруту № 1, для виставлення вогневої підтримки з лівого флангу. Встановлюють кулемети для вогневого враження противника на висоті.

2. Штурмові групи (відділення 1,2) рухаються по маршруту № 2 для здійснення наступу з правого флангу.

3. По команді командира взводу відділення 1 розпочинає наступ, а відділення 2 прикриває їх дії та стежить за висотою. Кулеметне відділення наносить вогневе враження з лівого флангу.

4. Після придушення противника вогнем кулеметне відділення припиняє вогонь для безпечного просування відділення 1 та 2. Бойовий порядок для здійснення наступу «лінія».

5. Після зайняття висоти по маршруту № 1 просувається відділення охорони, де займає кругову оборону на висоті і виставляє спостережні пости для її утримання, щоб не дозволити противнику провести контратаку для відбиття висоти.

6. Потім командир взводу організовує евакуаційну групу, яке доставить поранених до пункту збору.

7. Особовий склад організовує кругову оборону та чекає майбутні вказівки старшого командира.

Таким чином ведення наступального бою дуже складний процес, який в себе включає насамперед рішучі дії командира взводу, щодо прийняття рішення для вступу в бій та зважені рішення, які збережуть життя і здоров′я його підлеглому особовому складу.

УДК 355.535

Книш В.О., курсант 513б навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Панченко О.Г., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ

Повномасштабне вторгнення росії до України з 24 лютого вже завдало та продовжує завдавати величезної шкоди людям та інфраструктурі населених пунктів, де тривають бойові дії, але війна також негативно впливає і на

екосистему та дику природу нашої країни. На сьогоднішній день навіть неможливо повністю оцінити вплив військових дій на навколишнє середовище, тому що не вистачає точної інформації і не можливо уявити повну картину. Але вже зараз зрозуміло: чим довше триває війна, тим більше шкоди вона завдасть довкіллю, і тим більше наслідків ми матимемо в майбутньому.

Ризики, пов'язані із пошкодженням комунікацій, підприємств та інших об'єктів, що становлять підвищену екологічну небезпеку, мають особливе значення, адже в умовах відсутності контролю та можливостей ліквідації їх негативних наслідків, потенційно збільшують масштаби негативного впливу з кожним днем.

Під час ведення бойових дій турбота про навколишнє середовище перебуває, напевно, на останньому місці, незважаючи на ті довготривалі негативні наслідки. Із усіх видів людської діяльності війна найгірше впливає на екологічну ситуацію. Такі дії становлять загрозу не тільки для нашої країни, а й негативно впливають на екологічну ситуацію в усьому світі. За оцінками науково-дослідних установ НАН України та Державної служби України з надзвичайних ситуацій, на території проведення бойових дій через вплив військових і техногенних чинників відбувається комплексне руйнування поверхневої та підземної гідросфери, природних ландшафтів, об'єктів природно-заповідного фонду, що призводить до зниження біологічного різноманіття та вичерпання природного і ресурсного потенціалу держави. Фізичні впливи вибухів та техніки створюють довгострокові загрози, такий вплив можна порівняти з концентрованим кислотним дощем.

Російські окупанти використовують небезпечні і заборонені фосфорні боєприпаси проти мирних українців. Через високу температуру горіння (до 1300°С) фосфорний заряд підпалює все навколо. У радіусі до 150 метрів від епіцентру вибуху в людей буквально обвуглюється шкіра, навіть під одягом. Продукти горіння фосфору та їх розчини, потрапляючи у ґрунт, утворюють солі, що посилює міграцію фосфорних сполук із зони ураження на вільні від бойових дій місцевості. Надлишок фосфатів у ґрунтах сильно шкодить росту та розвитку флори і фауни зони бойових дій. Тканини рослин зазнають деградації. Окрім того, фосфорні бомби спричиняють сильні пожежі, які дуже важко загасити, оскільки снаряд горить доти, доки не вигорить весь фосфор усередині нього, або доки він не припинить взаємодіяти з киснем. У результаті займаються великі площі, страждають люди, тварини та все живе довкола. Унаслідок бойових дій частина лісів у Київській, Чернігівській, Сумській, Луганській, Донецькій, Харківський та Херсонській областях зазнала впливу окупантів. Оцінити збитки майну та лісовому господарству поки неможливо. У лісах уже є велика кількість ракет, що впали, а також не розірваних боєприпасів плюс замінованість значної території становитиме потенційну небезпеку для людей протягом багатьох десятиліть.

Крім лісів, на півночі країни, де ведуться активні бойові дії, поширені болотні екосистеми і торфовища. Велика частина торфовищ України є осушеною, а отже — на них є сприятливі умови для виникнення торфових пожеж. Такі пожежі важко погасити і у звичайний час, тому продовження бойових дій на території північних областей матиме важкі наслідки як для довкілля, так і для здоров'я людей. Під час горіння торфовищ в повітря виділяються такі токсичні речовини, як оксид і діоксид вуглецю, дрібно дисперсний пил із діаметром часток 2,5 мікрони (характерно для горіння), летючо-органічні сполуки, до складу яких входить акролеїн, формальдегід. Також російські війська, знищуючи наші ліси, використовують деревину для будівництва фортифікаційних споруд, прокладання інфраструктури, обігріву та приготування їжі.

Окупанти обстрілюють нафтобази та великі промислові об'єкти по всій Україні. Майже в усіх теплоенергетичних установках присутні основні канцерогенні забруднювачі, які виникають у ході спалювання: Тверді частики (PM), озон (O_3), окис вуглецю (CO), діоксид сірки (SO_2), оксиди азоту (N_x O_y), легкі органічні сполуки (ЛОС), важкі метали. Під час спалювання рідких палив (мазутів) разом із димовими газами в повітря потрапляють сірчаний ангідрид, оксид вуглецю, оксиди азоту, газоподібні й тверді продукти неповного згоряння палива, сполуки ванадію, солі натрію тощо. Згоряння нафтопродуктів також супроводжується викидами оксиду сірки, який є причиною виникнення «кислотних» дощів. Під час горіння нафти небезпеку можуть становити сажа, сірчана кислота та продукти окислення нафти, які виділяються. Сажа вважається небезпечним забруднювачем повітря: якщо вона потрапляє до дихальних шляхів людини - може відкладатись у носоглотці, трахеї, бронхах і викликати кашель. Окрім того, до повітря та ґрунтів через згорання нафтопродуктів можуть потрапити сірчана кислота та бензопірен, який є канцерогеном. Кислота може загрожувати баштанним культурам на городах - огіркам, кабачкам, інші культури - не такі сприйнятливі. Влучання снарядів у хімічні підприємства, як-от у Рубіжному на Луганщині або в Сумах, призводили до витоків азоту й аміаку.

Російські війська атакують портову інфраструктуру вздовж узбережжя Чорного та Азовського морів і кораблі на якірних стоянках, що призводить до забруднення вод і поширення отруйних речовин у морі. Нафтопродукти негативно впливають на морські біоценози, формуючи плівки на поверхні води, що порушує обмін енергією, теплом, вологою та газами між морем і атмосферою. Крім того, вони напряму впливають на фізико-хімічні та гідрологічні умови, викликають загибель риби, морських птахів і мікроорганізмів. Усі компоненти нафти токсичні для морських організмів. У нафти є ще одна побічна властивість. Її вуглеводи здатні розчиняти низку інших забруднюючих речовин, таких як пестициди, важкі метали, які разом із нафтою концентруються в при поверхневому шарі та ще

більше отруюють його. Забруднення ґрунтів паливно-мастильними матеріалами та іншими нафтопродуктами відбувається унаслідок руху та пошкоджень сухопутної військової техніки. У ґрунтах, просочених паливно-мастильними матеріалами, знижується водопроникність, витісняється кисень, порушуються біохімічні та мікробіологічні процеси. Внаслідок цього погіршується водний, повітряний режими та колообіг поживних речовин, порушується кореневе живлення рослин, гальмується їх ріст і розвиток, що спричиняє загибель.

Захоплення й обстріли атомних електростанцій, розміщення там техніки та підриви боєприпасів загрожують техногенною катастрофою, яка зробить території навколо непридатними для життя людини. Україна вже два роки живе під загрозою ядерної катастрофи. У перший день вторгнення російські військові захопили Чорнобильську АЕС, зона відчуження понад місяць була в окупації. Експерти фіксували підвищення рівня радіації. А на початку березня 2022 року росіяни обстріляли енергоблоки найбільшої у Європі атомної станції - Запорізької АЕС. Вперше в історії людства військові свідомо стріляли та поцілили в атомний об'єкт. Росіяни розмістили на території ЗАЕС, яка досі перебуває під їхнім контролем, військову техніку, підривали боєприпаси. Мішенню російських військ стала й Південноукраїнська атомна станція біля Миколаєва, над якою вони запустили три ракети. Це повністю порушує міжнародні угоди, які сама країна-окупант і підписувала.

Використання у військових цілях атомних станцій – взагалі дія, яку неможливо уявити у сучасному цивілізованому світі. На це здатні лише терористи. Якими, власне, є російські військові. Атомні станції не пристосовані для воєнних дій. Якщо на них станеться аварія то це буде другий Чорнобиль. Радіоактивне забруднення у разі руйнування АЕС зробить непридатними для життя значні території. Те саме може статися, якщо Росія застосує тактичну ядерну зброю, діапазон ураження якої 25-30 км. Тут усе живе буде знищене з відповідними наслідками: проникаючою радіацією та радіоактивним зараженням місцевості. Ядерний тероризм Росії продовжується. Сьогодні постійно приходять тривожні новини із Запорізької АЕС. На даний час Запорізька АЕС повністю відключена від енергосистеми України.

Отже, однією з найважливіших задач сьогодення є недопущення загострення екологічної ситуації в Україні, тому необхідно вдосконалити системи екологічного моніторингу особливо в зоні ведення бойових дій і територій, які знаходяться в окупації.

Для того, щоб прийняти правильні і своєчасні рішення щодо відновлення екологічної ситуації необхідно:

1) упровадити ефективну систему екологічного моніторингу основних складових навколишнього середовища із застосуванням дистанційних засобів особливо на територіях, які охвачені бойовими діями та окуповані;

2) налагодити постійну взаємодію екологічних установ, відповідальних осіб військових частин, щодо інформації про стан навколишнього середовища;

3) налагодити систему навчання посадових осіб військових підрозділів і цивільного населення щодо безпеки поводження на природних територіях, де є чимало не розірваних снарядів та мін, особливо це стосується територій, які стають деокупованими.

УДК 355.5

Леонов Є.С., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Чурбанов М.І., слухач магістратури факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», лейтенант;

Мартиненко О.В., заступник начальника кафедри озброєння та стрільби, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», підполковник

ІНТЕГРАЦІЯ СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ВИВІРКИ ОЗБРОЄННЯ В ІСНУЮЧІ ЗРАЗКИ ВІТЧИЗНЯНИХ БОЙОВИХ МАШИН

Досвід бойових дій, набутий нашою державою під час відбиття збройної агресії з боку рф, відкриває перед нами значимість технологічного прогресу у розробці нового озброєння та необхідність вдосконалення існуючих зразків. бронетанкового озброєння ЗСУ знаходяться під постійним тиском ворожих сил, відсутність паритету у кількості озброєння та боєприпасів для них створює значні труднощі. Постійні динамічні навантаження на комплекс озброєння під час переміщень чи в безпосередньому бойовому застосуванні збільшують похибку наведення озброєння бойових машин через зростання люфтів на рухомих механізмах озброєння та прицільних комплексах. Наслідком цього є постійна необхідність вивірки озброєння екіпажом у небезпечних для життя умовах, та не завжди є можливим з тактичних умов.

Теоретичні дослідження шляхів збільшення якісних показників вивірки озброєння показують, що час, згідно існуючих технічних вимог, необхідний для вивірки озброєння екіпажами танків Т-64Б (Т-72), може коливатися від 12 до

40 хвилин в залежності від типу бойової машини та навичок екіпажу. Запровадження автоматизованої системи вивірки озброєння, яка базується на використанні цифрової відеокамери високої роздільної здатності та електроприводів регулювання, може значно зменшити час проведення процедури та суттєво підвищити її якість. Автоматизація зазначеного процесу не лише дозволяє значно скоротити час виконання операції, але й усуває ризик «людського фактору», виключає необхідність у контрольно-вивірочних мішенях та дозволяє проведення вивірки без виходу екіпажу з бойової машини в будь-яких тактичних, топографічних та метеорологічних умовах, що значно підвищує безпеку особового складу. Таким чином, автоматизована вивірка спрощує технологічний процес, підвищує бойову готовність підрозділу та ефективність застосування озброєння.

Для впровадження технологічних підходів щодо вивірки озброєння бойових машин набуває доцільності використання цифрових відеокамер з високою роздільною здатністю. Ці камери забезпечують точне відстеження будь-яких відхилень озброєння та прицільно-спостережних комплексів від заданих параметрів. Сучасні апаратні комплекси на мікропроцесорній базі, керування якої здійснює спеціальне програмне забезпечення, здатні не лише відстежувати будь-які відхилення, а й керувати електромеханічними приводами об’єктів вивірки.

Отже, на думку колективу авторів, всебічне дослідження можливості модернізації вітчизняних зразків бронетанкового озброєння шляхом впровадження у їх склад комплексу автоматизованої вивірки із використанням цифрових відеокамер є актуальними.

УДК 621.391

Лісничий О.О., курсант 293 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Назаренко О.Л., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ЗАВДАННЯ ВЗВОДУ ЗВ'ЯЗКУ ПІД ЧАС БОЮ В УРБАНІЗОВАНІЙ МІСЦЕВОСТІ (ЗА ДОСВІДОМ БОЙОВИХ ДІЙ У МІСЬКИХ УМОВАХ)

Взвод зв'язку відіграє важливу роль у забезпеченні стійкого та захищеного зв'язку для військових підрозділів під час бою в урбанізованій місцевості.

До основних функцій взводу зв'язку, відноситься забезпечення зв'язку, що включає організацію та розгортання вузлів зв'язку шляхом встановлення радіорелейних станцій, налаштування тропосферних та супутникових каналів зв'язку, прокладанням кабельних ліній зв'язку.

Наступною функцією взводу зв’язку є підтримка безперебійної роботи зв'язку, а саме - за допомогою контролю та діагностики несправностей, ремонту та відновлення пошкоджених ліній зв'язку, забезпеченням захисту каналів зв'язку від перешкод та прослуховування.

Не менш важливими функціями є забезпечення різними видами зв`язку, такими як телефонний зв'язок, радіозв'язок, мобільний зв'язок, інтернет-зв'язок, реалізація спеціальних заходів.

До реалізації спеціальних заходів відноситься: ведення радіорозвідки перехопленням ворожих радіопередач, виявленням та пеленгуванням джерел ворожих сигналів, розшифровка ворожих повідомлень, а також проведення інформаційно-психологічних операцій моніторингом трансляцій пропагандистських матеріалів, дезінформації противника, поширення дійсної інформації серед цивільного населення.

Прикладом російської пропаганди, зокрема є російські боти, котрі розсилають повідомлення військовослужбовцям Збройних Сил України з закликами перейти на ворожу сторону. Задача зв`язку в цьому випадку, у створенні несприятливих умов для роботи таких ботів.

Особливою функцією є забезпечення кібербезпеки: захист інформаційних систем та мереж від кібератак забезпечується встановленням та настройкою програмного забезпечення для захисту, проведенням моніторингу та аналізу кіберзагроз, швидким реагуванням на кіберінциденти. Шифрування даних забезпечується конфіденційністю та цілісностю інформації, запобіганням перехоплення та розкриття даних.

Прикладом того чому ця функція важлива, є кібератака на державні сайти України 23 лютого 2022 року, тобто за день до війни, внаслідок яких сайти МВС, СБУ припинили свою роботу, Якби не підрозділи зв`язку то шкода яку нанесли російськи хакери була б набагато більшою. Саме тому важливою функією зв`язку є забезпечення кібербезпеки. Окрім того для того щоб посадові особи котрі не мають допусків до інформації з обмеженим доступом, або відомостях що включають в себе державну таємницю призначено шифрування даних. Це також одна з важливих завдань зв`язку.

До додаткових функцій можна віднести виконання допоміжних завдань, таких як охорона та оборона вузлів зв'язку, яка забезпечується фізичною безпекою особового складу та обладнання, відбиттям ворожих атак, наданням

допомоги іншим підрозділам із забезпечення зв'язку для розвідки, піхоти, артилерії та інших родів військ, виконанням інженерних та ремонтних робіт.

Особливостями роботи взводу зв`язку під час бою у місті, є специфічні умови, наприклад: обмежена маневреність через вузькі вулиці та щільну забудову, які ускладнюють пересування та розгортання сил та засобів (багатоповерхові будівлі можуть створювати перешкоди для радіосигналів).

За наявності підземних комунікацій можливе використання підземних тунелів та переходів для прокладання кабельних ліній зв'язку. Але не слід виключати ризики ворожої засідки. Тому для успішного виконання завдання взвод зв'язку повинен мати знання та навички роботи з різними засобами зв'язку; вміння діяти в складних та небезпечних умовах, а також взаємодіяти з іншими підрозділами: координувати свої дії з розвідкою, піхотою, артилерією та іншими родами військ.

Важливо вміло адаптуватись до змін обстановки, змінювати плани та методи роботи в залежності від ситуації.

Враховуючи представлене вище, напрямком подальшого дослідження планується розгляд питання використання супутникового терміналу Starlink під час бою в урбанізованій місцевості.

УДК 623.76(07)

Малиношевський Т.В., курсант 641 навчальної групи факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, солдат;

Орєхов С.В., к.т.н., доцент, доцент кафедри тактики військ протиповітряної оборони Сухопутних військ факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

ДОСЛІДЖЕННЯ ДІАГРАМ ЗВОРОТНЬОГО ВТОРИННОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ПРОТИРАДІОЛОКАЦІЙНИИХ РАКЕТ ТА ОЦІНКА ЗОН ЇХ ВИЯВЛЕННЯ РАДІОЛОКАЦІЙНИМИ СТАНЦІЯМИ САНТИМЕТРОВОГО ДІАПАЗОНУ

Протирадіолокаційна ракета (ПРР) – це ракета призначена для виявлення та ураження джерел радіовипромінювання, в першу чергу радіолокаційних станцій (РЛС), але може наводитеся і на інші джерела радіовипромінювання,

наприклад станції активних завад чи радіостанції що використовуються для здійснення зв'язку.

Широке оснащення військ радіотехнічними засобами, велика кількість ЗРК, ЗСУ, ПЗРК не дозволяє при прориві системи ППО обмежуватися лише постановкою завад, маневром та обходом системи по висоті і дальності. Для ефективного прориву системи ППО, крім цього необхідно вогневе ураження РЛС розвідки та зенітних засобів противника з більшою дальністю ніж дозволяють звичайні бомби, некеровані авіаційні ракети та авіаційні пушки. Ураження радіолокаційних систем виявлення та наведення різко скорочує ефективність системи ППО в цілому та підсистем розвідки, управління та зенітного ракетно-артилерійського прикриття, зокрема.

Досвід війн та збройних конфліктів останніх десятиріч показав, що знищення РЛС розвідки повітряного противника і вогневих засобів ППО є в теперішній час однією з необхідних умов для завоювання і утримання переваги в повітрі над противником. Тобто в умовах сьогодення, особливо актуальною та гострою для зенітних підрозділів що мають на озброєнні радіолокаційні засоби є проблема забезпечення ефективної та стійкої системи зенітного ракетно-артилерійського прикриття військ та об'єктів в умовах вогневого впливу з боку противника. Одним з заходів, спрямованих на рішення цієї проблеми є включення в склад угрупувань ППО ефективних засобів вогневого ураження ударних компонентів високоточної зброї противника, зокрема протирадіолокаційних ракет, в ближній зоні. Кращій спосіб захисту від високоточної зброї – знищення її або її ударних компонентів.

В теперішній час найбільш розповсюдженим типом ПРР і збройних силах росії є ракети авіаційного базування класу «повітря-поверхня», наприклад: Х-25МП (МПУ), Х-27ПС, Х-31П (ПД, ПК), Х-58.

В роботі проаналізовані їх тактико-технічні характеристики, особливості та порядок їх застосування носіями, траєкторії їх руху до об'єктів ураження при застосуванні в різних умовах. Проведено математичне моделювання характеристик розсіювання ракет класу «повітря-поверхня», зокрема Х-25МП, Х-31П, Х-58, що знаходяться на озброєнні військово-повітряних сил збройних сил росії та оцінка зон виявлення даних цілей РЛС, задля видачі рекомендацій щодо боротьби з даним класом цілей та постановки вимог до перспективних РЛС військ ППО Сухопутних військ, з метою доопрацювання існуючих зразків та формування вимог до перспективних засобів самооборони зенітних підрозділів.

Одним з основних параметрів цілі що дозволяє визначити дальність її виявлення РЛС є її ефективна поверхня розсіювання (ЕПР). В роботі обчислення ЕПР ракет класу «поверхня-повітря» проводилося з використанням методики

розробленої в ХНУПС. В якості основної розрахункової формули для знаходження розсіяного ракетою поля, що знаходиться поза розсіювачем (у дальній зоні) було використано інтегральне уявлення типу Стрэттона-Чу.

Розрахунки поля розсіяного ракетами було проведено у наближенні фізичної оптики. При розрахунках вплив ребер об'єкту в розсіяне поле не враховувався. Слід відмітити, що поля відбиті від різних ділянок поверхні розсіювача, складалися когерентно, тобто з врахуванням фазових набігів.

Шляхом математичного моделювання були отримані та проаналізовані діаграми зворотного вторинного випромінювання ракет класу «повітря-поверхня», а саме залежність ЕПР ракет від кута їх опромінення. Розрахунки проводились для різних типів ракет класу «повітря – поверхня», зокрема ракет «Х-31П», «Х-25МП» та «Х-58», що знаходяться на озброєнні збройних сил російської федерації.

Аналіз отриманих результатів показує, що з передньої полусфери ракети при кутах опромінення від 00 до 200 середня ЕПР ракет «Х-31П», Х-58 складає біля 0,02-0,05 м2. Середня ЕПР ракети «Х-25МП» при тих самих умовах складає близько 0,1-0,15 м2.

Отримані результати дозволили розробити рекомендації для зенітних підрозділів з метою підвищення імовірності виявлення та обстрілу даних типів цілей, а також пред'явити вимоги до перспективних РЛС.

УДК 355.4

Маєрович С.В., командир 251 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Воронін А.І., старший викладач – начальник служби безпілотних авіаційних систем кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОБОГРУНТУВАННЯ НОВІТНЬОГО ПІДХОДУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНОГО АВІАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ

Кожен політ БпЛА вимагає виконання процесу планування польоту, який базується на врахуванні розміру літака, висоти його польоту над рівнем моря (землі), швидкості польоту БпЛА, профілю завдання, яке він виконує і правил використання повітряного простору.

Підготовка до застосування включає: організацію застосування; підготовку підрозділу до застосування; практичну роботу командира розрахунку (екіпажу) та інші заходи.

Підготовка до застосування розпочинається з отриманням бойового наказу (розпорядження) або орієнтування старшого командира про майбутні дії і продовжується впродовж усього періоду часу, відведеного на приведення розрахунку (екіпажу) в готовність до виконання завдання.

З отриманням бойового наказу (розпорядження) командир розрахунку приступає до організації до застосування, в ході якої: усвідомлює завдання; оцінює обстановку; планує виконання завдання; проводить рекогносцировку; віддає бойовий наказ; організовує взаємодію, управління, бойове забезпечення та виконання заходів інших видів все- бічного забезпечення.

Основні заходи з організації застосування розрахунку командир взводу проводить, як правило, по картах (схемах, програмному комплексу «Кропива», системі ситуаційної обізнаності «Delta»). У цьому випадку деякі завдання підлеглим і питання взаємодії уточнюються на місцевості.

В ході організації застосування командир розрахунку (екіпажу) усвідомлює: наявні розвідувальні дані стосовно розташування та характеру дій противника в районі виконання бойового завдання; загальний задум застосування БпАК; ресурси, які виділяються в інтересах виконання завдання; терміни виконання завдання та порядок надання розвідувальних матеріалів (відомостей, даних) за результатами застосування БпАК.

Під час оцінки обстановки командир розрахунку (екіпажу) оцінює розташування та стан стартових позицій (аеродромів), на яких планується здійснити запуск та/або посадку БпЛА зі складу БпАК; оцінює наявність придатних для посадки ділянок місцевості; визначає тип та характер діяльності об’єктів розвідки, можливі способи їх маскування; оцінює можливі загрози на кожній ділянці маршруту, райони розміщення та можливості засобів ППО противника щодо виявлення й ураження БпЛА, а також засобів РЕБ щодо подавлення бортового обладнання та наземних технічних засобів БпАК; оцінює розташування своїх підрозділів та частин, відомості про наявність активних радіовипромінюючих засобів своїх військ; оцінює метеорологічні умови в районі виконання бойового завдання; оцінює ступінь готовності БпАК до виконання завдання.

Під час планування виконання бойових завдань командир розрахунку (екіпажу) БпАК визначає: основний (запасний) маршрут польоту, його протяжність та тривалість польоту з урахуванням умов бойової обстановки; основну та запасну точки посадки; висоту та швидкість польоту БпЛА для кожної ділянки маршруту; зони, заборонені для польотів (за їх наявності); елементи рельєфу місцевості, які можуть вплинути на якість зв’язку з БпЛА; шляхи відходу екіпажу у звичайному режимі та під час виникнення нештатних ситуацій.

УДК 378

Марсавін К.М., курсант 212-б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Федоренко В.Р., викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ДІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ В АВТОНОМНОМУ РЕЖИМІ ТА НА ПЕРЕСІЧНІЙ МІСЦЕВОСТІ

Похідний порядок тактичної групи (далі – ТГ) – це побудова підрозділу для спільних дій військовослужбовців в ході переміщення на пересічній місцевості.

Він повинен забезпечувати:

- необхідну швидкість переміщення групи;
- швидке перешикування в передбойовий і бойовий порядок;
- найменшу вразливість від ударів всіма видами озброєння, які використовує ворог;
- ефективну взаємодію між військовослужбовцями та ефективність командування особовим складом;
- постійного контролю місцевості на 360 градусів;
- постійного візуального контролю між військовослужбовцями;
- забезпечувати безпечні сектори ведення вогню всіма військовослужбовцями в групі;
- вчасно реагувати на зміни в рельєфі місцевості та забезпечувати свободу маневру для кожного військовослужбовця.

Під час виконання завдань в автономному режимі з залученням великої кількості чоловік (24 і більше), виникає проблема маскування , такої групи при здійсненні маршів, особливо в умовах місцевості з невеликою кількістю лісних масивів.

Також існує ймовірність значного розтягування похідних порядків, що призводить до:

- зменшення швидкості руху і маневрування групи в цілому.
- неможливості здійснювати чітку координацію дій різних підгруп.
- зменшення боєздатності групи.

В таких випадках на етапі планування доцільним є:

- розділення групи на дві окремі підгрупи з єдиним завданням або окремими задачами (вихід для їх виконання здійснюється зі спільного місця днювання або базового табору);
- визначення для них спільних пунктів збору;

- визначення спільних маршрутів (але різних по часу висування);
- визначення різних маршрутів з спільними основними та проміжними пунктами збору.

Похідний порядок тактичної групи повинен включати в себе такі елементи:

1. Головний дозор.
2. Ядро і правий та лівий (боковий) дозор (в залежності від кількості особового складу бокові дозори можуть виділятись безпосередньо з ядра групи).
3. Група управління.
4. Маневрена група.
5. Тиловий дозор.

Завдання та функції головного дозору:

1. Для виконання завдань в головному дозорі залучаються в.сл., які мають найвищій рівень навичок, досвід виконання завдань в автономному режимі, відмінну фізичну витривалість.
2. Завданням головного дозору є забезпечення безпеки групи на протязі всього маршруту.
3. Оперативне реагування на загрозу.
4. Сковування вогнем ворога , даючи тим самим можливість маневрувати іншим тактичним ланкам в групі.
5. Ведення дорозвідки місцевості.
6. Своєчасного та непомітного виявлення сил та засобів ворога.
7. Організація прикриття під час пересічення небезпечних ділянок місцевості та їх своєчасне виявлення.
8. Своєчасне виявлення демаскуючих ознак встановлення МВЗ, на маршруті слідування групи.

Завдання та функції бокового дозору:

- правий або лівий бокові дозори відповідають за безпеку групи безпосередньо на флангах;
- забезпечують прикриття групи та розвідку небезпечних ділянок місцевості, які знаходяться на флангах основного маршруту;
- вихід на фланг з основної формації похідного порядку здійснюють під час небезпечної зміни рельєфу місцевості, або критичного зменшення сектору огляду флангових зон на місцевості;
- рух на флангах здійснюють на інтервалі який забезпечує візуальний контроль , як з головним дозором так і з ядром групи, при цьому рухаючись з правим чи лівим інтервалом і знаходячись між ними;
- ведуть розвідку місцевості з ціллю виявлення демаскуючих ознак демаскуючих ознак встановлення мінно-вибухових загороджень.

Завдання та функції маневреної групи:

1. Маневром реагувати на вогневий контакт з ворогом.

2. Здійснювати обхід або обхват.

3. Допомагати дозорам у веденні дорозвідки на великих ділянках місцевості.

Завдання та функції тилового дозору

1. Здійснювати рух за тактичною групою та забезпечувати безпеку всіх тактичних ланок з тилу.

2. Під час виникнення вогневого контакту з тилу заковувати своїм вогнем ворога, тим самим даючи можливість основній групі здійснювати потрібні маневри.

3. Встановлювати мінно-вибухові загородження з ціллю затримання переслідування зі сторони ворога.

4. Проводити обходи, обхвати разом з маневреною групою, або самостійно в разі її відсутності за умови вогневого контакту в секторі відповідальності головного дозору.

Під час візуалізації ворога вирішальним є такі чинники:

Хто першим помітив загрозу (ми чи ворог).

Хто швидше почав передачу інформації та прийняв рішення.

Хто першим відкрив прицільний вогонь.

Хто першим зазнав втрат.

Хто першим здійснив маневр (обхід, обхват).

Хто першим зайняв вигідну відносно безпечну позицію.

Підсумовуючи вищезазначені принципи можна сформувати циклічний алгоритм дій, а саме:

- Непомітність.
- Вогонь.
- Маневр.
- Спостереження.

Непомітність- всі дії групи слід виконувати відштовхуючись від принципу непомітності, який включає в себе:

Звукове маскування. (спілкування жестами, тихе пересування по місцевості тощо)

Візуальне маскування, як одного в.сл. так і групи в цілому.(використання правильного малюнку основного камуфляжу, додаткові засоби маскування, грим для обличчя, маскування місць днювання та замітання слідів після виходу з них, світлове маскування в умовах ночі, використання рельєфу місцевості з цілю приховування переміщення групи тощо.)

Радіо маскування. (мобільні телефони увімкнені тільки у старших підгруп, вихід на зв'язок через радіостанцію тільки у крайніх випадках тощо.)

Таким чином, під час дій в тактичній ланки групи, кожен військовослужбовець повинен бути розвинутим в плані індивідуальної підготовки. Вміти орієнтуватись на місцевості, відмінно вілодіти своїм штатним озброєням. Знати та використовувати візуальні сигнали. Знати маршрут групи, точку збору, точку євакуації, знати завдання групи, завдання суміжних підрозділів.

Ці всі фактори впливають на виконання завдання під час персування в складі тактичної ланки, групи в лісістий або пересічній місцевості.

УДК 355/359

Марсавін К.М., курсант 212-Б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Черкашин С.Д., кандидат військових наук, доцент кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НЕСЕННЯ СЛУЖБИ НА БЛОКПОСТАХ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Проведен аналіз організації та несення служби на блокпостах під час дії правового режиму воєнного стану із залученням особового складу з різних підрозділів різних державних органів.

Національна гвардія України призначена для виконання завдань, передбачених Законом України «Про Національну гвардію України». Нарівні з важливими і відповідальними завданнями, покладеними на НГУ, охорони громадського порядку, забезпечення захисту та охорони життя, здоров'я, прав, свобод і законних інтересів громадян, підрозділи НГУ виконують завдання, пов'язані з несенням служби на блокпостах під час дії правового режиму воєнного стану, які виставляються на території або в окремих місцевостях України, де запроваджено відповідні заходи правого режиму воєнного стану (особливого режиму або запровадження комендантської години).

Для виконання службових завдань військові частини та підрозділи використовують особовий склад, озброєння, спеціальну техніку, інженерно-технічні засоби охорони, засоби зв'язку та автоматизації управління, транспортні засоби, спеціальні засоби, службових собак.

Важливими аспектами несення служби на блокпостах є те, що у своїй

більшості несення служби відбувається відкрито (демонстративно). Тому важливо, щоб навіть збоку, починаючи з зовнішнього вигляду, було зрозуміло, що особовий склад навчений, за різних умов обстановки діє злагоджено (правильно, впевнено, організовано), готовий до рішучих дій, демонструючи відданість місцевому населенню та присязі. До того ж, нині для несення служби на блокпостах одночасно може залучатись особовий склад з різних підрозділів різних державних органів (Національної гвардії України, Збройних сил України, Державної прикордонної служби, Служби безпеки України, територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки, Національної поліції та інші).

Державні органи мають свою відомчу нормативну базу яка може відрізнятись між собою. Командири можуть трактовати викладені в них положення по різному. В порядку підпорядкування та здійснення перевірок також можуть виникати розбіжності.

У зв'язку з цим, об'єднуючому органу управління для успішного виконання бойової служби на блокпосту, злагодженості дій усіх категорій усіх державних органів необхідно:

- кожному чітко визначити основні завдання;
- ретельно прописати права та обов'язки посадових осіб підрозділів, які несуть службу на блокпостах, порядок здійснення ними контролю за рухом осіб, транспорту і вантажів, їхню перевірку та огляд, забезпечення проїзду транспортних засобів через блокпост відповідно до встановлених пріоритетів та за визначеними перепустками;
- визначити механізми організації та несення служби на блокпостах під час дії правового режиму воєнного стану;
- щоб у всіх підрозділах усіх відомств вживалися одні й ті самі терміни;
- необхідно визначити перелік, форму та порядок відпрацювання службової документації;
- організувати дієву взаємодію органів державної влади, органів самоврядування та державних відомств;
- для формування однакового розуміння питань організації, несення та перевірки служби доцільно проведення занять із залученням особового складу всіх підрозділів усіх державних органів наступних категорій:

1. командири підрозділів від яких виділяється особовий склад;
2. начальники блокпостів;
3. особовий склад, що буде нести службу на блокпості;
4. особовий склад, що буде здійснювати перевірку служби.

За результатами проведеного аналізу пропонуються рекомендації, які здатні покращити порозуміння між різними органами державної влади, що беруть участь в організації та несенні служби на блокпостах під час дії правового режиму воєнного стану.

УДК 355

Мельник В.С., курсант 221 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Фалько С.А., к.і.н, доцент кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, доцент

ВПЛИВ ДОСВІДУ МІНУЛИХ ВІЙН НА ТАКТИКУ ДІЙ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКОЇ ВІЙНИ: ВОЄННО-ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ

Загальновідомо, що сучасна воєнна наука засновується на історичному досвіді. Практика підтверджує: фактично жодне принципове питання сучасної воєнної науки взагалі і воєнного мистецтва зокрема не може успішно вирішуватись без усебічного врахування і творчого використання цього досвіду, оскільки він є джерелом і підґрунтям руху вперед.

Глибоке засвоєння воєнно-історичного досвіду дозволяє належним чином осмислити і правильно розуміти сутність і зміст тих явищ і процесів у військовій справі, які існують і відбуваються сьогодні, а також прогнозувати основні напрями й тенденції розвитку воєнного мистецтва.

Згідно з Доктриною з воєнно-історичної роботи – фундаментом сучасної воєнної теорії та практики діяльності військ є воєнно-історичні знання, оскільки вони є джерелом і базою для розвитку Сил безпеки й оборони України.

Виклики, які постали перед Україною, актуалізували комплекс завдань, пов’язаних зі зміцненням обороноздатності держави, і зумовили потребу в усебічному дослідженні й популяризації воєнної історії.

Війни і збройні конфлікти фактично стали полігонами, де перевіряються нові зразки озброєння й воєнної техніки, форми та способи застосування збройних сил. На їх прикладі можна простежити еволюцію воєнного мистецтва і спрогнозувати його подальший розвиток. Результати збройних конфліктів

дають поштовх до створення нових засобів збройної боротьби на основі передових технологій, що, у свою чергу, зумовлює зміну характеру збройного протиборства, форм і способів її ведення, виникнення нових тактичних прийомів.

Мета повідомлення являє собою розгляд та аналіз впливу вивчення попереднього досвіду організації бойових дій в роки Другої світової війни 1939-1945 рр. та його вплив на сучасну тактику Сил оборони України.

Слід зазначити, що в кінці ХХ – на початку ХХІ ст. наукові дослідження в галузі воєнної історії набули нових методологічних інновацій. Це пов'язано з використанням соціології, статистики, історії культури, антропології та інших галузей суспільних наук у вивченні військової історії. Ми використаємо останні наукові досягнення в нашому дослідженні.

Теорія тактики має бути позачасовою і застосовною до будь-якої битви, будь-де і будь-коли. На певному рівні військові професіонали знають це вже багато років. Фактологічний матеріал нашого дослідження література присвячена аналізу трансформації тактики за часи Другої світової війни.

Найпоширенішою системою, якою користується тактик, оцінюючи різні джерела тактичних порад, що є в його розпорядженні, є список, відомий як принципи війни. Хоча є кілька принципів, які, здається, з'являються майже в кожному переліку, єдиного остаточного списку не існує. Можливо, найпершим прикладом тактичних рекомендацій, упорядкованих у такий спосіб, є список Наполеона Бонапарта, що складається з шести принципів: мета, масовість, наступ, безпека, несподіванка і пересування.

В нашому повідомленні звертаємо увагу на питання тактичних доктрин противників підчас бойових дій 1939-1945 рр. на європейському театрі воєнних дій. Використовуємо метод порівняння з метою аналізу. Зосереджуємось на питання дій штурмових груп, фортифікації, мінної справі, маскуванні, використанні засобів вогневої підтримки протитанкової спрямованості.

Підсумуємо – впровадження воєнно-історичних знань і набутого історичного досвіду в інтересах розвитку Збройних Сил України, НГУ та інших структурах з метою забезпечення необхідного рівня бойової готовності та боєздатності Сил безпеки й оборони України.

УДК 355.4

Нечипоренко В.С., слухач командно-штабного курсу рівня L-2 центру перепідготовки та підвищення кваліфікації, Національна академія Національної гвардії України, майор;

Минько О.В., доктор філософії, начальник кафедри професійної підготовки центру перепідготовки та підвищення кваліфікації, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ НАВЧАННЯ ТАКТИЦІ Й ПРИЙОМАМ СТРІЛЬБИ З ВИКОРИСТАННЯМ ГЛАДКОСТВОЛЬНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Війна російської федерації проти України накладає нові вимоги до оперативності реагування на нові форми й методи ведення збройної боротьби сторін. Поява відносно нового засобу вогневого ураження противника у вигляді застосування ударних FPV (First Person View) дронів все більше носить ознаки якщо не «game changing weapon», то точно такого значущого фактору, який необхідно враховувати під час підготовки та ведення бою (бойових дій).

Вже зараз відомі численні приклади, коли обмежені ресурси (зниження рівня забезпеченості снарядами та мінами) частково компенсується FPV дронами, використання яких в ході наступу інколи змушує залишати противника позиції в умовах відсутності безпосереднього зіткнення з ним (прямого вогневого контакту) й дозволяє зберігати життя та здоров'я наших військовослужбовців, берегти техніку, економити боєприпаси інших видів, тощо. В обороні FPV дрони у значній мірі доповнюють ефект від використання артилерії й наносять ураження колонам бронетехніки противника, змушуючи його відмовлятися від подальших дій наступального характеру. «Полювання» на техніку у прилеглих до районів ведення бойових дій територіях значною мірою впливає на боєздатність військ противника, порушення його планів й логістичного та інших видів забезпечення.

Вплив сучасних технологій на перебіг бойових дій на фронті отримав відповідну реакцію на рівні військово-політичного керівництва держави. Указом Президента України № 51/2024 від 6 лютого 2024 року «Про нарощування спроможностей сил оборони» заплановано створення у структурі Збройних Сил України Сил безпілотних систем як окремого роду сил.

Сьогодні основними засобами боротьби з FPV-дронами противника в інтересах збереження військової техніки є різні типи захисних екранів на самій техніці, використання прийомів тактичного маскування й введення противника в оману, використання захисних сіток та екранів у місцях розташування техніки

й на бойових позиціях, використання захисних властивостей місцевості, пересування на підвищених швидкостях та в умовах обмеженої видимості, встановлення систем РЕБ купольного типу безпосередньо на техніку, тощо.

Йде постійний розвиток форм і способів застосування FPV дронів, зростає кількість підготовлених операторів з двох сторін, розширення технічних можливостей БПЛА та нарощування виробництва як FPV дронів, так і різних типів боєприпасів до них. По мірі насичення сил сторін зростаючою кількістю FPV дронів, все частіше трапляються випадки нанесення ударів не тільки по групам піхоти противника та його укриттям, а й по окремій цілі – одному-двом піхотинцям противника.

Противник й наші сили намагаються вирішувати проблему використанням «окопних систем РЕБ», антидроновими рушницями, вмілим тактичним маскуванням та використанням укриттів. Але тенденція щодо «відкриття сезону тотального полювання рівня дрон/боєць» все більш чітко окреслюються.

Все частіше на різних інформаційних ресурсах противника піднімається питання боротьби з дронами гладкоствольною стрілецькою зброєю в якості «останнього шансу» піхотинця. Активно обговорюється питання коректив у тактиці дій рівня малих груп та забезпечення їх вогневими засобами, коли на невелику групу з 3-4х бійців хоча б один був додатково озброєний гладкоствольною рушницею для боротьби з дронами на малих висотах. Йде активне скуповування на рівні волонтерських рухів противника мисливської зброї 12го калібру з «помповим» або напівавтоматичним типом перезаряджання (здебільшого російського та турецького виробництва) та навіть старих радянських «двостволок-переломок». З огляду на це, вже найближчим часом варто чекати на постановку ворогом на потік централізованої закупівлі такого типу зброї й боєприпасів та забезпечення ними насамперед штурмових груп. В поєднанні з «окопним РЕБ» застосування гладкоствольної зброї може дати частковий додатковий ефект. Крім того, така зброя була й лишається грізним засобом ближнього бою, спецзасобом у спеціальних операціях.

Гладкоствольна зброя завжди використовувалась у війнах. Так, дробовик Winchester Model 1897 використовувався в I і II Світовій Війнах, так і пізніше у війнах в Кореї й В'єтнамі, в Іраку. Помпові дробовики 12 калібру Mossberg серії 500/590 (військові модифікації A1 і Mariner), самозарядні дробовики Benelli M4 й дотепер активно використовуються в морській піхоті й сухопутних військах США. У європейських країнах НАТО силовими структурами використовуються рушниці 12 калібру Fabarm (модифікації SDASS, Martial), Benelli, тощо.

Нам неможна відставати від противника. Полювання FPV дронами на наших захисників набирає обертів. На додаток до існуючих методів боротьби

з дронами необхідно передбачати використання гладкоствольної вогнепальної зброї (можливість вести вогонь картеччю та дробом, а не лише кулею).

В свою чергу це піднімає питання навчання військовослужбовців навичкам поводження з такого типу зброєю та тактикою використання її як в ближньому бою (в окопах чи в міській забудові), так і прийомів стендової стрільби (по низько літаючих цілях). А це завдання, насамперед, навчальних центрів та ВВНЗ.

УДК 623.64

Радченко М.А., курсант 213 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Соловйов М.М., викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України

АВТОМАТИЗАЦІЯ КАРТОГРАФІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Складання та підготовка топографічних та спеціальних карт - це складний та важливий процес, який передбачає ретельну роботу з географічними даними та їх перетворення у візуально зрозумілі картографічні продукти. Він передбачає збір та обробку географічних даних, вибір відповідної картографічної проекції, створення картографічного вмісту, підготовку карт до друку. Отже, складання топографічних та спеціальних карт - це складний процес, який вимагає уваги до деталей, ретельності та знань у галузі картографії та обробки географічних даних, який може полегшити та прискорити за допомогою його автоматизації.

Сучасна картографія широко використовує результати розвитку інформатики, кібернетики, обчислювальних пристроїв та удосконалюється разом із ними. Саме на стику традиційної картографії, інформаційних технологій, комп'ютерної графіки виникла автоматизована картографія, як розділ картографії, що охоплює теорію, методологію та практичні прийоми створення, оновлення та використання карт, атласів та інших картографічних виробів в аналоговому та цифровому вигляді за допомогою комп'ютерних технологій, автоматичних картографічних систем (АКС) та інших технічних та апаратно-програмних засобів.

Мета автоматизації процесів створення картографічних виробів:

1. Застосування сучасних технологій у картографії. Автоматизація процесу створення картографічних виробів дозволяє використовувати нові технології, такі як штучний інтелект, машинне навчання та глибинне навчання, для поліпшення якості та ефективності картографічної продукції.

2. Зменшення витрат та збільшення швидкості. Автоматизовані процеси дозволяють скоротити час, необхідний для створення картографічних виробів, та

знизити витрати на їх створення. Це дозволяє швидше та ефективніше реагувати на зміни та оновлювати картографічні дані.

3. Покращення точності та якості. Автоматизація допомагає уникнути помилок, що можуть виникнути під час ручного створення картографічних виробів. Також вона дозволяє використовувати більш точні та деталізовані дані, що покращує якість та достовірність картографічної продукції.

4. Використання геопросторових аналітичних методів. Автоматизація процесу створення картографічних виробів дозволяє використовувати геопросторові аналітичні методи для отримання нових інсайтів та виявлення залежностей у географічних даних. Це допомагає приймати кращі рішення та здійснювати більш точну аналітику.

5. Застосування в інших галузях. Автоматизація процесів створення картографічних виробів має потенціал для застосування в інших галузях, таких як міське планування, транспортна логістика, екологія та багатьох інших, відкриває нові можливості для використання картографічних даних та поліпшення різних аспектів суспільного розвитку.

Сучасні методи і технології картографічного виробництва відкривають нові можливості для створення точних, інформативних та інтерактивних картографічних продуктів. Їх використання сприяє покращенню роботи картографів та розширенню можливостей для використання геопросторових даних у різних галузях. Автоматизація картографічного виробництва є важливим напрямком розвитку сучасних геоінформаційних технологій. Вона сприяє покращенню якості та точності картографічних продуктів, а також відкриває нові можливості для аналізу та використання геопросторових даних.

УДК 378

Рогач В.В., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Тріщун Р.М., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ІНДИВІДУАЛЬНЕ МАСКУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ У СКЛАДІ БОЙОВОГО ПАТРУЛЯ

Бойовий патруль під час виконання завдання долає певну відстань ворожої території. Ця територія має «закритий» характер, як правило, це лісиста місцевість. Але навіть в такій місцевості кожен військовослужбовець має забезпечити своє маскування. Розуміння того, коли варто бути видимим, а коли

слід лишитися непомітним – вкрай важлива частина зусиль, спрямованих на те, щоб залишитись в живих!

Камуфляж, як уміння ховатися на фоні оточуючого середовища, має дві основні складові.

Під укриттям маємо на увазі будь-які перешкоди, здатні заховати бійця від ворожого вогню, такі як дерева, камені, стіни, канави чи воронки. Такі перешкоди дають певний захист від куль та снарядів. Зайняти укриття – значить заховатися за перешкодою щоб уникнути ворожого вогню.

Під маскуванням маємо на увазі уміння зливатися з безпосереднім оточенням. Це захист лише від ворожого спостереження, але в жодному випадку не захист від вогню. Маскування – уміння зливатися з місцевістю, щоб уникнути виявлення ворожими спостерігачами.

При маскуванні важливо пам’ятати наступне:

- Розмір. Кілька предметів близьких за розміром, краще піддаються маскуванню разом.
- Форма. Природа практично не створює правильних кіл і прямих.
- Блиск. Як правило блищать масні або гладкі поверхні.
- Тінь. Часто видає форми, які мозок впізнає навіть підсвідомо.
- Силует. Об’єкт можна упізнати, коли він виділяється на світлому фоні (або виявиться підсвіченим з тилу).
- Колір. Вкрай важливим є найбільш поширений у вашій місцевості колір.

Маскування шкіри. Різкі риси обличчя, такі як очі, область під носом, губи і щелепа формують структуру світлотіні, яка миттєво видає людське обличчя. Навіть якщо ви не можете впізнати людину, ви можете визначити місцеположення обличчя. Ті риси, які його видають, це всього лише тіні на обличчі людини. Люди автоматично звертають увагу на подібні тіні – навіть на неживих предметах, таких як хмара або поверхня Місяця.

Ці тіні слід приховати і спотворити. Але в жодному випадку не «замінити» тіні повністю – інакше можна отримати ту ж таки сукупність тіней, але в «негативі».

Необхідно розбити помітні частини обличчя – такі як ніс, підборіддя і брови навпіл за допомогою темного крему чи фарби. Слід використовувати лише ті кольори, що відповідають домінантним кольорам оточуючого середовища. Для прикладу – не варто користуватися світло-сірим, якщо це не переважаючий колір в оточуючому ландшафті.

Цю ж кольорову схему необхідно повторити на руках якщо не використовуються рукавиці. Руки рухаються значно частіше, ніж голова. Оскільки рух руйнує маскування більше, ніж щось інше, світлі руки працюють як сигнальні прапорці.

Маскування тіла та спорядження. Є безліч легкодоступних моделей камуфляжу для уніформи. Всі вони хороші, але деякі з них кращі за інші. Деякі зразки, будучи не ідеальними в конкретних обставинах, здатні продемонструвати певну універсальність при зміні середовища.

Форма бійця повинна бути в кольори, які відповідають домінантним кольорам середовища. Якщо це ліс, природним вибором буде зелений. Пісчаний колір для жителя пустелі і білий – для жителя засніженої місцевості.

Рукавички – дуже хороший метод маскування рук. Навіть в жаркому кліматі варто користуватися рукавичками зі зрізаними пальцями. Це дозволить уникнути більшості порізів, подряпин і укусів комах.

Маскування спорядження. Все мусить бути замасковано. Всі кільця, карабіни та пряжки повинні бути обмотані стрічкою, це дозволить уникнути шуму і блиску. Можна скористатися відрізками камуфляжної сітки 30х30 см. Або камуфльованого брезенту. Все це можна використати для маскування спорядження. Замість цих матеріалів можна скористатися частинами справжніх рослин, але їх важко закріпити на спорядженні і вони скоро зав’януть.

Маскування це мистецтво, важливість якого часто недооцінюють в міру розвитку нових оптичних засобів. Винахідливість слід заохочувати, але як і в багато інших сферах, слід знати міру. Насправді камуфляжу може бути забагато.

УДК 355.535

Салашний В.В., курсант 252 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Карпенко С.І., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВАРІАНТИ ЕКІПІРОВКИ РОЗВІДНИКА ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Військовослужбовець в сучасній армії розглядається як система зброї, що включає самого військовослужбовця, засоби ураження, зв’язку і управління, а також засоби та екіпіровка, що забезпечують його мобільності і виживання під час виконання бойових завдань. Реалії ведення бойових дій сучасності диктують нові умови та вимоги. Сьогодні солдат повинен мати надійне екіпірування під рукою сучасний засіб комунікації, для того, щоб орієнтуватися у бойовій обстановці та отримувати необхідні вказівки. Воїн сучасності повинен виконувати бойове завдання незалежно від часу доби, пори року та погодних

умов. Це означає, що у нього повинні обов'язково бути під рукою високоточні та високоякісні прилади, за допомогою яких він зможе вести прицільний вогонь у нічний час, корегувати вогонь артилерії чи здійснювати наведення авіації на об'єкти противника, що потребують першочергового ураження (знищення). В будь-якому випадку бойове екіпірування військовослужбовця залишається одним із найважливіших факторів, що впливають на підвищення бойової ефективності та зниження втрат особового складу при виконанні бойових завдань. Таким чином, постає нагальна потреба в оснащенні військовослужбовців сил оборони нашої держави новітніми комплексами бойового екіпірування, що забезпечать ефективне виконання поставлених завдань за призначенням і дозволять зберегти життя та здоров'я військовослужбовців. Досвід ведення бойових дій у збройних конфліктах та локальних війнах сьогодення показує, що бойові завдання, в основному, будуть вирішувати не масові армії, а окремі малочисельні військові формування, дії яких повинні бути взаємо пов'язані та взаємо злагоджені на полі бою із засобами ураження.

У збройних силах провідних країн світу була розроблена та впроваджена концепція розділення бойового і допоміжного спорядження - «Солдат повинен мати при собі найнеобхідніше для успішного ведення бою. Все, без чого можна обійтися або що можна доставити іншим шляхом, залишається». Застосування даного принципу під час практичної діяльності дозволяє зменшити вагу і об'єм індивідуального спорядження бійця (що значно підвищило мобільність), а також дало можливість комбінувати різні частини амуніції залежно від характеру поставленого завдання.

За призначенням виділяють чотири основні типи екіпірування:

1. Персональне (індивідуальне). До нього належить весь одяг, взуття, головні убори, які забезпечують комфорт незалежно від погодних умов.

2. Боєприпаси. До цієї категорії входить особиста зброя та боєприпаси до неї: гранти, набої тощо.

3. Захист. Обов'язковий елемент екіпірування військовослужбовця, до якого входять бронежилети, балістичні шоломи, протигази, засоби захисту від впливу засобів та зброї РХБ.

4. Технічні засоби. До них відносяться біноклі, засоби зв'язку, навігації, прилади для зйомки, дрони та багато іншого.

Цей перелік екіпірування повинен мати кожен боєць, що дозволить йому безпечно та ефективно виконувати різноманітні завдання. Більше того, є велика кількість додаткового спорядження, яке розширює можливості.

Сучасні вимоги до якості тактичного спорядження досить високі. Перш за все, якісне спорядження повинне відповідати загальним вимогам:

1. Зносостійкість. Це ключова характеристика військового екіпірування, оскільки всі речі повинні витримувати досить важкі умови експлуатації. За рахунок цього форма та спорядження повинні бути виконані з високоміцних матеріалів.

2. Функціональність. Важливо, щоб кожна річ приносила максимум користі солдату. За рахунок цього рюкзаки, плитоноски оснащують додатковими кишенями, місцями фіксації тощо.

3. Вологостійкість. Солдати можуть виконувати завдання в негоду, тому все екіпірування повинне мати відмінний захист від води.

4. Простота. Оснащення має бути легким та зрозумілим в експлуатації для кожного бійця. Важливо, щоб обладнання та комплектуючі мали просту систему налаштування та регулювання. Це робить саме екіпірування універсальним для всіх.

5. Безпека. Вся амуніція має виготовлятися з безпечних і нетоксичних матеріалів. Усі елементи одягу та амуніції мають бути стійкими до впливу вогню та хімічних речовин. Крім того, повинен бути присутнім малюнок, що маскує, відповідно до локації, який знизить помітність бійця, на пересічній місцевості.

Це ключові характеристики, на які потрібно спиратися у процесі підбору армійського екіпірування. При цьому слід враховувати призначення: тренування, бій або спеціальні завдання. Важливим моментом, що впливає на вибір комплектуючих є особливості місцевості та клімату. Останній важливий фактор – перевірка надійності та якості матеріалів, з яких виконана амуніція. Також потрібно розуміти, що якісні товари не можуть бути вкрай дешевими, через що економити на екіпіруванні точно не варто. Якісне та надійне екіпірування забезпечує зручність використання та виконання поставлених завдань за призначенням.

УДК 623.64

Салій В.А., курсант 293 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Іванченко А.О., кандидат технічних наук, доцент кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕХОДУ НА СИСТЕМУ КООРДИНАТ НАТО

У сучасних умовах, після переоцінки загроз світовій безпеці, стратегічними пріоритетами НАТО визначено стримування, оборону, а також поширення стабільності та зміцнення безпеки поза межами території Альянсу.

Перехід Сил оборони України на систему координат НАТО може мати як позитивні тенденції, так і виклики, які потрібно вирішувати. Ось деякі з проблем та перспектив, пов'язаних з цим процесом:

1. Інтеграція та сумісність: Перехід на систему координат НАТО потребує інтеграції та сумісності зі стандартами та протоколами НАТО. Це може стати викликом для Сил оборони, оскільки вони потребують оновлення обладнання, програмного забезпечення та навчання персоналу для відповідності стандартам НАТО.

2. Витрати: Перехід на систему координат НАТО викликає значні витрати на придбання нового обладнання, оновлення програмного забезпечення та проведення навчання. Це викличе додаткове навантаження на обмежені оборонні бюджети.

3. Співробітництво та взаємодія з іншими країнами: Перехід на систему координат НАТО може полегшити співробітництво та взаємодію Сил оборони з військами інших країн-членів НАТО. Це може покращити можливості для спільних навчань, операцій та обміну інформацією.

4. Стандартизація та уніфікація: Перехід на систему координат НАТО може сприяти стандартизації та уніфікації військової діяльності, що може полегшити спільні операції з іншими країнами.

5. Зростання військової ефективності: Використання системи координат НАТО може підвищити військову ефективність ЗСУ шляхом полегшення спільних операцій, взаємодії з іншими військовими силами та використання спільних стандартів.

6. Супутникова навігація та прецизійність: Система координат НАТО використовує супутникові технології, що може підвищити прецизійність навігації та ударів, що є важливим в сучасних бойових умовах.

7. Підготовка персоналу: Навчання та підготовка персоналу є ключовим елементом успішного переходу. Це включає не лише оволодіння новими технічними аспектами, але й зрозуміння принципів та процедур використання системи координат НАТО.

8. Безпека даних: Перехід на систему координат НАТО може потребувати вдосконалення заходів забезпечення безпеки даних, оскільки це може вимагати обміну чутливою інформацією з іншими країнами-членами НАТО.

9. Управління змінами: Перехід на нову систему координат є складним процесом, тому важливо забезпечити ефективне управління змінами, включаючи планування, впровадження, відстеження та оцінку впливу цих змін на діяльність військ.

Загальною метою є забезпечення того, щоб перехід на систему координат НАТО підвищив ефективність, інтероперабельність та здатність українських військових взаємодіяти з іншими силами на міжнародному рівні.

У кінцевому підсумку, перехід на систему координат НАТО підвищить військові можливості та співробітництво Сил оборони України з іншими країнами, але він також вимагатиме інвестицій, удосконалення технічних засобів та навчання персоналу.

УДК 623.64

Салій В.А., курсант 293 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Іванченко А.О., кандидат технічних наук, доцент кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ «КРОПИВА» ПІД ЧАС ОРІЄНТУВАННЯ НА МІСЦЕВОСТІ

В сучасних умовах бойових дій велике значення надається точності та ефективності орієнтування на місцевості. У цьому контексті програмний комплекс «Кропива» виявляється надзвичайно корисним інструментом, якийзабезпечує військовим засоби для ефективної навігації та планування дій у різних умовах.

Програмний комплекс «Кропива», який був розроблений з метою більш ефективного функціонування артилерійських підрозділів, також має функціонал для надання військовим високоточних інструментів для орієнтування та навігації на місцевості.

Основні можливості цього комплексу включають:

Супутникова навігація: «Кропива» використовує супутникові системи навігації (наприклад, GPS) для точного визначення місцезнаходження в реальному часі.

Візуалізація мап: Комплекс надає можливість візуалізувати мапи території, враховуючи рельєф, дороги, водні перешкоди та інші об'єкти, що сприяє кращому розумінню місцевості.

Планування маршрутів: Військовим надається можливість планувати оптимальні маршрути руху з урахуванням об'єктів на маршруті та потенційних загроз.

Аналіз терену: «Кропива» дозволяє проводити детальний аналіз терену, враховуючи його особливості та можливі виклики для військових дій.

Комунікація: Комплекс забезпечує можливість обміну даними між військовими підрозділами та командним центром для координації дій.

Аналогічні системи існують в інших світових арміях, хоча їх назви та деталі можуть відрізнятися. Давайте розглянемо деякі з них:

США:

FBCB2 (Force XXI Battle Command Brigade and Below): Це система управління бойовими операціями, яка використовується в армії США. Вона надає інформацію про місцезнаходження військових підрозділів, об'єктів та ворожих сил на електронних картах.

Blue Force Tracking (BFT): Ще одна система відстеження місцезнаходження в реальному часі, яка допомагає військовим координувати дії на полі бою.

Ізраїль:

Tzayad: Ця система використовується в Ізраїльських оборонних силах. Вона надає інформацію про місцезнаходження військових підрозділів, а також дозволяє обмінюватися даними між різними збройними силами.

Європейські країни:

FRES (Future Rapid Effect System): Використовується Великою Британією та надає інформацію про місцезнаходження військових підрозділів та об'єктів.

Ці системи сприяють покращенню координації, безпеці та ефективності військових операцій в реальному часі. Вони використовуються для планування, орієнтування та взаємодії між військовими підрозділами.

Застосування програмного комплексу «Кропива» під час орієнтування на місцевості дозволяє військовим забезпечити високу точність, ефективність та безпеку дій у будь-яких умовах. Його функціональні можливості роблять його важливим інструментом для сучасних військових операцій, де навігація та планування мають критичне значення.

УДК 355.4

Сидоренко Я.О., командир 252 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, сержант;

Купін С.П., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ НАСТУПАЛЬНИХ ДІЙ ВЗВОДУ В УРБАНІЗОВАНІЙ МІСЦЕВОСТІ

Війна в місті практично зводить «на ні» технічну перевагу будь-якої армії. В умовах міської війни на перше місце виходить особиста підготовка військовослужбовців та злагодженість дій підрозділу, а важливість наявних технологій – відходить на другий план.

Бої в урбанізованій місцевості значно відрізняються від дій в звичайних польових умовах. Він характеризуються тісним зв'язком сторін (скороченими відстанями між підрозділами); автономністю дій окремих підрозділів; безперервністю ведення бою як вдень, так і вночі; роз'єднаністю підрозділів і ще більшим дробленням їх в ході бою; необхідністю ешелонування з метою відбиття раптових атак з флангу і тилу.

Труднощі наступального бою в місті обумовлені тим, що противник завчасно готує місто до тривалої оборони: організує систему вогню, зміцнює будівлі, обладнує довготривалі вогневі споруди, з'єднує їх траншеями, барикадує вулиці і провулки, мінує і організує обстріл всіх підступів. Перемогу в описаних вище умовах можуть одержати ті підрозділи, особовий склад і командири які діятимуть вміло, зухвало, вперто, ініціативно.

Штурм попередньо оточеного міста доцільно здійснювати одночасною атакою військ з декількох напрямків:

у місті з круговою (овальною) та квадратною конфігурацією – вздовж магістральних вулиць від окраїн до центру;

зі стрічковою та прямокутною конфігурацією – вздовж вулиць по найкоротшим напрямкам.

В цих умовах широко застосовуються дрібні підрозділи, бойові групи, у знищенні противника важливу роль відіграє озброєння механізованого відділення (автомати, кулемети, гранатомети, ручні і реактивні кумулятивні гранати) й озброєння БМП (БТР).

Під час організації наступального бою у населеному пункті командир взводу повинен завчасно по великомасштабній карті (плану, фотознімках) вивчити особливості забудови населеного пункту та визначити характер оборони

противника, розташування вогневих засобів у об'єкті атаки (будівлі) і на підступах до нього, можливість ведення флангового вогню з сусідніх будівель, найбільш зручні підступи до нього, наявність мінно-вибухових та інших загороджень, умови спостереження, ведення вогню і маскування, наявність підземних комунікацій і можливість їх використання своїм підрозділом і противником, розташування майданів, скверів, водних перешкод і наявність мостів через них.

У способі дій ведення наступального бою у населеному пункті командир взводу, крім загальних питань, визначає порядок: ураження противника у період вогневої підготовки атаки; виходу на рубіж переходу в атаку (зайняття вихідної позиції) і до об'єкту атаки; дій під час атаки будівлі і бою всередині неї; знищення груп противника у підземних спорудах і тих, що залишилися в тилу; застосування аерозолів (димів) і вогнеметів під час виконання завдання; взаємного розпізнавання своїх підрозділів і позначення досягнутих рубежів; особливості побудови бойового порядку; заходи щодо боротьби з пожежами.

За досвідом ведення бойових дій пропонується проводити штурм (зачистку) населених пунктів штурмовими загонами (до батальйонної тактичної групи), що мають в своєму складі кілька штурмових груп. Таким чином, бій всередині міста розпадається на ряд локальних боїв, результат яких досягається самостійними, ініціативними діями штурмових груп.

Дії в місті повинні бути сплановані за принципом знищення-зачистка-закріплення.

Рекомендації щодо підготовки штурмових груп (загонів)

З метою підготовки особового складу та підрозділів до дій у складі штурмових загонів (штурмових груп) доцільно під час проведення заходів бойового злагодження та безпосередньо на етапі підготовки до штурму населеного пункту (під час відновлення бойової здатності) організовувати тренування на місцях, шляхом створення тренувальних майданчиків або використовуючи місцеву інфраструктуру (заводи, ферми, недобудовані будівлі, тощо), які здійснювати під керівництвом інструкторів (підготовлених офіцерів, що брали участь у штурмі населених пунктів).

Під час тренувань відпрацьовувати питання:

- злагодженості дій трійок та їх взаємодію з іншими трійками (наведення на ціль, сигнали руками, за допомогою сигнальних засобів, дії під час зачистки об'єктів тощо);

- взаємодія командирів взводів з командиром роти і бронегрупою та з іншими елементами штурмової групи (снайперськи пари, розрахунки АГС, медичні працівники, тощо) через засоби зв'язку;

- дії штурмового загону у разі нанесення масованого вогню з боку противника та інші питання за рішенням інструктора.

Для підрозділів ланки «відділення – взвод» основними завданнями при веденні наступальних дій в умовах населеного пункту є захоплення і зачищення будівель.

УДК.355.426.4: 351.742

Сирота О.М., курсант 212А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Ковальов І.В., к. військ. наук, доцент кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПІДХОДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЕДЕННЯ КРУГОВОЇ ОБОРОНИ ВЗВОДУ

Під час планування кругової оборони передбачає певний комплекс дій та заходів щодо планування, організації та контролю дій підлеглого особового складу та планування заходів та методів розгортання взводного опорного пункту на визначеній місцевості згідно з отриманим від вищого командування наказом. На підставі наявної інформації, отриманої в результаті усвідомлення завдання та оцінки обстановки (*факторів METT-TC*) командир взводу проводить розрахунок часу для підготовки бою (дій). Командир взводу під час проведення розрахунку часу підготовки бою (дій) повинен дотримуватися правила розподілу наявного часу: 1/3 часу-на планування дій, 2/3 часу-на підготовку підрозділів та організаторську роботу.

Після усвідомлення завдання, оцінки обстановки та розрахунку часу на підготовку бою (дій), готує попереднє бойове розпорядження (вказівки з підготовки бою). Своєчасне віддання попереднього бойового розпорядження командиром взводу дозволить підлеглим командирам своєчасно почати підготовку особового складу та ОВТ до бою (дій).

Основою рішення командира взводу є замисел бою (попередній план) з організації оборони і залежить від отриманого завдання, місця взводу у бойовому порядку роти і полягає у визначенні порядку та способів виконання отриманого завдання.

Замисел бою представляє собою головну ідею командира про порядок і способи виконання бойового завдання.

У замислі бою командир взводу визначає: напрямок зосередження основних зусиль; спосіб розгрому противника (якого противника, де та як розгромити із зазначенням порядку вогневого ураження та заходів введення його в оману); побудову бойового порядку оборони.

Командир взводу вироблений замисел на бій оформлює графічно на робочій карті. Після чого командир взводу повинен бути готовий доповісти замисел старшому командиру за такими пунктами: висновки з оцінки противника; напрямок зосередження основних зусиль (головного удару); способи розгрому противника та заходів введення його в оману; побудову бойового порядку.

УДК 623.459.432

Смирнова В.О., курсант 111 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Ковалевський Є.П., старший викладач - начальник служби РХБЗ та ЕБ, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ЗАСОБИ СЛЬОЗОГІННОЇ ДІЇ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ ІНШИХ ДЕРЖАВ

Речовини дратівливої дії призначені для стримування людей та позбавлення їх здатності до опору шляхом тимчасового, але інтенсивного подразнення очей та верхніх дихальних шляхів. Іританти часто застосовуються в багатьох країнах при забезпеченні правопорядку під час публічних зборів.

Історія розробки та впровадження у військову практику отруйних речовин несмертельної дії (ОРНД) бере початок із середини 50-х років минулого століття, коли військова хімія увійшла у період бурхливого розвитку. Так, на початку 50-х років у британському центрі хімічних досліджень у місті Портон-Даун була розроблена технологія отримання нової ОРНД - іританта CS.

У 1962 році в Швейцарії було отримано дратівливу речовину CR, яка була в 10 разів більш ефективною порівняно з CS. Токсикант був прийнятий на озброєння армією та поліцією Великобританії та США.

Сьогодні відомі й інші дратівливі речовини, які не відповідають військовим вимогам, але продаються населенню у складі засобів самозахисту. Так, наприклад, речовина CH була запатентовано у вісімдесятих роках як бойова отруйна речовина подразнюючої дії.

До поліцейських отруйних речовин пред'являються такі вимоги: не завдавати непоправної шкоди здоров'ю, у тому числі при передозуванні

(адже неможливо врахувати вагу, вік, стать, стан здоров'я правопорушника в екстремальній ситуації, а тим більше при масових заворушеннях або коли правопорушник перебуває в укритті); швидко (в ідеалі – миттєво) позбавляти правопорушника боєздатності; діяти при розпиленні в повітрі, а це означає - проникати в організм через дихальні шляхи або слизову оболонку очей (бо проникнення через шкіру відбувається дуже повільно).

Засобами доставки іритантів можуть бути ручні аерозольні пристрої, наплічні та ранцеві розпилювачі, ручні гранати; снаряди та гранати, що запускаються за допомогою зброї, а також водомети. Об'єм ручних аерозольних пристроїв варіюється від 25 до 500 мл, інколи ж і більше; ємність наплічних розпилювачів та розпилювачів ранцевого типу, як правило, значно більше і дозволяє охопити більшу територію. Ручні снаряди, гранати та снаряди, гранати, що запускаються за допомогою зброї, а також водомети можуть застосовуватися з більшої відстані та доставляти іританти на велику площу.

Проведений аналіз застосування засобів сльозогінної дії правоохоронними органами України та інших держав: Франції, Німеччини, Росії та Польщі вказує на найчастіше використання таких сльозогінних речовин як: CS, CN та CR.

- у Франції найчастіше застосовують газові гранати та аерозолі «Протектор» з діючими речовинами CS, а також газовий балончик з перцевим газом;

- у Польщі використовуються газові балончики «Поліцейський газ» та струменеві балончики «КО» з сумішшю CR;

- у Росії використовується спеціальні засоби сльозогінної дії типу «Сирень», «Черемуха», які містять речовину та CN;

- у Німеччині розроблена лінійка струменевих газових балончиків для поліції з діючою речовиною CS. В наявності є газові балончики з речовиною CR, але законодавством заборонено її застосування проти людей.

Отруйні речовини несмертельної дії сьогодні активно застосовуються у багатьох країнах світу як «поліцейська отрута». Токсичний вплив різних груп зазначених речовин дуже різноманітно.

За результатами проведеного аналізу застосування правоохоронними органами засобів сльозогінної дії в інших державах під час охорони громадського порядку було виявлено, що у більшості вище вказаних країнах застосовують газові балончики з речовиною сльозогінної дії з речовиною CS.

Використання спеціальних засобів в країнах регламентується національним законодавством цих країн. Порядок використання газових балончиків з різними речовинами в різних країнах неоднаковий, і те, що в одних країнах заборонено, може вільно використовуватись в інших країнах.

УДК 358.231

Стаценко С.С., курсант 242 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Старух О.С., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ПРОРОБЛЕННЯ ПРОХОДІВ У МІННО-ВИБУХОВИХ ЗАГОРДЖЕННЯХ ВИБУХОВИМ ТА МЕХАНІЧНИМ СПОСОБАМИ

На окремих етапах бойової діяльності військових частин та підрозділів на мінно-вибухові загородження припадає значна доля втрат противника у особовому складі до 30%, а бойовій та транспортній техніці до 65%.

У надзвичайно напружених за характером бойових зіткненнях на першій лінії оборони на східному та південному напрямках із багато чисельними випадками застосування противником мін та фугасів, умови виконання завдань військовими частинами та підрозділами сил оборони значно ускладнилися. Вороже військове командування вимагає від підлеглих суттєвого підвищення активності щодо застосування мінно-вибухових загороджень, пошуку нових способів підвищення їх ефективності щодо поразки особового складу, озброєння та техніки. При цьому саперні підрозділи противника широко застосовують керовані та некеровані вибухові пристрої, усю лінійку протитанкових та протипіхотних мін, міни-пастки та саморобні вибухові пристрої.

Керівництво влаштуванням загороджень здійснюють професійно підготовлені інструктори, які пройшли підготовку у навчальних та тренувальних центрах на території Росії, не признаних ЛДНР, бойові дії у Чечні та Сирії.

До установлення мін та фугасів залучаються також місцеві проросійськи налаштовані мешканці тимчасово окупованих територій.

Тому під час підготовки підрозділів, які будуть залучатися до виконання бойових завдань на територіях, що становлять мінну небезпеку, необхідно організувати постійний моніторинг мінної обстановки у районах виконання спеціальних та бойових завдань, який повинен включати: аналіз, узагальнення та відпрацювання даних, а також їх графічне та текстуальне оформлення.

Важливу роль у реалізації комплексу заходів щодо протидії складній мінній обстановці відіграє цілеспрямована підготовка особового складу до виконання спеціальних та бойових завдань в умовах широкого застосування інженерних, артилерійських, авіаційних та морських боєприпасів.

Під час підготовки особового складу необхідно формувати основні вимоги до кожного військовослужбовця щодо уміння впевнено виявляти демаскуючі

ознаки мін та вибухових пристроїв, подання попереджувальних та виконавчих команд (сигналів) під час їх виявлення та практичних дій за ними, позначення на місцевості виявлених вибухових пристроїв, прорублення, позначення та утримування проходів для виходу із замінованих ділянок місцевості, надання невідкладної медичної допомоги потерпілим.

Для підвищення якості підготовки особового складу підрозділів слід широко застосовувати навчальні інженерні боєприпаси, муляжі штатних мінно-вибухових пристроїв, вибухових пристроїв саморобного виробництва, а також навчально-імітаційні засоби, що дозволять створити обстановку, яка максимально наближена до бойової.

Таким чином запропоновані рекомендації з мінно-підривної справи доцільно впроваджуватися у систему підготовки військових частин та підрозділів з метою забезпечення живучості особового складу, суттєвого зменшення кількості підривів на мінно-вибухових загородженнях, а отже і постраждалих у наслідок їх застосування у районах виконання бойових завдань.

УДК 355.5/36

Тихоненко І.М., курсант кафедри військової підготовки, Університет митної справи та фінансів, солдат;

Поплавський О.О., кандидат історичних наук, завідувач кафедри військової підготовки, Університет митної справи та фінансів, підполковник

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕНЯ FPV РАДІОКЕРОВАНИХ БАГАТОФУНЦІЙНИХ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

В останні роки, на фоні зростання безпекових викликів та в умовах непередбачуваної динаміки сучасних військових конфліктів, Україна стикається з потребою в адаптації своїх оборонних стратегій до сучасних технологічних трендів. Важливою інновацією, що здобула популярність у цьому контексті, є застосування наземних дронів для підтримки бойових дій. Ця швидко розвивається технологія надає значні переваги з точки зору покращення оперативності, забезпечення безпеки військових на передовій та ефективності логістики.

Наприклад використання наземних дронів для розмінування має велику економічну ефективність у порівнянні з використанням штатної спеціалізованої техніки. Наземні дрони, споряджені давачами для виявлення вибухових пристроїв, можуть бути виготовлені та експлуатовані за значно нижчою вартістю, ніж традиційна військова або гуманітарна техніка, призначена для

розмінування. Це зумовлено меншими вимогами до розміру, складності виробництва та обслуговування дронів. Крім того, дрони можуть ефективно працювати в автономному режимі, знижуючи потребу в постійній присутності операторів, що дозволяє використовувати їх в умовах використання ворогом засобів РЕБ. Мобільність та гнучкість наземних дронів дозволяють їм діяти в складних або небезпечних умовах, де використання великої та дорогої техніки може бути неможливим або нераціональним. Таким чином, наземні дрони пропонують економічно вигідне рішення для розмінування, забезпечуючи високу ефективність за значно нижчі витрати.

Евакуація поранених наземним дроном з зони ведення бойових дій представляє собою підхід, який поєднує в собі високотехнологічні рішення з потребами воєнної медицини та тактичної евакуації. Цей метод використання наземних дронів відкриває нові можливості для підвищення ефективності та безпеки евакуаційних операцій, дозволяючи здійснювати швидке та безпечне переміщення поранених з зони ведення активних бойових дій без безпосереднього ризику для евакуаційних команд. Наземні дрони, адаптовані для евакуації поранених, можуть бути оснащені спеціальними носилками або медичними модулями, забезпечуючи стабілізацію стану пораненого під час транспортування.

Доставка припасів наземними дронами під час бойових дій відкриває нові горизонти для воєнної логістики, гарантуючи оперативне та безпечне забезпечення військових підрозділів необхідними ресурсами. Оснащені для транспортування вантажів, такі дрони здатні доставляти боєприпаси, медикаменти, харчові продукти та інше обладнання безпосередньо в гарячі точки або до важкодоступних місць, де перебувають підрозділи. Автономність і адаптивність дозволяють їм самостійно визначати оптимальні маршрути і обходити перешкоди, що робить доставку швидкою та ефективною.

Завдяки низькому ризику для життя персоналу та здатності до швидкого реагування на потреби підрозділів, наземні дрони стають ключовим елементом в поліпшенні бойових операцій. Їхня вантажопідйомність та модульність забезпечують гнучкість у доставці різноманітних типів вантажів, а здатність ефективно діяти в складних умовах дозволяє використовувати їх навіть там, де традиційна техніка може бути непридатною.

Використання наземних дронів для розвідки набуває все більшого значення через їх унікальні можливості та технологічні переваги. Ці безпілотні системи здатні виконувати різноманітні розвідувальні завдання, такі як збір інформації про ворожі позиції, моніторинг переміщення військ

і картографування місцевості, що є критично важливим у недоступних або небезпечних для людей умовах.

Оснащені передовими системами навігації та автономного управління, наземні дрони можуть самостійно виконувати завдання, оптимізуючи маршрути в режимі реального часу. Їх маскування забезпечує непомітність для ворожих радарів, а висока витривалість дозволяє працювати в екстремальних умовах. Інтеграція з іншими системами бойового управління підвищує оперативність реагування на зміни на полі бою.

Модульна платформа для наземних дронів відкриває нові горизонти в області військових застосувань, пропонуючи значну гнучкість та адаптивність для виконання різноманітних завдань. Модульність платформи дозволяє легко змінювати або доповнювати функціонал дрона шляхом встановлення різних модулів або обладнання в залежності від конкретних потреб місії. Це може включати розвідувальне обладнання, засоби доставки, медичні модулі, системи зв'язку, модулі для розмінування, а також озброєння для бойового використання.

Наземні дрони пропонують унікальні переваги порівняно з їхніми повітряними аналогами, особливо в контексті бойових операцій. Вони зазнають меншої ймовірності виявлення та знищення з боку антидронових систем, завдяки можливості використання навколишнього середовища для маскування. Природні та штучні перешкоди слугують для них прикриттям, у той час як повітряні дрони часто є вразливими до протиповітряної оборони. Завдяки можливості маневрування між перешкодами, наземні дрони можуть обійти райони з високим рівнем загроз. Вони також здатні перевозити більш важкі вантажі завдяки своїй вищій вантажопідйомності і мають підвищену дальність дії через більшу енергоефективність. Наземні дрони ефективніше справляються з важкими погодними умовами, такими як вітер, дощ, або сніг, і є значно менш помітними та тихішими в порівнянні з повітряними безпілотниками, що робить їх ідеальними для складних місій.

Ми пропонуємо стратегію для серійного виробництва наземних дронів, яка базується на використанні стандартизованих компонентів, що вже доступні на ринку масового виробництва. Управління дронами в бойових умовах забезпечується через FPV радіосистему, яка відрізняється направленим та наземним розповсюдженням радіохвиль, що істотно знижує ризик втручання з боку радіоелектронних засобів противника. Одночасно, ключовою перевагою такого підходу є легкість в масовому виробництві та економічна вигода, завдяки використанню доступних на ринку комплектуючих.

УДК 355.5

Федорченко А.І., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Кочерга О.І., кандидат технічних наук, старший інструктор кафедри озброєння та стрільби, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», сержант;

Пашуба А.С., старший викладач кафедри озброєння та стрільби, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», підполковник

СУЧАСНІ ШЛЯХИ ПРОТИМІННОГО ЗАХИСТУ БОЙОВИХ МАШИН

Досвід повномасштабного вторгнення російської федерації показує, що застосування інженерних загороджень вибухового типу, російськими військами має значне розповсюдження та високу ефективність. Крім того, росіяни постійно вдосконалюють конструкції інженерних боєприпасів та порядок їх встановлення. Основними характеристиками мінної боротьби є обхід мінного поля та прохід через нього. Інженерні війська прикладають максимум зусиль та технологічних інновацій для вирішення даної проблеми, однак це для рішучих дій, в певних періодах проведення військових операцій танковим (механізованим) підрозділам необхідно подолати мінні загородження самостійно. Враховуючи відмічене та географічні характеристики вибухових загороджень, в поєднанні з тактичною обстановкою, обхід мінного поля часто буває неможливим.

Прохід через заміновану ділянку, в більшості випадків, передбачає знешкодження інженерних боєприпасів, які встановлені противником. Успіх в організації та здійсненні вказаних заходів передбачає розробку та реалізацію технічних рішень щодо просуванню військ в вибухово-небезпечних умовах. Окрім відміченого, на поточний період часу, розвиток та вдосконалення протимінного захисту має два основних напрямки:

1) розробку засобів оснащення бронетанкового озброєння та техніки (БТОТ) щодо знищення інженерних боєприпасів (вибухових пристроїв), які знищуються в заданому напрямку руху БТОТ;

2) нарощування інженерних ідей, щодо виключення та мінімізації поранень, загибелі та каліцтв екіпажів бойових машин при наїзді на протитанкові міни, а також збереження озброєння та військово-технічного майна комплекту БТОТ.

Найбільш поширеним обладнанням розмінування, на зразках БТОТ, є мінні трали, які являють собою найдавніший механізм. Головним завданням тралів є знищення (знебезпечення) протипіхотних та протитанкових мін на деякій дистанції від зразка БТОТ. Основою роботи мінних тралів є каткова та ножова (комбінована), або ударна дія на всі типи мін щодо їх підриву (знешкодження). Основними недоліками застосування тралів є їх відносно невеликий ресурс (до 5 – ти протитанкових мін) та велика маса. Останнє знижує маневреність та передбачає складну технічну інженерно-технічну підготовку. Інший, більш новітній спосіб колійного розмінування – це безконтактно-ударний у вигляді детонаційних гармат, які розміщуються попереду броньованої машини розмінування. У цьому способі знешкодження міни забезпечується під дією серії направлених вибухів горючих газових зарядів. На відміну від коткових, ножових та ударних (бойкових) тралів, така система розмінування не призводить до опору руху бойової машини. До недоліків безконтактно-ударного розмінування слід віднести шумові супроводження під час роботи та висока ймовірність підняття пилу попереду машини, що ускладнить її керування. Але у бойових умовах ці фактори не є вагомими.

Окрім зазначеного, мінно- вибухова небезпека може виникати в результаті дій противника, коли не виключений наїзд на міну. Вказане є наслідком застосування РСЗО, які використовують боєприпасами дистанційного мінування. Зменшення руйнівних властивостей дії мін безпосередньо на бойові машини можуть забезпечити наступні інженерно-конструктивні рішення:

1) виконання конструкції донної частини під кутом до ґрунту, що зменшить тиск на донну частину машини від руйнівної дії магнітних мін;
2) бокові сітчасті екрани, які можуть забезпечити захисну дію від збоку вражаючих кумулятивних мін;
3) підсилення коліс (для колісної техніки) спеціальними вкладками, що забезпечить (частково забезпечить) захист особовому складу та машини;
4) спеціальне конструктивне рішення крісел для сидіння, що має забезпечити комплексний захист;
5) гнучка динамічна броня що складається з гнучкого багатошарового покриття з пластинами стропами як в перпендикулярному, так і в поздовжньому напрямку, яка кріпиться на дно бронемашини.

Всі перераховані основні конструктивні механізми мають постійно вдосконалюватись та для максимального ефекту можливим комплексним поєднанням.

УДК 355.5

Федорченко В.В., курсант факультету озброєння та військової техніки, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», солдат;

Пашуба А.С., старший викладач кафедри озброєння та стрільби, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», підполковник;

Горбов О.М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри озброєння та стрільби, Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», підполковник

ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ВВОДУ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО НАДХОДИТЬ З БПЛА ДО СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ВОГНЕМ ТАНКІВ

Досвід повномасштабного вторгнення російської федерації показує, що застосування озброєння танків в рамках вогневої підтримки механізованих підрозділів у основних видах бою має бути більш ефективним та універсальним. Враховуючи відмічене, танкові підрозділи можуть виконують бойові завдання, що властиві артилерії, тобто успішно ведуть стрільбу з закритих вогневих позицій. Крім того, вказані завдання не є властиві для танків (танкового підрозділу), тому маємо деякі проблемні питання у визначеному напрямку дій. Основним видом вогню з танків є вогонь прямою наводкою, але враховуючи технологічний розвиток ведення бойових дій, а саме вогневе враження противника універсальним способом. Пропонується створити систему взаємодії танкового підрозділу з безпілотним літаючим апаратом (БПЛА) для ведення вогню, при необхідності із закритих вогневих позицій та враження противника прямою наводкою в залежності від тактичної обстановки. Дана система з одного боку підвищить успішність проведення операції, з іншого боку значно знизить ймовірність враження бойових машин протитанковими ракетними комплексами та іншими засобами враження.

Вогнева підтримка артилерійськими підрозділами здійснюється шляхом організації наступних основних видів вогню:

- вогонь по окремій цілі;
- зосереджений вогонь;
- нерухомий загороджувальний вогонь;
- рухомий загороджувальний вогонь;
- послідовного зосередження вогню;
- вогневий вал.

В загальній системі вогневої підтримки сухопутних військ, танковий підрозділ може приймати участь у відмічених видах вогню, або самостійно організовувати вогонь по окремій (окрема бойова машина) цілі та зосереджений вогонь (для підрозділу). Основні боєприпаси штатної гармати з закритої позиції, можуть застосовуватись тільки осколково-фугасної дії, інші типи (кумулятивні, бронебійні) в подібних задачах не використовуються. Незважаючи на те, місцеположення танку може не забезпечувати ефективне влучення, тому є сенс швидко змінювати вогневу позицію (корегувати положення позиції). Має бути враховані особливості траєкторії польоту 125 (120) міліметрового снаряду щодо визначення ефективних напрямків стрільби відносно геометричної форми траєкторії.

Загальний порядок визначення місця цілі має наступний порядок:

1. БПЛА проводить розвідку району виконання бойової задачі, виявляє ціль та визначає її географічні координати, та передає їх на пункт управління;
2. командир підрозділу, за допомогою програмно-апаратних засобів обчислює можливість ведення вогню відносно поточної позиції (місця знаходження) бойової машини;
3. у випадку відсутності можливостей негайного відкриття вогню, командир обчислює найближчу позицію (запасну), що дозволяє враженню цілей в режимі «закритої позиції» (з відповідними кутовими показниками для зброї);
4. визначені (оброблені) дані подаються з пункту управління до бойової машини, після чого екіпаж, за допомогою додаткових засобів автоматизації проводить наведення та постріл.

Часові показники враження (подавлення) цілей, в основному, залежать від рельєфу місцевості та характеру рослинного покрову між вогневим засобом та об’єктом враження. Окрім вказаного, є велика кількість чинників, що можуть впливати на швидкість та точність стрільби.

Галузь застосування бойової машини, як підтримку механізованих підрозділів, може бути враження наступаючого противника та обороняючогося, діючого на марші та під час розташування на місці. В свою чергу, бойова машина може діяти з завчасно підготовлених позицій, а також обирати цю позицію в ході бою. Крім того, деталі розвитку викладеного напрямку мають бути теоретично прораховані та практично відпрацьовані, з метою досягнення максимального ефекту.

УДК 355.5/36

Шаховий Р.О. курсант кафедри військової підготовки, Університет митної справи та фінансів, солдат;

Прокопович-Ткаченко Д.І., к.т.н., доцент, завідувач кафедри кібербезпеки та інформаційних технологій, Університет митної справи та фінансів, полковник

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА FPV БПЛА З ВИКОРИСТАННЯМ ТОНКОГО ФРЕЗУВАННЯ

FPV-дрони представляють собою категорію безпілотників, керованих за допомогою системи пілотування «з видом від першої особи». У контексті військового застосування, такі дрони зазвичай є швидкісними FPV-квадрокоптерами, які були модифіковані для виконання місій типу «дрон-камікадзе» або «дрон-бомбардувальник» шляхом оснащення вибуховою частиною або механізмом для збрасування боєприпасів.

Масове використання FPV-дронів на полі бою у російсько-українському конфлікті спричинило значний прогрес у військовій техніці. Українське міністерство оборони та численні експерти оцінюють їх як інноваційний інструмент ведення бойових дій, ставлячи їх в один ряд із снайперською зброєю через революційний вплив на тактику ведення боїв. Ця інноваційність полягає в тому, що раніше здатність наносити високоточні удари мали лише дорогі та складні системи, що використовувалися обмежено, тоді як FPV-дрони представляють собою доступні засоби.

Однією з ключових переваг таких безпілотників над іншими засобами є те, що дрон вартістю від кількох сотень до кількох тисяч доларів може ефективно знищити техніку вартістю в мільйони доларів (танк, артилерія, РЕБ, ЗРК) або офіцерів у ближньому тилу FPV-дрони є дешевими навіть у порівнянні з поширеними на фронті квадрокоптерами серії DJI Mavic, а тим більше – з традиційними дронами-камікадзе та ПТКР: наприклад, Switchblade 300, який має подібні характеристики, коштує 8 тисяч, а ракета «Стугни» — 20 тисяч доларів.

З цієї інформації можна побачити , що вартість дронів коливається у великому діапазоні. У зв’язку з цим нами була підготовлена пропозиція з використанням текстоліту та технології тонкого фрезування , що значно знижує загальну вартість виробу з зберіганням всіх функційних можливостей.

Фрезерування виконується використовуючи інструменти з декількома ріжучими кромками - фрези, що уможливлюють обробку поверхонь як

у горизонтальному, так і в вертикальному напрямках, а також під різноманітними кутами до поверхні робочого столу, включно з обробкою складних контурів. Виконання робіт здійснюється на фрезерних машинах різних конструкцій: від вертикальних до горизонтальних, включаючи комбіновані верстати, а також карусельні та барабанні верстати. Рівень точності фрезерування залежить від дизайну ріжучої частини інструменту, матеріалу фрези та умов її застосування, дозволяючи досягти точності від 8 до 14 класів із поверхневою шорсткістю в межах Ra (12,5…0,8) мкм.

Застосування стандартних електронних компонентів допомагає зниженню витрат на виробництво. Завдяки цій технології було розроблено продукцію, що успішно пройшла всі необхідні випробування з відмінними результатами.

Технологія була застосована для створення прототипу, який показав позитивні результати під час тестування.

УДК 355.535

Шпатар В.О., командир 242 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Хорошун В.П., старший викладач кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АЛГОРИТМ ДІЙ ПРИ НАДАННІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У СЕКТОРІ ОБСТРІЛУ (ЧЕРВОНА ЗОНА)

Надання домедичної допомоги на полі бою, на догоспітальному етапі, є дуже важливою, оскільки вона надається у період найбільш важливого часу, щоб допомогти за будь-якої бойової травми. В умовах бойових дій, близько 90% смертей наступають до моменту евакуації пораненого до лікувального закладу. Це підкреслює першорядне значення вчасного надання домедичної допомоги пораненому на полі бою та місці травми, під час евакуації і прибуття до місця надання кваліфікованої медичної допомоги.

Домедична розширена допомога – невідкладні дії та організаційні заходи, спрямовані на врятування та збереження життя військовослужбовця у невідкладному стані та мінімізацію наслідків впливу такого стану на його здоров’я, що здійснюються на полі бою санітарними інструкторами.

Сучасні погляди на надання домедичної допомоги сформувалися у так звану «тактичну медицину», що передбачає чіткий поділ обсягу домедичної допомоги в залежності від сектору поля бою.

Основні принципи надання домедичної допомоги

З метою чіткого розуміння можливостей щодо надання медичної допомоги пораненим та обмежень на полі бою умовно виділяють наступні сектори:

сектор обстрілу (червона зона) – зона прямого обстрілу зі значним ризиком отримання кульового чи іншого поранення. Допомога пораненому надається тільки для усунення критичної кровотечі;

сектор укриття (жовта зона) – місце, захищене від прямого вогню противника елементами природного (пагорби, схили) чи штучного походження (стіни, будинки, захисні інженерні конструкції). Необхідно розуміти, що сектор укриття в умовах бойових дій у будь-який момент може стати сектором обстрілу (червоною зоною) , тому обсяг домедичної допомоги скорочується;

сектор евакуації (зелена зона) – місця, пристосовані або обладнані для прийому, сортування поранених і хворих, надання їм домедичної допомоги, лікування і підготовки до подальшої евакуації поранених, які цього потребують. Санітарним інструктором роти (батареї) обладнується медичний пост роти (МПР) і (за необхідності) пост санітарного транспорту (ПСТ).

Обсяг домедичної допомоги:

- в секторі обстрілу: переведення потребуючого допомоги з положення на спині в положення на животі; тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі (шия, кінцівки);
- в секторі укриття: контроль зупинки кровотечі, первинний огляд пораненого (визначення ознак життя), швидке обстеження з ніг до голови (пошук наявних пошкоджень), при необхідності – тимчасова зупинка кровотечі, якщо вона не була зупинена раніше (голова, тулуб), відновлення прохідності верхніх дихальних шляхів, герметизація ран грудної клітини (при пневмотораксі), підготовка до транспортування пораненого в безпечну зону;
- в секторі евакуації (МПР): контроль зупинки кровотечі, повторний огляд пораненого, детальне обстеження з ніг до голови (пошук наявних пошкоджень), накладання пов’язок на рани кінцівок і тулуба, фіксація переломів та шийного відділу хребта, надання домедичної допомоги під час транспортування пораненого до лікувального закладу (лікаря).

Допомога у секторі обстрілу

Це допомога, що надається на місці поранення, коли стрілець – санітар чи санітарний інструктор перебувають біля пораненого під ворожим вогнем. Ризик додаткового пошкодження від ворожого вогню в будь-який момент є надзвичайно високим як для потерпілого, так і для санітарного інструктора.

Домедичну розширену допомогу в секторі обстрілу надають тільки за наказом командира, оскільки основним пріоритетом у бою є виконання бойового завдання.

В окремих випадках, коли дозволяє тактична ситуація, рішення приймають самостійно. Перш за все, побачивши поранення військовослужбовця, необхідно встановити голосовий контакт з ним, визначити місце поранення, можливість самостійно накласти джгут та самостійно переміститься в сектор укриття. Якщо поранений в змозі зробити це самостійно, нема необхідності ризикувати життям ще одного військовослужбовця.

Наближаючись до пораненого, необхідно намагатись отримати якомога більше візуальної інформації про нього і місце події: чи сталося це на твоїх очах, в якому положенні лежить, які видимі пошкодження, сторонні предмети в тілі, чи є калюжі крові, де його особиста зброя, чи тобі додатково нічого не загрожує (прихована під тілом граната зі знятою чекою і т.і.).

Ознаки життя пораненого в секторі обстрілу визначають тільки шляхом усного звертання до нього: «Тебе поранено? Тобі потрібна допомога?». Відсутність відповіді трактують як непритомність і потребу в наданні домедичної допомоги. Визначати наявність дихання чи пульсу небезпечно, тому цього не слід робити.

Таким чином алгоритмом дій надання домедичної допомоги повинен знати та володіти кожен військовослужбовець взводу, щоб надати її собі особисто або своєму товаришеві. Від швидкості та навченості будуть залежати життя військовослужбовця на полі бою та боєздатність підрозділу у подальшому виконанні бойового завдання.

УДК 623.64

Яковенко І.О., курсант 222 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Мясников В.О., кандидат економічних наук, доцент кафедри тактики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВИКОРИСТАННЯ ТОПОГРАФІЧНОЇ КАРТИ ЯК ЗАСОБУ УПРАВЛІННЯ ПІДРОЗДІЛОМ ТАКТИЧНОЇ ЛАНКИ

Управління підрозділом тактичної ланки вимагає від командного складу чіткого розуміння місцевості та уміння ефективно використовувати інформацію, отриману з топографічних карт.

Командир підрозділу за допомогою робочої карти керує вогнем підлеглими та приданими йому танковими, артилерійськими і мінометними підрозділами (вказує райони вогневих позицій, ділянки зосередженого вогню і напрямки стрільби бойових засобів, сектори обстрілу), розробляє бойові розпорядження та графічні документи, план рекогностування тощо.

Основною робочою картою командира підрозділу є топографічна карта масштабу 1:100 000, яка забезпечує вирішення завдань по організації та веденню всіх видів бойових дій на будь-якій місцевості і вдень, і вночі, але найчастіше ця карта використовується при здійсненні маршу, у зустрічному бою, при перегрупуванні військ та при переслідуванні противника.

У деяких випадках, наприклад, при форсуванні водних перешкод, в обороні, у розвідці, на ділянці прориву підготовленої оборони противника, при наступі в районах зі складними умовами орієнтування використовуються карти масштабу 1:50 000 або 1:25 000, а у великих населених пунктах – плани міст масштабу 1:10 000 або 1:25 000. При здійсненні маршу на великі відстані використовують топографічну карту масштабу 1:200 000.

Аналіз місцевості: Топографічна карта надає детальну інформацію про територію, включаючи рельєф, водні перешкоди, ліси, дороги та інші об'єкти. Аналіз цієї інформації дозволяє командуванню краще зрозуміти місцеві умови та можливості для дій.

Планування маршрутів: З використанням топографічних карт можна ефективно планувати маршрути руху підрозділу, враховуючи терен, можливі перешкоди та шляхи для найбільш безпечного та швидкого переміщення.

Орієнтація на місцевості: Топографічні карти допомагають у підтримці орієнтації на місцевості, дозволяючи визначати місцезнаходження та планувати подальші дії.

Координація дій: Засновуючись на інформації з топографічних карт, керівництво підрозділу може координувати дії своїх підлеглих, встановлюючи точки збору, маршрути руху та розташування об'єктів.

Використання топографічних карт є невід'ємною складовою управління підрозділом тактичної ланки. Карти дозволяють командуванню отримувати важливу інформацію про місцевість, планувати дії та приймати обґрунтовані рішення. Вміння ефективно використовувати топографічні карти є ключовим для успішного виконання завдань та досягнення поставлених цілей в умовах бойових дій.

ПІДСЕКЦІЯ 2.2
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Керівник підсекції – старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки підполковник Палка В.М.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри тактики службовець Купін С.П.

УДК 355.1/6

Бець С.С., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шерстюк А.Д., викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО СКЛАДУ ЕКІПІРОВКИ БІЙЦЯ ПІДРОЗДІЛУ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ШТУРМОВИХ ТА РОЗВІДУВАЛЬНО-ПОШУКОВИХ ЗАВДАНЬ

Підрозділи спеціального призначення Національної гвардії України є елітним підрозділом, який виконує бойові завдання, що пов’язані з високим рівнем складності та небезпеки для життя та здоров’я навіть у мирний час. Тим більше питання визначення ефективного складу екіпіровки для виконання штурмових дій та розвідувально-пошукових завдань стали актуальними починаючи з 2014 року, і продовжуючи повномасштабним вторгненням росії.

Аналіз та визначення ефективного складу екіпіровки бійця підрозділу спеціального призначення Національної гвардії України для виконання штурмових та розвідувально-пошукових завдань вимагає комплексного підходу. Цей процес включає в себе аналіз сучасних тенденцій у військовому спорядженні, врахування специфіки місій та завдань, а також урахування можливостей та потреб конкретного підрозділу. Основні критерії включають забезпечення безпеки, мобільності, комфорту, функціональності та сумісності з іншими елементами екіпіровки. Також важливо враховувати індивідуальні особливості бійців та їхній досвід.

Додатково, важливо враховувати технічні характеристики та якість матеріалів, з яких виготовлена екіпіровка, а також можливість модульності

та адаптації до різних умов та ситуацій на місці виконання завдань. Регулярний моніторинг та оновлення екіпіровки відповідно до змін у загрозах та технологіях також є важливим аспектом забезпечення ефективності бойових одиниць.

Крім того, ефективний склад екіпіровки таких бійців повинен включати спеціалізоване обладнання, таке як нічний оглядовий прилад, системи зв'язку, спеціальні засоби для маскування та особистої безпеки. При цьому важливо уникати перевантаження бійців і забезпечити оптимальну розподілення ваги та функцій між різними елементами екіпіровки.

Таким чином критеріями визначення ефективного складу екіпіровки спецпідрозділу можна визначити наступне:

- аналіз поточного складу екіпіровки - огляд існуючої екіпіровки бійців підрозділу спеціального призначення Національної гвардії України з урахуванням її придатності для виконання штурмових та розвідувально-пошукових місій;
- визначення вимог та потреб - встановлення основних вимог до екіпіровки, враховуючи специфіку завдань, які виконує підрозділ спеціального призначення;
- аналіз тенденцій військового спорядження - дослідження сучасних тенденцій у військовому спорядженні та інноваційних розробок, які можуть покращити ефективність екіпіровки;
- безпека та захист - забезпечення безпеки та захисту бійців через використання відповідного захисного спорядження, такого як бронежилети та шоломи;
- маневреність та мобільність - забезпечення оптимальної маневреності та мобільності бійців шляхом розробки легкої та функціональної екіпіровки;
- технологічні рішення - використання передових технологій та матеріалів для покращення ергономіки, ваги та функціональності екіпіровки;
- індивідуальні особливості - врахування індивідуальних особливостей та переваг бійців при виборі екіпіровки.
- сумісність та інтеграція - забезпечення сумісності та інтеграції різних елементів екіпіровки для оптимального використання на полі бою.
- економічна доцільність - оцінка економічної доцільності та доступності обраної екіпіровки з урахуванням бюджетних обмежень.
- постійне оновлення та модернізація - розробка стратегії постійного оновлення та модернізації екіпіровки з урахуванням змін у загрозах та технологіях.

Отже, ефективний склад екіпіровки для бійців підрозділу спеціального призначення Національної гвардії України для виконання бойових завдань вимагає

ретельного аналізу та підбору обладнання для кожного окремого завдання з урахуванням сучасних тенденцій у військовому спорядженні, специфіки місій та завдань, індивідуальних особливостей бійців, а також технічних характеристик та якості матеріалів. Це дозволить мінімізувати час на підготовку до кожного окремого бойового завдання, збалансувати навантаження та максимізувати ергономічність екіпіровки з метою забезпечення комфорту та безпеки бійців.

УДК 455.5

Бородінов В.О., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Саморок М.Г., старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПІДГОТОВКА ШТУРМОВОГО ПІДРОЗДІЛУ ВНОЧІ (В УМОВАХ ПОГАНОЇ ВИДИМОСТІ) ЩОДО ЗНИЩЕННЯ ПРОТИВНИКА, ЯКИЙ ЗАЙМАЄ ПОЗИЦІЙНУ ОБОРОНУ В ОКОПАХ

Основна мета штурмових дій вночі полягає в нанесенні противнику неочікуваного вогневого удару, в окопах та динамічні дії штурмовим підрозділом з використанням приладів нічного бачення.

Під час організації та проведення нічних штурмів, дуже важливо звернути увагу на маркування, сигнали управління, світові покажчики (вогонь зброї тощо), роботу з приладами нічного бачення.

Маркування – це позначення військовослужбовців своїх підрозділів, а також розміщення маркерів на визначених командиром елементах спорядження, для швидкого розпізнавання своїх сил. Крім того, зазначене, виключає можливість дружнього вогню та швидку ідентифікацію ворога.

Ведення штурмових дій вночі, потребує додаткових знань та навичок, а також більшої міри зосередження. Враховуючи вказане, властивістю маркування має бути взаємна відмінність кольорів, від ворожих сил (їх маркування). Кріплення маркерів, бажано розміщувати на верхній половині тіла. Основними сигналами управління підрозділу є голосові команди, що мають кодований зміст. В виняткових випадках, якщо дозволяє обстановка, можливе застосування сигнальних ракет різного кольору. В ході просування штурмової групи по ходам сполучення в глибину оборони противника, здійснюється маркування точок знаходження своїх сил, з метою чіткої взаємодії з групою прикриття. Маркування, як правило, наносяться на бруствери окопу (з максимальною візуалізацією для групи прикриття та взаємодіючих підрозділів).

Застосування приладів нічного бачення під час нічних штурмів потребує правильного припасування на шолом та налаштування зуму, для чіткого бачення вночі та ідентифікації цілей противника.

При застосування приладів нічного бачення типу PVS налаштувати чіткість зображення можливо лише на конкретну відстань. Це означає, що боєць який налаштує прилад для спостереження дальньої зони не буде чітко бачити механічні прицільні тому зброя повинна бути на рівні очей. Наявність коліматорних прицілів значно спрощує таку задачу, оскільки точка прицілу буде чітко бачитися через PVS.

Допоміжними природніми явищами, що збільшують ефективність бачення в ПНБ, є небесні світила (зорі, місяць) та сніг. Іншими словами при чистому небі в місячну ніч прилад забезпечуватиме видимість майже як в день. Пожежі та штучне освітлення так само покращить якість зображення. Однак треба пам'ятати, що раптові спалахи (наприклад від підриву гранати) можуть засліпити бійця на короткий час. Враховуйте це плануванні штурмових дій і розподілі обов'язків між учасниками груп.

На період виконання бойового завдання командиром визначаються старші груп бойового порядку, а саме:

- група прикриття;
- група штурму;
- резерв.

Місце знаходження командира взводу в бойовому порядку, він визначає своїм рішенням. Головне щоб командир постійно управляв підрозділом та під час змінення обстановки своєчасно вносив корективи.

Основна відмінність штурму позицій в умовах поганої видимості (вночі) противника полягає в тому, що між групами бойового порядку (штурмова та резерв), може зменшуватись відстань (дистанція). Крім того, використовується на обмундируванні позначки, для більш ефективного управління на основі слабого джерела світла та мінімального розміру. Основна перевага нічних штурмів є дезорієнтований стан противника та залежить від динаміки та злагоджених дій штурмової групи (резерву).

Під час дій вночі, з метою дотримання правил тактичного маскування, можуть застосовуватись прилади безшумної та безполум'яної стрільби. Виходячи з аналізу бойових дій який був проведений підрозділами Національної гвардії України та Збройними Силами України штурмові дії в ночі є ефективними, але підрозділ повинен бути злагоджений.

УДК 355.4

Васеленко Н.В., курсант 213 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Савін А.А., старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ЕТАПІ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ЕВАКУАЦІЇ

Надання домедичної допомоги на етапі допомоги під час евакуації є критично важливою для збереження життя та здоров'я поранених осіб у воєнних конфліктах. Під час евакуації поранених з поля бою до медичних установ необхідно надавати необхідну допомогу, щоб стабілізувати стан постраждалих та забезпечити їм максимальні шанси на виживання.

Під час евакуації поранених, медичний персонал повинен бути готовий надавати швидку та ефективну домедичну допомогу. Це може включати зупинку кровотечі, накладання перев'язок на рани, надання шокової терапії та інші заходи, які допоможуть стабілізувати стан постраждалих.

Під час евакуації поранених на транспортному засобі, медичний персонал повинен продовжувати надавати допомогу та моніторити стан постраждалих. Важливо мати необхідне обладнання та медикаменти для надання допомоги під час транспортування поранених, а також забезпечити комфортні умови для них під час перевезення.

Евакуації на вертольоті або іншому повітряному транспорті, медичний персонал повинен бути готовий працювати в умовах обмеженого простору та вібрації. Надання домедичної допомоги під час повітряної евакуації вимагає високого рівня професіоналізму та спритності в діях.

Усі заходи, які вживаються під час надання домедичної допомоги на етапі допомоги під час евакуації, повинні бути спрямовані на збереження життя та здоров'я постраждалих. Тільки завдяки високому рівню підготовки та координації можна забезпечити ефективну допомогу та максимальну шанси на виживання для поранених у воєнних умовах.

УДК 355.1/6

Витєгоров Д.Ю., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Халеп В.В., старший викладач – начальник парашутно – десантної служби кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ У ГІРСЬКО – ЛІСИСТІЙ МІСЦЕВОСТІ

Після широкомасштабного вторгнення військ РФ, підрозділами Збройних сил самостійно та у взаємодії з підрозділами Національної гвардії України та іншими збройними формуваннями проводиться сукупність узгоджених і взаємопов'язаних за метою, завданнями, місцем та часом дій військових операційних заходів щодо повернення захоплених територій. Будь-яка операція вважається успішною, якщо по результату її проведення були досягнуті поставлені цілі з витратами та втратами, які дорівнюють або менші за ті що були прогнозованими відповідно до плану проведення операції. Успішність проведення операції будь-кого типу, залежить від своєчасності та повноти попереднє проведеного аналізу по визначенню чисельності сил та засобів, їх озброєності, технічного оснащення і саме головне, навченості вміти діяти в той чи іншій обстановці на будь якій місцевості.

Однак, в деяких умовах обстановки яка склалася під час виконання бойових завдань, особовий склад підрозділів як спеціального призначення так і механізованих може зіштовхнутися з незнанням особливостей ведення бойових дій в особливих умовах .

В планах нашого військового керівництва після створення умов для звільнення кримського півострову, постане питання ведення бойових дій в гірсько – лісистій місцевості, однак бойові дії в горах мають свої особливості, вони вимагають, перш за все, високої активності, маневреності та рухливості підрозділів, витривалості, ініціативи та хитрощів особового складу.

Розроблення відповідних рекомендацій дасть змогу оптимізувати порядок ведення бойових дій підрозділів в основних видах бою у гірсько – лісистій місцевості.

УДК 355.53

Горобченко Д.В., курсант 220 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Стародубцев С.О., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академії Національної гвардії України

МЕТОДИКА ПРИЙМАННЯ ОЗБРОЄННЯ, БОЄПРИПАСІВ ТА МАЙНА СЛУЖБИ ОЗБРОЄННЯ КОМАНДИРОМ РОТИ ПІД ЧАС ПРИЙОМУ СПРАВ ТА ПОСАДИ У ПІДРОЗДІЛІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НГУ

Розглядаються особливості роботи командира роти щодо прийняття справ і посади. Визначені особливості та порядок організації перевірки матеріальних засобів у підрозділі. Пропонується методика (алгоритм) роботи командира роти щодо приймання озброєння та боєприпасів під час прийому-здавання справ та посади.

Проведений аналіз прийняття та здавання посади командирами підрозділів у військах, особливо молодими офіцерами, свідчить про недостатність досвіду, а іноді недостатність їх теоретичної і практичної підготовки. Окрім того, вимоги до цього питання викладено у декількох документах, яки мають свої особливості та з згодом змінюються. Тому теорія і практика прийняття та здавання посади посадовими особами військових частин потребує впорядкування. Прийняття посади – багатогранний процес, тому у даній роботі розглянуто одна з основних складових у прийманні справ та посади командира роти, яка пов’язана з прийманням озброєння та боєприпасів підрозділу.

На підставі проведеного аналізу законів, наказів, настанов, та інших керівних документів визначено специфіку та особливості приймання озброєння, боєприпасів та майна служби озброєння командиром роти, впорядковано порядок його роботи під час прийому-здачі справ та посади у підрозділі військової частини НГУ. Пропонується методика (алгоритм) роботи командира роти, щодо приймання озброєння та боєприпасів під час прийому-здачі справ та посади, якій включає наступні етапи:

Перший етап – аналіз даних наявності і технічного стану озброєння та боєприпасів підрозділу проводиться шляхом вивчення облікових документів та опитування посадових осіб підрозділу. На даному етапі командир підрозділу повинен ознайомитися:

- з вимогами керівних документів до визначення укомплектованості, технічного стану, утримання і приведення озброєння у готовність до використання, а також порядку ведення обліку і списання;

- матеріалами попередніх (останніх) перевірок підрозділу комісіями військової частини (старшого командира) – за необхідності;
- іншими документами, які містять інформацію про наявність і стан озброєння та боєприпасів підрозділу.

Другий етап – підготовка озброєння та боєприпасів підрозділу до перевірки. Здійснюють у парках, місцях розміщення підрозділів (відкритих майданчиках, сховищах, кімнатах зберігання зброї), а бойової техніки, яка знаходиться на бойовому чергуванні, – у місцях чергування.

Для підготовки озброєння та боєприпасів до перевірки необхідно:

- підготувати до початку перевірки паспорти (формуляри) техніки (зброї), а також іншу індивідуальну технічну документацію (відомості індивідуального комплекту ЗІП та інших засобів, які входять до комплекту техніки, на якій знаходиться озброєння);
- довести особовому складу підрозділу порядок підготовки озброєння до перевірки та обсяг робіт, а також проінструктувати особовий склад із заходів безпеки під підпис;
- підготувати для огляду озброєння, спеціальне обладнання тощо;
- розкласти весь індивідуальний комплект ЗІП озброєння на стелажах або килимках у послідовності, що вказана у відомості комплекту ЗІП.

Третій етап – прийняття озброєння та боєприпасів підрозділу.

Прийняття ОВТ підрозділу здійснюється разом із членами комісії, призначеної наказом командира військової частини (для командира окремого взводу), в присутності командира підрозділу, який здає посаду.

Послідовність прийняття озброєння та боєприпасів:

- перевірити наявність індивідуальної технічної документації озброєння (паспорти, формуляри), якість і повноту її заповнення (якщо напередодні це не було виконано);
- провести зовнішній огляд озброєння для визначення його комплектності;
- перевірити справність (якісний стан) озброєння;
- перевірити наявність, стан індивідуального комплекту ЗІП озброєння за відомістю індивідуального комплекту ЗІП та відомостями ЗІП її складових частин (озброєння, приладів тощо);
- перевірити обладнання кімнати зберігання зброї та місць зберігання техніки, на якій знаходиться озброєння.

Четвертий етап – документальне оформлення результатів прийняття озброєння та боєприпасів здійснюється членами комісії та особою, яка приймає посаду, в присутності особи, яка здає посаду.

Складають наступні документи:
- інвентаризаційні описи;
- відомості номерного обліку озброєння;
- акт про проведення інвентаризації;
- рапорт про прийняття посади.

УДК 354: 340.133:340.134

Запорожець І.В., курсант 221 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Тилічко І.В., викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕПУСКНОГО РЕЖИМУ НА ВАЖЛИВОМУ ДЕРЖАВНОМУ ОБ'ЄКТІ

Національна гвардія України призначена для виконання завдань, передбачених Законом України «Про Національну гвардію України». Правовою основою виконання цих завдань є Конституція України, Закон України «Про Національну гвардію України», постанови Верховної Ради України, укази Президента і розпорядження Кабінету Міністрів України, статутів Збройних Сил України.

Значна кількість завдань за обсягом бойової служби покладається на військові частини та підрозділи з охорони важливих державних об'єктів, такі завдання є важливими та відповідальними для підрозділи Національної гвардії України. Планові службово-бойові завдання, щодо охорони і оборони важливих державних об'єктів та атомних електростанцій, є завданнями з підвищеним ризиком для життя та здоров'я не тільки військовослужбовців та громадян але і для навколишнього середовища. Складність і відповідальність цих завдань диктують підвищені вимоги до комплектування та підготовки командного складу підрозділів створених для їх виконання.

В доповіді визначений порядок здійснення перепускного режиму, порядок оформлення перепусток для проходу (проїзду) транспортних засобів та працівників об'єкту, відвідувачів, порядок виконання обов'язків чатового КПП та порядок пропуску визначений на об'єктах охорони, надані практичні рекомендації які дозволять підвищити ефективність виконання завдань з охорони важливого державного об'єкту.

УДК 354: 340.133:340.134

Іщенко Н.С., курсант 221 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Петік А.В., доцент кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, доктор філософії (PhD) з державної безпеки, підполковник

ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ПІД ЧАС ПРИПИНЕННЯ ГРУПОВИХ ПРОТИПРАВНИХ ДІЙ ЗАСУДЖЕНИХ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

На сьогодні проблема підвищення ефективності дій сил Національної гвардії України з припинення групових протиправних дій засуджених в установах виконання покарань вимагає пошуку та розвитку нових методів досліджень. Тому, з метою підвищення ефективності застосування сил НГУ особливої актуальності набуває важливе питання - використання безпілотних авіаційних комплексів під час припинення групових протиправних дій засуджених в установах виконання покарань. Ситуації, коли в установах виконання покарань виникають бунти чи інші подібні події, вимагають швидкого та ефективного реагування для забезпечення безпеки персоналу та запобігання подальшому насильству.

Використання безпілотних авіаційних комплексів може бути ефективним інструментом для моніторингу та контролю ситуації під час бунтів в установах виконання покарань. Завдяки їхнім можливостям надавати зображення з повітря та здійснювати розвідку на великій відстані, оперативні служби можуть отримати цінну інформацію про розташування бунтівників та ситуацію в установі. Крім того, безпілотні авіаційні комплекси можуть бути використані для доставки необхідних ресурсів чи комунікації з бунтівниками без прямого контакту з ними, а також застосування спеціальних засобів. Це дозволяє зменшити ризик для персоналу.

У підсумку, використання безпілотних авіаційних комплексів під час припинення групових протиправних дій засуджених в установах виконання покарань може бути ефективним інструментом для забезпечення безпеки та контролю ситуації. Проте, необхідно ретельно вивчати всі аспекти цього питання та діяти в рамках закону та етичних норм.

УДК 355.5

Казаков Н.В., курсант 632 навчальної групи факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил, солдат;

Ярощук В.В., викладач кафедри тактики військ протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил, майор

АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ЕКІПАЖУ ТА БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ РОЗВІДУВАЛЬНО-УДАРНИХ СИСТЕМ

Війна сьогодення – це битва новітніх технологій, штурмового інтелекту, сучасного озброєння, що забезпечує підвищення ефективності вогневого ураження противника, як на землі так і небі і живучість підрозділів (частин) ЗС України, Національної гвардії України та інших складових сил оборони держави. Швидкий розвиток технологій та їх впровадження в озброєння значно збільшило свою роль застосування безпілотних систем (далі-БпС) та спектр завдань, які на них покладаються.

Засоби БпС стрімко вдосконалюються, вимагаючи нових підходів, нових штатних розкладів, нового ставлення до себе та підготовки людей, які їх експлуатуватимуть. Як правило, бійці, що експлуатують або планують експлуатувати подібну техніку, не зовсім розуміють, навіщо це потрібно і що ж їх чекає надалі. Часто командування відправляє на курси операторів БпС людей, яких просто хоче сховати чи уберегти. У 99 випадках зі 100 нічого хорошого від таких осіб годі й чекати. Тому на етапі відбору та підготовки бійців особливу увагу слід приділяти мотивації, а також уже наявній підготовці. Дуже допомагає досвід моделізму, планеризму та електроніки.

Людина, що експлуатує засіб технічної розвідки високого рівня, повинна розуміти, яка величезна відповідальність лежить на ній, і які можливості дає грамотна експлуатація та правильно побудована робота з даним видом обладнання. Роботу, яку виконує добре підготовлений екіпаж, дуже складно переоцінити. З усіх доступних на сьогодні технічних засобів розвідки аеророзвідка є найефективнішою. При відборі й підготовці екіпажів слід попереджати, що, незважаючи на простоту і відсутність видимої небезпеки, робота в аеророзвідці забирає практично увесь час. Ненормований графік, постійні підйоми та виїзди на польоти затемна. Ведення журналів хронометражу, використання батарей та постійна робота з обслуговування техніки. Регулярний збір інформації з усіх доступних джерел, систематизація, обробка та підготовка

польотних планів та маршрутів. Це все, крім військових та побутових труднощів, які неминуче заважатимуть роботі. Ну і вершиною айсберга є те, що за екіпажами БпС постійно полюють. Зважаючи на свою величезну ефективність та небезпеку для противника, помічений у точці зльоту екіпаж буде негайно накритий всією можливою артилерією, яка зможе туди дострелити. На злітних майданчиках слід очікувати роботи ДРГ супротивника, снайперів, мінних пасток. Також варто побоюватися зливання інформації, не обов'язково навмисного: про місце базування екіпажу, про майданчики, з яких ведеться робота, про транспорт, на якому пересувається група. Інформація може «проникати» з дружніх підрозділів через соціальні мережі. Тримати екіпаж завжди під пильним поглядом не буде жодної можливості.

Виходячи з цього слід резюмувати: екіпаж БпС має бути достатньо мотивованим для самостійної, системної та постійної роботи зі збору інформації незалежно від умов, в яких йому належить працювати. З досвіду не всі командири розуміють, навіщо потрібен розрахунок БпС і як він повинен працювати. Існує стереотип, що екіпаж БпС — це свого роду чарівники, які за наказом командування тут і зараз мають злетіти і одразу ж привезти фотографії всієї ворожої техніки та позицій у зоні відповідальності цього командування.

Насправді робота БпС має велике значення. Володіння БпС зовсім не гарантує того, що екіпаж завжди дасть результат. Результат досягається систематичною роботою, розумінням ситуації у зоні відповідальності, розумінням погодних умов, особливостей та обмежень конкретного виду техніки.

УДК 354: 340.133:340.134

Козлов В.З., курсант 241 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Палка В.М., старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОХОРОНА ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Сьогодні я хочу звернути вашу увагу на надзвичайно важливе питання - охорону громадського порядку під час війни. В умовах конфлікту і воєнного стану забезпечення безпеки громадян та збереження громадського порядку стає надзвичайно актуальним завданням.

Війна, незалежно від форми чи причини, завжди створює загрозу для громадського порядку. В умовах військових дій може виникнути хаос, беззаконня та загострення конфліктів між людьми. Тому важливо вживати заходів для забезпечення безпеки та стабільності в суспільстві.

Одним із ключових аспектів охорони громадського порядку під час війни є ефективна співпраця між правоохоронними органами, військовими частинами та громадськістю. Лише шляхом спільних зусиль можна забезпечити контроль над ситуацією та запобігти виникненню конфліктів.

Додатковою важливою складовою охорони громадського порядку є розвиток системи попередження та реагування на можливі загрози. Вчасне виявлення потенційних конфліктів та швидке реагування на них дозволяє уникнути серйозних наслідків для громадян та інфраструктури.

У висновку, хочу підкреслити, що охорона громадського порядку під час війни є надзвичайно важливим завданням, яке вимагає спільних зусиль та координації всіх зацікавлених сторін. Тільки завдяки взаємодії та взаєморозумінню ми зможемо забезпечити безпеку та стабільність у складних умовах війни.

УДК 355.881

Кулявик Ю.Ї., командир 241 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Онопрієнко О.С., заступник начальника кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З КОНВОЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

З початку агресії російської федерації стала більш актуальною темою щодо утримання та конвоювання військовополонених підрозділами Національної гвардії України.

З метою встановлення порядку здійснення заходів щодо тримання військовополонених згідно з нормами міжнародного права та відповідно до статті 9 Закону України «Про оборону України» було затверджено «Порядок тримання військовополонених» від 5 квітня 2022 року № 413 в якому визначаються:

- хто має статус військовополоненого;
- загальні засади тримання військовополонених;
- забезпечення участі військовополонених у слідчих (розшукових) та інших процесуальних діях, судовому розгляді;
- медичне забезпечення військовополонених та інше.

Також з метою здійснення передачі військовополонених ворогів та звільнення оборонців України, які перебувають у полоні, кабінетом міністрів України було затверджено Постанову «Порядок здійснення передачі військовополонених ворогів державі-агресору та звільнення оборонців України, які перебувають у полоні держави-агресора» від 12 квітня 2022 р. № 441.

Найголовнішим нормативно-правовим актом є Женевська конвенція щодо «Поводження з військовополоненими» від 12 серпня 1949 року.

Згідно Постанови кабінету міністрів України від 5 квітня 2022 року № 413 «Про порядок тримання військовополонених» військові частини (підрозділи) Національної гвардії здійснюють конвоювання військовополонених у разі обрання їм міри запобіжного заходу у вигляді взяття під варту та/або засудження їх до позбавлення волі, у тому числі до довічного позбавлення волі, у межах компетенції та в порядку, визначеному Законом України «Про Національну гвардію України».

Варта має забезпечити ізоляцію осіб, узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі, від сторонніх громадян, окреме розміщення їх у камерах транспортних засобів згідно з рівнями безпеки, недопущення вчинення ними злочинів та додержання встановлених правил тримання.

Стосунки особового складу з особами, узятими під варту та/або засудженими до позбавлення волі, ґрунтуються на суворому дотриманні законності та повазі до їх людської гідності. Військовослужбовцям заборонено вступати в позаслужбові відносини з ними та їх родичами.

Засуджені військовополонені тримаються окремо від інших військовополонених. Засуджені військовополонені тримаються відповідно до норм міжнародного гуманітарного права.

Згідно Положення з організації конвоювання військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України на період конвоювання особи, узяті під варту та/або засуджені до позбавлення волі, розміщуються:

- чоловіки - окремо від жінок;
- неповнолітні - окремо від дорослих;
- засуджені - окремо від осіб, які перебувають під вартою;
- обвинувачені або підсудні в одному і тому самому кримінальному провадженні - окремо між собою;

- особи, які раніше працювали в правоохоронних органах, окремо від інших осіб;
- засуджені до довічного позбавлення волі, особи, обвинувачені або підозрювані у вчиненні тяжких та особливо тяжких злочинів, окремо один від одного та від усіх інших;
- хворі на активну форму туберкульозу легенів, психічно хворі, окремо між собою і окремо від здорових, у разі потреби за висновком лікаря у супроводі медичного працівника;
- іноземці і особи без громадянства - як правило, окремо від інших осіб, які перебувають під вартою.

Під час конвоювання хворих на активну форму туберкульозу легенів особовий склад варти забезпечується індивідуальними засобами захисту органів дихання (респіраторами);

Запропоновано внести пропозицію щодо тримання військовополонених під час конвоювання таким чином:

- офіцери окремо від сержантського та рядового складу;
- жінки офіцери окремо від сержантського та рядового складу;
- жінки сержантського та рядового складу окремо від усіх інших категорій.

Таким чином буде зберігатися військова ввічливість між військовополоненими під час конвоювання та утримання їх у спеціальних вагонах типу «ЗАК» та спеціальних автомобілях.

УДК 316.485.26:004

Кустовський О.В., курсант навчальної групи Б-222, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національної академії Служби безпеки України, солдат;

Сливенко П.В., старший викладач кафедри оперативно-тактичної підготовки, Навчально-наукового тренінгового центру оперативно-бойової підготовки Національної академії Служби безпеки України, полковник

ПРОТИДІЯ ЗАСТОСУВАННЮ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У ВЛАСНИХ ПІДРОЗДІЛАХ

Актуальність. Під час початку повномасштабної війни, росія почала застосовувати в інформаційному просторі України всеможливі інформаційно-психологічні операції (ІПсО). Одним з таких прикладів потрібно зазначити Трагедію в Оленівцях. Тоді російськи медіа почали розповсюджувати інформацію, про те, що українська сторона завдала удару з РСЗВ «HIMARS»,

тим самим, наче «підтверджуючи, що українська сторона вбиває власних військовослужбовців». Також можливо навести приклад щодо удару ракетою по багатоповерхівці у Дніпрі. російські медіа одразу почали аналогічно спрямовану атаку на керівництво Збройних Сил України (далі – ЗС України) щодо начебто завданням власним ППО удару під час збиття ворожої ракети. Враховуючи вищезазначені операції, які здійснювалися задля деморалізування не тільки цивільного населення, а й військовослужбовців, потрібно розробити комплексний підхід для своєчасного упередження або розвіювання міфів, які застосовує ворог у своїй наступальній діяльності.

Мета. Метою даного науково дослідження є внесення пропозицій щодо можливих рекомендацій задля захисту військовослужбовців проти негативного психоемоційного впливу від ІПсО.

Результати. Для більш поглибленого розуміння інформаційно-психологічного впливу під час ІПсО, потрібно розглянути деякі аспекти, якими може користуватися росія впродовж своїх операцій та її аспекти.

Надамо визначенню поняттю ІПсО. Інформаційно психологічні операції – це комплекс спрямованих заходів на впровадження дезінформації або змішування правдивої та неправдивої інформації задля дезорганізації та деморалізації, маніпулюванню настроями та зниження спротиву противника.

Отже, враховуючи комплексний аналіз російських ІПсО, зазначимо, що її структура будується таким чином:

1. Сумнівність у рішеннях державних органів влади.
2. Опосередковано поширити «російські» наративи.
3. Впровадити «теорії змов» задля поширення панічних настроїв та зниження допомоги від союзників.

Перевірка наявної інформації з офіційних джерел також є одним зі стовпів протидії дезінформації та поширення правдивої інформації серед підлеглих. Можливо назвати приклад попередження Головного управління розвідки Міністерства оборони України щодо активної фази ІПсО під назвою «Перун», які залучають проросійських журналістів, медійних осіб та блогерів задля виправдання російської агресії.

Потрібно також звертати увагу на іншу складову, а саме – розвинення критичної думки військовослужбовців, проведення тренінгів на тематику відрізнення інформації від неправдивої та її аналіз в цілому. Це є одним з факторів впливу інформації з різних джерел та можливого усунення «недовіри» та недопущення розвинення «російських» наративів серед військовослужбовців.

Також одним з критичних факторів, які дозволять припинити ворожий інформаційно-психологічний вплив – це ефективне морально-психологічне забезпечення. Як частина виховної роботи у ЗС України, інформаційно-психологічна протидія є одним з важливих напрямків, яке забезпечить моральний дух, психо-емоційних стан, та впровадить психологічний бар'єр (безпеку) задля неможливості впливу на військовослужбовців.

Одним із алгоритмів протидії ІПсО та результатів впливу, якого неможливо уникнути є:

1. Аналіз інформаційного простору військовослужбовців, та їх впливу на психологічне здоров'я.
2. Впровадження нового поняття як «розвідка у інформаційному просторі», застосування OSINT засобів для більш поглибленої протидії.
3. Своєчасне виявлення та розробка протидії системі інформаційно-психологічного впливу на особовий склад.
4. Інформаційне роз'яснення військовослужбовцям та координація і контроль виконання рекомендацій щодо усунення негативного впливу.
5. Психологічний контроль та допомога підрозділам, які зазнали інформаційного впливу від ворожих дій.

Також, потрібно враховувати людський факторів, який неможливо недооцінювати. Ефект «первинності» інформації більш глибоко закріпиться у військовослужбовців та доводи на протидії цьому впливу будуть мати менше авторитетності та результатів під час здійснення зриву ІПсО.

Висновки. Отже, ІПсО мають достатньо широку дію застосування і впроваджуються не тільки задля деморалізації та сприянню поширенню панічних настроїв серед цивільного населення. Військовослужбовці також перебувають під психоемоційним тиском з боку інформаційного поля та можуть страждати від інформаційно-психологічного впливу.

Командир підрозділу повинен завчасно виявляти тих людей, які підверглися негативним ефектам та ізолювати їх, відправляючи до психолога, задля усунення можливого продовження розповсюдження «чуток». Командир має не останню роль та повинен розуміти хто є «негласним» лідером та направляти його у бік підняття морального та бойового духу задля підвищення ефективності виконання поставлених завдань.

УДК 455.5

Ланко М.І., курсант 243 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Федоренко В.Л., викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДРОЗДІЛАМИ З ОХОРОНИ ТА ОБОРОНИ ОСОБЛИВО ВАЖЛИВИХ ДЕРЖАВНИХ ОБ'ЄКТІВ В УКРАЇНІ

Силові структури України відіграють надзвичайно важливу роль у забезпеченні безпеки та захисту державних об'єктів від потенційних загроз. Однак, їхній успіх у цьому напрямку значною мірою залежить від вирішення актуальних проблем службово-бойової діяльності.

Зокрема, серед основних проблем можна виділити відсутність адекватного фінансування та обладнання, нестачу кваліфікованого персоналу, проблеми зі збереженням інформації та кібербезпекою, недостатню координацію роботи між різними службами тощо.

У контексті охорони та захисту особливо важливих державних об'єктів, зокрема ядерних та радіаційних об'єктів, критично важливих інфраструктурних об'єктів, важливих для державної безпеки об'єктів енергетики та транспорту, актуальність цих проблем зростає ще більше.

Отже, вирішення проблем службово-бойової діяльності та покращення охорони та захисту державних об'єктів є надзвичайно важливим завданням для забезпечення державної безпеки та стабільності в Україні.

Фінансування та обладнання є важливими аспектами службової бойової діяльності сил охорони та оборони особливо важливих державних об'єктів в Україні. Відповідні служби та організації повинні мати достатні ресурси, обладнання та технології для ефективного забезпечення безпеки та захисту важливих державних об'єктів.

Однією з основних проблем у цій сфері є недостатнє фінансування підрозділів охорони та оборони. Це може призвести до недостатньої підготовки працівників, відсутності необхідного обладнання та технологій, а також до зниження ефективності виконання завдань забезпечення безпеки та захисту важливих державних об'єктів.

Щодо обладнання та технологій, важливо проводити огляд необхідного обладнання та розвитку технологій для покращення безпеки об'єктів критичної інфраструктури (особливо важливих державних об'єктів). Наприклад, може бути

встановлено спеціальне обладнання для виявлення та розпізнавання загроз на особливо важливих державних об'єктах, або можуть застосовуватися сучасні технології для забезпечення безпеки мереж даних та інформації на таких об'єктах.

Одним зі способів вирішення проблеми обладнання та технологій є співпраця з науково-дослідними установами та компаніями, які займаються розробкою технологій та обладнання для забезпечення безпеки та захисту особливо важливих державних об'єктів. Така співпраця може забезпечити доступ до новітніх технологій та обладнання, а також сприяти розвитку вітчизняної промисловості у галузі безпеки та захисту.

Проблеми кадрової політики в сфері охорони та оборони особливо важливих державних об'єктів в Україні можуть бути досить серйозними та мають вплив на ефективність діяльності цих підрозділів. Один із способів вирішення цієї проблеми – це підвищення престижу професії та збільшення рівня оплати праці співробітників цих підрозділів. Також, потрібно розглядати можливості надання спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації працівників, зокрема залучення до роботи на особливо важливих державних об'єктах спеціалістів з військової та цивільної галузей.

Одним з ключових напрямків вирішення проблем кадрової політики є створення системи кар'єрного росту та просування по службі. Це може включати в себе розробку програм професійного розвитку, системи оцінки військовослужбовців та встановлення премій за досягнення показників.

Слід зазначити, що кібербезпека є однією з ключових проблем у сфері охорони та оборони особливо важливих державних об'єктів в Україні. Зростаюча кількість кібератак та злочинних дій в інтернеті ставить під загрозу безпеку держави та важливих інфраструктурних об'єктів, таких як енергетичні мережі, транспортні системи, та інші, особливо під час війни.

Серед найважливіших проблем кібербезпеки можна виділити відсутність адекватних заходів захисту інформації та мереж даних, недостатнє фінансування та обладнання систем кібербезпеки, недостатня кількість кваліфікованих працівників, які здатні виявляти та реагувати на кібератаки.

Для забезпечення кібербезпеки важливо проводити аналіз ризиків та виявляти можливі загрози для важливих державних об'єктів. Це дозволяє розробити та впровадити ефективні заходи захисту, які будуть спрямовані на запобігання кібератак та забезпечення безпеки інформації.

Одним із способів вирішення проблем кібербезпеки є підвищення кваліфікації та професійної підготовці працівників цієї сфери. Також, необхідно забезпечити адекватне фінансування та обладнання служб кібербезпеки для ефективного виявлення та реагування на кібератаки.

Ще одним важливим аспектом є взаємодія між різними службами та організаціями, які займаються кібербезпекою. Це може допомогти забезпечити вчасний обмін інформацією та координацію дій у разі кібератаки.

Для забезпечення кібербезпеки також можуть використовуватися різноманітні технології та інструменти, такі як вогневі стіни, системи виявлення вторгнень, шифрування даних та інші. Застосування цих інструментів допомагає підвищити рівень захисту інформації та мереж даних.

Окрім цього, для забезпечення кібербезпеки важливо розробити та впровадити ефективну політику кібербезпеки, яка повинна охоплювати весь спектр заходів з превентивного захисту та реагування на кібератаки.

Серед найважливіших проблем взаємодії між різними службами можна виділити відсутність чіткого розподілу повноважень та відповідальності між службами, недостатню взаємодію та координацію дій під час виконання спільних завдань, недостатню інформаційну взаємодію між службами та недостатній рівень підготовки працівників щодо взаємодії між службами.

УДК 535.232

Лепеха Б.С., курсант 251 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Романюк В.А., к.т.н, доцент, доцент кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ОЦІНКА ВПЛИВУ ЛАЗЕРНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА БЕЗПІЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ

З урахуванням необхідності протидії новим видам загроз, виникає питання, чи можуть квантово-оптичні засоби замінити традиційні види озброєнь і коли це може статися? Важко сказати. Але, враховуючи, як розвивається цей напрям, можна говорити про реальні досягнення в розробці лазерної зброї.

Традиційні системи озброєнь, які застосовуються при веденні бойових дій, на поточний час все частіше виявляються менш ефективними, особливо в боротьбі з безпілотними літальними об’єктами, через що фахівці звернули увагу на можливість використання бойових лазерів як засобу ураження. Який же сучасний стан і перспективи створення ефективних зразків лазерної зброї, що використовує як вражаючий засіб потужний промінь, її сильні та слабкі сторони?

Перевагами лазерної зброї у порівнянні з звичайними зразками озброєння є невеликі витрати для ураження об’єктів, швидкість ураження(зі швидкістю

світла), необмежена кількість пострілів, завдяки своїй швидкості та системам спостереження за цілями може вражати багато цілей одночасно, при сприятливих погодних умовах, може досягати дуже великих відстаней. Щодо недоліків даного виду зброї, потребують багато енергії, оскільки засоби виділяють багато тепла під час використання, потрібне додаткове охолодження, стрільба тільки по прямій, сильна залежність від стану атмосфери.

Лазерна антидронова зброя фокусує і стріляє лазерним променем, який знищує безпілотник зсередини, нейтралізуючи його. Такі пристрої розробляють компанії Lockheed Martin та Raytheon. Також відомо про спільні розробки Lockheed Martin і Rafael (Ізраїль). Компанії об'єднали зусилля, щоб створити антидронову оптичну (лазерну) зброю для посилення системи ППО. Лазерна зброя є й у Китаю. Його виготовляє компанія China Space Sanjiang Group .

Лазерна зброя безпосереднього руйнування дозволяє порушити цілісність, міцність конструкції об'єкта, ініціювати його вибух або інтенсивне горіння вибухових або легкозаймистих речовин, що знаходяться на об'єкті. Лазерне випромінювання виробляється в рамках упорядкованого процесу примусової емісії. Лазер випромінює когерентне монохроматичне світло у вигляді паралельного пучка спрямованої енергії, поширюється зі швидкістю світла, що у десятки тисяч разів перевищує швидкість сучасних ракет. Це вказує на те, що альтернативи розвитку бойових лазерів немає.

При розробці любого виду зброї, в тому числі і лазерної, основною вимогою до неї є визначення її ефективності. А від того, наскільки вона буде ефективною, буде залежати і питання, чи взагалі є необхідність у створення такої зброї. Коли мова йде про зброю, основою якої є квантово-оптичні засоби (лазери), то під ефективністю розуміють величину енергії, яку може генерувати такий пристрій. А енергія випромінювання безпосередньо впливає на масогабаритні характеристики (для збільшення енергії випромінювання необхідно потужніший, а значить і більший накопичувач, активний елемент тощо).

Як відомо, при дії лазерного випромінювання великої потужності на матеріали виникає плазмовий шар і фактично необхідно аналізувати взаємодію випромінювання із плазмою, що утворилася на поверхні об'єкта. Потік електромагнітної енергії, який падає на поверхню матеріалу, частково відбивається, інша частина потоку, проникаючи в глиб речовини, поглинається. Це веде до нагрівання й руйнування речовини за рахунок дії ефективного теплового джерела з визначеним просторово - часовим розподілом. При цьому передбачається, що як властивості падаючого потоку лазерного випромінювання, так і теплофізичні характеристики самої речовини відомі. Але часто доводиться вводити потік електромагнітної енергії в середовище при

відсутності інформації про її теплофізичні властивості. У цьому випадку неможливо визначити оптимальне введення електромагнітної енергії в речовину, при якій відбувається інтенсивний випар речовини. Звідси й необґрунтовані енергетичні витрати при впливі лазерного випромінювання на речовину й величезні витрати енергії при захисті її від лазерної енергії.

Зі зростанням щільності потоку лазерного випромінювання поверхня металу нагрівається до усе більш високої температури. У результаті починається плавлення й випар металу. Дослідження показують, що при заданій формі й тривалості імпульсу існує досить чітко визначена критична щільність потоку випромінювання (яка залежить від теплофізичних характеристик речовини, що опромінюється). При досягненні цієї щільності відбувається інтенсивний випар речовини, котрий призводить, крім плавлення, й до руйнування речовини.

Отже, знання теплофізичних характеристик речовини, що взаємодіє з лазерним випромінюванням, є необхідною умовою пропалювання її лазерним випромінюванням.

УДК 355.5/36

Логвінов К.В., курсант кафедри військової підготовки, Університет Митної Справи та Фінансів, солдат;

Прокопович-Ткаченко Д.І., кандидат технічних наук, доцент кафедри військової підготовки, Університет Митної Справи та Фінансів, полковник;

Саричев В.І., професор, доктор економічних наук, професор кафедри військової підготовки, Університет Митної Справи та Фінансів, підполковник;

Остальцев О.А., старший викладач кафедри військової підготовки, Університет Митної Справи та Фінансів, полковник

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМОВАНИХ ПРИЛАДІВ ВИМІРЮВАННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ НЕБЕЗПЕЧНИХ ГАЗОПОДІБНИХ РЕЧОВИН ТА СИГНАЛІЗАЦІЇ У РАЗІ ПЕРЕВИЩЕННЯ ГДК, НА БАЗІ ARDUINO У СИЛАХ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Використання приладів вимірювання чадного газу, метану та пропану є важливою складовою систем безпеки у збройних силах, що дозволяє знизити ризик небойових втрат у підрозділах під час виконання бойових завдань.

Прилади вимірювання чадного газу та інших небезпечних газоподібних речовин на базі Arduino дозволяють оперативно виявляти небезпечні

концентрації газів, що можуть призвести до отруєння особового складу, пожежі або вибуху на військових об'єктах. Забезпечення надійного контролю за рівнями чадного газу та газів метану та пропану сприяє зменшенню ризиків для життя та здоров'я військовослужбовців. Використання цих приладів у збройних силах сприяє підвищенню загальної безпеки та ефективності військових операцій.

Результатом макетування та іспитів є макет – прототип який чітко сигналізує особовому складу про перевищення концентрації шкідливого вмісту газу у навколишньому середовищі або замкненому просторі.

Діючий макет складається з:

1. Програмно-апаратного комплексу на базі Arduino Pro micro
2. Датчику газу (пропан\метан або чадного газу) з можливістю світлової та звукової сигналізації
3. Звукового сигналізатора
4. Елемента живлення з можливістю автономної регенерації.
5. Кнопки вмикання\вимикання пристрою

Загальний розмір прототипу не перевищує 10х5х2,5см, що дозволяє його використовувати індивідуально військовослужбовцями Сил Оборони України.

Принцип дії:

1. Датчик після ввімкнення постійно та безперервно вимірює концентрацію газів в навколишньому середовищі
2. У разі підвищення концентрації газу у повітрі яка привищує допустиму (запрограмовану) норму, відбувається світлова сигналізація події.
3. Звуковий сигналізатор спрацьовує та також сигналізує про техногенно небезпечну подію (запрограмовану послідовність звуків та тон сигналу) про перевищення безпечної концентрації газу.
4. Сигналізація працює до моменту зниження гранично допустимої концентрації (ГДК) до норми.

Плюси компактного форм фактору:

1. Портативний компактний форм-фактор приладів забезпечує мобільність та зручність індивідуального використання, що робить їх зручними длявикористання в обмежених просторах в умовах обмеженого енергоживлення.
2. Портативність дозволяє інтегрувати ці прилади у польове спорядження військовослужбовців Сил Оборони України.
3. Перевага такого формфактору полягає в можливості застосовувати їх у різноманітних сценаріях, включаючи використання на бронетехніці та інших транспортних засобах.

За результатами проведеного аналізу можливого використання приладів вимірювання чадного газу та газу метану, пропану на базі Arduino у Силах

Оборони під час виконання бойових завдань та при підготовці до них, отримані обґрунтовані рекомендації по застосуванню цих приладів особовим складом з метою зменшення не бойових втрат особового складу через отруєння чадним газом\продуктами горіння в замкненому просторі (закритих інженерних спорудах військового та невійськового призначення), зменшення вибухонебезпечних ситуацій при перевищенні норми небезпечних газоподібних речовин в місцях скупчення особового складу під час роботи з вибухонебезпечними предметами та боєприпасами.

Використання пристрою у Силах Оборони визначає декілька важливих висновків:

1. Підвищення ефективності та точності моніторингу: Компактний аналізатор газу дозволяють здійснювати швидкий та достатньо точний аналіз газових компонентів у реальному часі. Це дозволяє оперативно реагувати на загрози перевищення ГДК та забезпечує високу ефективність моніторингу.
2. Мобільність та компактність: дозволяє використовувати їх на різних військових об'єктах, включаючи польові умови та в оперативних зонах.
3. Застосування у різних сценаріях: компактний аналізатор газу може бути використаний у широкому спектрі сценаріїв, включаючи виявлення хімічних атак, контроль якості повітря в оборонних спорудах та техніці, а також виявлення пожеж та інших небезпечних ситуацій.
4. Підвищення безпеки військового персоналу: Використання таких аналізаторів дозволяє забезпечити безпеку військового персоналу шляхом вчасного виявлення небезпечних газів та хімічних речовин. Це допомагає у запобіганні травматичних чи летальних наслідків від отруєння газами.
5. Мінімальна необхідність оновлення ПО пристрою та навчання персоналу: З урахуванням швидкого розвитку технологій і загроз, пов'язаних з хімічними атаками та іншими формами військової агресії, пристрій не потребує постійного оновлення, та не потребує спеціальних навичок персоналу з їх використання.
6. Низька вартість і підтримка: Хоча компактні аналізатори газу є важливим інструментом для забезпечення безпеки та ефективності у силах оборони, їх використання також пов'язане з витратами на придбання компонентів, монтаж та програмування головного пристрою. Однак ці витрати можуть бути виправдані на основі покращення безпеки та оптимізації військових операцій.

Узагальнюючи, використання компактних аналізаторів газу у Силах Оборони є важливою складовою стратегії забезпечення безпеки, ефективності та готовності до відповіді на різноманітні загрози.

УДК 355.45:355.58

Мельник Н.П., курсант 633 навчальної групи факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, солдат;

Токар О.А., старший викладач кафедри тактики військ протиповітряної оборони Сухопутних військ факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, підполковник

ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ВОГНЕВИХ ГРУП ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ З ПРИКРИТТЯ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Аналіз протиборства в повітрі свідчить про пріоритетність використання безпілотної авіації і в першу чергу в ударному варіанті різної модифікації від квадрокоптерів з підвісом ручних гранат, БпЛА-камікадзе до БпЛА зі зброєю з самонаведенням.

Противник масово використовує крилаті ракети типу Х, «Онікс» та «Калібр», характерною ознакою застосування яких є вихід в море носіїв крилатих ракет чи підняття в повітря стратегічної авіації і зльоту літака ДРЛО А-50.

На сьогоднішній день найбільш ефективними засобами протиповітряної оборони Сухопутних військ (ППО СВ) з прикриття об'єктів критичної інфраструктури (ОКІ) є мобільні вогневі групи озброєні різними типами озброєння: великокаліберні кулемети (ВК) та різноманітні переносні зенітні ракетні комплекси (ПЗРК) або зенітні кулемети (зенітні установки) та ПЗРК, тощо, які в свою чергу дозволяють з великою імовірністю знищувати БпЛА, в окремих випадках крилаті ракети (КР).

Поставлені завдання підрозділи ППО Сухопутних військ виконують веденням протиповітряних боїв.

Протиповітряний бій – основна форма тактичних дій, яка являє собою узгоджене та взаємопов'язане за метою, завданнями, місцем і часом ведення вогню та маневру підрозділів ППО, спрямованих на знищення повітряного противника та відбиття його ударів по військах і об'єктах, що прикриваються, або примушення його до відмови виконувати визначене завдання.

Протиповітряний бій підрозділи ППО СВ можуть вести самостійно або у взаємодії в обмеженому районі протягом певного часу. Висока ефективність дії мобільної вогневої групи (МВГ) обумовлюється можливістю ведення розвідки в кругову без обмежень, наявність реального взаємозв'язку з повітряною ціллю, вибором моменту стрільби (пуску) з прив'язкою до місцевості.

В роботі розглядаються питання дій мобільних вогневих груп озброєних ПЗРК та ВК при прикритті об'єктів критичної інфраструктури, методики побудови бойового порядку підрозділів, що дозволяє оцінити очікувані результати дій МВГ підрозділів ППО СВ, а також розробити науково обґрунтовані рекомендацій по їх ефективному бойовому застосуванню та розробки пропозицій щодо тактики їх дій в умовах сьогодення.

УДК 351.743:351.862.1:355.5

Мельничук Р.М., курсант 213 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Волобуєв Р.В., старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАВДАНЬ І БОЙОВОГО ПОРЯДКУ ПІДРОЗДІЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ УЧАСТІ У РЕАГУВАННІ НА ВИНИКНЕННЯ ЕПІДЕМІЙ ТА ЕПІЗООТІЙ

Відомо, що епідемії та епізоотії відносяться до медико-біологічних надзвичайних ситуацій, які мають природній характер походження та являють собою порушення нормальних умов життя і діяльності людей на окремій території чи об’єкті на ній або на водному об’єкті.

Проведений аналіз статистичних даних Всесвітньої організації охорони здоров’я і Продовольчої та сільськогосподарської організації, які входять до складу Організації Об’єднаних Націй, свідчить, що серед всіх медико-біологічних надзвичайних ситуацій саме епідемії та пандемії інфекційних хвороб, в тому числі викликані зоонозами, а також епізоотії і панзоотії несуть одну з основних небезпек життю та здоров’ю населення, завдають значних економічних збитків державам.

За даними Державної служби з надзвичайних ситуацій кількість медико-біологічних надзвичайних ситуацій в Україні та постраждалих осіб в наслідок їх виникнення щороку зростає. Інфекційні захворювання людей і тварин є одними з основних медико-біологічних загроз, що виникають в нашій державі.

Отже, зазначене вище, з урахуванням продовження зростання рівня глобалізації суспільства, набуття інтеграційними та міграційними процесами загальносвітового масштабу, прийняття інфекційними хворобами серед людей і тварин транскордонного характеру, дозволяє стверджувати, що питання реагування на виникнення медико-біологічних надзвичайних ситуацій, в тому

числі і епідемій та епізоотій, набуває особливої актуальності.

Досвід показує, що для ліквідації наслідків виникнення масштабних епідемії чи епізоотії необхідно в короткий проміжок часу залучити значну кількість різнофункціональних сил, в тому числі і сили правоохоронних органів, зокрема й сили Національної гвардії України. Це в певній мірі ускладнює планування та організацію виконання спільних заходів.

Виходячи зі специфіки покладених функцій, структури, оснащення, практичної діяльності військ, наявності досвіду дій в умовах, що досліджуються, на теперішній час серед всіх правоохоронних органів держави саме підрозділи Національної гвардії України спроможні в обмежені терміни привести себе в готовність до виконання поставлених завдань, в тому числі у відриві від пунктів постійної дислокації.

Проте, слід зауважити, що наразі в Національній гвардії України відсутні керівні документи, якими б були в достатньо повній мірі визначені завдання щодо участі в реагуванні на виникнення епідемій та епізоотій, організація і порядок дій підрозділів в умовах, що розглядаються. Це, в свою чергу, дещо ускладнює роботу командирів підрозділів Національної гвардії України під час планування дій в зазначених умовах.

До того ж, звісно, підрозділи Національної гвардії України будуть здійснювати заходи щодо реагування на виникнення визначених медико-біологічних надзвичайних ситуацій разом із іншими суб'єктами реагування. Однією з труднощів в організації спільного здійснення заходів є визначення конкретних завдань кожному суб'єкту реагування. Визначення конкретних завдань кожному суб'єкту реагування дозволить скоротити час на планування та організацію спільних дій, уникнути дублювання завдань і розпорошення ресурсів.

Таким чином, виникає протиріччя між щорічно зростаючою кількістю медико-біологічних надзвичайних ситуацій, що можуть призвести до тяжких наслідків, і в реагуванні на виникнення яких може брати участь особовий склад підрозділів Національної гвардії України, та відсутністю на теперішній час нормативно-правових актів, якими були б визначені конкретні завдання та бойовий порядок підрозділу Національної гвардії України в умовах, що досліджуються. Зазначене протиріччя викликає необхідність вирішення відповідного завдання, яке полягає в обґрунтуванні завдань і бойового порядку підрозділу Національної гвардії України при участі у реагуванні на виникнення епідемій та епізоотій.

Вирішення зазначеного завдання надасть можливість продовжити дослідження за обраним напрямком, а саме: визначити способи виконання завдань елементами бойового порядку підрозділу Національної гвардії України при участі у реагуванні на виникнення епідемій та епізоотій.

УДК 355.45:355.58

Морозюк В.О., курсант 623 навчальної групи факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, старший сержант;

Черкашин С.В., викладач кафедри тактики військ протиповітряної оборони Сухопутних військ факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, майор

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ТА ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Досвід сучасної війни показує, що використання підрозділів та озброєння Повітряних Сил Збройних Сил України стало значно ефективнішим та має значно більшу бойову спроможність, що надає змогу в короткі терміни завдавати нищівних ударів противнику, знищувати велику кількість ОВТ противника та виводити її з ладу, наносити вогневе ураження по командним пунктам окупаційних військ, оперативним аеродромам та військовій інфраструктурі.

Наразі існуюча система технічного обслуговування зразків озброєння неповною мірою забезпечує виконання покладених на неї завдань, щодо підтримання ОВТ у належному стані. Основною проблемою є перебування в експлуатації різних зразків озброєння і техніки понад строки, які визначені заводами – виробниками, та керівними документами, а саме 18-20 років. Тому на сьогоднішній день, в умовах сучасної війни найактуальнішим питанням і завданням є підтримання у працездатному стані таких зразків ОВТ.

Другою проблемою є зменшення кількості спеціалістів з технічного обслуговування та ремонту техніки, та обмежена кількість деталей на наявні зразки озброєння. В умовах ведення сучасної війни, технічне обслуговування та ремонт, часто проводиться у зоні ведення бойових дій, що сильно ускладнює підвезення будь – яких деталей та апаратури для ОВТ. Логістичні шляхи часто зазнають ударів противника та часто є під наглядом безпілотних літальних апаратів противника. Є наявні проблеми у експлуатації деяких видів ОВТ. Якщо брати за приклад ЗРК ТОР (9К330), що є на озброєнні в Збройних Силах України він має ряд питань які ускладнюють його бойову роботу та ефективність на полі бою серед інших зразків озброєння. Через свою висоту (понад 4 метри) і вертикальний старт ракет, ця бойова машина має великі проблеми з маскуванням та заряджанням. Вона стає легкою ціллю для розвідувальних БПЛА, БПЛА-камікадзе, та FVP-дронів. Задля вдалого маскування БМ під час

заряджання, треба використовувати спеціальні копаніри для техніки так, щоб БМ розміщувалася під заряджаючою машиною, компенсуючи висоту.

Враховуючи досвід ведення бойових дій, всі зразки ОВТ на стоянці мають знаходитись в копанірах або в укриттях, які обов'язково повинні бути обладнані та замасковані, з використанням металевої сітки, встановленої так, щоб унеможливити ЗПН противника нанести вогневе ураження озброєнню та особовому складу.

Більшість систем ППО зазнають проблем з боєприпасами, адже на території України немає жодного підприємства, яке б виготовляло даний вид боєприпасів, тому їхня кількість обмежена. Проблемою є те, що багато боєприпасів розконсервовують і тільки візуально можна дати оцінку їх боєздатності, адже відсутня апаратура для їх перевірки. У зв'язку з цим, мають місце випадки несправності ракет, під час ведення бойової роботи.

Впровадження стратегій технічного обслуговування і ремонту за поточним станом - один із перспективних шляхів щодо підвищення ефективності експлуатації ОВТ. Данна стратегія вирішує питання вартості експлуатації і мінімізує її, скорочує тривалість терміну, необхідного для проведення ремонтних або відновлювальних робіт. Тобто, основним її завданням є забезпечення високого рівня готовності ОВТ і одночасна мінімізація витрат, що пов'язані з її експлуатацією і обслуговуванням.

УДК 629.7.05

Мудрик І.С., слухач 252СЗ навчальної групи інженерно-авіаційного факультету, Харківський національний університет Повітряних Сил, старший лейтенант;

Василенко Р.В., старший викладач кафедри авіаційного обладнання та комплексів повітряної розвідки інженерно-авіаційного факультету, Харківський національний університет Повітряних Сил, підполковник

УНІФІКАЦІЯ ЕРГОНОМІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СИСТЕМ ВІДОБРАЖЕННЯ ПОЛЬОТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН

Для більш ефективного виконання своїх функцій екіпаж повинен мати можливість сприймати та осмислювати великий об'єм інформації, виробляти стратегію досягнення мети польоту та реалізовувати свої наміри шляхом впливу на різні органи керування повітряного судна (ПС). Необхідно обробляти великі масиви інформації за дуже стислий проміжок часу. Від так організація правильного

розміщення різних приладів та покажчиків в кабіні ПС, в особливості індикації польотної інформації, набуває принципового значення в проблемі підвищення ефективності використання авіаційної техніки і розширення її можливостей.

Для відображення інформації в кабіні ПС застосовуються стрілочно-вказівні прилади та інформаційні табло. Поряд з їх простотою та надійністю, їм властиві такі недоліки, як відсутність наочності інформації, видача цієї інформації, в основному в кількісному вигляді, а також наявність інструментальних похибок самих приладів, що призводить до похибок вимірювання. Існуючі авіаційні прилади морально застаріли.

У зв'язку з тим, що на ПС, які надходять на озброєння Повітряних Сил ЗС України від країн-союзниць, організація кабінного простору виконана з застосуванням приладного обладнання та інформаційних табло англійською мовою і вимірювання параметрів виконувалося в інших одиницях виміру, перед льотним та інженерно-технічним складом авіаційних частин постало питання адаптації даного обладнання для виконання польотного завдання екіпажем. Це обумовлено насамперед, не незнанням мови, а саме безпекою польотів і підвищеним ризиком збільшення похибки вимірювання того чи іншого параметра. У зв'язку з цим з'явилася необхідність інтеграції і подання інформації екіпажу в більш швидкому і доступному вигляді.

Індикатори польотної інформації повинні бути представленні в найбільш зручному вигляді, щоб не відволікати льотчика від виконання бойового завдання. Засоби відображення інформації повинні володіти досить високою надійністю, забезпечувати екіпажу можливість оцінки їх справності в будь-який момент часу польоту, щоб виключити можливість сприйняття невірної інформації, забезпечення екіпажу надійною пілотажно-навігаційною інформацією. Саме цим вимогам відповідають системи індикації на плоско панельних кольорових дисплеях, які мають високу наочність зображення пілотажно-навігаційної інформації, подання інформації, яка необхідна на даному режимі польоту, накладання навігаційної інформації на карту місцевості, попередня обробка пілотажно-навігаційної інформації та подання її льотчику у формі підказки для здійснення правильних дій. Також завдяки встановленні в кабіні ПС електронного індикатора з'являється можливість створення на їх базі експертних систем, що дозволяють оперативно отримувати всю необхідну для виконання тих чи інших операцій інформацію з використанням нових форм її представлення.

Пропонується встановлення на ПС багатофункціональних дисплеїв MFD10.SPO розробки ТОВ «ВКФ «СТОРК» місто Київ.

Найголовніша причина встановлення багатофункціональних дисплеїв ТОВ «ВКФ «СТОРК» на ПС на даний час полягає в можливості зменшення

навантаження на інженерно-технічний склад авіаційних частин, у сенсі виконання робіт по заміні одних приладів, які встановлені на ПС які нам надають країни-партнери, на інші прилади з літаків, які в нас були до початку війни і були пошкодженні в результаті бойових дій. Це вивільнить час для особового складу для виконання інших більш важливих завдань, що стосуються бойової підготовки.

Спеціалісти ТОВ «ВКФ «СТОРК» вже адаптували дані дисплеї до розміщення їх на різних типах авіаційної техніки.

Багатофункціональний дисплей MFD10.SPO розроблений як:

- базовий екран для створення систем екранної індикації (PFD, ND, EICAS);
- окремий основний дисплей для керування та індикації функціонального стану літакових систем, бортових систем технічного обслуговування (EICAS, ІБСТО);
- окремий навігаційно-тактичний дисплей для відображення рухомої карти з накладенням шарів будь-якої додаткової інформації (службової, тактичної, навігаційної, метео тощо).

Переваги дисплеїв, як пристроїв відображення польотної інформації, достатньо очевидні – поліпшення технічних і ергономічних характеристик.

Розвиток систем індикації польотної інформації призводить до радикальних змін ролі льотчика: з водія, який здійснює інтегральну обробку всієї інформації, що надходить, він перетворюється в керівника польоту на борту, який буде приймати рішення на основі узагальненої інформації від бортового комп'ютера.

УДК 355.5.36

Чемерис А.О., студентка 401 навчальної групи, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ;

Приходько Ю.П., к.ю.н., доцент, доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ

ДІЯЛЬНІСТЬ ТА РОЛЬ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ

На третій рік повномасштабного вторгнення військ російської федерації на територію нашої держави вже виокремились соціальні, політичні та організаційні ролі кожної з верств населення. Важливу нішу в забезпеченні

охорони та безпеки українців займають підрозділи Міністерства внутрішніх справ України, насамперед Національна поліція, Національна гвардія, Державна служба з надзвичайних ситуацій. Ці структури перш за все стоять на захисті національних інтересів, забезпечують функціонування діяльності всіх сфер життєдіяльності України, допомогають силам оборони при безпосередньому здійсненні своїх функцій.

Важливо приділити увагу також Експертній службі, що підпорядкована Міністерству внутрішніх справ. Науково-дослідні експертно-криміналістичні центри, які знаходяться та здійснюють судово-експертну діяльність в кожному обласному центрі (крім тимчасово нефункціонуючих центрів на окупованих територіях), виконують неочевидні функції, але необхідні для забезпечення безпеки українців та допомоги підрозділам Національної поліції, Служби безпеки, Державного бюро розслідувань тощо.

В системі Експертної служби є «стандартні» види експертних досліджень – трасологічні, почеркознавчі, дактилоскопічні, дослідження документів тощо, які частіше опосередковано зустрічаються при розкритті злочинів російських військових та диверсантів, українських зрадників. Окрім них існують важливі сектори – балістичних, біологічних, вибухотехнічних, комп'ютерних досліджень, які безпосередньо можуть стати основним суб'єктом доказування в судовому процесі при кримінальних провадженнях проти російських злочинців.

Одним з прикладів важливої ролі сектору дослідження зброї, а також сектору балістичного обліку, є дослідження вилученої з незаконного обігу вогнепальної зброї, яку ставлять на облік. Це робиться для подальшого використання цієї інформації як доказів у справах цивільних та військових злочинів, зокрема проти російських диверсійно-розвідувальних груп. Крім цього, сектор балістичних видів досліджень займається експертизами для вирішення злочинів, вчинених і українцями, що позитивно впливає на статистику розкритих кримінальних правопорушень, що підтверджується плідною взаємодією слідчих підрозділів Національної поліції з Експертною службою.

До того ж з 2023 року під керівництвом Міністерства внутрішніх справ почав роботу новий для Експертної служби Єдиний реєстр вогнепальної зброї, який крім покладених на нього функцій забезпечення інформацією зацікавлені підрозділи та установи про надані дозволи на зброю для громадянина, має ще на меті ведення автоматизованого обліку та формування Класифікатора Єдиного реєстру зброї, що осучаснює дані про наявні в Україні марки та моделі вогнепальної зброї. Саме на Експертну службу покладається завдання наповнювати оновленими даними про зброю, боєприпасів до неї, основних частин зброї тощо.

Варто виділити неоціненний вклад відділу біологічних видів досліджень, які є важливим суб'єктом при встановленні ДНК осіб. При дотриманні вимог правильного відібрання біологічних зразків, що також забезпечується спільною роботою судових експертів та криміналістів слідчих підрозділів, можливо встановити ДНК-профілі насамперед безвісно зниклих осіб, що зараз має надважливе значення для українців, які постраждали внаслідок російської агресії, і втратили своїх родичів. Також встановлюються ДНК-профілі військовополонених та підозрюваних осіб для вирішення військових злочинів та кримінальних правопорушень при призначенні судово-молекулярних експертиз. Всі встановлені профілі направляються для постановки на облік до центрального обліку генетичних ознак людини ДНДЕКЦ МВС України, який наразі є дуже перспективним для розвитку напрямком, що в подальшому визначатиме долю мільйонів українців, які втратили родичів, та долю військових злочинців.

Необхідно зазначити також про роль відділу вибухотехнічних досліджень та відділу матеріалів, речовин та виробів, а саме дослідження вибухових речовин, які під час повномасштабного вторгнення виконують важливі експертизи на визначення походження вибухових пристроїв та речовин, боєприпасів тощо. Зокрема, важливим аспектом їхньої роботи є дослідження уламків ракет, шахедів, ручних гранат, які використовує російська сторона для враження цивільної інфраструктури, житлових будівель, та загалом масового знищення українського населення.

З вище зазначеної інформації можна зробити висновок, що Експертна служба МВС має дуже важливу роль в забезпеченні національної безпеки та оборони суспільства, захисті національних інтересів нашої держави. Разом з іншими підрозділам та установами Міністерства внутрішніх справ вона працює насамперед на прискорення перемоги України в російсько-українській війні, що виявляється у безпосередній участі судових експертів при розкритті військових злочинів Росії, допомозі підрозділам Національної поліції, Державної служби з надзвичайних ситуацій.

Крім того, важливим моментом є роль окремих відділів досліджень Експертної служби в забезпеченні об'єктивного та безапеляційного доказування в процесах, що стосуються не лише участі російських військових злочинців, а й українських громадян, що має на меті покращення суспільної обстановки на території нашої держави. Саме тому необхідно приділити увагу і зазначеній структурі, заслужено виділивши досягнення та значення для української перемоги здійснення судово-експертної діяльності.

УДК 355.45:355.58

Чумак Д.М., курсант 622 навчальної групи факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, солдат;

Оборонов М.І., старший викладач кафедри тактики військ протиповітряної оборони Сухопутних військ факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, підполковник

ОСОБЛИВОСТІ ПОСТАНОВКИ ВОГНЕВИХ ЗАВДАНЬ МОБІЛЬНИМ ВОГНЕВИМ ГРУПАМ ППО, ЩО ПРИКРИВАЮТЬ ОБ'ЄКТИ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Своєчасне виявлення та знищення засобів повітряного нападу противника, який атакує об'єкти критичної інфраструктури, має велике значення для збереження економічного та військового потенціалу держави та забезпечення готовності Сил оборони України протидіяти збройній агресії рф.

Прикриття об'єктів критичної інфраструктури України, в теперішній час, в основному, здійснюється мобільними вогневими групами (МВГ) ППО. Одним з головних завдань, які необхідно вирішувати є - своєчасне виявлення повітряних цілей та постановка вогневих завдань на їх знищення. Знищення засобів повітряного нападу противника буде здійснюватись у ході швидкоплинних протиповітряних боїв, коли часу на прийняття рішення буде мало або не буде зовсім. Отже, процес управління силами і засобами ППО та постановки їм вогневих завдань на знищення повітряних цілей повинен мати найкоротший часовий цикл. Зменшення циклу управління, значною мірою, залежить від правильного вибору способу постановки вогневих завдань МВГ.

Постановка вогневого завдання – це процес видачі підрозділу ППО інформації про положення повітряної цілі в просторі, параметрів її руху та постановка завдання (подача команди, сигналу) на її знищення. Вогневі завдання можна поставити: цілевказівкою; призначенням відповідального сектору розвідки і вогню; за завчасно встановленим сигналом.

Цілевказівка – спосіб постановки вогневого завдання, який застосовується при централізованому управлінні вогнем, коли часу для прийняття рішення на обстріл цілі достатньо. Цілевказівка видається старшим командиром (оперативним черговим) голосом, по радіо або автоматизованим способом (за допомогою спеціального програмного забезпечення). Завдання на знищення повітряних цілей містить цілевказівку (інформацію про положення цілі

у повітряному просторі та параметри її руху), команду на її знищення, при необхідності – вказівки про порядок ведення вогню, витрати ракет або перенесення вогню на іншу ціль. Під час видачі цілевказівки до МВГ доводять: азимут цілі (напрямок на ціль), дальність до цілі, її висота та швидкість руху, характерні ознаки тощо. Отримання даних відомостей підвищує ефективність управління вогнем МВГ за рахунок: збільшення відстаней та надійності виявлення і розпізнавання повітряних цілей; скорочення тривалості циклу стрільби; збільшення кількості стрільб за час нальоту.

Призначення відповідального сектору розвідки і вогню - спосіб постановки вогневого завдання, що застосовується при: організації ППО в кругову; зосередженні зусиль на важливих напрямках; розосередженні зусиль розвідки; розподілу вогню; децентралізованому управлінні, коли централізоване управління вогнем неможливе чи недоцільне або втрачене, для надання командирам МВГ права приймати самостійні рішення на знищення повітряних цілей; раптовій появі цілі (цілі, що низько летить або летить в умовах складної фонової і завадової обстановки), коли часу на прийняття рішення на обстріл цілі, у вищої ланки управління недостатньо. Призначення відповідальних секторів здійснюється у бойовому наказі командира, де він передає командиру МВГ повноваження на самостійні дії при виявленні повітряних цілей та прийнятті рішень на їх знищення. Під час призначення відповідального сектору, до МВГ, доводиться інформація про межі сектору, де вони мають право приймати самостійні рішення. Ключовими показниками, які вказуються є: межі сектору, які обмежуються відповідними азимутами або видимими орієнтирам на місцевості. При цьому слід враховувати, що межі секторів сусідніх підрозділів ППО (МВГ) призначаються з таким розрахунком, щоб вони перетиналися, щоб не допустити пропуску цілі на межі перетину секторів. Даний спосіб доцільно застосовувати при: виконання самостійних бойових завдань; достатньому ресурсі ракет і боєприпасів; наявності достатньої кількості засобів виявлення цілей; навченості бойових обслуг; відсутності у секторах дії засобів ППО своєї авіації; неможливості (недоцільності) управління силами і засобами ППО вищою ланкою управління.

Постановка вогневого завдання за завчасно встановленим сигналом застосовується коли повітряна обстановки відповідає прогнозованій в ході оцінки повітряного противника. Даний спосіб доцільно застосовувати у разі масованого удару противника чи удару на прогнозованих напрямках, коли часу на оцінку повітряної обстановки та прийняття рішення на обстріл конкретних повітряних цілей недостатньо і своєї авіації в повітрі немає.

Отже, враховуючи, що повітряні удари здійснюються великою кількістю ЗПН, які важко виявити (малорозмірні БпЛА, швидкісні крилаті ракети), які

в польоті використовують маневри з огинанням елементів рельєфу місцевості, рухаються по непрогнозованих траєкторіях, з метою, скорочення часу прийняття рішення на їх знищення у всіх ланках управління - найбільш доцільним способом постановки вогневих завдань МВГ, під час прикриття об'єктів критичної інфраструктури України, вбачається призначення МВГ відповідальних секторів розвідки і вогню. Призначення секторів слід проводити завчасно, при плануванні і організації ППО, що надасть можливість командирам МВГ завчасно оцінити повітряну та наземну обстановку і прийняти самостійне рішення на застосування свого підрозділу.

УДК 004.9:005.95/.96

Швед В.О., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Драган Ю.А., старший викладач кафедри забезпечення державної безпеки, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ, ОРГАНІЗУВАННЯ Й МОТИВУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЇ КЕРІВНИЦТВА

Наука починається там, де є можливість вимірювати явища, що досліджуються. Багато процесів в управлінні трудно вимірювати, з приводу того що немає механізму їх описання та аналізу. Це дає підставу керівникам-практикам стверджувати, що управління – це скоріше мистецтво, чим наука, і опанувати його можливо лише на практиці і тільки за наявності таланту та досвіду.

Одним із наступних кроків після визначення перспективи і майбутніх параметрів діяльності військової організації є її побудова, яка закріплює повноваження, завдання та обов'язки посадових осіб у різних підрозділах і на різних рівнях управління. Організування можна віднести до виду управлінської діяльності щодо упорядкування структур, відносин і процесів між об'єктами і суб'єктами військової організації.

Сутність цієї функції управління утворюють такі структурно-функціональні аспекти як поділ організації на підрозділи відповідно до цілей і стратегії (департаменталізація), встановлення взаємовідносин повноважень вищих і нижчих рівнів управління і забезпечення можливості розподілу та координації завдань. Організування ґрунтується на трьох категоріях: повноваженні, відповідальності й делегуванні.

Ефективність службово-бойової діяльності військ визначається передусім їх особовим складом. Саме люди втілюють у життя рішення, що приймаються старшими командирами і начальниками, застосовуючи озброєння, військову техніку, спеціальні засоби. Основний тягар ратної служби завжди покладався на солдат. Тому в системі функцій військового управління особливо важливим є мотивування. Цю функцію можна розглядати як загальне мотивування військовослужбовця (службовця) до продуктивної реалізації різноманітних управлінських рішень. Таким чином мотивування можна віднести до функції військового управління, під якою розуміють створення у особового складу внутрішнього настрою до дій, спрямованих на досягнення цілей організації.

Якими мають бути мотиви, щоб військовослужбовець свідомо йшов у бій або на виконання смертельно небезпечного завдання? Прагнення захистити рідних і близьких від ворога, страх покарання за відмову виконати наказ, почуття особистої честі і гідності, жадоба помсти, бажання покращити своє економічне становище – ось неповний перелік можливих мотивів, які спонукали воїнів переборювати почуття страху перед смертю. Явною формою вияву причин поведінки людини є інтерес, тобто бажання, прихильність, симпатія, любов, чи, навпаки, огида, антипатія, ненависть. Інтереси можуть виявлятися в різноманітних сферах: економічній, соціальній тощо.

На особовий склад впливають чинники, які можуть і не належати до стилю керівництва, але є важливими складовими мотиваційного поля. У керівництві людьми потрібно враховувати аспекти, які спрацьовують вельми делікатно і непомітно, але зумовлюють успіх чи проблеми в діяльності організації. Навіть стройова виправка командира, зовнішній вигляд, командний голос мають значення. Зокрема, особовий склад негативно реагує, коли військовий керівник ставиться до підлеглих як «пан» до «своїх холопів».

Як висновок можна підкреслити, що сукупність типових і відносно стабільних прийомів впливу, дає можливість військовому керівнику якісно впливати на підлеглий особовий склад, метою якого є ефективне здійснення управлінських функцій та якісне виконання службово-бойових завдань військової організації.

УДК 623.618

Ярощук Р.В., курсант факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, солдат;

Волков А.Ф., начальник кафедри тактики військ протиповітряної оборони Сухопутних військ факультету протиповітряної оборони Сухопутних військ, Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, полковник

ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ

У автоматизованих системах управління оцінювання повітряної обстановки здійснюється в реальному часі та має вирішальне значення для успішного виконання завдань протиповітряної оборони. Одним з результатів оцінювання повітряної обстановки є визначення пріоритетності повітряних цілей, які приймають участь в нанесенні ударів по військах та об'єктах держави. Цей процес є складним і передбачає аналіз параметрів польоту повітряних цілей, а також швидку обробку та інтеграцію різноманітної інформації, яка часто надходить з ненадійних та неперевірених джерел. Згодом ця інформація є тією бойовою інформацією, яку використовують вогневі засоби під час вибору повітряних цілей для їх своєчасного знищення. Таким чином, для забезпечення необхідної достовірності інформації важливо використовувати алгоритми, які здатні забезпечувати висновки на основі неповних або недостовірних даних.

Визначення пріоритетності повітряних цілей пропонується здійснювати з використанням можливостей нечіткої логіки, яка охоплює такі елементи, як нечіткі множини та правила, функції приналежності, а також методи виведення та процеси дефазифікації. Використання можливостей нечіткої логіки дозволяє користувачам системи управління використовувати свій досвід та експертні знання для застосування необхідних нечітких правил. Крім того, процес фазифікації допомагає згладити варіації у визначенні пріоритетів цілей, особливо в точках, де переважає невизначеність.

Використання принципів нечіткої логіки під час управління вогневими засобами може забезпечити більшу адаптивність і точність виявлення та знищення повітряних цілей. Такий підхід дозволить оптимізувати використання вогневих засобів, мінімізувати затримки часу реагування та підвищити ймовірність успішного знищення цілей у різних бойових умовах.

Наукова новизна отриманих результатів полягає у розробці та апробації інноваційного підходу до визначення рівня пріоритетності повітряних цілей

з використанням нечіткої логіки та моделі Мамдані. Це включає застосування нечітких логічних правил IF-THEN, що враховують експертні знання і процес дефазифікації з використанням методу обмеженого центру ваги. Ефективність підходу демонструється за допомогою симуляцій в PYTHON, що підтверджує здатність моделі оперативно оцінювати пріоритетність цілей, що робить її перспективною для інтеграції в системи управління протиповітряною обороною.

ПІДСЕКЦІЯ 2.3
ВІЙСЬКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ В ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ

Керівник підсекції – кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри військового зв'язку та інформатизації полковник Оленченко В.Т.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри тактики службовець Купін С.П.

УДК 621.43

Аракелян С.О., курсант 292А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Глущенко М.О., старший викладач кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

СТРАТЕГІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ ЗА ТЕХНІЧНИМ СТАНОМ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ

Технічне обслуговування за станом (CBM - Condition Based Maintenance) - це стратегія обслуговування, яка відстежує стан техніки в режимі реального часу за допомогою візуальних оглядів, планових випробувань і сенсорних пристроїв для визначення найбільш економічного часу для виконання технічного обслуговування і спрямована на усунення недоліків планово - попереджувальної системи, а саме зниження кількості необґрунтованих впливів з метою максимального використання ресурсу обладнання.

При застосуванні цієї стратегії ймовірність аварійних відмов устаткування зводиться до можливого мінімуму. Девіз цієї стратегії звучить так: «обладнання має бути зупиненим на ремонт за мить до передбачуваного виходу з ладу».

Технічне обслуговування з урахуванням стану диктує, що оптимальне час обслуговування має виконуватися лише тоді, коли сенсори у реальному часі показують відхилення чи ознаки зниження працездатності.

Ідея полягає в тому, що цей моніторинг у реальному часі дасть персоналу з технічного обслуговування достатньо часу, перш ніж відбудеться збій або працездатність впаде нижче оптимального рівня.

Технічне обслуговування за станом настільки ефективно, наскільки ефективні процеси та системи, що використовуються для аналізу даних. Персонал повинен мати можливість збирати дані про працездатність та

належним чином аналізувати їх, щоб приймати розумні та своєчасні рішення на основі результатів.

Найбільш поширені методи моніторингу на основі стану, що використовуються в СВМ (застосовні для засобів зв'язку): інфрачервона термографія; ультразвуковий аналіз; електричний аналіз (аналіз струму/напруги).

Програма технічного обслуговування за станом може складатися: вибрати обладнання, яке потрібно контролювати; визначити режими відмови обладнання; вибрати правильну систему моніторингу стану; визначити базові обмеження системи; у разі потреби створити свою програму СВМ; проаналізувати дані та діяти в міру необхідності.

Однак СВМ також має обмеження. Для ефективної реалізації потрібне обладнання для моніторингу та аналізу даних, а також підготовлені та навчені фахівці, які інтерпретують результати моніторингу та рішення з обслуговування на основі даних.

В збройних силах провідних країн світу використовують стратегії СВМ і СВМ+, стратегія СВМ+ відрізняється від СВМ проведенням аналізу надійності, що приводить до організації більш ефективного обслуговування, високого ступеню готовності й зниженню витрат, пов’язаних з логістичним забезпеченням. СВМ+ ґрунтується на СВМ і зосереджена на використанні сучасних систем обслуговування, технологій і методів, з метою поліпшення ремонтопридатності й доступності в нових і вже існуючих засобах.

Зменшення витрат на технічне обслуговування та ремонт обладнання, мінімізація кількості непланових відмов, зниження планових простоїв, зумовлених монтажно - збірними операціями, це незаперечні переваги, що супроводжують впровадження стратегії за технічним станом.

УДК 621.396.6

Акопджанян А.Г., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Флорін О.П., доцент кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, кандидат технічних наук, доцент, службовець

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РАДІОСТАНЦІЇ HARRIS RF-7850M-HH

Постійне оновлення технічної бази майна зв'язку є важливою складовою сучасного розвитку Національної гвардії України. Завдяки впровадженню

передових цифрових засобів зв'язку та інформатизації, вона забезпечує ефективне виконання завдань з управління військами.

Одним з таких засобів є портативна радіостанція HARRIS RF-7850M-HH, яка призначена для забезпечення завадозахищеного, кодованого, цифрового голосового радіозв'язку та передачі даних у ланці батальйон-рота.

Систематичне та якісне проведення заходів з технічного обслуговування (ТО) є одним з важливіших факторів, що забезпечують високу боєготовність та експлуатаційну надійність засобів зв’язку.

Згідно з офіційним довідником з експлуатації «HARRIS RF-7850M-HH», радіостанція потребує щоденного ТО, при активному використанні або щотижневого, якщо вона знаходиться на зберіганні. Крім того, проводяться планові обстеження кожні півроку та щороку.

Для забезпечення ефективного функціонування радіостанції важливо регулярно визначати її працездатність та основні характеристики. Методика оцінки працездатності HARRIS RF-7850M-HH включає проведення тестування радіостанції. Під час тестування радіостанції перевіряється не лише її загальна працездатність, але й стан окремих компонентів, таки як акумуляторна батарея, підсилювач потужності передавача, стан антенно-фідерного пристрою тощо.

Аналіз результатів тестів показують, що їхній обсяг не завжди забезпечує повну впевненість у робочому стані радіостанції, особливо при можливих пошкодженнях вхідних або вихідних ланцюгів та прихованих дефектах антени. Для вирішення цієї проблеми пропонується використовувати інструментальні методи контролю для оцінки стану радіостанції по її ключових параметрах, а саме вихідної потужності та коефіцієнта стоячої хвилі (КСХ) антенно-фідерного пристрою. Здійснення таких вимірювань можливо забезпечити за допомогою вимірювача потужності та КСХ RSM600 та аналізатора антен RigExpert® AA-600.

В результаті дослідження радіостанції HARRIS RF-7850M-HH було проведено вимірювання потужності та КСХ в частотному діапазоні радіостанції. Результати вимірювань свідчать про те, що радіостанція працює у межах очікуваних параметрів і надає потрібний рівень потужності, що відповідає встановленим вимогам.

В разі виявлення відхилень від нормативних значень за допомогою аналізатора антен RigExpert можна визначити причину пошкодження антенно-фідерних пристроїв та зробити висновок щодо необхідності ремонту.

Таким чином, методика оцінки працездатності та основних характеристик радіостанції HARRIS RF-7850M-HH є важливим інструментом для виявлення можливих проблем та підтримки її в готовності до застосування, що має важливе значення у воєнних та екстремальних умовах.

УДК 372.862

Владіміров П.О., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Казіміров О.О., к.військ.н., доцент, доцент кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України

ОГЛЯД ЗАСОБІВ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА

На сьогодні, коли в світі повсюдно присутні цифрові технології, роль засобів радіоелектронної боротьби (РЕБ) у збройному конфлікті важко переоцінити, а динаміка їх розвитку – одна з найбільших з усіх сучасних видів озброєнь.

Під час реформування своїх збройних сил Російська Федерація значну увагу приділяла саме системам РЕБ. Щороку Росія витрачає близько 450 млн. доларів на переозброєння військ РЕБ.

Із самого початку повномасштабної війни проти України РФ активно застосовує різні зразки засобів радіоелектронної боротьби, що створює певні проблеми нашим захисникам, та вимагає пошуку засобів симетричної або ж асиметричної протидії.

В цих умовах, важливо теж мати на озброєнні сучасні та ефективні засоби РЕБ. В рамках військової допомого партнери України надають нам окремі зразки своїх засобів такого типу. Однак, актуальним являється удосконалення існуючих та розробка новітніх зразків систем та засобів радіоелектронної боротьби вітчизняними виробниками.

Основними виробниками такої техніки в Україні являються ГП СФВ «Укроборонекспорт» та АТ ХК «Укрспецтехніка». Серед їх продукції є такі засоби РЕБ як: автоматизований комплекс радіозавад «МАНДАТ-Б1Э»; мобільний наземний комплекс радіопридушення ліній радіозв'язку і керування авіацією противника «ЛИМАН»; мобільний комплекс оптико-електронної протидії «КАШТАН-3М»; система придушення радіоліній керування діапазону частот 20–2 500 МГц «ГАРАНТ»; комплекс протидії БПЛА «АНКЛАВ».

Оснащення Збройних Сил України розглянутими вітчизняними системами та засобами радіоелектронної боротьби допоможе дезорганізувати систему бойового управління противника, а також захистити свої сили та засоби від його засобів вогневого ураження.

УДК 372.862

Волинець В.Ю., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Казіміров О.О., к.військ.н., доцент, доцент кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ОГЛЯД СУЧАСНИХ IP-ТЕЛЕФОННИХ АПАРАТІВ CISCO СЕРІЙ 8800

Оснащення сучасними засобами військового зв'язку - один із напрямів реалізації Концепції розвитку Національної гвардії України. Підрозділами зв'язку Національної гвардії для організації управління активно застосовується сучасне телекомунікаційне обладнання, серед яких є IP-телефони Cisco різних серій.

IP-телефони Cisco серії 8800 – це прилади представницького класу, які забезпечують максимально продуктивне спілкування з віддаленими співробітниками та клієнтами організацій. Дана серія-оптимальний вибір для використання в середніх та великих установах.

Лінійка IP-телефони Cisco серії 8800 включає 6 моделей:

- Cisco IP Phone 8865 (модель з кольоровим дисплеєм 800x480, клієнтом WIFI, 2 портами USB та вбудованою веб-камерою з роздільною здатністю 720p HD);
- Cisco IP Phone 8861 (модель з кольоровим дисплеєм 800x480, клієнтом WIFI, 2 портами USB);
- Cisco IP Phone 8851 (модель з кольоровим дисплеєм 800x480, 1 портом USB);
- Cisco IP Phone 8845 (модель з кольоровим дисплеєм 800x480 та вбудованою веб-камерою з роздільною здатністю 720p HD);
- Cisco IP Phone 8841 (модель з кольоровим дисплеєм 800x480);
- Cisco IP Phone 8811 (модель з дисплеєм 800x480 в градаціях сірого).

Усі моделі відрізняються широким функціоналом та мають певні особливості та переваги.

Підтримка Cisco Call Manager надає розширені можливості для користувачів Cisco 8800. Цей ключовий елемент IP телефонії надає через відкритий програмний інтерфейс широкий спектр різних служб та сервісів, таких як, голосова пошта, миттєві повідомлення, керування викликами (пере адресація, паркова, автовідповідач, утримання, конференція, запис. швидкий набір та ін.), взаємодію з факсами, планування викликів, введення єдиної корпоративні нумерації, підтримка корпоративних телефонних книг, розсилка повідомлень, закріплення номеру за абонентом та багато іншого.

Деякі моделі цієї лінійки обладнані вбудованими веб-камерами з підтримкою роздільної здатності 720p HD. У свою чергу, моделі, які не обладнані камерою, допускають підключення цих приладів через порти USB.

Більшість IP-телефонів Cisco серії 8800 підтримують встановлення модулю розширення Cisco IP Phone 8800 Key Expansion Module. Його використання дозволяє максимально прискорити процес обробки викликів, що особливо актуально для кол-центрів та робочих місць в прийомних залах.

Наявність клавіш, що програмуються на корпусі телефону дозволяє максимально налаштувати інтерфейс під кожного користувача: користувачі можуть налаштувати для себе простий та швидкий доступ до служб та каталогів, які найчастіше використовуються.

Можливість живлення по Ethernet-кабелю має масу переваг. Це й можливість розміщення IP-телефону без прив'язки до місцязнаходження силових розеток, й скорочення кількості кабелів що використовуються, й підвищена стійкість до відмов.

IP-телефони Cisco 8800 відрізняються високими показниками аудіо характеристик, забезпечуючи звук у стандарті HD Voice незалежно від способу комутації (за допомогою звичайної слухавки. гарнітури або гучного зв'язку).

Деякі моделі IP-телефонів Cisco 8800 припускають високошвидкісне підключення до мережі по безпроводовим каналам зв’язку. Такий підхід дозволяє встановити додаткові IP-телефони без потреби у використанні нових портів комутації.

Наявність портів USB надає можливість підключення периферійних пристроїв (веб-камер, носіїв пам’яті, планшетів, принтерів та ін.).

Підтримка Cisco Discovery Protocol та стандартів 802.1Q/p забезпечує інтелектуальну пріорітезацію трафіку, відправляючи мультимедійні повідомлення першими. Такий підхід дозволяє скоротити до мінімуму затримки при передачі голосового трафіку.

Застосування таких протоколів та механізмів, як аутентифікація приладів, шифрування і аутентифікація конфігураційних файлів і образів ПЗ, генерація випадкових бітів та ін. забезпечує високий рівень захисту мережевого трафіку та корпоративних даних, що зберігаються безпосередньо в пам’яті IP-телефону.

Розширена підтримка як IPv4, так й IPv6 обумовлює поступовий перехід до нового адресного простору. Таке рішення дозволяє істотно зекономити фінансові витрати при розширені та модернізації мережі.

Завдяки наявності цього слоту ці телефони адаптовані для встановлення в загальних місцях (наприклад, рісепшен). З метою виключення несанкціонованого демонтажу IP-телефонів Cisco 8800 зловмисниками,

достатньо подіти металевий тросик у відповідний роз'їм на корпусі цих телефонів і закріпити його на місці установки (наприклад, тумбі, столі. стіні) за допомогою замка.

Впровадження та використання розглянутих IP-телефонних апаратів Cisco серії 8800 дозволить підвищити можливості та якість інформаційного обміну в системі управління військами.

УДК 355.4

Грідіна К.О., курсант 291 навчальної групи, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Ткаченко К.М., доктор філософії, заступник начальника кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АНАЛІЗ ЗАСОБІВ РЕБ ПРОТИВНИКА ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ НИМ В ЗОНІ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

На сьогоднішній день радіоелектронна боротьба (РЕБ) є однією з найважливіших складових бойового забезпечення сучасних військових операцій.

Після розпаду СРСР нашому противнику залишилась потужна наукова та матеріально-технічна база в області РЕБ. З того часу Російська Федерація (РФ) вкладала великі кошти у вдосконалення і модернізацію засобів та систем цього напрямку, особливо радіоелектронного подавлення. Спираючись на інформацію, отриману з відкритих джерел, а саме: порівняльні дослідження певних зразків техніки, доповіді та інтерв'ю компетентних вітчизняних і європейських посадовців, можна стверджувати, що сьогодні Росія займає лідируючі позиції в розвитку цього напрямку.

Протягом останнього часу РФ приймала участь у багатьох воєнних конфліктах та мала змогу випробовувати більшість зразків своєї техніки в реальних бойових умовах, вдосконалюючи при цьому не тільки технічну складову, а також методи і способи їх застосування на полі бою. Таким чином, на сьогодні ми маємо справу з достатньо підготовленим та розвиненим противником, недооцінювання якого може призвести до фатальних наслідків.

Аналіз подій останніх двох років показав, що в зоні ведення бойових дій противник використовує засоби РЕБ для виявлення бойових порядків підрозділів, їх точне місце дислокації та характер дій, що знижує ефективність систем управління і зв'язку наших військ. Також, засоби РЕБ використовуються з метою

ідентифікації та локалізації джерел радіоелектронного випромінювання, а саме: засобів радіообміну, мобільних телефонів, портативних точок доступу до мережі Інтернет, а також засобів супутникового зв'язку, що допомагає противнику краще планувати свої дії та орієнтуватися в ході підготовки і під час ведення бойових дій.

Ретельний аналіз основних засобів РЕБ противника дозволить розробити ефективні контрміри та заходи протидії, спрямовані на захист власних систем управління та зв'язку від радіоелектроннх атак.

З огляду на зазначене, постає необхідність в актуалізації інформації щодо засобів РЕБ, які РФ застосовує на Сході нашої держави в ході повномасштабного вторгнення, а також детального вивчення їх можливостей.

УДК 355.413

Данченко А.К., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Лазарев В.Д., старший викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗГОРТАННЯМ МОБІЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ СИСТЕМИ ЗВ’ЯЗКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ СУЧАСНИМИ ЗАСОБАМИ ЗВ’ЯЗКУ

Розглянуті особливості забезпечення управління розгортанням мобільної компоненти системи зв’язку та представлений варіант вдосконалення процесу обміну інформацією за рахунок використання можливостей радіостанцій Harris третього покоління.

Основу польової системи зв’язку підрозділів Національної гвардії складають вузли зв’язку ЗКП та ДПУ. Вони призначені для забезпечення зв’язку з угрупуваннями військ, які діють на ізольованому або віддаленому оперативному напрямку чи районі, завжди повинні бути готовими при виході з строю або при переміщенні КП прийняти на себе функції основного вузла в системі зв’язку та забезпечити управління в повному обсязі.

ДПУ – це спеціально обладнані, оснащені необхідними технічними засобами системи зв’язку і автоматизованого управління військами комплекти на рухомій (транспортній) базі (СА ПУ), з яких командувач Національної гвардії (начальник, командир) особисто, через штаб та інші органи управління здійснює управління військами.

Для забезпечення живучості ДПУ розміщуються розосереджено та повинні бути ретельно замасковані, приховані від усіх видів розвідки, мати надійну охорону та оборону.

По прибуттю в район розгортання вузла зв’язку СА, апаратні зв’язку, КАЗ розміщуються розосереджено, в укриттях, (якщо район визначено заздалегідь та виділена необхідна кількість інженерної техніки для відривання укриття), проводиться ретельне замаскування, приховування від усіх видів розвідки, організовується надійна охорона та оборона, встановлюється суворий порядок переміщення транспорту й особового складу.

Все це потрібує постійного керівництва збоку начальника вузла зв’язку як самим процесом розгортання станцій та апаратних, так і набором передбачених зав’язків згідно зі схемою – наказом.

Найбільш зручним є забезпечення управління розгортанням польового вузла зв’язку за допомогою УКХ радіостанцій. Аналіз існуючої штатної структури вузла зв’язку територіального управління показує, що польові компонента цього вузла (наприклад ДПУ) має досить складну структуру.

При звичайному варіанті забезпечення управління розгортанням вузла зв’язку організується одна радіомережа управління розгортанням (Наприклад на портативних радіостанціях Motorola). У цій радіомережі є велика кількість кореспондентів. У ідеалі - начальник вузла зв'язку, начальники елементів вузла зв'язку, начальники апаратних. Крім того потрібний зв'язок начальника вузла зв'язку з начальником штабу частини Національної гвардії, в інтересах якої функціонує вузол. Пропускна спроможність такої радіомережі досить невелика. И вона забезпечує тільки голосовий зв'язок.

Для забезпечення управління вузлом зв’язку допоміжного пункту управління під час розгортання за допомогою портативних радіостанцій у повному обсяги необхідно мати наступні радіомережі:

- радіомережа начальника штабу частини НГ;
- радіомережа начальника вузла зв’язку допоміжного пункту управління;
- радіомережа начальника відділення зв’язку;
- радіомережа начальника відділення зв’язку оперативних груп;
- радіомережа начальника відділення штабних машин;

Крім того, бажано мати і радіомережу передачі даних. Ця радіомережа дозволить передавати начальникам елементів документи (наприклад схеми-наказ або інструкції), а також забезпечити відеоконтроль за процесом розгортання в реальному масштабі часу.

Якщо цей варіант схеми управління розгортанням вузла зв'язку реалізувати на портативних радіостанціях Моторола, то вона матиме досить громіздку

структуру з великою витратою частот. Крім того кореспонденти повинні будуть постійно перемикати канали радіостанцій, щоб увійти до потрібних радіомереж.

Це може привести до втрати управління, оскільки багато кореспондентів можуть знаходитися одночасно на різних каналах, тобто в різних радіомережах.

Технічні можливості сучасних цифрових радіостанцій Harris RF-7800S-TR дозволяють реалізувати цю досить складну схему організації управління процесом розгортання на однієї робочої частоті с розділенням всіх радіомереж та забезпеченням їх одночасної роботи незалежно одна від одної. Всі кореспонденти радіомереж працюють одночасно та мають доступ тільки до відповідних рівнів управління.

УДК 355.413

Данченко К.К., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Лазарев В.Д., старший викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

КІБЕРБЕЗПЕКА-СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Розглянутий сучасний стан та завдання забезпечення кібербезпеки під час використання інтернет ресурсів при веденні бойових дій.

З розвитком інформаційних технологій та впровадженням їх у всі сфери життя суспільства одним з найбільш пріоритетних напрямків наукових досліджень у галузі забезпечення інформаційної та кібернетичної безпеки на вузлах зв'язку пунктів управління Національної гвардії України є створення нових та дієвих методів, засобів виявлення кібератак для захисту комп’ютерних систем та мереж. Оскільки кількість різних типів і способів організації несанкціонованих проникнень в чужі мережі за останні роки значно збільшилася, системи виявлення вторгнень і кібератак стали необхідним компонентом інфраструктури безпеки інформаційних систем та мереж.

Особливу увагу інформаційні ресурси набувають в сучасних умовах швидкої глобалізації інформаційних процесів і прагнення розвинених країн досягти інформаційного домінування заради власних національних інтересів, завдань і так далі. Саме тому стає необхідним дослідження проблем забезпечення кібербезпеки в сучасному глобалізованому світі, країні та конкретно в інформаційних системах НГУ.

Кібербезпека розглядається як глобальна проблема захисту інформації, захисту інформаційного простору та інформаційного суверенітету. Практичне розв’язання проблем кібербезпеки, притягнення до відповідальності за порушення або загрозу інформаційній безпеці у частинах і підрозділах НГУ здійснюється у порядку, передбаченому нормами внутрішнього законодавства України.

Основними напрямками забезпечення безпеки інформаційного простору електронних комунікаційних мереж Національної гвардії є:

- захист інформації та інформаційних ресурсів;
- організаційно-технічне забезпечення інформаційної безпеки;
- проведення робіт з захисту інформації, які передбачені технічними умовами та керівними документами;
- введення територіальних, частотних, енергетичних, просторових і часових обмежень в режимах використання технічних засобів, що підлягають захисту;
- перевірка адекватності та надійності функціонування застосованих технічних засобів рівню потенційних загроз;
- встановлення категорійності приміщень, у яких може циркулювати таємна інформація.

Кібератаки із використанням сучасних методів надзвичайно небезпечні, оскільки ефективно приховують як факт проведення самої кібератаки, так і канал виведення інформації з системи. Таке приховання даних дозволяє успішно пройти сигнатурні системи виявлення вторгнень та деяке антивірусне програмне забезпечення. Особлива небезпека таких кібератак полягає, в першу чергу, у прихованні каналу, яким здійснюється кібератака. Практична потреба в механізмах захисту від таких кібератак полягає в їх специфічному характері, а саме використанні професійних методів, які класично розглядаються у якості засобів захисту, а не навпаки.

Для досягнення очікуємого результату в забезпеченні кібербезпеки телекомунікаційних систем НГУ необхідно впроваджувати в життя певних організаційних та технічних заходів.

УДК 004.715

Довгалюк М.С., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Оленченко В.Т., кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, полковник

НАЛАШТУВАННЯ ПОЛІТИК БЕЗПЕКИ В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМУНІКАЦІЙНІЙ МЕРЕЖІ

Військова агресія російської федерації та пов'язані з нею широкомасштабні кібератаки, спроби отримання несанкціонованого доступу до сервісів, що надаються користувачам, спонукають до аналізу існуючих загроз інформаційній безпеці та відпрацюванню базових налаштувань наявного мережевого обладнання з метою забезпечення відповідних вимог політик безпеки в електронній комунікаційній мережі.

Метою реалізації політик безпеки є:

- захист персональних даних особового складу;
- забезпечення авторизованого доступу до мережі та її сервісів;
- забезпечення цільності даних;
- захист від кібератак.

До найбільш поширених джерел загроз інформаційній безпеці можна віднести:

помилки, неграмотні та/або зловмисні дії персоналу;

проблеми безпека інформаційно-технічної інфраструктури.

На вирішення проблем з загрозами, пов'язаними з персоналом, спрямовані політики безпеки починаючи з елементарних питань кібергігієни і завершуючи адміністративними та організаційними заходами (розроблення відповідних інструкцій, вимог, а також процедури відповідальності користувачів за їх порушення).

Для вирішення проблем безпека інформаційно-технічної інфраструктури розробляється комплекс програмно-технічних заходів, який потребує відповідного рівня підготовки технічного персоналу. Цей комплекс може складатись з декількох етапів налаштувань різного рівня складності.

До числа елементарних але не менш важливих налаштувань політик безпеки можна віднести:

створення на обладнанні банера (message of the day – MOTD) з попередженням;

встановлення паролю для доступу до обладнання;

створення авторизованих користувачів для доступу до обладнання і встановлення їм паролю з визначенням його мінімальної довжини;

налаштування кількості спроб введення паролю і часу блокування обладнання в разі неправильного вводу;

налаштування максимального часу очікування дії при роботі з обладнанням;

та ряд інших.

Висновок. Налаштування політик безпеки на обладнання електронних комунікаційних мереж – це комплекс програмно-технічних заходів різного рівня складності, який вимагає відповідного рівня підготовки технічного персоналу і обов’язковий для виконання для досягнення інформаційної безпеки.

УДК 621.396.6

Заруцька Т.М., курсант 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Флорін О.П., доцент кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, кандидат технічних наук, доцент, службовець

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РАДІОСТАНЦІЇ HARRIS RF-7800H-MP

Необхідність забезпечення ефективного виконання завдання з управління військами в бойових умовах обумовлює постійне оновлення технічної бази, використання новітніх цифрових засобів зв'язку та інформатизації.

Одним з таких засобів є портативна радіостанція HARRIS RF-7800H-MP, КХ/УКХ діапазонів сімейства FALCON II. Призначена для забезпечення завадо захищеного, кодованого, цифрового голосового радіозв'язку та передачі даних у ланці батальйон-рота.

Систематичне та якісне проведення заходів з технічного обслуговування (ТО) є одним з важливіших факторів, що забезпечують високу боєготовність та експлуатаційну надійність засобів зв’язку.

Згідно з Наказом МВС України № 1190 «Про затвердження Інструкції з експлуатації техніки зв’язку в органах внутрішніх справ», ТО радіостанції HARRIS RF-7800H-MP, проводиться щоденно, якщо радіостанція використовується, щотижня, якщо обладнання знаходиться на зберіганні, також кожні півроку та щороку.

Операції ТО включають проведення тестування та визначення основних характеристик радіостанції по відповідності яких нормативним значенням робиться висновок про працездатність радіостанції.

Тестування радіостанції включає також перевірку працездатності її окремих складових (акумуляторної батареї, батарейки HUB, підсилювача потужності передавача та коефіцієнта стоячої хвилі підключеної антени тощо).

Аналіз переліку тестів показав, що їхній обсяг не забезпечує повної впевненості в робочому стані радіостанції, особливо в разі пошкодження вхідних або вихідних ланцюгів та прихованих дефектів антени.

Для вирішення цієї проблеми рекомендується використання засобів інструментального контролю для вимірювання таких ключових параметрів, як вихідна потужність та коефіцієнт стоячої хвилі (КСХ) антенно-фідерного пристрою. Ці вимірювання можна здійснити за допомогою вимірювача потужності і КСХ RSM600 та аналізатора антен RigExpert® AA-600.

У ході проведеного дослідження радіостанції HARRIS RF-7800H-MP була виміряна потужність (близько 20 Вт) а також КСХ (менше 2). Ці значення відповідають технічним характеристикам радіостанції і свідчать про відсутність порушень вихідних ланцюгах передавача та у антенно-фідерному тракті.

У випадку невідповідності результатів вимірювань потужності за допомогою аналізатора антен RigExpert можливо визначити характер пошкодження та зробити висновок про необхідність ремонту.

Отже, методика визначення працездатності та основних характеристик радіостанції HARRIS RF-7800H-MP є важливим інструментом для підтримання її експлуатаційної надійності, а виконання регулярних тестів та вимірювань дозволяє підтримувати радіостанцію в готовому до роботи стані, що є критичним у воєнних та екстремальних умовах.

УДК 621.396

Ільченко А.М., курсант 291 навчальної групи, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Майборода І.М., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

МОЖЛИВОСТІ ПРОГРАМИ MATLAB ТА ЇЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ БЛОКІВ RF TOOLBOX І SYMBOLIC MATH TOOLBOX ЩОДО АНАЛІЗУ ХАРАКТЕРИСТИК АНТЕН

Під час аналізу та дослідження антен найбільший інтерес становить амплітудна характеристика спрямованості випромінювання, а саме як аналітичні вирази, так і побудовані на їх основі діаграми спрямованості (ДС). Зазначені

діаграми будують як на площині (в полярній та прямокутній системі координат), так і в просторі.

Хоча в літературі за тематикою практики розрахунку антен наведена велика кількість ДС, але в навчальному процесі часто виникає потреба оперативно отримати ДС за різних початкових умов, відсутніх в літературі, враховуючи специфіку та характеристики антен військового призначення.

У цьому випадку зручно використовувати спеціально розроблені програми. Практично антени використовують разом з фідерними пристроями та іншими високочастотними вузлами, для розрахунку яких в останній версії програми MATLAB (MATLAB 7) спеціально розроблено блок RF Toolbox, в якому на високому рівні реалізовані пакети програм для аналізу високочастотних блоків та ліній передачі. При цьому досліджуються лінії передачі, каскадне з'єднання різних вузлів, розрахунок S-параметрів та побудова кругових діаграм, визначення коефіцієнтів відбиття та стоячої хвилі. Для побудови діаграм спрямованості антен в RF Toolbox можна використовувати ряд функцій та інструментів:

1) PATTERN функція: функція для обчислення та відображення діаграм спрямованості антени. Вона дозволяє задавати кутові діапазони, розраховувати полярні та прямокутні координати діаграми та відображати їх графічно;

2) Вбудовані антени: RF Toolbox містить багато вбудованих моделей антен, які можна використовувати для швидкого аналізу та побудови діаграм спрямованості;

3) Моделювання антен: RF Toolbox дозволяє моделювати власні антени та проводити аналіз їх характеристик, включаючи діаграми спрямованості.

Застосовуючи ці функції,можна зручно аналізувати та візуалізувати діаграми спрямованості антен, що робить RF Toolbox потужним інструментом для роботи з радіочастотними системами та антенами в MATLAB. Але, на жаль, в згаданому блоці не розроблені програми для аналізу антен.

Отже, науковцями Львівського політеху було розроблено файли програм, для побудови їх ДС з використанням програми MATLAB для поширено використовуваних на практиці провідних антен. Перевагою розроблених файлів є простота їх використання навіть під час побудови складних просторових ДС завдяки можливостям, закладеним в програму MATLAB, зокрема пакета Symbolic Math Toolbox, призначеного для побудови графіків у разі подання деяких величин у символьному вигляді. Symbolic Math Toolbox надає функції для вирішення, побудови та керування символьними математичними рівняннями. Toolbox надає функції для таких областей, як математичний аналіз, лінійна алгебра, алгебраїчні та звичайні диференціальні рівняння, спрощення рівнянь та обробка рівнянь.

Таким чином, можна вважати не тільки можливим, але і за необхідне використовувати дане програмне забезпечення в процесі підготовки фахівців військового зв'язку для частин та підрозділів Національної гвардії України.

УДК 355.4

Козарев К.Є., курсант 292б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, сержант;

Раєнко О.С., викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, майор

ВПЛИВ HIRF НА ЕЛЕКТРОННЕ ОБЛАДНАННЯ БЕЗПІЛОТНОГО ЛІТАЛЬНОГО АПАРАТА

При попаданні безпілотного літального апарату в електромагнітне поле (HIRF) виникає взаємодія конструкції безпілотний літальний апарату з полем. Електронне обладнання, розташоване всередині безпілотного літального апарату, піддається впливу двох типів небезпечних впливів: наведеним струмів і електромагнітного опромінення.

Для визначення рівнів напруг і струмів, індукованих зовнішнім електромагнітним опромінюванням в електричній проводці безпілотного літального апарату необхідно встановити електромагнітну обстановку всередині апарату. Враховуючи складну геометричну форму внутрішнього простору безпілотного літального апарату, потрібні значні обчислювальні ресурси і аналітичні методи, які в даний час знаходяться на стадії розробки, і потребують багаторазових експериментів для верифікації. Авіаційна промисловість використовує комбінацію лабораторних випробувань, в процесі яких визначається сприйнятливість обладнання, наземних польових випробувань, призначених для вимірювання передатної функції безпілотного літального апарату, що дозволяє визначити зв'язок між параметрами електромагнітного поля зовні і всередині безпілотного літального апарату, де знаходиться електронне обладнання.

Такий підхід застосовувався і до досліджень електромагнітного імпульсу при ядерному вибуху. Передбачалося, що задачу можна представити двома складовими: екрануючі властивості планера (є мірою згасання) та інтенсивності взаємодії ЕМІ з обладнанням. Дана концепція передбачає, що електронне обладнання не має зворотної дії на конструкцію безпілотного літального апарату, що впливає, у свою чергу на його екрануючі властивості. Подібна методика має кілька недоліків:

- при наземних випробуваннях ефективності екранування неможливо встановити всі можливі шляхи проникнення випромінювання всередину безпілотного літального апарату і виконати опромінення безпілотного

літального апарату знизу, хоча саме знизу відбувається його опромінення більшістю типів джерел HIRF;

- вимірювання передатної функції готового безпілотного літального апарата не надає ніякої допомоги при проектуванні, так виявлені шляхи проникнення вражаючого електромагнітного імпульсу не можуть бути усунені простим екрануванням, а потрібні переробка всього корпусу та переміщення апаратури в ньому на що потрібні значні додаткові фінансові та тимчасовий ресурси.

Необхідно розробити методику виявлення шляхів впливу HIRF і визначення способів електромагнітного захисту на апаратуру безпілотного літального апарату на етапі його проектування з використанням пакетів електромагнітного проектування (AWR, MW інші).

УДК 355.4

Мужайло Ю.Ф., курсант 293б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Пасічник А.В., викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

РАДІОЕЛЕКТРОННЕ ВУХО ВІЙНИ: РАДІОЕЛЕКТРОННА РОЗВІДКА РОЗКРИВАЄ СЕКРЕТИ НА ПОЛІ БОЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Радіоелектронна розвідка (РЕР) відіграє вирішальну роль у сучасних бойових діях. Війна в Україні стала справжнім полем битви електронних шпигунів. РЕР перетворилася на невід'ємний інструмент, який дозволяє підслуховувати ворога та виявляти його дії. Ця інформація використовується для планування та проведення військових операцій, а також для захисту власних сил.

На відміну від інших конфліктів, війна в Україні характеризується небувалим використанням радіоелектронних приладів. Це робить РЕР критично важливою для обох сторін.

РЕР збирає інформацію з усього радіоелектронного спектру противника:

- може ідентифікувати тип радіозасобу, його місцезнаходження та характеристики сигналу, допомагаючи знищувати ворожі радари протиповітряної оборони.

- може перехоплювати та розшифровувати ворожі повідомлення, відкриваючи їх плани та дислокацію військ.

- виявлення джерел сигналів GPS та інших систем допомагає наводити зброю з високою точністю.

Окрім розвідки, РЕР відіграє ключову роль у захисті та нападі:

- виявлення та знищення - РЕР допомагає виявити ворожі системи РЕБ (радіоелектронної боротьби) та знешкодити їх, захищаючи власні канали зв'язку.
- наведення зброї - інформація РЕР дозволяє наводити артилерію, ракети та БПЛА по ворожих цілях.
- захист від підслуховування - РЕР допомагає захистити власні канали зв'язку від ворожого підслуховування.

Сучасні бойові дії – це не лише битва танків та солдатів, а й змагання інтелектів. РЕР є основним інструментом у цьому протистоянні, дозволяючи отримувати перевагу завдяки знанням про ворога.

Для визначенні місцезнаходження ворожих радіовипромінюючих засобів можливо використовуавти один з методів радіорозвідки так зване «Полювання на лисиць» (англ. fox hunting, RDF - Radio Direction Finding). Цей метод використовується з часів Другої світової війни. «Полювання на лисиць» може бути чудовим способом для набуття навичок та проведення злагодження підрозділів тактичної ланки управління в таких напрямках як радіоелектронна розвідка, командна робота, вирішення питань та отримання технічних навичок.

УДК 621.43

Погоня Д.М., курсант 292-А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Глущенко М.О., старший викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ТА СКЛАД КОМПЛЕКСНИХ СИСТЕМ ОХОРОНИ ПЕРИМЕТРА

Охорона периметра будь-якого об'єкта – комплексне завдання, яке можна вирішити лише шляхом ретельного планування та оцінки всіх факторів, які можуть впливати на безпеку об'єкта, доцільність впровадження технічних та інженерних рішень, покликаних вчасно виявити загрозу вторгнення зловмисника, уповільнити або припинити його просування та захистити матеріальні цінності.

Охорона об'єкта, як правило, включає три основні рубежі.

Перший рубіж охорони - охорона периметра: сюди відносяться всілякі огорожі (паркани, ворота, хвіртки, шлагбауми, турнікети) із запірними механізмами (електромагнітними та іншими замками), периметральна система контролю та управління доступом (зчитувачі індивідуальних карт доступу та інше), датчики руху, система відеоспостереження, засоби оповіщення, зовнішні пости охорони, система освітлення.

Другий рубіж охорони – охорона об'єкта: це двері посиленої конструкції, ставні-жалюзі, датчики розбиття скла, датчики руху, герконові та вібраційні датчики, відеокамери, системи контролю та управління доступом.

Третій рубіж охорони, що відповідає за захист безпосередньо матеріальних цінностей на об'єкті та розмежування прав доступу до різних приміщень (це внутрішні пости охорони, системи контролю та управління доступом, турнікети, рамки металошукачів, сейфи, двері зі зчитувачами карток, внутрішня система відеоспостереження).

Усі технічні засоби та системи охорони першого, другого та третього рубежу можуть бути інтегровані в єдиний комплекс для підвищення ефективності, швидкості реагування, економії ресурсів та матеріальних засобів.

Охорона периметра в цій системі – перша та найважливіша, оскільки саме від її складу, можливостей та надійності реалізації залежить, наскільки успішним буде подальше просування зловмисника (в ідеалі – ще на підступах до зовнішньої лінії огорож), локалізувати місце ймовірного перетину ним периметра та запобігти проникненню углиб території об'єкта.

Як правило, розрізняють п'ять основних типів систем охорони периметра, залежно від технології, за якою система визначає вторгнення на територію та виду сигналу: інфрачервоні системи, вібраційні системи, радіопроменеві системи, радіохвильові системи, ємнісні системи.

Склад та функціональні вимоги до системи охорони периметра розробляються в індивідуальному порядку залежно від типу, масштабів об'єкта та його території, топографії та конфігурації ділянок, особливостей зонування, рельєфу місцевості, наявності природних перешкод, інфраструктури, особливостей навколишнього середовища, погодних та кліматичних умов, що переважають у даному регіоні у різний час.

Основними критеріями якісної периметральної системи захисту є:

- відсутність «сліпих зон» і ділянок периметра, неохоплених контролем, включаючи ділянки з природними перешкодами (водні об'єкти, рослинні насадження, яри, урвища, скелі та інше);
- скритність обладнання;

- можливість налаштування системи з метою уникнути її реагування на впливи, що не є загрозою (наприклад, падіння листя, рух тварин, опади, вібрація від транспорту, що проїжджає, гучні звуки тощо);
- мінімальна чутливість до електромагнітних та радіоперешкод;
- можливість ефективної інтеграції з іншими системами охорони та захисту (відеомоніторинг, системи контролю та управління доступом, сигналізація на об'єкті);
- наявність дублюючих підсистем контролю та оцінки ситуації.

УДК 623.55.02

Погоня Д.М., курсант 292 навчальної групи, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Малюк В.Г., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

КОМП’ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ РАДІОКАНАЛУ VHF/UHF ДІАПАЗОНУ ВІД РОЗВІДУВАЛЬНОГО РАДІОПРИЙМАЧА ПРОТИВНИКА

Актуальність роботи. Досвід сучасних воєнних конфліктів свідчить про суттєве посилення ролі технічних засобів радіорозвідки та спостереження, які в масштабі часу, близькому до реального, дають змогу найточніше визначити координати об’єктів і виконувати прослуховування каналів радіозв’язку. Засоби мобільного радіозв'язку, які наразі використовуються частинами та підрозділами правоохоронних органів України мають недостатній рівень захисту від прослуховування розвідувальним приймачем противника (РПП). Актуальність роботи обумовлюється необхідністю підвищення захищеності каналів мобільного радіозв'язку VHF/UHF діапазону від несанкціонованого прослуховування.

Мета роботи полягає у розробці комп’ютерної моделі роботи радіоканалу VHF/UHF діапазону, яка дозволить зробити висновок про захищеність радіообміну від розвідки із врахуванням дальності дії радіозасобів радіоканалу та РПП.

У результаті проведеної роботи була розроблена комп’ютерна модель радіоканалу VHF/UHF діапазону, яка дозволяє зробити висновок про розвідзахищеність радіообміну із врахуванням дальності дії радіозасобів

радіоканалу та РРП. При цьому важливим моментом є врахування електромагнітної доступності (ЕМД) джерел радіовипромінювання. Враховується чутливість розвідувального приймача, потужність передавачів радіоканалу та форма цифрованої ДС їх антен, масштаб карти, втрати потужності сигналу залежно від характеристик місцевості.

На основі модифікованого хвильового алгоритму розроблений алгоритм обчислення меж зони ЕМД радіозасобу каналу мобільного радіозв'язку для прослуховування розвідувальним приймачем противника. Алгоритм характеризується простотою, високою швидкістю та надійністю розрахунків.

Висновки. Математична модель та алгоритм реалізовані у програмі обчислення стану захищеності від розвідки радіоканалу VHF/UHF діапазону в умовах роботи РРП із врахуванням зон ЕМД джерел радіовипромінювання Програма може бути використана для організації розвідзахищеної роботи каналів мобільного радіозв'язку, які використовуються у тактичних ланках управління частинами та підрозділами правоохоронних органів України.

УДК 623.55.02

Погоня Д.М., курсант 292А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Фик О.І., професор кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙМАЧІВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ DVBH І DMB У ІНФРАСТРУКТУРІ ЦИФРОВОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ DVBT І РАДІО DAB В УКРАЇНІ

В результаті вивчення низки нормативних документів у галузі телекомунікації накопиченого практичного досвіду роботи з проектними організаціями та безпосередньо технічними службами операторів мобільного, супутникового та кабельного зв'язку, а також вивчення продукції зарубіжних фірм виробників склалася концепція використання інфраструктури цифрового телебачення DVBT і радіо DAB для якісної передачі телерадіосигналу у форматі DVBH і радіо DMB відповідно.

Метою досліджень є розробка рекомендацій використання приймачів телебачення DVBH і DMB для якісної передачі сигналів телебачення та радіомовдення з використанням інфраструктури цифрового телебачення DVBT і радіо DAB в Україні та Західній Європі .

Об’єкти дослідження – приймачі телебачення DVBH і DMB у інфраструктурі цифрового телебачення DVBT і радіо DAB в Україні.

Предмет дослідження – продуктивність різних телекомунікаційних систем (DVBT, DAB тощо) та мереж (мобільного, супутникового та кабельного зв'язку) щодо можливості забезпечення якісної передачі і приймання сигналів цифрового телебачення.

Висновок:

У разі, коли смуга пропускання LTEсигналу становить 10МГц, він може впливати на верхню сторону спектра сигналу T2Lite (з 794 до 798 МГц). Це означає видимі артефакти при прийомі DTV або повна відмова від отримання бажаного DVBT2Lite сигналу. Звичайно, рівень впливу виникнення перешкод залежить від рівня небажаного сигналу.

Тобто необхідна розробка пропозицій щодо використання існуючих та перспективних телекомунікаційних мереж щодо забезпечення трансляції якісного цифрового телебачення та радіомовлення.

УДК 355.5

Рукавець О.В., командир 291 навчальної групи, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Власов К.В., старший викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ КОМУНІКАЦІЙНОГО ВУЗЛА ЗВ’ЯЗКУ ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ РОЗТАШОВАНОГО ОКРЕМО ВІД ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ В ІНТЕРЕСАХ ЯКОГО ВІН РОЗГОРНУТИЙ

Охорона і оборона організовуються з метою не допустити проникнення розвідки противника до місця розташування вузла зв’язку (ІТВ), станцій, військових частин (підрозділів) зв’язку, виключити можливість раптового нападу його повітряних десантів і розвідувально-диверсійних груп. В районах розташування (розгортання) встановлюється особливий порядочку руху особового складу та техніки.

Побудова системи наземної охорони і оборони ВЗ ПУ може включати: зони безпеки вузлів зв’язку пунктів управління (далі – ВЗ ПУ) та сектори відповідальності підрозділів, що виконують завдання його охорони і оборони; бойовий порядок (шикування) всіх сил та засобів, які визначені для здійснення охорони і оборони ВЗ ПУ від наземного противника (включає в себе бойові

порядки (шикування) штатних підрозділів охорони, приданих підрозділів охорони та особового складу ВЗ ПУ, який виділений для несення безпосередньої охорони; систему опорних пунктів, позицій сторожової і безпосередньої охорони, вогневих позицій; систему вогню; систему технічних засобів охорони; систему інженерних загороджень.

Основні зусилля підрозділів (сил) охорони при охороні і обороні ВЗ ПУ зосереджуються на очікуваних напрямках дій наземного противника й утримання району місцевості, де розгорнуті елементи ВЗ ПУ.

Побудова системи охорони і оборони ВЗ ПУ повинна створювати наростаючу протидію, яка дозволяє не допустити прориву противника до ВЗ ПУ та створює умови для розгрому (знищення) противника.

Район місцевості, де розгортається ВЗ ПУ, а також підступи до нього, в залежності від наявних підрозділів (сил) охорони, доцільно поділити на три зони безпеки та необхідну кількість секторів відповідальності. Розміри зон і секторів вибираються в залежності від рельєфу місцевості, рослинності, наявності річок (водойм) доріг та населених пунктів.

Можливі наступні зони безпеки: зона безпеки «А» – зона безумовної безпеки – ділянка (район) місцевості, де розгорнуті безпосередньо елементи ВЗ ПУ в межах якого необхідне досягнення цілковитої безпеки життєдіяльності особового складу ВЗ ПУ; зона безпеки «Б» – зона загальної безпеки – та частина району розгортання ВЗ ПУ, яка в цілому контролюється нашими силами, життєдіяльність особового складу в межах якої є безпечною при виконанні певних заходів особистої та колективної безпеки, а сили наземного противника при проникненні в межі цієї зони будуть своєчасно виявлятися та будуть зазнавати вогневого впливу наших підрозділів і послідуючому розгрому (знищенню); зона безпеки «В» – зона часткової безпеки – район (ділянка) місцевості на підступах до району розгортання ВЗ ПУ, який контролюється силами підрозділів охорони і в межах якого безпека життєдіяльності особового складу може бути забезпечена виділенням додаткових сил охорони і оборони при його перебуванні і переміщенні в цій зоні.

Сектори відповідальності визначаються для закріплення за підрозділами охорони (штатними та приданими) та підрозділами ВЗ ПУ певної частини району розгортання ВЗ ПУ, в межах якого призначений командир підрозділу охорони відповідає за охорону і оборону ВЗ ПУ на своєму напрямку і несе повну відповідальність за недопущення дій наземного противника. В межах свого сектору командир підрозділу користується правом прийняття рішень на застосування підпорядкованих сил і засобів проти наземного противника і здійснює управління ними під час дій.

УДК 355.424.3:004

Саввова П.В., курсант навчальної групи НБ-232, Навчально-науковий гуманітарний інститут Національної академії Служби безпеки України, солдат;

Черновол Є.О., викладач кафедри оперативно-тактичної підготовки навчально-наукового тренінгового центру оперативно-бойової підготовки, Національна академія Служби безпеки України, капітан

ВІЙСЬКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ У ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ

У сучасному світі інформація стає одним з ключових факторів успіху в будь-якій сфері, включаючи військову та правоохоронну. Військовий зв'язок та інформатизація (далі ВЗІ) забезпечують збір, обробку та передачу інформації, необхідної для прийняття рішень на полі бою або під час розслідування злочинів. Швидкість та точність отримання певної інформації можуть вирішувати долю військових операцій та правоохоронних розслідувань.

ВЗІ відіграє все більш важливу роль у сучасних військових формуваннях. Це пов'язано з тим, що інформація стає ключовим фактором успіху в бойових діях. Військові формування, які мають кращий доступ до інформації та можуть ефективніше її обробляти, мають значну перевагу над своїми противниками.

Серед основних завдань ВЗІ у сучасній військовій справі потрібно зазначити забезпечення стійкого та захищеного зв'язку між органами управління, штабами та підрозділами. Саме це допоможе надати доступ до обміну важливою тактичною інформацією. Іншим важливим завданням є налаштувати збір та обробку даних про противника, обстановку та власні сили, щоб будувати раціональніші стратегії знищення ворога. ВЗІ також надає змогу організувати управління військами та зброєю в режимі реального часу, що значно полегшує виконання бойового завдання.

В Збройних Силах України (ЗСУ) та інших військових формуваннях ВЗІ використовуються для управління військами та зброєю на всіх рівнях, від найвищого командування до окремих солдатів. Кращої розвідки та ведення бойових дій разом із організацією тилового забезпечення. Надійнішого та секретнішого зв'язку з цивільними органами влади та населенням. Щодо правоохоронних органів України, то в них ВЗІ використовуються для розслідування злочинів, запобігання злочинності, підтримці громадського порядку, захисту державного кордону.

Варто зазначити, що впродовж останніх років в Україні значні зусилля спрямовані на розвиток та модернізацію ВЗІ. Впроваджуються новітні технології зв'язку, такі як цифрові радіостанції, супутниковий зв'язок та оптоволоконні

мережі. Створюються автоматизовані системи управління військами, бойовими діями та тиловим забезпеченням. Вдосконалюються системи захисту інформації від кібератак.

Зокрема, у рамках політики цифрової трансформації визначено стратегічні цілі на період до 2025 року та подальшу перспективу:

- розвиток Збройних Сил України як сучасної цифрової армії, шляхом впровадження Єдиного оборонного інформаційного середовища;
- цифровізація Міністерства оборони на продуктивний, інтелектуальний та ефективний центральний орган виконавчої влади та військового управління;
- формування людського капіталу, створення привабливих умов військової служби (працевлаштування) для кваліфікованих фахівців, сприяння розвитку освіти у сфері інформаційних технологій та підвищення рівня цифрової грамотності;
- забезпечення розвитку та впровадження інформаційних технологій у військових формуваннях;
- розвиток інноваційних технологій, впровадження високотехнологічної продукції та створення сприятливого середовища для реалізації «стартапів» в оборонному секторі;
- забезпечення інформаційної безпеки (в тому числі кібербезпеки);
- опанування інформаційної сфери збройних конфліктів, підготовка та здійснення кіберзахисту;
- ефективне управління цифровою трансформацією в правоохоронних органах.

На основі цих стратегічних цілей триватиме розробка нормативно-правових актів, планів та розпорядчих документів у сфері національної оборони України. Документи щодо політики цифрової трансформації не є незмінними і будуть оновлюватися відповідно до змін безпекового середовища, появи нових технологій, озброєнь та військової техніки, а також перспективних тенденцій розвитку ІТ-індустрії.

Таким чином, основними цілями розвитку системи зв'язку Збройних Сил України є створення єдиного інформаційно-комунікаційного середовища. Впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій, створення єдиного середовища на основі впровадження протоколів обміну інформацією, комплексів, систем та засобів зв'язку. Такі технології дозволять обмінюватися всіма видами інформації між органами влади та пунктами управління (на всіх рівнях) з відповідною пропускною спроможністю, надійністю та достовірністю.

Інформатизація є незворотним процесом у розвитку військових формувань. Військові формування, які не зможуть йти в ногу з цим процесом, ризикують втратити свою боєздатність.

УДК 355.5

Семків Є.А., курсант 291 навчальної групи, Національна академія Національної академії Національної гвардії України, солдат;

Власов К.В., старший викладач кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, службовець

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ КОМУНІКАЦІЙНОГО ВУЗЛА ЗВ'ЯЗКУ ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ РОЗТАШОВАНОГО СПІЛЬНО З ПУНКТОМ УПРАВЛІННЯ В ІНТЕРЕСАХ ЯКОГО ВІН РОЗГОРНУТИЙ

З метою забезпечення безпеки розгортання опорних і допоміжних вузлів зв'язку, підсилювальних пунктів, що обслуговуються, проміжних радіорелейних і тропосферних станцій, наземних радіоретрансляційних пунктів, обмінних пунктів ФПЗ та інших елементів системи зв'язку охорона здійснюється переважно в районах розташування військ (сил). Охорона та оборона елементів системи зв'язку здійснюється, як правило, силами військових частин (підрозділів) зв'язку в тісній взаємодії з частинами і підрозділами охорони пунктів управління.

При спільному розташуванні ВЗ та пункту управління, в інтересах якого він розгортається, всі заходи охорони та оборони здійснюються у відповідності до плану охорони і оборони пункту управління.

Особовий склад ВЗ ПУ та його штатні підрозділи охорони відповідно до плану охорони і оборони пункту управління можуть залучатись, як для забезпечення охорони і оборони пункту управління у визначених зонах (секторах), так і в складі бойових порядків підрозділів охорони пункту управління.

Район місцевості, де розгортається ВЗ ПУ, а також підступи до нього, в залежності від наявних підрозділів (сил) охорони, доцільно поділити на три зони безпеки та необхідну кількість секторів відповідальності. Розміри зон і секторів вибираються в залежності від рельєфу місцевості, рослинності, наявності річок (водойм) доріг та населених пунктів.

Бойовий порядок підрозділів охорони ВЗ ПУ, при ведені ними охорони і оборони в межах визначеного сектору, як правило, включає:

- підрозділи охорони першого ешелону (готують рубежі та позиції охорони і оборони у визначеному секторі);

- підрозділи охорони другого ешелону (готують рубежі та позиції охорони і оборони в районі розташування елементів (об’єктів) пункту управління);
- резерв (займає район зосередження поблизу пункту управління, або на напрямку можливого прориву противника;
- група охорони виконує завдання складом контролерів постів з посиленим перепускним режимом до відповідних робочих місць пункту управління;
- органи комендантської служби, які безпосередньо підпорядковані начальнику охорони і оборони пункту управління;
- підрозділи, що здійснюють безпосередню охорону і оборону своїх районів розгортання шляхом виставлення чатових, секретів, патрулів, засад і інших органів охорони і оборони.

Підрозділи, що діють у складі ВЗ ПУ і залучаються до здійснення безпосередньої охорони (у єдиній системі охорони і оборони ВЗ ПУ) під керівництвом начальника охорони і оборони ВЗ ПУ здійснюють безпосередню охорону і оборону своїх районів розгортання шляхом виставлення чатових, секретів, патрулів, засад і інших органів охорони і оборони. У разі нападу (прориву) противника вони спільно з підрозділами охорони відбивають напад і діють в цей час за планом і згідно команд начальника охорони і оборони ВЗ ПУ.

УДК 004.715

Фросіняк С.С., курсант 292 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Ушаков В.А., старший викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМ ВІДДАЛЕНОГО РОБОЧОГО СТОЛА В ІНТЕРЕСАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЬ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Проведений аналіз програм Віддаленого Робочого Стола (далі ПВРС) на прикладі TeamViewer, AnyDesk, Remote Desktop Connection, Zoho Assist, Splashtop, Chrome Remote Desktop, вказує на низку функцій цих програм,

які актуальні для використння в інтересах інформатизації діяльності підрозділів та які можуть мати значний вплив на підвищення ефективності виконання повсякденних завдань за рахунок надання віддаленому користувачу безпосереднього доступу до керування будь яким комп'ютером з будь-якого віддаленого робочого місця незалежно від географічного розташування, за умови наявності доступу до мережі Інтернет.

Переваги застосування ПВРС:

- підвищення мобільності: ПВРС дозволяють військовослужбовцям отримувати доступ до необхідних їм комп'ютерів з будь-якого місця, де є доступ до Інтернету, що веде до збільшення їх продуктивності та ефективності, наприклад: при обмеженій кількості висококваліфікованих фахівців, не матиме сенсу відряджати їх до інших місць для виконання завдань в області інформатизації, в зв'язку з отриманням можливості виконати їх з одного робочого місця дистанційно;
- підвищення безпеки: ПВРС забезпечують більш високий рівень безпеки, ніж традиційні методи доступу до комп'ютерів, завдяки надійному шифруванню даних та можливості застосування двофакторної аутентифікації; керування віддаленими комп'ютерами, робота над проектами та обмін файлами здійснюється напряму без участі третіх осіб по зашифрованому каналу зв'зку;
- зниження витрат: ПВРС можуть допомогти зменшити часові та матеріальні витрати на ІТ-інфраструктуру, за рахунок зникнення необхідності будувати окремі інформаційні системи, особливо в умовах постійного переміщення підрозділів та розташування поза пунктами постійної дислокації;
- сумісність з різними операційними системами: провідні ПВРС забезпечують взаємодію робочих місць, виконання функцій програмного забезпечення щодо доступу до віддалених комп'ютерів та їх адміністрування незалежно від встановленої операційної системи та мають відповідні додатки для кожної операційної системи (враховувати під час вибору ПВРС).

Можливі сфери застосування:

- віддалене адміністрування: ПВРС можуть використовуватися для адміністрування комп'ютерів, серверів, мережевого обладнання у польових умовах, в тому числи програмування засобів зв'зку.
- співпраця: ПВРС можуть використовуватися для спільної сумісної роботи над документами (текстовими, графічними та інш.) та проектами, з різних географічно окремо розташованих робочих місць;
- навчання: ПВРС можуть використовуватися для проведення онлайн-навчання особового складу (занять, курсів, тренінгів та інш.) у режимі реального часу у відриві від пунктів постійної або тимчасової дислокації;

– аналітика: ПВРС можуть використовуватися для швидкого, безпосереднього аналізу даних з залученням різних фахівців з географічно віддалених робочих місць.

Виявлені вразливості та недоліки:

– безпека: ПВРС можуть бути вразливими до кібератак, а тому важливо використовувати ПВРС з високим рівнем безпеки та дотримуватись організаційних заходів для захисту інформації з обмеженим доступом;

– пропускна здатність: деякі ПВРС можуть потребувати значної пропускної здатності, тому важливо мати надійне підключення до Інтернету, щоб використовувати ПВРС ефективно, але наразі це не критично, в польових умовах характеристик, які забезпечують мобільні оператори або обладнання Starlink, цілком достатньо.

– навчання: користувачам може знадобитися додаткове навчання, щоб використовувати ПВРС ефективно, але інтерфейс провідних ПВРС інтуїтивно зрозумілий, тому навчання може реалізовуватись в межах самостійної підготовки.

Висновки: ПВРС можуть мати значний вплив на повсякденну діяльність підрозділів в сфері інформатизації.

На етапі вибору ПВРС важливо ретельно оцінити її переваги і недоліки, а також задачі які плануються до вирішення.

Найбільш широким функціоналом, безпековими характеристиками відрізняються ПВРС TeamViewer та AnyDesk, менш функціональними, розрахованими на індивідуальне використання - безкоштовні Remote Desktop Connection (вбудована в ОС Windows) та Chrome Remote Desktop (від Google).

УДК 621.384.3

Штиба М.В., курсант 292-А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академії Національної гвардії України, солдат;

Воронін О.І., старший викладач кафедри військового зв’язку та інформатизації, Національна академії Національної гвардії України, службовець

СУЧАСНІ АКУСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ОБ’ЄКТІВ

Підвищення вимог до безпеки режимних приміщень вимагають застосовувати різноманітні засоби виявлення. Одними з найперспективнішими є акустичні засоби виявлення.

Метою роботи є аналіз ефективності та можливих способів застосування акустичних засобів виявлення різних частотних діапазонів.

Акустика (від грец. ακουστικός - чутний, такий, що сприймається на слух), у вузькому значенні слова - вчення про звук, тобто про пружні коливання та хвилі у газах, рідинах і твердих тілах, чутних людським вухом (частоти таких коливань знаходяться у межах від 16 Гц до 20 кГц); у широкому сенсі - область фізики, що досліджує властивості пружних коливань та хвиль від найнижчих частот (умовно від 0 Гц) до гранично високих частот 10^{12} - 10^{13} Гц. Фізичні особливості пружинних хвиль покладені в основу застосування акустичних сповіщувачів, які використовуються для блокування закритих приміщень. В залежності від частоти використовуються інфразвукові хвилі – від 0,001 Гц до 16 Гц; звукові - від 16-20 Гц до 15-20 КГц; ультразвукові - від 15-20 КГц до 1 ГГц.

Інфразвукові датчики реагують на низькочастотні флуктуації (коливання) тиску повітря в закритому обсязі об'єкта, що охороняється. Іноді такі датчики так і називають - датчик флуктуацій. Зміни тиску можуть виникати при відкриванні дверей, вікон, кватирок, при силовому впливі на зовнішні і внутрішні стіни та перекриття, їхньому руйнуванні. Завдяки пасивному принципу дії інфразвукових датчиків, їх практично неможливо виявити. НЧ коливання легко проникають через перегородки і щілини, тому зона дії датчика не обмежується окремим приміщенням, а охоплює частину сусідніх. У робочому режимі датчик не реагує на присутності людей, на теплові впливи і вібрації. Це унікальна властивість датчика дозволяє проводити в приміщенні, що знаходиться під охороною, різноманітну роботу. Датчик можна розміщувати у сейфі (металевій шафі). Зовнішні флуктуації тиску будуть проникати у нього через щілини й ущільнення, тобто в цьому випадку сповіщувач охороняє і приміщення, і сейф (шафу), і сам надійно захищений від виведення з ладу порушником. При зменшенні чутливості датчик буде реагувати тільки на розкриття сейфа (шафи). Для охорони відособлених приміщень і будинків застосовується датчик, що має автономне живлення і радіопередавач. Прилад встановлюється в будь-яке місце приміщення й у випадку несанкціонованого проникнення передає сигнал тривоги по радіоканалу на пункт охорони.

Звукові датчики найчастіше використовують як детектори биття скла (ДБС). Вони призначені для реєстрації навмисного руйнування скляних конструкцій: вікон, вітрин і ін. Вони реагують на звук битого скла й удару об скло, а також аналізуючи спектр звукових шумів у приміщенні, дозволяють безконтактно контролювати цілісність скла розміром більш 20х20см. ДБС застосовуються з дротовим підключенням та за бездротовою технологією. ДБС забезпечують такі важливі переваги, як відсутність яких-небудь елементів

на поверхні скла, що охороняється, і можливість контролю декількох вікон одним детектором.

Ультразвукові датчики призначені для охорони закритих приміщень для виявлення руху чи зміни об’єму в зоні, що охороняється і характеризуються високою чутливістю, але низкою стійкістю до завад.. В датчиках використовується акустичні хвилі з частотою 19000-70000 Гц. Ультразвуковий сповіщувач використовує принцип активної локації. У контрольованому повітряному просторі сповіщувач створює поле акустичних хвиль ультразвукового діапазону. Параметри створеного поля постійно контролюються сповіщувачем. Поява в зоні виявлення людини призводить до зміни характеристик поля. Це відбувається за рахунок відомих фізичних ефектів (реверберація, дифракція, інтерференція, ефект Допплера і ін.). При виході контрольованих параметрів за нормовані межі сповіщувач формує повідомлення про тривогу. Активний принцип дії й застосовуваний у сучасних ультразвукових сповіщувачах автоматичний контроль каналу «випромінювач-приймач» забезпечує ним надійний захист від саботажу (маскування, ушкодження й т.п.). Ультразвуковий сповіщувач здатний забезпечити раннє (із часом затримки менш однієї хвилини) виявлення вогнища загоряння в охоронюваному приміщенні, що дає можливість зробити оперативну ліквідацію пожежі на початковій стадії й зберегти матеріальні цінності. До недоліків ультразвукових сповіщувачів варто віднести залежність зони виявлення від акустичних властивостей приміщення.

Акустичні засоби виявлення різних частотних діапазонів досить ефективні при блокуванні режимних приміщень. Вони знаходять своє суттєве місце в загальній системі охорони об’єктів.

ПІДСЕКЦІЯ 2.4
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Керівник підсекції - старший викладач кафедри фізичної підготовки та спорту майор Оленченко В.В.;

Секретар підсекції - старший викладач кафедри фізичної підготовки та спорту підполковник Анацький Р.В.

УДК 355.5.36

Гейко А.О., курсант 101 навчальної групи, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ;

Приходько Ю.П., к.ю.н., доцент, доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В умовах воєнного стану Військовослужбовці Національної гвардії України беруть активну участь у виконанні завдань з відновлення миру та правопорядку на Сході України. Практично повсякчас вони знаходяться в умовах напружених фізичних навантажень і від того, наскільки військовослужбовець фізично підготовлений, залежить не тільки ефективність виконання поставлених перед ним службових завдань, а й життя та здоров'я. У зв'язку з вимогами бойової готовності військ, роль фізичної підготовки, як основного засобу забезпечення фізичної готовності особового складу, значно зростає в умовах проведення сучасних збройних конфліктів. Ця теза розглядає ці проблеми та вказує на шляхи підвищення якості фізичної підготовки військовослужбовців в підрозділах Національної гвардії України у контексті воєнного стану.

Як зазначається у нормативних документах, регламентуючих організацію та проведення фізичної підготовки серед військовослужбовців, фізична підготовка є основним предметом бойової і спеціальної підготовки військовослужбовців в Національній гвардії України та має забезпечувати необхідний рівень їх фізичної готовності до виконання завдань за призначенням. Згідно наказу МВС України

№ 1067 від 13.10.2014 «Про затвердження Інструкції з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України» ця Інструкція визначає комплекс заходів щодо організації та проведення фізичної підготовки з військовослужбовцями Головного управління Національної гвардії України, оперативно-територіальних об'єднань, з'єднань, військових частин, підрозділів, вищих військових навчальних закладів (далі - ВВНЗ), навчальних військових частин (центрів), баз, установ та закладів Національної гвардії України (далі - військові частини).

Серед основних проблем, які стикаються військово службовці НГУ у процесі фізичної підготовки під час воєнного стану, можна виділити наступні:

1. Недостатній рівень фізичної активності, відсутність системного підходу до тренувань, недостатню увагу до здоров'я та харчування, а також проблеми з обладнанням і спортивною інфраструктурою. Такі проблеми можуть впливати на загальну готовність військових до виконання своїх обов'язків та на їхню здатність впоратися з викликами на полі бою.

2. Недостатня мотивація військовослужбовців до занять фізичною підготовкою, недостатня кваліфікація інструкторів з фізичної підготовки, а також відсутність чітких стандартів і критеріїв оцінки фізичної форми.

3. Проблеми з відновленням після травм та недоліками у впровадженні сучасних методів тренувань і фізичної реабілітації.

4. Недостатня інтеграція сучасних технологій у процес фізичної підготовки, таких як використання віртуальної реальності, сенсорних пристроїв для відстеження прогресу та інтерактивних тренувань. Відсутність таких інновацій може обмежувати ефективність тренувань та можливість адаптації до сучасних вимог у фізичній підготовці.

5. Недостатня увага до розвитку спеціальних навичок і тактичної підготовки через фізичні тренування. Важливо не лише підтримувати загальний рівень фізичної форми, але й акцентувати увагу на техніці військових дій, тактичному розумінні та реакції на стресові ситуації під час бойових дій.

6. Різке підвищення вимог до психофізичного стану військовослужбовців НГУ, здатних витримати специфіку сучасного бою, адекватно володіти якісно новим озброєнням і бойовою технікою.

Для вирішення цих проблем важливо розробити такі заходи:

1. Систематичні тренування: Регулярні фізичні тренування з метою підтримання і покращення загальної фізичної форми.

2. Розробка програм тренувань: Розробка і впровадження індивідуальних і групових програм тренувань, які відповідають потребам і можливостям кожного військовослужбовця.

3. Медичний контроль: Проведення регулярних медичних оглядів для виявлення проблем, пов'язаних з фізичною підготовленістю, і розробка індивідуальних планів відновлення здоров'я.

4. Підготовка інструкторів: Підготовка кваліфікованих інструкторів, які можуть ефективно проводити тренування з фізичної підготовки. Донесення інформації про ефективність впливу засобів і методів фізичної підготовки, демонстрація власного прикладу, формування вмінь у військовослужбовців НГУ самостійно контролювати рівень фізичної підготовленості і функціональний стан свого організму.

5. Мотивація: Створення стимулів для військовослужбовців для досягнення високого рівня фізичної підготовки, таких як нагороди та похвали.

6. Використання сучасних методів: Застосування сучасних методів тренувань, включаючи технології віртуальної реальності та інші інноваційні засоби.

Ці заходи допоможуть покращити фізичну підготовленість військовослужбовців у підрозділах НГУ, що в свою чергу позитивно вплине на їх загальну готовність до виконання службових обов'язків. Також не менш важливим є проведення фізичної підготовки в умовах перебування в зоні проведення антитерористичних операцій. Вона повинна проводитися з урахуванням характеру і особливостей службово-бойової діяльності підрозділів, оперативної обстановки, місця дислокації підрозділу. Основна мета фізичної підготовки в даних умовах – збереження фізичної працездатності, досягнутого раніше рівня фізичної тренованості і підтримки постійної готовності до дій з максимальним фізичним навантаженням, зменшення дефіциту рухливої активності, а також швидкого відновлення після фізичних та психічних навантажень службово-бойових завдань.

Тому з метою підвищення рівня підготовки пропонується провести додаткові дослідження вимог службово-бойової діяльності військовослужбовців НГУ, переглянути методику фізичної підготовки, проведення антитерористичної операції, розробити оптимальну програму фізичної підготовки особового складу, виключивши малоефективні вправи та вправи, що вимагають значних витрат часу, потребують складного або спеціального обладнання (тренажерів), і зосередитися на найбільш доцільних і прикладних вправах, які дозволяють підтримувати свій фізичний стан на належному рівні за екстремальних обставин.

УДК 796.414.4

Горай В.О., курсант 2 відділення 292-Б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Катихін В.М., викладач кафедри фізичної підготовки та спорту, Національна академія Національної гвардії України, капітан

КОРИСНІ ТА АКТУАЛЬНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ, ЯК ЗБІЛЬШИТИ КІЛЬКІСТЬ ЗГИНАНЬ І РОЗГИНАНЬ РУК В УПОРІ НА БРУСАХ

Велику увагу у програмі підготовки всіх військовослужбовців Національної гвардії України приділяється фізичній підготовці та спорту.

У нашій роботі ми розглянемо актуальні поради для курсантів Національної Академії Національної гвардії України, щодо збільшення кількості та якості згинань і розгинань рук в упорі на брусах.

На всіх етапах навчання у Національній Академії Національної гвардії України викладачі кафедри фізичної підготовки та спорту всебічно розвивають та удосконалюють фізичні якості курсантів різноманітними фізичними вправами. Під час навчання, курсанти для подальших потреб при виконанні службово-бойових завдань розвивають такі фізичні якості, як: сила, швидкість, витривалість та спритність.

Обов'язково перед тим, як курсант почне займатися фізичним навантаженням, він повинен упевнитися, що він дотримуються всіх мір безпеки.

Для розвитку фізичної якості, такої як сила, існує цілий комплекс вправ. Однією з них є згинання і розгинання рук в упорі на брусах. Щоб підвищити кількість та якість згинань і розгинань рук в упорі на брусах, курсанту необхідно приділяти багато часу та працювати наполегливо.

Перед початком виконання усіх фізичних навантажень та цієї вправи зокрема, обов'язково проводиться підготовча частина. Вона служить для розігріву м'язів та суглобів. Основна мета підготовчої частини - зменшити ризик травм та зробити тренування якісним.

Підготовча частина може бути поділена на три основні етапи, кожен із яких має важливе значення.

Кардіо - біг, який підготовляє легені та серце до навантаження.

Суглобова розминка - кругові рухи, обертання, нахили тіла, спрямовані на підготовку суглобів, збільшення їх рухливості та зменшення ризику пошкодження.

Розтяжка - розтягування кожної групи м'язів протягом 1-2 хвилин, що допомагає уникнути травм під час тренувань.

Ці етапи є необхідними для безпечності та ефективності тренувань та підвищення результативності згинань і розгинань рук в упорі на брусах.

Щоб збільшити кількість та якість згинань і розгинань рук в упорі на брусах, впевнено і успішно виконувати нормативи фізичної підготовки, а саме вправу № 8, ми пропонуємо додатково розглянути згинання і розгинання рук в упорі на брусах різними хватами.

Згинання і розгинання рук в упорі на брусах вузьким хватом передбачають розміщення рук на вузьких брусах ближче одна до одної. Вони роблять більший акцент на м’язах трицепса, ніж на грудях та плечах.

Згинання і розгинання рук в упорі на брусах широким хватом передбачають розведення рук на брусах ширше. Вони націлені на розвиток м’язів грудей та плечей більше, ніж на м’язи трицепса.

Якщо курсанту не вистачає сил робити згинання і розгинання рук в упорі на брусах жодним методом, йому спочатку потрібно робити згинання і розгинання рук в упорі лежачі (підготовча вправа - згідно інструкції вправа № 8А).

Після виконання якісних 15 згинань і розгинань рук в упорі лежачі за один підхід, ми впевнені, що курсант досягне певного прогресу і вже зможе робити згинання і розгинання рук в упорі на брусах.

Як підготовчу вправу ще, можна використовувати згинання і розгинання рук в упорі на брусах з резиновими петлями, котрі знімають навантаження з м’язів рук, чим полегшують умови виконання вправи.

Викладачі кафедри фізичної підготовки та спорту пропонують курсантам займатися за певною програмою три рази на тиждень, з урахуванням необхідності відпочинку для м'язів. При виконанні вправ рекомендується робити 3-4 підходи з відпочинком не більше ніж 2 хвилини між ними.

У перший тиждень рекомендується виконувати вправу 2-3 рази за підхід. У другий тиждень можна збільшити кількість до 4 разів за підхід. На третьому та четвертому тижнях рекомендується робити по 6 разів за підхід. У п'ятому та шостому тижні кількість повторів можна збільшити до 8 разів за підхід. На сьомому тижні можна спробувати виконувати вправу 10 разів за підхід.

Обов'язково буде досягнутий певний прогрес у кількості повторів. При явному прогресі, якщо курсант може виконувати вправу більше ніж 20 разів за один підхід, то радиться розглянути можливість використання додаткових обважнювачів для подальшого покращення показника сили.

Досягнення цієї мети курсантом дійсно можливе лише завдяки щільній співпраці зі своїм викладачем з фізичної підготовки та спорту протягом всього навчання. Ця співпраця включає ранкову фізичну зарядку, спортивно-масову

роботу та інші основні заняття з фізичної підготовки, а також індивідуальну підготовку. Викладач відіграє важливу роль у вдосконаленні техніки і результативності вправ, встановленні раціонального графіку навчання, та надає необхідні поради та підтримку, щоб курсант міг досягти своєї цілі в розвитку фізичних якостей.

На мою думку, по закінченню Національної Академії Національної гвардії України кожен майбутній офіцер стає всебічно розвиненим і добре фізично підготовленим. Це свідчить про важливість та успішність фізичної підготовки та навчання в академії, і такі підготовлені офіцери здатні більш ефективно виконувати свої обов'язки та завдання в Національній гвардії України. Фізична готовність є важливою складовою для забезпечення військових операцій та служби успіху.

УДК 799.3

Пастушенко О.М., курсант 2 відділення 131 навчальної групи курсу № 2 гуманітарного факультету Національної академії Національної гвардії України, солдат;

Оленченко В.В., старший викладач кафедри фізичної підготовки та спорту, Національна академія Національної гвардії України, майор

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Відомим фактором існування людини та процес її становлення як особистості є виховання. Саме ж виховання відіграє важливу роль в житті людини, оскільки воно формує її психічні властивості та утворення: темперамент, характер, цінності, навички та поведінку. Як правило, якщо людина отримує належне виховання, вона може розвивати свій потенціал, раціонально приймати рішення, встановлювати взаємини з іншими членами суспільства, а також, що є одним з важливих факторів, долати ті труднощі, які виникають під час життєдіяльності.

Виховання буває різне, але воно має формувати у особистості правосвідомість, що в свою чергу допомагає людині усвідомити свої права та обов’язки як громадянина, а також засвоювати моральні принципи, які можуть вплинути на поведінку в суспільстві. Частіше за все, виховання класифікують за напрямками розвитку, тому на даний час існує: соціальне, психологічне, економічне, естетичне, релігійне, сексуальне, національно-патріотичне, фізичне

виховання та інше. Психологи та педагоги наголошують, що кожен з видів виховання пов'язаний один з одним, так як кожен з цих напрямків має свої специфічні аспекти, які і стимулюють людину розвиватися всебічно.

Одним із розповсюджених видів виховання є фізичне, адже саме цей напрямок розвиває не тільки фізичні якості, але й психологічні особливості будь-якої людини. Як правило, регулярна фізична активність сприяє зміцненню імунної системи, покращенню серцево-судинної системи, зменшенню ризику розвитку хронічних захворювань, покращення фізичної форми та загального самопочуття. Також можна сказати, що фізичне виховання може сприяти розвитку комунікативних навичок, сприяти формування дружніх відносин та співпраці в групі, розвивати лідерські якості та спільної праці. Щодо психічних аспектів, то фізична активність сприяє виробленню ендорфінів – гормонів щастя, які покращують настрій, зменшують стрес та апатію, покращують сон та психологічний стан особистості.

В цілому, прагнення людини займатись спортом допомагає формувати дисциплінованість та впевненість, що в свою чергу впливає на розвиток самодисципліни, витривалості, цілеспрямованості та самоконтролю. Щодо дисциплінованості, то регулярна фізична активність вимагає постійного контролю над своїми вольовими зусиллями та емоційними проявами, що в свою чергу активно взаємодіє з самосвідомістю, яка допомагає людині краще розумітись на своєму тілі, його можливостях та обмеженнях, сюди ж можна віднести самовдосконалення. Деякі види фізичної активності, такі як: йога, тай-чі або біг в лісі, можуть мати медитативний ефект, допомагаючи сконцентруватися, заспокоїтись та знайти ту саму «золоту середину» в душі. Не менш важливим аспектом є взаємодія людини з природою, адже фізичне виховання на свіжому повітрі сприяє зменшення виникнення стресових ситуацій та гармонічної взаємодії між людино. та навколишнім середовищем.

Тому фізичне виховання має комплексний вплив на особистість, сприяючи її здоров'ю, психічному благополуччю, соціальним взаєминам та особистісному розвитку.

УДК: 796.02

Твердохліб Д.С., курсант 511 навчальної групи, курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Бондаренко Я.М., викладач кафедри фізичної підготовки та спорту, Національна академія Національної гвардії України, молодший лейтенант

ПОКРАЩЕННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КРОССФІТУ

У сучасному світі зростає вимога до фізичної підготовки та стану здоров'я військовослужбовця. Це обумовлено не лише загальним бажанням зберегти здоров'я, але й високими вимогами, що ставляться перед військовослужбовцем у різних сферах його військової служби, кросфіт стає не лише спортивним напрямом, але й потужним інструментом для формування характеру та підвищення ефективності навчально-тренувального процесу, особливо для курсантів військових навчальних закладів, серед яких і Національна академія Національної гвардії України відіграє ключову роль.

Курсанти Національна академія Національної гвардії України, як майбутні представники військової справи, стикаються з високими вимогами до своєї фізичної та психологічної готовності, адже вони мають бути готові до викликів будь-якого рівня складності. У цьому контексті кросфіт стає важливим елементом їхнього навчання та підготовки. Невипадково все більше військових одиниць та військових академій включають кросфіт у свої програми фізичної підготовки. Перш за все, кросфіт розвиває загальну фізичну підготовку, зміцнює м'язи, підвищує витривалість та швидкість реакції. Це особливо важливо для курсантів, які повинні мати високий рівень фізичної витривалості та міцності для успішного виконання як бойових так і спеціальних завдань, які виконують підрозділи Національної гвардії України.

Крім того, кросфіт виховує дисципліну та вольові якості. Під час тренувань курсанти навчаються працювати над собою, долати втому та стрес, що є невід'ємною частиною їхньої бойової та спеціальної підготовки. Також, кросфіт є відмінним інструментом для спільного розвитку командного духу та співпраці. Участь у кросфіті може позитивно впливати на командні ділові якості, сприяючи розвитку співпраці, лідерства, відповідальності та рішучості. Ці якості є важливими для успішної служби на посадах офіцерів у військовій сфері. Учасники кросфіту навчаються працювати разом, вирішувати завдання в групі та підтримувати один одного у досягненні спільних цілей, що створює міцну

основу для ефективної командної роботи в майбутньому на військовій службі. Не останнє місце відводиться і психологічним аспектам. Участь у кросфіті сприяє розвитку психологічних аспектів у курсантів. Вони навчаються контролювати свої емоції, реагувати на стресові ситуації та приймати рішення в умовах надзвичайних обставин. Це допомагає підготуватися до служби на посадах офіцерів, де важливо бути стійким і спроможним приймати рішення в будь-яких умовах.

Отже з усього вище сказаного можна зробити висновок, що кросфіт сприяє збільшенню витривалості, сили та впевненості курсантів, що є ключовими якостями для успішного виконання обов'язків у військовій сфері. Ця система тренувань не лише підвищує фізичну підготовку, але й робить їхній розум стійкішим до стресу та навчає ефективно працювати в команді. Таким чином, кросфіт стає не тільки засобом фізичної підготовки, але і важливим елементом формування характеру та готовності до служби курсантів Національної академії Національної гвардії України.

СЕКЦІЯ № 3
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Керівник секції – кандидат технічних наук, старший викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння, підполковник Кириченко О.О.;

Секретар секції – завідувач навчальної лабораторії кафедри інженерної механіки службовець Ядзевич Г.В.

ПІДСЕКЦІЯ 3.1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ В УМОВАХ ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Керівник підсекції – викладач кафедри автобронетанкової техніки майор Корнєв О.В.;

Секретар підсекції – завідувач навчальної лабораторії кафедри інженерної механіки службовець Ядзевич Г.В.

УДК 623.4

Бараненко С.О., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академії Національної гвардії України, солдат;

Коломицев В.М., викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АНАЛІЗ ЧИННИКІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ПРИ ФОРСУВАННІ ВОДНОЇ ПЕРЕШКОДИ

Досвід ведення бойових дій свідчить про важливість вирішення питань щодо організації технічного забезпечення при подоланні водних перешкод. Це пов’язано із виконанням конкретних заходів технічного забезпечення, що впливають на успішність виконання завдань за призначенням підрозділами НГУ. При цьому відновлення озброєння і військової техніки, особливо з бойових пошкоджень, має суттєвий вплив на організацію технічного забезпечення підрозділів. Таким чином, планування технічного забезпечення з форсуванням

водної перешкоди є актуальним питанням.

При організації і здійсненні технічного забезпечення підрозділів з форсуванням водної перешкоди слід враховувати:

- збільшення об'єму робіт, пов'язаних з підготовкою озброєння і техніки до подолання водної перешкоди та проведенням додаткового технічного обслуговування після її подолання;

- необхідність створення запасів ракет і боєприпасів в розмірах, що забезпечують успішне виконання завдань на усіх етапах вогневої поразки противника, у тому числі у проведенні артилерійської підготовки і підтримки форсування, а також завдань, пов'язаних з розмінуванням (мінуванням) місцевості на вихідному та протилежному берегах водної перешкоди;

- необхідність залучення значної частини ремонтно-відновлювальних підрозділів і засобів для забезпечення переправ на ділянках форсування, а також для надання допомоги підрозділам в підготовці озброєння і техніки до переправи;

- необхідність відновлення ОВТ на вихідному та протилежному берегах водної перешкоди;

- обмежений час роботи ремонтно-евакуаційних сил і засобів по відновленню ОВТ до виходу до водної перешкоди;

- збільшення обсягу підготовки екіпажів (розрахунків), водіїв (механіків-водіїв), особового складу взводів (відділень, розрахунків) технічного обслуговування, ремонтної роти до виконання завдань з форсуванням водної перешкоди.

Основними чинниками, що визначають особливості організації відновлення ОВТ з форсуванням водної перешкоди, є:

- розширення функцій технічної розвідки і складність її організації;

- виділення частини сил і засобів ремонтно-відновлювальних органів для надання допомоги екіпажам (водіям) по підготовці бойових машин для подолання водних перешкод під водою і на плаву;

- виділення частини сил і засобів технічного забезпечення до складу рятувально-евакуаційних груп;

- обмеження часу для відновлення пошкоджених ОВТ на вихідному березі з урахуванням необхідності своєчасної переправи ремонтних і евакуаційних засобів на протилежний берег;

- обмеження часу роботи ремонтних і евакуаційних засобів по відновленню тих, що вийшли з ладу ОВТ на ЗППМ на протилежному березі.

Таким чином, в роботі визначено основні чинники, які впливають на можливості системи технічного забезпечення вирішувати конкретні задачі в заданих умовах її функціонування. Намічено основні напрямки удосконалення заходів технічного забезпечення підрозділів НГУ при форсуванні водної перешкоди.

УДК 531.567

Барук В.В., командир 1 відділення 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Афанасьєв В.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОМИЛОК В ТЕХНІЦІ СТРІЛЬБИ З ПІСТОЛЕТА

Розглянуто фактори, що впливають на влучність стрільби із стрілецької зброї. Проведено аналіз помилок в техніці стрільби з пістолета. Визначені найбільш впливові помилки, які доцільно враховувати під час виконання стрільби із пістолетів.

Всебічне та найбільш повне дослідження факторів, які впливають на влучність стрільби із стрілецької зброї, було проведено видатними вітчизняними та закордонними вченими в галузі стрілецької справи. За результатами цих досліджень, безліч факторів, що впливають на влучність стрільби, в залежності від джерела їхнього походження, можна поділити на чотири групи:

1) зовнішні причини: атмосферні умови (зміни температури, тиску, швидкості і напрямку вітру), місцевість, на якій ведеться стрільба;

2) причини, що визначаються якостями патрона: точність виготовлення окремих елементів патрона, точність спорядження патрона, фізико-хімічні властивості пораха;

3) причини, що визначаються якостями зброї: точність виготовлення зброї, знос зброї, несправність зброї, віддача и розташування центру тяжіння, вібрація «коливання» ствола, вплив прицільних пристосувань;

4) причини, що залежать від стрілка: збирання зброї та підготовка її до стрільби, приготування до стрільби, прицілювання, здійснення пострілу, визначення поправок.

При стрільбі на великі та середні дальності влучність стрільби, в основному, визначається зовнішньобалістичними факторами (перша і друга групи причин) і точністю визначення початкових даних для внесення поправок на температуру, вітер, деривацію, кут місця цілі, швидкість руху цілі (при стрільбі по рухомим цілям) тощо. При стрільбі на короткі відстані (ближній бій) влучність стрільби, в основному, залежить від зброї та стрілка, а вплив зовнішніх умов (причин) і причин, залежних від патронів, різко ослабляється. Потрібно зазначити, що особисті якості стрілка дуже значно позначаються на

влучності стрільби у всіх випадках і особливо при стрільбі з особистої короткоствольної зброї. Здійсненний аналіз помилок в техніці стрільби з пістолета та проведені точні обчислення показали, що прицілювання - найменш важливий елемент у техніці здійснення влучного пострілу. Так при стрільбі на 25 м навіть при коливанні всієї зброї й мушки в прорізі цілика забезпечується влучення в коло діаметром 20 см, тобто в «дев'ятку» мішені № 4 (грудна фігура з колами). Отже, причина поганої стрільби криється не стільки в помилках у прицілюванні, скільки в зовсім інших помилках у техніці стрільби. Основним завданням подальших досліджень є вивчення впливу не розглянутих елементів техніці стрільби на влучність стрільби та надання практичних рекомендацій з усунення помилок, які виникають підчас стрільби з пістолета.

УДК 623.44

Бездольний Д.В., командир 1 відділення 220 навчальної групи курсу № 4 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Острижний О.В., старший викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ США

Організація вогневої підготовки в збройних силах США носить професійний і науково-обґрунтований характер. Відповідна програма і власне методика проведення занять розробляються в навчальному центрі стрільби сухопутних військ (United States Army Marksmanship Unit), що складається з семи структурних підрозділів, основним з яких є підрозділ навчального центру Форт-Бенінг. Що стосується таких специфічних напрямків вогневої (стрілецької) підготовки, як психологія і мотивація стрілка, а також ефективність стрільби, то вони розробляються і вивчаються в науково-дослідному інституті біхевіоризму і суспільних наук армії США і військових навчальних закладах.

Комплексний аналіз матеріалів з різних американських джерел по цій темі дозволив визначити наступні принципи організації вогневої підготовки в сухопутних військах США.

Перший принцип, який випливає з рекомендацій навчальних центрів, науково-дослідних інститутів і військових навчальних закладів, полягає в тому, що міткою стрільби з автоматичної зброї можна навчити практично будь-якого фізично

здорового і психічно сталого молодої людини, при дотриманні ним основної вимоги - неухильного виконання всіх рекомендацій викладача-інструктора.

Другий принцип передбачає ретельний відбір кандидатів на посади викладачів вогневої підготовки. Вони повинні:

- мати вищий рівень спеціалізації з вогневої підготовки з автоматичної гвинтівки або пістолета;

- займатися стрілецьким спортом і брати участь в змаганнях різного рівня;

- мати педагогічні здібності, щоб допомогти новобранця подолати страх, нервозність, виправити його недоліки в координації рухів, виключити самовпевненість і недбалість у поводженні зі зброєю та в підсумку на ділі сприяти йому в успішному освоєнні програми вогневої підготовки.

Підсумки практичної роботи викладачів з новобранцями аналізуються в навчальних центрах навчання міткою стрільби.

Третій принцип полягає в ретельної науково обґрунтованої розробки методики вогневої підготовки, яка передбачає її широке інформаційне забезпечення, мотивоване залучення в заняття стрілецьким спортом широких верств населення, і в першу чергу американської молоді.

Результатом аналітичних досліджень, а також вдосконалення методики організації та проведення вогневої підготовки з автоматичної гвинтівки Ml6 (і її модифікацій) і карабіна М4 стало санкціоноване американським командуванням видання тільки за останній десять років двох посібників з навчання стрільби з цього виду стрілецької зброї. Згідно з керівними документами вогнева підготовка з автоматичної гвинтівки в армії США являє собою безперервний процес, що включає наступні етапи: початкову вогневу підготовку (BRM - Basic Rifle Marksmanship); підвищену вогневу підготовку (ARM - Advanced Rifle Marsmanship); ознайомлення з навичками ведення вогню в бойових умовах (CFF - Combat Familiarization Fire) і навчання стрільбі в складі навчального (тактичного) підрозділу.

Результатом вогневої підготовки кожного військовослужбовця і, відповідно, ознакою його авторитету в підрозділі, а нерідко і в збройних силах є присуджується йому відмітний знак стрілецької кваліфікації, що носиться на лівій нагрудній кишені форми одягу. Стрілецька кваліфікація в залежності від результатів виконання кваліфікаційних стрільб включає в себе три рівні - експерт, снайпер і влучний стрілець.

Вогнева підготовка з автоматичної зброї в США починається з вивчення вимог до безпеки, матеріальної частини зброї та прийомів ведення стрільби. Однак процес початкового навчання та навчання міткою стрільби передбачає обов'язкове використання електронного та лазерного тренажерів.

УДК 355.5/36

Бєлов Д.О., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Корнєв О.В., викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, майор

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Автомобільна техніка широко використовується у Національній гвардії України. Вона має ряд переваг перед іншими видами транспорту. Автомобілі можуть без відриву пересуватись за військами, знаходитись у їх бойових порядках, забезпечувати транспортування великої маси матеріальних засобів безпосередньо у війська та виконувати евакуаційні перевезення. Автомобільна техніка завдяки своїй маневреності, гнучкості, високій прохідності та меншій уразливості є вирішальним засобом, який забезпечує тісний взаємозв'язок усіх інших видів транспорту під час перевезень.

Військовими автомобільними перевезеннями називаються перевезення військ, озброєння, військової техніки та інших матеріальних засобів, необхідних для забезпечення життя й діяльності військ. Вони виконуються транспортом підрозділу Національної Гвардії України і класифікуються по видах, підпорядкуванню, способу організації та строкам виконання.

У військових частинах Національної Гвардії України проведене вивчення та узагальнення, організація та види військових автомобільних перевезень. Розглянуті основні принципи використання автомобільної техніки при проведенні військових операцій, планування експлуатації машин та підготовка підрозділів до здійснення автомобільних перевезень та управління ними.

Також, проведений аналіз існуючих методик щодо обліку роботи та оцінки ефективності використання автомобільного транспорту у військових частинах збройних Сил України. Таким чином, проведений аналіз свідчить о методичній неповноті нормативно-закріплених підходах до оцінювання ефективності використання автомобільної техніки у військових частинах Національної гвардії України, що створює передумову до зниження рівня ефективності використання ресурсів, які виділяються на забезпечення для виконання поставлених завдань.

Коефіцієнт використання парку, характеризує ступінь використання парку машин частини, він визначається відношенням кількості машин, що беруть участь у перевезеннях Мз (експлуатаційні машини), до облікового складу Мс.

Коефіцієнт використання вантажомісткості, характеризує ступінь використання номінальної вантажопідйомності автомобіля під час перевезення визначеного виду вантажу.

Коефіцієнт використання робочого часу автомобіля, що характеризує ступінь використання часу перебування автомобіля в роботі.

Коефіцієнт використання пробігу, що характеризує в якому ступені пробіг автомобіля або групи автомобілів, що беруть участь у перевезенні, використаний для корисної роботи.

Добовий пробіг автомобіля, обумовлений як твір можливостей середньої технічної швидкості на час прямування машин за період перебування у роботі.

Продуктивність роботи автомобілів оцінюється кількістю перевезеного вантажу в тонах, або розміром транспортної роботи в т/км. за одиницю часу (час, доба).

Робота одного автомобіля пропорційна його вантажопідйомності і числу рейсів за аналізований період часу.

Робота групи автомобілів в цілому залежить від кількості машин, що знаходяться в експуатації і середніх значеннях перерахованих вище показників.

Таким чином, підводячи підсумки даної робота та спираючись на використанні в роботі керівних документів і матеріалів необхідно підкреслити важливу роль планування ефективного та правильного за призначенням використання автомобільного транспорту, що залучається до виконання поставлених завдань.

УДК 623.4

Білик Н.В., командир першого відділення 231 навчальної групи курсу № 2 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кухарець Д.В., старший викладач кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІСТОЛЕТІВ ФОРТ-12, ФОРТ-17 ТА ГЛОК-17

На сьогодні основним пістолетом сил безпеки та оборони України, як правило, є пістолети ПМ, Форт-12 та Форт-17. В країнах НАТО основним пістолетом сектору безпеки та оборони є Глок-17. З огляду на прагнення України вступити до НАТО, проведемо порівняльний аналіз пістолетів які є на озброєнні силовиків та правоохоронців Україні та країн НАТО. За основу візьмемо пістолет Форт-12, Форт-17 та Глок-17.

Форт -12 та Форт-17 – самозарядний пістолет калібру 9-мм виробництва КНВО «Форт» МВС України. Призначений для ураження живої сили противника на відстані до 50 м. Форт-17 відрізняється від Форт-12 тим, що в конструкції пістолета широко застосовуються деталі з високоміцного полімеру, армовані сталлю, що значно зменшило вагу без шкоди бойовим характеристикам. Застосування змінних накладок дозволяє легко пристосувати пістолет під індивідуальні особливості руки кожного стрільця, а планка конструктивно виконана в передній частині рамки дозволяє встановлювати на неї додаткові аксесуари. Крім цього Форт-17 існує в двох варіантах: звичайний і лівосторонній. Принцип дії автоматики пістолета Форт-12 та Форт-17 побудований на використанні енергії віддачі вільного затвора.

Glock 17 (Глок 17) – самозарядний пістолет калібру 9-мм виробництва австрійської фірми «Глок». Призначений для ураження живої сили противника на відстані до 50 м. Автоматика працює за схемою використання віддачі при короткому ході ствола.

Австрійський Глок-17 на відміну від українського Форт-12 та Форт-17 – є більш надійнішим, зручнішим та ефективнішим у використанні, також варто зазначити що пістолет Глок-17 має в 7 разів більший ресурс на відміну від пістолетів Форт-12 та Форт-17.

Україні, як країні-аспіранту на шляху до приєднання до НАТО, потрібно модернізувати продукцію КНВО «Форт» МВС України, яка б відповідала умовам сьогодення та стандартам країн альянсу, або переозброїти сили безпеки та оборони у відповідності до стандартів НАТО.

УДК 656

Болюх В.М., командир 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Нікорчук А.І., кандидат технічних наук, доцент, начальник кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Як відомо, існують дві стратегії управління технічним станом і надійністю машин в експлуатації: профілактична і аварійно-відновна. Профілактична стратегія може бути реалізована двома шляхами: через планово-попереджувальну систему технічного обслуговування і ремонту або систему

за фактичним технічним станом. На сьогодні директивно прийнятою є планово-попереджувальна система технічного обслуговування і ремонту, яка не позбавлена певних недоліків.

Зрозуміло, що різні вузли і агрегати зношуються нерівномірно і процес накопичення несправностей носить імовірнісний характер. При планово-попереджувальній системі технічного обслуговування і ремонту деякі вузли і агрегати, що знімаються з машин і відправляються до ремфонду, ще мають залишковий ресурс, що призводить до фінансових втрат. Тому зараз усе більше поширення набуває система забезпечення надійності і працездатності машини за рахунок діагностики технічного стану і прогнозування залишкового ресурсу вузлів і агрегатів, тобто технічна експлуатація за станом.

Основною метою технічної експлуатації за станом є максимальне використання запасів працездатності і надійності кожного конкретного зразка техніки, його складових частин і комплектуючих виробів при забезпеченні заданого рівня ефективності застосування за призначенням і надійності з мінімальними витратами часових, трудових і матеріальних ресурсів. Основним змістом технічної експлуатації за станом є періодичне проведення контролю граничного стану зразка озброєння або його складових частин, виконання відновних робіт (ВР) для підтримки його працездатного стану до чергового контролю граничного стану та прогнозування залишкового ресурсу. Об'єм відновних робіт визначається за наслідками контролю граничного стану і може перевищувати об'єм технічного обслуговування і поточного ремонту, передбачені експлуатаційною документацією.

Важливими завданнями забезпечення необхідної ефективності технічної експлуатації за станом є визначення періодичності проведення контролю граничного стану і оцінка забезпечуваного при цьому рівня надійності техніки.

В доповіді пропонується метод розрахунку коефіцієнта готовності зразка техніки при виконанні заходів технічного обслуговування за станом. Коефіцієнт готовності представлений як функція періоду проведення контролю граничного стану, тривалості виконання відновних робіт, кількості поточних обслуговувань на періоді контролю граничного стану, достовірності контролю функціонування (діагностики) зразка при поточному обслуговуванні і інтенсивності відмов в режимі очікування.

УДК 629.062

Бондаренко М.Ф., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Скляров М.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВАКУУМНИХ ПІДСИЛЮВАЧІВ В ГАЛЬМОВОМУ ПРИВОДІ БРОНЬОВАНИХ АВТОМОБІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Аналіз стану безпеки руху в Україні свідчить про необхідність нагального вирішення проблем аварійності. Значна кількість дорожньо-транспортних пригод відбувається через недостатню активну безпеку автотранспортних засобів, що істотно визначається ефективністю гальмівної системи автотранспортного засобу.

Так само, як і цивільний автомобільний транспорт, так і автобронетанкова техніка Національної гвардії України (НГУ), потребують зосередженого підходу до розгляду систем активної безпеки. Оскільки основні сучасні зразки легкої колісної броньованої техніки збудовані на шасі цивільних автомобілів, то гальмові системи в них такі самі, як і у прототипів. Тобто гальмові системи складаються з гідравлічного приводу та гальмових механізмів коліс. В гідравлічному гальмовому приводі легких бронеавтомобілів обов'язково потрібно встановлювати сервовузол для збільшення гальмової ефективності, оскільки вага бронеавтомобіля значно перевищує прототип. В якості вузла що забезпечує гальмову ефективність в гідравлічному гальмовому приводі легких броньованих машин НГУ встановлюється вакуумний підсилювач гальм (ВПГ), як правило двохкамерний.

Актуальність теми полягає у тому, що для зменшення аварійності автотранспортних засобів у процесі гальмування, а також підвищення параметрів керованості легких броньованих автомобілів НГУ, таких як КрАЗ-Когуар, КрАЗ-Спартан, та ВАРТА, необхідно реалізувати низку заходів у сфері науково-дослідного забезпечення щодо вдосконалення гальмівних приводів. Одним із таких напрямків є розвиток методик розробки ефективних вакуумних підсилювачів гальмівного приводу (ВПГП), що виробляються в Україні. В даний час цьому перешкоджають недостатні знання про їхні робочі процеси, а також відсутність науково обґрунтованих узагальнених критеріїв оцінки ефективності.

Практичне використання отриманих результатів спрямоване на досягнення соціального ефекту щодо покращення умов праці водіїв, підвищення активної безпеки та зростання показників керованості і інших експлуатаційних показників які з ними пов’язані, не тільки для легкої автобронетанкової техніки НГУ, а і автомобільного транспорту в цілому.

Існуючі оцінки ефективності підсилювачів виробляються за одним параметром – коефіцієнтом посилення, під яким розуміється відношення зусилля на виході до зусилля на вході. Такий підхід закономірний, переважно, коли відсутня підведення енергії від додаткового джерела, тобто підсилювач сприймається як перетворювач енергії. Цей підхід не дозволяє оцінити ефективність підсилювачів на легких броньованих автомобілях із різною (збільшеною) масою. Тому треба розробляти комплекс критеріїв оцінки ефективності вакуумних підсилювачів гальмівного приводу, який дозволить всебічно оцінити ефективність вакуумних підсилювачів, як для гідравлічного гальмового приводу легких броньованих автомобілів НГУ, так і для цивільних автомобілів громадського призначення.

Тому пропонується використовувати, наряду із коефіцієнтом підсилення, критерії оцінки ефективності:

– критерії оцінки роботи одиниці маси та одиниці обсягу, що становлять відношення роботи на виході підсилювача відповідно до його маси та будівельного обсягу;

– критерії оцінки потужності одиниці об'єму та одиниці маси, які дозволяють оцінити не лише компактність підсилювача, а й його швидкодію.

УДК 621.3

Бондаренко М.Ф., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Яковлєв О.В., старший викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОСОБЛИВОСТІ ЕВАКУАЦІЇ РІЗНОТИПНИХ ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

Залежно від призначення і конструкції евакуація деяких зразків озброєння та військової техніки (ОВТ) має особливості, що обумовлює необхідність проведення додаткових робіт під час їх підготовки та застосування спеціальних способів під час витягування та транспортування.

Перед евакуацією зразків ОВТ на автомобільній базі необхідно провести ретельний вибір засобів евакуації та всебічну інженерну і хімічну розвідку місць виходу їх з ладу (застрягання) і маршрутів транспортування, визначити способи виконання робіт й обсяг додаткової підготовки до евакуації.

Додаткова підготовка таких зразків ОВТ може включати:

- відключення від силової передачі базового шасі механізмів спеціального обладнання зразка ОВТ;

- переведення озброєння і спеціального обладнання в транспортне положення і закріплення його способом, зазначеним в інструкції з експлуатації зразка ОВТ;

- вивантаження із зразків ОВТ споряджених боєприпасів, зливання спеціальних рідин, сумішей і палива, а при неможливості - вживання заходів щодо забезпечення їх збереження і безпечного виконання евакуаційних робіт.

Для виконання цих операцій слід залучати екіпаж (обслугу) зразка ОВТ або спеціально призначений особовий склад, який знає конструкцію й особливості експлуатації евакуйованих зразків ОВТ.

В доповіді зазначається, що під час виконання евакуаційних робіт необхідно керуватися такими положеннями:

- категорично заборонено використовувати елементи озброєння і спеціального обладнання, а також місця їх установлення для закріплення тягових і буксирних тросів під час витягування і транспортування зразка ОВТ, якщо вони не призначені для цих цілей;

- зразки ОВТ, у яких елементи озброєння або спеціального обладнання виступають уперед від буксирних гаків шасі більше 1 м, потрібно буксирувати на подовжених тросах або спеціальних жорстких буксирах з дотриманням особливих запобіжних заходів. При цьому маршрути їх евакуації не повинні мати крутих спусків і підйомів, поворотів з радіусом менше 50 м, ділянок місцевості з різкою зміною поздовжнього профілю колії, а швидкість руху евакуаційних автопоїздів не повинна перевищувати 15 км/год;

- при перевезенні великогабаритних зразків ОВТ з високим розташуванням центру тяжіння на причепах і напівпричепах неприпустимий рух зі швидкістю більше 10 км/год, переміщення по косогору і ділянках доріг з чергуванням нерівностей (у разі потреби вжити заходів щодо забезпечення поперечної стійкості евакуаційного автопоїзда).

Тягові і буксирні троси закріплюють за буксирні гаки колісних машин (КМ) тільки у разі витягування легкозастряглих зразків ОВТ. У разі середнього і важкого застрягання цих зразків ОВТ для закріплення тросів необхідно використовувати елементи підвіски (важелі, кронштейни тощо), попередньо

звільнивши їх від ґрунту, а також вжити заходів щодо забезпечення збереження їх корпусів.

Витягування напівпідійманням тривісних КМ з нерівномірним розташуванням мостів по базі необхідно проводити по можливості з боку одиночного моста. Колісні машини з рівномірно розташованими мостами потрібно витягувати у бік більшого схилу.

Витягування зразків ОВТ прямим переміщенням треба по можливості здійснювати у бік схилу зі скосом.

Підготовчі операції має виконувати водій (обслуга екіпажу) зразка ОВТ, а за його відсутності - екіпаж засобу евакуації відповідно до інструкції з експлуатації на кожен конкретний зразок ОВТ.

Для скорочення витрат часу на перестановлення коліс КМ потрібно вивішувати за допомогою підіймального обладнання евакуаційних тягачів або автомобільними кранами.

Пошкоджені і заклинені маточини коліс або колісних редукторів КМ мають бути демонтовані або їх привід потрібно повністю відключити від кінематичного ланцюга шляхом від'єднання всіх карданних валів від бортового редуктора пошкодженого колеса (з боку справних редукторів).

У разі виходу з ладу редукторів ведучих мостів повнопривідних автомобілів необхідно не тільки вийняти з них піввісь, а й відключити всі відповідні до ушкодженого редуктора карданні вали.

Під час перевезення на причепах і напівпричепах багатовісні КМ необхідно завантажувати коротким звисом уперед. При цьому для завантаження потрібно використовувати лебідку автомобільного тягача й автомобільний кран, за допомогою якого ушкоджена частина КМ має вивішуватися, щоб виключити зачеплення нею за ґрунт, і елементи причепа (напівпричепа).

Після установлення на платформу причепа (напівпричепа) у КМ, що має пошкоджені колеса одного борту, необхідно випустити повітря з шин коліс іншого борту, щоб виключити бічний крен.

Під час завантаження корпусних КМ на причепи (напівпричепи) і залізничні платформи вштовхування їх тягачами з використанням колоди або жорсткого буксира неприпустимо, якщо на об'єкті відсутні тяговий гак і швартувальні петлі.

УДК 623.4.01

Ганюшкін А.О., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

В'ясков В.М. викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ДАЛЬНОСТІ ПРЯМОГО ПОСТРІЛУ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Під час дослідно-конструкторської роботи зі удосконалення патрона виникає потреба дослідного визначення дальності прямого пострілу в умовах тиру або полігону. Ця робота може бути виконана наступним порядком.

Вибирають відносно рівну горизонтальну ділянку місцевості завдовжки трохи більше, ніж очікувана дальність прямого пострілу. На цій ділянці на очікуваній дальності прямого пострілу встановлюють щит з чітко нанесеною точкою прицілюванні на рівні розташування зброї. Зброю із встановленням прицілу, що відповідає дальності розташування щита, приводять до нормального бою так, щоб середня точка влучення перебувала лише на рівні точки прицілювання.

Відстань до щита ділять рубежами на ділянки по 50 м. Кожен рубіж позначають відміткою, що відповідає дальності до щита. З будь-якої межі виконують стрільбу з тим самим прицілом і з тією ж точкою прицілювання. Після кожної стрільби визначають середню точку влучення та її перевищення над точкою прицілювання.

Отримані дані заносять у таблицю і з них будують точки траєкторії за таких масштабів осей, щоб траєкторія вийшла досить вигнутою.

За отриманими точками за допомогою лекала проводять плавну лінію (траєкторію). Потім визначають вершину траєкторії, з неї вертикально вниз відкладають висоту мішені у масштабі осі. Через отриману точку проводять пряму. Проекція точки на вісь і є дальність прямого пострілу по мішені з визначеною висотою .

Враховуючи, що дальності та перевищення траєкторії відкладають на графіку в різних масштабах, а самі траєкторії куль стрілецької зброї є настильними, при визначенні дальності прямого пострілу вказаним способом не застосовується принцип жорсткості траєкторії. Це означає, що не можна відкладати висоту мішені під кутом до осі та визначати дальність прямого,

пострілу як відрізок, так як це призводить до помилки, викликаною різницею масштабів.

Цим графічним методом можна користуватися, маючи задану траєкторію (перевищення траєкторії, наведені в таблицях стрільби).

Задана ефективність стрільби в першу чергу буде залежати від патронів, якими буде вестись стрільба. Визначивши в попередніх розділах вплив основних характеристик патронів на стрільбу, в цьому розділі визначено якими саме методами і способами буде визначатись та чи інша характеристика патрону, що в подальшому вплине на вибір найбільш доцільного боєприпасу для ведення подальшої стрільби.

УДК 621.923.1

Гнатенко А.О., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Літовченко П.І., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ ТЕМПЕРАТУРИ ПОВЕРХОНЬ ШЛІФУВАЛЬНОЇ БАБКИ ПРИ КРУГЛОМУ ШЛІФУВАННІ

Шліфування, в тому числі кругле, відрізняється високою енергонасиченістю процесу, що визиває теплові деформації технологічної системи і викликає зниження точності обробки деталей. Величина погрішностей розмірів і форми шліфованих деталей значною мірою визначається погрішністю положення шпинделя із встановленим на ньому шліфувальним кругом.

Метою дослідження є визначення температури на поверхнях шліфувальної бабки круглошліфувального верстату і дослідження теплових потоків на неї та їх впливу на погрішність положення шпинделя шліфувального круга.

Тепловий стан технологічних рідин верстату відіграє значну роль у формуванні його теплового поля, тому зменшення теплового впливу технологічних рідин на елементи верстата є досить актуальною задачею. Величина погрішностей розмірів і форми шліфованих деталей значною мірою визначається погрішністю положення шпинделя із встановленим на ньому шліфувальним кругом. Оскільки опори шпинделя встановлені в корпусі шліфувальної бабки, погрішність положення його осі визначається тепловими деформаціями бабки, що виникають під дією теплових потоків на її поверхні. Значною мірою, ці теплові потоки пов’язані з зміною температури технологічних

рідин, що використовуються у шліфувальних верстатах, в першу чергу, мастильно-охолоджуюча рідини, а також робочі рідини гідросистеми верстата, гідроприводу подач, мащення, охолодження.

В даній роботі розроблено математичні залежності, алгоритм і програму для визначення температури на поверхнях шліфувальної бабки круглошліфувального верстату, які дозволяють визначити теплові потоки нагріву і охолодження діючі на шпиндель шліфувального круга.

Розроблено математичні залежності, алгоритм і програму для визначення температури на всіх поверхнях шліфувальної бабки круглошліфувального верстату, які дозволяють визначити теплові потоки нагріву і охолодження, що діють на шпиндель шліфувального круга. Отримані результати є базою для побудови теплової моделі і проведення динамічного теплового аналізу шліфувальної бабки в середовищі PTC Creo Simulate за метою визначення зміщення осі шпинделя під дією теплових потоків у ШБ протягом робочої зміни – 6 годин.

Результати досліджень рекомендуються для використання при остаточній обробки шліфуванням деталей військової техніки.

УДК 623.355

Гнатенко А.О., командир 2 відділення 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Семенченко С.В., старший викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИЙНЯТТЯ НА ОЗБРОЄННЯ ТА ОСВОЄННЯ НОВИХ ЗРАЗКІВ БРОНЕТАНКОВОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ

Останнім часом спостерігається тенденція прийняття на озброєння і постачання до Національної гвардії України нового бронетанкового озброєння та техніки (БТОТ). При цьому практично не вирішуються проблемні питання, пов’язані з освоєнням цього озброєння особовим складом підрозділів. Як правило, вважається, що військовослужбовці, знаходячись на відповідних курсах перепідготовки або навчанні, за мінімальних витрат часу (у середньому за 30 діб) і коштів здатні повною мірою досконало оволодіти новими зразками БТОТ. Результатом є низький рівень навченості екіпажів зразків БТОТ, високий

відсоток виходу техніки з ладу через суб'єктивні причини. Тобто, на часі є протиріччя між бажанням оснастити війська сучасними зразками БТОТ і реаліями «досконалого» володіння ними особовим складом.

Основними причинами такого стану справ є:

- порушення порядку замовлення, розроблення, випробовування та прийняття на озброєння нових зразків БТОТ (працює принцип прийняття на озброєння зразків, що пропонуються підприємствами-виробниками, з метою наступного продажу за кордон, при цьому до власних Збройних сил, Національної гвардії та інших військових формувань, ці зразки, як правило, практично не постачаються);

- спрощення процедури державних випробувань і вимог до зразків БТОТ (як результат – прийняття на озброєння недопрацьованих зразків з низькою надійністю, невідповідністю задекларованим технічними характеристиками тощо);

- відсутність статистичних даних щодо експлуатації та ремонту зразків БТОТ, прийнятих на озброєння, практична відсутність рекламаційної роботи, супроводу експлуатації гарантійних зразків фахівцями підприємств-виробників, централізованого постачання запасних частин;

- відсутність рухомих засобів, адаптованих до технічного обслуговування та ремонту нових зразків БТОТ;

- прийняття на озброєння нових зразків БТОТ не супроводжується одночасним виготовленням з метою вивчення їх будови, правил експлуатації широкого спектра навчальних засобів і забезпечення ними навчальних підрозділів, у тому числі і ВВНЗ;

- невідповідність навчально-матеріальної бази військових навчальних закладів через практичну відсутність сучасних зразків, тренажерного обладнання, навчальних класів різного виконання, плакатів тощо;

- низький рівень базової підготовки особового складу, який підлягає навчанню (перепідготовці), що не дозволяє забезпечити високий рівень володіння новими, значно складнішими за конструкцією зразками БТОТ.

Таким чином, вирішення проблемних питань прийняття на озброєння та освоєння нових зразків БТОТ може бути забезпечено шляхом підвищення вимог державних випробувань до зразків, що приймаються на озброєння, особливо тих, що були розроблені в ініціативному порядку; обов'язковим розробленням і прийняттям на озброєння відповідних засобів технічного обслуговування та ремонту і навчальних засобів для нових зразків БТОТ; підвищенням вимог до технічної грамотності військовослужбовців і суттєвим збільшенням термінів їх навчання.

УДК 623.1.7

Гопко М.С., командир 2 відділення 323 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Бондар Є.В., викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, майор

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ТА РЕМОНТУ БРОНЕТАНКОВОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Сучасний збройний конфлікт на Сході України характеризується застосуванням великої кількості різнотипної військової техніки та озброєння.

У ході бойових дій зразки бронетанкового озброєння та техніки можуть виходити з ладу по багатьох причинах. Основна з них - це бойові пошкодження. Іноді машини виходять з ладу через різні експлуатаційні причини. За досвідом бойових дій визначено, що характер бойових пошкоджень може бути різностороннім.

Під час ремонту частина зразків озброєння і техніки може бути відновлена та повернена у свої підрозділи, інша становить незворотні втрати. Бойова спроможність підрозділів і частин, можливість їх безперервного тривалого бойового застосування, досягнення успіху під час виконання бойових завдань значною мірою залежать від наявності в строю бойової техніки та її стану.

Основними заходами з технічного забезпечення бойових дій підрозділів Національної гвардії України у бою для евакуації несправних та пошкоджених зразків озброєння та військової техніки передбачено розгортання сили і засоби військових частин в районах виконання бойового завдання. З метою надання своєчасної технічної допомоги екіпажам пошкоджених (несправних) машин військова частина створює ремонтні та ремонтно-евакуаційні групи, пункти технічного спостереження батальйонів, а також групи технічної розвідки у бригаді. Для відновлення пошкоджених і несправних машин у бригаді розгортається збірний пункт пошкоджених машин(ЗППМ).

Особливістю технічної розвідки у районах бойового забезпечення є те, що вона організовується у взаємодії з розвідувальними та іншими бойовими підрозділами та проводиться за їх супроводженням.

Евакуаційними засобами першої лінії оборони є засоби зі складу підрозділів технічного забезпечення батальйонів або батальйонних тактичних груп. Для евакуації бронетанкового озброєння на шляхи евакуації або ЗППМ застосовуються броньовані ремонтно-евакуаційні машини (БРЕМ-1, БРЕМ-2, БРЕМ-4РМ), а також танкові тягачі (БТС-4).

Друга лінія оборони передбачає створення на ЗППМ або у базових таборах ремонтних та евакуаційних груп. До складу цих груп повинні входити сідельні тягачі, броньовані ремонтно-евакуаційні машини, танкові тягачі, колісні евакуаційні тягачі. На ЗППМ бригади, як правило, проводиться поточний і середній ремонти несправних і пошкоджених машин, а також їхнє технічне обслуговування.

УДК 623.4

Горбунова Л.О., слухач 033-М навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України;

Бойков І.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МАТЕРІАЛІВ В УМОВАХ АВТОРЕМОНТНОЇ МАЙСТЕРНІ

Для підтримки автомобіля у справному технічному стані та виявлення несправностей необхідно своєчасно та в повному обсязі проводити технічне обслуговування. При проведенні операцій з визначення стану систем та вузлів автомобільної техніки можуть виявитися відмови та несправності, для усунення яких потрібний ремонт.

Необхідність та доцільність ремонту автомобілів обумовлена нерівноміцністю деталей. Оскільки створити такий автомобіль, у якого всі деталі змогли б експлуатуватись однаковий термін служби, зараз практично неможливо. Тому при експлуатації автомобільної техніки виникає необхідність заміни окремих деталей або їх ремонту.

Ремонт автомобіля може проводитись не тільки на підприємствах технічного сервісу. Наявність у торгівлі запасних частин, інструментів, необхідних матеріалів та пристроїв дозволяє проводити деякі ремонтні роботи самостійно. Використання сучасних матеріалів дозволяє значно розширити можливості проведення ремонту не тільки спеціальних підприємствах автосервісу. При цьому є широкий вибір вітчизняних та імпортних матеріалів. Знаючи їх характеристики, типові технології використання, деякі операції з ремонту автомобіля можна проводити без використання дорогого спеціального обладнання.

Використання сучасних матеріалів дозволяє у багатьох випадках не тільки замінити зварювання, наплавлення, паяння, а й відновити працездатність деталей, ремонт яких традиційними способами неможливий чи ускладнений.

Ця актуальність визначається такими умовами: централізоване постачання матеріалів обмежено; практика експлуатації машин свідчить, що при ремонті в умовах військової частини частину деталей можна відновити з використанням матеріалів сучасного модельного ряду. Тому розглядаються пропозиції щодо проведення технологічного процесу відновлення деталей та вузлів автомобільної техніки в умовах авторемонтної майстерні.

УДК 62.235:63.231

Грабовий Ю.І., курсант 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Бірюков І.Ю., доктор технічних наук, професор, професор кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ПРІОРИТЕТИ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ БТТ

Після завершення етапу «холодної війни» політичні розбіжності все частіше стали вирішуватись силовими шляхами (1999 г. - Сербія; 2003 г. - Ірак; 2003 г. – Афганістан та ін.). Значення військової сили не тільки не зменшилось, але стало серйозним аргументом у відстоюванні своїх інтересів в міждержавних спорах та безпосередньо в Україні.

Приведено та представлено результати аналізу виявлених пріоритетів найбільш сучасних зразків БТТ останніх десятиліть.

В сучасних умовах одним з пріоритетів любої держави стало будівництво сучасної армії, оснащеної системами і комплексами озброєння, військової і спеціальної техніки, які забезпечують адекватне реагування на весь спектр загроз військової безпеки. За думкою військових спеціалістів, в період до 2030 року головні види і типи ОВТ та БТТ ведучих закордонних держав будуть вдосконалюватись и модернізуватись:

- революційно (зріст якісних характеристик на порядок и більше) - за рахунок створення нових розвідувально-ударних систем, роботизованих бойових засобів, озброєння на нових фізичних принципах, управління військами і ОВТ та ін.;
- еволюційно - за рахунок підвищення тактико-технічних характеристик більшості існуючих зразків.

На жаль екстенсивне нарощування військової міцності не використовується, так як призводить до неадекватного витрачання засобів та нездібності долати виникаючі загрози.

Вже зараз розгортаються сітецентричні системи, які охоплюють всі ланцюги управління єдиної середи отримання, передачі, обробки, зберігання і розподілу інформації щодо оперативної (бойової), метеорологічної, геофізичної обстановки.

Автоматизовані засоби аналізу даних і підтримки прийняття рішень, передачі наказів, команд і контролю за їх виконанням стануть головною компонентою систем озброєння провідних держав, забезпечуючи необхідний зріст бойових потенціалів об'єднаних угруповань збройних сил.

Запропоновані формули пріоритетів, які побудовані на трьох основних властивостях об'єкту БТТ: рухомість, вогнева міцність та захищеність. Необхідно підкреслити, що така схематизація достатньо умовна, тому що враховуються лише якісні властивості. Дійсні пріоритети лежать в більш широкій області.

УДК 621.891:621.85

Декрет С.О., курсант 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Грабовий Ю.І., курсант 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, сержант;

Калінін П.М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ПІДВИЩЕННЯ ПЛАВНОСТІ ХОДУ СИЛОВИХ ЗУБЧАСТИХ ПЕРЕДАЧ

Сьогодення ставить задачі покращення експлуатаційних характеристик силових зубчастих передач, які є основними механічними передачами транспортних засобів військового призначення.

Поряд з умовами працездатності зубчастих передач (міцності, жорсткості, зносостійкості), умовами технологічності, матеріалоємкості, собівартості важливими є плавності та безшумності роботи, які пов´язані з надійністю та довговічністю роботи передач.

Плавність роботи зубчастих передач, яка пов´язана з процессом переспряження зубців в процесі роботи передачі є визначальним критерієм вібраційних процесів у зубчастому зачепленні. Відомо, що в наслідок зміни сумарної довжини контактних ліній у циліндричних зубчастих передачах

змінюється жорсткість зубчастого зачеплення, що, відповідно, збурює динамічні коливання, які безумовно впливають на роботу передачі і термін їх експлуатації.

До якісних показників роботи евольвентних циліндричних зубчастих механізмів (евольвентного зачеплення), які дозволяють оцінювати плавність і безшимність роботи, відносять коефіцієнти перекриття, зокрема, коефіцієнт осьового перекриття.зубчастої передачі.

Відомо, що найвигіднішим режимом роботи зубчастого механізму є забезпечення сталості сумарної довжини контактних ліній зубів, які перебувають у зачепленні. задля чого достатньо забезпечити ціле значення коефіцієнта осьового перекриття.

Проведений аналіз шляхів забезпечення цілого значення коефіцієнта перекриття і можливостей їх реалізації для зубчастих зачеплень на прикладі коробок передач військових колісних автомобілів дозволив визначитися зможливими шляхами збільшення плавності ходу, зокрема, зміною кутів нахилу зубців зачеплення, зміною ширини вінців зубчастих коліс, зміною чисел зубців зубчастих коліс зачеплення.

Вибір того чи іншого методу вирішення поставленої задачі залежить від технгічного завдання: проектування: нової зубчастої передачі або модернізація існуючої зубчастої передачі в умовах заданих обмежень, наприклад, обмежень на зміну міжосьової відстані, обмежень на зміну габаритів вузла, де використовується зубчаста передача тощо. При виборі метода важливо враховувати напружений стан зубчастої передачі: напруження у зубцях близькі до допустимих) або зубчаста передача недовантажена.

У роботі відпрацьована методика дослідження плавності ходу зубчастих передач та її підвищення. При проведенні чисельних експериментів встановлено, що для усіх досліджених зубчастих пар автомобільної військової техніки умова сталості сумарної довжини контактних ліній зубчастих зачеплень не виконується.

Запропоновані у роботі практичні рекомендації дозволяють зменшити динамічні навантаження у зубчастих передачах не порушуючи при цьому умови міцності та габаритні розміри розглянутих вузлів військових автомобілів.

УДК 62-578.001.5

Довганюк Р.О., курсант 312 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Боярський Д.В., студент групи МІТ–М722, Національний технічний університет «Харківській політехнічний інститут»;

Сергієнко М.Є., кандидат технічних наук, доцент, професор кафедри «Автомобіле- і тракторобудування», Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»;

Калінін П.М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ СУХОГО ЗДВОЄННОГО ЗЧЕПЛЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

Перспективним напрямком вдосконалення сучасних транспорних засобів, одним з важливих механізмів трансмісії яких є фрикційне зчеплення, є вдосконалення конструкції зчепленням з метою підвищення його надійності, скорочення часу перемикання передач, зменшення енерговитрат та підвищення довговічності.

Розглянута у роботі оригінальна конструкція сухохо здвоєного зчеплення передбачає у якості механізму керування використання важільного механізма із застосуванням рухомої каретки переключення, що забезпечує перемикання зчеплення з високою швидкістю та практично без розриву потоку потужності і, відповідно, покращує динаміку розгону транспортних засобів.

На основі проведеного дослідження встановлено, що запропонований варіант керування сухого здвоєного зчеплення, характеризується малими енерговитратами. Використання математичної моделі роботи важільного механізму керування за рухом каретки переключення дозволило провести кінематичний та силовий розрахунок приводу керування зчепленням, встановити характер зміни окремих показників роботи приводу, розрахувати необхідна потужність виконуючого пристрою. дослідити робочі процеси у муфті, отримати функціональні залежності між положенням пересувних кареток та змінами натискних зусиль в фрикційних парах і, відповідно, навантажувальною спроможністю муфти зчеплення.

При чисельному аналізі роботи досліджуваного сухого здвоєнного зчеплення встановлено, що характер навантаження ведених дисків зчеплення при переключенні передач є різним, що суттєво впливає на динаміку передачі

крутного моменту, а також на ресурс роботи зачеплення. З метою усунення означеного недоліка запропоновано удосконалити конструкцію муфти зчеплення, зокрема, змінити робочі поверхні поворотних упорів муфти, що приведе до зміни траєкторії руху пересувних кареток і, як наслідок, до зміни натискних зусиль у фрикційних парах зчеплення і навантажувальною спроможності муфти

У роботі розроблена математична модель досліджуваної конструкції двохпотокової муфти зчеплення і з використанням чисельно-аналітичного методу, який реалізовано у вигляді комп′ютерної програмі, розглянуті питання раціонального синтезу конструктивних параметрів складових елементів приводного механізму керування зчепленням, з метою забезпечення однакових коефіцієнтів запасу кожного зчеплення.

Визначені шляхи подальших досліджень у напрямку удосконалення конструкції досліджуваного здвоєнного зчеплення з метою спрощення його конструкції, збільшення терміну надійної роботи, забезпечення сталих коефіцієнтів запасу зчеплення при зношуванні фрикційних пар дисків у процесі експлуатації.

Робота виконується у рамках договору про творче співробітництво Національної академії Національної гвардії України та Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

УДК 623.4.01

Доропей П.П., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кочура І.І., старший викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння – начальник артилерії факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ЧИСЕЛЬНИЙ МЕТОД БАЛІСТИЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ДРОБОВОЇ ЗБРОЇ

У процесах, що відбуваються в природі або розглядаємих в техниці, беруть участь звичайно різні змінні величини, що мають визначений фізичний зміст. При цьому чисельна зміна однієї чи декількох величин супроводжується зміною інших перемінних чи супроводжує цій зміні. У такий спосіб завжди мається відомий функціональний зв'язок між розглянутими змінними величинами. Існують три способи вираження цього функціонального зв'язку: таблиця, графік,

формули. У величезній більшості процесів, особливо технічних, цей зв'язок виражається чи таблицею або графіком, що безпосередньо виходять з досліду або з спостереження над процесом, а формула з'являється лише після вторинної обробки і притому найпростіших процесів. Звідси видно, що самим природним видом функціонального зв'язку між змінними величинами, що представляють у своєму комплексі даний досліджуваний процес, є таблиця, тим більше, що при безпосередньому використанні цього процесу для нестатків техніки потрібна не формула і навіть не графіки, але необхідні насамперед чисельні значення тієї чи іншої змінної величини, висунутої на перший план з практичних думок.

Засобом для вивчення і для практичного використання функціонального зв'язку між змінними величинами і повинний служити чисельний аналіз.

Звичайні диференціальні рівняння можна приблизно проінтегрувати одним з багатьох методів. Ці методи наступні:

- розкладання в ряд Тейлора по ступенях аргументу;
- інтегрування методом послідовних наближень;
- розкладання в ряд по ступенях малих параметрів, що входять у рівняння;
- розкладання в ряд по ступенях початкових значень шуканої функції і її похідних;
- спосіб послідовних наближень у застосуванні до рівнянь коливального руху;
- способи Эйлера, Е. Л. Бравіна та ін.;
- метод чисельного інтегрування.

Перші шість методів не вимагають застосування кінцевих різностей, всі варіанти методу чисельного інтегрування засновані на застосуванні цих різностей.

Внутрішня балістика - прикладна наука, що має цілком визначений технічний зміст (вивчення руху снаряда в каналі ствола і законів горіння пороху) і цілком чітку технічну установку, створення засобів для побудови кривої швидкості снаряда в стволі і кривій тиску порохових газів у стволі в залежності від шляху снаряда і від часу.

Зазначені криві можна побудувати після одержання відповідних таблиць, що дають функціональний зв'язок між різними змінними величинами, що беруть участь у явищі пострілу. Необхідні таблиці виходять шляхом обробки первинних дослідних даних і тих формул, що у найпростішому виді виражають зв'язок між вихідними змінними величинами.

УДК 623.4

Дронів А.Ю., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат,

Муленко О.О., викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПАТРОНИ .50 BMG (12,7 × 99 ММ НАТО). РІЗНОВИДИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

Калібр .50 BMG (Browning Machine Gun) або 12,7×99 мм НАТО. Являється крупнокаліберним патроном, який був розроблений для використання у крупнокаліберному кулеметі Browning M2, який був створений у 1933 році, та й до сьогодення є одним з найпотужніших крупнокаліберних кулеметів у світі.

Патрон був сконструйований на початку 20 століття компанією Browning у США для застосування у важких кулеметах та протитанкових рушницях. Стрільба зі зброї калібром .50 BMG може бути досить агресивною, з великою силою (швидкістю) віддачі та шуму. Однак, у свою чергу, на таку стрільбу можуть знайтися свої любителі, оскільки вона досить захоплююча, особливо для прихильників екстремальних видів спорту.

На сьогоднішній день .50 BMG налічує багато видів набоїв, наприклад «Кастомного» калібру.

Кастомні калібри .50 BMG:

- .50 BMG Improved: цей калібр був розроблений для збільшення швидкості кулі та зменшення віддачі під час стрільби. Що досягається шляхом збільшення об'єму порохової камери та зміни кута плеча.

- .510 DTC EUROP: був розроблений для використання в країнах, де заборонено використання набоїв .50 BMG. Він використовує ту ж оболонку, що й .50 BMG, але має вужчу гільзу і коротший патрон (на 2,5 мм коротший, плече гільзи -18°, у стандартного .50 BMG-15°).

- .50 BMG Match: такий патрон був створений для використання на змаганнях зі стрільби на далекі дистанції. Він має більш високу точність і менший розкид під час стрільби на великих дистанціях.

Застосування калібру .50 BMG у військових операціях:

Калібр .50 BMG широко використовується у військових операціях як снайперська зброя та зброя проти броньованих цілей на кшталт: танків, броньованих машин та вертольотів. Також використовується як зброя для придушення вогню, так як її висока скорострільність і точність можуть зупинити супротивника, змушуючи його шукати укриття. Патрон .50 BMG

використовується в різних країнах для бойової підтримки та операцій спеціального призначення. У США, наприклад, його застосовують снайпера, у тому числі для знищення броньованих цілей та руйнування будівель. Калібр .50 BMG також використовується і у зброї для самооборони та охорони військових об'єктів.

Застосування патрона .50 BMG у полюванні.

Патрон .50 BMG може використовуватися в полюванні на великого звіра. Цей патрон має велику дальність стрільби та високу енергію кулі, що дозволяє мисливцям вражати тварин на великих відстанях та з більшою точністю. Не цілком виправдане його використання (крім гуманності використання такого великого калібру за звіром в цілому) через великий розмір і вагу зброї, яка використовує калібр 50 BMG, полювання з ним скоріш за все буде незручним і вимагатиме певного рівня фізичної форми.

Застосування патрона 50 BMG у спорті

Патрон .50 BMG також може використовуватися в деяких видах спортивної стрільби, але найбільшу популярність набув з дисципліни далекобійної стрільби. У цьому виді спорту учасники стріляють на максимально можливу дистанцію, використовуючи спеціальні гвинтівки та оптичні приціли. Патрон .50 BMG є одним з найпотужніших і найточніших патронів, доступних для далекобійної стрільби. Він також може використовуватися в інших видах спорту: тир та стендова стрілянина, хоча для таких видів він може бути занадто потужним. У будь-якому випадку, використання патрона .50 BMG у спорті потребує спеціального обладнання та серйозної підготовки стрільців, оскільки патрон є досить небезпечним.

Характеристики патрону .50 BMG:

- довжина гільзи - 99 мм;
- діаметр гільзи біля вузла дульця - 20.96 мм;
- діаметр гільзи біля основи - 24.13 мм;
- об'єм порохової камери - 29.46 куб. см;
- маса гільзи без кулі та пороху - близько 140 грам.

Характеристики кулі .50 BMG:

- діаметр кулі - 12.7 мм;
- довжина патрона - 137 мм;
- вага кулі - 42-51 г (близько 650-800 гран);
- початкова швидкість кулі - 2,800-3,000 футів за секунду (853-914 метрів за секунду);
- енергія на дулі - 13,000-15,000 фунтів на фут (17,6-20,3 кДж);
- максимальна дальність стрільби - 7,400 метрів (8,100 ярдів);
- ефективна дальність стрільби - 1,800 метрів (2,000 ярдів).

УДК 351.74

Євтеєнко В.В., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Атаманенко І.О., старший викладач кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ТИРУ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЗАКОРДОННИХ І ВІТЧИЗНЯНИХ ВИСТАВОК)

У широкому діапазоні варіативних засобів навчання вогневій підготовці спеціально розробляються методи і засоби як для аудиторної, так і для поза аудиторної навчальної діяльності. Так, наприклад, на практиці використовуються стрілецькі тренажери і мультимедійні тири, методичні рекомендації по вогневій підготовці. Навчально-методичний комплекс містить і завдання для самостійної роботи, що направлені на формування навичок і умінь при роботі зі зброєю.

Запропоновані системи вправ, як правило, поєднують в різному співвідношенні, навчальні завдання репродуктивного характеру, регламентовані умовами вправ стрільби і нормативів, та завдання продуктивного характеру. Частка останніх, проте, значно менше.

Завдання, що забезпечують так звану вільну практику, – це ситуації, що моделюють реальні проблемні і творчі навчальні завдання. Завдання професорсько-викладацького і наставницького складу полягає в тому, щоб максимально точно і повно визначити умови, в яких військовослужбовець зобов’язаний застосувати зброю, організувати підготовку відеосюжетів несення служби так, щоб вони дозволяли прийняти доцільне (оптимальне) рішення на застосування зброї в умовах обмеженого часу. Велика кількість відеофрагментів (не менше 100) дозволяє уникнути «натаскування» на конкретні ситуації, шаблонності в діях стрільця і стереотипності.

Особливу увагу необхідно звернути на надійність макетів зброї, що входить в комплект постачання. При інтенсивній експлуатації ударно-спускові механізми виходять з ладу через низьку якість комплектуючих. Для організацій, що використовують навчальну зброю, зручніше і дешевше мати в комплекті постачання випромінювачі, призначені для монтажу в стволах.

Легше вирішується питання із заміною зброї і запасними частинами. Найсучасніша техніка без інструктора або простоюватиме, або принесе шкоду тому, хто навчається, закріпивши у нього неправильні навички, які негативно позначаться при стрільбі бойовим патроном.

На жаль, немає єдиної, загальноприйнятої методики підготовки стрільця, в тому числі і в мультимедійному тирі, тому в даний час принцип «скільки викладачів, стільки і думок» ще залишається актуальним, немає і методики використання тренажерів в навчальному процесі. В результаті навіть в одній і тій же структурі при переході з одного підрозділу в інший співробітники зіштовхуються з різними підходами до навчання, починаючи від рекомендованої стійці при стрільбі і точки прицілювання до правил ведення вогню в русі. Це приводить до зниження авторитету викладача і, як наслідок, до зниження результатів навчання. Застосування тренажерної техніки відкриває широкі перспективи для дослідження в області стрілецьких тренувань. Проте для ефективного розвитку методик досліджень, які проводяться в певній, окремо взятій організації або відомстві, недостатньо. Необхідна плідна взаємодія між структурами, навчальними установами, інструкторським складом практичних підрозділів і виробниками тренажерної техніки.

Нині існують пневматичні тири з сенсорним екраном, інтерактивні мультимедійні лазерні тири. Місце попадання кулі (пневматичний інтерактивний тир) або світлової плями від лазерної зброї (лазерний тир) фіксується відеокамерою і обробляється включеним в систему комп’ютером, який може бути виконаний як частина єдиної системи в спільному корпусі: проектор, камера і комп’ютер (ноутбук). Розглянуті системи є найбільш безпечними і використовуються як для підготовки працівників силових структур, так і в індустрії розваг.

Лазерні тири є найбільш гнучкими і активними системами. За допомогою спеціальних пристроїв вони можуть бути пристосовані для безкульової стрільби з бойової вогнепальної зброї.

УДК 623.4.01

Заболотній Б.М., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

В'ясков В.М., викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПНЕВМАТИЧНОЇ ЗБРОЇ

Існують численні переваги та недоліки застосування пневматичної зброї, які варто враховувати при розгляді її використання в різних сферах.

Основними перевагами є відносна безпека, низький рівень шуму, екологічність та вартість експлуатації. Пневматична зброя зазвичай менш небезпечна порівняно з традиційною вогнепальною зброєю, оскільки вона не використовує вибуховий заряд для вистрілу, що зменшує ризик випадкових поранень. В порівнянні з традиційною вогнепальною зброєю, пневматична зброя має нижчий рівень шуму під час вистрілу, що робить її більш прийнятною для використання в умовах, де необхідно зберігати низький рівень шуму. Пневматична зброя зазвичай має менший негативний вплив на навколишнє середовище порівняно з традиційними видами зброї, оскільки вона не викидає шкідливих хімічних речовин чи вибухових газів. Власники пневматичної зброї відчувають менші витрати на її експлуатацію, оскільки вони витрачають менше грошей на боєприпаси та обслуговування.

При цьому слід звернути увагу на недоліки пневматичної зброї, які включать в себе обмежену потужність, залежність від джерела стисненого повітря, обмежений вибір боєприпасів та вплив погодних умов. У порівнянні з традиційними вогнепальними зброєю, пневматична зброя часто має меншу силу та дальність стрільби, що обмежує її ефективність у деяких ситуаціях. Для ефективної роботи пневматичної зброї необхідне наявність джерела стисненого повітря, що може бути обмеженням у деяких умовах, особливо в ділянках без доступу до джерел повітря. У порівнянні з традиційними вогнепальними зброєю, вибір доступних типів боєприпасів для пневматичної зброї може бути обмеженим, що обмежує її універсальність у деяких ситуаціях. Деякі типи пневматичної зброї можуть бути чутливими до погодних умов, таких як низькі температури, що може вплинути на їх ефективність та надійність у певних ситуаціях.

Урахування цих переваг та недоліків допомагає визначити оптимальні умови та сфери застосування пневматичної зброї залежно від конкретних потреб та обставин.

В даний час більшість осердь куль виготовляють з сталі 10, ТЗС (сталь У12) та середньо вуглецевої середньо легованої сталі 45Х. На відміну від сталі, кераміка має у 2-3 рази меншу щільність і, в середньому, у 2 рази більший модуль пружності, що приводить до високих значень швидкості розповсюдження повздовжніх пружних хвиль 10…12 км/с.

Отже, звертає на себе увагу надмірно висока твердість керамік у сполученні з низькою ударною в'язкістю. Таким чином, тільки висока твердість керамік визначає захищаючу здатність керамічної броні.

УДК 621.317.37

Змієвський Д.О., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Забула О.Є., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПРИЦІЛІВ НІЧНОГО БАЧЕННЯ ПІД ЧАС РОЗРОБКИ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПРИЦІЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ МОБІЛЬНИХ ВОГНЕВИХ ГРУП

Сучасні збройні конфлікти характеризуються широким застосуванням безпілотних літальних апаратів (БпЛА) типу баражуючи боєприпаси, як для вирішення тактичних завдань, так і завдань оперативно-тактичного та стратегічного рівня. На теперішній час, одним із ефективних напрямків вирішення задач знищення такого типу повітряних цілей (ПЦ) є використання мобільних вогневих груп, на озброєнні яких знаходяться великокаліберні кулемети такі як *Browning M2*, ДШК, КПВТ та інші або 23-мм спарена зенітна установка ЗУ-23.

До сучасних прицільних комплексів ставляться високі вимоги по точності стрільби, оперативності відкриття вогню на поразку, можливості ведення бойових дій як вдень, так і вночі. Виконати ці вимоги без удосконалювання прицільних пристроїв неможливо. Випробування по визначенню пошукових можливостей оптичних прицілів показали, що при їх застосуванні дальність виявлення одиночних цілей збільшується в 1,5 – 2 рази, а час пошуку скорочується більш ніж в 2 рази. Бачення в темний час доби, раніше, в основному забезпечувалось приладами нічного бачення (ПНБ) на електронно-оптичних

перетворювачах (ЕОП), а в теперішній час - тепловізійними приладами на фотоелектричних приймачах.

Альтернативним шляхом розвитку прицільних пристроїв для прицільних комплексів є створення коліматорних прицілів. Нічні коліматорні приціли використовують ефект проекції в нескінченність прицільної шкали з одночасним спостереженням цілі, повітряного простору та навколишньої місцевості. Такі приціли в порівнянні із традиційними прицілами більш компактні, допускають вільне положення ока стосовно прицільного комплексу, але не відрізняються більшим збільшенням. Всі коліматорні приціли мають однократне збільшення – це обмежує їх застосування на дистанції прямого пострілу.

В той же час, у сучасних прицільних комплексах використовується мініатюрна метеорологічна станція з датчиками температури, тиску, вологості та напрямку вітру, а також мікропроцесорний балістичний обчислювач, що дозволяє автоматично вносити відповідні виправлення на положення лінії прицілювання.

Подальші перспективи вдосконалювання прицільного оснащення пов’язані з проведенням робіт із створенням інформаційного приладно-прицільного комплексу (ІППК) для мобільних вогневих груп (системи відображення інформації, інформаційно-обчислювальної системи). Застосування ІППК з’явиться вирішальною ланкою підвищення бойових можливостей мобільних вогневих груп під час знищення повітряних цілей, приведе до росту ефективності поразки цілей в 3...5 разів за рахунок зменшення часу і помилок наведення зброї, підвищення прицільної дальності стрільби, забезпечення бойового застосування цілодобово.

УДК 621.923

Іващенко Д.І., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат**;**

Тітаренко О.В., кандидат технічних наук, доцент кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

ОЦІНКА ЯКОСТІ ПОЛІМЕРНОЇ ДЕТАЛІ ОПТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПІСЛЯ ОБРОБКИ РІЗАННЯМ

Полімерні матеріали на основі полістиролу та пролівінілтолуолу вже багато років ефективно використовують для реєстрації заряджених часточок у приладах дозиметричного радіаційного контролю. За рахунок додавання

люмінесцентних домішок та спектрозміщувальних речовин на етапі полімеризації отримують оптичні сцинтилятори з високим світловим виходом та радіаційною стійкістю.

Технологія виготовлення полімерних сцинтиляторів включає декілька етапів механічної обробки. Головним завдання кожного з них є забезпечення високої якості поверхні при мінімальному тепломеханічному навантаженні поверхневого шару матеріалу. Через здатність акумулювати значну долю тепла полімерними молекулами, змінюється їх будова та взаємне розташування, що зменшує чутливість сцинтилятору до випромінювань та скорочує довговічність його функціонування, а значить і підвищує ризик їх безпечного використання. Саме тому при розробці технологічних процесів велика увага приділяється питанням контролю якості поверхневого шару на кожному з етапів виробництва.

Серед контактних способів оцінки стану поверхні традиційно використовують профілометричні засоби визначення шорсткості. Однак, через невелику твердість полімерів по відношенню до алмазної голки, що сканує поверхню, такий спосіб виправданих тільки на попередніх етапах обробки. На завершальних етапах структуру поверхні, її рельєф та особливості впливу геометрії інструменту та параметрів режиму різання доцільно оцінювати за допомогою сканувальної електронної мікроскопії на мікроскопах, що не потребують нанесення струмопровідного покриття.

Серед неруйнівних методів оцінки енергетичних змін у поверхневому шарі кристалічних тіл відносною легкістю у застосуванні та гарною інформативністю відрізняється метод «сидячої» краплі. Аналіз результатів змочування полімерних матеріалів з аморфною структурою показує, що цей метод також можливо успішно реалізовувати на поверхнях з зовнішньо однаковим рівнем шорсткості після фінішних етапів обробки. Кут змочування поверхні у цьому випадку є узагальнюючою характеристикою термодинамічної стабільності структури поверхневого шару.

Перелічений комплекс методів оцінки якості стану поверхневого шару полімерних матеріалів не є вичерпним, оскільки не включає методи контролю оптичних властивостей. Однак, забезпечення високих показників якості за результатами контактних та безконтактних методів аналізу є гарантованою основою подальшого стабільного та безпечного функціонування полімерної деталі оптичного призначення.

УДК 623.593

Казьмирик В.В., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Літвінов О.В., кандидат технічних наук, доцент кафедри вогневої підготовки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

УДОСКОНАЛЕНА МЕТАЛЕВА МІШЕНЬ «ГОНГ»

Мішені та мішене обладнання для стрільби – це обов'язковий атрибут військового полігону для відпрацювання навичок стрільби з усіх видів стрілецької зброї особовим складом військовослужбовців.

Взагалі, мішені мають або дерев'яну або металеву основу.

Мішені на деревинній основі зазвичай виготовляються з фанери, картону та дерев'яних брусків, а самі мішені, з паперу. Але при цьому виникає необхідність постійної заміни паперових мішеней під час проведення стрільб та через деякий час використання, проводити ремонт дерев'яних щитів.

Мішені на металевій основі, як каркас так і сама мішень (гонг) виготовляються з металу, що дозволяє підвищити надійність та збільшити час між обслуговуваннями або ремонтами. Основними перевагами є і те, що у разі потрапляння в металеві мішені-гонги відбувається характерний металевий дзвінкий удар і гонг відкидається (розкачує) з боку в бік – чим і визначається потрапляння у гонг. Кожне потрапляння чітко видно та чути здалеку. У разі промаху гонг висить нерухомо. Немає потреби після кожного пострілу, підходити й оглядати.

Для оптимізації процесу підготовки військовослужбовців можливо використовувати металеві мішені-гонги для імітації різних сценаріїв ведення бойових дій, які бувають наступних типів:

- круглі, підвісного типу;
- восьмигранник (метрична);
- грудна фігура;
- кулеметний розрахунок;
- міні-поппер;
- поппер класичний.

Отже, одним із напрямків розвитку – це поєднання простоти конструкції та легкості транспортування, можливості швидкої підготовки до використання та використанням матеріалів широкого застосування при виготовленні та обслуговуванні**.**

УДК 621.8

Казьмирик В.В., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Нечипоренко В.М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТЕМПЕРАТУРНОГО ФАКТОРУ НА ВИБІР ПРОЕКТНОГО РІШЕННЯ ПРИ АВТОМАТИЗОВАНОМУ ПРОЕКТУВАННІ З'ЄДНАНЬ З НАТЯГОМ

В умовах постійного оновлення виробництва, удосконалення існуючих і створення нових видів зразків військової техніки та озброєння, організації праці й ступеня технічного оснащення на виробничому або ремонтному підприємстві зростають вимоги до їх характеристик, що є ефективними в умовах бойових дій. Основним технологічним процесом, що відповідає за якість сучасних вузлів і деталей машин і механізмів, є складальні операції. Одним з поширених видів складальних операцій є посадки з гарантованим натягом по гладкій поверхні деталей силових агрегатів і механічних передач трансмісій. Такі посадки найчастіше забезпечують міцність з'єднання при сумісній дії осьової сили і обертального моменту, тому є одними з найбільш відповідальних вузлів технічних виробів. Непередбачуваність закономірності розподілу навантаження і нестабільність міцносних характеристик фактичного значення натягу у підібраній посадці, суттєво впливає на роботоздатність, надійність, довговічність і герметичність виробу та його окремих деталей під час експлуатації. Звичайно при проектуванні таких з'єднань може бути отримано декілька альтернативних рішень у вигляді рекомендованих посадок з натягом, що застосовуються у виробничих умовах та які відповідають заданим вимогам і граничним умовам придатності.

Така актуальна проблема перебуває в постійному розвитку та потребує нових наукових досліджень та аналізів. У зв'язку з цим, найбільш суттєвим фактором підвищення якості виробів технічного призначення має бути створення, впровадження та максимальне використання ефективних методів і програмних засобів автоматизованого проектування посадок з натягом таких виробів (де є процеси складання деталей) з пошуком раціонального варіанта проектних рішень. Це є актуальним завданням сучасної машинобудівної галузі. Рівень автоматизації виробництва і методів проектування з'єднань з натягом дозволяє підвищити продуктивність цього процесу, а також врахувати багато

навантажувальних, експлуатаційних і технологічних факторів, що впливають на якість виробів.

В даній науковій роботі проведено низку чисельно-аналітичних досліджень на основі результатів автоматизованих розрахунків при проектуванні з'єднань з натягом ПО ГЛАДКІЙ ПОВЕРХНІ ДЛЯ БАНДАЖНОГО З'ЄДНАННЯ при термічному способі складання на прикладі з'єднання «Маточина-бандаж». Як інструмент досліджень використовувалася комп'ютерна програми Interference Fit, розроблена керівником роботи. За допомогою використання методів математичного моделювання мультипараметричного комплексу просторових моделей області існування параметрів посадки досліджено вплив параметру – нагрівання охоплювальної деталі посадки з натягом при термічному способі складання на якісний вибір проектного рішення.

Проведені чисельно-аналітичні дослідження показали ефективність запропонованого метода для перевірки адекватності математичного моделювання з урахуванням максимуму факторів обмеження проектованих посадок на їх міцносні, технологічні та експлуатаційні параметри, які з різним ступенем ймовірності впливають на сукупність позитивних якостей виробу в цілому та окремих його деталей. Це дозволяє значною мірою формалізувати процес вибору проектного рішення, що значно підвищує ефективність запропонованого методу при реальному проектуванні посадок з натягом у сучасній машинобудівній галузі.

УДК 623.55

Кандиба О.О., командир 131 навчальної групи курсу № 2 гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Бородін С.В., старший викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПЕРЕВІРКА БОЮ ТА ПРИВЕДЕННЯ ДО НОРМАЛЬНОГО БОЮ АВТОМАТІВ КАЛАШНИКОВА В ПОЛОЖЕННІ БЛИЖНЬОГО НУЛЯ

Автомати Калашникова широко використовуються в підрозділах Національної гвардії України, Збройних силах та інших військових формування, що задіяні в бойових діях на території нашої держави.

Командири усіх ланок, перш ніж відправляти особовий склад для виконання бойових завдань проводять ряд заходів серед яких є питання перевірки бою зброї та приведення її до нормального бою.

Приведення зброї до нормального бою полягає у виявленні та усуненні несправностей, що викликають велике розсіювання пробоїн, у пересуванні (заміні) мушки (цілика) і тим самим виправленні прицільної лінії.

Перевірка бою зброї і приведення його до нормального бою проводиться при надходженні його в частину з заводу, бази, складу з тією метою, щоб переконатися, чи не змінився його бій, або визначити, як саме він змінився по висоті (дальності) і боковому напрямку.

Якщо бій зброї змінився, то його приводять до нормального бою.

Крім цього перевірка бою зброї проводиться:

- після заміни і ремонту частин, що можуть змінити її бій;
- при виявленні під час стрільби ненормальних відхилень куль;
- в умовах бойової обстановки періодично при кожної можливості.

Розглянуто можливість для перевірки бою автоматів Калашникова та приведення їх до нормального бою за рахунок більш швидкого виготовлення перевірочної мішені, зменшення дистанції (дальності стрільби), скорочення часу та спрощення обрахунку результатів визначення середньої точки влучання та відхилення її від контрольної точки.

УДК 623.4.01

Киричек І.Д., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Радіонов Г.О., кандидат військових наук, начальник кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

АЛГОРИТМ ПРИВЕДЕННЯ ЗБРОЇ ДО НОРМАЛЬНОГО БОЮ У ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ДОВЖИНИ ЛІНІЇ ПРИЦІЛЮВАННЯ

У сучасному світі, де постійно змінюються загрози та вдосконалюються технології, адаптація та ефективне використання нового озброєння стають ключовим завданням військового господарства. В рамках національної безпеки та оборони, підрозділи Національної Гвардії України активно отримують новий арсенал, який відображає останні тенденції у розвитку військової техніки та озброєння. Зазначимо, що в умовах сучасного військового середовища, де швидкість та ефективність використання озброєння мають критичне значення, завдання з приведення зброї до нормального боєздатного стану стає не тільки актуальним, але і невід'ємною частиною стратегічного ведення війни.

Сучасні військові конфлікти передбачають використання різних видів озброєння і важливо, щоб кожен вид був не лише доступний, але й готовий до миттєвого та ефективного використання на полі бою. Завдання ускладнюється тим, що часто відсутність експлуатаційної документації для отриманої зброї затримує процес її впровадження та налагодження. Це стає викликом для військових фахівців, які відповідають за технічний стан та готовність озброєння до використання в справжніх бойових умовах, але вносить додаткову складність та вимагає розробки нових підходів для вирішення проблем відсутності документації, що може стати ключовим фактором для забезпечення безпеки та ефективності підрозділів у реальних бойових ситуаціях.

Ця проблема також висуває вимогу до розробки нових стратегій та алгоритмів обслуговування, які могли б бути застосовані в умовах невизначеності та відсутності стандартної документації. Фахівці повинні виявляти творчість та гнучкість, шукаючи інноваційні методи роботи з новими типами зброї, щоб ефективно реагувати на екстрені ситуації військових операцій.

У контексті вищої освіти та наукових досліджень, метою є розроблення алгоритму, що дозволить ефективно приводити будь-яку зброю до нормального боєздатного стану, навіть у випадках відсутності офіційної експлуатаційної документації. Цей алгоритм буде розглядатися в контексті конкретних технічних та технологічних аспектів озброєння, яке використовується Національною Гвардією України, з метою забезпечення його оптимального функціонування та ефективного використання в умовах військових операцій.

УДК 623.4.01

Коваль М.В., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Кочура І.І., старший викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння – начальник артилерії факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПЛАНУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СБЗ

Планування починається одночасно з оцінкою обстановки і полягає:

- у встановленні послідовності і способів виконання задач технічного забезпечення, у розподілі сил і засобів технічного забезпечення по задачах, часу і напрямкам дій підрозділів;

- у визначенні порядку взаємодії сил і засобів технічного забезпечення, в організації усіх видів забезпечення підлеглих підрозділів і керування технічним забезпеченням.

Ціль планування складається в досягненні своєчасного і погодженого виконання задач технічного забезпечення при раціональному використанні сил, засобів і часу.

На основі прийнятого рішення заступник командира (начальника) з озброєння-начальник технічної частини разом з начальниками підлеглих йому служб і за участю представників тилу здійснює планування технічного забезпечення. При цьому розробляється план технічного забезпечення службово-бойової задачі, основу якого складає графічна частина детально розроблене й оформлене на карті рішення заступника командира по озброєнню на технічне забезпечення.

Заступник командира підрозділу з тилового забезпечення-начальник тилового забезпечення, начальники служб технічного забезпечення, питання по своїм видах забезпечення відображують у планах тилового (бойового) забезпечення(застосування).

УДК 355.359.08

Корнієць Б.І., курсант 210 навчальної групи курсу № 3 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Бутрик С.М., викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

СПОСІБ УПРАВЛІННЯ ВОГНЕМ ВІДДІЛЕННЯ (ВЗВОДУ) ПІД ЧАС ВІДПРАЦЮВАННЯ БОЙОВИХ ДІЙ НА МАКЕТІ МІСЦЕВОСТІ ЧИ СХЕМІ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛІВКИ ОВЕРЛЕЙ

Порядок підготовки курсантів, як майбутніх командирів, вимагає знань по управлінню вогнем відділення (взводу) в сучасному бою, а особливо знання характеристик стрілецької зброї, вогневих та приданих засобів свого підрозділу, підтримуючих засобів старшого командира, засобів розвідки та розвідки за допомогою БПЛА, зв’язку, медичного та логістичного забезпечення підрозділу в районі ведення бойових дій. Фінальним етапом підготовки являється вогневе враження (знищення) противника при якісному плануванні та підготовці до бойових дій. Розуміння курсантами важливості управління, взаємозв’язку всіх перерахованих елементів, знання та набуття навиків по керуванню свого підрозділу набувається на заняттях з управління вогнем.

Дані навики курсанти можуть набувати (відпрацьовувати) на макетах місцевості чи схемах за допомогою плівки оверлей.

Підготовку до занять можливо поділити на три етапи:

- теоретична підготовка;
- відпрацювання розіграшу ймовірних дій на макетах місцевості чи схемах;
- надання практичних навичок на заняттях, етапах бойового злагодження;
- подальше удосконалення практичних навичок під час проведення занять з бойовою стрільбою.

Теоретична підготовка починається з вивчення бойових властивостей зброї, організаційно-штатної структури підрозділу та дій підрозділу в залежності виконання бойового завдання та від призначення підрозділу, роботи на засобах зв'язку між військовослужбовцями, роботи по розвідці місцевості всіма можливими засобами та можливостями, об'єктів та цілей, розуміння важливості їх знищення в залежності від спроможності підрозділу, розрахунок часу та розуміння в ході бойового зіткнення можливості поповнення боєкомплекту для різних видів зброї шляхи відходу та евакуації.

Практичні навички відпрацьовуються на схемі місцевості району навчань (виконання бойового завдання), що дає можливість наносити вогневі позиції противника і відпрацьовувати питання, щодо призначення орієнтирів, виставлення спостережних постів (спостерігачів), постановки вогневих задач своїм підрозділам, вогневим засобам, екіпажам БПЛА сигнали управління та взаємодії і підготовлювати вихідні данні для стрільби.

При моделюванні бойових дій відпрацьовують за оперативний час нанесену обстановку та характер дій сторін. Далі, протягом етапу нарощування оперативної обстановки (ведення бойових дій) корегують інформацією, що нанесена на місцевості, району навчань, шляхом стирання (як варіант корегування інформації) і відпрацьовують етап бойових дій при управлінні вогнем підрозділу по противнику.

Підвищення ефективності способу нанесення обстановки на місцевості району навчань (ймовірних бойових дій) досягається тим, що, шляхом використання плівки оверлей чи на макеті місцевості, надається більш реалістичне уявлення про управління вогнем свого підпорядкованого підрозділу та приданих вогневих засобів (розрахунків) зв'язку з швидкоплинністю сучасного бою. Як варіант, це можливо відпрацьовувати і удосконалювати за рахунок використання макету місцевості з відображанням рельєфу під склом.

Подальше удосконалення практичних навичок здійснюється під час проведення занять з бойовою стрільбою де курсанти самостійно відпрацьовують вправи бойових стрільб та удосконалюють навички по управлінню вогнем відділення (взводу).

УДК 355/359.07

Кощук А.В., курсант 3 відділення 292а навчальної групи курсу № 5 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Гарбар Є.О., доктор філософії, викладач кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВАЖЛИВІСТЬ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ В ПИТАННІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ

Вогнева підготовка, безумовно, є однією з найважливіших складових військової підготовки. Однак, її значення виходить далеко за межі простого навчання володінню зброєю. Психологічна готовність до використання вогневої сили вимагає не лише технічної майстерності, а й внутрішньої стійкості, моральної рішучості та емоційної стабільності.

Перш за все, вогнева підготовка надає військовослужбовцям впевненість у їхніх навичках. Через систематичне тренування збройової майстерності, вони розвивають автоматизм у діях, що є критичним у стресових ситуаціях бойових дій.

Психологічна готовність до застосування вогневої сили також включає у себе уміння контролювати емоції під час бойових дій. Вогнева підготовка надає можливість відчути психологічний тиск, який супроводжує вогневі контакти, і розвиває стресостійкість та здатність до прийняття рішень у критичних ситуаціях.

Впевненість у зброї формується, насамперед, домагаючись твердого знання її тактико-технічних характеристик, можливостей і матеріальної частини, постійно підкреслюючи перевагу її над аналогічними зразками зброї, навчаючись усуненню характерних затримок і несправностей під час стрільби в різних умовах обстановки, а також домагаючись твердого знання і вмілого застосування правил стрільби для вирішення вогневих завдань.

З цією метою необхідно демонструвати її можливості і ефективність вогню; організовувати змагання на правильність і швидкість виконання нормативів; навчати в обмежений час усувати несправності і затримки під час стрільби; тренувати в підготовці вихідних даних в коригуванні вогню в обмежений час, у складних умовах обстановки, під впливом перешкод тощо.

Крім того, вогнева підготовка сприяє формуванню дисциплінованості та відданості меті. Військовослужбовці навчаються працювати як команди, довіряючи одне одному своє життя. Це робиться можливим лише завдяки впевненості в уміннях своїх товаришів зберігати спокій і ефективно виконувати свої обов'язки.

Впевненість у діях зі зброєю набувається у результаті багаторазових тренувань, ефективність яких значно підвищується, якщо особовий склад навчений навичкам самоконтролю.

Розвитку в особового складу навичок самоконтролю сприяють доповіді військовослужбовців після закінчення стрільби, у яких вони дають оцінку своїм діям. Змісту цих доповідей доцільно надавати великого значення.

Навички самоконтролю доцільно розвивати і під час занять на тренажерах, за допомогою спеціального обладнання і навчальних приладів, що дозволяє контролювати свої дії.

Для формування в особового складу психологічної стійкості в ході занять необхідно створювати військовослужбовцям зовнішні перешкоди: частіше проводити тренування в індивідуальних засобах захисту, в умовах поганої видимості і погоди, встановлювати на шляху руху військовослужбовців різні перешкоди і загородження, обмежувати їхні дії за часом, впливати на них звуковими ефектами тощо.

Військовослужбовці, що проходять таку підготовку, значно швидше набувають навичок ведення стрільби з урахуванням людських чинників.

Отже, вогнева підготовка відіграє важливу роль у формуванні психологічної готовності до застосування вогневої сили. Вона не лише розвиває технічні навички, але й формує психічну стійкість, необхідну для успішного виконання бойових завдань в будь-яких умовах.

УДК 629.076:623.426

Круглов О.В., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Литовченко А.О., викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Успішне виконання завдань, покладених на Національну гвардію України, досягається підтриманням постійної бойової готовності зразків озброєння та військової техніки (ОВТ).

З метою постійного підтримання бойових та технічних властивостей зразків ОВТ на належному рівні, доведення характеристик морально застарілих

об’єктів до сучасних вимог, підвищення ефективності його використання за умов значних фінансово-економічних, науково-технічних та виробничих обмежень запроваджуються заходи з модернізації.

При створенні і модернізації ОВТ необхідно керуватися наступними основними напрямами забезпечення надійності: підвищення ресурсу елементів конструкцій; висока технічна культура виробництва; об'єктивний контроль якості елементної бази, компонентів і готових виробів на усіх етапах виробництва; забезпечення надійного захисту від дії зовнішніх чинників; діагностування технічного стану в процесі експлуатації, оскільки технічний рівень сучасних зразків ОВТ визначається оснащеністю інформаційними засобами, вогневою потужністю і захищеністю.

На стадії розробки нового (модернізованого) зразка ОВТ необхідно визначити його раціональний термін служби і розрахувати його конструктивні елементи саме на цей термін. При розробці військової техніки головним чином орієнтуються на граничний термін служби техніки.

Аналіз досвіду війн і збройних конфліктів сучасності, тактико-технічних характеристик основних видів ОВТ, які в них застосовувались, основних тенденцій розвитку ОВТ провідних країн світу, а також досвіду проведення відсічі збройної агресії Російської Федерації дозволяє визначити основні пріоритетні напрями щодо розвитку ОВТ Національної гвардії України, а саме:

- модернізація бронетанкового озброєння та техніки шляхом встановлення сучасних прицільних комплексів, активних та пасивних засобів захисту, збільшення запасу ходу тощо;

- модернізація парку автомобільної техніки для продовження її ресурсу;

розробка та виготовлення сучасних зразків ОВТ та інженерної техніки на вітчизняних підприємствах промисловості і модернізація тих, що існують;

- підвищення живучості зразків ОВТ шляхом встановлення засобів активного та динамічного захисту;

- розробка та створення перспективних зразків навчально-тренажерних засобів Національної гвардії України;

- розроблення підприємствами оборонно-промислового комплексу України комплектів ремонтної документації на новітні зразки озброєння, військової та спеціальної техніки.

Виконання вищезазначеного надасть змогу забезпечити боєздатність озброєння та військової техніки Національної гвардії України, мати у складі військ технічно справне ОВТ за основними номенклатурами.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів дозволить досягти високого рівня розвитку ОВТ, при оснащенні якими військові частини (підрозділи) будуть здатні виконувати бойові завдання як в локальних війнах і озброєних конфліктах, так і при проведенні повномасштабних операцій.

УДК 623.094

Крумаленко Д.В., курсант 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Пістряк П.В., кандидат військових наук, доцент, начальник кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна Академія Національної гвардії України

ВИМОГИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ ВПРАВ СТРІЛЬБ В СКЛАДІ ВІЙСЬКОВОГО НАРЯДУ АБО ТИМЧАСОВОГО СТВОРЮВАНОГО ПІДРОЗДІЛУ

Запропоновано вимоги щодо розроблення вправ стрільб в складі військового наряду.

У відповідності до курсу стрільб підрозділів Національної гвардії України існують вправи початкових, навчальних, бойових стрільб, стрільби в складі відділення (взводу), вправи з управління вогнем. У відповідності до керівних документів дії обслуг, розрахунків в тому числі відділень та тимчасово призначених підрозділів та нарядів потребують злагодження.

Військовий наряд призначений із підрозділу Національної Гвардії України є тимчасово призначеним підрозділом для виконання визначених статутом бойової служби та інших керівних документів та має право у відповідності з цими документами застосовувати зброю і також потребує злагодження. Саме тому виникає питання розроблення та проведення вправ стрільб у складі військових нарядів, тобто тактичних вправ стрільб.

Виходячи з того, що у військові наряди призначаються військовослужбовці з певним (не початковим) рівнем підготовки, пропонується виконувати стрільбу в складі підрозділу з такими обов’язковими елементами, вимогами до вправ та виконувати їх в два етапи: підготовчий (холостіння без стрільби або зі стрільбою в електронному тирі) та бойовий (з реальною стрільбою).

Серед основних вимог можна зазначити наступні:

- стрільба в русі (в повен зріст, пригнувшись, навприсядки) та з коротких зупинок;
- стрільба зі зміною профілю стрільця (стрільців);
- стрільба з розпізнаванням злочинців (противника) серед мирного населення;
- стрільба по противнику, який захопив заручника (заручників);
- обмеження напрямків стрільби під час руху з різних сторін (імітація стрільби в будівлях та із-за укриттів);
- стрільба однією особою військового наряду під прикриттям іншої;

- стрільба з-за укриття та стрільба по злочинцю, який знаходиться за укриттями різного типу;
- стрільба по злочинцю, який змінює профіль;
- перезаряджання зброї під час стрільби;
- стрільба з можливими затримками зброї та їх усуненням під час виконання вправи;
- стрільба після подолання ділянки бігом;
- стрільба з заміною виду зброї або зміни магазинів.

Спорядження: в штатному спорядженні з бронежилетом, шоломом з використанням кобури для пістолета та захисних окулярів, можливе використання іншого спорядження.

Час на стрільбу обмежується появою цілей.

Мішенева обстановка повинна передбачати наявність мішеней різного типу на підйомних (поворотних) установках з можливістю автоматичної фіксації ураження цілей та з можливістю відео фіксації дій військового наряду. У разі наявності може передбачатись використання системи, яка імітує вогонь у відповідь.

Місцевість – змішана, обмежується габаритами ділянок для відкриття вогню.

Порядок виконання від простого до складного з поступовим нарощуванням обстановки.

Положення зброї: відповідно до обстановки.

Оцінка: визначається керівником (в залежності від мети поставленої наряду задачі).

Кількість мішеней: визначається керівником (в залежності від мети поставленої наряду задачі).

Окраска мішеней: під фон місцевості, але контрасність повинна бути більше 40 відсотків ніж контра сніть фону.

УДК 657.37

Кулявець Г.В., курсант 322 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Тененьов Є.П., старший викладач кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ БОЄПРИПАСІВ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Метою ведення обліку і складання звітності є надання повної, правдивої та неупередженої інформації, про стан справ та результати діяльності підрозділу, для підлеглих або старших начальників для прийняття певних рішень.

Для полегшення обліку та для якісного подання звітності зазвичай використовують відомі програми – Microsoft Excel або Mathcad.

Microsoft Excel (також іноді називається Microsoft Office Excel) це потужна програма для роботи з електронними таблицями, що дає змогу швидко та легко створювати, переглядати, редагувати файли й надавати до них спільний доступ.

Дана програма створена корпорацією Microsoft для Microsoft Windows, Windows NT і Mac OS, а також Android, iOS і Windows Phone. Вона надає можливості економіко-статистичних розрахунків, графічні інструменти і, за винятком Excel 2008 під Mac OS X, мова макропрограмування VBA (Visual Basic for Application). Microsoft Excel входить до складу Microsoft Office і на сьогоднішній день Excel є одним з найбільш популярних додатків в світі.

Отже, одним із напрямків удосконалення обліку та звітності боєприпасів які надходять до підрозділу, використовуються для проведення стрільб або при використанні під час бойових дій у підрозділах Національної гвардії України пропонуються використовувати відомі програми Microsoft Excel або Mathcad.

УДК 623.44

Левицький І.М., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кириченко О.О., кандидат технічних наук, старший викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ТЕХНОЛОГІЧНІ ДОСЯГНЕННЯ У ВИРОБНИЦТВІ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ: ВІД УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ МАТЕРІАЛІВ

Впродовж останніх десятиліть виробництво стрілецької зброї пережило значні технологічні зміни, які значно підвищили її ефективність, точність та безпеку. З удосконаленням механізмів та використанням новітніх матеріалів зброя стала більш адаптованою до потреб сучасних військових, спортсменів та ловців. У цій доповіді розглянемо ключові технологічні досягнення, які вплинули на розвиток стрілецької зброї.

Удосконалення механізмів:

Одним із важливих напрямків удосконалення є розвиток автоматизованих систем управління вогнем, що дозволяють стрілковим системам працювати ефективніше та точніше в умовах бойових дій. Також, вдосконалення гільзовивідних механізмів та системи живлення збільшили продуктивність та надійність зброї.

Використання новітніх матеріалів:

Заміна традиційних матеріалів на більш легкі та міцні дозволила зменшити вагу зброї, що робить її більш маневренною та зручною у використанні. Використання композитних матеріалів, таких як карбонові волокна та титан, дозволяє створювати зброю з високими характеристиками міцності та стійкості до корозії.

Електроніка та інформаційні технології:

Завдяки розвитку електроніки та інформаційних технологій, в сучасну стрілецьку зброю можна вбудовувати різноманітні сенсори, навігаційні системи та електронні приціли, що значно полегшує процес прицілювання та збільшує точність стрільби.

Вплив на безпеку та ефективність: всі ці технологічні досягнення суттєво підвищили безпеку та ефективність стрілецької зброї. Вона стала більш точною, маневренною та зручною у використанні, що робить її незамінною у військових, спортивних та поліцейських операціях.

Узагальнюючи, технологічні досягнення у виробництві стрілецької зброї забезпечили постійний розвиток та удосконалення цієї галузі. Впровадження новітніх технологій дозволяє забезпечити високу ефективність та безпеку користувачів, що робить стрілецьку зброю невід'ємною складовою сучасного військового, спортивного та поліцейського обладнання.

УДК 355.02

Левицький І.М., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Черніченко Ю.М., доцент, доцент кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ВІДНОВЛЕННЯ ЗАХИСНИХ ПОКРИТТІВ ОЗБРОЄННЯ У ВІЙСЬКОВИХ УМОВАХ

Що стосується безпосередньо відновлення захисних покриттів озброєння, то цю роботу можна віднести до дуже актуальної. Це пояснюється тим, що в ході постійної експлуатації озброєння в частинах і підрозділах Національної гвардії України (НГУ) відбувається значне зношення захисного покриття стрілецької зброї, яке потрібно обов’язково відновлювати для підтримання зброї у боєготовному стані.

Основними технологіями відновлення захисних покриттів стрілецької зброї у військових умовах є фосфатування та оксидування, Такі роботи виконуються при технічному обслуговуванні № 2, поточному, середньому та капітальному ремонтах, тобто роботи по відновленню захисних покриттів стрілецької зброї можуть виконуватися в майстернях з ремонту озброєння з’єднань оперативних територіальних об’єднань НГУ.

Фосфатування – це процес обробки основного металу, який покривається хімічним способом (покриття), в результаті якого на його поверхні утворюється фосфатна плівка. Фосфатні покриття відносяться до групи захисних, а по методу нанесення – до хімічних покриттів.

Захисна плівка, що утворюється на поверхні сталевих деталей, складається з кристалів фосфатів цинку, заліза, марганцю та ін. Між кристалами мається велика кількість мікро- і макро пір, які пронизують шар покриття до основного металу. Фосфатні плівки без додаткової обробки погано захищають сталь від корозії. Тому на практиці застосовується фосфатно-лакове покриття.

Оксидування проводиться з метою одержання на поверхні деталей захисної декоративної плівки. Плівка має гарні декоративні якості, але має досить низькі протикорозійні властивості. Для оксидування сталевих деталей застосовується два способи оксидування: лужний і безлужний. Оксидна плівка, що отримується при лужному оксидуванні, складається головним чином з магнітного окису заліза Fe_3O_4 і має товщину не більш 3 мкм.

При безлужному оксидуванні якість оксидних плівок значно вище, ніж у плівок, отриманих при лужному оксидуванні. Їхня корозійна стійкість вище майже в два рази.

Таким чином, поновлення захисних покриттів озброєння у військових умовах має велике значення для забезпечення справності озброєння в частковості і підтримання боєготовності частин і підрозділів у цілому.

УДК 621.8

Линчак А.В., командир 2 відділення 322 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Нечипоренко В.М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕХНІЧНОГО РІШЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНОГО ПРИВОДУ

В сучасних умовах проведення бойових дій військовими підрозділами Національної гвардії України та інших військових формувань в польових умовах на позиціях лінії зіткнення з противником досить важливою і актуальною є роль використання засобів технічного обслуговування і ремонту військової техніки, обладнання і пристроїв для підтримання в постійній бойовій готовності під час виконання поставлених завдань. Офіцер з інженерно-технічним напрямком підготовки за фахом має бути готовим провести комплекс попереджувальних і підготовчих заходів, спрямованих на підвищення боєздатності військ, що необхідні для відбиття нападу за будь-яких умов військово-стратегічної обстановки.

У зв’язку з цим, для якісного розв'язання зазначеної проблеми виникає нагальна потреба в організації регламентних робіт, а також поточного ремонту для технічних засобів військового призначення, яка має бути забезпечена відносно недорогим і простим за конструкцією пристроєм підйомно-транспортної машини. Застосування найпростішого підйомно-транспортного

обладнання сприяє полегшенню трудомістких і важких робіт з переміщення вантажів, підвищенню продуктивності, а також прискоренню вантажно-розвантажувальних робіт та скороченню тривалості простою пошкодженої техніки. Військовий фахівець з технічною освітою має володіти необхідними навичками, уміннями і знаннями, використання яких дозволяє правильно спроектувати електромеханічний привід підйомного або транспортуючого обладнання із застосуванням принципів наукової організації праці.

При проектуванні механічного приводу вантажопідйомного або транспортуючого обладнання слід враховувати фактори (габаритні розміри цеху, режими навантаження, умови роботи, тощо), що можуть обмежити особливості його використання. Проектувальником в процесі розрахунку, на базі відомих методів розрахунку, отримуються силові, кінематичні й геометричні параметри таких засобів технічного обслуговування і ремонту, на основі яких вибираються уніфіковані й покупні стандартизовані вироби або складові частини (електродвигуни, редуктори, муфти, гальма, троси, стрічки тощо).

В результаті проектування користувач може отримати декілька альтернативних конструктивних рішень при компонуванні варіантів стандартизованих виробів для електромеханічного приводу. Розв’язання для реалізації ускладненої проектної задачі полягає у виконанні компонувальних креслеників усіх прийнятних і придатних комбінацій, на основі яких виконується порівняльний аналіз отриманих рішень. Виконання графоаналітичного дослідження у вигляді тривимірного зображення моделі параметрів (загального ККД, мас двигуна і редуктору та їх габаритних розмірів) приводу дає чітке уявлення про раціональне прийняття остаточного варіанту конструктивної схеми машини серед кількості альтернативних.

УДК 621.396.6

Ліснича Г.В., курсант 293 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Фик О.І., доктор технічних наук, професор кафедри військового зв'язку та інформатизації, Національна академія Національної гвардії України

ЗАХИСТ ОБЛАДНАННЯ РАДІООБ'ЄКТІВ ВУЗЛІВ ЗВ’ЯЗКУ ПУНКТІВ УПРАВЛІННЯ НГУ ВІД ГРОЗОВИХ ПЕРЕНАПРУГ

Найбільш складними є завдання щодо побудови надійної конфігурації систем захисного заземлення, блискавкозахисту та вирівнювання потенціалів щодо захисту комутатора електроживлення або всієї базової станції

стільникового зв'язку у тому числі вузлів зв’язку пунктів управління НГУ. Це пов'язано з тим, що базові станції стільникового зв'язку розміщуються на об'єктах, що мають не тільки різні особливості будови а і, взагалі різне цільове призначення (промислові споруди, житлові будинки, автомобілі, об'єкти інших операторів зв'язку тощо).

Найважливішим при вирішенні питань побудови захисту від перенапруг є місце розташування об'єкта стільникового зв'язку або вузлів зв’язку (район з міською забудовою або сільська місцевість), і особливості інфраструктури електроживлення об’єкту (спосіб введення лінії електроживлення (повітряний або підземний) та ступінь її розгалуження та особливості заземлення тощо), що дозволяє визначати не тільки висоту встановлення антенно-щоглових споруд, а і особливості підключення джерела живлення до апаратури бази стільникового зв’язку або вузлів зв’язку НГУ.

Висновок.

Пропонуються наступні технічні рішення щодо захисту базових станцій стільникового зв'язку та радіооб'єктів, у тому числі вузлів зв’язку пунктів управління НГУ від імпульсних грозових та комутаційних перенапруг:

1. Захист установки електроживлення радіооб'єктів (базові станції вузли звязку тощо).

1.1. *Для* радіооб'єктів*, що мають високі антенно-щоглові споруди* (АЩС) або повітряне введення електроживлення промислової мережі 220/380 В, рекомендується застосування триступінчастої схеми захисту від перенапруг (із застосуванням пристроїв першого, другого та третього класу захисту згідно МЕК 61643-1-98 імпульсних перенапруг у низьковольтних силових розподільчих системах.

Можливі два варіанти встановлення захисних пристроїв, які залежать від того, чи мають випрямлячі власну вбудований захист від перенапруг третього класу:

Перший варіант. За відсутності вбудованого захисту, обмежувачі перенапруги першого та другого ступенів захисту рекомендується встановити у вхідному щитку електроживлення. Третій ступінь захисту потрібно встановити в окремому щитку біля стійки випрямляча або у крайньому випадку на комутаційній панелі стійки випрямляча (на DIN-рейці біля вступних автоматів). При цьому для виконання вимог щодо черговості спрацьовування ступенів захисту між ними необхідно встановити спеціальні розділові дроселі з індуктивністю 10-15 мкГн або забезпечити відстань по кабелю не менше 10 м (встановлено, що індуктивність провідника довжиною 10 м становить приблизно 10-15 мкГн).

Другий варіант. Якщо варісторний захист третього класу є безпосередньо у самих блоках випрямляча (варіатори встановлені шляхом пайки на печатну плату), то перший ступінь захисту має бути встановлений у вступному щитку електроживлення.

1.2. *Для захисту установки електроживлення базової станції*, розташованої в умовах міської забудови, *без використання АЩС* (наприклад, розміщення антен на стінах будинків) там, де неможливе пряме влучення блискавки ні в АМС, ні в кабель електроживлення, можно не використовувати захисні пристрої першого класу, а застосувати тільки другий ступінь захисту модулі SPU1-240, SPU3-240 чи PIII-240. Застосування третього ступеня бажано. Захисні пристрої можна встановити на комутаційної панелі стійки випрямляча (на DIN-рейці біля ввідних автоматів) або в окремому щитку біля стійки випрямляча. У цьому випадку для поділу другого та третього ступенів захисту можна застосувати дроселі з індуктивністю 6 мкГн (PI-L16, PI-L32, PI-L63, PI-L80 або PI-L120). Зменшення індуктивності пояснюється зменшенням крутості фронту імпульсу струму, порівняно з прямим ударом блискавки. У зв'язку з цим можна знизити вимоги до відстані між другою і третьою ступенем захисту до 6 м за кабелем.

1.3. У разі розміщення базової станції поблизу промислових об'єктів, як правило, виникає питання про якість електроенергії. Робота потужних навантажень у ключових режимах на таких об'єктах призводить до спотворення синусоїдальної форми струму в мережі, що є причиною високочастотних гармонік. Для захисту від даного типу впливів рекомендується використовувати систему електроживлення TN-S від підстанції до об'єкта і як третій ступінь захисту застосовувати комбіновані пристрої, що складаються з обмежувача перенапруг і завадового фільтра. Дані пристрої випускаються як у однофазному, і у трифазному варіантах (серії PI-k, PI-3k різні навантажувальні струми).

2. Захист обладнання радіопередавача вузла зв'язку пунктів управління НГУ.

Захист радіообладнання передавача містить цілий комплекс заходів, згідно зі стандартами IEC (МЕК), стандартами ETSI. (Європейського Телекомунікаційного Стандарту) та рекомендаціям ITU (Міжнародного Союзу Електрозв'язку). Для зменшення ймовірності виходу з експлуатації радіообладнання при прямих або близьких попаданнях блискавки в АЩС рекомендується:

- ретельно продумати систему блискавкозахисного заземлювального пристрою антенно-щоглової споруди ще на етапі проектування та монтажу його на об'єкті;

- передбачати спосіб його з'єднання для вирівнювання потенціалів із захисним заземлюючим пристроєм установки електроживлення об'єкта;

- здійснювати заземлення екранних оболонок високочастотних коаксіальних кабелів на матеріал щогли (струмовідвід системи захисного заземлення блискавки) як мінімум у наступних основних точках:
- біля антенного пристрою;
- при вигинах кабелю на кут 90 градусів та більше;
- під час введення в технічний будинок (контейнер) ;
- у місці введення високочастотних коаксіальних кабелів у приміщення базової станції встановлювати захисні пристрої на розрядниках або чвертьхвильових заглушках.

УДК 355.4

Ляшко О.М., командир 2-го відділення 312 навчальної групи, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Кудімов С.А., доктор філософії з державної безпеки, старший викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ПОШКОДЖЕНОЇ ТЕХНІКИ ПРИ ВЕДЕННІ БОЙОВИХ ДІЙ

При виконанні бойових завдань автомобільна і колісна легка броньована техніка можуть виходити з ладу внаслідок бойових ушкоджень й виникнення технічних несправностей. Своєчасність виконання заходів по відновленню боєздатного стану пошкодженої військової техніки має безпосередній вплив на успішне виконання підрозділам НГУ завдань за призначенням.

Таким чином актуальним є питання підвищення ефективності проведення евакуації пошкоджених машин при веденні бойових дій в системі відновлення військової техніки як складової автотехнічного забезпечення.

В умовах ведення сучасних бойових дій і наявності у противника потужних засобів ураження, підтримання боєздатності озброєння і військової техніки (ОВТ) на визначеному рівні залежить від чіткої організації і своєчасного виконання такої складової технічного забезпечення, як відновлення ОВТ.

Відновлення ОВТ організовується і здійснюється з метою приведення пошкоджених зразків ОВТ в готовність до бойового застосування і повернення їх до строю.

Однією з складових відновлення є евакуація техніки яка включає:

- розвідку (визначення) місця знаходження пошкодженої техніки та її стану;
- витягування перекинутих, застряглих, затонулих машин;
- доставка машин до місць ремонту.

В доповіді розглянуто використання безпілотних літальних апаратів для проведення розвідки (визначення) місця знаходження пошкодженої техніки та її стану, запропонований науково-методичний апарат визначення ефективності проведення заходів з евакуації пошкодженої техніки.

УДК 621.3

Мазур О.В., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шаповалов О.І., кандидат технічних наук, доцент, заступник начальника кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОСОБЛИВОСТІ ЕВАКУАЦІЇ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В СКЛАДНИХ УМОВАХ

Евакуацію озброєння та військової техніки (ОВТ) організовують командири всіх ступенів і здійснюють, як правило, евакуаційні підрозділи. Залежно від обстановки рішенням командирів підрозділів (військових частин) для евакуації ОВТ можуть залучатися інші бойові, транспортні, спеціальні зразки ОВТ та попутний транспорт.

Евакуацію ОВТ залежно від характеру й обсягу робіт здійснюють:

- екіпажі – самовитягування і підготовка техніки до витягування, буксирування та технічна допомога під час транспортування;
- евакуаційні підрозділи військових частин – витягування застряглих і буксирування пошкоджених і несправних зразків ОВТ в укриття, на маршрути евакуації і ЗППМ;
- евакуаційні підрозділи оперативно-тактичного рівня – витягування застряглих (затонулих зразків ОВТ), буксирування та транспортування пошкоджених і несправних зразків ОВТ на шляхи евакуації і на ЗППМ.

Про зразки ОВТ, які не можуть бути евакуйовані засобами військової частини, подається донесення старшому начальнику по службі. До донесення додається схема розташування зразків ОВТ, у якій вказується характер

їх застрягання, затоплення, пошкодження або технічна несправність.

Черговість евакуації зразків ОВТ визначають виходячи з умов обстановки, характеру й обсягу евакуаційних робіт, стану техніки, яка підлягає евакуації, а також наявності евакуаційних засобів.

У першу чергу евакуюють ракетні та зенітно-ракетні пускові установки, машини управління і машини з найменшим обсягом ремонтних робіт, зразки ОВТ, які найбільше впливають на бойовий потенціал підрозділів військової частини.

Щоб уникнути знищення або захоплення противником пошкоджених і застряглих на полі бою зразків ОВТ, їх слід евакуйовувати в найкоротший термін. Для цього необхідно засоби евакуації максимально наближати до поля бою.

При пошкодженні зразків ОВТ на полі бою водій (екіпаж, обслуга) зобов'язаний негайно вжити заходів щодо підготовки їх до евакуації, а у разі застрягання вжити заходів щодо самовитягування. Якщо самовитягування неможливо, водій (екіпаж, обслуга) повинен почати підготовку зразка ОВТ до евакуації за допомогою інших засобів. Черговість евакуації ОВТ встановлюють, ураховуючи конкретні умови обстановки, їх місцезнаходження, технічний стан та наявні засоби евакуації.

У першу чергу евакуюють зразки ОВТ з-під вогню противника з невеликими ушкодженнями і зразки ОВТ легкого застрягання.

З-під вогню противника зразки ОВТ евакуюють у найближче укриття, а при можливості і необхідності – до найближчої дороги, на маршрут евакуації або на ЗППМ.

Щоб уникнути втрат людей і ОВТ, евакуйовувати зразки ОВТ з поля бою необхідно в умовах поганої видимості (уночі, у туман, у дощ) або під прикриттям димової завіси, а в деяких випадках під прикриттям вогню спеціально виділених підрозділів, артилерії, мінометів тощо.

Димову завісу ставлять так, щоб під її прикриттям евакуаційний тягач міг підійти до зразка ОВТ і евакуювати його в безпечне місце.

Якщо за умовами обстановки або місцевості евакуаційний тягач не може підійти до зразка ОВТ, який підлягає евакуації, то його витягують або буксирують на довгому тросі.

УДК 62.192

Мак О.М., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Іванченко О.В., кандидат технічних наук, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України;

Цебрюк І.В., кандидат технічних наук, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВПЛИВ СУМАРНОЇ ВИТРАТИ ПАЛЬНОГО НА ЗМІНУ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ

Серед основних факторів, які впливають на високу бойову готовність частин і підрозділів НГУ є технічний стан (ТС) автобронетанкової техніки (АБТ).

Одним з невирішених питань є можливість точного оцінювання цього стану.

Із аналізу виконання бойових завдань з використанням АБТ підрозділом НГУ в умовах експлуатації що постійно змінюються, не завжди є можливість проведення планових технічних обслуговувань та ремонтів, немає можливості визначати наскільки змінився технічний стан техніки, який її залишковий ресурс, визначати час та пробіг до чергової профілактики. Тобто, подальша зміна технічного стану не відображується в числових показниках коефіцієнта технічної готовності. Відсутність можливості оцінки технічного стану АБТ, може негативно вплинути на її бойову готовність, на хід виконання завдань за призначенням та привести до втрат особового складу та техніки.

Інтегральним показником, який враховує різноманіття факторів, що впливають на технічну готовність АБТ, доцільно вважати сумарну витрату пального.

При експлуатації автомобілів в певних умовах вироблений ресурс АБТ за даний період часу доцільно оцінювати по сумарній витраті пального. Сумарна витрата пального відповідає пробігу автомобіля, при якому відбувається повне вичерпання ресурсу агрегатів АБТ. Отже, множення пробігу автомобіля, при якому у агрегатів наступає потреба в капітальному ремонті, на витрату пального у л/100 км є сумарна витрата пального. Ця величина для конкретного типу АБТ буде постійною. Під час використання за призначенням автомобіля ресурс агрегатів зменшується на стільки, на скільки збільшується сумарна витрата пального. Саме ця закономірність покладена в основу планування використання зразків АБТ по сумарній витраті пального.

Витрата пального є одним з узагальнюючих параметрів впливу на інтенсивність зношування сполучень вузлів та агрегатів ряду таких експлуатаційних та конструктивних факторів, як дорожні умови, передавальні числа коробки передач та головної передачі, технічний стан агрегатів трансмісії, якість пального та оливи, регулювання системи живлення та запалювання, конструктивні особливості тощо.

УДК 623.1/.7

Мельник В.С., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Волков П.Ю., доктор філософії, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОБОТИЗОВАНИХ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ВІЙСЬКОВИХ ЦІЛЯХ

Сучасна війна швидко змінюється. На зміну традиційним методам ведення війни, де головну роль відігравали люди, приходять нові технології, засновані на штучному інтелекті, робототехніці та безпілотних системах.

Одним з найбільш перспективних напрямків розвитку військових технологій є використання роботизованих наземних транспортних засобів (РНТЗ). Ці машини, які можуть працювати автономно або під контролем людини, вже сьогодні змінюють обличчя поля бою.

Сучасні тенденції розвитку РНТЗ:

– Підвищена автономність: РНТЗ стають все більш автономними, що дозволяє їм виконувати завдання без безпосередньої участі людини.

– Штучний інтелект: штучний інтелект відіграє все більш важливу роль у РНТЗ, дозволяючи їм приймати складніші рішення та адаптуватися до мінливих умов.

– Робототехніка: Прогрес у робототехніці призводить до створення більш досконалих РНТЗ, здатних виконувати ширший спектр завдань.

– Мініатюризація: РНТЗ стають меншими та легшими, збільшуючи їх мобільність та скритність.

– Модульність: РНТЗ стають все більш модульними, що дозволяє легко переналаштовувати їх залежно від поставленого завдання.

Переваги використання РНТЗ:

– Зниження ризику для життя людей: РНТЗ можуть виконувати небезпечні завдання, такі як розмінування, розвідка, патрулювання та транспортування припасів замість солдатів.

– Підвищена ефективність: РНТЗ може працювати цілодобово, не вимагаючи відпочинку, і мати більш високу точність і витривалість, ніж персонал.

– Розширені можливості: РНТЗ можуть бути оснащені різноманітними датчиками та зброєю, що дозволяє їм виконувати завдання, неможливі для людини.

– Зниження витрат: У довгостроковій перспективі РНТЗ може бути більш економічно ефективним, ніж утримання військ.

Недоліки використання РНТЗ:

– Висока вартість розробки та виробництва: РНТЗ – це складні технології, які потребують значних інвестицій.

– Обмежена автономність: РНТЗ все ще вимагають контролю з боку людини, хоча ведеться розробка для створення повністю автономних систем.

– Вразливість до кібератак: РНТЗ може бути вразливою до хакерських атак, що може призвести до втрати контролю над ними.

– Етичні питання: Використання РНТЗ у війні може призвести до дегуманізації війни та зробити солдатів менш схильними цінувати людське життя.

Таким чином, РНТЗ є перспективним напрямком розвитку військових технологій. Вони мають ряд переваг перед традиційними військами, але є і свої недоліки.

УДК 623.44

Москаленко Ю.В., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кириченко О.О., кандидат технічних наук, старший викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПОРІВНЯННЯ 5.45-ММ АК-74 ТА AR-15 В БОЙОВИХ УМОВАХ

У сучасному світі зброї, автоматичні гвинтики відіграють ключову роль в арсеналі багатьох армій та охоронних структур. Серед них, дві найбільш відомі моделі -5.45-мм АК-74 і AR-15 - застосовуються в різних країнах та виконують

свої завдання в бойових умовах. У цій доповіді ми розглянемо та порівняємо ці дві моделі зброї з урахуванням їх характеристик, ефективності та придатності для бойових операцій.

1. Технічні характеристики

5.45-мм АК-74 та AR-15 - це автоматичні гвинтики, розроблені в різних країнах з різними технічними характеристиками. 5.45-ммАК-74 був розроблений в СРСР, тоді як AR-15 - в США. Ось деякі ключові технічні характеристики:

- АК-74: Калібр 5,45 мм, вага близько 3,3 кг (без патронного магазину), ефективна дальність стрільби приблизно 500 метрів.

- AR-15: Калібр 5,56 мм, вага близько 2,9 кг (без патронного магазину), ефективна дальність стрільби близько 550 метрів.

2. Ергономіка та надійність

Умови бойових дій можуть бути вкрай непередбачуваними та вимагати високої надійності та ергономіки зброї. В цьому аспекті обидва типи гвинтівок мають свої переваги та недоліки:

- 5.45-мм АК-74: Відомий своєю надійністю навіть у важких умовах, таких як пісок чи бруд. Проста у використанні та обслуговуванні, але має меншу точність порівняно з AR-15.

- AR-15: Зазвичай має кращу точність та керованість вогнем, що робить його ефективним на великих відстанях. Проте, вимагає більшої уваги до обслуговування та може бути більш схильним до засмічення дрібними частинками.

3. Ефективність в бойових умовах

Під час реальних бойових операцій, вирішальними факторами є ефективність та відповідність завданню. Тут варто врахувати такі аспекти:

- 5.45-мм АК-74: Зазвичай вважається більш надійним у країнах з важким кліматом чи низьким рівнем технічної підготовки військових. Його простота та міцність роблять його популярним серед більшості армій.

- AR-15: Зазвичай вважається більш точним та ефективним на великих відстанях, що робить його бажаним для спеціалізованих військових чи одиниць спеціального призначення.

Висновок: порівнюючи 5.45-мм АК-74 та AR-15, можна визначити, що обидва типи автоматичних гвинтівок мають свої сильні та слабкі сторони. Вибір між ними залежить від конкретних умов бойових операцій, потреби у точності та надійності, а також від підготовки та стратегії військового підрозділу чи охоронної структури.

УДК 623.094

Москаленко Ю.В., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кушнарьов Б.О., викладач кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, майор

ВИДИ ЦІЛЕВКАЗІВОК

1. *Цілевказівка шляхом наведенням зброї або приладу в ціль*. Такий спосіб найбільш простий і надійний та точний для наведення озброєння по цілях поблизу яких відсутні орієнтири або інші будь-які добре помітні об’єкти.

Як правило такий спосіб цілевказівки автоматизований та використовується в підрозділах протиповітряної оборони (ППО), в бойових машинах та артилерії.

Для наведення окремих боєприпасів такий спосіб передбачає використання радіо маячків або підсвічування цілей, але це стосується високоточної зброї.

В механізованих же підрозділах такий спосіб цілевказівки реалізований, наприклад, в БТР-4Є та 3Є. Для наведення зброї в ціль озброєння бойового модуля, командиру екіпажу, що спостерігає за навколишньою обстановкою з використанням панорами, достатньо натиснути клавішу *«цілевказівка»* (ЦВ) і озброєння модуля буде автоматично наведено в ціль.

Крім цього може застосовуватись спосіб наведення зброї в ціль по азимутальному покажчику, баштовому кутомірі.

Новим прийомом при цьому є автоматична передача координат цілі отриманих з дрона, супутника, тощо через відповідну програму безпосередньо в розрахунково-вирішальний прилад зразка озброєння.

Характеристиками такого способу є мінімальний час, точність цілевказівки (по дальності та напрямку), не потребує додаткових знань та навичок, іноді не потребує введення вихідних даних для стрільби. В той же час з використанням такого способу можна управляти одним або декількома вогневими засобами, які обладнані відповідною системою наведення. У разі віддалення вогневого засобі (ВЗ) від пункту управління (ПУ) є загроза радіозавад, визначення місця розташування, відсутність можливості (в деяких ВЗ) прийняття рішення оператором стосовно потреби ведення стрільби саме по тій цілі на яку наведено зброю, тощо

2. *Цілевказівка по карті*. Цей спосіб застосовується, як правило, при наведенні на об’єкти (орієнтири), які не спостерігаються візуально, особливо в

артилерії. Наступною особливістю його є те, що той хто передає, і той хто приймає цілевказівку розташовуються на значній відстані один від одного. При цьому спостерігач (розвідник), виявивши ціль, точно наносить її на свою карту, визначає по карті координати цілі й повідомляє їх, використовуючи технічні засоби зв'язку, тому хто приймає цілевказівку.

Характеристиками такого способу, крім зазначеного, є відносно невеликий час визначення координат (залежить від навченості), можливі похибки у точності визначення місця свого розташування та об’єкта у зв’язку із застарілістю карт, завадо незахищеність інформації, потребує додаткових знань, навичок та попередніх дій.

Як альтернатива використовуються аерофотознімки з нанесенням на них координатної сітки. При цьому збільшується достовірність даних, оперативність отримання змін в обстановці тощо.

УДК 355.5.36

Невгад Л.В., здобувач вищої освіти ступеня бакалавр 302 навчальної групи Навчально – наукового інституту № 2, Національна академія внутрішніх справ;

Приходько Ю.П., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз Навчально-наукового інституту № 2, Національна академія внутрішніх справ

ПРОТИДІЯ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЯ САМОРОБНИХ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

Саморобний вибуховий пристрій (СВП) – це пристрій, який виготовляється самостійним способом і несе в собі вибухові, запалювальні таотруйні хімічні речовини, використовується для нанесення різної шкоди. Боєприпаси військового призначення або вибухові речовини непромислового виробництва також можуть застосовувати при виготовлення СВП.

Саморобні вибухові пристрої являються тактичним видом зброї та як правило, застосовуються незаконними збройними формуваннями, тобто терористичними угрупованнями та несуть велику загрозу для населення та державній владі, інакшим чином несуть стратегічні наслідки.

Саморобні вибухові пристрої, які виготовляються багатьма способами, використовуючи матеріали, які дозволяють уникнути виявлення пристрою, і для виготовлення та застосування цих пристроїв майже не потрібно спеціальних

навичок, тому від них важко захиститися. Проте діяльність щодо протидії СВП здійснюється за трьома основними складовими:

1. боротьба з мережею СВП;
2. виявлення та знешкодження пристрою;
3. підготовка особового складу підрозділів, що виконуватимуть завдання.

Боротьба з мережею СВП включає в себе такі компоненти, як запобігання застосуванню противником СВП; пошук та ідентифікація матеріалу і компонентів, що входять до складу СВП та проектування пристроїв; знешкодження та знищення вибухових пристроїв або його компонентів; аналіз наслідків спрацювання СВП.

Боротьба з мережею СВП сприяє запобіганню створення таких пристроїв та перешкоджає забезпеченню компонентів для виготовлення СВП, а також фінансуванню, керівництву та вербування нових членів.

Заходи протидії СВП полягають у виявленні та знешкодженні. Заходи, що здійснюються мають миттєвий результат та безпосередньо спрямовані на збереження життя та здоров'я особового складу.

Для виконання завдань з виявлення та знешкодження виділяються групи та надається техніка. Підготовка фахівців з виявлення та знешкодження здійснюється відповідно до програми підготовки. Під час навчання особовий склад отримує базові знання для боротьби з СВП та способи і прийоми протидії цим засобам, а також спеціальні навички під час практичних занять відповідно до їх призначення. Навчання та підготовка фахівців базується на результатах діяльності щодо боротьби з СВП. Підготовка фахівців полягає в набутті знань, умінь і навичок для виконання завдань зі знищення СВП.

Підготовка особового складу груп, які безпосередньо виконують бойові завдання з протидії СВП повинна включати в себе: аналіз та обговорення розвідувальної інформації, щодо встановлення (застосування) СВП; аналіз виконання попередніх завдань групою; підготовка зброї, техніки, обладнання до застосування; практичне відпрацювання тактичних процедур з пошуку, виявлення, знешкодження (знищення) СВП, в складі підрозділу; практичне відпрацювання тактичних процедур із підрозділами захисту (прикриття) при підготовці до виконання завдань.

У результаті навчання особовий склад повинен знати:

- порядок організації та виконання завдань з пошуку та знищення (знешкодження) СВП;
- заходи безпеки під час виконання бойових завдань з пошуку та знищення СВП;

- способи захисту особового складу, будівель, комунікацій та споруд; безпечні відстані під час знищення СВП;

- характеристики вибухових речовин та детонаторів, а також будову, характеристики та принципи дії СВП;

- найбільш ймовірні місця виявлення та знищення (знешкодження) СВП та способи замітання слідів.

Підготовка особового складу груп, безпосередньо відповідальних за виконання бойових завдань по боротьбі з СВП включає в себе аналіз та обговорення розвідувальної інформації; аналіз попередніх місій, виконаних групою; підготовка озброєння, техніки та спорядження до застосування; практичне відпрацювання тактичних дій з пошуку, виявлення та знешкодження (знищення) СВП у складі підрозділу; практичне відпрацювання тактичних дій із силами охорони (прикриття) під час підготовки до виконання завдання.

Для знищення СВП командир групи дає вказівку на виготовлення заряду вибухової речовини. Кількість вибухової речовини для знищення СВП визначається відповідно до маси (калібру і кількості боєприпасів; типу боєприпасів) основного заряду СВП. Під час встановлення заряду командир групи повинен знати точне місце встановлення основного заряду СВП. Після встановлення заряду командир групи переконується в тому, що особовий склад групи знаходиться на безпечній відстані, в укритті. За відсутності факторів що впливають на виконання завдання, командир групи особисто віддає вказівку на приведення в дію заряду. Після знищення СВП командир групи особисто перевіряє місце знищення та здійснює перевірку на наявність вторинних СВП. Про проведені роботи зі знищення СВП командир групи здійснює доповідь командиру підрозділу від якої призначена група.

Пошуки СВП проводяться із суворим дотриманням заходів безпеки, залежно від тактичної обстановки. Якість виконання бойового завдання залежить від підготовки та тренування особового складу групи, ретельного планування завдання, розрахунку сил і засобів, екіпіровки, забезпечення безпеки та наявності вихідної інформації про обстановку, місцезнаходження і тактичну обстановку в районі виконання завдання Знищення СВП здійснюється у спосіб, що забезпечує безпеку особового складу групи, сил безпеки та цивільного населення. . Шлях підходу до місця виявленого СВП перевіряється засобами пошуку на наявність вибухових пристроїв, з урахуванням рівнів пошуку. Відхід здійснюється тим самим маршрутом у зворотному напрямку, а у разі необхідності завантаження СВП слід використовувати роботизовану систему, якщо така є в наявності. За відсутності роботизованої системи для визначення способу завантаження використовуються засоби індивідуального захисту.

Для знищення СВП командир групи віддає наказ на встановлення вибухівки. Кількість вибухівки для знищення СВП визначається відповідно до маси основного пристрою СВП (калібру, кількості та типу боєприпасів). Під час встановлення вибухівки керівник групи повинен знати точне місцезнаходження головного пристрою СВП. Після встановлення заряду керівник групи переконується, що персонал групи знаходиться на безпечній відстані. За відсутності факторів, що впливають на виконання завдання, командир групи віддає наказ на підрив СВП самостійно; після знищення СВП командир групи особисто перевіряє місце знищення на наявність вторинних СВП. Після проведеної роботи зі знищення саморобної вибухівки командир групи доповідає командиру підрозділу.

Так як, саморобні вибухові пристрої - це виготовлені власноруч (самостійно) та готові до використання пристрої, що складаються з вибухових речовин, їх імітацій, піротехнічних засобів, легкозаймистих сполук і засобів приведення в дію, призначені для ураження людей чи тварин або заподіяння шкоди різним предметам, то особовий склад групи, яка спеціалізується на таких речовинах зобов'язана знати загальну будову та принцип дії СВП, правила поводження з такими вибухівками, а також причини, що можуть призвести до вибуху; знати загальну обстановку, місце, порядок та правила виконання завдання, чітко виконувати встановлений порядок з виявлення (пошуку) та знешкодження (знищення) СВП, а також обов'язково знати та дотримуватись заходів безпеки.

УДК 621.9

Новак В.О., курсант 312 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Сало В.А., доктор технічних наук, професор, професор кафедри інженерної механіки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИЛІНДРИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КОНСТРУКЦІЙ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ПІД ДІЄЮ ЛОКАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Робота присвячена актуальному науковому питанню, оскільки задачі розрахунку напруженого стану оболонок під дією локального статичного навантаження мають значний теоретичний і практичний інтерес у різних галузях сучасної техніки, зокрема військової, при дослідженні відповідальних

оболонкових елементів конструкцій, від міцності та жорсткості яких залежать працездатність і надійність конструкції в цілому.

В результаті зробленого аналізу існуючих в науковій літературі методів розв'язання крайових задач для статично навантажених пружних оболонкових конструкцій авторами обґрунтовано використання ефективного чисельно-аналітичного RVR-методу, в основу якого покладено теорія R-функцій харківського академіка В.Л. Рвачова, метод грузинського академіка І.М. Векуа, загальні рівняння тривимірної теорії пружності і варіаційний принцип американського вченого Рейсснера.

В роботі представлені аналітичні структури розв'язків розглянутих крайових задач для пружного циліндра довільної товщини під дією локального навантаження на лицьових поверхнях оболонки. При цьому математичні структури розв'язків для шуканих в роботі компонентів вектора переміщення і тензора напружень точно задовольняють усім заданим крайовим умовам.

Розв'язок досліджуваних в роботі задач у просторовій постановці дозволило виконати конкретні розрахунки напруженого стану товстостінних оболонок і оцінити застосовність відомих у науковій літературі уточнених теорій при дослідженні пружних оболонок різної товщини. Проведено оцінки збіжності отриманих чисельних результатів, досліджений вплив товщини та різних граничних умов на торцевих поверхнях. У проведеному дослідженні застосовано персональний комп'ютер та програмна розробка, що написана на алгоритмічної мові Borland Pascal.

За допомогою використання RVR-методу в роботі зроблено розрахунки міцності циліндрів при використання різних теорій оболонок - класичній теорії тонких оболонок, теорії оболонок С.П. Тимошенко, уточненої теорії С.А. Амбарцумяна, прикладної теорії В.В. Пикуля, теорії оболонок Рейсснера. Зокрема, встановлено, що за збільшенням значення відносної товщини оболонки якісно змінюється вигляд розподілу по товщині переміщень і напружень, закон зміни яких здобуває явно нелінійний характер.

Результати роботи мають науковий і практичний інтерес та підтверджують можливість ефективного застосування запропонованого варіаційного RVR-методу в інженерних дослідженнях при проектуванні оболонкових елементів конструкцій у різних галузях сучасної техніки, зокрема, військової.

УДК 623.4.01

Парфенчук Б.О., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Абдрахімов О.Ф., викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ВЕЛИКОКАЛІБЕРНИХ ПАТРОНІВ

Потреба високої точності враження точених цілей з першого пострілу вже призвела до високого ступеня спеціалізації снайперської зброї. Її подальший розвиток напряму пов'язаний з вибором нових снайперських патронів. Помітна тенденція застосування гвинтівкових патронів підвищеної потужності. Прибічники «магнумізації» вказують на такі її переваги, як виключна настильність траєкторії , висока стійкість кулі на траєкторії, кучність, пробивна спроможність і вбивча дія. Наприклад, при стрільбі патроном «338 LapuaMagnum» дульна енергія 16,2 грам кулі досягає 6450 – 6768 Дж, а діаметр розсіювання на дальності 300 м дорівнює 70 –80 мм. За думкою ряду спеціалістів такий патрон підвищує ефективну дальність стрільби до 1500 метрів.

Проблеми відчуваємої стрілком віддачі і зниженням ряду чисто конструктивних рішень.

Великокаліберні гвинтівки залишаються, поки що, зброєю військ спеціального призначення. Так, командування спеціальних операцій США, за результатами невеликого досвіду застосування великокаліберної снайперської зброї в Перській затоці та Югославії вирішило ввести розробку цієї зброї в рамки єдиної програми HSR (HeavySniperRifle). Вимоги HSR передбачають створення зброї, яка за рахунок підвищення потужності патрона, влучності стрільби, вбивчої та пробивної дії кулі «забезпечило б силам спец операцій надійне портативне сімейство снайперських систем для поразки цілей на дальності 1500 – 2000 метрів». Найбільш перспективною бачиться самозарядна гвинтівка . HSR передбачає також розробку нових патронів в рамках сімейства 12,7*99 мм «браунінг», комбінованого прицілу типу «день - ніч», дульного пристрою, що відіграє роль гальма, полум’ягасника і до того ж знижуючого рівень звуку пострілу, пристроїв зменшення дії віддачі на стрілка.

Крім вирішення всіх технічних проблем, пов’язаних з комплексом «патрон - зброя», в реалізації задачі по підвищенню влучності зброї на великих відстанях виникає найважча проблема – вітровий знос.

Поправка на вітровий знос, особливо зі збільшенням дальності, завжди індивідуальна і не може бути точно встановленою із – за різноманіття сили вітру та його напрямку по дистанції.

Чуттєвість пострілу до бокового вітру в вирішуємій мірі визначається балістичним коефіцієнтом кулі. Але якщо всебічно проаналізувати другий та наступні постріли зі снайперської зброї, то крім фактору вітрового зносу починає свою дію фактор нагріву стволу. Параметри що впливають на нагрів стволу наступні:

- приріст температури стволу від одного пострілу ;
- маса стволу ;
- різноманітність стволу по його довжині ;
- час між пострілами ;
- вид пороху.

Зважаючи на ці параметри необхідно пам'ятати, що куля повинна володіти доволі великою початковою швидкістю польоту, тому що при стрільбі на дальні дистанції по цілям, що рухаються, необхідно враховувати той факт, що навіть людина що йде за час польоту кулі на відстані 1000 м зуміє подолати приблизно 2 метри.

Отже, визначивши те, що снайперська зброя для вогневої дії на відстанях до 2 - 2,5 км повинна бути великокаліберною, необхідно всебічно проаналізувати тактико – технічні властивості вже існуючих патронів великих калібрів в нашій країні та за її межами.

УДК 356.37

Парчевська О.О., студентка 116 навчальної групи за спеціальністю «Право», Національна академія внутрішніх справ;

Галдецька І.Г., консультант з мови, Національна академія внутрішніх справ

PROBLEMS IN THE SPHERE OF TECHNICAL SUPPORT OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE AND OTHER MILITARY FORMATIONS IN THE CONDITIONS OF EMERGENCY ACTIONS

Changes in the nature of armed struggle, development of methods of conducting special operations (combat operations), forms and methods of performing service-combat tasks (SCT), equipping the National Guard of Ukraine (NGU) with modern weapons and military equipment (WMH) and further development of operational (combat) and logistical support necessitate further development and improvement of

the technical support (TS) of the NGU. An analysis of current trends in the development and improvement of logistics in the armies of the world's leading countries shows that they are aimed at increasing the ability to perform assigned tasks promptly, timely and in the required (specified) volumes.

The tasks of supplying troops with weapons and military equipment, missiles, ammunition, military supplies, etc. are directly related to the tasks of determining the optimal range of restorable and non-restorable WME, and forming a single range of WME samples to be restored in the context of special operations (combat operations).

The fundamentals of technical support organisation include: creation of a system of repair organisation at all organisational levels of troops, development of principles and methods of their application in different conditions of service and combat activity of troops; development of principles and methods of management of these units and subunits; organisation of support of the life of the repair organisation during preparation and conduct of special operations (combat operations).

The peculiarity of the transfer of specially designed technical means to function in the conditions of martial law (state of emergency) is the need to prepare in a limited time a special composition of technical means bodies of formations and units. Therefore, it is necessary to develop ways and methods of operational (combat) training of highly qualified specialists both directly for the repair organisation and for the technical support management bodies.

The current stage of development of the National Guard of Ukraine is marked by an increasingly important role of management. The scope of its tasks is rapidly increasing and the conditions for their implementation are becoming more complex. Therefore, bringing the structure and methods of work of the technical support management bodies at all organisational levels of the NGU in line with new conditions and growing requirements is becoming one of the important tasks of their improvement.

The problems that need to be addressed in the field of technical support of the National Guard of Ukraine include:

- Outdated equipment - most of the equipment has been in service for more than 25 years and needs to be updated, resulting in frequent breakdowns, low efficiency and high repair costs. The NGU needs to upgrade its equipment by purchasing modern weapons and equipment;

- Lack of modern weapons - under extraordinary legal regimes such as martial law, the need for equipment and weapons increases significantly, in particular armored vehicles, small arms, communications and intelligence equipment;

- Difficulty and delays in supply - this can be complicated by the destruction of infrastructure, blocked supplies and increased demand on the global market;

- Training - this is clearly necessary for the growing need for equipment and weapons, as well as the appropriate training of personnel to maintain and operate them;

- Financing - increasing budget allocations for technical support of the NGU and other military formations. This can be done by reducing expenditures on other budget items or by increasing budget revenues. Alternative sources of funding, such as international assistance, public-private partnerships, and the issuance of war bonds, should be sought to address this problem.

The development and improvement of the NGU technical support system requires scientific support for solving a set of problems and tasks. The development of a scientific and methodological apparatus for substantiating and supporting decisions on the development and improvement of the NGU technical support system should take into account the main trends in development and requirements to the NGU operational (combat) support system.

УДК 623.4

Пасько В.В., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Баглай М.В., викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВИКОРИСТАННЯ ВІЙСЬКОВИХ МОБІЛЬНИХ МАЙСТЕРЕНЬ У СУЧАСНИХ БОЙОВИХ ДІЯХ

У світі постійно зростає складність сучасних конфліктів, і військові підрозділи повинні постійно адаптуватися до нових умов. Використання мобільних майстерень є однією з інноваційних стратегій, яка може допомогти забезпечити ефективну підтримку та обслуговування військової техніки прямо на полі бою.

Хоча використання військових мобільних майстерень має численні переваги, існують також деякі потенційні проблеми, які варто врахувати, наприклад ключовою проблемою є безпека персоналу та технічні обмеження.

Персонал, який працює у мобільних майстернях, може знаходитися під збільшеним ризиком внаслідок бойових дій. Розташування майстерень ближче до передової лінії може стати об’єктом атак або обстрілів.

Технічні обмеження: мобільні майстерні можуть мати обмежені технічні можливості порівняно з стаціонарними ремонтними базами, що може ускладнити виконання складних або ресурсомістких ремонтів.

Для вирішення проблеми безпеки персоналу, який працює у військових мобільних майстернях у бойових діях, можна вжити ряд заходів:

- захист майстерень. Забезпечення адекватного захисту мобільних майстерень від обстрілів та атак. Це може включати встановлення броне плит або інших захисних конструкцій навколо майстерень, використання камуфляжу для зменшення їхньої видимості з повітря і землі, а також застосування систем виявлення та попередження про небезпеку;

- тренування персоналу. Надання персоналу необхідних навичок та підготовки з питань безпеки в умовах бойових дій. Це включає в себе тренування з процедур безпеки, реагування на надзвичайні ситуації та вміння працювати в умовах обмеженого часу та під підвищеним стресом;

- використання технологій. Застосування сучасних технологій для забезпечення безпеки персоналу. Це може включати в себе використання дронів для розвідки та моніторингу навколишнього середовища, систем виявлення обстрілів та атак, а також застосування систем зв'язку для швидкого відгуку на небезпеку;

- ротація персоналу. Планування регулярної ротації персоналу, яка дозволяє зменшити втомленість та стрес, а також надає можливість відпочинку та відновлення сил.

Для вирішення проблеми технічних обмежень, які можуть виникати у військових мобільних майстернях, можна вжити наступні заходи:

- розвиток та оновлення обладнання. Інвестування у сучасне обладнання та технічні засоби, які дозволять здійснювати ремонт та обслуговування військової техніки на високому рівні якості та ефективності;

- підвищення кваліфікації персоналу. Забезпечення персоналу мобільних майстерень необхідними знаннями та навичками для використання сучасного обладнання та технічних засобів. Це може включати в себе навчання персоналу новим технологіям, методам діагностики та ремонту, а також підвищення рівня професійної підготовки;

- стандартизація процесів. Розробка та впровадження стандартизованих процесів обслуговування та ремонту, які дозволять ефективно виконувати роботи незалежно від умов та складності завдань;

- доступ до інформаційних ресурсів. Забезпечення доступу до інформаційних ресурсів, таких як бази даних з технічною документацією, схемами, інструкціями та рекомендаціями з ремонту. Це допоможе персоналу швидко та ефективно вирішувати технічні проблеми.

У висновку, використання військових мобільних майстерень у сучасних бойових діях є важливою стратегією, яка може значно підвищити ефективність

обслуговування та ремонту військової техніки прямо на полі бою. Ці мобільні одиниці дозволяють забезпечити оперативне та якісне технічне обслуговування, зменшуючи час простою військової техніки та підвищуючи бойовий потенціал військ.

Незважаючи на це, існують деякі виклики, які потребують уваги, такі як безпека персоналу, та технічні обмеження. Правильне планування можуть допомогти вирішити ці проблеми та забезпечити успішне функціонування мобільних майстерень.

Отже, розробка та впровадження ефективної стратегії використання мобільних майстерень є ключовим елементом успішного ведення бойових дій та забезпечення бойової готовності військ.

УДК 539.3

Петрина Д.О., курсант 322 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кириченко О.М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

СПОСОБИ ПІДВИЩЕННЯ МІЦНОСТІ ХОДОВОЇ ЧАСТИНИ ВАЖКОГО НАЗЕМНОГО ТРАНСПОРТУ

Питання, які розглядаються, стосуються елементів ходової частини залізничного транспорту (система колесо-рейка), а також важкої гусеничної бронетехніки (система ведучий каток-трак гусениці).

Актуальність проблеми пояснюється тим, що у важкого транспорту в наслідок значного навантаження рухомих елементів відбувається досить швидке зношення матеріалів поверхневого шару контактуючих поверхонь.

Підвищення міцності зносостійкості коліс можливо шляхом деформаційного зміцнення поверхневого шару, тобто холодним наклепом таким чином, щоб кристалічна решітка матеріалу була зорієнтована вздовж напрямку максимальних зовнішніх напружень - матеріал поверхні перетворюється із ізотропного в ортотропний або анізотропний.

Використовуючи ЕОМ, на основі метода кінцевих елементів при заданому навантаженні і геометрії колеса розраховуються механічні характеристики металу, величини яких порівнюються з початковими даними.

УДК 539.3

Пінчук О.В., курсант 312 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Жарко А.М., курсант 312 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Раківненко В.П., кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

РОЗРАХУНОК НА МІЦНІСТЬ КРИВОШИПА НАПРЯМНОГО КОЛЕСА ГУСЕНИЧНОЇ МАШИНИ

В умовах ведення бойових дій підтримання надійності окремих елементів конструкцій військової техніки вельми важливе питання. Основною вимогою до них є гарантія міцності, тобто здібності не руйнуватися під час навантаження.

Кривошип напрямного колеса – це ламаний стержень статично невизначний, який працює на сумісну дію згина з крученням. На кривошип прикладається навантаження, яке діє за перпендикуляром до його площини. Це навантаження приводить до складного опору в перерізах кривошипа.

Складний опір – це деформації, при яких в поперечних перерізах виникає одночасно декілька внутрішніх зусиль. В перерізах кривошипа виникають крутні моменти, згинаючі моменти і поперечні сили.

Розрахункова схема кривошипа – це ламаний стержень, який має так звану «зайву» опору, тому система статичного невизначна.

Для розв’язання такої задачі при згині використовується метод сил – універсальний метод, за допомогою якого можна розкривати статичну невизначність систем при будь-якій деформації.

В цьому випадку система один раз статично невизначна, тому складається одне канонічне рівняння. Будуються епюри згинаючих моментів – грузова і одинична. Визначаються переміщення за правилом Верещагіна, розв’язується канонічне рівняння, звідки знаходиться реакція опори, яка була «зайвою» силою. Остаточно будуються епюри згинаючих моментів, поперечних сил і крутних моментів. Від згинаючого моменту виникають нормальні напруження, від поперечної сили і крутного моменту – дотичні напруження. Впливом дотичних напружень від поперечної сили нехтуємо, бо вони незрівнянно менше дотичних напружень, які викликані крученням.

Таким чином, кривошип в небезпечних точках знаходиться в плоскому напруженому стані – на чотирьох гранях діють дотичні напруження, а до двох з цих граней прикладені ще і нормальні напруження.

В задачах такого типу міцність перевіряється за теоріями міцності.

Розрахунок на міцність кривошипа напрямного колеса проводиться за третій теорією міцності, яка застосовується для конструкцій, виконаних з пластичних матеріалів.

УДК 623.44

Пісчанський Д.В., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Муленко О.О., викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПОРІВНЯННЯ ГП-25 ТА М203 В БОЙОВИХ УМОВАХ

Порівняльний аналіз двох гранатометів: ГП-25 (російське виробництво) та М203 (американське виробництво) з точки зору їхнього використання в бойових умовах. Обидва гранатомети є популярними серед військових та поліцейських сил у всьому світі та відомі своєю надійністю та ефективністю.

Характеристики:

ГП-25 «Костер»:

– країна походження - СРСР;
– калібр - 40 мм;
– довжина - 350 мм;
– вага - 1,5 кг (без навантаження);
– ємність магазину - 1 граната;
– можливість кріплення до автоматичної зброї.

М203:

– країна походження - Сполучені Штати;
– калібр - 40 мм;
– довжина - 305 мм;
– вага - 1,36 кг (без навантаження);
– ємність магазину - 1 граната;
– можливість кріплення до автоматичної зброї.

Зручність:

ГП-25 «Костер»: Зазвичай менш зручний у використанні через свій розмір та ергономічні характеристики. Хоча він може мати кращі технічні

характеристики, такі як більша дальність стрільби, його складніше носити та маневрувати в умовах бою, особливо в гірському або лісовому рельєфі.

M203: Зазвичай більш зручний у використанні через свою компактність та легкість. Його можна швидше прикріпити до зброї та зручно переносити під час ведення бойових дій. Це дає перевагу операторам у швидкій реакції на ворожі дії.

У підсумку, хоча ГП-25 «Костер» може мати свої переваги у вигляді більшої дальності стрільби, M203 виграє у зручності та маневреності, що може бути критично важливим у бойових ситуаціях, де швидкість реакції та мобільність мають перевагу.

Надійність та технічні характеристики:

Обидва гранатомети відомі своєю надійністю, але існують певні відмінності у технічних характеристиках. ГП-25 «Костер» має репутацію дуже надійної зброї з високою продуктивністю. З іншого боку, M203 відомий своєю простотою та широкою сумісністю з різними моделями стрілецької зброї.

Ефективність в бойових умовах: в обох випадках ефективність гранатометів в бойових умовах залежить від навичок та підготовки оператора, а також від умов бою. Завдання, тип місії та особливості терену можуть впливати на вибір між ГП-25 «Костер» та M203.

УДК 623.4.01

Пісчанський Д.В., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Черніченко Ю.М., доцент, старший викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

КЕРАМІЧНІ БРОНЕМАТЕРІАЛИ

Ефективний захист від високоенергетичних засобів враження з високою проникаючою здатністю – бронебійних гвинтівочних куль з термозміцненими сердечниками (ТЗС) (6 і 6а класи захисних структур) неможливий без використання в якості елемента захисної структури кераміки – високотвердого, але дуже крихкого матеріалу.

До керамічних відносять матеріали, які отримують запіканням або гарячим пресуванням порошків мінеральних речовин. Для виготовлення бронеелементів використовують оксидну, карбідну, боридну, нітридну та сумішеві кераміки. Звичайною технологією отримання керамічних виробів являється запікання при

високій температурі попередньо відпресованих заготівок. За допомогою такої технології отримують, наприклад, корундову кераміку (Al_2O_3). Якщо при запіканні здійснюються хімічні перетворення, то таку кераміку називають реакційно запеченою. Така, наприклад, кераміка на основі карбіду кремнія SiC. Запечені кераміки характеризуються невеликою пористістю, яка погіршує її механічні властивості. Малопористий стан керамічних виробів з високим рівнем механічних властивостей може бути досягнутий шляхом гарячого пресування вихідних порошків при високій температурі. Наприклад, за допомогою гарячого пресування при 2200°С отримують кераміку на основі карбіду бору B_4C.

Структурно кераміка складається із кришталевої, аморфної фаз та пор. Властивості цих фаз, а також пористість визначають механічні властивості керамічних бронеелементів. Чим менші розміри кришталевих частинок, чим менше у кераміці міститься аморфної фази, і чим менше пористість, тим вища міцність і твердість кераміки.

В даний час більшість осердь куль виготовляють з сталі 10, ТЗС (сталь У12) та середньо вуглецевої середньо легованої сталі 45Х. На відміну від сталі, кераміка має у 2-3 рази меншу щільність і, в середньому, у 2 рази більший модуль пружності, що приводить до високих значень швидкості розповсюдження повздовжніх пружних хвиль 10…12 км/с.

Отже, звертає на себе увагу надмірно висока твердість керамік у сполученні з низькою ударною в'язкістю. Таким чином, тільки висока твердість керамік визначає захищаючу здатність керамічної броні.

УДК 355/359.07

Радченко М.А., курсант 213 навчальної групи курсу № 4 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Смолов В.Ф., старший викладач кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВСЕБІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Сьогодні поряд із широкомасштабними бойовими діями набувають все більшого застосування (розв'язання) так звані локальні війни, збройні конфлікти, терористичні операції та ін. Вони, як і широкомасштабні війни, є продовженням агресивної політики керівництва деяких держав у вирішенні тих

чи інших економічних, територіальних, а інколи й амбіційних політичних завдань (наявним прикладом є російська федерація).

Ось чому Україна, проводячи миролюбну політику взаємостосунків з усіма державами світу, має дбати насамперед про свою обороноздатність загалом і підтримання бойової готовності Збройних сил та інших військових формувань, які входять до сектору безпеки і оборони України на належному рівні.

Відомо, що основою боєздатності військ є наявність висококваліфікованих військових спеціалістів і повне матеріально-технічне забезпечення збройних формувань сучасними ефективними озброєнням і технікою.

Досвід Другої світової війни, локальних війн і конфліктів останніх десятиріч свідчить про те, що добре сплановане і організоване забезпечення бойових дій сприяло виконанню бойових завдань з найменшими втратами. Також є приклади, коли погано організовані розвідка і охорона підрозділів на марші, відсутність маскування на вогневих позиціях та командно-спостережних пунктах, недбале ставлення до безпосередньої охорони і самооборони підрозділів призводили до невиконання завдань, загибелі людей.

Удосконалення засобів збройної боротьби, підвищення маневрених можливостей військ, різноманітність способів ведення бойових дій призвели до небувалого зростання обсягу завдань із всебічного забезпечення підрозділів, ускладнення умов їх виконання.

Тому, своєчасне та безперервне всебічне забезпечення підрозділів, що входять до складу сектору безпеки і оборони, є однією з основних умов успішного ведення сучасного бою та якісного виконання поставлених перед ними завдань.

УДК 696.070:626.424

Резнік В.В., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Сіроус О.М., викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВИКОРИСТАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ТЕХНІЧНИЙ СТАН ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ПРОГНОЗУВАННІ РІВНЯ ЇХ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ

Забезпечення високого рівня надійності експлуатованих транспортних засобів (ТЗ)і якості надання ними послуг обумовлює необхідність розробки і

використання більш прогресивних стратегій технічного обслуговування, що є однією з найважливіших складових частин систем діагностування і прогнозування їх технічного стану.

Розробка цих систем у свою чергу припускає створення математичного, алгоритмічного, програмного і інформаційного забезпечення для збору, зберігання, обробки і аналізу діагностичної інформації технічного стану ТЗ.

Для вирішення завдань, пов'язаних з аналізом даних за наявності випадкових і непередбачуваних технічних і технологічних дій, необхідно використати арсенал методів математичної статистики і теорії прийняття рішення. Ці методи на фоні випадкових величин, дозволяють виявляти деякі закономірності, зв'язок між діагностичними параметрами, дають можливість робити обґрунтовані висновки і прогнози.

Використання методів багатовимірної статистики діагностичної бази даних припускає залучення системного аналізу, основних його складових і зв’язків між діагностичними параметрами ухвалення рішення про характер встановлених закономірностей, а також дає можливість розглянути методологію розробки програмного забезпечення систем підтримки, прийняття рішень для діагностики і прогнозування надійності складних технічних об'єктів і їх процесів.

Структура технічної діагностики характеризується двома взаємозалежними напрямками: теорія контролепридатності і теорія розпізнавання. Теорія контролепридатності розробляє засоби і методи отримання діагностичної інформації, автоматизований контроль і пошук несправностей за рівнем значень діагностичних параметрів. Теорія розпізнавання забезпечує побудовою алгоритмів розпізнавання, розробляючи правила і діагностичні моделі на основі діагностичної інформації про технічний стан. У механічних системах основне призначення діагностики - підвищення надійності за допомогою раннього виявлення дефектів і оптимізації процесів технічного обслуговування. Діагностика ТЗ є системою, яка повинна мати інформаційне, технічне і математичне забезпечення. Інформаційне забезпечення включає способи отримання діагностичної інформації, її зберігання і систематизацію. Інформаційне забезпечення містить необхідний масив важливих технічних даних. Технічне забезпечення є сукупністю технічних пристроїв для отримання і обробки діагностичної інформації (діагностичні прилади, датчики, сигналізатори тощо) про технічний стан. Важливу частину технічного забезпечення сучасних систем діагностики складають ЕОМ, пристрій типу «аналог-код» тощо. Математичне забезпечення включає математичні методи, алгоритми і програми розпізнавання, обробки бази даних діагностування чисельного моделювання зміни технічного стані і обслуговування ТЗ.

У зв'язку із зростанням ролі автоматичних і автоматизованих систем ТЗ зростає значення прогнозування їх технічного стану на основі отриманих діагностичних даних. Без прогнозування не можна керувати станом ТЗ, своєчасно попереджати аварійні ситуації, своєчасним технічним обслуговуванням. Теорія прогнозування технічного стану передбачає використання теорії надійності, технічної діагностики, основ технічного вимірювання. При прогнозуванні технічного стану ТЗ безпосередньо наближаються до теорії надійності, оскільки головною метою прогнозування є своєчасне виявлення несприятливого стану ТЗ (агрегату) і розробка рекомендацій, стратегій, які, в кінцевому рахунку, спрямовані на підвищення надійності і ефективності експлуатації.

УДК 621.923.1

Резнік Д.В., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Літовченко П.І., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК МУЛЬТІШКІВНОЇ КЛИНОПАСОВОЇ ПЕРЕДАЧІ

Проведено розрахунково-аналітичні дослідження з використанням авторської програми Belt_transmission (Свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 116349), За результатами досліджень запропоновано новий підхід до автоматизованого розрахунку мультішківних клинопасових передач на основі геометро-кінематичних моделей. Запропоновано новий спеціальний термін і поняття топографічного аналізу геометрії клинопасових передач, під час якого визначаються координати раціонального розташування їхніх шківів, що забезпечує покращення експлуатаційних характеристик передач.

Розроблена математична модель мультішківної клинопасової передачі з натяжним і відтяжним роликом, яка уявляє собою сукупність залежностей для визначення всіх геометричних її параметрів. На цій основі створено алгоритм автоматизованого розрахунку геометричних параметрів передач і визначення координат раціонального розташування їхніх шківів, при якому забезпечуються максимальні значення кутів обхвату пасом шківів. Для пошуку раціональної конфігурації передачі застосовано пошук екстремуму цільової функції по модернізованому алгоритму Хука-Дживса. Модернізована і протестована

спеціальна комп'ютерна програма, яка реалізує вказані алгоритми. За допомогою програми проведені аналітично-чисельні дослідження, які підтвердили ефективність запропонованих методик і програми автоматизованого розрахунку й дослідження. У результаті досліджень за рахунок максимізації кутів обхвату на всіх шківах передачі отримана можливість збільшити її тягову здатність, зменшити радіальні зусилля на валах, знизити напруження у ведучій і веденій гілках пасу. Проведено розрахунково-аналітичні дослідження реальної клинопасової передачі приводу агрегатів двигуна ЗМІ-4061. За результатами експериментів удалося досягти при збереженні тягової здатності передачі зниження сили натягу пасу на 9%, напруження у ведучий гілці пасу на 7%, зменшення на 3% радіальної сили, яка діє на вал водяного насоса, що дозволяє прогнозувати збільшення терміну служби й зниження ймовірності відмови передачі через передчасний вихід із ладу пасу.

Результати досліджень рекомендуються для використання при проектуванні пасових передач із підвищеними експлуатаційними характеристиками для військової техніки.

УДК 629.3

Рехліцький М.А., курсант 312 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Дем'янишин В.М., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВІЗОК ДЛЯ ЕВАКУАЦІЇ ПОРАНЕНИХ З ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ З ПРОТИВНИКОМ

Зазвичай пораненому військовослужбовцю необхідна термінова допомога ще до закінчення бою, і дуже важливо, щоб він отримав цю допомогу у найкоротший термін. Для евакуації пораненого потрібно від 4 до 6 чоловік, щоб пронести його на велику кількість кілометрів, від 4 і більше. Саме така мінімальна відстань від лінії бойового зіткнення до місця евакуації, звідки бойова машина може забрати пораненого до центру надання кваліфікованої медичної допомоги. Відповідно через сукупність всіх цих складностей та проблем і виникла потреба створення евакуаційного візка, який допоможе дістатися до тих місць, куди техніка не в змозі під'їхати в наслідок загрози з боку ворожих дронів і дозволить переміщати пораненого не на руках (ношах),

а безпосередньо на візочку, зафіксувавши його ременями для безпечного перевезення і залучаючи при цьому лише одного військовослужбовця.

В медиків є термін «золота година» - це час, коли потрібно надати першу допомогу пораненому, адже потім його шанси на порятунок зменшаться. Евакуаційний візок, за допомогою однієї людини, дозволяє значно збільшити швидкість пересування в порівнянні з евакуацією за допомогою рук декількох військовослужбовців. Це може бути вирішальним фактором у наданні необхідної медичної допомоги та збереженні життя поранених в умовах бойових дій.

Конструктивна можливість візка дозволяє військовослужбовцю здійснювати захист себе та пораненого під час евакуації, при цьому маючи у вільних руках зброю для ведення вогню, оскільки важіль основної частини візка з'єднаний з поясом за допомогою шарніру. Таке кріплення дозволяє знімати навантаження зі спини рятувальника та має механізм швидкознімача, що дає змогу при потребі швидкого скиду візка в різних ситуаціях. Евакуаційний візочок оснащений міцними стропами, які фіксують пораненого воїна для утримання його в нерухомому стані, що дозволяє більш оперативно перевозити його в безпечні зони для надання медичної допомоги. Колеса евакуаційного візочку цілісно гумові, що забезпечує їх надійність від порізів та проколів. Додаткове середнє колесо, яке приймає участь у русі тільки тоді, коли рятувальник у положенні лежачі, частково отримує навантаження на себе, забезпечує опру та захищає поперек рятувальника від зайвого тиску важеля основної частини візка. В положенні лежачі військовослужбовець має можливість повзти у різні напрямки, тягнучи за собою візок, який буде слідувати напрямку руху завдяки можливості передньому опорному колесу повертати праворуч або ліворуч.

Евакуаційний візок — це одночасно візок для вивезення поранених та візок для перевезення боєприпасів та продовольства. В залежності від поставлених завдань, військові можуть самостійно вирішувати, як наразі найкраще використати візок.

Евакуаційні візочки бажано мати у кожному підрозділі Національної гвардії України хоча б один на відділення. Він допоможе вчасно та з меншою кількістю задіяних для евакуації військових здійснити переміщення пораненого до кваліфікованих медичних працівників та врятувати його життя.

УДК 621.91

Rozhko D.V., cadet of the 323 rd training group of the faculty of logistics, National Academy of the National Guard of Ukraine;

Ivanchenko O.V., candidate of technical sciences, associate professor, associate professor of the department of armored vehicles, faculty of logistics, National Academy of the National Guard of Ukraine;

Ivanchenko A.O., candidate of technical sciences, associate professor of the department of Tactics, National Academy of the National Guard of Ukraine

LASER SURFACE STRENGTHENING OF PARTS OF FUEL APPARATUS OF DIESEL ENGINES OF MILITARY VEHICLES

The reliability of military vehicles largely depends on the reliability of diesel engines and fuel equipment. The state of the precision parts of the fuel supply system has a decisive influence on the operation of diesel engines. The condition of the surface of these parts determines the course of the processes of formation of the fuel-air mixture and its combustion in the cylinders of the engine. These factors determine the dynamic, economic and operational performance of the entire machine.

Significantly, the life of fuel equipment elements is limited by the wear resistance of precision pairs. In this regard, works to increase the wear resistance of parts of precision pairs of fuel equipment due to heat treatment and surface hardening are already of high relevance.

Laser technology has recently found increasing application in industry, as the development of modern production leads to the increasing introduction of knowledge-intensive technologies. The use of laser processing of materials allows to ensure high quality products, specified productivity of processes, environmental cleanliness, as well as saving human and material resources.

The possibility of using laser technology to locally strengthen the material was shown in the first technological studies on the phenomena of the interaction of radiation of optical quantum generators (OQG) with metals and alloys. Owing to the use of a laser beam to strengthen materials, it becomes possible to make fundamental changes in the technology of manufacturing products. With this hardening method, it is possible to change the properties of different parts of a part made of a relatively inexpensive structural or tool material and to obtain alloys with unique strength, wear resistance and corrosion resistance characteristics.

УДК 623.4.01

Саламаха Р.Р., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Абдрахімов О.Ф., викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВПЛИВ УМОВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ НА ЖИВУЧІСТЬ СТВОЛІВ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Режим стрільби. Чим вищий режим стрільби, тим нижча живучість ствола. Це пов'язано з нагрівом ствола та зниженням механічних характеристик матеріалу ствола.

Під час безперервної стрільби стволи зброї сильно нагріваються. Це приводить до таких негативних наслідків:

– знижується механічна міцність металу стволу, оскільки зменшується опір його стінок тиску порохових газів;

– збільшується знос внутрішньої поверхні каналу, що сильно впливає на термін служби ствола.

Стінки каналу ствола нагріваються від безпосереднього зіткнення з пороховими газами, а також одержують тепло від тертя кулі при її русі по каналу ствола і порохових газів об стінки, від ударів часток порохових газів і від пружних деформацій ствола. По довжині ствол нагрівається неоднаково. Найбільшу температуру має дульна частина, що обумовлюється меншою товщиною стінок ствола в цій частині. Менше нагрівання ствола в казенній частині обумовлюється більшою товщиною її стінок і віддачею частини тепла ствольній коробці.

Температура нагрівання ствола сильно залежить від режиму стрільби. Середню температуру нагрівання ствола після одного пострілу можна вирахувати, виходячи з наступних розумінь.

Практичне значення розрахунку полягає в тому, що якщо величина виявиться в межах 1,5 – 1,8 °С, то можна вважати температурні умови роботи ствола при повітряному охолодженні і безперервній стрільби цілком прийнятними. Про це свідчить досвід роботи існуючих конструкцій зброї. У противному випадку варто збільшити масу ствола або застосувати ребра для кращої тепловіддачі.

Для зменшення впливу нагрівання ствола на балістичні і службові якості зброї необхідно прийняти міри до його охолодження. У залежності від

середовища, в якій відбувається віддача тепла, розрізняють дві системи охолодження: повітряну і рідинну.

Умови охолодження ствола. Чим інтенсивніше охолодження ствола під час стрільби, в перервах між стрільбою, тим вище його живучість. У холодну погоду охолодження ствола значно краще, ніж у сильну спеку. У зразках зброї з швидкозмінними стволами охолодження ствола в перервах між стрільбою здійснюється шляхом відокремлення його від зброї та заміни його запасним.

Охолодження деяких стволів дозволяється шляхом занурення в рідину.

Чищення та змащення ствола. Своєчасне та якісне чищення ствола від пилу, бруду, загущеної і забрудненої змазки, порохового нагару та змащення збільшують живучість ствола.

УДК 629.3.02

Самойлов Є.Г., студент 033-М навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Маренко Г.М., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ ТРАНСМІСІЇ ПОВНОПРИВОДНОГО ВАНТАЖНОГО АВТОМОБІЛЯ

На сьогодні значна частина вантажних автомобілів підвищеної прохідності, які експлуатуються у Національній гвардії України, мають блокований повний привод, що підключається вручну у несприятливих умовах руху. Як показали дослідження, виконані з використанням математичної моделі тягового розрахунку автомобіля, розробленої з використанням сучасного прикладного математичного забезпечення, у повнопривідному режимі з блокованим приводом переднього моста можуть мати місце суттєві (до 50%) втрати тягової сили на колесах автомобіля за рахунок циркуляції потужності у агрегатах трансмісії. Для подолання цього негативного явища необхідна відмова від жорсткого блокованого приводу і розподіл крутного моменту між ведучими мостами відповідно до частини ваги автомобіля, що припадає них та відповідно до умов руху.

Аналіз свідчить, що одним з сучасних напрямків розвитку конструкцій повнопривідних автомобілів є компонування трансмісії за схемою постійного приводу на всі колеса, при цьому у якості пристрою розподілу крутного моменту

між осями можуть бути використані віскомуфта, електронно-керована фрикційна муфта або диференціал. Враховуючи переваги диференціала у порівнянні з віскомуфтою та фрикційною муфтою, а саме: можливість передачі суттєво більшого крутного моменту без пробуксовування або виходу з ладу; значно менший час спрацювання у разі пробуксовування коліс однієї з осей; відсутність складних електронних систем керування; більші надійність та довговічність; відносно просте конструктивне поєднання диференціала з демультиплікатором, у якості пристрою розподілу та регулювання крутного моменту між мостами автомобіля пропонується обрати диференціал черв'ячного типу, важливою конструктивною рисою якого є самоблокування у разі виникнення різниці між коефіцієнтами зчеплення коліс однієї осі з опорною поверхнею.

Пропонується конструкція роздавальної коробки вантажного автомобіля з міжосьовим черв'ячним диференціалом та з розрахованими основними конструктивними параметрами. Результати дослідження і перевірочного тягового розрахунку свідчать, що у разі використання черв'ячного диференціала у якості міжосьового може бути забезпечений автоматичний розподіл крутного моменту у співвідношенні 75/25 між ведучими осями автомобіля в залежності від зчеплення коліс з дорогою на користь осі з кращим зчепленням. Зазначене може призвести до суттєвого покращення прохідності та стійкості руху автомобіля у складних дорожніх умовах.

УДК 623.44

Сердюк Я.О., командир 2 відділення 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Афанасьєв В.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ВОГНЕВОЇ ПОТУЖНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Розглянуто шляхи підвищення вогневої потужності. Проаналізовано чинники що впливають на влучність стрільби із стрілецької зброї.

З давніх часів стрілецька зброя була найбільш масовою у всіх арміях світу. До середини XIX ст. вогнепальна зброя застосовувалася з роздільним

заряджанням, що вимагало від стрільця особливої вправності, великих витрат часу, обмежуючи маневреність бойових підрозділів. Поворотним етапом стала поява і застосування в бою унітарного патрона, який об'єднував всі елементи пострілу в єдине ціле. Спростився процес заряджання, підвищилася безпека в користуванні із зброєю, збільшився боєкомплект бійця та темп стрільби. Все це істотним чином відобразилося на якості оперативних дій військових підрозділів, дозволило принципово змінити тактику ведення бою.

Система стрілецького озброєння безперервно удосконалюється відповідно до зростаючих вимог, які залежать від зміни умов ведення бойових дій і визначають нові напрями в розвитку стрілецьких комплексів в цілому.

Патрон є головним елементом, що реалізовує основне призначення вогнепальної зброї - поразку живої сили і бойової техніки противника. Тривалий час розробка нових зразків патронів проводилася досвідченим, коштовним шляхом з орієнтацією на практику експлуатації аналогічних виробів. До 1970-1980-х років на базі фундаментальних досліджень склалася більш раціональна система проектування боєприпасів, в якій найповніше використовувалися методики балістичних розрахунків, оцінки ефективності дії по цілям, вирішення вузлових проблем надійності функціонування і експлуатаційної безпеки. При цьому найважливішою проблемою, яка вирішувалася на етапах проектування було створення зразка, що відрізняється високою виробничою технологічністю.

Сучасні методи проектування стрілецьких комплексів повинні базуватися на знанні процесів, що відбуваються при пострілі, на обліку взаємодії всіх елементів комплексу із залученням положень системного аналізу і сучасних досягнень обчислювальної техніки. Необхідність такого підходу визначається ускладненням зброї, її багатофункціональністю, застосуванням нових матеріалів, використанням прогресивних методів обробки в технологічних процесах виготовлення стрілецької зброї і патронів.

Масштаби витрати патронів стрілецької зброї обчислюються мільярдами одиниць, що вимагає значних матеріальних витрат не тільки на їх виробництво, але і на транспортування, зберігання, проведення полігонних випробувань. Тому питанням вдосконалення конструкцій, дослідженню можливостей застосування недефіцитних матеріалів, пошуку оригінальних рішень по досягненню високої ефективності дії по цілям, надійності і експлуатаційній безпеці необхідно приділити велику увагу. Розробка нових і модернізація існуючих зразків озброєння є безперервним процесом вдосконалення та підвищення вогневої потужності підрозділів Національної гвардії України.

УДК 623.52

Сердюк Я.О., командир відділення 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Черніченко Ю.М., доцент, старший викладач кафедри інженерної механіки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ВПЛИВ НАГРІВАННЯ СТВОЛА НА ПАРАМЕТРИ ФУНКЦІЮВАННЯ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Постійне підвищення вимог до стрілецької зброї супроводжується, як правило, збільшенням початкової швидкості кулі, тиску порохових газів, темпу стрільби та бойової швидкострільності, що призводить до інтенсивного розігріву стінок ствола під час стрільби. Вплив нагрівання на параметри функціонування системи «ствол – патрон» настільки великий, що часто розміри та маса ствола стрілецької зброї визначаються не вимогами забезпечення міцності останнього під час пострілу, а міркуванням не допустити перегрівання під час інтенсивної стрільби. У зв’язку з цим питання впливу розігріву стінок ствола на його характеристики міцності та на влучність стрільби мають важливе значення.

Стосовно стрілецької зброї, нагрівання ствола під час стрільби має ряд небажаних наслідків:

– зниження довговічності ствола;

– погіршення характеристик міцності матеріалу ствола та зменшення опору стінок ствола тиску порохових газів;

– зміна умов руху ствола в системах, які мають віддачу ствола внаслідок температурного розширення поверхонь, що сполучаються (це примушує збільшувати зазори в направляючих, що, в свою чергу, сприяє збільшенню розсіювання куль);

– температурне подовження стінок ствола, що примушує максимально наближати місце кріплення ствола в ствольній коробці до казенного зрізу та свідомо збільшувати «дзеркальний» зазор (для недопущення випадків незапирання затвора під час фіксації патрона виступаючим фланцем або виступом на корпусі гільзи), яке сприяє зниженню надійності роботи автоматики зброї;

– незручне використання відкритого прицілу внаслідок висхідного потоку нагрітого стволом повітря (ефект марева);

– згин ствола в результаті нерівномірного нагрівання його стінок внаслідок різностінності, яка допущена під час виготовлення ствола, (згин виникає в бік

більш товстої частини стінки ствола) та, як наслідок цього, збільшення розсіювання;

– розширення каналу ствола, порушення нормального сполучення кулі з поверхнею каналу ствола та, як наслідок цього, збільшення розсіювання куль і знос нарізів;

– можливість довільного запалювання порохового заряду патрона, який знаходиться в патроннику, під час перерв у стрільбі або затримок в роботі автоматики;

– обмеження режиму стрільби через швидке нагрівання ствола та, як наслідок, бойових можливостей зброї;

– погіршення умов обслуговування зброї під час стрільби, особливо усунення затримок, через можливість отримання опіків;

– необхідність збільшення товщини стінок ствола або постачання зброї запасним стволом з метою його охолодження, що знижує маневрові властивості зброї;

– погіршення умов екстракції гільзи внаслідок зменшення модуля пружності та, як наслідок, погіршення умов передачі тепла гільзою стінкам ствола.

УДК 623.44

Сібякін В.В., командир 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Кириченко О.О., кандидат технічних наук, старший викладач кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ГЛУШНИКИ ДО СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Питанням створення такого приладу займався А. Ертель, який вперше запатентував свої розробки в 1916 році. Але так само як і ранні варіанти він не викликав великого інтересу і ажіотажу. Хоча причиною могло стати й те, що розробки були орієнтовані переважно на артилерійську зброю. Пізніше розробкою глушників займалися Маркевич, Гуревич, Короленко. Найвідомішими стали брати Мітіни - ними був створений Браміт. Цей прилад використовувався на карабінах Маузер 98к та інших популярних моделях того часу.

Широкого поширення ПБС набули у 20-х роках XX ст. І сталося це не завдяки військовим, для яких власне вони й створювалися, а завдяки мисливцям,

які раніше за всіх усвідомили всі плюси тихої стрілянини. Деякі мисливські карабіни цілком легально оснащувалися глушниками.

Але, буквально за якийсь десяток років, саундмодератори для зброї стали заборонені для використання простими громадянами. А все через те, що популярними вони стали не лише серед мисливців, а й серед криміналітету. Саме тому з середини 30-х років XX ст. їхнє використання стало суворо обмеженим певною категорією громадян: військовими, спеціальними службами, а також представниками спеціалізованих формувань.

У стандартах НАТО цей пристрій називається Suppressor (у вітчизняній термінології – «прилад мало-шумної або безшумної стрільби» (ПМС або ПБС). Професійний, військовий варіант назви – «тактичний глушник». Саме військовий зразок пристрою, що передбачає стрілянину стандартними надзвуковими патронами і допускає стрільбу чергами. Пристрій забезпечує стрілка дуже корисним на фронті шумоподавленням, а також усуває дульне полум'я, що демаскує стрілка, і одночасно виконує роль дульного компенсатора. Стандарти НАТО для автоматичних знарядь припускають обов'язкову наявність пламегасника, глушника і спеціального термопакету для глушника, який маскує ствол зброї для тепловізійних пристроїв.

Принцип роботи цього приладу дуже простий. Глушник знижує тиск на дульному зрізі, даючи пороховим газам розшириться всередині свого корпусу, тим самим знижуючи звук з яким гази залишають ствол зброї. Водночас він продовжує вплив газів на кулю і дає додаткові кілька метрів за секунду, цим самим прискорюючи її.

Конструктивно, пристрій є циліндром котрий оснащений всередині секціями, які виробляють турбулентні завихрення повітряного потоку, що утворюється в результаті виходу газів в момент пострілу. Розігрітий повітряний потік у міру просування усередині циліндра розбивається на маленькі потоки, відбувається фрагментація газу та одночасно його охолодження. Куля, котра рухається потоками газу, буде перешкоджати їх швидкому виходу з каналу глушника, тим самим знижується звук від виходу газів зі стовбура зброї, а відповідно і чутний звук пострілу.

Робота глушника вимірюється у децибелах (дБ). Децибел – логарифмічна одиниця, відносна величина рівнів енергетичних одиниць, у разі йдеться про звуковий тиск. За «нульову» величину в акустиці приймається інтенсивність Дж/(м2*с), приблизно рівна нижній межі чутності на 1000 Гц. Різниця між 0 та 50 дБ менше, ніж між 130 та 135дБ. Якщо глушник послабив звук на 20 дБ, це означає, що гучність пострілу стала тихіше в 100 разів, 30 дБ – в 1000 разів. Поріг слуху для людини становить 0дБ, тиха розмова має гучність близько 56дБ,

пневматичної гвинтівки – 101дБ, постріл з малокаліберної гвинтівки – 131дБ, постріл з пістолета-кулемета – 157дб, з пістолета – 163дБ, з гвинтівки – 165дБ.

Можна виділити такі основні джерела звуку пострілу:

- порохові гази, що прориваються через зазор між кулею і стінками каналу стовбура, рівень гучності звуку, що породжується цим джерелом, досягає 100-125дБ;
- гази, що вилітають зі ствола зброї, слідом за кулею та обганяють її; рівень звуку – 115-135дБ.
- при надзвуковій швидкості польоту кулі (понад 320 м/с над рівнем моря) перед її носиком у повітрі утворюється ударна («балістична») хвиля, яка також є джерелом звуку високочастотного рівня.
- загальна реверберація (здатність відбиття звуку) навколишньої місцевості, яку також треба враховувати, особливо при проведенні «тихих операцій».

Важливо розуміти, що жоден пристрій глушіння звуку пострілу не усуває його повністю – йдеться про зниження гучності до величини, що погано помітна на певній відстані, що дуже важливо при проведенні тактичних операцій. Військові тактичні глушники, як правило, зменьшують гучність звуку пострілу на 20-30дБ для гвинтівок калібру 7.62х51 мм, і на 25-35дБ для зброї під калібр 5.45мм і пістолетний патрон. У середньому із 160-165 до 130-140 дБ, тобто у кращому разі приблизно до рівня гучності пострілу спортивної малокаліберної гвинтівки. При використанні надзвукових боєприпасів 125дБ це фактично межа заглушення. Тому постріл із АК або АКМ практично не чутний вже на відстані 200м. Застосування тактичного глушника не робить стрілянину абсолютно безшумною, однак у бою істотно ускладнює противнику виявлення джерела звуку, що ускладнює орієнтацію супротивника.

УДК 355/359.07

Сіньчук Ю.Д., командир 3 відділення 213 навчальної групи курсу № 4 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Смолов В.Ф., старший викладач кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ЗАСТОСУВАННЯ ПТРК «JAVELIN» В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

ПТРК «Javelin» - це «повільна» ракета. І саме тому російські комплекси активного захисту можуть легко її знищити. Але, не все так однозначно.

Протитанковий ракетний комплекс FGM-148 Javelin насправді вже добре знайомий українським бійцям, бо перші його партії потрапили до українського війська ще у 2018 році.

Напередодні російського масштабного вторгнення союзники України значно активізували постачання цих комплексів, сумарно надавши близько півтисячі пускових та понад тисячі ракет. А кількість Javelin, які направили Україні з 24 лютого, стане відома, скоріш за все, лише після перемоги.

Треба одразу пояснити, що Javelin розроблявся у 80-ті роки у США і створювався спеціально для того, щоб знищувати радянські танки. З урахуванням їх особливостей, тактики використання та навіть місцевості, де Javelin буде їх знищувати.

Слід нагадати, що у часи Холодної Війни у Пентагоні розуміли, що найімовірніший наступ СРСР буде проходити у Європі й передбачатиме масоване використання бронетехніки. Тому була потрібна максимально проста у використанні зброя, яка буде знищувати цілі на середній дальності видимості у Європі, ігнорувати всі засоби протидії та убезпечувати оператора від вогню у відповідь.

Саме тому дальність пострілу Javelin становить 2,5 км, що є середнім значенням прямої видимості у Європі. Ракета має «м'який пуск» щоб не травмувати оператора, який стріляє з плеча. А атака танка йде згори, у башту, бо це найуразливіша зона машини із самою тонкою бронею.

А головне - Javelin відрізняє принцип «вистрілів та забув». Тобто на відміну від багатьох інших ПТРК, таких як «Стугна» або «Корсар», після пуску необхідності супроводжувати ціль у перехресті прицілу - немає.

Ракета Javelin має власну тепловізійну головку самонаведення та після захоплення цілі летить на неї самостійно, а оператор вже змінює позицію, що дозволяє йому уникнути вогню у відповідь.

Тобто Javelin в умовах війни проти РФ знаходиться у ситуації для якої він створювався з самого початку, а також постійно модернізувався.

УДК 355/359.07

Сінчук Ю.Д., командир 3 відділення 213 навчальної групи курсу № 4 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Торяник Д.О., доктор філософії, доцент кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

В умовах сьогодення, є всі підстави назвати стан озброєння та військової техніки армії критичним, незважаючи на офіційні заяви Міністерства оборони України про можливість підтримувати його на необхідному технічному рівні. Далася взнаки багаторічна хронічна нестача бюджетних коштів для потреб Збройних сил України. Встановлений технічний термін служби всіх видів основних озброєнь підходить до кінця і перед державою постає необхідність тотального переозброєння армії. Зважаючи на прогноз розвитку вітчизняної економіки й граничні розміри бюджетних коштів, які держава буде здатна виділити на розв'язання цієї проблеми, можна дійти такого висновку: у середньостроковій і більш віддаленій перспективах навряд чи вдасться забезпечити необхідну боєздатність армії за рахунок переозброєння на сучасні зразки, навіть з допомогою іноземних партнерів. Оптимальним виходом із цієї ситуації могла б стати концентрація коштів оборонного бюджету на створенні тих видів озброєнь і на їхній основі відповідних сил, які можуть зміцнити обороноздатність держави. До них слід віднести насамперед неядерні сили стримування з використанням ударних ракетних озброєнь.

Враховуючи складну ситуацію в країні, українські оборонні підприємства пропонують виробництво найновітнішого арсеналу, частина з якого, вже успішно використовується у зоні ведення бойових дій, а інша ще чекає замовлень від держави.

Мета повідомлення полягає в представленні зразків озброєння, які ще масово не поступили на озброєння українського війська, але є вкрай необхідними для формування сучасної армії та виконання поставлених завдань під час проведення воєнних дій в державі.

УДК 628.076:624.427

Суслов Д.А., курсант 313 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Посохов В.В., старший викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ БРОНЕЗАХИСТУ У БРОНЕАВТОМОБІЛІВ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ ДО ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ

Сьогодні я хочу поділитися з вами думками щодо удосконалення властивості бронеавтомобілів, що є важливим аспектом у сучасній військовій технології. Стрімкий розвиток технологій та постійні зміни у загрозах вимагають постійного покращення бронезахисту для забезпечення безпеки наших військових.

Перш за все, важливо звернути увагу на підвищення стійкості бронеавтомобілів до вибухів. Це можна досягти за допомогою новітніх матеріалів, які забезпечують кращу поглинаність енергії вибуху та мінімізують його наслідки. Крім того, використання спеціальних систем детекції та реакції на загрози дозволяє забезпечити більш ефективну захист від невидимих ворожих угроз.

Другим важливим аспектом є збільшення маневреності та мобільності бронеавтомобілів. Інтеграція передових систем керування та підвіски дозволяє покращити їхню стабільність на будь-якому типі місцевості, що забезпечує високу мобільність в умовах бойової дії.

Нарешті, важливим напрямком удосконалення є забезпечення інтеграції з мережами зв'язку та обробки інформації. Це дозволяє підвищити ефективність бойового застосування бронеавтомобілів шляхом обміну даними та координації з іншими військовими одиницями.

Загалом, удосконалення властивості бронеавтомобілів вимагає комплексного підходу, який враховує не лише фізичну захищеність, а й їхню мобільність та інтеграцію з сучасними технологіями.

УДК 355.5.36

Сухенко М.М., курсантка 302 навчальної групи Навчально - наукового інституту № 2, Національна академія внутрішніх справ;

Приходько Ю.П., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз Навчально-наукового інституту № 2, Національна академія внутрішніх справ

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Актуальність теми надзвичайно важлива у контексті сучасних викликів та потреб суспільства, яке стежить за покращенням якості надання послуг правоохоронними органами та ефективністю роботи, зокрема підрозділами Національної поліції України. Тлумачення дефініції «Інформатизація» міститься у законі України «Про Концепцію Національної програми інформатизації», Інформатизація - це сукупність взаємопов'язаних організаційних, правових, політичних, соціально-економічних, науково-технічних, виробничих процесів, що спрямовані на створення умов для задоволення інформаційних потреб, реалізації прав громадян і суспільства на основі створення, розвитку, використання інформаційних систем, мереж, ресурсів та інформаційних технологій, створених на основі застосування сучасної обчислювальної та комунікаційної техніки.

Наказом Міністерства внутрішніх справ України від 22 квітня 2021 року № 301 затверджено Концепцію програми інформатизації системи МВС України та центральних органів виконавчої влади, координація якої здійснюється Кабінетом Міністрів України через міністра внутрішніх справ України на період 2021-2023 років. Одним із основних напрямків цього документу - проєкти цифрової трансформації з інтеграції відомчих інформаційних ресурсів, з надання поліцейських послуг.

Виокремити можливо наступні проєкти:

- Єдина багатозонова система цифрового радіозв’язку - призначена для забезпечення цифровим радіозв’язком державних органів для забезпечення громадської безпеки та цивільного захисту з можливістю взаємодії з іншими органами безпеки і оборони України в особливий період та під час введення надзвичайного стану.

- Поліцейські послуги (My Pol) - є розробка мобільного додатку «My Pol» для забезпечення публічної безпеки і порядку, підвищенні швидкості реагування

на виклики та забезпечення можливості для людей із вадами слуху та мовлення самостійно викликати допомогу.

- «Система 112» - Принцип побудови системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112, комплексне надання допомоги населенню у разі виникнення екстрених ситуацій, що загрожують здоров'ю, життю, майну або навколишньому природному середовищу, громадському порядку.

- Реєстр відомостей про статус особи у кримінальному провадженні та судимості - містить відомості про підозрюваних, обвинувачених, виправданих та засуджених осіб, метою створення реєстру є забезпечення єдиного обліку осіб, які підозрюються, обвинувачуються у вчиненні кримінальних правопорушень, або щодо яких судом постановлено виправдувальні чи обвинувальні вироки.

- Єдиний сервіс ідентифікації фізичних осіб - Для забезпечення електронної ідентифікації фізичних осіб необхідним є запровадження спільних технологічних рішень з функціями біометричної верифікації/ідентифікації, введення біометричних даних, управління цими даними органами системи МВС шляхом використання засобів ЄІС МВС та забезпечення потреб органів системи МВС та інших органів щодо звіряння біометричних даних.

- Система планування та управління об'єднаними силами із забезпечення громадської безпеки та ліквідації надзвичайних ситуацій - Автоматизована система управління включає в себе загальну оперативну картину зони виконання завдань з геопросторовою прив'язкою, яка відображає в режимі реального часу розміщення сил та засобів, що залучаються до заходів з охорони громадського порядку та/або ліквідації надзвичайних ситуацій, об'єднує в собі дані з різноманітних джерел інформації, має можливість деталізації обстановки за допомогою відеосигналу, відображення координат місць знаходження нарядів, патрулів, транспортних засобів тощо, дозволяє здійснювати динамічний контроль просторового положення сил, обмін текстовими повідомленнями та забезпечує відеозв'язок керівництва зі старшими на місцях для виконання завдань.

- Модернізація електронних інформаційних ресурсів у сфері безпеки дорожнього руху - Система фіксації адміністративних правопорушень у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху в автоматичному режимі, є взаємопов'язана сукупність технічних, програмних і апаратних засобів обробки інформаційних файлів та метаданих та обміну з використанням телекомунікаційних мереж, інформацією, необхідною для реалізації організаційних і процесуальних заходів під час здійснення контролю за дотриманням Правил дорожнього руху його учасниками.

Підбиваючи підсумки, можемо зробити висновок, що оновлення технологій в сфері поліцейської діяльності, як зазначено в Концепції програми інформатизації МВС України, включає в себе ряд проєктів, які охоплюють різні аспекти цієї діяльності. Впровадження цих проєктів спрямоване на забезпечення безпеки громадян, підвищення реагування на виклики, а також покращення комунікаційних систем та інформаційного обміну. Такий курс дій відповідає потребам сучасного суспільства та сприяє забезпеченню публічної безпеки та порядку в Україні.

УДК 629.02

Таран Г.Ю., курсант 311 навчальної групи факультету логістики, Національна академії Національної гвардії України, солдат;

Черненко П.В., старший викладач кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академії Національної гвардії України, підполковник

АНАЛІЗ ПОЛОМОК АВТОМАТИЧНИХ КОРОБОК ПЕРЕМИКАННЯ ПЕРЕДАЧ

Парки військових частин і підрозділів Національної гвардії України за останні роки суттєво поповнюється автобронетанковою технікою з автоматичними коробками перемикання передач (АКПП).

Незважаючи на легкість в керуванні такою технікою та комфорті ми повинні пам’ятати, що недотримання регламентів технічного обслуговування та постійні критичні навантаження призводять до швидкого виходу з ладу як механічної, так і гідравлічної частини АКПП.

Симптоми, які свідчать про поломку АКПП:

- ривки, поштовхи під час перемикання передач - перегрів коробки;
- відчутна вібрація кузова машини при включенні режиму D або R, а також при утриманні педалі гальма – несправність гідротрансформатору;
- поява тривалих пауз між перемиканням передач, коли обороти збільшуються, а передача не підвищується – вихід зі строю регулятора тиску;
- АКПП працює в аварійному режимі, про що свідчить сигнал на електронній панелі – несправність автоматики;
- поява звуків, шумів, нетипова робота АКПП – поломка підшипників, диференціалу;

- течія трансмісійного мастила з АКПП – знос сальників, втулок, прокладок піддону.

Проведений аналіз поломок АКПП свідчить про багато причин і факторів, які можуть вивести автомобіль з ладу по різним причинам поломки даного агрегату.

Також АКПП погано переносить роботу на холодну, тому треба обов'язково перед початком поїздки добре прогрівати автомобіль. Автомобіль з АКПП заборонено використовувати як буксир, також агресивне водіння теж впливає на поломку.

Дотримуючись своєчасного технічного обслуговування і правильної експлуатації АКПП, а саме:

- проведення своєчасного регламентного обслуговування агрегату, а саме заміна фільтрів та трансмісійного мастила, адаптація зчеплення;
- проведення комп'ютеної діагностики для своєчасного виявлення проблеми;
- справність супутніх агрегатів трансмісії, все вище перелічене забезпечать легкість в керуванні, комфорті та збільшать термін експлуатації АКПП при використанні автобронетанкової техніки військовослужбовцями Національної гвардії України.

УДК 623.4.01

Тиквенко Н.В., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Радіонов Г.О., кандидат військових наук, начальник кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ МАЙСТЕРНЬ З РЕМОНТУ ОЗБРОЄННЯ ЩОДО РЕМОНТУ ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ КРАЇН-ЧЛЕНІВ НАТО

З 24 лютого 2022 року Україна стала свідком важливих змін у своїй безпеці та обороноздатності, коли російська федерація розпочала повномасштабну війну. НАТО допомагає Україні захистити себе перед обличчям російської агресії, координуючи її запити про надання підтримки і сприяючи забезпеченню союзниками військової допомоги.

Нині у війську триває перехід на стандарти НАТО. Запровадження таких стандартів у проведенні ремонту озброєння та військової техніки (ОВТ) доволі актуальне. Особливо враховуючи, що українських військових залучають до міжнародних навчань у складі багатонаціональних сил. Отже, наші військові підрозділи мають бути повністю сумісними з військовими формуваннями країн-

членів Альянсу, зокрема й у проведенні відновлювальних робіт на військовій техніці в польових умовах.

Тож нинішній підхід до ремонту озброєння і військової техніки у військах потребує суттєвого удосконалення. Зокрема в частині внесення змін до нормативно-правових документів єдиної системи використання й підтримки боєздатності озброєння та військової техніки з урахуванням стандартів НАТО.

Сутність нового підходу в тому, щоб покласти на підприємства вітчизняної промисловості функції виконання сервісного обслуговування найскладніших операцій поточного й середнього ремонту, які потребують залучення спецобладнання й підготовлених фахівців. Та капремонту зразків ОВТ з упровадженням сучасних систем управління життєвим циклом, сумісних з відповідними системами Альянсу. Переваги підходу очевидні. По-перше, зменшуються ризики невиконання умов укладених контрактів на ремонт, по-друге, скорочуються витрати, по-третє, збільшується час використання зразка за призначенням й інші показники, що характеризують надійність озброєння та військової техніки. А от рухомі військові ремонтні підрозділи мають далі підтримувати ОВТ боєздатними, виконуючи техобслуговування й нескладні операції поточного ремонту, що не потребують високої кваліфікації фахівців.

Натомість задля підтримання боєздатності підрозділів війська під час ведення ними бойових дій слід провести комплексне обґрунтування структури, складу й можливостей системи обслуговування й відновлення ОВТ як єдиної, взаємопов’язаної й взаємозалежної сукупності підприємств ОПК і військових ремонтних підрозділів.

УДК 629.3.02

Титаренко С.М., студент 033-М навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, лейтенант;

Страшний І.Л., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ЕСКІЗНА РОЗРОБКА КОНСТРУКЦІЇ ПОВНОПРИВОДНОГО ВАНТАЖНОГО АВТОМОБІЛЯ З ПОКРАЩЕНИМИ ПОКАЗНИКАМИ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ВЛАСИВОСТЕЙ

На даний час в силових структурах України знаходиться в експлуатації значна кількість автомобілів підвищеної прохідності, особливістю конструкції

яких є блокований повний привод, що вмикається вручну. Наряду з певними перевагами такої схеми повного приводу (наприклад повна реалізація тягової сили по зчепленню ведучих коліс з дорогою), вона має й певні недоліки. Зокрема наявна у цьому разі циркуляція потужності в трансмісії практично унеможливлює використання повного приводу в хороших дорожніх умовах, керування роздавальною коробкою є достатньо складним (перемикання передач в роздавальній коробці можливе лише після повної зупинки автомобіля й за вимкненого зчеплення) і ін. Зазначені особливості конструкції ускладнюють керування автомобілем й призводять до збільшення витрати енергії на рух автомобіля, додаткового навантаження деталей трансмісії, підвищеного зношування шин і збільшення витрати пального.

На сьогодні сучасні вантажні автомобілі військового призначення в Україні мають міжосьовий диференціал у роздавальній коробці, наявність якого запобігає циркуляції потужності в трансмісії й забезпечує постійний повний привод. В той же час постійний привод за певних умов руху не є критично необхідним з точки зору забезпечення прохідності й стійкості руху автомобіля. До того ж постійний повний привод знижує загальний ККД трансмісії, що може негативно впливати на паливну економічність автомобіля.

Слід зазначити, що в останній час набувають поширення конструкції повноприводних автомобілів, у яких передача крутного моменту від двигуна до задніх коліс здійснюється лише у випадках, коли це необхідно за умовами руху, зокрема у разі проковзування передніх ведучих коліс. У інших випадках задні колеса є веденими. Вантажні автомобілі з постійним приводом на передні колеса також можуть мати певні переваги, зокрема кращі керованість і безпека руху, покращена паливна економічність і ін.

За результатами проведеного аналізу конструкції сучасних автомобільних трансмісій і їх агрегатів, пропонується вантажний автомобіль з постійним приводом на передній міст. Повний привод вмикається автоматично у разі прослизання передніх ведучих коліс, або по команді водія у складних дорожніх умовах і бездоріжжі. Основною особливістю нової конструкції є наявність у складі роздавальної коробки спеціальної багатодискової фрикційної муфти, яка й забезпечує під’єднання заднього ведучого мосту під час руху автомобіля. У разі використання електронних систем керування крутний момент, що передається на задній міст, може бути регульованим за рахунок імпульсного включення муфти. Використання такого типу повного приводу є найбільш доцільним на автомобілях малої й середньої вантажопідйомності, з колісною формулою 4×2 й приблизно рівним розподілом навантаження на ведучі мости.

Таким чином рух у сприятливих дорожніх умовах лише завдяки передньому ведучому мосту призведе до покращення показників керованості автомобіля. Відсутність постійного повного приводу в умовах, коли це не є критично необхідним, може покращити паливну економічність автомобіля за рахунок збільшення коефіцієнту корисної дії трансмісії.

УДК 629.113

Ткач Р.О., курсант 321 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шаша І.К., доктор технычних наук, професор, професор кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ВТРАТ ЕНЕРГІЇ В ТРАНСМІСІЇ АВТОМОБІЛІВ

У найбільш загальному випадку трансмісію можна розглядати як механічну систему, що утворена сукупністю жорстких ланок, положення і швидкість яких визначаються завданням закону руху колінчастого валу двигуна. Однак такий розгляд дає лише обмежене уявлення про динамічні властивості трансмісії. Для визначення дійсних навантажень в її елементах і ступеня нерівномірності їх руху, а також відшукання законів даного руху, необхідно враховувати їх пружність та вплив цих процесів на витрату пального.

Трансмісійна установка відноситься до так званим ланцюгових систем. Ланцюгова система характеризується таким з'єднанням ланок, при якому взаємодія між ними і дія збурюючих сил (моментів) здійснюється в напрямку їх переміщення.

Для теоретичних досліджень і розрахунків коливань трансмісії, розрахункова схема останньої схематизується і спрощується з відкиданням елементів, вплив яких на розглянуту коливальну систему досить малий. При спрощенні динамічних систем розосереджені маси замінюють зосередженими, еластичні вали торсійними пружинами, які умовно не володіють власною масою, непружні опори замінюють муфтами тощо.

Реальна трансмісійна установка містить в собі велику кількість махових мас, які з'єднані між собою валами, муфтами і іншими пружними елементами, що мають різну кутову жорсткість. Дані складальні одиниці формують досить складні крутильні коливальні системи з розосередженими параметрами.

Навантаження, що діють на трансмісію автомобіля, зумовлені впливами зовнішнього середовища (макро - і мікропрофілем опорної поверхні, фізико - механічними властивостями ґрунту тощо) і коливаннями самого автомобіля, та носять випадковий характер.

Аналіз тягового опору, проведений статистичним методом, показав, що закон його розподілу близький до нормального, а коефіцієнт варіації змінюється в межах 0,10…0,40.

При експлуатації автомобіля відбуваються безперервні коливання зовнішнього навантаження. Ці коливання позначаються на показниках двигуна та трансмісії. Зокрема, відзначається зниження потужності, оскільки погіршуються умови протікання теплового процесу двигуна і виявляються серйозні порушення в роботі регулюючої системи.

Однак коливання навантаження не завжди призводять до погіршення ефективних показників двигуна. Так, при зміні обертів колінчастого валу дизельного двигуна з різною частотою і амплітудою на лінійній ділянці регуляторної характеристики зниження потужності або зміни інших ефективних показників не виявлено, а на нелінійній ділянці характеристики таке зниження потужності, обумовлено формою кривої годинної витрати пального.

Основною причиною зниження експлуатаційних показників двигуна в умовах несталого навантаження є несприятливий перебіг регуляторної характеристики та зниження коефіцієнта корисної дії трансмісії.

Тягово-динамічними випробуваннями встановлено, що середнє значення номінального моменту дизельного двигуна зміщується в бік зниженого швидкісного режиму.

При цьому, у міру зниження передавального числа трансмісії знижується величина максимальної циклової подачі палива і максимального крутного моменту дизельного двигуна.

Метод визначення втрат в трансмісії автомобіля полягає в використанні енергетичного підходу з урахуванням умов експлуатації автобронетанкової техніки Національної гвардії України.

В основі математичної моделі витрати пального як основного джерела енергії має бути досить точне рівняння, що враховує різноманіття умов експлуатації автомобілів і випливає з теорії автомобіля, а також алгоритм його рішення, що дозволяє виробляти імітаційне моделювання.

Втрати енергії в трансмісії оцінюються коефіцієнтом корисної дії. У реальних умовах експлуатації вантажних автомобілів він може змінюватися в діапазоні величин 0,5 - 0,9.

Загальний момент опору трансмісії наведений до ведучих коліс, представляється у вигляді двох складових: моменту $M_{т.ш}$, викликаного втратами на тертя в вузлах, що передають навантаження (шестернях коробки передач, роздавальної коробки, редукторах провідних мостів, карданних передачах), і моменту $M_{х.х}$, що враховує витрати енергії на розбризкування масла в агрегатах (гідравлічні втрати). Момент $M_{х.х}$ характеризує опір трансмісії при роботі без навантаження на холостому ходу, при русі накатом, коли тертя в вузлах мізерно мало. Дослідженнями встановлено, що момент $M_{т.ш}$ практично не залежить від швидкості обертання деталей і збільшується при збільшенні переданого крутного моменту. Момент $M_{х.х}$, навпаки, збільшується зі збільшенням швидкості і не залежить від переданого моменту.

Для виявлення найбільш ефективних конструктивних рішень, що забезпечують зниження кожної зі складових втрат в трансмісії, проводяться експериментальні дослідження. Втрати в трансмісії окремо по агрегатам визначаються за допомогою спеціальних стендів, обладнаних гальмівними і навантажувальними пристроями.

Подальший напрямок досліджень має бути спрямовано на удосконалення математичної моделі витрати пального з урахуванням розрахункових значень коефіцієнту корисної дії трансмісії в залежності від умов експлуатації військової техніки Національної гвардії України.

УДК 623.44

Турчин Р.С., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Пиріжок А.В., викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

БОЄПОСТАЧАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ В ХОДІ БОЮ

Актуальна проблема технічного забезпечення Національної гвардії України вчасного і повного забезпечення військ боєприпасами було актуальним завжди, відтоді як людина винайшла вогнепальну зброю.

При зміні тактики ведення бойових дій змінювались і засоби та методи забезпечення всім необхідним військ, що приймають в них участь. Це саме той випадок коли потрібно визначити саме ту кількість технічного забезпечення, щоб війська були необмежені в можливості ефективно вирішувати покладені на них задачі.

Система боєпостачання військ, що прийнята в Національній гвардії України не здатна виконати в повному обсязі покладені на неї завдання за сучасних умов ведення бойових дій. Тому що, ця система була розроблена в час протистояння великих держав, коли планувалось застосовувати війська в великій кількості. Окремо варто зупинитись на алгоритмі отримання боєприпасів підрозділами нашої армії в ході ведення бойових дій. Згідно керівних документів кожен підрозділ забезпечує себе боєприпасами власними силами.

Пункт боєпостачання створюється на опорному пункт роти, куди і мають дістатись солдати, отримати боєприпаси, і під вогнем противника повернутись на початкові позиці. Проблема заключається в тому, що в ході стрімкого наступу, вуличних боїв чи веденні мобільної оборони підрозділ знаходиться на значній відстані від стаціонарного пункту боєпостачання роти. Виділення бійців для доставки боєприпасів не тільки послаблює бойові можливості підрозділу, але й просто стає неможливе.

Боєпостачання підрозділів в ході бою є критично важливим елементом забезпечення їх ефективності та успішності виконання бойових завдань. Враховуючи динамічний характер бойових дій, необхідно мати ефективні та швидкі процедури для забезпечення військових одиниць боєприпасами та іншими необхідними ресурсами.

Ось деякі важливі аспекти боєпостачання підрозділів в ході бою:

- заздалегідь розробляються плани боєпостачання, які враховують різні сценарії бойових дій та потреби підрозділів;
- перевіряються наявність і стан боєприпасів, медичних засобів, води, їжі та інших необхідних ресурсів;
- ефективне керування запасами боєприпасів та інших ресурсів, з урахуванням специфіки військових операцій та стратегій;
- забезпечення мобільності та швидкості у постачанні підрозділів з урахуванням їх руху та розташування на полі бою;
- використання літаків, вертольотів або наземних транспортних засобів для доставки боєприпасів та іншого забезпечення на передову;
- надання швидкої медичної допомоги та евакуації поранених, включаючи доставку медичних припасів та засобів на передову;
- система контролю та звітності за розподілом та використанням боєприпасів та іншого забезпечення;
- ці аспекти допомагають забезпечити ефективне та надійне боєпостачання підрозділів у ході бойових дій, що є важливим фактором для успішного виконання бойових завдань та збереження боєздатності військових одиниць.

УДК 355.541.2

Тягельський О.В., курсант 240 навчальної групи курсу № 3 командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Марков О.В., заступник начальника кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ СНАЙПЕРСЬКИХ ГВИНТІВОК В СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ

В останній час широко для ураження живої сили противника застосовується вогонь артилерії, танків та особливе значення в цьому знайшли безпілотні літальні апарати, які можуть як скидувати боєприпаси, так і самими бути засобами ураження. Це зменшило бойові зіткнення зі стрілецької зброї на лінії розмежування. В цих умовах особливу роль відіграє снайперський вогонь і снайперська зброя. Ми розглянемо снайперські гвинтівки, які потрібні подрозділам Сил оборони для виконання завдань.

Основним характером можна вважати широке використання тактики дій малих бойових груп. Природно, змінилася в нових умовах і роль окремих видів зброї і бойової техніки: різко зросло значення стрілецької зброї і легких зразків штурмової зброї. В ході бойових зіткнень широко стали застосовуватися снайперський вогонь, засідки, мінно-вибухові загородження, «розтяжки».

Лінія фронту, що розділяє воюючі сторони; дії підрозділів у відриві від основних сил створили умови для ефективного застосування снайперської зброї.

Загальну тенденцію розвитку снайперського озброєння останніх часу можна визначити декількома напрямками. Вони яскраво проявилися в зв'язку зі зміною характеру бойових дій, зміною завдань окремих видів зброї. Як уже зазначалося, знизилася роль важкої бойової техніки з метою підвищення маневреності підрозділів; зросло значення дрібних бойових груп, що діють у відриві від основних сил. До їх складу стали обов'язково надавати снайперів з комплексом снайперського озброєння, яке можливо поділити на три умовні підгрупи.

До першої підгрупи снайперських гвинтівок відносяться гвинтівки з прицільною дальністю до 400м, які будуть застосовуватись для проведення спеціальних операцій та враження живої сили противника і мати пристрої безполум’яної та безшумної стрільби, використовувати спеціальний боєприпаси зі значною пробивною та зупиняючою дією кулі.

До другої підгрупи снайперських гвинтівок відносяться гвинтівки з більш потужнім боєприпасом, що здатні вражати живу силу, легкоброньовну техніку противника на дальностях - 800-1300 м, та використовуватися як одним військовослужбовцем так і снайперською парою у загальновійськовому бою.

До третьої підгрупи снайперських гвинтівок відносяться великокаліберні гвинтівки, що здатні вражати живу силу та бойову техніку противника, установки ПТУР, РЛС, рухомі пункти управління, вертольоти на злітних майданчиках та інші подібні цілі з дальністю прицільного вогню до 2000 м, з боєприпасами підвищеного вражаючої дії і кучності стрільби.

Нові бойові можливості сучасних снайперських комплексів можуть визначити штатну організацію підрозділів, що включають снайперів з новим снайперським озброєнням, а також тактику їх дій в сучасних умовах. Бойові можливості озброєння, якими володіють Сили оборони, визначають тактику дій підрозділів на даному етапі.

УДК 623.44

Хархаров Д.Є., курсант 242 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Бєлашов Ю.О., кандидат технічних наук, доцент кафедри вогневої підготовки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВИЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПАНКРАТИЧНИХ ОПТИЧНИХ ПРИЦІЛІВ СНАЙПЕРСЬКИХ ГВИНТІВОК

Одним з головних чинників, що визначають ефективність стрільби снайпера є точність наведення зброї на ціль, яка залежить від відповідності характеристик оптичного прицілу, зокрема кратності та кута поля зору, особливостям вогневого завдання. При цьому на даний час відсутні науково обґрунтовані підходи до визначення цих характеристик.

Точність наведення зброї на ціль значною мірою залежить від співвідношення кутових розмірів прицільної марки ($\delta_{ПМ}$) оптичного прицілу з кутовими розмірами цілі (δ). Експериментальні дослідження свідчать, що достатньо точне наведення зброї на ціль забезпечується вже при відношенні $\delta_{ПМ} / \delta = 1$. Подальше зменшення цього відношення суттєвого приросту точності наведення не дає, але має негативний ефект через зменшення кута поля зору прицілу.

Для доведення співвідношення уявних кутових розмірів цілі та відповідних елементів прицілу до раціонального значення доцільно використовувати панкратичні оптичні приціли.

Отримано залежність, яка дозволяє визначити раціональну кратність панкратичного оптичного прицілу з урахуванням розміру цілі, відстані до неї та кутових розмірів елементів сітки прицілу. Це дозволяє мінімізувати помилки наведення на ціль снайперської зброї за умов збереження максимально можливого кута поля зору прицілу. Зазначену залежність можна використовувати для формування вимог до технічних характеристик оптичних прицілів, зокрема до потрібного діапазону кратностей та кутових розмірів елементів сітки.

УДК 62.235:63

Целіков І.І., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Бірюков І.Ю., доктор технічних наук, професор, професор кафедри ракетно-артилерійського озброєння факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОВІТНІМИ ЗРАЗКАМИ ЗБРОЇ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Основна частина воєнної організації держави – збройні формування (ЗСУ, НГУ, СБУ та ін.) для виконання своїх завдань крім організованого і підготовленого особового складу мають достатньо ефективні озброєння та військову техніку (ОВТ). До військової техніки відносяться різноманітні машини, прилади, апарати, пристрої та інші технічні засоби, якими оснащуються збройні сили для забезпечення їхньої бойової і повсякденної діяльності.

За призначенням військову техніку можна підрозділити на технічні засоби управління військами та бойовими засобами, технічні засоби забезпечення бойових дій (бойового, спеціально – технічного, інженерного, тилового тощо), технічні засоби навчання, технічне обладнання військових науково – дослідних та випробувальних установ. Класифікація за призначенням ОВТ представлена в статті. Окремо кажучи, озброєння також відноситься до військової техніки. Останнім часом озброєння розглядають окремо від інших видів військової техніки і загальноприйнятим є термін «озброєння та військова техніка» ОВТ.

Під озброєнням розуміється комплекс різних видів зброї та засобів, які забезпечують їх застосування. В загальному випадку до озброєння відносяться носії зброї, пристрої виявлення цілей, наведення та інші технічні засоби, що забезпечують застосування зброї, а також власне зброя.

Зброя, в свою чергу, складається із засобів ураження, що безпосередньо призначені для ураження цілей (часто їх називають боєприпасами), засобів доставки до цілі та пристроїв керування і наведення.

Прогнозування – процес передбачення майбутнього стану зразка ОВТ чи явища на основі аналізу його минулого і сучасного, систематично оцінювана інформація про якісні й кількісні характеристики розвитку обраного предмета чи явища в перспективі. Результатом прогнозування є прогноз – знання про майбутнє і про ймовірний розвиток сьогочасних тенденцій конкретного зразка ОВТ - об'єкту в подальшому існуванні.

Таким чином, сучасні досягнення науки та новітніх технологій дають можливість створювати надзвичайно складні технічні системи комплекси та зразки ОВТ.

УДК 355.5.36

Шкадь А.Є., здобувач вищої освіти ступеня бакалавр 101 навчальної групи, Навчально – наукового інституту № 2, Національна академія внутрішніх справ;

Приходько Ю.П., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз Навчально-наукового інституту № 2, Національна академія внутрішніх справ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Відповідно пункту 24 статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», органи поліції беруть участь відповідно до покладених на них повноважень у забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного або надзвичайного стану, зони надзвичайної екологічної ситуації у разі їх введення на всій території України або в окремій місцевості. Стаття 24 вказаного закону визначає додаткові повноваження органів поліції під час введення воєнного стану, а саме, органи поліції беруть участь у виконанні завдань територіальної оборони, забезпеченні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану.

Під визначенням «забезпечення та здійснення заходів правового режиму воєнного стану» можна виділити наступні заходи:

1) посилений режим охорони публічного порядку та безпеки;

2) боротьба з диверсійно-розвідувальними групами;

3) охорона стратегічно важливих об’єктів і комунікацій життєдіяльності;

4) забезпечення взаємодії суб‘єктів територіальної оборони;

5) сприяння діяльності військової адміністрації, судів, прокуратури, судових органів в період дії воєнного стану.

Питання технічної допомоги в національній поліції в рамках спеціальної правової системи має багато аспектів. Деякі з них представлені нижче:

1. Зв'язок: в особливих правових системах може знадобитися швидкий і безперервний зв'язок між різними поліцейськими силами. Проблеми з комунікаційними мережами, а також неадекватне або застаріле комунікаційне обладнання можуть серйозно перешкоджати операціям і реагуванню на надзвичайні ситуації. Під час особливого правового режиму, як, наприклад, в стані надзвичайного положення або воєнного стану, зв'язок у підрозділах поліції стає критично важливим для забезпечення безпеки та організації дій. Особливий правовий режим може супроводжуватися збільшеною загрозою для громадянського порядку, тому ефективний зв'язок між поліцейськими підрозділами стає вирішальним. Забезпечення надійних та ефективних комунікаційних засобів є ключовим аспектом. Це може включати радіо зв'язок, системи мобільного зв'язку, криптографічно захищені мережі та інші технології, які дозволяють швидко обмінюватися інформацією між підрозділами.

1. Обробка та аналіз даних: В умовах спеціальних правових режимів важливо мати ефективні системи обробки та аналізу даних для швидкого виявлення та реагування на можливі загрози безпеці. Недостатня або застаріла інформаційна інфраструктура може стати перешкодою для цього процесу.

2. Кібербезпека: Зростання кіберзлочинності вимагає від поліції бути готовими до захисту своїх інформаційних систем від кібер атак. Низький рівень кібербезпеки може призвести до втрати даних, втручання в приватне життя та загрози громадській безпеці.

3. Спеціалізоване обладнання: деякі операції вимагають спеціального обладнання, наприклад, обладнання для виявлення вибухових речовин, наркотиків і зброї масового знищення. Недостатня кількість або якість такого обладнання може обмежити можливості поліції діяти в спеціальних правових режимах. Під час особливого правового режиму, поліція може використовувати спеціалізоване обладнання для забезпечення безпеки громадян та виконання своїх функцій.

Отже, в умовах спеціальних правових режимів особлива увага може бути приділена забезпеченню конфіденційності інформації, особливо під час оперативно-розшукових заходів та розслідувань. Недоліки в цьому відношенні можуть підірвати легітимність операції і поставити під загрозу права людини. Забезпечення конфіденційності інформації у підрозділах поліції під час особливого правового режиму є надзвичайно важливим завданням, оскільки навіть найменше просочення чутливої інформації може мати серйозні наслідки для безпеки громадян і держави в цілому.

УДК 62.192

Юрченко В.В., студент 32 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, штаб-сержант;

Іванченко О.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри автобронетанкової техніки факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ В ЧАСТИНАХ І З'ЄДНАННЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У частинах і підрозділах Національної гвардії України використовується велика кількість автотранспортних засобів, з якими трапляються ДТП.

Проаналізовано стан порушень правил дорожнього руху та дорожньо-транспортних пригод в частинах і підрозділах Національної гвардії України. Визначено причини виникнення ДТП при використанні АБТ за призначенням. Запропоновано шляхи з попередження пригод на дорогах та заходи що дозволять зменшити їх кількість Однією з основних причин високої аварійності на автомобільному є незадовільне підтримання рухомого складу в технічно справному стані. В даний час практично відсутня ефективна система діагностування технічного стану агрегатів та автомобіля в цілому. В НГ України має бути розроблена комплексна науково-технічна програма впровадження діагностичних станцій в оперативних територіальних об’єднаннях.

Потреби в діагностуванні і інших заходах по підтримці безаварійної та надійної експлуатації ТЗ визначаються інтенсивністю їх використання як безпосередньо в повсякденній діяльності, так і при виконанні службово - бойових завдань.

За результатами діагностування має формулюватися висновок про технічний стан транспортних засобів, можливості його подальшої експлуатації, та його залишковий ресурс.

Виробничим призначенням діагностування залишиться не тільки (і не стільки) пошук несправностей, а й контроль технічного стану, і виконання регулювань новими методами, що значно полегшить роботу технічним службам і підрозділам військових частин.

.

ПІДСЕКЦІЯ 3.2
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ В УМОВАХ ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Керівник підсекції – доктор філософії з державної безпеки, доцент кафедри тактики полковник Семенко Є.Ю.;

Секретар підсекції – завідувач навчальної лабораторії кафедри інженерної механіки службовець Ядзевич Г.В.

УДК 355.66

Абраменков Д.В., курсант 511 навчальної групи курсу №3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплун С.О., кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМУВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЧОВИМ МАЙНОМ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ

Представлено результати комплексного аналізу системи нормування речового забезпечення. На підставі проведеного аналізу розроблено та обґрунтовано пропозиції удосконалення речового забезпечення, шляхом оптимізації норм забезпечення та заміни в них окремих предметів речового майна на сучасні зразки.

Актуальність теми роботи. Речове забезпечення є одним із видів матеріального забезпечення підрозділів НГУ. Сутність речового забезпечення полягає в організації і здійсненні своєчасного і повного задоволення речовим майном особового складу частин та підрозділів і є важливим фактором, від якого залежить ступінь їх бойової готовності та боєздатності.

Основним видом речового майна є предмети військової форми одягу військовослужбовців. Військова форма одягу являє собою складний асортимент, до якого висувається комплекс жорстких і суперечливих вимог, пов’язаних із функціональним призначенням. Створення військової форми одягу на сучасному етапі – це складне завдання через різноманітність умов використання військовослужбовцями у процесі професійної діяльності (кліматичні умови, значне фізичне та психологічне навантаження). Військовий одяг - це виріб, який

забезпечує високу працездатність і комфортність військово-службовця, адже від того, наскільки добре у ньому поєднуються різні елементи, як він відповідає своєму функціональному призначенню, залежить процес професійної, оперативно-службової та навчальної підготовки.

Крім таких важливих вимог, як забезпечення надійності в експлуатації, гігієнічності, військовий одяг повинен відповідати вимогам особистої безпеки. Значною мірою ці показники визначаються видом матеріалів, що використовуються при формуванні бойового екіпірування. Основними матеріалами, що використовуються для виготовлення військової форми у сучасних військах, є тканини, отримані на 80% із натуральних волокон (бавовна, льон, вовна).

Сучасний комплект бойового одягу та спорядження, як складова комплексу бойового екіпірування, залишається однією з найважливіших складових індивідуального оснащення військовослужбовців і безпосередньо впливає на рівень боєздатності та зменшення числа втрат серед особового складу під час виконання бойових задач. Крім того кожен окремий існуючий вид та рід військ потребує свого спеціалізованого одягу. Як наслідок, вказане обумовлює зв'язок між обсягами постачання і якісної зміни потреб НГУ у речовому майні та реформуванні і подальшого речового забезпечення в цілому.

Враховуючи практичний досвід останніх років, у тому числі пов'язаний з веденням бойових дій в нашій країні в результаті проведеного аналізу обґрунтовано пропозиції щодо внесення змін до наказу МВС від 07.06.2017 року № 475 «Про забезпечення речовим майном військовослужбовців НГУ» в частині покращення речового забезпечення військовослужбовців задіяних до виконання бойових завдань, а саме змінено терміни експлуатації та кількість предметів речового майна що видається.

Другий напрямок удосконалення речового забезпечення – це безпосереднє удосконалення предметів речового майна. Так одним із найважливіших шарів військового одягу є той, що безпосередньо контактує з тілом військовослужбовця – цей шар формується предметами натільної білизни. Основними аспектами комфорту нижньої білизни є термофізіологічний та сенсорний комфорт. Що стосується останнього, то при виборі текстильного матеріалу слід звертати увагу на тактильну реакцію шкіри при взаємодії з ним.

У зв’язку з цим удосконалення натільної білизни військовослужбовців шляхом використання сучасних матеріалів є на нашу думку одним із складових напрямків удосконалення речового забезпечення.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у необхідності розробки та вдосконалення нормативно-правового забезпечення речового забезпечення військовослужбовців Національної гвардії України усіх категорій, впровадження даного досвіду у практику тилового забезпечення службово-бойової діяльності підрозділів Національної гвардії України.

УДК 355.6

Адамчук М.М., курсант 511б навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України;

Дерев'янко М.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВИКОРИСТАННЯ СІДЛОВИХ АВТОПОЇЗДІВ ТА ВАНТАЖІВОК З ПРИЧЕПОМ У ЯКОСТІ ПЕРЕСУВНИХ (МОБІЛЬНИХ) СКЛАДІВ ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ

Під можливостями транспорту із зберігання та перевезення матеріальних засобів розуміється кількість матеріальних засобів у тонах, чи метрах кубічних яке ним може бути розміщено та перевезено у конкретних умовах.

Аналіз використання спеціального військового поїзда у якості пересувного (мобільного) складу під час здійснення матеріально-технічного забезпечення бойових дій показав ряд недоліків та наштовхнув на створення новітніх, непритаманних еталонним методам, варіантів здійснення матеріально-технічного забезпечення.

Мета доповіді полягає у висвітлені поглядів щодо використання сідлових автопоїздів та вантажівок з причепом у якості пересувних (мобільних) складів для зберігання та транспортування матеріально-технічних засобів.

Доволі достатньо розвинена транспортна мережа автомобільних доріг дала змогу в найкоротші терміни вирішити питання зберігання та транспортування МТЗ, високої мобільності, маскування, скорочення часу та відстані підвозу за допомогою створення пересувного складу на базі сідлових автопоїздів (фур) та вантажівок з причепом. В кузовах даних транспортних засобів розміщуються матеріально-технічні засоби, які призначені для забезпечення військ (сил). Також в кузовах або причепах автопоїздів розміщується засоби підтримання життєдіяльності та завантажувально-розвантажувальне обладнання (автонавантажувачі, пересувні гідравлічні рампи, мобільні конвеєри, мобільні шнекові розвантажувальні вузли, навантажувально-розвантажувальні столи, тощо), що значно впливає на скорочення часу робіт.

Начальники складів (матеріально-відповідальні особи) та допоміжний склад розмішується в кабінах автопоїздів.

В переважній більшості широкого застосування набули такі марки сідлових тягачів та вантажівок як: Сканія, Рено, Даф, Вольво, Ман та їм подібні.

Тягачі та вантажівки легко знайшли своє застосування для зберігання, буксирування артилерійських, протиповітряних та інших систем, а так само для зберігання та перевезення матеріально-технічних засобів.

Отже, використання пересувних (мобільних) складів створених на базі сідлових автопоїздів (фур) та вантажівок з причепом дозволить покращити рівень матеріально - технічного забезпечення в умовах ведення бойових дій, які диктує оперативна обстановка для кожного угруповання, військової частини чи підрозділу, а також стійкого управління силами і засобами логістики.

Найвагомішими аргументами використання наведеного підходу є те, що, по-перше, Україна має доволі розвинуту мережу автомобільних доріг; по-друге, інтервал часу, необхідний для доставки до місця перевантаження не значний та може складати, в залежності від розвиненості мережі автомобільних доріг, від 2 до 10 годин, зменшився час на завантаження та розвантаження; відпадає необхідність у витратах на інженерне обладнання території складу; по – третє, зросла мобільність та імпровізація, скритність, маневреність, що позитивно сприяло успішному та ефективному виконанню завдань логістичного забезпечення.

УДК 354.1

Бабіч Н.Р., курсант 511г навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Павленко С.О., кандидат військових наук, доцент, заступник начальника кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЗА ДОСВІДОМ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР-ЧЛЕНІВ МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ СИЛ ЖАНДАРМЕРІЇ ТА ПОЛІЦІЇ

На сучасному етапі розвитку світу безпеки та оборони, вирішення ефективних завдань та викликів перед військовими формуваннями стає ключовим завданням для забезпечення національної безпеки. У контексті України, що динамічним чинном розвивається як держава-член НАТО, а також учасниця FIEP (Міжнародної асоціації сил жандармерії та поліції в статусі військової установи), розроблення та постійне удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази діяльності Національної гвардії України має величезне значення та актуальність.

Впровадження або удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази діяльності Національної гвардії України за досвідом держав-членів НАТО та FIEP відіграє критичну роль у забезпеченні ефективності та сучасності військової структури країни в цілому. Спираючись на досвід інших країн, Україна може здійснити значний крок уперед у напрямку вдосконалення діяльності Національної гвардії України.

Саме НАТО та FIEP можуть надати цінний досвід у таких сферах, як організація командної роботи, використання сучасних технологій у військовому процесі, стандартизація військового спорядження та ефективне використання ресурсів. Прийняття цих норм і стандартів допоможе у створенні єдиної, гнучкої та пристосованої до потреб часу структури Національної гвардії України.

Додатково, наша держава може взяти до увагу досвід інших країн у сфері правового регулювання військової діяльності. Це включає в себе законодавчі акти, що стосуються прав та обов'язків військовослужбовців, правил ведення бойових дій, міжнародного гуманітарного права та інших важливих аспектів.

Однак, при впровадженні чи удосконаленні законодавчої та нормативно-правової бази, Україна повинна також враховувати свої внутрішні потреби, унікальність ситуацій та специфіку загроз які зараз є в країні, з якими наразі стикається. Гнучкість та адаптація до цих законів є дуже важливими кроком для забезпечення відповідності національним інтересам та вимогам сучасного геополітичного середовища.

Впровадження відповідної законодавчої та нормативно-правової бази, яка відповідала б міжнародним стандартам та нормам, є кроком у напрямку сучасного та ефективного функціонування Національної гвардії України. Важливо взяти до уваги кращі практики та досвід держав-членів НАТО та FIEP, адаптуючи їх до умов та потреб власної країни.

Залучення до цього процесу експертів з інших країн, обмін досвідом та підписання міжнародних угод значно полегшить завдання удосконалення законодавчої та нормативно-правової бази Національної гвардії України. Це також сприятиме підвищенню військової ефективності та забезпеченню безпеки в країні в цілому.

Отже, впровадження та вдосконалення відповідної законодавчої та нормативно-правової бази за досвідом держав-членів НАТО та FIEP – це важливий крок у напрямку модернізації та підвищення ефективності Національної гвардії України як сучасної структури, а також у забезпеченні обороноздатності країни.

УДК 336.64

Бабіч Н.Р., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Сахненко О.І., старший викладач кафедри менеджменту та фінансів, Національна академія Національної гвардії України

ФІНАНСОВА РІВНОВАГА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

В сучасній економіці України спостерігається збільшення взаємозв'язку між економіками різних країн, що призводить до того, що внутрішні економічні перетворення в одній країні можуть значно впливати на господарські суб'єкти іншої. Фінансова стабільність суб'єкта господарювання є одним з основних елементів стабільності економічної системи. Ринкова трансформація суб'єктів господарювання вимагає нового підходу до оцінки їх фінансового стану. Особливо важливим стає визначення кількісних та якісних показників, які б характеризували фінансову стабільність, надійність суб'єкта господарювання як партнера в ринкових відносинах, його здатність маневрувати фінансовими ресурсами для досягнення ефективної підприємницької діяльності.

Враховуючи, що кожен господарюючий суб'єкт є складним комплексом, що постійно розвивається, виникає потреба досліджувати ступінь його фінансової стабільності. Втрата фінансової стабільності може загрожувати суб'єкту господарювання втратою ліквідності та платоспроможності, відсутність якої може привести бізнес-структуру до фінансової кризи, яка може перетворитися на потенційне банкрутство.

Таким чином, управління фінансовою стабільністю є важливим елементом фінансового менеджменту суб'єкта господарювання. Перш за все, фінансова стабільність суб'єкта господарювання є складним процесом, що вимагає уваги та системного підходу. Факторами, що впливають на фінансову стабільність є зміни в економіці, такі як: спади або зростання виробництва, безробіття, інфляція або дефляція, можуть значно впливати на фінансову стабільність суб'єкта господарювання.

Сучасна економічна наука більше не концентрується лише на розробці ідеї загальної рівноваги. В сучасних економічних дослідженнях освітлюється багатовекторність вчення про рівновагу. Виділяються глобальний, макро-, мезо-, мікрорівні економічної рівноваги. Для сучасної економічної науки актуальним є напрям вивчення взаємозв'язку рівноважних станів на різних ієрархічних рівнях економіки, започаткований класиками економічної теорії. У широкому сенсі фінансову рівновагу можна трактувати як здатність господарського суб'єкта функціонувати в станах, що є, принаймні, близькими до рівноваги

(мається на увазі фінансово-економічна рівновага господарського суб'єкта) в умовах постійних зовнішніх і внутрішніх впливів. У вужчому сенсі фінансово-економічна рівновага господарського суб'єкта – це такий фінансово-економічний стан організації, при якому вона не тільки є ліквідною, платоспроможною, але і має достатньо коштів для нормального функціонування.

Ефективне управління є важливою складовою фінансової рівноваги, щоб забезпечити стабільність фінансового стану. А також ретельне планування фінансів, включаючи складання бюджетів, прогнозування фінансових потоків та аналіз фінансової звітності, допомагає уникнути непередбачених фінансових проблем та забезпечити стабільність. Незважаючи на безліч робіт з дослідження фінансової рівноваги, слід зазначити, що знання з цього питання роз'єднані, носять фрагментарний характер, результати існуючих досліджень, а також існуючий накопичений практичний досвід управління у вітчизняному бізнесі потребують узагальнення, глибокого дослідження. Крім того, важливо враховувати не лише фінансові показники, але й соціальні та екологічні аспекти діяльності суб'єкта господарювання.

Отже, фінансова рівновага суб'єкта господарювання представляє собою системний атрибут, який дозволяє мінімізувати ризик його руйнування через негативний вплив фінансово-економічних факторів кризи, забезпечуючи при цьому збереження бізнесу. Фінансова рівновага є важливим ресурсом стабільного функціонування будь-якого суб'єкта господарювання. Її забезпечення вимагає комплексного підходу та постійного контролю.

УДК 335.6

Бєсєдін М.О., курсант 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплун Є.О., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБІВ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ ПРОДОВОЛЬСТВА В СТАЦІОНАРНИХ УМОВАХ З ДОСВІДУ КРАЇН ЧЛЕНІВ НАТО

В реаліях сьогодення використання матеріально-технічної бази військових частин для зберігання продовольства в стаціонарних умовах відіграє важливу роль у процесі організації продовольчого забезпечення підрозділів Національної

гвардії України. Тому оптимізація та вдосконалення системи зберігання та забезпечення продовольством військовослужбовців у військових частинах Національної гвардії України є важливим питанням.

Впровадження кращих практик у сфері зберігання та управління продовольством дозволить підрозділам Національної гвардії України суттєво покращити безпечність у використанні продуктів харчування та підвищити ефективність виконання завдань з питань продовольчого забезпечення. Нашою пропозицією є впровадження системи RFID для відстеження руху продуктів харчування. Цей процес потребує чіткої координації та постійного моніторингу. Звичні методи, наприклад: паперові записи, штрих-коди або Q-code, не завжди забезпечують швидку та точну інформацію про місцеперебування, стан та придатність продуктів. RFID може покращити ефективність та безпеку продовольства.

Способи використання систем RFID.

Першим способом буде забезпечення в логістиці RFID-мітки що дозволяють відстежувати продукти харчування протягом усього процесу постачання, від постачальників до військових частин.

Другим способом це в складах, ці мітки можуть бути прикріплені до ящиків, коробок та інших одиниць зберігання продуктів харчування. RFID-зчитувачі на складах можуть автоматично зчитувати дані з міток, що дозволить вести точний облік запасів.

Третій спосіб це в транспорті, RFID-мітки можуть бути прикріплені до транспортних контейнерів, що дозволить відстежувати їх переміщення та гарантувати, що продукти харчування зберігаються в належних умовах. Також ці мітки можна інтегрувати з GPS навігацією та системами моніторингу температури для отримання більшою інформації.

Для цього треба цю систему інтегрувати з програмним забезпеченням для управління ланцюжками постачання та впровадження для персоналу відповідне навчання в цій системі.

Отже покращення процесу зберігання продовольства в стаціонарних умовах для військових підрозділів, зокрема Національної гвардії України, стає пріоритетним завданням у забезпеченні безпеки та ефективності воєнних операцій. Використання технології RFID виступає як потужний інструмент, що дозволить точно вести облік запасів, створювати необхідні умови для збереження продуктів, оптимізувати логістичну ланку та покращити безпеку й ефективне використання харчових ресурсів. Інтеграція RFID із програмним забезпеченням та навчанням персоналу.

УДК 644.3/696

Буря Д.Д., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Смагін О.І., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В ЖИТЛОВИХ БУДІВЛЯХ НГУ

Під час війни в Україні однією з найголовніших проблем є енергозабезпечення суспільства, бо в періоди обстрілів найбільших втрат зазнає саме енергетична інфраструктура країни. На відновлення, даної ланки йдуть значні фінансові витрати та обмежується енергозабезпечення суспільства, а отже, виникає необхідність раціонального використання електроенергії.

Метою даного дослідження є: розглянути проблеми збереження енергоефективності, знайти методи раціонального використання енергетичних ресурсів та впровадити енергоефективні технології в життя військових Національної гвардії України.

Енергоефективність - це система раціонального використання енергетичних ресурсів. Дана система охоплює галузі економіки, соціології, інженерії та інші. Основним завданням системи є зменшення використання електроенергії, збереження енергоресурсів країни та мінімізація витрат на забезпечення особового складу Національної гвардії України.

Основною причиною у виникненні даної проблеми є необізнаність особового складу щодо правил економного використання електроенергії. Неусвідомленість глобальності даної проблеми та брак знань є однією з причин виникнення проблем у впровадженні енергоефективності в маси. Для розв'язання даного питання доцільним буде проведення ознайомчих заходів для підвищення рівня обізнаності у сфері енергоефективності, тренінгів та лекцій зі збереження електроенергії та її раціональному використанні.

Основними методами енергоощадження у військових частинах Національної гвардії України є: заміна ламп розжарювання на енергомісткий, максимальне використання денного світла, шляхом збільшення вікон в приміщеннях, використання пристроїв управління освітленням (датчики руху або освітленості). В приміщеннях раціональніше використовувати світлі кольори стін, які своєю чергою, відбиватимуть сонячне світло і зроблять приміщення світлішим. Також гарним варіантом буде утеплення фасадів будівель, тим самим збереження теплообміну в приміщеннях в осінній та зимовий періоди. Реалізація цього процесу буде неможлива без фінансової підтримки держави.

Одним із глобальних методів збереження електроенергії буде залучення держави до модернізації військової інфраструктури за допомогою інвестиції у розвиток сонячних або вітрових електростанцій. Сонячна електростанція – це безкоштовне та відновлювальне джерело енергії, яке не несе шкоду для навколишнього середовища. Основним недоліком даного ресурсу є вартість, але вона окупиться в майбутньому, та залежність від погодних умов та сезону. В літній період вона виробляє енергію в посиленому режимі, в той час, як взимку виробляє значно менше.

Альтернативою сонячної електростанції можуть бути вітрові. Принцип дії такої станції полягає в роботі вітрогенератора, який дозволяє отримати енергію переробляючи кінетичний струм вітру. Ця станція користується тими самими перевагами, що й сонячна. Використання вітрових станцій не є доцільним на території військової частини, бо вони займають велику площу і створюють багато шуму. Сонячні станції є фінансово затратними й будуть також недоцільними у використанні нині. Отже, оптимальним варіантом буде утеплення фасадів, заміна ламп і електроприладів на енергомісткий та використання приладів управління освітленням.

Отже, для збереження енергоресурсів кожна ланка суспільства має працювати злагоджено, влада має інвестувати в модернізацію інфраструктури, а військові свідомо користуватись енергоресурсами. Спільними діями можна досягти зменшення витрат електроенергії та впливу її на навколишнє середовище.

УДК 355

Величко В.К., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Боженко В.О., викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, майор

АВТОМАТИЗАЦІЯ ТА ОПЕРАТИВНЕ ВИРІШЕННЯ ПОВСЯКДЕННИХ ЗАВДАНЬ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ VISUAL BASIC FOR APPLICATIONS ТА GOOGLE APPS SCRIPT

Головним завданням продовольчої служби частини в розрізі харчування є забезпечення продовольством, організація доброякісного та своєчасного харчування особового складу, правильне утримання продовольства, готування їжі у стаціонарних та польових умовах, організація отримання і зберігання

запасів продовольства, своєчасне поновлення продовольства на складі, забезпечення доброякісного харчування та доведення належної норми харчування до кожного військовослужбовця, складання разом з начальником медичної служби частини, начальником їдальні та кухарем-інструктором розкладки продуктів, ведення обліку та звітності у продовольчій службі частини.

Удосконалення системи планування харчування завжди було актуальним, оскільки зменшує ризик, який досягається з впровадженням автоматизації як в мирний час, так і на період дії правового режиму воєнного стану в Україні, забезпечує можливість оперативного вирішення повсякденних завдань, які постають перед структурними підрозділами тилу.

Впровадження автоматизованої системи управління є перспективним напрямом розвитку системи продовольчого забезпечення. Планування, облік наявності та руху продуктів харчування на всіх рівнях, впровадження перспективних способів забезпечення продовольством шляхом автоматизації.

В сучасних умовах при організації роботи продовольчої служби ставиться за мету створити мобільну та автоматизовану систему роботи, робочу структуру з певними характеристиками, яка дозволяє обробити певний обсяг інформації.

Розкладка продуктів встановлює кількість продуктів, які відпускаються для приготування їжі з розрахунку на одну особу на добу, на підставі якої виписується накладна на видачу продовольства зі складу в їдальню, а також для здійснення контролю за виходом готових страв, м’ясних та рибних порцій, може складатися, як для частин, включених в перелік договорів з постачальниками за кейтеринговими послугами так і в пунктах дислокації із використанням штатного персоналу власними силами.

Розкладку продуктів можливо удосконалити за допомогою не лише звичних для нас таблиць Microsoft Excel, а із використанням мови програмування Visual Basic for Applications вбудовану в лінійку продуктів Microsoft Office (включаючи версії для Mac OS), а також багато інших програмних пакетів, таких як AutoCAD , SolidWorks , CorelDRAW , WordPerfect та ESRI ArcGIS , який надає можливість розширити функціональність.

Організаціями та IT-компаніями проводились та проводяться ряд розробок щодо автоматизації. Разом з тим, розкладка продуктів створена із використанням Visual Basic for Applications та Google Apps Script, в залежності від інтерфейсу, займатиме близько 2мб внутрішньої пам’яті, не потребує інсталяції на комп’ютер.

Окрім того, за допомогою Google Apps Script її можливо інтегрувати до Google, без використання складного програмного забезпечення, його встановлення, оновлення, обслуговування, навчання особового складу, не потребує вкладання коштів, встановлення програмного забезпечення глобального ринку ERP-систем, зокрема систем керування базами даних типу Oracle Database, створення локальної мережі, центрального комп'ютера (сервера) для її розміщення в інформаційній базі.

Автоматизована система надає можливість не тільки полегшити роботу начальника продовольчої служби, начальника медичної служби та кухаря-інструктора, посилити контроль за організацією харчування та плануванням поповнення запасів продовольства, а і уникнути ряду помилок залежних від людського фактору.

Автоматизація є одним з напрямів науково-технічного прогресу, який спрямовано на застосування саморегульованих технічних засобів, економіко-математичних методів і систем керування, що звільняють людину від участі у процесах перетворення інформації, істотно зменшує міру цієї участі чи трудомісткості виконуваних певних операцій.

Швидкість та точність накладної (меню-вимоги) на видачу продовольства повинно розглядатись як важливий фактор у функціонуванні продовольчої служби. Тому необхідно звернути увагу на автоматизацію, яка мінімізує вплив людського чинника, унеможливить помилки.

В аналітичних звітах можливо передбачити різну ступінь деталізації даних, реалізувати прості механізми адаптації для потреби користувачів, що не потребує від них спеціальних знань в галузі налаштування програмних засобів. Цей фактор значно спрощує процедуру складання розкладки продуктів, накладної (меню-вимоги) на видачу продовольства.

Таким чином, створена розкладки продуктів з використанням Visual Basic for Applications та Google Apps Script автоматизує та оперативно вирішить повсякденні завдання тим, що в ній міститиметься база даних асортименту страв, які готуватимуться у військовій частині з необхідними вихідними даними, що впливатимуть на подальші розрахунки, зокрема: рецептуру приготування страви з можливістю її змінювання відповідно до прийому їжі, дати приготування, сезону, наявності відповідних продуктів на продовольчому складі підрозділу.

УДК 355.6

Вергелес Р.В., курсант 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Павленко С.О., кандидат військових наук, доцент, заступник начальника кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ НАПОЇВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

В умовах бойових дій військовослужбовці цілодобово повинні бути фізично бадьорими та морально стійкими до будь яких ситуацій. В даних умовах військовослужбовець завжди напружений та постійно в русі. З початку повномасштабного вторгнення набрали популярність енергетичні напої, які завдяки своєму хімічному складу підтримують в бадьорості військовослужбовців.

Енергетичні напої, також відомі, як енергетики або енерготоніки. Вони є безалкогольними напоями та здатні стимулювати центральну нервову систему людини і підвищувати працездатність. Вживаються для отримання швидкого «енергетичного заряду». Виробниками передбачено що данні напої слід вживати при дуже важкій праці та втомі коли необхідна висока фізична активність та бадьорість.

Як правило у своєму складі енергетичні напої містять значний вміст кофеїну, таурину, вітамінів групи В, вуглеводів (глюкози, сахарози).

Таурин це амінокислота, підтримує правильний рівень вологи та електролітний баланс, бере участь у синтезі жовчних солей, необхідних для повноцінного травлення, регулює мінерали зокрема кальцій, підтримує роботу центральної нервової системи (ЦНС) та зорову функцію регулює здоров'я імунітету та діє як антиоксидант.

Багато енергетичних напоїв містять кофеїн, теобромін та інші стимулятори, які можуть підвищувати бадьорість, концентрацію та реакцію. Це доцільно в умовах високої фізичної або психічної активності.

Зазвичай в енергетичні напої додають Вітаміни групи В, такі як ніацин, пантотенова кислота, вітамін В6 та вітамін В12, які впливають на метаболізм, що дає енергію нормального функціонування центральної нервової системи та зменшує втому.

Вуглеводи є одним із основних джерел енергії для організму. Під час перетравлення, вуглеводи розщеплюються на глюкозу, яка потім використовується клітинами як джерело енергії. Це особливо важливо для м'язів

під час фізичної активності, включаючи бойові дії. Це важливо допомагає забезпечити необхідну енергію для виконання завдань без стресу та втоми.

Слід зазначити що побоювання щодо інших інгредієнтів безалкогольних енергетиків і їх з'єднанні з кофеїном були повністю розвіяні в звіті Комітету EFSA щодо дієтичних продуктів, харчування та алергій 2015-го року, в якому доведено, що інгредієнти енергетичних напоїв у типових для них концентраціях (близько 300−320, 4000 і 2400 мг/л кофеїну, таурину і D-глюкуроніл-γ-лактону відповідно) не впливають на здоров'я при надходженні разових доз кофеїну до 200 мг.

Важливо зазначити, що дія енергетичних напоїв триває 3-4 години але точні дослідження не проводилося. Можна сказати що в умовах бойових дій енергетичні напої дуже ефективні коли потрібно щоб тіло виробляло енергію на всі 100%. Але також можна сказати що часте вживання енергетичних напоїв негативно впливає на тіло людини тому, потрібно вживати їх з розумом.

Враховуючи вплив енергетичних напоїв на фізичну та психологічну готовність військовослужбовців є важливою складовою стратегії підтримки їхньої ефективності під час бойових операцій. Важливо забезпечити розумне споживання енергетичних напоїв, уникати перевищення рекомендованих доз та збалансовувати їх із іншими джерелами енергії та харчовими продуктами.

Енергетичні напої можуть бути корисними для швидкого відновлення енергетичних резервів організму після тривалих бойових дій або фізичних навантажень, але, важливо, враховувати потенційні негативні наслідки вживання енергетичних напоїв, такі як можливість дегідратації, стресу на серцево-судинну систему та залежності.

УДК 336.225.66

Вергелес Р.В., курсант 512 навчальної групи факультету логістики; Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шаповал О.А., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів; Національна академія Національної гвардії України

ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

В умовах нестабільного економічного сьогодення виваженість податкової політики відіграє ключову роль у держаних фінансових процесах. Система податкових пільг є ключовим елементом впливу не економіку країни, підтримання актуальних бізнес-процесів, зменшення соціальної напруги

в суспільстві. З іншого боку, неефективність системи податкових пільг може викликати значні втрати ресурсів бюджету, зруйнувати економічну стабільність та взагалі знизити рівень фінансової безпеки держави.

Система податкових пільг містить в собі часткове або повне звільнення фізичних чи юридичних осіб від обов'язкових платежів, саме завдяки цьому вона є об'єктом особливої уваги та високої зацікавленості всіх категорій платників податків. Пільговий режим щодо одних платників податків неминуче означає додатковий податковий тягар щодо інших.

Податкова пільга – це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов'язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності визначених підстав. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характеризують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об'єкт оподаткування або характер та суспільне значення витрат, які ними здійснюються.

Використання податкових пільг має певні специфічні особливості. Платникові податків потрібно враховувати, що пільга – це звільнення саме від сплати, а не від податкового обов'язку, який має три складових компоненти: податковий облік, податкову звітність та сплату податку. Якщо платника може бути звільнено від сплати податку, то від обов'язку з обліку і звітності він не звільняється.

Також одним з негативних факторів застосування податкових пільг є значне ускладнення подальшого адміністрування даної процедури. Податкові пільги й звільнення сплати зазвичай значно ускладнюють застосування податкового законодавства та відповідність його вимогам.

Згідно з Податковим кодексом України податкова пільга надається шляхом:

а) податкового вирахування (знижки), що зменшує базу оподаткування до нарахування податку та збору;

б) зменшення податкового зобов'язання після нарахування податку та збору;

в) встановлення зниженої ставки податку та збору;

г) звільнення від сплати податку та збору.

Застосовуючи податкові пільги, державою здійснюється регулювання багатьох економічних процесів та забезпечення соціального захисту певних видів діяльності та категорій населення. В умовах ринкових відносин податкові пільги стають потрібним важелем для активного застосування всіх податкових інструментів задля економічної і правової регуляції соціальних процесів, стимулювання розвитку виробництва, спрямовуючи їх у необхідне русло.

Однією з основних проблем системи пільгового оподаткування в Україні є відсутність державної системи оцінки та моніторингу пільг. Через надання безпідставних та необґрунтованих пільг держава втрачає мільярди гривень за рахунок неможливості об'єктивної оцінки їх ефективності та доцільності для певних галузей та економіки країни загалом.

УДК 355.6

Верютін К.О., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Альбощій О.В., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЛУЖБАХ ТИЛУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Важливе місце у процесах діяльності будь-якої організації відіграє контроль. Контроль є функцією управління, яка передбачає збір та аналіз інформації про перебіг подій, стан справ, якість виконання завдань чи планів. Дана функція потребує високої кваліфікації осіб, які її виконують. За результатами контролю приймаються управлінські рішення щодо подальших дій. Очевидно, що від розуміння процесів та станів, причин виникнення відхилень від планів чи причин виникнення проблемних питань, залежить якість рішень, які буде приймати керівник і, відповідно, результати подальших дій та процесів. Контроль охоплює всі структурні підрозділи та всі напрямки роботи.

Контроль має важливе значення і у діяльності військових частин. У відповідності до вимог Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України командир є єдиноначальником і особисто відповідає перед державою за бойову та мобілізаційну готовність довіреної йому військової частини (підрозділу); за бойову підготовку, виховання, військову дисципліну, морально-психологічний стан особового складу; за внутрішній порядок, стан і збереження озброєння, боєприпасів, бойової та іншої техніки, пального і матеріальних засобів; за всебічне забезпечення військової частини (підрозділу). Командир (начальник) відповідно до посади, яку він займає, повинен діяти самостійно і вимагати від підлеглих виконання вимог Конституції України, законів України, статутів

Збройних Сил України та інших нормативно-правових актів. Очевидно, що виконання даних обов'язків потребує дієвого контролю з боку командира.

Мета доповіді полягає у виявленні проблемних питань запровадження внутрішнього контролю у військових частинах Національної гвардії України та пошуку шляхів їх усунення.

Починаючи із 2019 року у військових частинах НГУ почав запроваджуватися внутрішній контроль. Цей контроль є складовою системи державного контролю за використанням коштів та ресурсів, які надаються бюджетним установам. Вітчизняна система державного фінансового контролю розглядається як трирівнева модель, у якій найвищим рівнем контролю є зовнішній контроль від імені Уряду та Парламенту. Другим рівнем є внутрішній аудит. А третім рівнем є, власне, внутрішній контроль.

Запровадження внутрішнього контролю у військових частинах НГУ розпочалося із введення в дію наказом Командувача НГУ № 386 Інструкції з організації внутрішнього контролю в Національній гвардії України. У відповідності до даної інструкції внутрішній контроль – це комплекс заходів, що застосовується командиром (начальником) суб'єкта внутрішнього контролю для забезпечення дотримання законності, ефективності та економічності використання бюджетних коштів та інших ресурсів, досягнення результатів відповідно до встановленої мети, завдань, планів. Враховуючи досвід запровадження внутрішнього контролю, що був накопичений впродовж перших років та певні проблемні питання, пов'язані із його реалізацією, у 2021 році вийшов новий наказ Командувача № 676, який відмінив попередній, дещо спростив та конкретизував організаційні питання запровадження внутрішнього контролю. У 2023 році до даного наказу було внесено певні зміни, які відображають подальший накопичений досвід.

Як показала практика запровадження внутрішнього контролю у військових частинах, ця робота зіштовхнулася із певними труднощами. Певна їх частина залишається невирішеною і зараз. В їх основі лежить відмінність методології внутрішнього контролю від методології традиційних видів контролю, зокрема посадового. Внутрішній контроль є ризик-орієнтованим. Він ґрунтується на виявленні ризиків, що мають місце у діяльності військової частин (причому за усіма її складовими), моніторингу та управлінні цими ризиками. Традиційні види контролю передбачають перевірку виконання та дотримання директивних вимог. Ризик-орієнтований підхід дозволяє в більшій мірі реалізувати запобіжні заходи щодо можливих порушень вимог законодавства чи керівних документів, відхилень від планів, неефективного використання коштів і ресурсів. У цьому відношенні він є більш ефективним, про що свідчить світовий досвід ризик-

орієнтованого управління. Він дає можливість значно знизити ризики чи, навіть, усунути їх повністю. Крім того такий контроль передбачає розподіл ризиків за рівнями управління, одже кожному рівню відповідають свої повноваження, можливості та інструменти управління. В той же час запровадження на практиці даного підходу до організації діяльності та управління нею потребує змін, відходу від тих методів, які вважалися традиційними, спиралися на попередній досвід навчання та роботи. Виникла потреба певних трансформацій у свідомості керівників, що не є простою справою, а потребує часу та нового досвіду.

Висновок. Запровадження внутрішнього контролю у військових частинах НГУ є обов'язковим заходом системи державного фінансового контролю. Досвід його запровадження вказує на наявність відповідних перехідних процесів, пов'язаних, головним чином із змінами у підходах до управління. При цьому, як очікується, підвищиться якість функціонування військових частин (підрозділів) за рахунок досягнення більш високої ефективності використання ресурсів, що надаються їм для виконання покладених функцій і завдань та забезпечення їх життєдіяльності.

УДК 658.012.7

Верютін К.О., курсант 541 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Герасименко В.М., старший викладач кафедри менеджменту та фінансів, Національна академія Національної гвардії України

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

На сучасному етапі розвитку економіки будь-яке підприємство функціонує в жорстких умовах конкурентного середовища. Ефективність роботи підприємства в таких умовах особливо в довгостроковій перспективі, яке припускає не просто виживання на ринку, а забезпечення високих темпів розвитку і підвищення конкурентоспроможності, визначається рівнем фінансового потенціалу і якістю управління фінансами на підприємстві, що забезпечується певною мірою ефективною організацією та впровадженням системи фінансового контролінгу. За таких умов постійно існує потреба у вдосконаленні інструментів, методів та підходів до управління підприємством взагалі та його фінансами зокрема.

Метою дослідження є систематизація наукових підходів до визначення сутності поняття фінансовий контролінг та обґрунтування сутності фінансового контролінгу як системи ефективного управління фінансами підприємства. Для досягнення встановленої мети використані методи аналізу, синтезу і теоретичного узагальнення.

Фінансовий контролінг є принципово новою концепцією в управлінні підприємством, яка здатна забезпечити підтримку внутрішнього балансу економіки підприємства і ефективного його розвитку шляхом формування об'єктивної інформації про витрати та доходи, що дає змогу приймати оптимальні управлінські рішення.

Фінансовий контролінг – це мистецтво управління (система управління), спрямоване на визначення майбутнього фінансового достатку підприємства і шляхів досягнення його. Завданням фінансового контролінгу є організація управління фінансовими процесами на такому рівні, щоб унеможливити помилки, відхилення і прорахунки як в поточній діяльності, так і на перспективу.

Роль фінансового контролінгу в управлінні фінансами неможливо переоцінити. Він допомагає ефективно планувати та керувати фінансовими ресурсами, використовуючи наявну інформацію та аналізуючи фінансові результати. Фінансовий контролінг також спрямований на виявлення проблемних місць та резервів в управлінні фінансами, що дозволяє підприємству покращити свою фінансову ситуацію.

Система організаційного забезпечення управління фінансами може бути побудована на основі центрів відповідальності, які створюються у рамках єдиної організаційної структури підприємства. Управління за центрами фінансової відповідальності є однією із підсистем, які забезпечують фінансовий менеджмент підприємств. У рамках цієї підсистеми можна оцінити вклад кожного із підрозділів у кінцеві результати діяльності підприємства, деталізувати управління витратами, а також слідкувати за формуванням цих витрат на всіх рівнях фінансового управління, що в цілому суттєво підвищує економічну ефективність господарської діяльності організації.

Побудова системи фінансового контролінгу базується на таких основних принципах:

1) спрямованість системи фінансового контролінгу на досягнення фінансової стратегії підприємства;

2) багатофункціональність фінансового контролінгу;

3) орієнтованість фінансового контролінгу на кількісні показники;

4) відповідність методів фінансового контролінгу специфіці методів фінансового аналізу та фінансового планування;

5) своєчасність, простота та гнучкість побудови системи фінансового контролінгу;

6) економічна ефективність запровадження фінансового контролінгу на підприємстві.

Запровадження на підприємстві системи фінансового контролінгу дає змогу значно підвищити ефективність всього процесу управління фінансовою діяльністю. У загальній системі контролінгу, організованого на підприємстві, виділяється один із центральних його блоків - фінансовий контролінг.

Запровадження на підприємстві системи фінансового контролінгу допоможе запобігти виникненню кризових економічних ситуацій, ідентифікувати причини фінансових проблем та ефективно їх усунути. У підсумку, фінансовий контролінг є важливою складовою фінансового моніторингу аналізу організації. Він допомагає підприємствам забезпечити ефективне управління фінансовими ресурсами, досягнення фінансових цілей та забезпечення стабільності та рентабельності діяльності.

УДК 355.6

Галуга В.В., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Путро О.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОНТРОЛЕМ ЯКОСТІ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НГУ

У зв'язку з важливістю ефективного функціонування військових частин Національної гвардії України (НГУ), а також забезпечення найвищого рівня бойової готовності, однією з ключових складових є якість пально-мастильних матеріалів (ПММ). Правильне зберігання та використання ПММ впливає на безперебійну роботу техніки та технологічного обладнання, забезпечуючи їх надійність та тривалу службу.

Якість пально-мастильних матеріалів – спроможність ПММ задовольняти умовам їх використання, зберігання і транспортування відповідно до їхнього призначення.

Контроль якості нафтопродуктів – це один із головних етапів їх виробництва, купівлі, експлуатації, зберігання та транспортування.

Кожен вид нафтопродуктів (бензин, дизельне паливо, гас, мазут, бітум, мастила тощо) має свій перелік характеристик, які контролюються та повинні відповідати стандартам ДСТУ.

Наприклад: Бензин - ДСТУ 4069; Дизель - ДСТУ 3868.

Якість пально-мастильних матеріалів визначається в лабораторних умовах після їх виготовлення та підтверджується відповідними документами: «сертифікат якості» та «паспорт якості».

У військових частинах НГУ під час перевірки якості ПММ, можливо визначити такі показники якості ПММ як:

- густина;
- стабільність до окислення;
- вміст механічних домішок;
- зовнішній вигляд ПММ.

Деякі з методів визначення хімічних властивостей пального можна використовувати без необхідності спеціалізованої лабораторії. Нижче перераховані:

1. Октанове число (для бензину). Для оцінки октанового числа бензину можна використовувати октанометри, які є портативними пристроями. Вони дозволяють проводити тестування на місці.

2. Цетанове число (для дизельного палива). Подібно до октанового числа, для оцінки цетанового числа дизельного палива можна використовувати портативні цетанометри, які дозволяють проводити тестування на місці, без необхідності відправлення зразків до лабораторії.

Ці методи дозволяють проводити деякі оцінки хімічних властивостей пального без необхідності доступу до лабораторії, що може бути корисним для мобільних тестувань або швидкого оцінювання якості пального на місці.

Однак важливо пам'ятати, що точність цих методів може бути обмеженою порівняно з результатами, отриманими в лабораторних умовах. Визначення хімічних властивостей пального дуже важливе для оцінки його якості та подальшого застосування на військовій техніці.

УДК 687.1

Галушка Н.І., курсант 510 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплун С.О., кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРАННЯ РЕЧОВОГО МАЙНА У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ

Проведено аналіз досвіду організації банно-прального обслуговування у військовій частині Національної гвардії України. Обґрунтовано та розроблено заходи щодо підвищення ефективності технології прання речового майна у військовій частині.

Однією з важливіших задач речової служби в мирний і особливо в воєнний час є своєчасне банно-пральне обслуговування військовослужбовців тобто: проведення санітарно-гігієнічного миття особового складу, організація прання білизни та інших речей, хімічне чищення речового майна, дезінфекція (дезінсекція) білизни і обмундирування, своєчасна зміна постільної та натільної білизни, забезпечення потреби військової частини милом і миючими засобами.

Весь комплекс цих заходів спрямовано на зберігання здоров'я військовослужбовців та попередження виникнення і розповсюдження епідемічних захворювань. Крім цього, своєчасне прання білизни і обмундирування дозволяє усунути руйнуючи дії забруднення на тканини і зберігає речове майно від дострокового зносу, поліпшує зовнішній вигляд військовослужбовців.

Практичний досвід організації прання речового майна у військових частинах доводить про необхідність проведення оптимізації технологічних процесів прання з урахуванням вимог щодо експлуатації зразків предметів речового майна, що виготовлені з сучасних зразків тканин.

Оптимізація процесу прання з одного боку буде полягати у розробці оптимальних режимів прання для різних видів військового одягу та обладнання, а також застосування техніки ефективного використання пральних машин та обладнання для максимального збереження ресурсів.

З іншого боку прання можливо оптимізувати шляхом використання спеціальних технологій, що забезпечить їх відповідність особливостям військового одягу та прального обладнання, та використанням високоефективних та екологічно чистих мийних засобів для забезпечення

якісного очищення військового майна. До таких сучасних технологій можливо віднести технологію низьких температур. Так наприклад деякі спеціальні пральні машини обладнані технологією, яка дозволяє проводити ефективне прання при низьких температурах. Це важливо для збереження кольору та властивостей тканин військового одягу. Також можливо застосовувати технології використання вбудованих систем дезінфекції, що дозволяють ефективно видаляти бактерії та інші мікроорганізми з військового майна, забезпечуючи високий стандарт гігієни. Крім того можливе використання інноваційних технологій для ефективного видалення плям, таких як технологія дельтавітрівання або системи для роботи зі специфічними типами забруднень.

Наступним шляхом підвищення ефективності технології прання у військовій частини може бути застосування спеціальних оптимізованих режимів прання, призначених для військового майна, з урахуванням його особливостей та потреб.

Ефективною також в цьому сенсі є технологія використання систем контролю за забрудненням води, які автоматично визначають ступінь забруднення води та відповідно налаштовують параметри прання для оптимального очищення, що важливо для захисту відмінних властивостей військового одягу.

Під час дослідження даної теми нами було вивчено та проаналізовано зміст технологічних процесів прання військового одягу в умовах військової частини Національної гвардії України.

В результаті проведеного дослідження було розроблено пропозиції щодо підвищення ефективності технології прання речового майна у військовій частині Національної гвардії України шляхом використання спеціальних технологій та оптимізації технологічних процесів.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у необхідності розробки та вдосконалення навчально-методичного забезпечення програм професійної підготовки молодших фахівців речової служби та нормативно-правового забезпечення організації прання та ремонту речового майна у військовій частині Національної гвардії України, впровадження даного досвіду у практику речового забезпечення службово-бойової діяльності військових частин Національної гвардії України.

УДК 658.14.01

Гриб Д.Ю., курсант 1 відділення, 511 навчальна група, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Федоренко І.А., доктор економічних наук, професор, професор кафедри менеджменту та фінансів, Національна академія Національної гвардії України

ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

В останні роки спостерігається підвищена увага до питань управління ризиками в підрозділах НГУ, які б забезпечували їх ефективне виявлення, оцінку та розробку шляхів реагування на ризики. Розвиток підприємства буде максимальним, якщо керівництво визначить стратегію та цілі таким чином, щоб забезпечити оптимальний баланс між зростанням виробництва, його прибутковістю і ризиками, ефективно та результативно використовувати ресурси, необхідні для досягнення поставлених завдань. У зв'язку з цим зростає потреба зміцнення корпоративного управління та удосконалення управління ризиками шляхом створення і підтримки систем внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту.

Метою статті є здійснення аналізу ролі внутрішнього контролю в управлінні ризиками для цілей ідентифікації концептуальних засад внутрішнього контролю прибутку, орієнтованого на управління ризиками, визначення завдань внутрішнього контролю на основі концептуальних засад його розвитку, виділення контрольних функцій суб’єктів внутрішнього контролю.

Актуальність вивчення питань контролю, особливо внутрішнього, обумовлена рядом взаємозв’язаних факторів. Серед них - розширення сфери використання бухгалтерської облікової інформації, адже постійний пошук та застосування найефективніших форм і методів обробки облікової інформації дозволяє оптимізувати управління підприємством. Також важливою є розбіжність між потребами керівного персоналу в отриманні прогностичної інформації та можливостями системи бухгалтерського обліку надавати дані про минулі події.

Великий вплив ризиків на економічну активність підприємства та її фінансові показники вимагає пошуку ефективних методів їх управління. Ці фактори визначають не лише важливість дослідження питань організації та функціонування системи внутрішнього контролю в підрозділах НГУ, а й актуалізують питання, що пов’язані з необхідністю побудови принципово нової

концепції контролю, в т. ч. внутрішнього контролю, орієнтованої на підвищення ризикостійкості суб'єктів господарювання в умовах невизначеності зовнішнього та внутрішнього середовищ функціонування НГУ.

Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу вартості на основі забезпечення прибутковості діяльності та мінімізації збитків; зростання конкурентоспроможності та інвестиційної привабливості.

Таким чином внутрішній контроль визначається як діяльність, що здійснюється радою директорів організації та іншим управлінським персоналом, яка спрямована на забезпечення достатньої впевненості стосовно досягнення цілей організації за такими напрямами: достовірність фінансової звітності; відповідність діючим законам і нормативам; ефективність і результативність господарських опера- цій. Досягненню цих цілей перешкоджають ризики. Процес внутрішнього контролю є складовою частиною управління ризиками. Функція внутрішнього аудиту повинна оцінювати та сприяти удосконаленню процесів корпоративного управління, управління ризиками та контролю. Внутрішній аудит забезпечує незалежну й об'єктивну оцінку достатності і ефективності контролю відповідно до ризиків у сфері корпоративного управління, операційної діяльності та інформаційних систем.

УДК 69.033.2

Данилюк В.О., курсант 511б навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України;

Дерев'янко М.О., старший викладач кафедри технічного та тилового забезпечення факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВИМОГИ ДО ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС РОЗМІЩЕННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ В ПОЛОЬОВИХ УМОВАХ

Однією з найважливіших, відповідальних і трудомістких задач, які вирішуються структурними підрозділами квартирно-експлуатаційної служби (КЕС) в польових умовах, є розміщення особового складу та створення якісних житлово-побутових умов, що відіграє значну роль у підвищенні бойової готовності військ та має на меті задовільнити культурні й побутові потреби військовослужбовців маючи прямий вплив на охорону їх здоров'я та підтримання високого морально-психологічного стану.

По своїй суті це складний процес, який передбачає виконання різноманітних по характеру і змісту взаємопов'язаних планувальних, розрахункових, договірних, постачальних, облікових, ремонтно-експлуатаційних і інших заходів та робіт.

Для розміщення особового складу та створення нормальних житлово-побутових умов використовуються різні технічні засоби життєзабезпечення (ТЗЖ) які вже доволі тривалий час стоять на озброєнні і застосовуються за призначенням, але як показав досвід їх використання, дані ТЗЖ мають відповідати наступним вимогам:

- ТЗЖ мають забезпечувати весь цикл життєдіяльності військовослужбовця (комплексний підхід);
- виключити застосування причепів, монтаж обладнання та ЗІП має бути на базовому шасі, у випадку використання контейнерів – мають бути самознімними;
- ТЗЖ повинні забезпечувати захищеність особового складу і мати можливість встановлення озброєння;
- виключити (мінімізувати) наявність виносного обладнання в цілях зменшення часу розгортання (згортання) та підвищення мобільності;
- оптимальна місткість одного модуля для проживання офіцерського складу 2-4 чоловіка, рядового, сержантського і старшинського складу 6-8 чоловік;
- мати стандартизовані габарити для змоги здійснення транспортування різними видами транспорту: автомобільним, залізничним, повітряним та морським;
- мати можливість утримання додаткових запасів горючого та наявність альтернативних джерел енергії як додаткових ефективних джерел енергії та тепла для збільшення автономності дій;
- модуль має забезпечувати комфортне розміщення особового складу від тижня до декількох місяців та широкому діапазоні кліматичних умов;
- основні агрегати, вузли та комплектуючі мають бути вітчизняного виробництва,
- забезпечувати виконання вимог екологічної безпеки.

Отже, відповідність технічних засобів життєзабезпечення ряду вище переліченим вимогам, має прямий вплив на підвищення бойової готовності військ в контексті розміщення та задоволення побутових і культурних потреб військовослужбовців.

УДК 624.03

Данилюк В.О., курсант 511б навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Скляров М.В., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри інженерної механіки, Національна академія Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ БУДІВНИЦТВА ПРИ ПРОЄКТУВАННІ ОБ'ЄКТІВ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Об'єкти цивільного захисту населення під час надзвичайних ситуацій та воєнного стану відіграють значну роль для збереження життя та здоров'я населення. Актуальність обумовлена бойовими діями, що відбуваються у населених пунктах, масштабними руйнуваннями об'єктів критичної інфраструктури та загибелі людей. Це стало наслідком, перш за все, відсутності такої кількості споруд та укриттів, що було б достатнім для захисту населення, в тому числі й використання приміщень, які не були пристосованими для мінімального захисту від повітряної ударної хвилі та уламків зруйнованих будівель. Адже ті укриття, що були, не розраховувалися на довготривале перебування, а їх місткість не відповідає кількості людей, що потребують укриття.

Врахування досвіду країн-попередників з довготривалими військовими конфліктами, полягло в основу нещодавно затвердженого Верховною Радою України Закону №7398 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення вимог цивільного захисту під час планування та забудови територій. За новими нормами будівлі, що мають значні (СС3) і середні (СС2) класи наслідків, у яких будуть постійно перебувати більше 50 людей або тимчасово понад 100 людей, проєктуються із захисними спорудами цивільного захисту, що здатні забезпечити або підвищити безпеку від воєнних злочинів. Тобто, тепер житло, яке буде споруджуватися в Україні, повинно мати власне укриття, і доступ до них має бути забезпечений для маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю. При цьому у містобудівній документації на регіональному та місцевому рівнях має бути розділ про прийняті інженерно-технічні заходи щодо цивільного захисту, а орган державного архітектурно-будівельного контролю відтепер може відмовити у затвердженні містобудівної документації у разі відсутності даного розділу.

Захисна споруда складається з наступних конструктивних елементів:

– несучих й огороджувальних конструкцій: перекриттів, зовнішніх стін, внутрішніх стін, колон й перегородок, суцільної фундаментної плити або окремих стовпчастих (стрічкових) фундаментів;

– конструктивних елементів входів стін тамбурів, тамбурів – шлюзів, передтамбурів, сходових спусків і пандусів, перекриттів над ними, вхідних прорізів із захисними пристроями (дверима, затворами, воротами), захищених або незахищених оголовків над входами в сховище;

– конструктивних елементів аварійних виходів стіни, перекриття й фундаментів галерей і захищеного оголовка, прорізів із захисними пристроями (дверима, ставнями, уніфікованими захисними секціями).

Приміщення, що пристосовують під укриття, повинні бути герметичними. Потрібну герметичність укриття можна досягнути шляхом проведення будівельних робіт високої якості, дотримуючись діючих нормативів на виробництво й приймання будівельних робіт; скорочення числа прорізів і периметра вхідних і противибухових пристроїв, уведень та інших закладних деталей.

При проектуванні укриттів застосовуються наступні конструктивні схеми: каркасно-панельна з повним каркасом; каркасно-панельна з неповним каркасом; безкаркасна. На сьогодні в країні запроваджені швидко-монтовані модульні та пересувні типи укриттів. Тут можна зазначити розробки архітекторів та конструкторів з Харкова, Дніпра, Львова тощо. В апробованих зразках укриттів Харкова в наявності засоби зв'язку, Інтернету з Wi-Fi, телевізійні екрани тощо. Використання унікальних арочних армованих конструкцій, що є розробками з Дніпра («DOT») роблять ці захисні споруди зручними, для розміщення в будь якому місці існуючої забудови. Це компактна споруда, яка може бути використана для захисту як військових, так і цивільного населення під час повітряної тривоги. Всередині може бути розміщено до чотирьох осіб. На сьогоднішній день один такий «DOT» можна встановити за 5-6 днів. Дане укриття здатне захистити від будь-якої стрілецької зброї, уламків ракет і снарядів.

Наступна розробка «будинок Хоббіта» - надійно захищатиме людей під час повітряних тривог. Бомбосховища планують будувати з надміцного бетону та арматури, які використовуються у військовому будівництві для зведення бункерів. Самі модулі-укриття обладнують місцями для відпочинку, санвузлами, шафами для зберігання речей і продуктів та кулерами для води. Згідно з концепцією, укриття має розташовуватися нижче рівня землі на один метр. Висота насипу становитиме 2,1 метра. В одному такому сховищі можуть перебувати від 8 до 146 осіб залежно від типу і варіанту планування модулів.

У межах проекту укриттями мають забезпечити різні установи та навчальні заклади, які не мають сховищ або потребують облаштування додаткового захисту від повітряного нападу, землетрусів, стихійних лих. Укриття «Дім Хоббіта» виготовляються з високоякісного бетону з додаванням пластифікатора, добавок, а за необхідності мікрофібри, згідно з чинними нормами ДБН для цього виробу.

У дослідженні встановленні головні типи сучасних об'єктів цивільного захисту військового призначення; узагальненні чинники впливу на характер та структуру цих об'єктів; доведено доцільність комплексного застосування споруд укриття під час будівництва житлових, цивільних та військових об'єктів.

УДК 355.41:656

Євтеєнко В.В., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Переход С.В., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ФУНКЦІЇ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Всебічне і безперебійне логістичне забезпечення з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частини (центрів), баз, закладів охорони здоров'я та установи Національної гвардії України (далі - підрозділи НГУ), є одним із основних умов успішного ведення операцій (бойових дій), а керівництво цим процесом – важливим обов'язком всіх посадових осіб, які залучаються до цього процесу.

Зміни у способах підготовки і ведення бойових дій свідчать про необхідність створення єдиних концептуальних підходів щодо формування та функціонування системи логістичного забезпечення в Національній гвардії України під час виконання завдань з оборони держави.

Логістичне забезпечення – це комплекс взаємопов'язаних заходів, який забезпечує діяльність Національної гвардії України у мирний та воєнний час

Для успішного розв'язання покладених завдань, планування, проведення та підтримки військових операцій (бойових дій) створюється система логістичного забезпечення, яка регламентує порядок і принципи забезпечення матеріальними та технічними засобами.

З метою підтримання у боєздатному стані і створення сприятливих умов для виконання поставлених завдань підрозділам НГУ, система логістичного забезпечення, як у мирний так і у воєнний час здійснює забезпечення пально-мастильними матеріалами, продовольством, а також речове, автотранспортне,

та технічне (по службах тилу) забезпечення і в межах визначених повноважень координує діяльність інших постачальних органів та структур.

Для логістичного забезпечення характерна безперервність процесу задоволення потреб підрозділів НГУ.

Воно організується і здійснюється під час підготовки і в ході бойових дій, при пересуванні підрозділів НГУ і розташуванні їх на місці, а також в інших умовах бойових дій.

Функції логістичного забезпечення полягають у забезпеченні потреб Національної гвардії України в роботах та послугах військового призначення: харчування особового складу, забезпечення продовольством, торговельно-побутове та лазнево-пральне обслуговування тощо.

Отже війна росії проти України засвідчила, що здійснення тривалих бойових дій без відповідного логістичного забезпечення, що базується на своєчасності забезпечення підрозділів НГУ предметами забезпечення, боєприпасами та запасними частинами, неможливо.

Логістичне забезпечення підрозділів НГУ матеріальними, технічними та іншими ресурсами в умовах бойових дій є ключовим фактором виконання стратегічних і тактичних цілей та є невід'ємною умовою досягнення поставлених завдань, пошук альтернативних логістичних шляхів, оптимізації наявних транспортно-інфраструктурних ресурсів для скорочення часу та витрат.

УДК 355/359.087.355.25

Євтеєнко В.В., курсант 511 навчальної групи, факультет логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Переход С.В., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРА СЛУЖБИ ТИЛУ ДО ПРИЙНЯТТЯ ПОСАДИ

В умовах широкомасштабної війни росії проти України одним з пріоритетних напрямків діяльності є підготовка офіцерських кадрів за різними спеціальностями.

Одним з важливих етапів у період становлення військовослужбовця на посаді є процес прийняття посади.

Процес приймання посади є надзвичайно важливим етапом становлення на відповідні посади, подальшого проходження військової служби та умовою успішного кар'єрного зростання в цілому.

Особливо це стосується молодих офіцерів служб тилу, які відіграють важливу роль у виконанні завдань, що стоять перед Національною гвардією України і, які з перших днів служби мають приймати активну участь у вирішенні питань підтримки бойової готовності, вдосконалення бойової підготовки, експлуатації озброєння і техніки, організації служби військ і виховання особового складу тощо.

Зі змістом та прийомами прийняття посади та роботи, офіцер служби тилу знайомиться ще будучи курсантом, спостерігаючи за діяльністю курсових офіцерів та начальника курсу, закріплює свої теоретичні знання на стажуванні у військах.

Прийом справ та посади, як і кожна відповідальна робота вимагає від офіцера служби тилу відповідної підготовки.

Основними документами, які визначають порядок приймання справ і посади, є Статут внутрішньої служби ЗС та керівні документи Національної гвардії України, які регламентують питання організації та проведення заходів щодо прийняття посади.

Підготовка до прийому посади починається офіцером служби тилу відразу ж після отримання наказу про призначення та охоплює:

вивчення своїх штатно-посадових обов'язків безпосередньо у військової частині згідно Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України та керівництв з експлуатації того виду техніки, озброєння яке йому буде доручено;

знайомство з порядком ведення та обліку господарства у військовій частині;

вивчення необхідних інструкцій та керівництв;

ознайомлення з бойовим призначенням військової частини, з його організаційною структурою, а також з особливостями бойової підготовки, яка проводиться у військовій частині.

Зазвичай, офіцеру, призначеному на посаду офіцера служби тилу, може не буде надана можливість ознайомитись з вищевказаними питаннями до приїзду у військову частину.

В таких випадках його підготовка до прийому посади буде проходити безпосередньо у військовій частині, відразу після прибуття до нового місця служби. Підготовка до приймання справ та посади офіцера служби тилу закінчується моментом відрекомендування його прямим начальникам.

Враховуючи вищевикладене підготовка офіцера до прийняття посади є підготовчим етапом роботи, який починається відразу ж після отримання наказу про призначення та передбачає вивчення базових засад, як-то штатно-посадові обов'язки згідно Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, так і знайомство з порядком ведення та обліку господарства у військовій частині до якої він прибув, вивчення необхідних інструкцій та керівництв, ознайомлення з бойовим призначенням військової частини, з його організаційною структурою, атакож з особливостями бойової підготовки, яка проводиться у військовій частині.

УДК 355.6

Захарук В.С., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Путро О.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АКТУАЛЬНІСТЬ ГЕНЕРАТОРІВ В НАШ ЧАС У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Застосування генераторів для забезпечення електроживлення комунікацій, техніки та інфраструктури НГУ є критичним аспектом в оперативній діяльності військових формувань.

Електричний генератор – це пристрій, що виробництва електричної енергії. Він перетворює механічну енергію на електричну. В наш час електричні генератори використовуються в різних сферах життя, від великих електростанцій, що забезпечують електроенергією міста та регіони, до портативних пристроїв для невідкладних потреб у енергії.

Генератори можуть бути поділені на дві основні категорії: генератори змінного струму і генератори постійного струму. Генератори вимагають перерви для охолодження, перш ніж їх можна буде знову використовувати. Це особливо важливо, оскільки заправляти гарячий механізм заборонено. Таким чином, знання тривалості безперервної роботи генератора без дозаправки стає ключовим аспектом для керування ефективністю генератора.

Генератори грають важливу роль в енергозабезпеченні Національної гвардії України у різних аспектах. Наприклад:

- генератори дозволяють НГУ забезпечувати стабільно електроенергією свої командні пункти, обладнання та комунікації навіть у віддалених районах;

- використання власних генераторів надає НГУ високий рівень контролю над електрозабезпеченням. Вони можуть розгортати генератори в безпечних місцях та мінімізувати ризик ворожих атак;

- важливі медичні, зв'язкові та інші життєво важливі системи НГУ можуть бути забезпечені електроенергією завдяки генераторам. Це дозволяє забезпечити лікування поранених військовослужбовців, підтримувати зв'язок, сприяти тиловому забезпеченню;

- генератори можуть бути швидко розгорнуті для вирішення тимчасових енергетичних потреб. Це дозволяє НГУ швидко реагувати на зміни в обстановці та передислокувати свої сили;

- генератори дозволяють Національній гвардії України забезпечити своїм військовослужбовцям життєво важливі послуги;

- сучасна війна включає в себе використання високотехнологічного обладнання, включаючи різноманітні сенсори, дрони, комунікаційну техніку та багато іншого. Генератори допомагають забезпечити живлення цих систем та забезпечують їх нормальне функціонування;

НГУ великою мірою залежить від надійного зв'язку для координації між підрозділами. Генератори забезпечують живлення радіостанцій, супутникових терміналів та інших систем зв'язку. Це дозволяє підтримувати зв'язок в умовах війни, коли централізовані електромережі можуть бути уражені або відсутніми.

Багато військових систем та техніки потребують електроживлення для нормального функціонування. Це включає в себе бойові машини, дрони, супутникові системи, оптичну та радіоелектронну апаратуру. Генератори надають необхідну електроенергію для цих систем та забезпечують їх незалежність від цивільних електромереж.

Великі локації НГУ, такі як табори, аеродроми, бази, госпіталі та інфраструктура, пов'язана зі станціями обробки інформації, вимагають стабільного живлення.

Узагальнюючи, генератори відіграють критичну роль в енергозабезпеченні НГУ, забезпечуючи стійкість, незалежність від централізованої електромережі

Усі ці аспекти підкреслюють важливість генераторів в енергозабезпеченні НГУ, допомагаючи забезпечити їхню функціональність, безпеку та успішну реалізацію завдань у зонні ведення бойових дій. Генератори є ключовими компонентами для підтримки ефективних військових операцій у будь-яких умовах.

УДК 355.6

Іванцов В.С., курсант 511 навчальної групи факультету логістики**,** Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Альбощій О.В., доцент кафедри тилового забезпечення, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗАСОБАМИ ГІГІЄНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ В ТИЛУ

У воєнний час питання про гігієну стає все важливішим, адже великою мірою від цього залежить рівень здоров’я населення. Проте, громадянські люди можуть придбати собі засоби гігієни будь-коли і вони завжди в них під рукою, то для військових це питання зараз дуже актуальне. Забезпечення військових засобами особистої гігієни є важливою частиною військового обов'язку, оскільки це допомагає зберігати здоров'я та підтримувати бойовий дух під час служби в різних умовах, включаючи військові операції та навчання, регулярна діяльність та перебування у місцях з екстремальними умовами не передбачають можливостей для повноцінного догляду за собою.

Забезпечення на війні є надзвичайно важливим з кількох причин:

1 Забезпечення військовими ресурсами. На війні війська потребують багато різних ресурсів, таких як зброя, боєприпаси, одяг, їжа, медичне обладнання тощо, для здійснення своїх завдань та виживання.

2. Підтримка бойових операцій: Забезпечення допомагає забезпечити послідовність та ефективність бойових операцій, забезпечуючи війська необхідними ресурсами для ведення бою.

3. Здатність до виживання та мораль військових: Правильне забезпечення допомагає військовим залишатися в боєздатному стані, забезпечує їхню безпеку і забезпечує високий рівень моралі та мотивації.

Засоби можна умовно поділити на 3 групи призначення:

- засоби для догляду за шкірою рук, обличчя та тіла;
- засоби догляду за зубами та порожниною рота;
- засоби для догляду за волоссям.

Забезпечення військових засобами гігієни зазвичай залежить від конкретних військових сил, їх місця розташування та бойових операцій.

Забезпечення може варіюватися від країни до країни та від ситуації до ситуації. Важливо, щоб військовослужбовці мали доступ до необхідних засобів гігієни для збереження свого здоров'я та готовності до служби.

Забезпечення військовослужбовців особистою гігієною є важливою складовою догляду за їхнім фізичним і психічним здоров'ям під час служби.

Збереження здоров'я: Засоби особистої гігієни, такі як мило і зубна паста, допомагають військовослужбовцям підтримувати чистоту і здоров'я, що важливо в умовах служби в полі.

УДК 355.4, 355.6

Іващенко Д.І., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Павленко С.О., кандидат військових наук, доцент, заступник начальника кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДРОНІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Новий етап російсько-української війни відкрив величезну кількість можливостей для використання безпілотних літальних апаратів та дронів. Ще десять років тому, ми асоціювали дрони виключно як засіб відеофіксації ландшафту з висоти пташиного польоту, то зараз – дрони стали потужним інструментом забезпечення розвідки і логістичних процесів українського війська.

Новим витком розвитку дронів є:

– впровадження штучного інтелекту (ШІ) в програмне забезпечення, для підвищення ефективності місій;

– розвиток систем автономного керування дронами з використанням алгоритмів машинного навчання для самостійного виявлення та аналізу потенційних загроз на полі бою;

– інтеграція передових сенсорних технологій, таких як радари з активним скануванням та теплові камери, для підвищення точності збору інформації та реагування на ворожі дії;

– вдосконалення комунікаційних систем з використанням криптографічних протоколів для захисту від перехоплення та забезпечення безпеки передачі даних;

– впровадження технологій нейромережевого аналізу для прогнозування стратегічних дій противника та оптимізації тактики за допомогою швидкого оброблення великих обсягів інформації;

– використання мініатюрних дронів з можливістю масового використання для розвідки та моніторингу на великих територіях;

– розробка спеціалізованих дронів для нейтралізації ворожих об'єктів, включаючи системи доставки боєприпасів та технічні засоби боротьби з протипіхотними мінами;

– використання синтетичного апаратного забезпечення для створення дронів з підвищеною міцністю та здатністю працювати в умовах електромагнітних перешкод;

– розвиток системи геопросторового аналізу для оптимізації маршрутів дронів та підтримки прийняття стратегічних рішень на основі географічних даних;

– забезпечення інтеграції військових дронів з загальною мережею оборонних систем для забезпечення єдиної та координованої діяльності в рамках військових операцій.

Впровадження новітніх технологій військових дронів має величезне значення для підвищення обороноздатності України в умовах сучасних воєнних загроз. Використання штучного інтелекту, передових сенсорних систем, автономних технологій та інших інноваційних розробок дозволяє забезпечити ефективну розвідку, реагування на загрози та захист від ворожих атак. Завдяки постійному вдосконаленню та інтеграції нових рішень, військові дрони стають невід'ємною складовою оборонної стратегії, що забезпечує Україні можливість ефективно відстоювати свою територіальну цілісність та забезпечувати безпеку громадян. Однак необхідно продовжувати інвестування в дослідження та розвиток цих технологій, а також підтримувати співпрацю з міжнародними партнерами з метою посилення оборонних потужностей країни.

УДК 355.35

Калитяк Л.С., курсант 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплун Є.О., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ЗА МЕЖАМИ ПУНКТІВ ПОСТІЙНОЇ ДИСЛОКАЦІЇ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ КРАЇН ЧЛЕНІВ НАТО

В особливий період забезпечення військових частин продовольством та майном продовольчої служби здійснюється згідно відповідних керівних

документів Національної гвардії України (НГУ) що регламентують організацію розміщення, харчування, водопостачання, банно-прального обслуговування особового складу в польових умовах.

Актуальність теми визначається сучасними геополітичними реаліями, які вимагають від НГУ ефективної організації харчування своїх підрозділів за межами пунктів постійної дислокації.

Зокрема, враховуючи дію правового режиму воєнного стану, необхідно виробити ефективні заходи забезпечення військових своєчасним та якісним харчуванням.

Метою даного дослідження є визначення та обґрунтування оптимального способу організації харчування підрозділів Національної Гвардії України (НГУ) за межами пунктів постійної дислокації в умовах дії правового режиму воєнного стану, з урахуванням передового досвіду країн-членів НАТО.

Мета дослідження випливає із потреби оптимізації процесів харчування підрозділів НГУ для забезпечення їх ефективності та готовності до виконання завдань національної безпеки.

Військова діяльність та глобальні виклики сучасності підкреслюють важливість вдосконалення системи забезпечення військових харчуванням, особливо в умовах воєнного стану.

Під час проведення дослідження було проведено аналіз теоретичних аспектів поняття правового режиму воєнного стану та розгляд їх характеристик в контексті сучасних військових конфліктів. Був проведений аналіз особливостей організації харчування підрозділів НГУ, аналіз структури та вимог до системи харчування поза межами пункту постійної дислокації в мирний час. Були визначенні зміни та їх адаптація необхідних в умовах воєнного стану, проведено аналіз досвіду країн-членів НАТО в організації харчування в умовах конфлікту та вивчення кращих практик та інновацій в галузі військового харчування. Проведений аналіз систем підтримки харчування в умовах кризових ситуацій.

Було визначено, що удосконалення нормативно-правового забезпечення є ключовим аспектом в забезпеченні ефективної організації харчування в умовах воєнного стану для підрозділів Національної Гвардії України.

Для досягнення мети дослідження, необхідно внести ряд змін та вдосконалень, а саме:

– провести розробку спеціалізованих стандартів створення чітких та конкретних стандартів для оцінки якості та ефективності системи харчування в умовах воєнного стану;

– в подальшому враховувати запропоновані вимоги до складу раціонів та технологій приготування і термінів зберігання та їх безпечності;

– забезпечити відповідність чинного законодавства специфіці проведення воєнних дій, враховуючи можливість швидкого внесення змін та їх адаптації до нових обставин;

– розробити ефективний механізм замовлення, контролю та постачання харчових продуктів, враховуючи специфіку військових операцій та забезпечення швидкого реагування на зміни в обстановці;

– впровадити механізм контролю та звітності для ефективного відстеження витрат, якості харчових продуктів та виконання нормативів;

– проводити інформаційну кампанію серед військовослужбовців та персоналу, щоб забезпечити розуміння важливості та правил харчування в умовах воєнного стану.

Отже, організація харчування підрозділів НГУ за межами пунктів постійної дислокації в умовах воєнного стану повинна ґрунтуватися на комплексному підході, який об'єднує логістику, безпеку, ефективність та врахування стандартів НАТО. Забезпечення ефективного та безперебійного харчування в умовах воєнного стану є критично важливим елементом готовності та бойової ефективності НГУ. Організація системи постачання та розподілу харчових ресурсів повинна бути гнучкою, адаптованою до змін обстановки та військових потреб.

УДК 355.1

Карнаух Є.Р., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Семенко Є.Ю., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ З ПРИЙМАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ВИДАЧІ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Для покращення виконання заходів з охорони праці та забезпечення безпеки особового складу Національної гвардії України під час виконання технологічних процесів з приймання, зберігання та видачі пально-мастильних матеріалів, а також експлуатації технічних засобів служби забезпечення пально мастильних матеріалів необхідні заходи з проведення повної перевірки об'єктів,

де відбувається приймання, зберігання та видача пально-мастильних матеріалів для виявлення потенційних небезпек, слабких місць, розробка чітких стандартів безпеки, які повинні дотримуватися при виконанні технологічних процесів, включаючи правила роботи з пально-мастильними матеріалами, правила використання обладнанням та правилами поведінки особового складу в екстрених ситуаціях, проведення систематичних тренувань та навчань з безпеки особовим складом, які мають відношення до роботи з пально-мастильними матеріалами. Це включає навчання з техніки безпеки, попередження можливих небезпечних ситуацій та реагування на них.

Забезпечення відповідності робочих місць нормативам безпеки, включаючи правильне розташування обладнання, наявність необхідних захисних засобів та забезпечення правильного освітлення та вентиляції. Встановлення системи регулярного контролю за дотриманням правил безпеки, включаючи перевірки робочих місць, перевірки виконання інструкцій та реагування відповідних посадових осіб на випадки порушень. Залучення кваліфікованих фахівців з охорони праці для консультування та надання рекомендацій щодо покращення безпеки та запобігання можливих небезпек.

Ці заходи допоможуть підвищити рівень безпеки та запобігти можливих негативних ситуацій під час виконання технологічних процесів з пально-мастильними матеріалами в Національній гвардії України.

УДК 355.351.5:355.41:356.37(1-072)

Капацин В.С., курсант 202 навчальної групи Навчально-наукового інституту №2, Національна академія внутрішніх справ, рядовий поліції;

Горбач-Кудря І.А., кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри поліцейського права, Національна академія внутрішніх справ, підполковник поліції

ОСОБЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ЛАНЦЮГІВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах воєнного стану перед українською спільнотою гостро постала проблема нових напрацювань з розвитку логістичних процесів у ситуації невизначеності та кризи. Економічні дослідження цивільної інфраструктури мирного часу стрімко переорієнтувалися на військові потреби, а військова логістика, що до початку збройної агресії РФ відставала у розвитку на 20 років, вимушено почала нарощувати темпи та розширювати плацдарм для наукових розвідок.

Метою нашої доповіді є огляд результатів сучасних напрацювань, що сприяли оптимізації логістичних ланцюгів тилового забезпечення в умовах воєнного стану, та виділення основних напрямів, що потребують додаткової уваги у вирішенні заявленого питання.

Ключовими факторами перебудови логістики в умовах воєнного стану в Україні, що сприяли налагодженню швидкого та вчасного постачання зброї, боєприпасів, пального, ліків та їжі до підрозділів Національної гвардії України та інших військових формувань, є залучення потенціалу цивільної логістики до потреб сектору безпеки та оборони, використання сухих портів, зміцнення міжнародного партнерства, спрощення механізмів отримання ліцензії, лібералізація податкової та митної політики, забезпечення нової організації матеріально-технічного забезпечення для військових потреб. Особливої уваги потребують створення ланцюгів поставки, здатних до швидкої перебудови, пошук шляхів стабілізації та нормалізації вартості витрат у них, відсутність вільного транспорту на ринку, небезпека маршрутів, обмеження можливостей поповнити запаси палива у прифронтових регіонах та брак водіїв, відсутність складських приміщень.

У таких умовах необхідно розробляти стратегії та механізми логістики, що враховують специфіку районів конфліктних ситуацій і дозволяють ефективно керувати постачанням ресурсів.

Проведений аналіз вказує на низку напрямів, що мають враховуватися у побудові логістичних ланцюгів, а саме:

- логістика воєнних медичних служб, що має забезпечувати швидке та ефективне надання медичної допомоги пораненим воїнам на полі бою;
- організація та управління транспортними засобами, що перевозять військовий персонал та обладнання;
- стратегія розгортання логістичних підрозділів у зоні конфлікту для забезпечення швидкого та ефективного реагування на потреби воїнів;
- плани та процедури для евакуації поранених воїнів з поля бою та їх подальшого лікування у спеціалізованих медичних установах;
- система контролю та відстеження руху ресурсів, зокрема, боєприпасів та обладнання, що допоможе уникнути втрат та забезпечити їх безперебійне постачання до місця призначення;
- управління витратами та фінансами, що гарантуватиме оптимальне використання обмежених ресурсів у воєнних операціях;
- складнощі, що виникають через недоступність інфраструктури, пошкодження доріг та мостів у разі воєнного стану;

- перерви у поставках, що пов'язані із нестабільністю ситуації та загрозами життю та здоров'ю мешканців;
- управління складськими запасами, що забезпечує постійну наявність необхідних ресурсів для військових операцій;
- планування та координація руху великих військових колон;
- план для швидкого реагування та доставки допомоги на місце події у разі виникнення гуманітарних криз або природних катастроф.

Отже, оптимізація логістики та постачання ресурсів в умовах воєнного стану, особливо до віддалених або нестабільних регіонів, потребує вирішення численних проблем. Перш за все їх поява, пов'язана із обмеженою доступністю шляхів сполучення, небезпекою для персоналу та транспортних засобів, а також ризиком втрати або пошкодження вантажів під час транспортування. Шляхи їх подолання вимагають комплексного підходу, спрямованого на забезпечення безперебійного постачання та мінімізацію ризиків для персоналу і вантажу.

УДК 355

Келлер Д.Е., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Товма Л.Ф., кадидат технічних наук, доцент, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ ВТОРИННОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИРОВИНИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ХАРЧОВОГО СТАТУСУ РАЦІОНІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Інноваційні ресурсозберігаючі технології – це використання максимальної користі з харчових вторинних продуктів агропромислової галузі.

Вторинні ресурси масложирової промисловості сьогодні набувають популярності в харчовій індустрії, широко використовуються в рішенні продовольчих проблем як додаткове джерело поживних речовин природного походження. Велику кількість вторинної харчової сировини, наприклад, соняшникову макуху або шрот чи борошно отримують в процесі переробки основної олійної культури України – насіння соняшнику. Найбільш цінними властивостями соняшникових вторинних продуктів є високий вміст білка, наявність поліненасичених жирних кислот та мінерально-вітамінного комплексу, низька собівартість і відсутність в них токсичних та антипоживних речовин.

Перераховані властивості впливають на підвищення харчової, біологічної та енергетичної цінності раціонів населення, в тому числі й військовослужбовців. Збалансування харчування за нутрієнтним складом майже неможливо досягти традиційними продуктами, навіть якщо вони мають високу калорійність. Натомість підвищити харчовий статус військовослужбовців можна шляхом впровадження інноваційних харчових виробів з покращеними споживними властивостями, високим вмістом білків, жирів, вуглеводів, вітамінів, мінералів.

Тому актуальним напрямком коригування якості харчування особового складу сил оборони України є впровадження інноваційних технологій в процес виробництва харчової продукції, застосування новітніх сировинних інгредієнтів комплексної дії, яким притаманний широкий спектр функціонально-технологічних властивостей; розширення асортименту високоякісної та соціально значущої харчової продукції.

Велику зацікавленість науковців викликає хімічний склад ядер насіння соняшнику, що містять до 20 % білків, до 50 % ліпідів, харчові волокна, мінеральні та інші речовини, що дає змогу стверджувати, що соняшникові вторинні продукти є хорошим джерелом поживних речовин і можуть використовуватися у харчових технологіях для збагачення готових виробів есенціальними нутрієнтами, мікро- і макронутрієнтами.

Аналізом проведених досліджень хімічного складу та функціонально-технологічних властивостей борошна з екструдованого ядра насіння соняшника виявлено 22 важливих елементи, 8 водорозчинних та 4 жиророзчинних вітамінів. Вміст білка в соняшниковому борошні після віджимання олії більший в 3,2 рази, ніж у борошні пшеничному вищого гатунку, мінеральних речовин - в 13,81 разів. Серед них такі важливі для організму людини мінерали, як кальцій – більше в 17,48 разів, магній – більше в 16,68 разів. Есенціальних амінокислот в соняшниковому борошні більше в 3 рази, ніж в пшеничному борошні.

Дослідження виявили присутність жиророзчинних антиоксидантів: вітаміну Е (α-токоферол) у кількості 15,40 мг/кг та хлорогенової кислоти 0,321%, що сприяє зменшенню різних захворювань, які викликаються окислювальним стресом (серцево-судинні та ішемічна хвороба серця). Цей фактор надзвичайно важливий для особового складу сил оборони, що виконують бойові завдання і постійно пребувають в екстремальних умовах.

Функціональні технологічні інгредієнти, добре зберігаються, містять цінні біологічно активні речовини і можуть широко застосовуватись на протязі року. Перспективним напрямком використання функціональних вторинних продуктів є створення різних композицій з фруктами, овочами,

зерновими культурами, горіхами, які підвищують біологічну цінність і адекватність харчування.

Таким чином, результати проведених досліджень дозволяють обґрунтувати доцільність використання борошна з екструдованого ядра насіння соняшника та створення широкого спектру композицій для покращення технології виробів і використання їх з метою підвищення харчового статусу військовослужбовців.

УДК 355.351.5

Кісіль М.М., курсант 510 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплун С.О., кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

РОЗРОБКА КОНЦЕПТУ ПОЛЬОВОГО КОМБІНАТУ ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

Проаналізовано досвід організації банно-прального обслуговування та середнього ремонту речового майна підрозділами Національної гвардії України під час виконання службово-бойових завдань у відриві від місць постійної дислокації – в польових умовах. Обґрунтовано та сформульовано інноваційний концепт пересувного комбінату побутового обслуговування у складі мікроавтобусу та причепу.

Для організації банно-прального обслуговування та ремонту речового майна військовослужбовців Національної гвардії України в районі проведення бойових дій як правило застосовуються пересувні комбінати побутового обслуговування (ПКПО) на базі двовісного причепу.

ПКПО представляє собою сендвіч-панельну надбудову каркасного типу. Металевий каркас виконаний із гнутих сталевих профілів. Стальні профілі кріпляться між собою та до платформи причепа за допомогою електродугового зварювання і забезпечують жорстке та надійне кріплення панелей. Висота причепу ПКПО в транспортному положенні складає 3,9 м.

Структурно ПКПО поділяється на три технологічні секції з відповідним обладнанням: майстерня по ремонту речового майна та пральня, майстерня по ремонту взуття.

Досвід застосування технічних засобів служб тилу показує, що при їх розробці необхідно приділяти особливу увагу розширенню можливостей щодо маскування та компактного зберігання в зоні ведення бойових дій.

Зазначені параметри можливо забезпечити лише за умови зменшення розмірів ПКПО, особливо його висоти. З цією метою було запропоновано кардинально змінити автомобільну базу з вантажного автомобіля на мікроавтобус, наприклад на базі Ford Transit або інших виробників. Для порівняння висота транспортно-технічних мікроавтобусів становить – від 2,5 м до 2,7 м, при відповідно меншій ширині.

Також з метою оптимізації кількості та типу технологічного обладнання пропонується виключити з переліку обладнання секції ремонту взуття. Пов'язано це з тим, що військовослужбовці із взуття в зоні бойових дій використовують лише черевики з високими берцями. Виробником усіх типів черевиків з високими берцями для військовослужбовців є ТОВ «Таланлегпром» (м. Ромни). Проаналізувавши можливі операції середнього ремонту черевиків з високими берцями марки «Талан», ми прийшли до висновку, що їх можливо виконувати на ділянці ремонту одягу, шляхом заміни голок на швейній машинці і таким чином скоротити загальну кількість технологічних ділянок ПКПО з 3-х до 2-х. Це скорочення надасть можливість розмістити все необхідне обладнання в кузов мікроавтобусу та на причепі.

Таким чином в результаті проведеного дослідження було обґрунтовано та концептуально розроблено інноваційний варіант пересувного комбінату побутового обслуговування у складі мікроавтобусу та причепу.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у необхідності розробки та вдосконалення програм професійної підготовки молодших фахівців речової служби та нормативних документів з організації експлуатації технічних засобів речових служб військових частин Національної гвардії України, удосконалення технічного обслуговування та регламентного ремонту польових технічних засобів речової служби для миття військовослужбовців та прання речового майна, впровадження даного досвіду у військових частинах Національної гвардії України.

УДК 355.6

Козловський В.П., курсант 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплун Є.О., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ДЛЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Військові частини Національної Гвардії України, як важливі елементи системи національної безпеки та оборони, мають забезпечувати швидке та якісне реагування на загрози для національної безпеки. Питання забезпечення продовольством військових частин є одним із ключових аспектів, а продовольча служба військової частини здійснює контроль за продовольчими запасами. Постійне вдосконалення матеріально-технічної бази є критично важливим для забезпечення ефективного функціонування продовольчого складу та підрозділів.

Пропоновані заходи щодо вдосконалення матеріально-технічної бази включають: забезпечення надійного постачання електроенергією; забезпечення технікою для розвантаження; забезпечення ваговимірювальним обладнання; облаштування приміщень; маркування продуктів та інші заходи.

Начальник продовольчої служби повинен вчасно слідкувати за станом матеріально-технічної бази та постійно пропонувати заходи щодо вдосконалення її вищому керівництву. Вдосконалення матеріально-технічної бази допоможе забезпечити військових необхідними продуктами, підвищить їх готовність до виконання завдань та захисту країни.

Запропоновані заходи, такі як забезпечення надійного постачання електроенергією, облаштування приміщень для зберігання овочів та сухих продуктів, закупівля вагового обладнання та маркування продуктів, спрямовані на підвищення ефективності та надійності продовольчого складу. Ці заходи допоможуть зберігати продукти в належному стані та зменшити витрати часу та зусиль при їх обробці та зберіганні. Реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню готовності військових частин Національної гвардії України до виконання завдань та забезпечить стабільність у забезпеченні продовольством під час будь-яких викликів та ситуацій.

Необхідно підкреслити, що ефективне управління матеріально-технічною базою продовольчого складу є ключовим елементом забезпечення безперебійного функціонування та відповідного рівня готовності військових частин. Запровадження запропонованих заходів сприятиме оптимізації процесів зберігання, обробки та розподілу продуктів харчування, що в свою чергу позитивно вплине на загальну ефективність та боєздатність військових частин. Крім того, наявність сучасного та надійного обладнання допоможе зменшити витрати на ремонт та утримання, що є важливим аспектом оптимізації витрат та раціоналізації бюджетних коштів.

Як висновок можна підкреслити, що вдосконалення матеріально-технічної бази продовольчого складу є важливим завданням, яке спрямоване на підвищення ефективності та бойової готовності підрозділів Національної гвардії України. Реалізація запропонованих заходів з вдосконалення матеріально-технічної бази продовольчого складу військових частин Національної гвардії буде сприяти підвищенню ефективності та рівня готовності наших військових до виконання завдань національної безпеки та оборони.

УДК 355.351.5

Колосов В.Є., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплун С.О., кандидат педагогічних наук, доцент, начальник кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛЬОВИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ БАННО-ПРАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

На підставі проведеного аналізу практичного досвіду з організації експлуатації технічних засобів миття військовослужбовців в польових умовах речової служби військових частин Національної гвардії України запропоновано шляхи їх удосконалення та модернізації.

Реалії сучасності вимагають від Національної гвардії України підвищення оперативності та мобільності їх з’єднань та частин, вміння якісно виконувати службово-бойові завдання у різних умовах обстановки. Практика показує, що умови застосування військ значно ускладнюються при їх діях у відриві від пунктів постійної дислокації.

З прибуттям підрозділів у район виконання службово-бойових завдань виникає ціла низка питань, які потрібно вирішувати негайно. Певна частина їх пов'язана з організацією матеріального забезпечення: заправкою техніки, організацією харчування особового складу, лазне-прального обслуговування тощо.

Досвід матеріального забезпечення угруповань Національної гвардії України у надзвичайних умовах продовжує відігравати значну роль у підготовці командного складу та фахівців служб тилу і вимагає від органів тилу бути готовими до організації матеріального забезпечення в умовах максимальної автономності, покладаючись на власні запаси і застосовуючи польові технічні засоби служб тилу.

Однією з важливіших задач речової служби військової частини в мирний та особливо в воєнний час є своєчасне банно-пральне обслуговування особового складу – комплекс заходів, що в першу чергу спрямовано на зберігання здоров'я військовослужбовців та попередження виникнення і розповсюдження епідемічних захворювань. Особливо гостро це питання постає під час виконання службово-бойових завдань поза межами пунктів постійної дислокації в польових умовах.

Для організації банно-прального обслуговування в польових умовах в підрозділах НГУ застосовуються, як сучасні спеціалізовані польові технічні засоби речової служби від різних виробників (пересувні комбінати побутового обслуговування, пересувні польові лазні) так і радянського виробництва (дезінфекційно-душові причепи/автомобілі) тощо.

Практика застосування зазначених технічних засобів в бойових умовах свідчить про потребу у їх вдосконаленні та модернізації. Пов'язано це перш за все з тим, що удосконалення умов гігієни військовослужбовців у польових умовах є критично важливим аспектом для підтримання боєздатності бійців при виконанні службово-бойових завдань. Належні санітарно-гігієнічні умови, забезпечуються в першу чергу – своєчасним миттям особового складу, заміною натільної білизни, пранням предметів обмундирування.

В під час проведеного аналізу було обґрунтовано доцільність використання переносних технічних засобів для миття особового складу та прання речового майна, використання сухих компактних душів. Кожна із зазначених пропозицій має оптимальну ціну і високу ефективність при застосуванні.

Потреба в розробці та впроваджені таких рішень підкреслює важність перегляду забезпечення технічними засобами підрозділів, які виконують бойові задачі та проводять великі обсяги часу в польових умовах. Це повинно стати одним із пріоритетів при плануванні логістики під час ведення бойових дій.

Таким чином вибір портативних засобів для гігієни має базуватися на принципі конкретної ефективності. Це означає, що за обмеженого бюджету необхідно максимізувати досягнення цілей щодо підтримки гігієни військовослужбовців. Оцінка ціни щодо користі та тривалості експлуатації дозволяє оптимізувати витрати та забезпечити необхідний загальних та особистий рівень санітарно-гігієнічних умов для військовослужбовців у польових умовах.

Перспективу подальших досліджень вбачаємо у необхідності розробки та вдосконалення навчально-методичного забезпечення програм професійної підготовки молодших фахівців речової служби та нормативно-правового забезпечення організації експлуатації технічних засобів служб тилу військових частин Національної гвардії України, розроблення та удосконалення порядку технічного обслуговування та регламентного ремонту технічних засобів миття військовослужбовців в польових умовах речової служби, впровадження даного досвіду у практику службово-бойової діяльності речових служб військових частин Національної гвардії України.

УДК 339

Кольца А.Є., курсант 303 навчальної групи факультету підготовки спеціалістів тилового забезпечення, ОПП «Речове забезпечення військ (сил)», Військова академія (м. Одеса);

Стоянова-Коваль С.С., доктор економічних наук, професор, викладач кафедри забезпечення військ (сил), Військова академія (м. Одеса)

ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Агресія росії проти України відкрила нову, сторінку у системі матеріально-технічного забезпечення. Розрив традиційних транспортних зв’язків, блокування ключових шляхів і вихід на світові ринки – все це необхідно робити в рамках переосмислення та адаптації логістичних систем. Виклики, що стоять перед нашою країною, масштабні і багатогранні – це і блокада морських портів, і закриття повітряного простору, і збільшення адміністративно-бюрократичної складової. Одним з гострих проблем сьогодення є розвиток систем логістики на передових напрямках, приймання товарів різних категорій, нестабільність поставок тощо.

Наразі, логістичне забезпечення Збройних Сил України (ЗСУ) потребує особливої уваги. Під логістичним забезпеченням ЗСУ розуміють комплекс

взаємопов'язаних процедур і діяльності логістичних органів та підрозділів, спрямованих на організацію ефективної роботи логістичної системи. Цей процес включає в себе планування логістичного забезпечення, визначення потреб у матеріально-технічних засобах, їх закупівлю, постачання, зберігання, ремонт, технічне обслуговування, контроль експлуатації, реалізацію, списання та утилізацію надлишкового обладнання та матеріально-технічних засобів. До складу логістичного забезпечення також входять планування та здійснення військових перевезень, розквартирування військ, закупівля робіт та послуг, організація харчування, будівництво та експлуатація об'єктів військової інфраструктури.

Все це можливо здійснити подолавши низку викликів, що постали перед логістичним забезпеченням в сучасних умовах, а саме:

1. Недоцільність норм речового майна на мобілізованих – під яким слід розуміти недостатнє чи неякісне забезпечення речовим майном, що може серйозно обмежувати ефективність дій армії, особливо під час мобілізації. Це може призвести до недостатнього забезпечення бійців необхідними ресурсами та обладнанням.

2. Складність лазне-прального обслуговування в зоні бойових дій. Під час активних бойових дій забезпечення умов для здійснення особистої гігієни особового складу значно ускладняється. Недостатній доступ до води, зруйнована інфраструктура, порушення безпеки може ускладнювати цей процес, що в свою чергу може вплинути на моральну та фізичну готовність військовослужбовців.

3. Низькі ліміти на витрату палива. Обмежені ліміти на використання палива можуть впливати на мобільність та ефективність військових операцій, особливо при розташуванні на великих територій та/або довготривалих військових діях.

4. Відсутність достатнього людського ресурсу, який вміє користуватися технічними засобами продовольчої служби. Людський фактор є важливою складовою, нині гостро відчувається потреба у професіоналах, які вміють ефективно використовувати технічні засоби для обробки, зберігання та розподілу продовольства, відсутність кваліфікованих водіїв та іншого персоналу частина яких поповнила ряди ЗСУ або втратила здоров'я та життя внаслідок військових дій, що може впливати на забезпечення армії усім необхідним.

5. Відсутність достатньої кількості військової та спеціальної техніки. Що суттєво може обмежувати здатність збройних сил до виконання завдань і збільшувати ризики під час бойових дій.

6. Слабке усвідомлення особового складу про матеріальну відповідальність. Що може призвести до втрат та недбалого використання ресурсів, що в свою чергу може вплинути на здатність збройних сил до ефективного виконання завдань.

7. Проблематика з пошуком приміщень для збереження майна тилу. Недостатність відповідно обладнаних та безпечних приміщень для збереження майна тилу може стати перешкодою для збереження та підтримки матеріального потенціалу армії.

Для подолання зазначених викликів, можна виділити наступні напрямки:

- удосконалення системи постачання та управління ресурсами для забезпечення ефективного використання речового майна;
- розробка та впровадження технологій, що полегшують лазне-пральне обслуговування в умовах зони бойових дій;
- впровадження енергоефективних технологій та раціональне використання паливо-мастильних матеріалів;
- підвищення кваліфікації персоналу, який відповідає за технічне обслуговування та користування технічними засобами в продовольчій службі, шляхом посилення спеціального навчання, організації курсів та удосконалення освітньо-професійних програм;
- поступове оновлення та модернізація парку військової та спеціальної техніки, за рахунок організації власного виробництва та освоєння техніки отриманої від партнерів;
- проведення освітньо-просвітницької роботи серед особового складу з питань матеріальної відповідальності та ефективного використання ресурсів;
- розробка та впровадження програм з покращення управління матеріальними ресурсами, включаючи пошук та використання приміщень для збереження майна тилу.

Ці заходи можуть допомогти збільшити ефективність та готовність збройних сил до виконання завдань в умовах сучасних викликів і загроз.

Підсумовуючи можна зазначити, що необхідна модернізація технічного та матеріального забезпечення, так як недостатня кількість, фізично та морально застаріла військова техніка створює серйозні обмеження для ефективного ведення бойових дій. Також варто зазначити, що особовий склад має бути свідомим щодо матеріальної відповідальності, так як недбале використання ресурсів може призвести до втрат та зниження бойової ефективності. Доцільно оптимізувати управління матеріальними ресурсами, що сприятиме збереженню матеріальних ресурсів і буде ключовим для готовності збройних сил у виконанні бойових і спеціальних завдань.

Загальний висновок полягає в тому, що для успішної діяльності збройних сил необхідно постійно вдосконалювати технічне та матеріальне забезпечення, підвищувати свідомість особового складу щодо матеріальної відповідальності та оптимізувати управління ресурсами, тільки таким чином можна забезпечити ефективну, безперервну і надійну діяльність збройних сил в сучасних умовах.

УДК 356.37

Комісарук А.В., студентка 116 навчальної групи за спеціальністю «Право», Національна академія внутрішніх справ;

Галдецька І.Г., консультант з мови, Національна академія внутрішніх справ

CURRENT PROBLEMS OF LOGISTICS SUPPORT OF THE UNITS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE AND THE ARMED FORCES OF UKRAINE DURING THE PERFORMANCE OF COMBAT MISSIONS

Effective rear support of military formations is a key to the successful functioning of the country's entire defense system, a guarantee of its defense capability and security. Recently, there has been an increase in tension in the world, which requires an increase in material and technical resources, and Ukraine is no exception. The escalation of the armed conflict in the East of the country, as well as the beginning of a full-scale invasion, provided an opportunity to test the quality of logistics management of both the National Guard of Ukraine, which is part of the Ministry of Internal Affairs, and the Armed Forces of Ukraine, which is part of the Ministry of Defence of Ukraine. However, during hostilities for the preservation of the territorial integrity of Ukraine, the system of rear support of military formations demonstrated a number of significant shortcomings that negatively affect the military potential of the state. Therefore, the issue of finding problems and ways to improve the efficiency of managing the quality of the rear support of the National Guard of Ukraine and the Armed Forces of Ukraine.

At the time of their creation, both the National Guard of Ukraine and the Armed Forces of Ukraine did not have sufficient experience in organizing technical and rear support. Analyzing the experience of service and combat activities in modern conditions, it is possible to identify the main problems of supplying units and subunits of the main military formations of Ukraine. They must always be ready to perform their main and most important function - the defense of the state. Therefore, it is possible to determine the actual problems of rear support, which have arisen for our defenders during the implementation of service and combat activities.

Actual problems of the rear support of military formations of Ukraine:

- the problem of organizing technical maintenance of military equipment and weapons, their timely repair and evacuation;
- the problem of technical equipment of parts and units of the Ukrainian Armed Forces and the Armed Forces of Ukraine with modern models of combat equipment, weapons and means of individual armor protection;
- the problem of organization and operational management of technical and rear support of units and subdivisions of the NGU and the Armed Forces of Ukraine during the performance of service and combat activities;
- problems of food supply, provision of tangible property and living conditions of parts and units of the National Guard of Ukraine and the Armed Forces of Ukraine;
- the problem of technical support for the rear services of units and units of the NGU and the Armed Forces of Ukraine during the performance of service and military activities.

It is possible to conclude that the problems of rear support of military units remain relevant and require further improvement in modern conditions. The beginning of the military conflict significantly transformed the view of the state authorities on the further development of the defense sphere in Ukraine. Solving these problems is the key to the successful functioning of the country's entire defense system, a guarantee of its defense capability and security.

УДК 355.6

Крот М.В., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Семенко Є.Ю., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ОБ'ЄКТАХ СЛУЖБИ ЗПММ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ЗАХОДІВ І ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ЗБЕРІГАННЯ ТА ПОВОДЖЕННЯ З ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ

В сучасних умовах військових частинах, де проводиться зберігання та видача пально-мастильних матеріалів, стикаються з рядом проблем, серед яких особливе значення має проблема протипожежної безпеки.

Мета доповіді полягає в обґрунтуванні та демонстрації стратегій і методів підвищення ефективності та організації забезпечення пожежної безпеки на

об'єктах служби забезпечення пально-мастильними матеріалами (ЗПММ) під час зберігання та роботи з ними.

У разі виконання робіт у середовищі з парами пального та спеціальних технічних рідин необхідно користуватися фільтруючими або ізолюючими протигазами. Для захисту шкіри від шкідливої дії пального військовослужбовці забезпечуються спецодягом зі складу.

Під час проведення робіт на складі ПММ необхідно використовувати інструменти, що не утворюють іскор від удару та статичної електрики, наприклад: обмідненні інструменти. Протирати устаткування слід ганчір'ям із бавовняної тканини. Не дозволяється застосовувати синтетичні тканини

Також для забезпечення пожежної безпеки на складі ПММ заборонено:

– усі приміщення, де можливе утворення вибухонебезпечної концентрації парів, перед початком роботи повинні провітрюватися.

– проводити ремонт працюючого обладнання, машин, приладів, лічильників забороняється.

– приймати їжу, палити в приміщенні, де проводяться роботи з етилованим бензином, етиленгліколем, пропіленгліколь, антифризом і розчином трикомпонентної присадки.

Зараз на складах встановлені дренчерні та спринклерні системи пожежогасіння, але вони зараз можуть бути не такими ефективними, при таких об’ємах палива, тому хочу внести таку пропозицію, як робот-пожежник.

Розглянемо питання, чому ж дренчерні та спринклерні системи пожежогасіння не такі ефективні.

Це мережа з павутини трубопроводів, розташованих під стелею та між стелажами, на які встановлено розпилювачі води та піни.

Тепер наведу цифри, якими визначено програмований час, що втрачається до початку роботи систем водного та водопінного гасіння.

В хвилинах для систем з різним принципом дії цей час становить:

– спринклерні водозаповнені – 5 хв;

– спринклерні, заповнені стиснутим повітрям – 8 хв;

– дренчерні, в яких застосовано вузли керування з електропуском – 3 хв;

– дренчерні, в яких застосовано вузли керування з пневмопуском – 5 хв.

Така інерційність початку впливу вогнегасної речовини значно зменшує ефективність гасіння.

Робот-пожежник, та як він працює.

Для виявлення первинних ознак пожежі можна застосовувати систему із сучасними пожежними сповіщувачами. При захисті складу варто застосовувати сповіщувачі, які визначають наявність диму. Важливо створити таку систему,

якою одразу буде визначено напрямок, а ще краще, місце займання. Це дасть можливість створити маршрут руху і кінцеві точки прибуття для пожежного робота-маніпулятора (ПРМ). На сьогоднішній день вже є такі системи, вони можуть сканувати приміщення, робити теплову карту приміщення та можуть побачити найменший осередок вогню або навіть лампочку розжарювання.

Також не потрібно виключати повністю трубопроводи з водою та піною. Трубопроводи з водою та піною під землею, а на поверхню виходять гідранти, а вже до них під'єднується ПРМ.

ПРМ повинен мати можливість пересуватися територією, до 8 м/с. Це дозволить йому підійти в точку, віддалену на 300 м від місця його базування, менше ніж за хвилину, максимум за 90 сек. та ПРМ почне гасити осередок займання, до початку повного розгоряння вогню, до порівняння: дренчерна система запрацює мінімум за 3 хв.

Перейдемо до теми гасіння резервуарів ПММ

Зараз розвивається та розробляється концепція щодо пожежогасіння великих ємностей із ПММ за допомогою ультрадисперсного аерозолю. Він діє наступним чином - зв'язує вільні радикали, що виникають при горінні.

Наприклад: для бочки 200 л потрібно 25 гр. цієї речовини.

Принцип дії такого пристрою простий у своєму виконанні і може бути застосований на будь-якому паливному резервуарі, зокрема й на рухомому.

Окремо від резервуару, поруч з ним розташовано ємність, в яку складено аерозолеутворюючу речовину. Кількість повинна бути розрахована для забезпечення гасіння ПММ по всій площі горіння.

При горінні вогнегасний аерозоль трубопроводом потрапляє до ємності з палаючим бензином і його парами. Пройшовши через шар бензину та потрапивши на поверхню, аерозоль виконає свою роботу і припинить утворення факелів вогнища.

Така система безпечна, не завдасть шкоди бензинові, який після гасіння треба буде просто відфільтрувати.

УДК 355.6

Кухоцький Я.П., командир 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, сержант;

Павленко С.О., кандидат військових наук, доцент, заступник начальника кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕЧОВОГО МАЙНА ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Після повномасштабного вторгнення рф, на територію суверенної України постало чимало запитань, які потребують своєчасного вирішення. Одне з таких питань, це удосконалення речового майна для військовослужбовців Національної гвардії України (НГУ) з метою якісного виконання службово-бойових та бойових завдань. Як показала практика, якісне екіпірування має вплив на якість виконання військовослужбовцями їх функціональних обов'язків.

В умовах бойових дій на території України, система речового забезпечення військовослужбовців потребує подальшого розвитку та постійного вдосконалення. Якісні характеристики екіпірування та рівень динамічної відповідності і комфортності речового майна є важливими чинниками, що впливають на витривалість військовослужбовця під час маршів, бойових операцій, на ефективність виконання повсякденних службових завдань та поставлених бойових задач. Зокрема ризик накопичення вологи у підодяговому просторі, розвитку патогенної мікрофлори (бактерії, гриби) та появи запаху поту обумовлений значними фізичними навантаженнями перебуванням військовослужбовця протягом тривалого відрізку часу в обмеженому просторі бойової техніки.

У зв'язку з цим елементи речового майна, що безпосередньо контактують з тілом, мають забезпечувати тепло-фізіологічний комфорт та безперешкодне випаровування пароподібної вологи (поту). Першим, особливо важливим, шаром у складі речового майна, що сприяє оптимізації мікроклімату тіла, вологообміну та швидкому висиханню шкіри, є нижня білизна військовослужбовця. До складу нижньої білизни військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань та правоохоронних органів є труси та фуфайка з короткими рукавами.

Основними аспектами комфорту нижньої білизни є термофізіологічний та сенсорний комфорт. Що стосується останнього, то при виборі текстильного матеріалу слід звертати увагу на тактильну реакцію шкіри при взаємодії з ним. Термофізіологічний комфорт обумовлений здатністю текстильного матеріалу до поглинання та розсіювання метаболічного тепла та вологи. Тому від вибору

сировини для виготовлення трикотажу залежать функціональні властивості нижньої білизни. У відповідності до затверджених ТУ нижню білизну рекомендовано виготовляти з гладкофарбованого бавовняного трикотажного полотна з додаванням еластану. Даний вид сировини характеризується високою здатністю до водовбирання. Однак білизна з таких полотен при високому рівні гігроскопічності не забезпечить проходження пароподібної вологи від тіла людини назовні й призводить до її накопичення у підодяговому просторі, намокання виробу та погіршення його теплозахисних властивостей. Такий стан нижньої білизни викликає неприємні відчуття у військовослужбовців, що в свою чергу опосередковано впливає на результативність реалізації поставлених перед ними службових задач.

Сутність вищевикладеного зводиться до необхідності проведення досліджень по удосконалення речового майна військовослужбовців та використання нових інноваційних технологій (використання нових тканин з принципово новими якісними показниками) виготовлення речового майна для військовослужбовців.

УДК 355.6

Лавренчук Б.С., командир 3-го відділення 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Путро О.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ШВИДКІСТЬ ТА МЕНЕВРЕНІСТЬ МАШИНИ В БОЙОВИХ ДІЯХ

В бойових діях швидкість та маневреність машин відіграють рішучу роль у досягненні стратегічних та тактичних цілей.

Швидкість для Ефективного Реагування: Швидкість дозволяє машинам оперативно реагувати на зміни в обстановці, переміщатися до стратегічних точок та уникати ворожого вогню

Маневреність для тактичної переваги: Маневреність забезпечує можливість уникати перешкод, обходити ворожі позиції та виконувати складні тактичні маневри. Генератори грають важливу роль в енергозабезпеченні Національної гвардії України у різних аспектах. Наприклад:

- Технологічний Прогрес і Покращення: Завдяки розвитку технологій машини стають все швидшими та більш маневренними, що дозволяє їм ефективніше виконувати завдання на полі бою.

- Важливість у Сучасних Військових Конфліктах: У сучасних військових конфліктах, де мобільність та швидкість мають вирішальне значення, швидкість та маневреність машин стають ключовими факторами успіху.

- Перспективи Розвитку: Розвиток швидкості та маневреності залишається важливим напрямком для військової технології, який забезпечує здатність ефективно вести бойові дії у майбутньому.

- Інтеграція Завдяки Тактичному Плануванню: Ефективне використання швидкості та маневреності вимагає детального тактичного планування, яке враховує умови бойових дій, ворожі стратегії та географічні особливості території.

- Комплексність Підходу: Оптимальне використання швидкості та маневреності включає в себе не лише технічні характеристики машин, але й навички водіїв/пілотів, комунікаційні системи, а також співпрацю між різними частинами військового підрозділу.

- Адаптація до Різних Сценаріїв: Машини повинні мати можливість швидко адаптуватися до різних сценаріїв бойових дій, включаючи гірську місцевість, міські зони та відкриті поля.

- Адаптованість до Змін: Швидкість та маневреність машин повинні бути адаптовані до змін в бойовій обстановці та вимогам військових завдань, забезпечуючи гнучкість та реагування на будь-які виклики.

- Швидкість та маневреність машин в бойових діях є критичними факторами, які впливають на результат битви. Сучасні технології дозволяють створювати все більш швидкі та маневрені бойові машини, які забезпечують перевагу на полі бою. Розвиток цих характеристик залишається важливим напрямком для військової технології, щоб забезпечити ефективне ведення бойових дій у майбутньому.

УДК 355.6

Лімаз М.А., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Путро О.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ТА ДОКУМЕНТУВАННЯ ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОХОЛОДЖУЮЧИМИ НИЗЬКОЗАМЕРЗАЮЧИМИ РІДИНАМИ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НГУ

Належне управління та документування витрат, пов'язаних з охолоджуючими низькозамерзаючими рідинами у військовій техніці мають важливе значення для забезпечення ефективної роботи частин та підрозділів НГУ. Наразі документальне оформлення витрат щодо охолоджуючих низькозамерзаючих рідин військової техніки у підрозділах НГУ не є системним та стандартизованим. Існує потреба у більш організованому та систематичному підході до ведення обліку та правильного списання витрат, щоб забезпечити підзвітність та прозорість у використанні цих ресурсів.

Запропоновані рішення:

1. Впровадити стандартизовану систему документації: необхідно розробити та впровадити єдину систему документування витрат щодо охолоджувальних рідин з низьким рівнем замерзання в усіх підрозділах НГУ. Ця система повинна містити чіткі вказівки щодо того, як записувати, відстежувати та звітувати про витрати, пов'язані з цими рідинами.

2. Чітко розмежувати обов'язки: призначити відповідальних осіб в кожному підрозділі, які будуть здійснювати нагляд за документальним оформленням витрат щодо охолоджувальних рідин з низьким рівнем замерзання. Ці особи повинні пройти навчання, щоб переконатися, що вони розуміють важливість точного ведення записів і готові ефективно виконувати свої обов'язки.

3. Ввести чітко регламентовану та впорядковану систему щодо документального оформлення, використання та списання охолоджуючих рідин.

4. Запровадити порядок щодо використання охолоджувальних рідин (видати окремий наказ щодо цього або доповнити вже існуючий) .

Переваги оптимізації документації:

1. Оптимізація процесів документування може призвести до підвищення ефективності запису та аналізу даних про споживання.

2. Управління ресурсами: покращена документація допомагає краще розподіляти ресурси та зменшує втрати.

3. Оперативна готовність: точні записи гарантують належне обслуговування та готовність військового обладнання до розгортання.

Чітке управління та документування дозволить приймати обґрунтовані рішення щодо графіків обслуговування та розподілу ресурсів.

Впровадження пропозицій щодо впорядкування документації споживання охолоджуючих низькозамерзаючих рідин військовою технікою в підрозділах НГУ має вирішальне значення для підвищення ефективності роботи, забезпечення відповідності та підвищення загальної готовності. Впроваджуючи ефективні процеси документування, частини та підрозділи НГУ можуть оптимізувати використання ресурсів і підтримувати високий рівень готовності.

УДК 355.6

Логвинюк С.О., курсант 510 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Семенко Є.Ю., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХОДІВ ДЛЯ ЕКОНОМНОГО ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Одним із багатьох завдань, що покладаються на службу забезпечення пально-мастильними матеріалами є заходи для економного та раціонального використання пально-мастильних матеріалів. Щоб удосконалити ці заходи можна надати декілька пропозицій щодо економного та раціонального використання пально-мастильних матеріалів у військових частинах НГУ та запропонувати наступні заходи:

1. Впровадження система моніторингу споживання пально-мастильних матеріалів. Система моніторингу споживання пально-мастильних матеріалів - це комплекс технічних засобів і програмного забезпечення, які дозволяють відстежувати, контролювати та аналізувати використання пального та мастильних матеріалів в реальному часі. Основна мета такої системи - забезпечення ефективного та раціонального використання ПММ;

2. Проведення навчань з військовослужбовцями щодо ефективного використання техніки, правильного обслуговування та контролю витрат пально-мастильних матеріалів може значно знизити непродуктивність;

3. Запровадження заохочень за економію за раціональне використання пально-мастильних матеріалів може підвищити мотивацію особового складу;

4. Проведення регулярного обслуговування техніки з використанням якісних пально-мастильних матеріалів допоможе зберегти її ефективність та продовжити термін експлуатації.

Ці пропозиції можуть бути використані для підвищення ефективності використання пально-мастильних матеріалів у військових частинах та зменшення загальних витрат на обслуговування техніки.

УДК 315.112

Маркус А.В., курсант 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Науменко М.О., доктор філософії економічного напряму, доцент, професор кафедри менеджменту та фінансів, Національна академія Національної гвардії України

МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЛОГІСТИКИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Належне виконання військовими частинами Національної гвардії України визначених законодавством завдань в складних умовах сучасного ринкового середовища об’єктивно вимагає суттєвого посилення вимог до управління їх діяльністю за всіма його функціями, в т.ч. функції внутрішнього контролю. Зростання в сучасних умовах важливості логістичних процесів в службово-бойової діяльності військових частин обумовлює актуальність залучення новітніх економіко-математичних методів і моделей внутрішнього контролю, які б адекватно оцінювали ефективність різноманітних логістичних операцій взаємодії військової частини з відповідними органам та постачальниками.

Ці методи і моделі доцільно використовувати за допомогою інформаційних систем, які мають надавати командуванню рекомендації стосовно прийняття обґрунтованих раціональних рішень.

Метою дослідження є обґрунтування та розробка методів та моделей внутрішнього контролю логістики військових частин Національної гвардії України.

Постановка мети передбачає необхідність вирішення наступних наукових завдань:

- аналіз і моделювання логістичних процесів військових частин Національної гвардії України; опис логістичних процесів; побудова концептуальної й функціональної моделі; аналіз інформаційних потоків в процесі логістичного забезпечення військових частин Національної гвардії України;

- планування й проведення службово-бойової діяльності по закупівлі й поставці; обґрунтування вибору відповідних постачальників; розроблення програми розвитку системи логістичного забезпечення військових частин Національної гвардії України; управління ризиками в процесі логістичної службово-бойової діяльності;

- створення та обґрунтування системи показників ефективності логістичних процесів військових частин Національної гвардії України;

- визначення і контроль процесів формування показників якостей військових частин у логістичних системах;

- проектування технології управління процесами інформаційної підтримки логістичного забезпечення військових частин Національної гвардії України;

- обґрунтування та створення методики розробки технологічної платформи управління логістикою Національної гвардії України.

Значення логістики для забезпечення потреб військових частин зростає зі збільшенням числа й інтенсивності товарних потоків, у ході розширення службово-бойової діяльності або в умовах, коли сама специфіка продукції й ринку вимагає високої оперативності.

Основні заходи контролю логістичних операцій військової частини мають здійснюватися на основі структуризації процесу покращення результату в умовах логістики та погодження основних компонентів цього процесу з етапами та програмою розвитку та формального опису взаємного впливу параметрів у механізмі покращення результату.

Моніторинг показників внутрішнього контролю у військових частинах дозволить виконати інформаційна система автоматизації логістичних процесів.

Таким чином реалізація вказаних результатів дозволить підвищити ефективність логістичних процесів військових частин Національної гвардії України на основі використання економіко-математичних методів і моделей внутрішнього контролю.

УДК 355.35

Осиповський М.О., командир 2-го відділення 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Каплун Є.О., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОБГРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ В СОЛДАТСЬКІЙ ЇДАЛЬНІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

У контексті сучасних геополітичних реалій та стратегічних виборів національної політики, ефективне забезпечення військовослужбовців належним харчуванням являється однією з ключових складових успішного ведення воєнної операцій. Матеріально-технічна база системи продовольчого забезпечення військової частини має різноманітне призначення, у тому числі для зберігання продуктів харчування та відіграє важливу роль у цьому процесі. Проте, недоліки у функціонуванні цього елементу в системі можуть стати перешкодою у забезпеченні потреб особового складу та вплинути на загальну бойову готовність військових частин.

Нашою пропозицією щодо удосконалення системи продовольчого забезпечення є проведення зміни організаційно-штатної структури продовольчої служби військової частини, а саме прибрати окремо розміщений склад і розмістити його в солдатській їдальні у вигляді окремих відведених приміщень.

З одного боку, у випадку вступу нашої країни до НАТО або залучення до інших міжнародних оборонних альянсів, стандарти забезпечення харчуванням військовослужбовців повинні підвищитись. Це означає, що вимоги до технічної бази для приготування їжі також стають більш високими.

З іншого боку, у контексті збільшення загрози з боку ворожих дій та можливості проведення військових операцій на власній території, ефективне забезпечення військовослужбовців харчуванням стає критичною необхідністю. Перехід від окремих розміщенних складів на складскі приміщення у солдаткій їдальні може полегшити цей процес і підвищити загальну бойову готовність військових частин.

У контексті вищезазначених викликів та потреб у забезпеченні військовослужбовців належним харчуванням, виникає необхідність переглянути та вдосконалити систему зберігання продуктів харчування.

Одним з можливих рішень є можливість прибрати продовольчі склади з військових частин та перейти до системи зберігання продуктів безпосередньо в солдатській їдальні.

Це має ряд переваг, які варто розглянути:

1. Економія часу та коштів. Відмінність у часі та витратах, пов'язаних з транспортуванням продуктів із складів до солдатської їдальні, може бути суттєвою. Відсутність необхідності у таких додаткових витратах може зекономити час та кошти.

2. Мінімізація втрат продуктів. Перехід до системи зберігання продуктів безпосередньо в солдатській їдальні дозволить уникнути втрат, пов'язаних із транспортуванням, а також зменшити ризик порушення температурного режиму та інших факторів, які можуть вплинути на якість продуктів.

3. Контроль за якістю та безпекою. Належна увага та контроль з боку персоналу солдатської їдальні може забезпечити високу якість та безпеку продуктів, що зберігаються та використовуються для приготування їжі.

4. Ефективність управління. Відсутність необхідності у забезпеченні та контролі продовольчих складів дозволить зосередити увагу та зусилля на оптимізації процесів приготування їжі та керування ресурсами.

5. Простота в управлінні. Відсутність окремих посадових осіб та необхідності у керівництві продовольчими складами спростила б управління військовими об'єктами та зменшила ризик виникнення адміністративних та організаційних проблем.

Враховуючи переваги, недоліки та наслідки є необхідність у оновлені системи збереження продовольства у військових частинах та перехід до зберігання продуктів в солдатських їдальнях військової частини може сприяти покращенню системи продовольчого забезпечення, цей крок є обґрунтованим та потребує на нашу думку впровадження для покращення системи продовольчого забезпечення особового складу підрозділів.

УДК 623.1/.7

Павленко Б.М., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Смагін О.І., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УКОМПЛЕКТУВАННЯ РУХОМИХ РЕМОНТНИХ МАЙСТЕРЕНЬ ІНСТРУМЕНТАМИ ТА ПРИЛАДДЯМ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ ТЕХНІКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СЛУЖБИ

Через постійний технічний прогрес і зростання вимог до ефективності та безпеки експлуатації техніки продовольчої служби, управління технічним обслуговуванням, ремонтом машин та обладнання набуває особливого значення. Одним із ключових аспектів надійності та безперебійності забезпечення роботи техніки продовольчої служби є належне укомплектування рухомих ремонтних майстерень необхідними інструментами та приладдям.

Ремонт холодильного обладнання в продовольчій службі вимагає високого рівня професіоналізму, систематичного обслуговування і розрахункового контролю стану техніки. Забезпечення надійності та ефективності холодильного обладнання є критичним завданням для забезпечення якості та безпеки зберігання продуктів харчування.

Стає очевидною необхідність ретельного планування та обґрунтування пропозицій щодо укомплектування цих майстерень. Це важливо не лише для забезпечення швидкого та якісного виконання ремонтних робіт, а й для зменшення витрат часу, ресурсів під час технічного обслуговування і ремонту.

Укомплектування рухомих ремонтних майстерень інструментами для обслуговування і ремонту техніки продовольчої служби стає критично важливим для забезпечення безпеки та ефективності діяльності в умовах війни.

Регулярне технічне обслуговування і ремонт кухонного обладнання та холодильного устаткування важливі для забезпечення безперебійного функціонування техніки.

Регулярне технічне обслуговування і ремонт техніки сприяють збереженню безпеки та якості продукції у продовольчій службі.

Вирішенням даної проблеми може бути введення нових ремонтних майстерень, а саме: мобільні ремонтні майстерні – «Locker» з певними удосконаленнями для правильного та повного виконання робіт щодо технічного обслуговування та ремонту техніки продовольчої служби.

Мобільна майстерня «Locker» - спеціалізований транспорт для ремонтних робіт у віддалених місцях. Вона оснащена необхідним інструментом, компресором, генератором і зварювальним апаратом. Майстерня призначена для тривалої роботи в польових умовах і може змінювати свою комплектацію залежно від потреб замовника. Наприклад, вона може містити спеціальний інструмент для ремонту та технічного обслуговування холодильного обладнання таке, як паяльний пост, інструмент для пошуку витоку фреону, вальцювальні набори, манометрична станція, вакуумний насос, труборіз, трубогиб, риммер та інше. Висока прохідність пікапу, на базі якого майстерня збудована, дозволяє працювати в різних дорожніх умовах і забезпечує ефективний ремонт техніки продовольчої служби, включаючи колісну, навіть в складних погодних умовах.

Організація виробництва в ремонтній майстерні повинна бути направлена на виконання виробничого плану, підвищення якості роботи при мінімальних затратах, вдосконалення техніки і технології ремонтних робіт, покращення умов праці.

Організація роботи ремонтних майстерень включає: технічну підготовку, технічний контроль, матеріально-технічне забезпечення, планування і облік роботи, охорону праці, винахідницьку і раціоналізаторську роботу, протипожежні заходи і сторожову охорону.

Розробка технологічного процесу ремонту полягає у виборі методів ремонту, організації виробництва (поточний, бригадно-вузловий та ін.). Вибір методу ремонту і методу організації виробництва залежить від ряду факторів. В першу чергу від об‘єму виробничої програми, потужності ремонтної майстерні, наявності обладнання, обмінних агрегатів і запасних частин.

Матеріально-технічне забезпечення майстерень організовується з метою своєчасного, безперебійного і комплексного забезпечення виробництва основними й допоміжними матеріалами та напівфабрикатами, запасними частинами і агрегатами, обладнанням, інструментом, приладами, паливом, електроенергією, а також іншими матеріальними засобами, які необхідні для нормальної діяльності майстерні.

Отже, укомплектування рухомих ремонтних майстерень інструментами та приладдям для проведення технічного обслуговування і ремонту техніки продовольчої служби є критичним аспектом забезпечення безперебійної роботи обладнання. З урахуванням потреб і особливостей роботи продовольчої служби, пропонується ввести ремонтні майстерні типу «Locker». Це дозволить оптимізувати необхідні ресурси, забезпечити ефективне зберігання і доступ до інструментів та обладнання, а також забезпечить порядок і безпеку під час ремонтних робіт техніки продовольчої служби.

УДК 355.6

Панчишин А.Р., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Путро О.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ВИТРАТ ПАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛАМИ НГУ У ХОДІ ЗДІЙСНЕННЯ МАРШУ

Застосування норм витрат пального під час маршу підрозділами НГУ є важливою складовою організації і планування військових операцій. Норми витрат пального визначаються на різних рівнях управління з урахуванням конкретних умов маршу, таких як відстань, швидкість, типи техніки, погодні умови та інші фактори.

Основні аспекти застосування норм витрат пального під час маршу включають:

- планування маршруту: враховуються відстань, топографія маршруту, наявність баз, можливість реалізації поповнення пального тощо.
- розрахунок нормативів споживання: норми витрат пального розраховуються на основі типу техніки, її технічних характеристик, маси вантажу, швидкості руху тощо. Ці нормативи можуть бути встановлені відповідно до внутрішніх нормативних документів або національних стандартів.
- контроль і раціоналізація споживання: в процесі маршу важливо контролювати фактичне споживання пального та здійснювати заходи щодо його раціоналізації. Це може включати в себе оптимізацію швидкості руху, підтримку оптимального тиску в шинах, планування економічних зупинок для поповнення пального тощо.
- аналіз і звітність: після завершення маршу проводиться аналіз фактичних витрат пального порівняно з розрахунковими нормативами. Це допомагає виявити можливість удосконалення процесів та планування на майбутнє. Також важливо вести звітність про витрати пального для контролю і аналізу використання ресурсів.

Врахування цих аспектів дозволяє ефективно використовувати пальне під час маршу, забезпечуючи оптимальне функціонування військових підрозділів та зменшуючи витрати.

УДК 657

Світлак Д.С., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Крамаренко К.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та фінансів, Національна академія Національної гвардії України

ЗАСТОСУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ В ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Процес надання нематеріальних послуг бюджетними установами є основним і відповідно найскладнішим видом діяльності. Це стосується й військових частин НГУ. Виконання військовими частинами завдань за призначенням потребує значних матеріальних та фінансових витрат, які виникають і накопичуються протягом року. Військові частини не мають власних оборотних коштів і покривають витрати (видатки) за рахунок бюджетних асигнувань (доходів загального фонду) та надходження позабюджетних коштів (доходів спеціального фонду). Витрати порівнюються із доходами, і, в результаті, визначається результат виконання кошторису за поточний рік. Контроль за надходженням державних коштів, за їх цільовим використанням лежить в основі обліково-аналітичної діяльності та, водночас, забезпечує майбутнє ефективне функціонування військової частини.

Облік доходів і витрат розпорядників бюджетних коштів формує єдину системи бюджетного обліку завдяки бюджетній класифікації. Вимога застосування єдиної класифікації доходів і видатків прописана у Бюджетному кодексі України, згідно з яким бюджетна класифікація являє собою єдине систематизоване згрупування доходів, видатків та фінансування бюджету за ознаками економічної сутності, функціональної діяльності, організаційного устрою та іншими ознаками відповідно до законодавства України та міжнародних стандартів. Бюджетна класифікація використовується під час складання і виконання державного та місцевих бюджетів, звітування про їх виконання, здійснення контролю за фінансовою діяльністю органів державної влади, органів місцевого самоврядування, інших розпорядників бюджетних коштів. Затверджує бюджетну класифікацію та вносить зміни до неї Міністерство фінансів України (Наказ МФУ від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію»).

Бюджетна класифікація містить такі складові частини: класифікація доходів бюджету; класифікація видатків (у тому числі кредитування за вирахуванням погашення) бюджету; класифікація фінансування бюджету;

класифікація боргу. Класифікація доходів передбачає розподіл доходів бюджету на групи, підгрупи, статті та під статті. При класифікації доходів бюджету виділяють окремо такі групи, як податкові надходження, неподаткові надходження, доходи від операцій з капіталом, офіційні трансферти, цільові фонди.

Витрати бюджетна класифікація поділяє за функціональною ознакою (за головними розділами і підрозділами бюджету); за відомчою структурою (освіта, наука, культура, мистецтво, охорона здоров'я і т. ін.); за економічною ознакою; за бюджетними програмами.

Економічна класифікація видатків бюджету призначена для чіткого розмежування видатків бюджетних установ та одержувачів бюджетних коштів за економічними ознаками з детальним розподілом коштів за їх предметними ознаками. Такий розподіл дає змогу виділити захищені статті бюджету та забезпечити єдиний підхід стосовно виконання бюджету. Економічна класифікація видатків бюджетних установ передбачає їх поділ на поточні, капітальні та нерозподілені видатки.

Економічна класифікація є важливою для планування та організації обліку видатків кожної бюджетної установи. Коди економічної класифікації видатків (КЕКВ) застосовуються при складанні видаткової частини кошторисів розпорядників бюджетних коштів, розписів бюджетів, планів асигнувань відповідно до видів видатків. В бухгалтерському обліку важливе значення має економічна класифікація видатків, за кодами якої організовується аналітичний облік видатків бюджетної установи. Так, КЕКВ і розширені КЕКВ є відповідно другою і третьою складовою коду аналітичного обліку витрат з урахуванням економічної класифікації видатків відповідно до структури кодування робочого плану рахунків установ системи МВС України – головного розпорядника бюджетних коштів.

Економічна класифікація видатків дає змогу однаково відображати доходи і витрати бюджету, складати бюджетну звітність, здійснювати контроль і аналіз за кожним видом доходів і витрат, кодувати показники бюджетів при їх автоматизованій обробці. Одночасно всі показники є фінансовими планами, обов’язковими для виконання на всіх рівнях управління.

Таким чином, необхідність вивчення застосування бюджетної класифікації в обліково-аналітичній діяльності військових частин полягає в її першочерговому значенні для ефективного управління фінансовими ресурсами. Бюджетна класифікація дозволяє проводити облік та аналіз використання бюджетних коштів, виявляти витрати за окремими програмами та напрямками, а також оцінювати їхню ефективність.

УДК 355.5/36

Соколюк Н.В., курсант 512 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Альбощій О.В., доцент кафедри тилового забезпечення, Національна академія Національної гвардії України;

ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОЗРОБКИ ТРЕНАЖЕРІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЛУЖБ ТИЛУ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПОЛЬОВИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ

Аналіз поточного стану підготовки фахівців служб тилу до використання польових технічних засобів у контексті сучасних військових потреб розкриває ряд проблемних аспектів. На сьогоднішній день військові конфлікти та операції вимагають від персоналу служб тилу швидкого адаптування до різноманітних ситуацій на передовій, що включають використання різноманітних польових технічних засобів. Проте, існуючі методи та засоби підготовки часто не відповідають сучасним військовим потребам та не забезпечують достатнього рівня кваліфікації фахівців. Зазначений аналіз виявив недоліки у підходах до навчання, відсутність більш сучасних тренажерів та симуляторів, а також нестачу програм для навчання з використанням сучасних технологій, таких як віртуальна реальність. В результаті, служби тилу нерідко не мають достатніх навичок та досвіду роботи з польовою технікою, що може негативно впливати на ефективність виконання завдань та забезпечення військових операцій.

Проведений огляд існуючих методів та засобів підготовки служби тилу у використанні військової техніки свідчить про наявність різноманітних підходів до цього процесу. Традиційні методи навчання, такі як лекції та практичні заняття на майданчиках, є широко використовуваними, проте такі методи не завжди ефективно передають навички та знання військовослужбовцям, необхідні для роботи з військовою технікою в умовах реалій бойових бій. На додаток, існуючі тренажери, призначені для підготовки служби тилу, часто обмежені у своїх можливостях або не відображають повний спектр сценаріїв реальної бойової обстановки. Деякі з них можуть бути застарілими або не враховувати новітні технологічні рішення у військовій сфері. Це може призвести до недооцінки реальних викликів, з якими стикаються фахівці служб тилу, та недостатньої готовності до їх вирішення.

Визначення вимог до тренажерів для підготовки фахівців служб тилу до роботи з польовими технічними засобами є ключовим етапом в розробці ефективних засобів навчання. Для досягнення цієї мети необхідно враховувати

різноманітні аспекти, такі як особливості бойових дій, характеристики конкретних видів техніки, а також потреби та специфіку фахівців служб тилу. Зокрема, вимоги до тренажерів повинні включати в себе можливість моделювання різних сценаріїв використання польової техніки в різних умовах, відповідність реальним характеристикам техніки та умовам експлуатації, а також можливість інтеграції новітніх технологій, таких як віртуальна реальність, для максимальної імітації бойового середовища та забезпечення інтерактивного навчання. Крім того, важливими вимогами є безпека використання тренажерів, можливість відслідковування прогресу навчання кожного фахівця, а також гнучкість системи для швидкої адаптації до змінних потреб та вимог військової сфери.

Аналіз технологічних підходів до розробки тренажерів для підготовки персоналу служб тилу до використання військової техніки виявляє різноманітні підходи та інноваційні методи, спрямовані на поліпшення ефективності навчального процесу. На сьогоднішній день існують різні технологічні рішення для розробки тренажерів, які можуть ефективно імітувати роботу з військовою технікою. До таких технологій відносяться *віртуальна реальність (VR)* (Віртуальна реальність - це технологія, яка створює штучне середовище, що імітує реальність. Цей світ можна візуалізувати, чути, відчувати, а іноді й нюхати та смакувати. За допомогою VR-гарнітури та інших пристроїв користувачі можуть зануритися в це середовище та взаємодіяти з ним, як ніби воно було реальним), *доповнена реальність (AR)* (Доповнена реальність - це технологія, яка накладає віртуальні елементи на реальний світ. Ці віртуальні елементи можуть бути текстом, зображеннями, відео, 3D-моделями та іншими інтерактивними об'єктами. AR-системи використовують камери смартфонів, планшетів або спеціальних окулярів для накладання віртуальних елементів на реальний світ), *симуляційні моделі, штучний інтелект (AI).* Використання віртуальної реальності дозволяє створювати іммерсивне середовище, в якому фахівці можуть відчути себе на полі бою та відпрацьовувати навички в умовах, які максимально наближені до реальних. Доповнена реальність, у свою чергу, може допомогти інтегрувати віртуальні об'єкти у реальне оточення, що створює нові можливості для навчання. Симуляційні моделі та інструменти з штучним інтелектом також можуть бути використані для створення складних інтерактивних сценаріїв навчання, які дозволяють фахівцям служб тилу реалістично відтворювати ситуації та виконувати завдання, що збільшує їхню готовність до реальних викликів.

Розробка концепції використання віртуальної реальності та симуляційних технологій у тренажерах є одним із найважливіших напрямків для підвищення ефективності підготовки фахівців служб тилу до роботи з військовою технікою.

Використання віртуальної реальності дозволяє створювати іммерсивне середовище, в якому фахівці можуть відтворювати реальні умови та взаємодіяти з польовими технічними засобами без ризику травм та безпекових проблем. Це дозволяє їм відпрацьовувати навички та реагувати на різноманітні сценарії безпечно та ефективно. Симуляційні технології, такі як моделювання фізики та поведінки об'єктів, можуть бути використані для створення реалістичних сценаріїв навчання, включаючи взаємодію з різними типами польової техніки та розв'язання різних завдань у віртуальному середовищі. Такий підхід дозволяє збільшити доступність навчальних можливостей, зменшити витрати на підготовку та забезпечити більшу гнучкість у проведенні тренувань, що врешті-решт збільшує ефективність підготовки фахівців служб тилу до роботи з польовими технічними засобами.

УДК 355

Твердохліб Д.С., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Боженко В.О., викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, майор

КОНЦЕПЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МОБІЛЬНИХ (МОДУЛЬНИХ) ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ВИПІКАННЯ ХЛІБУ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ НА ЗАМІНУ МОРАЛЬНО ЗАСТАРІЛИМ

Хлібопекарська промисловість протягом століть була важливою частиною харчового сектору, забезпечуючи людей основним продуктом харчування, яким насолоджуються в різних формах і смаках. Хліб є невід’ємною складовою наших прийомів їжі та багатим джерелом різних мінеральних речовин. Залізо, кальцій, магній, калій, фосфор і цинк - це лише деякі з них. Ці мінерали важливі для різних функцій організму, включаючи здоров’я кісток, м’язів, серця та нервової системи. Таким чином, споживання якісного хліба може допомогти покращити загальний стан здоров’я та забезпечити організм необхідними мінералами.

На сьогодні польові механізовані хлібозаводи (ПМХ) майже не використовують, оскільки застарілі технології, відсутність комплектуючих, велика вага, габарити, тривалий час на розгортання та згортання в сучасних умовах ведення бойових дій не надають суттєвої переваги у порівняні з промисловим виробництвом. Наявний (ПМХ) призначений для випікання хлібу

в польових умовах, де звичайні умови виробництва можуть бути обмеженими або недоступними.

Частковий проведений аналіз ПМХ показав, що економічна доцільність експлуатації обмежується через високу собівартість заміни деяких деталей, що відсутні в масовому виробництві, оскільки вкрай необхідні для правильної роботи, проте обмежується тривалим часом постачання або деякі комплектуючі взагалі зняті з виробництва, тому призводить до збільшення загальних витрат на утримання та експлуатацію ПМХ.

У свою чергу, тривале відновлення ПМХ призведе до зниження боєготовності підрозділу та зменшення якості організації харчування. В контексті сучасних економічних умов, де важлива раціоналізація витрат та оптимізація процесів забезпечення - експлуатація ПМХ може виявитися економічно необґрунтованою та неефективною. Оскільки, ПМХ займає значну площу та вимагає певної кількості часу на розгортання та згортання, тому ефективне маскування ПМХ може бути дуже проблематичним через його габаритні розміри.

Поліпшення умов праці персоналу дозволяє значно підвищити продуктивність шляхом удосконалення матеріально-технічної бази. Забезпечуючи безпечне, комфортне та сприятливе робоче середовище, сучасні технічні засоби випікання хлібу сприятимуть підвищенню морального духу та мотивації особового складу, що буде впливати на підвищення продуктивності та ефективності виконання службово-бойових завдань за призначенням.

При виконанні службово-бойових завдань важливе значення має якість забезпечення харчуванням особового складу. Тому, основна увага повинна приділятися розробленню і впровадженню нових зразків техніки на заміну застарілих.

Відтак, впровадження, розробка та використання мобільних (модульних) технічних засобів для випікання хлібу в польових умовах є важливим завданням для забезпечення якісним харчуванням військовослужбовців. Мобільні печі дозволяють виробляти хліб без прив’язки до фіксованого місця, що особливо корисно у віддалених районах або на тимчасових пунктах харчування. Розвиток модульних систем, що легко транспортуються та збираються забезпечать більшу гнучкість та мобільність у виробництві. Автоматизація процесу випікання хлібу за допомогою сучасних технологій забезпечить стабільний та якісний результат без значних зусиль, системи контролю температури, вологості та часу створять оптимальні умови для випікання. Використання енергоефективних технологій та дослідження нових методів випікання хлібу зменшить споживання енергії та ресурсів, що особливо важливо у польових умовах.

Отже, для оптимізації своєчасного та якісного забезпечення харчуванням особового складу, що приймає безпосередню участь в бойових діях слід розробити технічну специфікацію на мобільний (модульний) технічний засіб для випікання хлібу в польових умовах з необхідними технічними характеристиками, розмірами, комплектацією. Розрахунки в технічній специфікації повинні залежати від кількості особового складу вверeного структурного підрозділу та протяжності ліні оборони.

Таким чином, основними напрямами оптимізації мобільних (модульних) технічних засобів для випікання хлібу в польових умовах є: розроблення конструктивних елементів мобільних (модульних) технічних засобів для випікання хлібу, зменшення масо-габаритних характеристик, використання модульного принципу будови конструкції з мультиліфтом, мобільність передислокації у безпечні райони зосередження, а також можливість випікання хлібобулочних виробів під час пересування у запасні райони (пункти) дислокації.

УДК 355.

Третьяков К.Г., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Переход С.В., старший викладач кафедри логістики підрозділів, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВІЙСЬКОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЙОГО ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

Виконуючи завдання із захисту і охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, забезпечення державної безпеки, припинення терористичної діяльності, відсічі збройної агресії росії проти України та інших, покладених на Національну гвардію України (далі-НГУ), використовуються та споживаються значні за обсягами та номенклатурою матеріально-технічні ресурси (засоби), в т.ч. озброєння та військова техніка.

Для життєдіяльності особовому складу необхідно продовольство, речове майно, йому мають бути створені належні житлові та культурно-побутові умови.

У військових частинах мають бути створені та утримуватись в відповідних розмірах запаси техніки, озброєння, боєприпасів, пального та інших матеріальних засобів для забезпечення різноманітних заходів.

Для вирішення цілого ряду завдань військовим частинам в особі їх командирів виділяються у встановленому порядку безпосередньо кошти.

Командири військових частин різного рівня можуть бути розпорядниками чи користувачами бюджетних коштів.

Задоволення потреб військових частин повинно здійснюватися організовано у визначеному порядку. Для цієї цілі кожна військова частина має своє військове господарство.

Воно є складовою частиною військового організму, матеріальною базою бойової підготовки та мобілізаційної готовності військових частин, безпосередньо впливає на матеріальний стан та військову дисципліну особового складу, підтримання високої бойової готовності ввійськових частин.

Військове господарство – це сукупність сил та засобів, які входять до складу військових частин і з'єднань, а також передані їм у постійне чи тимчасове користування різні об'єкти матеріально-технічної бази, матеріальні засоби призначені для забезпечення бойової підготовки і виховної роботи, військового побуту, правильної експлуатації, ремонту, зберігання озброєння, військової техніки і майна.

Під сукупністю сил та засобів тут і надалі треба розуміти всі види озброєння, бойової та іншої темники, ракети, боєприпаси, пальне, мастильні матеріали та спеціальні речовини, продовольство, речове, інженерне, хімічне майно та інші матеріальні засоби, які використовуються для забезпечення потреб НГУ на мирний та воєнний час.

До матеріально-технічної бази належать об'єкти господарчого, технічного, медичного, спеціального призначення, а також бойової підготовки та роботи з особовим складом.

До об'єктів господарчого і медичного призначення відносяться усі види складів та сховищ з запасами матеріальних засобів, парки, майстерні, їдальні, лазні, пральні, торгово-побудові підприємства з товарами та сировиною, казармено-житловий фонд, кімнати побутового обслуговування, медичні пункти та інші об'єкти з обладнанням, інвентарем та іншими майном, а також автомобільні шляхи та земельні ділянки.

До об'єктів учбово-матеріальної бази бойової підготовки відносяться: учбові центри, полігони, автодроми, вогневі, хімічні та інженерні городки, стрільбище, учбові поля, класи та різні спортивні споруди.

До об'єктів учбово-матеріальної бази по роботі з особовим складом відносяться кімнати офіцерів, світлиці, типографії, бібліотеки, клуби, музеї, тощо.

Для підвозу матеріальних засобів в кожній частині маються підрозділи для підвозу матеріальних засобів.

Перераховані вище об'єкти військового господарства військової частини призначені для нормального її функціонування.

Так, наприклад, склади, сховища з запасами матеріальних засобів призначені для здійснення зберігання військового майна, забезпечення частин, підрозділів, окремих військовослужбовців необхідними предметами, технічними пристроями.

В залежності від виду майна, що зберігається, склади поділяються на озброєння, пального, продовольчі, речові, автомобільного майна, військово-інженерного майна і ін.

Для утримання запасів матеріальних засобів і майна, забезпечення їх збереження та якісного стану під склади виділяються приміщення, обладнанні необхідними пристроями та інвентарем, а для швидкого завантаження військових (рухомих) запасів можуть забезпечуватися засобами механізації.

Їдальні призначені для приготування та забезпечення гарячою їжею особового складу військової частини.

Приготування гарячої їжі в цілому, холодна та теплова обробка продуктів, роздільне приготування їжі, а також видача та прийом її вимагають, щоб для цих цілей були виділені спеціальні приміщення, забезпечені відповідним технологічним, санітарно-гігієнічним та іншим обладнанням.

Майстерні призначені для організації та проведення поточного ремонту озброєння, техніки, спеціального обладнання, меблі та речового майна.

Для виконання робіт та встановлення відповідного технологічного обладнання кожна майстерня розміщується в одному або кількох спеціально відведених приміщеннях.

В залежності від складу та призначення військової частини, військове господарство ведеться в повному обсязі, тобто. включає усі частини матеріального, технічного, медичного та інших видів забезпечення або охоплює лише деякі з них.

Основні завдання військового господарства:

1. Всебічне та безперебійне забезпечення службово-бойової діяльності та виховної роботи.

2. Підтримка в постійній бойовій та мобілізаційній готовності військових частин (підрозділів).

3. Створення умов для швидкого переводу частин та з'єднань з мирного стану на воєнний.

4. Утримання запасів матеріальних засобів до встановлених норм та їх підвіз.

5. Своєчасне та повне задоволення матеріально-побутових та культурних потреб особового складу та збереженість їх здоров'я.

6. Забезпечення правильної експлуатації, утримання та ремонту озброєння, бойової та іншої техніки та майна, казарменого та житлового форду.

7. Організація протипожежної охорони військових частин.

Завдання покладені на військове господарство, виконуються силами та засобами штатних тилових підрозділів, а також спеціально виділеним командиром особовим складом та технікою.

Враховуючи вищевикладене постійний розвиток і удосконалення військового господарства, постійне поліпшення матеріально - побутових умов і задоволення культурних потреб військовослужбовців, бережливе і економічне використання матеріальних і грошових засобів, правильне і ефективне використання техніки при виконанні господарчих заходів є важливими задачами командирів, начальників служб і всього складу військових частин і з'єднань.

Військове господарство займається безпосереднім задоволенням потреб особового складу підрозділів та військових частин усім для життя, навчання та підтримки бойової готовності.

УДК 355.

Третьяков К.Г., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Переход С.В., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

КОНТРОЛЬ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИН

З метою успішного здійснення господарської діяльності військових частин (з`єднань) повинен систематично проводитись контроль за своєчасним та всебічним їх забезпеченням і законністю витрат матеріальних засобів та коштів.

Головним завданням контролю господарської діяльності військової частини є: перевірка правильності та своєчасності виконання законів, постанов Кабінету Міністрів України, наказів і директив Міністра внутрішніх справ, його заступників та інших посадових осіб, статутів, положень, настанов, керівництв та інструкцій з питань ведення військового господарства, охорони

навколишнього середовища і раціонального використання природних ресурсів, а також надання допомоги посадовим особам у керівництві військовим господарством.

Господарська діяльність служб тилу військової частини Нацональної гвардії України (далі-НГУ) не може бути організована без чітко налагодженого контролю.

Постійний і діючий контроль є важливим засобом успішного вирішення задач, поставлених перед тилом.

Контроль господарської діяльності має на меті перевірити організацію всебічного і своєчасного забезпечення військової частини і визначити законність витрати службами тилу матеріальних і коштів, установити стан служб, виявити недоліки в їх діяльності, намітити шляхи і засоби їх усунення, визначити позитивний досвід роботи служб для його поширення, перевірити ділові якості посадових осіб служб.

Контроль привчає посадових осіб до дисципліни, сприяє організованості в роботі, забезпечує виконання планів забезпечення, дає можливість своєчасно реагувати на недоліки, які мають місце в забезпеченні військ матеріальними засобами, допомагає попереджувати і виявляти розкрадання військового майна.

Основними завданнями контролю господарської діяльності військової частини є:

- перевірка правильності і своєчасності виконання законів, указів Президента, постанов Уряду, наказів, інструкцій і вказівок МВС України, командуючого НГУ, статутів, положень, настанов, керівництв і інших керівних документів із питань матеріального забезпечення частин та підрозділів НГУ їх господарської діяльності;

- перевірка наявності та якісного стану матеріальних засобів та коштів, забезпеченості ними військової частини;

- перевірка законності зроблених службами тилу господарських операцій, дотримання господарсько-фінансової дисципліни і режиму економії у витраті матеріальних засобів і коштів, експлуатації техніки, ведення обліку і звітності по службам;

- виявлення і вивчення причин порушень господарської діяльності, що сприяють виникненню втрат матеріальних засобів, техніки і коштів, а також вживанню заходів до своєчасного відшкодування заподіяного збитку;

- виявлення внутрішніх резервів і вживання заходів по використанню їх в інтересах служб тилу;

- перевірка знань і виконання командирами, начальниками та іншими посадовими особами своїх функціональних обов'язків по організації і веденню військового господарства, спеціальної підготовки;

- вивчення досвіду практичного застосування положень, настанов, інструкцій і інших керівних документів, що визначають норми, порядок матеріального забезпечення, ведення обліку і звітності по службам;

- надання практичної допомоги посадовим особам в організації продовольчого, речового, квартирного та інших видів забезпечення, харчування особового складу, правильному застосуванні законів, наказів і директив із питань господарської діяльності.

Контроль господарської діяльності у військових частинах НГУ здійснюється в порядку виконання посадовими особами своїх функціональних обов'язків, передбачених керівними документами.

Постійний і дієвий контроль є важливим засобом успішного виконання завдань, поставлених перед службами військових частин.

Суб'єктами контролю господарської діяльності в НГУ є:

- командири військових частин особисто або через уповноважених ними осіб;
- внутрішня перевірочна комісія;
- заступники командира, начальники служб;
- командири підрозділів (особисто);
- вищі командири та начальники;
- органи громадського контролю.

Отже контроль є однією з дієвих функцій управління військовим господарством. Він нерозривно пов'язаний з покращенням підбору та розстановкою кадрів підрозділів та служб тилу.

В процесі контролю вивчаються та узагальнюються кращий досвід ведення військового господарства з метою його розповсюдження, дається оцінка кожній посадовій особі: ті, хто виконує свої обов'язки доброякісно, здатні з успіхом вирішувати поставлені задачі, висуваються на більш високі та відповідальні посади, ті ж, хто таким вимогам не відповідає, часом звільнюються з посад, а то із НГУ.

Таким чином, з метою успішного здійснення господарчої діяльності військових частин та з'єднань повинен систематично проводитись контроль за організацією та веденням військового господарства, своєчасним та всебічним забезпеченням матеріальними засобами, коштами та законністю їх витрат.

УДК 355.6

Третьяков Д.В., курсант 510 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Семенко Є.Ю., доктор філософії, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ І ПРАВИЛЬНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Якісні пально-мастильні матеріали є важливим елементом для забезпечення надійності, безпеки та ефективності роботи техніки підрозділів Національної гвардії України. Неналежна якість може призвести до технічних несправностей, які можуть негативно вплинути на виконання службово-бойових завдань які покладені на Національну гвардію України.

Використання низькоякісних пально-мастильних матеріалів може призвести до збільшення витрат на обслуговування, ремонт та заміну обладнання. Забезпечення високої якості матеріалів дозволить зменшити витрати на технічне обслуговування та ремонт.

Контроль якості пально-мастильних матеріалів допоможе уникнути неправильного використання ресурсів та їх надмірного споживання. Це особливо важливо в умовах обмежених бюджетних ресурсів та необхідності раціонального використання коштів.

Для удосконалення та організації контролю за якістю і правильним використанням пально-мастильних матеріалів в Національній гвардії України, можна запропонувати деякі пропозиції:

- застосування стандартів якості для пально-мастильних матеріалів, що використовуються в техніці Національної гвардії, і перевірка відповідності їм через сертифікаційні органи;
- розробка системи контролю якості нафтопродуктів, при отриманні пально-мастильних матеріалів з баз забезпечення Національної гвардії України;
- перевірка документів, що супроводжують поставку пально-мастильних матеріалів, таких як сертифікати якості, та інші документи, що підтверджують їхню якість та відповідність вимогам;
- відбір проб пально-мастильних матеріалів для проведення лабораторних випробувань для перевірки їхньої якості та відповідності вимогам;

- ведення документації щодо результатів контролю якості пально-мастильних матеріалів, включаючи фіксування виявлених невідповідностей та заходів, що були прийняті для їх виправлення;

- контроль відповідних посадових осіб за якістю та використанням пально-мастильних матеріалів, які відповідатиме за внутрішні перевірки.

Отже, удосконалення та організації контролю за якістю і правильним використанням пально-мастильних пропозицій з контролю якості пально-мастильних матеріалів є ключовим елементом для підтримання підрозділів Національній гвардії України в постійній бойовій готовності.

УДК 355

Федотов О.Д., курсант 511А навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Товма Л.Ф., кадидат технічних наук, доцент, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Виконання силами оборони України службово-бойових завдань супроводжується надзвичайно великими енергетичними витратами. Середньостатистичні дані свідчать, що особовий склад підрозділів у зоні бойових дій при інтенсивному навантаженні витрачає 3100-3150 ккал улітку й близько 3900-4000 ккал узимку. Харчування в бойовій обстановці унеможливлює приготування гарячих страв, але воно повинне компенсувати високі енерговитрати, забезпечити отримання есенціальних нутрієнтів й підвищити витривалість і стійкість організму до впливу вражаючих факторів.

Загальновідомо, що успішне виконання бойових завдань залежить не тільки від забезпечення технікою, зброєю, боєприпасами, а й від задоволення потреб кожного військовослужбовця в їжі. Часто обстановка на лінії зіткнення не дозволяє скористатися навіть сухими пайками, або вони можуть бути знищені прицільним вогнем.

І тому важливо забезпечити особовий склад продуктами, які мають зручні форму та пакування, сприяють зниженню почуття втоми, підвищують загальний тонус організму, стимулюють діяльність нервової системи, підвищують

активність імунної системи і антиоксидантну активність організму та працездатність під час інтенсивного фізичного навантаження.

Такі продукти у своєму складі повинні містити природні адаптогени тваринного й рослинного походження, вітамінно-мінеральні комплекси, імуномодулятори, що дозволять швидко відновлювати сили військовослужбовця та забезпечити його необхідними нутрієнтами при незначних об'ємах споживання.

Враховуючи зростання загострення бойових дій, питання швидкого і адекватного харчування особового складу сектору оборони із впровадженням інноваційних харчових продуктів є актуальним.

Привабливими технологіями для розроблення інноваційних продуктів є хлібобулочні, борошняні та кондитерські вироби. Науковцями України вже розроблені рецептури кондитерських, борошняних виробів, десертів, сублімованих продуктів і страв з використанням нетрадиційної сировини рослинного походження з підвищеним вмістом вітамінів, мінеральних речовин, антиоксидантів та інших цінних біологічно активних речовин. До їх складу входять вітаміни групи В, фолієва і нікотинова кислота, глюкоза, екстракт родіоли рожевої, таурин, натрій, калій, кальцій, магній, сушена сироватка, горіхи (волоські, фундук, ліщина), мед, шоколад, морські водорості, насіння соняшнику, гарбуза, чіа, кеноа, амаранту тощо.

Жоден із наведених компонентів для збагачення продуктів спеціального дієтичного призначення не є токсичним, не призводить до звикання, не викликає алергій та не володіє мутагенною дією.

Інноваційні продукти, збагачені функціональними інгредієнтами, мають мінімальну вагу і об'єм, довготривалі терміни зберігання і високу харчову цінність. Вони максимально підготовлені до вживання без теплової обробки або потребують незначної кулінарної обробки, зручні при транспортуванні, не мають відходів, не потребують часу на первинну обробку.

Серед відгуків військовослужбовців сил сектору оборони велику увагу заслуговують енергетичні батончики, протеїнові коктейлі, пастоподібне перекручене сало із спеціями та часником, шоколадно-горіхові пасти, тонізуючі напої, кулінарні напівфабрикати, збагачені есенціальними нутрієнтами. Розглянемо деякі з них. Енергетичний батончик є дуже добрим варіантом перекусу, коли немає можливості повноцінно поїсти. Цей продукт має низькі масо-габаритні показники, зручне пакування, володіє високою енергетичною, фізіологічною та харчовою цінністю. Має термін зберігання від 12 до 14 місяців, залежно від рецептурного складу.

Протеїновий коктейль – це функціональний напій, який складається з альфа-амінокислот, що дає можливість забезпечити організм енергією. Білкова

суміш, яка має протеїнову складову, вітамінно-мінеральний комплекс та поліпшувачі смаку: какао або фруктовий інгредієнт. Він має зручне пакування – поліпропіленову плівку (стік). Для його приготування достатньо розвести водою вміст стіку. Протеїновий коктейль має подовжений термін зберігання, тамує голод на 2-2,5 години.

Кондитерські вироби (печиво, кекси чи мафіни) – входять до складу сухих пайків армій різних країн світу: США, Німеччини, Ізраїлю, Австралії, Швеції, Франції. Виготовлені кондитерські вироби за інноваційною технологією дозволять збагатити раціон військовослужбовців повноцінними білками, жирами, вуглеводами. Це додаткове джерело енергії, її швидке поновлення в організмі.

Перекручене сало із додаванням спецій та часнику – це однорідна пастоподібна маса, розфасована в запаяний блістер або тюбик по 40 г. Має високу калорійність – понад 400 ккал, подовжений термін зберігання, зручний у пакуванні.

Кулінарні напівфабрикати дозволяють уникнути трудомісткої роботи з первинної обробки сирих харчових продуктів. Кулінарні напівфабрикати слід відрізняти від кулінарних виробів, які готові до вживання в холодному або розігрітому вигляді. Асортимент кулінарних напівфабрикатів різноманітний: вони можуть бути м'ясними, рибними, овочевими, круп'яними та комбінованими.

Таким чином, інноваційні спеціальні харчові продукти при використанні в польових, бойових, екстремальних умовах, при виконанні штурмових дій підрозділами спецпризначення відіграють важливу роль в удосконаленні продовольчого забезпечення сил оборони України.

УДК 355.6

Хіміч В.С., курсант 511б навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Дерев'янко М.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АВТОНОМНОСТІ ТА ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НГУ

Ситуація викликана війною з росією, показала наскільки існуюча система енергозабезпечення військових частин є недосконалою та чутливою.

Електроенергетичні підприємства та електропостачальники не мають змогу вчасно та в повному об'ємі надати військовій частині послуги в рамках

договору купівлі-продажу та передачі електроенергії тим самим забезпечити надійність безперебійного енергопостачання.

Мета доповіді полягає в аналізі можливих підходів до обґрунтування напрямків забезпечення автономності й енергонезалежності військової частини.

У військових частинах перебої з енергопостачанням викликані аваріями через погодні умови, профілактичні роботи, системні збої та інше були і раніше, і проблема не є новою і невідомою, але до повномасштабного вторгнення питанням автономності й повної енергонезалежності уваги приділялось недостатньо. Наявні засоби резервного живлення в переважній більшості застарілі, радянського виробництва, та мають малу потужність, що в сучасних умовах господарювання не задовольняють потреби споживання в повному об'ємі. У переважній більшості в штатно – посадових списках військових частин відсутні штатні посади які безпосередньо відповідають за експлуатацію силових установок, стаціонарних та мобільних електростанцій, генераторів та підтримання засобів резервного забезпечення електроенергією в постійній готовності до використання. Визначений наказом командира частини військовослужбовець відповідальний за технічний стан і експлуатацію автономної електростанції, генератора, тощо поєднує свої прямі обов'язки, визначені штатною посадою із додатковим обов'язками. І як показав досвід поєднання штатної посади з додатковою (позаштатною), виконання обов'язків визначених додатковою посадою, як правило, відходить на другий план, зокрема виконанням обов'язків бойової служби, служби в добових нарядах, відрядженні, та виконанні прямих обов'язків регламентованих штатною посадою.

Врахувавши наявні проблеми під час забезпечення резервною електроенергією військових частин можна зробити висновки щодо гострої необхідності у використанні сучасних джерел безперебійного живлення та силових установок, стаціонарних та переносних генераторів і електростанцій, що позитивно вплине на організацію забезпечення електроенергією військової частини та окремо дислокованих підрозділів.

У військових частинах де відсутні окремі посади які в контексті своїх прямих функціональних обов'язків мають відповідати за експлуатацію і утримання технічних засобів резервного забезпечення електроенергією (ТЗРЗЕ) військової частини – необхідно ініціювати зміни до штатно – посадових списків частини.

Отже, організація забезпечення автономності й енергонезалежності військової частини – є одним із найважливіших та пріоритетних напрямів роботи сьогодення і потребує постійного моніторингу, аналізу та вирішення.

УДК 623.1/.7

Целіков І.І., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Смагін О.І., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УКОМПЛЕКТУВАННЯ РУХОМИХ РЕМОНТНИХ МАЙСТЕРЕНЬ ІНСТРУМЕНТАМИ ТА ПРИЛАДДЯМ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ТО І Р ТЕХНІКИ СЗПММ

Техніка СЗПММ є важливим компонентом сучасного виробництва, який вимагає постійного технічного обслуговування та ремонту (ТО і Р) для забезпечення своєї ефективності та надійності. Рухомі ремонтні майстерні (РРМ) відіграють ключову роль у цьому процесі, надаючи можливість проводити ТО і Р безпосередньо на місці експлуатації техніки. Однак, ефективність РРМ в значній мірі залежить від якості та асортименту використовуваних інструментів та приладдя.

У цьому контексті, важливим є обґрунтування пропозицій щодо укомплектування РРМ інструментами та приладдям, які найкращим чином відповідають специфіці техніки СЗПММ та вимогам до проведення ТО і Р.

Вибір інструментів та приладдя для РРМ залежить від специфіки техніки СЗПММ, яку вони обслуговують. Наприклад, для техніки, що використовує гідравлічні системи, потрібні спеціалізовані інструменти для роботи з гідравлічними компонентами. Це можуть бути гідравлічні ключі, гідравлічні насоси, гідравлічні циліндри та інші інструменти. Крім того, потрібно враховувати різні типи дефектів, які можуть виникнути в техніці, і вибирати інструменти, які допоможуть виявити та усунути ці дефекти.

Стандартизація інструментів та приладдя може полегшити процес ТО і Р. Це означає, що всі інструменти та приладдя, які використовуються в РРМ, повинні бути однаковими або сумісними. Це зменшує необхідність навчання персоналу для роботи з різними інструментами і забезпечує більшу ефективність роботи.

Інструменти та приладдя високої якості можуть забезпечити більш ефективне та надійне ТО і Р. Вони також можуть зменшити ризик пошкодження техніки під час ремонту. Якісні інструменти та приладдя також забезпечують більш тривалий термін служби, що зменшує загальні витрати на обслуговування та ремонт.

При виборі інструментів та приладдя, безпека відіграє ключову роль. Їх використання має бути безпечним, а також вони повинні відповідати всім стандартам охорони праці. Це може передбачати використання інструментів з

захисною ізоляцією для уникнення електричного удару, або інструментів з захистом від перевантаження, щоб запобігти пошкодженню обладнання.

Постійне оновлення та модернізація інструментів та приладдя допомагають забезпечити постійну готовність РРМ до проведення ТО і Р за допомогою найсучасніших технологій. Це може включати в себе адаптацію нових технологій, таких як бездротові інструменти, або використання нових матеріалів, які забезпечують підвищену міцність та довговічність.

Укомплектування РРМ відповідними інструментами та приладдям є важливим кроком для забезпечення ефективного ТО і Р техніки СЗПММ. Це не тільки підвищує продуктивність та ефективність РРМ, але і забезпечує безпеку персоналу та тривалу експлуатацію техніки.

УДК 330.6

Целіков І.І., курсант 511 навчальної групи курсу № 3 факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Черкашина М.В., кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту та фінансів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ І ВІЙСЬКОВИХ СИСТЕМАХ

Ефективне функціонування будь-якої системи, чи то соціально-економічної чи військової, потребує прийняття обґрунтованого управлінського рішення на основі моделювання різних напрямів подальшого розвитку.

Моделювання як процес полягає у створенні моделі-аналога з подальшим всебічним вивченням та отриманням даних про досліджувану систему, а також прогнозуванні ймовірнісних характеристик системи під час її функціонування.

На думку Новікова Д.А. управління визначається як «вплив на керовану систему з метою забезпечення необхідної її поведінки». Одним із завдань управління в межах систем є досягнення організаційної ефективності та результативності за допомогою узгодження та проектування інформаційних потоків і потоків ресурсів. Тому моделювання організації на рівні керованої системи вимагає розробки моделі управління. У зв'язку зі складною ієрархічною структурою організацій, різноманітністю видів, методів, стилів та форм управління виникла різноманітність відповідних моделей. Зокрема, саме моделі управління часто є основним змістом моделей організацій.

З метою вдосконалення управління системою формується концептуальна модель системи: визначаються всі елементи системи, аналізуються найбільш значущі показники функціонування системи, залежності між ними, закономірності функціонування, висуваються та перевіряються наукові гіпотези та готуються пропозиції щодо вдосконалення досліджуваної системи. Концептуальна модель системи також дозволяє визначити її призначення, структуру і функції та обґрунтувати її потенціал для ефективного застосування.

Важливе значення набуває моделювання у військовій справі, оскільки дозволяє передбачити та вчасно вжити необхідні заходи на можливі зміни як в стратегічній, так і в оперативній обстановці на етапі планування та в ході бойових дій.

Досвід армій розвинутих країн свідчить про те, що перед проведенням військових операцій відбувається детальне та тривале моделювання розвитку збройних конфліктів. Цей підхід дозволяє уникнути серйозних помилок у плануванні операцій, зменшує втрати військ та ефективно скорочує матеріальні витрати на їх підготовку та проведення. Пащенко Т.П., Микусь С.А. та Солонніков В.Г. в своїй роботі «Методи моделювання бойових дій військ(сил)» наводить приклади використання такого моделювання при плануванні авіаційних ударів по Лівії в квітні 1986 року, в ході бойових дій проти Іраку в січні 1991 року, в операціях в Сомалі в 1993 році, а також у операції «Союзницька сила» в Югославії у 1999 році та інших.

Проблема моделювання бойових дій військ виступає як ключова у теорії та практиці управління військами. Значущість цієї проблеми пояснюється передусім тим, що будь-яке рішення щодо використання військ в бойових умовах базується на концепції, яку має військовий керівник щодо можливих сценаріїв розвитку подій в конкретній обстановці, іншими словами - на моделі дій військ у відповідних умовах. Чим чіткіше це уявлення, тим більш ефективним буде прийняте командиром рішення. Управління військами неможливе без належної інформації, проте ручне оброблення великого обсягу даних є складним завданням, що вимагає механізмів автоматизованого прийняття рішень, ґрунтованих на сучасних методах і технологіях для вирішення військово-спеціальних завдань.

Отже, моделювання базується на оцінці реальної ситуації у просторі та часі, створенні практичного підґрунтя для реалізації сталості розвитку ситуації та вибору найбільш вдалих варіантів управління, дозволяє якісно оцінити функціональний стан соціально-економічної та військової систем, процеси управління, що відбуваються в них, що потребує подальших наукових досліджень.

УДК 355.6

Шишенко М.В., командир 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, сержант;

Альбощій О.В., кандидат військових наук, доцент, доцент кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПЛАНУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЛУЖБАХ ТИЛУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Господарська діяльність є невід'ємною складовою функціонування військових частин. Вона відіграє важливу роль у процесах повсякденного життя військ, забезпеченні підрозділів матеріальними засобами, підтриманні бойової готовності частин та її структурних підрозділів. Господарська діяльність передбачає виконання широкого кола функцій та завдань. Незважаючи на достатньо чітку визначеність та періодичність завдань, які необхідно виконувати при організації та веденні військового господарства, служби тилу часто зіштовхуються з різного роду проблемними (непередбачуваними) питаннями, які потребують аналізу та оперативного реагування. Цьому є свої причини. Головною з них є та, що військові частини НГУ виконують безпекові та оборонні функції, які природньо носять ймовірнісний характер у частині ситуацій та обстановки, що виникають, невизначеності подій тощо. Крім того, завдання щодо забезпечення військової частини матеріальними та технічними засобами пов'язане із рядом ризиків, які можуть негативно впливати на результати, навіть за умов мирного часу. За умов воєнного стану такі ризики суттєво підвищуються.

Мета доповіді полягає в аналізі проблемних питань, що потребують вирішення для підвищення ефективності планового процесу та якості господарської діяльності.

Господарська діяльність спрямована на створення таких умов, які дозволяють усім службам військової частини та її підрозділам якісно виконувати покладені на них завдання, своєчасно та у повному обсязі забезпечувати військову частину матеріальними та технічними засобами відповідної номенклатури, проводити обслуговування озброєння та військової техніки, забезпечувати належні матеріально-побутові умови військовослужбовців тощо.

Враховуючи велику кількість та різноплановість заходів, які необхідно виконувати, широке коло структурних підрозділів, які залучаються до виконання відповідних завдань та ведуть військове господарство, наявність впливу

випадкових чинників на процеси ресурсного забезпечення військової частини, а також приймаючи до уваги існуючі підходи до організації роботи, господарська діяльність військових частин ведеться на планових засадах.

Планування дає можливість зосередити увагу на головних завданнях, максимально усунути невизначеність ситуацій та майбутніх дій, організувати ритмічну роботу. Планування сприяє не лише якісній та ефективній роботі служб і підрозділів, а й якісному та дієвому посадовому контролю за господарською діяльністю з боку командирів і начальників. Але свою функцію планування буде виконувати лише за умови дотримання вимог, що висуваються до планів.

Основними з них є: цільовий характер, науковість та комплексність, об'єктивність. У протилежному випадку, коли плани не відповідають вказаним вимогам, як результати роботи так і заходи контролю не будуть досягнуті, а ефективність їх виконання буде низькою. За певних обставин неадекватні плани взагалі вони можуть завдати шкоди. Отже, ні в якому разі плани не мають носити суто формального характеру. Вони мають бути основою ефективної діяльності. Тому потребують кропіткої аналітичної роботи та кількісного обґрунтування на етапі складання.

Як відомо, з метою управління господарською діяльністю у військовій частині розробляться цілий ряд планів. Основним з них є річний господарський план роботи військової частини. Він містить розділи, які стосуються кожної служби тилу військової частини та загальний розділ, який стосується господарського (ресурсного) забезпечення заходів військової частини в цілому.

Структура даного плану визначена керівними документами. В той же час, відсутня методика розробки даного плану, що ускладнює процес його складання. На практиці існують розбіжності у розумінні певних позицій давного плану та їх обґрунтування (розрахунку). Щоб підвищити якість планів важливо прийняти до уваги те, що за своїм функціональним призначенням господарський план роботи військової частини одночасно відіграє роль базового плану для служб тилу та роль плану забезпечення заходів військової частини в цілому. Якщо взяти будь-яку службу тилу військової частини, то даний план має врахувати всі її потреби, відобразити заходи, які необхідно буде виконати впродовж планового року на об'єктах служби для забезпечення їх роботи та відповідного ступеня боєготовності.

Більшість заходів потребує коштів, матеріальних засобів, трудових ресурсів, тобто витрат Всі такі витрати мають бути передбачені та правильно обчислені. У такому випадку потрібні ресурси будуть враховані, виділені, а заходи виконані.

При неврахуванні певних позицій чи при помилкових розрахунках, будуть виникати проблемні питання у забезпеченні заходів, чи навіть у можливості їх виконання. При цьому під час внутрішніх перевірок та аудитів такі прорахунки будуть виявлені з наступним вжиттям відповідних заходів.

Висновок: На даний час потребує уточнення методика складання річного господарського плану роботи військової частини. Вона потребує кореляції з методами проведення внутрішнього контролю та аудиту та спрямована на підвищення ефективності використання ресурсів, що надаються військовим частинам на плановий рік.

УДК 355

Шишенко М.В., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Боженко В.О., викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, майор

АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ІНФОРМАТИВНОЇ БАЗИ ДАНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ УКРАЇНИ ДЛЯ ОПЕРАТИВНОГО ПОШУКУ ТА МОНІТОРИНГУ НЕОБХІДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

База даних – сукупність даних, організованих відповідно до концепції, яка описує характеристику цих даних і взаємозв’язки між їх елементами. Ця сукупність підтримує щонайменше одну з областей застосування. База даних також може містити схеми, таблиці, подання, збережені процедури та інші об’єкти. Дані у базі організовують відповідно до моделі організації даних. Таким чином, сучасна база даних, крім самих даних, містить їх опис та може містити засоби для їх обробки.

Базою даних можна вважати будь-який впорядкований набір даних. Наприклад, паперову картотеку з необхідними нормативно-правовими актами, гіперпосиланнями. Тому, слід зосередитись на використанні баз даних в інформаційних системах. На даний час додатки для роботи з базами даних є одними з найпоширеніших прикладних програм.

Електронна база даних – це не лише сховище для картотеки, а й своєрідний електронний архів, місце, де можна отримати доступ до інформації в електронному вигляді. Це соціальний інститут, діяльність якого спрямована на забезпечення оперативного доступу до інформації.

Нерідко начальник служби тилового забезпечення для пошуку та отримання необхідної інформації, змін в нормативно-правових актах України, роз'яснень, витрачає значну кількість часу. Значення і роль інформації полягає в тому, що, по-перше, без неї неможливе прийняття жодного правильного та об'єктивного рішення; по-друге, всяка інформація має здатність швидко старіти, оскільки в нормативно-правові акти України періодично вносяться зміни, тому начальнику служби тилового забезпечення необхідно її постійне оновлювати.

Сьогодні у кожного є мобільний пристрій, ноутбук, персональний комп'ютер з доступом до мережі Інтернет, що дозволяє спростити процес пошуку необхідної інформації. Для начальників служб тилового забезпечення, які відповідають за певний напрямок діяльності стає усе більш значимою функція її отримання із зовнішніх ресурсів, що існують в електронному вигляді.

Накопичення інформативної бази даних надає можливість начальнику служби тилового забезпечення скористатися тією можливістю, яка не стільки скасовує звичні форми пошуку та опрацювання інформації, скільки вдосконалює та спрощує її пошук.

Електронна база даних нормативно-правових актів повинна відігравати ключову роль в забезпеченні начальників служб тилового забезпечення необхідною інформацією. Начальник відповідної служби, який звертатиметься до електронної бази даних, матиме можливість оперативно отримати необхідну інформацію в електронному вигляді, оскільки в ній буде сконцентрований інструментарій для швидкого пошуку.

Отже, електронна база даних для начальників служб тилового забезпечення, як інформаційний центр, є незамінним інструментом для об'єктивного та правильного прийняття рішення в їх службовій діяльності. Використання та швидкий пошук позитивно впливатиме не тільки на фаху підготовку, а й удосконалення відповідної служби за напрямком в цілому. Тому професійне зростання начальників служб тилового забезпечення повинно стати одним з найголовніших питань сьогодення.

УДК 349.6

Ярошенко О.Г., курсант 511б навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України;

Дерев'янко М.О., старший викладач кафедри логістики підрозділів факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ БІО-КОМПАКТЕРІВ

Пункти постійної та тимчасової дислокації, базові табори, місця постійного та тимчасового розташування, несення служби, основні командні та тилові пункти управління є джерелами утворення побутових відходів. У відповідності до санітарно-гігієнічних вимог ці території повинні утримуватись у належному санітарному стані. Організація санітарно-гігієнічних заходів при базуванні військових формувань є актуальним питанням сьогодення як в стаціонарних так і польових умовах.

В стаціонарних умовах зберігання та видалення відходів здійснюються в місцях, визначених генеральним планом військового містечка згідно вимог екологічної безпеки та облаштованих у відповідності Закону України від 05.03.1998 №187/98-ВР «Про відходи», наказу МОЗ України № 145 від 17.03.2011 р. «Про затвердження Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць».

Збирання, зберігання і видалення відходів в умовах польового розташування військ має деякі особливості:

– тимчасовий характер розміщення;

– знижений рівень господарсько-технічного обслуговування;

– скупченість;

– вірогідність наявності контакту з небезпечними або шкідливими факторами довкілля та конкретної місцевості для здоров'я особового складу;

– постійний контакт з ґрунтом та факторами довкілля;

– складності у дотриманні санітарно-гігієнічних вимог з утримання у належному стані території розміщення військових підрозділів.

Перед залишенням місця тимчасового розташування підрозділів територія повинна бути приведена у належний порядок. Сухе сміття та інші відходи, якщо дозволяє обстановка, спалюють. У польових умовах найбільш простим і розповсюдженим способом знешкодження нечистот і відходів є закопування їх у землю. При дотриманні санітарно-гігієнічних вимог до вибору місця їх

захоронення і норм навантаження на ґрунт цей метод є ефективним та цілком прийнятним, що кардинально відрізняється від механізму поводження з побутовими відходами в пунктах постійної дислокації.

В стаціонарних умовах зберігання та видалення твердих побутових відходів здійснюється в створених та розміщених місцях (спеціально обладнаних майданчиках з контейнерами для збору сміття), що утримуються у відповідності до національного законодавства.

Метою роботи є техніко-економічне порівняння здійснення процесу поводження з твердими побутовими відходами в військовій частині НГУ із використанням існуючих зразків технічних засобів та з використанням сучасних біо - компакторів (прес - компакторів), а також можливість використання останніх під час розташування військ в польових умовах.

ПІДСЕКЦІЯ 3.3
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ВИРІШЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Керівник підсекції – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних дисциплін службовець Сидоренко І.І.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри фундаментальних дисциплін службовець Мельник В.М.

УДК 510.2

Glushko P.H., cadet of 513 group of the Faculty of Logistics of the National Academy of the National Guard of Ukraine (Kharkiv);

Dushkin V.D., Associate Professor of the Department of Fundamental Disciplines of the National Academy of the National Guard of Ukraine, PhD in Physics and Mathematics, Associate Professor (Kharkiv)

MATHEMATICAL PRINCIPLES OF FRACTAL ANTENNAS CONSTRUCTION

The purpose of the work was to study the types of fractal antennas used in modern technical devices.

The Koch curve was the first structure used in the construction of fractal antennas. When constructing a Koch curve, at the zero step of the algorithm, we have a segment of unit length. At the first step of the algorithm, we divide the initial segment into three equal parts and replace the middle interval with an equilateral triangle without this segment. As a result, a broken line is formed, consisting of four links of length one third. In the next step, repeat the operation for each of the four resulting links. Continuing the procedure indefinitely, we get the Koch curve. The Koch curve is interesting because it has no tangents anywhere, i.e. it is not differentiable anywhere, although it is continuous everywhere.

Fractal Koch antennas are the most studied in terms of their electromagnetic properties. These antennas have multifrequency properties, which is manifested in the presence of periodic resonances on the impedance plots. It was also found that for structures based on the Koch fractal, the peak values of reactive and active impedances decrease with increasing frequency.

The process of constructing the Sierpinski triangle is as follows. Take an equilateral triangle. The first step is to remove the triangle with vertices in the middle of the sides of the original triangle. In the second step, similar triangles are made from the three smaller triangles left after the first step. As a result of endless repetition of this procedure, we get a fractal - the Sierpinski triangle.

Modern mobile phones use fractal antennas based on the Sierpinski carpet. The construction of the Sierpinski carpet begins with a square. The square is divided into 9 identical squares forming a three-by-three grid, and the central square is removed. The same procedure is infinitely recursively applied to the remaining eight squares. In radio engineering and mobile phones, compact antennas based on the Vichek fractal are used. The main square is divided into nine smaller squares in a 3x3 grid. The four squares in the corners and the middle square are retained, while the remaining squares are removed. The process is repeated recursively for each of the five remaining sub-squares. A Vichek fractal is the set obtained by repeating this procedure infinitely.

The Vichek fractal has an amazing property: it has zero area but infinite perimeter. At each iteration, four squares are deleted for every five squares saved. If the original square has a unit area, then at iteration n the area is $(5/9)^n$. As n approaches infinity, the area tends to zero. The perimeter at iteration n is $4(5/3)^n$.

This is because each side is divided into three parts, and the central side is replaced by three sides, giving an increase from three parts to five. The perimeter tends to infinity as n increases.

An alternative design is to remove the four corner squares and keep the middle square and the squares above, below, to the left, and to the right of it. These two designs create identical intercept curves, but one is rotated 45 degrees from the other.

At the initial stage of constructing a Hilbert curve, you need to divide the square into four equal parts and connect them with segments. Repeated use of this procedure will create iterations of the Hilbert curve.

Antennas based on a broken Hilbert are used to create electronic circuits that perform the functions of an entire device and are placed on a single integrated circuit. In this case, the antenna module and radio engineering devices can be placed in the same housing. Due to the large physical line length, the device can operate at wavelengths that are incomparably longer than the device's dimensions.

УДК 623.4

Голеницький Є.О., курсант 413 навчальної групи, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шамшин О.П., кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фундаментальних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ЗБРОЯ НА НОВИХ ФІЗИЧНИХ ПРИНЦИПАХ: ЗБРОЯ НА ОСНОВІ НАНОТЕХНОЛОГІЙ

Зброя на нових фізичних принципах (ЗНФП) відноситься до перспективних видів озброєнь, дія яких заснована на використанні нових досягнень у різних галузях фізики. На відміну від традиційних видів зброї, ЗНФП не містить вибухових речовин і призначений для функціонального ураження живої сили та техніки супротивника шляхом створення специфічних фізичних полів та випромінювань.

До основних типів ЗНФП належать: електромагнітна зброя (імпульси для подавлення електроніки); інфразвукова; зброя спрямованої енергії (лазери, пучки частинок); геофізична зброя (створення штучних цунамі, землетрусів); кліматична зброя (навмисна зміна клімату); радіологічна зброя (поширення радіоактивних матеріалів); біологічна зброя та ін.

Одним із видів ЗНФП є зброя, заснована на нанотехнологіях, які дозволяють створювати матеріали та пристрої на рівні атомів та молекул, що відкриває нові можливості для розробки більш ефективного та потужного озброєння. Нанотехнології дозволяють інженерам розбудовувати матеріали з унікальною мікроструктурою, що робить їх більш міцними та легкими в порівнянні з традиційними матеріалами. Наприклад, карбонові нанотрубки - циліндричні структури, утворені вигином листа графена, мають екстраординарну міцність і жорсткість при неймовірно низькій вазі. Це робить їх ідеальними кандидатами для створення легших, але при цьому міцніших броньованих матеріалів для військової техніки. Карбонові нанотрубки можуть бути використані для створення бронежилетів, які забезпечують високий захист від куль і осколків при значно меншій вазі, що робить їх більш комфортними для носіння та забезпечує більшу мобільність солдатам.

Іншим застосуванням графена є втілення нових видів електронних пристроїв, таких як сенсори, наноантени та комунікаційні системи. Ці пристрої можуть бути інтегровані в різні види озброєння для покращення їхньої функціональності та ефективності на полі бою. Наприклад, графенові сенсори

можуть використовуватися для виявлення та ідентифікації ворожих цілей чи небезпечних речовин.

Нанотехнології можуть також покращити стійкість матеріалів до різних видів дії, включаючи абразивні, хімічні та термічні дії. Наприклад, нанокераміка має високу термостійкість і стійкість до корозії, що робить її ідеальним матеріалом для бронювання військової техніки в умовах високих температур і хімічного впливу. Нанокерамічні покриття можуть бути використані для захисту броньованих машин від теплового впливу вибухів або високих температур, що підвищує виживання екіпажу та забезпечує більшу ефективність у бойових умовах. Один із прикладів нанокерамічних покриттів, які можуть бути використані для захисту броньованих машин, є борид титану. Борід титану – це керамічний матеріал, що має високу твердість, міцність і стійкість до корозії. Нанокерамічне покриття на основі бориду титану мають мікроскопічну структуру, що робить їх дуже міцними та стійкими до механічних впливів. Вони також мають високий рівень теплопровідності, що допомагає розподіляти і відводити тепло при впливі на них високої температури, такої як при вибухах. Це дозволяє зменшити ризик пошкодження броньованих машин та забезпечити безпеку екіпажу.

Наноматеріали можуть також покращити ефективність та потужність різних видів зброї. Наприклад, наночастинки можуть бути використані для створення більш ефективних боєприпасів зі збільшеною пробивною здатністю та руйнівною силою. Використання наночастинок у складі танкових снарядів може підвищити їх пробивну здатність, що робить їх ефективнішими проти броньованої техніки супротивника, збільшуючи таким чином бойову ефективність збройних сил.

Нанотехнології дозволяють створювати мікроскопічні пристрої, які можуть виконувати різні функції. Нанодатчики можуть використовуватися для збору інформації про ворожі сили, місцевість або навколишнє середовище, даючи більш повне уявлення про бойову обстановку. Нанодатчики можуть бути вбудовані в різні об'єкти, такі як дрони, броньовані машини або навіть одяг солдатів. Вони можуть збирати інформацію про температуру, тиск, склад повітря та інші параметри навколишнього середовища, надаючи в режимі реального часу важливі дані для прийняття рішень на полі бою.

Також у роботі розглядається можливість використання нанотехнологій для створення:

- нанороботів, які можуть бути використані для ремонту обладнання або навіть безпосереднього нападу на ворожі сили, проведення хірургічних операцій на полі бою.

- нанозброї – зброї з легших і міцніших стволів і корпусів, що робить її мобільнішою та ефективнішою. Також можливе створення більш точної та потужної вогнепальної зброї за допомогою нанотехнологій, що може призвести до розробки нових видів стрілецької зброї.

- нановибухові речовин - більш потужні і ефективні вибухових речовин. Наприклад, наночастки можуть поліпшити швидкість та енергію реакції, що призведе до створення більш руйнівних вибухів. Це може бути використане для розробки нових видів боєприпасів, мін та інших вибухових пристроїв.

Дослідження та створення ЗНФП є значущою перспективою для майбутнього розвитку військових стратегій та протидії збройним конфліктам.

УДК 620.197.2

Лелюк М.С., курсант 413 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Алфімова Л.Д., кандидат хімічних наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

КОРОЗІЯ КАНАЛУ СТВОЛА ТА БОРОТЬБА З НЕЮ

Корозія - це процес руйнування металів внаслідок їх хімічної або електрохімічної взаємодії з навколишнім середовищем. Корозія наносить значну шкоду майже всім галузям народного господарства, не стоїть осторонь і військова справа. Корозія є однією причин, які обмежують ресурс роботи різних механізмів в тому числі - зброї.

Мета роботи - ознайомитись з процесами, що пов’язані з корозією стрілецької зброї.

В даній роботі розглянуті причини виникнення корозії в каналі ствола, приведені фактори, що її викликають та методи боротьби з нею.

Корозія стрілецької зброї проходить, головним чином, під дією зовнішніх атмосферних факторів: вологи, повітря, температури та інше.

Вологе повітря починає діяти на чисту поліровану та шліфовану поверхню звичайної вуглецевої сталі тільки тоді, коли через різку зміну температури на цій поверхні почне конденсуватись волога. Як тільки метал «відпотіє», поверхня його почне ржавіти. Цей вид корозії називається вологою конденсаційною корозією. Саме від такої корозії більше всього страждає озброєння як при зберіганні, так і при експлуатації.

Якщо на поверхні металу маються старі продукти корозії (іржа або пил), то ці сполуки поглинають вологу з повітря, і руйнування металу в цьому випадку може проходити без конденсації вологи. Такий вид корозії називається сухою атмосферною корозією. Вона не наносить зброї великої шкоди, оскільки має місце лише за умови відсутності різких змін температури. На практиці температура повітря, що оточує зброю, змінюється дуже часто.

Корозія каналу ствола зброї є особливо небезпечною. Від стану його поверхні залежить правильність польоту кулі.

В каналі ствола внаслідок пострілу залишається нагар, який являє собою залишки від згоряння капсульного складу, пороху і частинок металу кулі та гільзи, відірваних пороховими газами, і виштовхнутих в канал.

Нагар складається з розчинних та нерозчинних речовин.

До нерозчинних сполук нагару відносяться в основному мікрочастки металів, які з'являються в каналі ствола в наслідок пострілу, їх вміст складає 75-88%.

Розчинні сполуки, вміст яких складає 12 - 25%, являють собою солі, що утворюються при згорянні капсульного складу - в основному хлористий Калій (KCl). Ця сіль плавиться за температури 768 C^o і перетворюється в пару при 1415°C. Під час пострілу, коли температура досягає 2800°C хлористий Калій у вигляді пари знаходиться в порохових газах. Стикаючись з холодними стінками ствола пара хлористого Калію конденсується і у вигляді розплавленої солі чи дрібних кристаликів покриває поверхню ствола що викликає корозію.

Мікрочастки металів з твердої частини нагару не впливають на корозію ствола.

Для усунення нагару в каналі ствола використовують два спеціально приготованих засоби: розчин чистки ствола (РЧС) та захисну пасту. Основними компонентами таких систем є окиснювачі та розчини для створення відповідного середовища.

Корозія - процес руйнування металів під дією зовнішнього середовища. В залежності від умов проходження корозії розрізняють два її типи: хімічну та електрохімічну. Найбільшу шкоду з них наносить електрохімічна корозія .

Основними способами захисту металів від корозії є: дія на метал, на агресивне середовище та особливості конструювання металевих виробів.

УДК 519.21(075.8)

Лелюк М.С., курсант 413 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України;

Єльчанінов О.Д., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ЗАСТОСУВАННЯ НАПІВМАРКОВСЬКИХ ПРОЦЕСІВ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

Підтримання озброєння та військової техніки (ОВТ) у необхідному технічному стані досягається проведенням технічного обслуговування (ТО), огляду та контролю технічного стану (КТС), ремонту та інших заходів, які мають місце під час експлуатації або при застосуванні озброєння за призначенням.

Метою наукової роботи є дослідження та визначення впливу способів організації та характеристик інформаційного забезпечення контролю технічного стану на доцільність проведення та організацію (стратегії) ТО за допомогою математичного моделювання.

У якості ймовірностної моделі напрацювання будемо використовувати розподіл Ерланга. Це дозволить досить просто, зміною всього одного параметра форми, імітувати широкий спектр розподілів: від експоненційного розподілу до розподілу, близького до виродженого.

Час (тривалість) аварійного ремонту, тривалості обслуговування ТО і його складової частини – перевірки вважаються детермінованими величинами. Це трохи спростить наступні міркування й обчислення, однак, як буде показано у доповіді, не порушить загальності моделі й правильності висновків.

Оскільки розподіли тривалості напрацювання й інших (випадкових й невипадкових) величин не є експоненційними, для математичного моделювання застосовується апарат напівмарковських процесів з дискретною множиною станів.

Наявність марковської властивості у моменти переходів забезпечує припущення, що після ТО й ремонту властивості об'єкта повністю оновлюються і еволюція процесу триває так, начебто це його початок.

У доповіді наводяться математичні вирази для обчислення показників надійності (коефіцієнта технічного використання та коефіцієнта готовності), які отримані на підставі математичного моделювання.

На підставі аналізу залежностей показників надійності від чинників експлуатації формулюються висновки щодо вибору одної з двох стратегій ТО: за

напрацюванням або за станом. Також формулюються рекомендації щодо організації КТС за вибраними стратегіями ТО.

Отримано практичний висновок: у системах з накопиченням пошкоджень й ідеальним контролем технічне обслуговування не дає відчутного виграшу в технічному використанні. І навпаки: щоб уникнути необхідності ТО при експлуатації, при проектуванні систем треба підвищенням ремонтопридатності удосконалювати систему контролю, підвищувати якість інформаційного забезпечення.

Отримано двосторонню оцінку періоду технічного обслуговування ідеально контрольованого об'єкта з накопиченням пошкоджень.

Визначено, що при недосконалих засобах контролю технічне обслуговування забезпечує істотне поліпшення ефективності експлуатації. І, як наслідок, навіть при експоненційному розподілі напрацювання існує оптимальне значення періоду технічного обслуговування.

При збільшенні коефіцієнта варіації (що еквівалентно збільшенню невизначеності прогнозування відмов) спостерігається зменшення оптимального значення періоду ТО й тим сильніше, чим більше ймовірність пропуску відмов засобами контролю (гірше інформаційне забезпечення). Звідси слідує, що ефективність обслуговування за напрацюванням вище саме в системах з накопиченням пошкоджень, технічний стан яких легше прогнозувати. У таких системах навіть погіршення засобів контролю виявляється слабкіше. Навпаки, як і слід було очікувати, у системах з більшою невизначеністю збільшення ймовірності помилок засобів контролю ще більше знижує ефективність технічного обслуговування за напрацюванням.

При збільшенні коефіцієнта варіації зменшується оптимальне значення періоду ТО. Однак, починаючи з деякого значення коефіцієнта варіації, при відносно невеликих помилках при контролі спостерігається збільшення оптимального значення періоду ТО. Це пояснюється зниженням ефективності обслуговування за напрацюванням в умовах незадовільного прогнозування відмов й ослаблення позитивного ефекту – компенсації помилок засобів контролю в ситуаціях, коли їх частота відносно мала.

У граничному випадку при експоненційному напрацюванні й ідеальних засобах контролю «оптимальне» значення періоду обслуговування прямує до нескінченності – технічне обслуговування краще не проводити. В іншому крайньому випадку при детермінованому напрацюванні, оптимальне значення періоду прямує до значення математичного сподівання напрацювання.

УДК 504

Лозовий І.В., курсант 213 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Данченко Ю.М., доктор технічних наук, професор кафедри фундаментальних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ШКОДИ ДОВКІЛЛЮ, ЗАВДАНОЇ ВИКОРИСТАННЯМ СТРІЛЕЦЬКИХ ТА АРТИЛЕРІЙСЬКИХ БОЄПРИПАСІВ

Робота присвячена дослідженню шкоди навколишньому середовищу, завданої широкомасштабним використанням стрілецьких та артилерійських боєприпасів у російсько-українській війні. Методологія дослідження враховує вплив усіх складових використаних боєприпасів на ступінь забруднення літосфери, гідросфери та атмосфери.

Під час повномасштабної агресії проти України збройні сили російської федерації застосовують проти Збройних сил України та цивільних об’єктів численні види стрілецької зброї та артилерії. Ця зброя випускає по нашій землі мільйони куль та снарядів, що призводить не тільки до вбивств та каліцтва громадян та руйнування інфраструктури країни, і завдає значної шкоди довкіллю.

Металеві частини (уражаючі елементи, осколкові уламки снарядів, гільзи тощо) залишаються в ґрунті, токсичні продукти згоряння вибухівки або гази, що утворюються під час пострілів та запуску ракет потрапляють в атмосферне повітря та в поверхневі і підземні води, вибухи боєприпасів руйнують ґрунтовий покрив та підіймають в атмосферу хмари дрібнодисперсного пилу. Артилерійські та стрілецькі боєприпаси хоч і відрізняються за методами та цілями застосування, все ж мають багато спільних рис. Типовий артилерійський або стрілецький боєприпас складається з наступних частин. Основні складові: засіб запалення заряду (капсульна втулка); пороховий заряд; гільза; куля або снаряд; підривач; спорядження (вибухова або запальна речовина). Допоміжні складові: провідний поясок; розміднювач; обтюратор; запальник; флегматизатор; полум'ягасник.

Гільзи. Як правило, гільзи виготовляються зі сталі або латуні, і лише гільзи артилерії великих калібрів (152-203 мм) можуть вироблятись з пластмас. В більшості випадків гільза - це одноразовий компонент, хоча існують гільзи багаторазового використання, наприклад, в артилерії латунні гільзи можуть використовуватись до 5-6 разів, сталеві до 3-4 разів. Цих правил більш менш дотримуються при позиційних боях, але наразі у війні яка розпочалась в Україні

у лютому 2022 року, на більшості фронтів відбуваються маневрові бойові дії і фактично всі стріляні гільзи залишаються на полі бою, тобто потрапляють в ґрунт або у водойми.

Пороховий заряд – це, найчастіше, основне наповнення гільзи, яке в процесі пострілу згоряє (без переходу у детонацію) утворюючи велику кількість газів, тиск яких і виштовхує кулю або снаряд із вогнепальної зброї. При цьому всі ці гази потрапляють в атмосферне повітря. Наразі застосовуються нітроцелюлозні (піроксилінові та балістичні) порохи. Фактично, повне окиснення піроксиліну не відбувається, а в атмосферу потрапляють недоокиснені частинки пороху і побічні продукти, а саме: метан CH_4, оксид вуглецю CO та леткі органічні сполуки. Розжарені порохові гази (t=1200-3700°C) провокують окиснення атмосферного азоту з утворенням оксидів NO та NO_2.

Вибухова речовина – тротил є основною бризантною вибуховою речовиною для спорядження боєприпасів. Завдяки порівняно малій чутливості до механічних впливів при задовільній бризантній і фугасній дії, тротил є на даний час найпоширенішою вибуховою речовиною для снарядів. Для спорядження бронебійних снарядів застосовується флегматизований тротил, що складається з 94 % тротилу, 4 % нафталіну та 2 % динітробензолу, але можливе і застосування чистого тротилу. За нормальних умов, вибух 1 кг тротилу (тринітротолуолу) відбувається за одну стотисячну частку секунди. При цьому утворюються гази, обсяг яких становить 730 л. Хімічна формула тротилу $C_6H_2CH_3(NO_2)_3$, а отже, оскільки молекули вибухової речовини мають у своєму складі горючі хімічні елементи карбон, гідроген та нітроген (C, H, N), а також оксиген (O), реакція окиснення відбувається за будь-яких умов. В результаті вибуху відбувається виділення таких газів як CO, CO_2, NO, NO_2, водяної пари та продуктів неповного окиснення вибухової речовини, які взаємодіють з вологою повітря та через атмосферні опади потрапляють на поверхню ґрунту і водойм. При детонації інших вибухових речовин – амотолу і гексогену, також утворюється ряд хімічних сполук: чадний газ CO, вуглекислий газ CO_2, водяна пара H_2O, бурий газ NO, оксид нітрогену (I) N_2O, оксид нітрогену (IV) NO_2, формальдегід CH_2O, пара ціанідної (синільної) кислоти HCN, азот N_2, а також велика кількість ідентифікованих та неідентифікованих органічних речовин.

Фугасна дія артилерійських снарядів. В наслідок вибуху снаряда відбувається викид ґрунту та утворення воронки. Кожен тип фугасного снаряду має свою характеристику фугасної дії, яка характеризується відношенням об'єму вирви, віднесеної до 1 кг розривного заряду. Найбільша фугасна дія в ґрунті, становить для звичайних вибухових речовин 2,2-2,5 $м^3$/кг. Середнє значення 1,2-1,5 $м^3$/кг. Знаючи ці параметри та проаналізувавши фактичні параметри

воронки на місці вибуху, можна визначати, який тип снаряду їх залишив. При цьому можна проводити дослідження як в натурі, так і за допомогою аерофотозйомки або супутникових знімків, за допомогою чого можна оцінити масштаби руйнувань ґрунтового покриву та підрахувати збитки, які завдано довкіллю і державі. Варто зазначити, що армія країни-агресора повсякчас використовує снаряди ще радянського виробництва і статистично 3% випущених снарядів не детонує і вони залишаються такими що не розірвалися, та несуть в собі небезпеку ще багато років.

УДК 519

Погоня Д.М., курсант 262А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія національної гвардії України, солдат;

Сидоренко І.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фундаментальних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ЗАСТОСУВАННЯ ТЕОРІЇ ІГОР ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАВДАНЬ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Військова наука та історія війн показує, що прийняття рішень без належного аналізу конфліктної ситуації як військової задачі, є ризиковим і тому неприпустимим. Збройні конфлікти задаються численною кількістю параметрів і це означає, що степінь складності задачі характеризується малою долею ймовірності випадково знайденого рішення. Тому аналіз військових конфліктних ситуацій та планування стратегії набуває важливого значення, особливо в умовах реального часу повномасштабного вторгнення рф в Україну.

Теорія ігор є потужним математичним апаратом для дослідження конфліктних ситуацій та дозволяє знайти оптимальні стратегії для вирішення задач стратегії та тактики. Тому складання математичної моделі конфліктної ситуації на прикладі тактичної задачі підрозділів Національної гвардії України із знаходженням її найкращого рішення представляється цілком досяжним. Отже, метою даної публікації є показати можливість практичного використання математичного апарату теорії ігор у завданнях підрозділів Національної гвардії.

Умовою задачі було взяте практичне завдання підрозділу Національної гвардії по затриманню злочинців. Згідно до умов, за оперативними даними злочинці переховуються в лісі М в кількості 8-10 чоловік, озброєні шістьма 9мм ПМ та чотирма АК-74СУ. Поставлена задача - організувати заслін в районі ймовірного напрямку руху злочинців (вважатється, що у інших напрямках

злочинці з'ясували, що прохід неможливий через наявні пости або інші заслони, відповідно без бою не вирватись з оточення). Перед командиром взводу поставлена задача знешкодити злочинну групу. Командир взводу, що призначається для організації заслону, після оцінки ділянки місцевості (І = до 750 м згідно нормативних документів), необхідної для перекриття, з'ясував, що для забезпечення блокування району необхідно буде три спостережних поста у складі 2 військовослужбовців, два дозору у складі 3 військовослужбовців та 2 резервних групи у складі 5 і 8 військовослужбовців на випадок надзвичайних подій, при цьому 1). На напрямку першого спостережного поста - болотиста місцевість, яку важко подолати в пішому порядку; 2). На напрямку другого спостережного поста - відкрита місцевість, яка гарно проглядається з боку тих, хто обороняється; 3). На напрямку третього спостережного поста лісиста прохідна місцевість з природніми укриттями. Необхідно визначити оптимальну стратегію, за якою будуть діяти злочинці та оптимальну стратегію що до дій заслону.

Математична модель завдання була побудована як «скінченна матрична гра двох учасників з нульовою сумою», в якій приймали участь дві сторони: А – злочинці з можливими стратегіями А1, А2 та військовослужбовці заслону В з можливими стратегіями В1, В2, В3; без сідлової точки; з платіжною матрицею для гравця А з елементами матриці – ймовірність прориву.

Модель застосовує принцип мінімаксу, суть якого у тому, що злочинці мають обрати таку стратегію, за якою вони гарантовано отримують максимальний виграш, тобто максимальне математичне сподівання, а командир заслону – таку стратегію, за якою виграш злочинців буде мінімальним.

В результаті були визначені оптимальні змішані стратегії гравця А та гравця В, які виявилися досить не очикуваними, проте розрахунок оптимального гарантованого виграшу підтвердив отриманий результат.

Даний приклад свідчить про те, що такий попередній прорахунок допоможе запобігти зайвих втрат та зберегти ресурси, а теорія ігор є потужним інструментом для аналізу і планування військових завдань і може бути включена до програми підготовки офіцерів Національної гвардії України.

УДК 677.071.2

Смоляк Я.О., курсант 513А навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України;

Алфімова Л.Д., кандидат хімічних наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ХІМІЧНІ ВОЛОКНА: ДОБУВАННЯ, ВЛАСТИВОСТІ, ЗАСТОСУВАННЯ

Людство тривалий час використовує волокнисті матеріали для виготовлення різних виробів як домашнього, так і виробничого вжитку. Одні з них мають рослинне походження та складаються, наприклад, льону, бавовни, інші – тваринного, їх основою є білки (вовна, шовк).

За умови збільшення потреб населення в тканинах, а також розвитку техніки з використанням цих матеріалів стала гостро відчуватись нестача інших волокон. в залежності від потреб замовника хіміки пропонують той вид сполук, який у відповідній ситуації за своїми властивостями найбільш підходить для виготовлення тих чи інших волокнистих матеріалів.

Дана робота присвячена знайомству слухачів та здобувачів вищої освіти з сучасними відомостями про види тканин, їх добування, властивості та застосування.

В сучасних виробництвах найчастіше використовуються хімічні волокна, що створені штучним часом за допомогою фізичних і хімічних процесів. В залежності від виду сировини, з якої виготовляються волокна, вони бувають штучними та синтетичними. Волокна, котрі одержують переробкою природних полімерних матеріалів, називають штучними, а синтетичні виготовляють із синтетичних (отриманих хімічним шляхом) високомолекулярних сполук. До першої групи волокон відносяться віскозні, мідно-амоніачні, ацетатні та триацетатні волокна. До другої групи належать капрон, лавсан, нітрон, хлорин, вінол та інші. До першої групи відносяться волокна, застосування яких в теперішний час не значне в зв’язку з подорожанням сировини. Оскільки перевагу в застосування отримали синтетичні волокна, в даній роботі розглядається їх добування, властивості та застосування.

В процесі виробництва синтетичних волокон виділяють наступні стадії: добування вихідної сполуки, перетворення її в прядильний розчин, прядіння або формування ниток, оздоблюванні операцій для надання волокнам необхідних властивостей.

Утворення волокон здійснюється на можливості хімічних сполук переходити за допомогою розплавлення або розчинення в прядильний розчин. Потім його піддають різним операціям, мета яких очищення майбутніх волокон від домішок і надання їм потрібних властивостей. Формують волокна на прядильних машинах, де розчин або розплав подається до фільєрів – спеціальних пристосувань у формі ковпачків або пластинок з нержавіючих хімічно стійких металів. Фільєри мають круглі або багатогранні отвори діаметром 0,0045-1,0 мм. Кількість отворів для елементарних ниток може бути від 6 до 120. Струмок прядильного розчину з фільєри попадає до осаджувальної ванни, з якої нитки, що утворюються, подаються на прийомні витяжні механізми ще в пластичному стані. Сухий спосіб прядіння відрізняється від мокрого тим, що прядильний розчин з фільєри попадає до термокамери, де нитки затвердівають внаслідок випаровування розчинника.

Заключним етапом процесу виробництва волокна є видалення домішок з його поверхні, відбілювання, зняття електронапруги.

Завдяки високим фізико-хімічним властивостям і хімічній стійкості синтетичні волокна отримали широке промислове застосування. Їх отримують синтезом з кам'яного вугілля, нафти, природного газу.

Найпоширенішими синтетичними волокнами є: капрон, лавсан, нітрон, хлорин, вінол та інші.

Сировиною для виготовлення капрону є розплав капролактаму. Це волокно дуже міцне, стійке до дії кислот але нестійке до високих температур. За зовнішнім виглядом капрон нагадує шовк, а за міцністю значно перевершує його. Застосовується це волокно для виготовлення кордних ниток, канатів, сіток, трикотажних виробів.

Лавсан – поліестерне волокно виготовляється за допомогою реакції етерифікації терефталевої кислоти з етиленгліколом. Лавсан – термо-, світло- та атмосферностійкий до дії кислот та лугів. Інтервал робочих температур для лавсану від -70 до +175 градусів Цельсію. За зовнішнім виглядом лавсан схожий на шерсть, його додають до неї для стрічок, ременів, тканин, які йдуть для виготовлення чоловічого одягу.

Сировиною для виготовлення хлорину є хлорований полівінілхлорид, який утворюється в свою чергу при взаємодії ацетилену з HCl.

Волокно з хлорину не поглинає вологу, має високу хімічну стійкість, міцність і гарні діелектричні властивості, але низькі тепло- та світлостійкість. Цей матеріал використовується для виготовлення фільтрувальних тканин, з нього виготовляють так звану «медичну» білизну. Остання є діелектриком, і під

час тертя об шкіру викликає утворення електростатичних зарядів, ця властивість служить для покращення стану хворих на ревматизм та інші захворювання.

Вихідною речовиною для виготовлення нітрону є акрилонітрил. Добування нітрону схоже на отримання хлорину, різниця полягає в замісниках-відгалуженнях. Нітрон – надзвичайне термостійке, стійке до дії світла та атмосферних впливів, міцне, еластичне, пружне волокно, однак руйнується під дією лугів. Воно знаходить широке застосування для виготовлення дешевого та красивого штучного хутра, котре не боїться молі та атмосферних впливів, вовняного трикотажу та інших тканин.

Сировиною для добування вінолу є полівініловий спирт, який за будовою принципово схожий на представлені вище хлористий вініл та акрилонітрил. Вінол міцне волокно стійке до дії бактерій, мікроорганізмів, які викликають гниття. Воно мало набухає у воді, не гігроскопічне, використовується для виготовлення спеціального та спортивного одягу, білизни.

Таким чином, хімічні волокна, котрі знаходять широке застосування в техніці та побуті, – це волокна, створені штучним шляхом за допомогою фізичних та хімічних процесів.

УДК 510.2

Fedorchuk I.I., cadet of the 513th group of the Faculty of Logistics of the National Academy of the National Guard of Ukraine (Kharkiv), a soldier;

Prytuliuk R.M., cadet of the 233rd group of the Command and Staff Faculty of the National Academy of the National Guard of Ukraine (Kharkiv), soldier;

Dushkin V.D., Associate Professor of the Department of Fundamental Disciplines of the National Academy of the National Guard of Ukraine, Candidate of Physical and Mathematical Sciences, Associate Professor (Kharkiv)

ELECTRONICS OF FRACTAL ANTENNAS

Since the creation of the first fractal antenna by N. Cohen in 1995, the field of practical application of these antennas has been increasing every year. This is due to the unique properties of this class of antennas. The first unique property is the much smaller size of this class of antennas compared to similar antennas of other classes. The second property is the ability to operate with a single antenna at a large number of frequencies (multimode property) in a wide frequency range (broadband property). Thanks to these properties, a single fractal antenna can be used instead of many different antennas. This is what made it possible to use fractal antennas for mobile

communications. The Fractus campaign in Barcelona, created by Carles Puente Balirda, was the first to do so in 1999. He used antennas based on the Sierpinski triangle. Multiband fractal antennas based on the Sierpinski carpet, which are small in size and have an area of less than 12 square centimetres, have also become widespread in mobile radiotelephones.

Later, these antennas were widely used in various fields, including wireless networks (Bluetooth, Wi-Fi, WiMAX, ZigBee), mobile communications (CDMA, GSM, DECT), mobile television (DVB-H and ISDB-H), and satellite positioning, geolocation, and radio frequency identification systems.

Due to their unique electrodynamic characteristics, fractal antennas are widely used in military applications. Fractal antennas, due to their unique characteristics, are widely used for electronic cloaking of objects. For example, studies conducted in 2009 proved that when fractal structures are used to cloak objects, microwave scattering occurs as if the object was not there at all.

The military of many countries use fractal antennas for electronic warfare and radio reconnaissance. A wide range of antennas for the military sector is manufactured by Fractal Antenna Systems, a company founded by N. Cohen. An example of a product manufactured by this company is the UGS antenna. According to the information provided on the website of this company, this antenna combines extremely broadband performance and gain. These properties make it extremely useful for electronic warfare and reconnaissance applications. This antenna is packaged or embedded in a 2.5-inch diameter fairing, minimising visual and RF detection. The information presented on the Fractal Antenna Systems website emphasises that due to their extremely wide frequency range, fractal antennas are uniquely suited for compatibility between legacy and new radio architectures. One example is Fractal's MHA, a wideband collinear antenna with excellent gain and omnidirectional UHF and microwave patterns that is only 42 inches long. Fractal Antenna Systems also offers a flexible, transparent broadband antenna for use on vehicle and building windows, which the company says provides unprecedented opportunities for covert operations. Due to their compact size, fractal antennas are widely used to control unmanned aerial vehicles.

A report published in 2022 by the Defence Systems Information and Analysis Centre (DSIAC) states that fractal radars have been around for 20 years and their use is only gaining momentum as US adversaries show signs of using this technology. It also considers the possibility of using fractal antennas in mobile object search and localisation systems, and detecting unauthorised radio sources in the fight against terrorists.

УДК 504

Хархаров Д.Е., курсант 242 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Данченко Ю.М., доктор технічних наук, професор кафедри фундаментальних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ВІЙСЬКОВИХ БЕСПІЛОТНИКІВ

Робота присвячена теоретичному та експериментальному дослідженню питання щодо підвищення екологічної безпеки використання безпілотників (БПЛА). Об'єктом дослідження є БПЛА військового призначення, предметом дослідження – підвищення еколого-економічної безпеки БПЛА при використанні у військових операціях.

Безпілотні літальні апарати (БПЛА), також відомі як дрони або UAV (Unmanned Aerial Vehicles), є авіаційними апаратами, які можуть здійснювати польоти без людей на борту, керуються дистанційно або автономно завдяки передовому програмному забезпеченню та сучасним технологіям навігації. БПЛА використовуються в різних галузях діяльності. У військовій сфері БПЛА відіграють важливу роль в розвідувальній, спостережній, розвідувально-ударній та інших військових операціях. Переваги БПЛА полягають в здатності до дії на значних відстанях, відсутності ризику для екіпажу, низьких виробничих та експлуатаційних витрат та гнучкості застосування. Однак, використання БПЛА в військовій діяльності включає ряд ризиків та викликів, які варто проаналізувати та врахувати при плануванні та проведенні військових операцій. Це актуально через швидкий розвиток та широке використання БПЛА.

Щодо впливу на навколишнє середовище, використання БПЛА в військових цілях породжує певні проблеми. По-перше, виробництво БПЛА вимагає використання великої кількості ресурсів, зокрема, рідкісних металів та композитних матеріалів, що часто добуваються шляхом хімічного синтезу з використанням екологічно небезпечних технологій або в екологічно вразливих регіонах. По-друге, експлуатація БПЛА може мати вплив на довкілля через викиди CO_2 та інших парникових газів, особливо, якщо вони працюють на традиційному паливі. Нарешті, військове використання БПЛА, таке як бомбардування, може мати серйозні наслідки для місцевого довкілля та екосистем, включаючи забруднення ґрунту, води і повітря, руйнування природних середовищ та втрату біорізноманіття.

Після декількох десятиліть інтенсивного використання БПЛА в військових цілях, ми нарешті починаємо розуміти повний обсяг їх екологічного впливу. Однак, необхідно провести більше досліджень, щоб розробити стратегії зменшення негативного впливу, враховуючи, що БПЛА все більше використовуються не тільки в військових, але й в мирних цілях. Наступний розділ цього дослідження присвячений конкретним методам і технологіям, які можуть бути використані для зменшення негативного екологічного впливу БПЛА.

Щодо зменшення негативного впливу БПЛА на навколишнє середовище, існує кілька можливих напрямів дій:

- перший напрямок – розвиток та впровадження екологічно більш ефективних технологій виробництва БПЛА, включаючи використання альтернативних матеріалів та відновлюваних джерел енергії;
- другий напрямок – це перехід від використання традиційного палива до альтернативних джерел енергії, таких як електрична або сонячна енергія, водень як паливо тощо;
- третій напрямок – це розробка та впровадження стратегій мінімізації впливу військових операцій з використанням БПЛА на довкілля, включаючи застосування тактик, які зменшують необхідність бомбардувань, та використання прецизійних збройних систем для зниження колатеральних збитків.

Що стосується першого напрямку, то існують уже вивчені технології, які можуть зменшити вплив виробництва БПЛА на довкілля. Наприклад, використання вторинної сировини в процесі виробництва, такої як перероблений пластик або метал, може зменшити витрати на природні ресурси та знизити кількість відходів. Крім того, використання відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна або вітрова енергія, у процесі виробництва може знизити викиди парникових газів.

Щодо другого напрямку, то перехід до використання альтернативних джерел енергії в БПЛА, таких як електричні чи сонячні батареї або паливні елементи на водні, може суттєво знизити викиди парникових газів під час їх експлуатації. Вже існують прототипи електричних БПЛА, але їхня потужність та час польоту зараз є обмеженими. Однак, із швидким розвитком технологій акумуляторів та паливних елементів, ми можемо очікувати значного покращення їхніх характеристик у найближчому майбутньому. Крім того, використання водню як палива для БПЛА може бути багатообіцяльним рішенням, оскільки він виробляє енергію шляхом реакції кисню з водою, не викликаючи при цьому викидів парникових газів.

Щодо третього напрямку, то впровадження стратегій мінімізації впливу військових операцій на довкілля може включати розробку нових тактик та

процедур, які зменшують необхідність бомбардувань або інших форм агресивних дій. Це може означати, наприклад, використання БПЛА для ведення розвідки та збору інформації замість використання як збройних платформ. Крім того, може бути ефективним використання БПЛА з прецизійним озброєнням для зменшення колатеральних збитків, включаючи шкоду, завдану довкіллю.

Загалом, необхідні більш глибокі дослідження з метою зрозуміти, як можна оптимізувати використання БПЛА з метою мінімізації їх негативного впливу на довкілля, водночас не втрачаючи військової ефективності.

СЕКЦІЯ № 4
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОГО, ПРАВОВОГО ТА МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ (БОЙОВОЇ) ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Керівник секції – доктор юридичних наук, професор кафедри правових дисциплін, полковник Пузирьов М.С.;

Секретар секції – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових дисциплін службовець Островерх А.М.

ПІДСЕКЦІЯ 4.1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Керівник підсекції – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій службовець Дорошина Л.Ф.;

Секретар підсекції – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових дисциплін службовець Островерх А.М.

UDC 811.112.2

Akatova M., student of the group 151 of the Faculty of Humanities, National Academy of the National Guard of Ukraine;

Monastyrova L., Associate Professor of the Department of Philology, Translation and Strategic Communications, National Academy of the National Guard of Ukraine

COMMUNICATIVE STRATEGY OF PERSUASION IN JUDICIAL DISCOURSE IN THE ASPECT OF ENGLISH-UKRAINIAN TRANSLATION

In the world of rapid development of market relations, the discovery of new inventions and the latest technologies, and the intensification of competition, humanity faces the concept of «persuasion» every day. Persuasion is a fairly common technique for achieving goals. But most often we encounter persuasion and communication phenomena in professional speeches of lawyers in the courtroom, and sometimes a person's life depends on the quality of such a speech. We can see this especially clearly

in the courtroom speeches of US lawyers, whose goal is to persuade not only the chief judge but also the jury.

The problems of linguistic communication in court discourse have been widely covered in many scholarly works, but the issues related to the reproduction of communicative tactics and strategies of dispute in terms of English-Ukrainian translation are still insufficiently developed, which proves the *relevance* of work.

The *purpose* of the research is to substantiate the theoretical foundations of the study of the communicative strategy of persuasion in court discourse in the aspect of English-Ukrainian translation.

The notion of communicative strategy is one of the central concepts in the analysis of any type of speech, that strategy is the main component of the sender and receiver of intentions, causing interactive functions of the communication situation.

The use of communication strategies of persuasion in court discourse is very important, because their correct use can change the situation radically. In court, persuasive strategies and tactics are expressed in the oral form of implementation. Within the framework of communicative linguistics, speech strategies are understood as a set of procedures over the world models of the participants in a communication situation. According to linguists, the ultimate goal of any speech strategy is to correct the addressee's world model.

Communicative influence in linguistics is described in terms of «communicative strategy and tactics». These two components form the basis of judicial discourse, as they are used by the lawyer to justify the defendant, and by the prosecutor to prove the guilt. The strategy defines the main goal of the defense counsel’s activities. Defense tactics are a set of goals at certain stages of defense.

In general, the success of the implementation of persuasion strategies and tactics largely depends on their verbal explication. It is the verbal expression of lawyers during a trial that ensures the quality of its consideration and can sometimes save lives.

The use of persuasive communication strategies in court discourse is very important, as their proper use can make a difference. In court, persuasive strategies and tactics are expressed in orally. Also, argumentation in court is influenced by psychological, social, moral, ethical and other factors that are subjective in nature and determine the selection of linguistic means of argumentation by the argumentator.

УДК 811.111’42

Байбик Ю.Р., студентка 151 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Ткач П.Б., кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ПОЛІСЕМІЯ ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ МОВНОЇ ГРИ

Сьогодні простежуємо гостре зацікавлення проблемою породження, моделювання мовної гри й ігрового стилю, ігрового дискурсу, проте як специфічне лінгвістичне явище мовна гра досі залишається поза увагою лінгвістики, зокрема у випадках, коли відіграє принципову, сюжетнотворчу роль, як-от у трилогії Робін Хобб, де мовна гра в устах одного з персонажів є способом творення сюжетних колізій. Усе це визначає актуальність дослідження.

Мета – виявити лінгвопрагматичні особливості нестандартної сполучуваності в художньому тексті та специфіка її відтворення в перекладі.

Матеріалом дослідження слугували романи Robin Hobb циклу The Farseer Trilogy.

Мовну гру трактують як загальне поняття, що слугує для привертання уваги до значення через форму, для загострення сприйняття семантичних особливостей одиниць, які обігруються; для створення зображально-виражального ефекту, коли рівень змісту зіставлюваних одиниць лишається неохопленим або вгадується лише як певні невиразні асоціації з чим-небудь.

Найчастіше мовна гра будується на багатозначності, омонімії, антонімії, на близькості коренів та частин слів (паронімії), на хибній етимології. Розглянемо полісемічні конструкції, використані в трилогії Робін Хобб для створення мовної гри. Багатозначність (полісемія) – це функціонування слова в кількох різних значеннях, обов’язково пов’язаних між собою певними відношеннями, лініями семантичного розвитку. У багатозначному слові форматив залишається незмінним, а денотат змінюється. Наприклад:

*«Twere one played well at Buckkeep these days. Answer me this one, if you can. **How does one call a thing** when one does not know **how to call it**?»*

«I have never been any good at this game, Fool.»

«Nor any other of your bloodline, from what I have heard. So answer this. What has wings in Shrewd's scroll, a tongue of flame in Verity's book, silver eyes in the Relltown Vellums, and gold-scaled skin in your room?»

«That's a riddle?»

He looked at me pityingly. «No. A riddle is what I just asked you. That's an Elderling. And the first riddle was, ***how do you summon one****?»*

Слово «***call»*** у реченні «*How does one* ***call*** *a thing when one does not know how to* ***call*** *it?»* є багатозначним: 1) to say something in a loud voice, especially in order to attract someone's attention, or (of animals) to make a loud, high sound, especially to another animal; to give someone or something a name, or to know or address someone by a particular name. Мовна гра полягає в тому, що в першому випадку «***call»*** означає – кликати, а в другому – називати, але розгадка стає зрозумілою тільки після того, як мовець говорить наступну фразу, де за допомогою синоніма – слова «***summon»***, що означає – викликати, звати, кликати, показує, в чому був сенс загадки. Таким чином, завдяки полісемії мовець навмисне заплутує свого співрозмовника.

Ще один приклад полісемії можна спостерігати в уривку:

I walked to the door, set my hand to the latch. «We must leave now, ***Fool****. I am already late.» I kept my voice steady. His sneer at Verity had cut me as deeply as if aimed at me.*

«Do not be the Fool, Fitz. That is my role. *Think. A man can serve only one master. No matter what your lips may say, Verity is your king. I fault you not for that. Do you fault me that Shrewd is mine?»*

Слово «***Fool»*** має такі значення – телепень, дурень, йолоп, тощо. Але в цьому уривку ***«the Fool»*** – це ім'я одного з героїв твору, який був при королівському дворі блазнем, отже, і перекласти ми можемо у цьому випадку ***«the Fool»*** як Блазень. У фразі «***Do not be the Fool, Fitz. That is my role.»*** Блазень використовує мовну гру і слово «***Fool»*** стає полісемічним, тому що не зрозуміло, що насправді має на увазі Блазень – його ім'я чи характеристику.

Ще один схожий приклад полісемії можна спостерігати в уривку:

He was as silent as if I had struck him. «That's another thing I don't know,» he said at last. He rose to go.

«Fool*,» I began.*

«Yes. I am ***that****,» he said, and left.*

Як зазначено вище, «***Fool»*** перекладається як телепень, дурень, йолоп тощо або як блазень (згідно з контекстом). Слово «***that»*** – те або це. Головний герой твору Фітц звертається до Блазня говорячи йому «***Fool***», але через те що Блазень відповідає «Так, я такий», можна подумати, що Фітц говорить «дурень» замість «блазень». Не зрозуміло, що Фітц має на увазі. Полісемія відбувається тут завдяки мовній грі, яку створює Блазень.

Отже, одним із продуктивних способів реалізації мовної гри в трилогії Робін Хобб є багатозначність (полісемія). Вона дозволяє створити ореол загадковості для слів персонажа, який за сюжетом позиціонує себе як пророк.

УДК 145.4/45

Бунчук В.В., здобувач вищої освіти, І курсу ОС «Бакалавр» Навчально-наукового інституту № 3, Національна академія внутрішніх справ;

Бортун К.О., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики, Національна академія внутрішніх справ

МОВНИЙ ЗАСТОСУНОК «ЙОЙ» ЯК ВАЖЛИВИЙ ВЕКТОР ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ З МОВАМИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

У сучасних умовах зростає роль української мови як фактора, що об’єднує українське суспільство. Це робить вивчення української мови особливо актуальним для учнів з етнічних меншин, які навчаються в закладах освіти з мовами національних меншин. Варто наголосити, що стрімкий розвиток мобільних технологій охопив майже усі сфери, у яких людина здійснює свою діяльність: соціальну, економіко-політичну, культурну, освітню, наукову тощо.

Адже сьогодні освітні на наукові виміри є надважливими інструментами суспільної трансформації. Мобільні застосунки допомагають сучасним українцям бути активними споживачами комунікативних тенденцій. Онлайн-застосунок допомагаю учням здобувати однин із найкращих комунікативних підходів вивчення мову, зокрема крізь призму життєвих ситуацій і практикоорієнтованих кейсів.

Нами з’ясовано, що мобільний додаток «ЙОЙ» має потужний потенціал для вивчення української мови учнями з національних меншин:

1. Застосунок «ЙОЙ» містить інноваційний підхід до вивчення української мови, спрямований на залучення учнів з етнічних меншин шляхом використання цікавих ігрових елементів.

2. Використання мовного застосунку «ЙОЙ» сприяє активізації мовної діяльності учнів з етнічних меншин, роблячи навчання української мови більш захопливим та ефективним.

3. Ігровий характер застосунку «ЙОЙ» дозволяє зменшити мовні бар'єри та побудувати дружні стосунки між учнями з різних етнічних груп, сприяючи культурному розмаїттю та взаєморозумінню.

4. Результати досліджень підтверджують ефективність цього додатка «ЙОЙ» як засобу підвищення лінгвістичної компетенції учнів з етнічних меншин, що демонструється поліпшенням їхнього володіння українською мовою та збільшенням мовної впевненості.

5. Враховуючи різноманіття мовних рівнів учнів з етнічних меншин, він може бути адаптований та індивідуалізований для освітніх потреб кожного учня,

сприяючи оптимальному навчанню та розвитку необхідних комінікативних навичок.

Отже, мобільний застосунок «ЙОЙ» може стати ефективним інструментом для вивчення української мови учнями з етнічних меншин. Його використання в навчальному процесі може допомогти покращити мовні навички, мотивацію та інтеграцію дітей з етнічних меншин в українське суспільство.

УДК 811.112.2

Войтенко А.К., студентка 151 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Монастирьова Л.В., доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ОКАЗІОНАЛІЗМИ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

У зв'язку з постійним розвитком суспільства, змінами в комунікаційних і соціокультурних процесах, а також із появою нових технологій виникають нові слова, вирази й конструкції, які відображають актуальні потреби й реалії нашого часу. Оказіоналізми є ключовим елементом у цьому процесі, оскільки вони виникають і зникають у результаті конкретних подій, ситуацій чи обставин, що впливають на мовленнєву практику суспільства. Усе це й зумовлює *актуальність* нашого дослідження.

Оказіоналізми – це експресивно забарвлені слова, що утворені на основі вже існуючих у мові слів або словосполучень, часто з порушенням мовних норм, також часто називаються авторськими неологізмами. Їхнє дослідження має велике значення для розуміння механізмів мовленнєвої діяльності й аналізу динаміки мовного вживання в різних контекстах. Вивчення цього явища дозволяє виявляти тенденції у формуванні лексичного складу мови, аналізувати вплив соціокультурних й історичних факторів на мовленнєву практику, а також розглядати механізми творення та поширення нових слів і виразів.

Оказіоналізми також є об'єктом інтересу для практичних застосувань, таких як лексикографія, перекладознавство й мовна політика. Розуміння їхньої природи й функціонування в мовленні допомагає створювати більш точні й адаптовані словники, розробляти ефективні методи перекладу й аналізувати особливості мовної поведінки в різних контекстах.

Мета дослідження – провести систематичний аналіз оказіоналізмів як об'єкта лінгвістичного дослідження задля виявлення їхньої ролі в мовленнєвій практиці, вивчення механізмів їхнього виникнення та поширення, а також

встановлення взаємозв'язку між оказіоналізмами й соціокультурним контекстом. Крім того, метою є виявлення можливих практичних застосувань результатів дослідження в лексикографії, перекладознавстві й інших сферах мовознавства.

Однією з ключових проблем у лінгвістичному дослідженні є точне визначення та класифікація оказіоналізмів у мовленні. Ця проблема виникає через тимчасовість і контекстуальність оказіоналізмів, що ускладнює їхнє виявлення та аналіз. Оказіоналізми можуть виникати внаслідок подій, які тимчасово впливають на мовленнєву практику, і їхні межі можуть бути нечіткими. Наприклад, українське слово «рашист» стало активно використовуватися після початку повномасштабного вторгнення Росії в Україну, але його вживання може зменшитися після закінчення війни.

Не менш важливими є механізми формування оказіоналізмів. Дослідження процесів, які призводять до виникнення, поширення та зникнення оказіоналізмів, є важливою складовою лінгвістичного аналізу. Розуміння цих механізмів дозволяє краще усвідомити роль оказіоналізмів у мовленні та їхній вплив на мовну систему. Одним із механізмів формування оказіоналізмів є розвиток технологій і комунікацій. Наприклад, український оказіоналізм «блогоманія» з'явився внаслідок розвитку інтернет-комунікації та соціальних мереж.

Також необхідно зазначити вплив соціокультурного контексту. Вивчення взаємозв'язку між оказіоналізмами й соціокультурними чинниками розкриває їхню роль у відтворенні й трансформації мовленнєвої практики. Соціокультурний контекст впливає на формування та поширення оказіоналізмів у мовленні. У період політичних подій часто виникають нові слова або інші мовні конструкції, які відображають нові реалії та потреби суспільства. Під час революції чи конфліктів можуть з'являтися нові терміни, які стають характерними для цього періоду. Наприклад, оказіоналізм «майдануті» з'явився внаслідок Майдану.

Дослідження оказіоналізмів є важливим напрямом у лінгвістиці, оскільки вони відображають динаміку мовленнєвого процесу й взаємодію мови з соціокультурним середовищем. Розуміння механізмів виникнення та функціонування оказіоналізмів дозволяє краще усвідомити природу мови та її еволюцію. Результати дослідження можуть бути корисними для різноманітних сфер мовознавства, а також для практичних застосувань, спрямованих на вдосконалення мовних ресурсів і комунікаційних стратегій.

УДК 81’25:811.111

Дзюба В.С., курсант 111 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Лисичкіна І.О., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

СУЧАСНА ВІЙСЬКОВА ПРОМОВА В АСПЕКТІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

Переклад військових текстів з англійської мови українською та навпаки стає дедалі більш актуальним завданням у зв’язку з геополітичною ситуацією та активною співпрацею України з іншими країнами у сфері оборони. Сучасна військова промова є складним та динамічним пластом мови, що постійно розвивається та зазнає змін. Вона відрізняється від загальновживаної мови специфічною термінологією, фразеологією та стилістикою.

Мета нашого дослідження полягає в окресленні дискурсивних особливостей сучасної військової промови в аспекті англо-українського перекладу.

Військовий дискурс, до якого належать промови військових командирів, характеризується значним потенціалом для формування позитивного іміджу військових організацій та їхніх керівників.

З’ясовано, що ефективна військова промова відзначається ретельним підбором мовленневих та мовних засобів. Основними іміджеформувальними мовними засобами визначено лексико-семантичні одиниці вербалізації базових концептів військової діяльності на кшталт «честь, мужність, закон», вербалізовані етикетними формулами комунікативні стратегії ввічливості, прозорості діяльності, співробітництва тощо. Військова культура може відрізнятися в різних країнах, тому деякі вирази або метафори, що використовуються в англійському тексті, можуть бути незрозумілими або неприйнятними для українського аудиторії. Перекладач повинен знати ці культурні відмінності і вибирати відповідні аналоги в українській мові. Військова промова може бути офіційною, діловою, наказовою, а також емоційною та експресивною. Військові промови часто містять емоційні елементи, такі як піднесеність, патріотизм, а також виклик до дії або мобілізації. Перекладач повинен зберегти ці емоції в перекладі, щоб передати сутність оригіналу. Військовій промові властиве використання термінів, що стосуються зброї, військової техніки, тактики, стратегії, видів військ тощо. Ці терміни можуть мати складну структуру та не завжди мати прямі відповідники в українській мові.

Труднощі перекладу військової промови пов'язані із термінологічною точністю, культурною адаптацією та стилістичною відповідністю. Перекладач має знати значення військових термінів обох мов та правильно їх перекладати. Неточний переклад може призвести до фатальних наслідків. Військова промова може містити культурні та історичні аспекти, які не завжди зрозумілі носіям української мови. Перекладач має вміти адаптувати текст перекладу до цільової аудиторії. Перекладач має вміти передати стиль та тон оригіналу, а також врахувати особливості жанру тексту.

Ефективними перекладацькими стратегіями вважаємо попередню роботу з текстом військової промови та використання словників та глосаріїв. У складних випадках рекомендується консультуватися з військовими фахівцями, щоб отримати точний переклад термінів та фраз. Для кращого розуміння контексту рекомендується читати додаткові джерела з військової тематики.

Таким чином, переклад військової промови є відповідальною та складною роботою, що потребує спеціальних знань та навичок. Перекладач має бути компетентним у військовій термінології, знати особливості військової промови та вміти адаптувати текст перекладу до цільової аудиторії.

УДК81'373.7

Карпенко В.О., курсант 133 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Богданова О.В., старший викладач кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «ГНІВ»

На основі дослідження емоцій у сучасній лінгвістиці виявлено, що серед емоцій, які найчастіше вживаються в англійській мові, виділяється концепт «гнів». Явище «гніву» як концепту в сучасному англійському мовознавстві досліджується з різних точок зору, зокрема, із точки зору когнітивної лінгвістики, психолінгвістики, прагматики й лінгвокультурології.

Вивчення лінгвокультурного концепту «гнів» показало, що в англомовних країнах існує безліч культурних і соціальних чинників, які впливають на сприйняття та вираження емоції гніву. Наприклад, у британській культурі зазвичай дуже поважають терпіння та самовладання, тому виявлення гніву може бути сприйнято негативно. У той же час, в американській культурі виразність і прямота можуть бути оцінені позитивно, тому виявлення гніву може бути більш прийнятним.

Когнітивна структура концепту «гнів» в англійській мові передбачає використання відповідної лексики й виразів. Серед них можна виділити такі слова, як *anger*, *fury*, *rage*, *wrath*, *resentment*, *irate*, *infuriated* тощо. Крім того, вираження гніву може залежати від контексту й ситуації, у якій воно виникло.

Лексичні засоби вираження концепту «гнів» в англійській мові досить багаті й мають різні варіанти вираження, які відображають культурні й історичні особливості. Дослідження цього концепту в сучасному англійському мовознавстві є важливим для розуміння мови й культури англомовних країн.

Варто також звернути увагу на роль соціокультурного контексту у вживанні лексичних засобів вираження концепту «гнів». Наприклад, відомо, що в деяких культурах, зокрема японській чи китайській, виявлення емоцій, особливо негативних, уважається нешанобливим і може бути засуджене. Тому в цих культурах можуть уживатись більш пом'якшені висловлювання для вираження гніву. У свою чергу, у деяких культурах, особливо західних, простір для вираження емоцій, зокрема гніву, є більш широким, тому можуть уживатись більш експресивні висловлювання. У британській культурі виражати гнів, як правило, не культурно й не етично. Традиційно, британці навчаються підтримувати спокійний тон у будь-яких обставинах і уникати конфліктів. Це проявляється не тільки в мовленні, але й у поведінці.

У британському мовленні можна виділити вживання евфемізмів, або замінників слова *гнів*. Наприклад, замість *angry* (*гнівний*) можна вжити *cross* (*роздратований*), *upset* (*засмучений*), *annoyed* (*розлючений*), *irritated* (*дратівливий*) тощо. Ці слова є менш прямими й агресивними, що сприяє підтриманню спокійного тону в мовленні.

Також у британській культурі поширений етикет, який полягає в тому, що перед тим як висловити гнів, необхідно дотримуватися формальних правил поведінки, включаючи звернення до іншої людини за ім'ям, вибачення за можливе обурення, пояснення причин гніву тощо.

Звичайно, такі підходи до вираження гніву можуть відрізнятися залежно від соціального статусу, регіону й індивідуальних рис людини. Також в останні роки можна спостерігати зміну в підходах до вираження емоцій у британській культурі, коли люди стають більш відкритими у вираженні своїх почуттів, у тому числі й гніву.

Підсумовуючи все вищезазначене, можна заявити, що мета та завдання цієї роботи досягнуті.

УДК 159.9.019:377.35

Кравчук А.Р., курсант 112 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Конаржевська В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

КОМУНІКАЦІЯ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА НГУ З ОСОБАМИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

Мовна поведінка майбутнього офіцера НГУ зумовлюється обраними ним комунікативними тактиками як основним підходом до реалізації комунікативного наміру з особами антисуспільної поведінки, що ґрунтується на принципах, визначених внутрішньою та зовнішньою структурою повідомлення, для забезпечення досягнення цілей. Зазначене формулює актуальність обраної теми.

Отож спілкування майбутнього офіцера НГУ має починатися з привітання, повідомлення мети і причини звернення, на прохання громадянина пред'явлення службового посвідчення, висловлення зауваження та вимог у спокійній коректній і переконливій формі, якщо потрібно, повторення та роз'яснення змісту сказаного, виявлення доброзичливості й поваги, надання необхідної допомоги. У процесі спілкування з громадянами курсанту важливо бути готовим до неадекватної поведінки з їх боку, у тому числі до прояву агресії та вчинення опору.

Неприпустимим у поведінці майбутнього офіцера НГУ є:

- будь-які висловлювання та дії дискримінаційного характеру (щодо статі, віку, раси, національності, мови, громадянства, соціального, майнового або сімейного стану, політичної чи релігійної належності);
- надмірний тон, грубість, некоректні зауваження, пред'явлення неправомірних, незаслужених звинувачень;
- погрози, образливі висловлювання або репліки;
- суперечки, дискусії та дії, що перешкоджають нормальному спілкуванню або провокують протиправну поведінку.

Не рекомендується майбутньому офіцеру НГУ сприймати на свій рахунок образливих зауважень, недоречних жартів, глузувань, висловлених на вулицях і в громадських місцях.

Соціальна девіáція, девіáнтна поведíнка (відхильна поведінка) (лат. *deviatio,* від лат. *devio – відхиляюсь*) – поведінка особистості, яка не відповідає загальному стандарту. У соціології описується дія або поведінка, яка порушує соціальні норми, у тому числі формально прийняті правила (тобто злочин), а також неформальні порушення соціальних норм. Вивчення, як

створюються ці норми, як вони змінюються з плином часу і як вони виконуються, входить до компетенції кримінологістів, психіатрів, психологів і соціологів, а також є невід`ємною частиною роботи офіцера НГУ.

Основна причина девіантної поведінки (алкоголізм, наркоманія тощо) породжує немотивовану, часто направлену на зовсім невинних, сторонніх людей, агресію та є причиною соціальної нерівності (жебрацький рівень життя більшої частини населення і, у першу чергу, молоді, розмежування суспільства на багатих і бідних, обмеження способів отримання високого заробітку тощо). Впливовими є також і соціально-культурні чинники: зниження морально-етичного рівня населення; поширення кримінальної субкультури; руйнування духовних цінностей; наростання неформальних об'єднань, у яких домінує культ сили; пропаганда в засобах масової інформації насильницьких і безвідповідальних стереотипів поведінки. Тому соціальні девіації реалізуються в кінцевому рахунку шляхом девіантного поводження, що є фактично сигналом про початок «формування» майбутнього злочинця.

Незважаючи на розбіжності, існуючі формулювання девіантної поведінки не взаємовиключають одне одного, а доповнюють і розширюють загальне уявлення про його суть. Тому узагальнено вищевикладене можна охарактеризувати як таке, що не відповідає офіційно встановленим або фактично існуючим у певному суспільстві (соціальній групі) нормам і очікуванням. Такі відхилення можуть виявлятися у формі дій або бездіяльності, а також у різних способах мотивації та наслідків. Також важливо розрізняти екстравертивну та інтровертивну поведінку, які відрізняються зверненням до зовнішнього середовища або внутрішнього самовизначення відповідно. Усвідомлення девіантності є складним і піддається різним тлумаченням від різних дослідників.

Розуміння вчинків людини девіантної поведінки дозволяє визначити методи психологічного впливу на неї. Серед таких варто назвати: зараження – психологічний вплив на особистість у процесі спілкування та взаємодії, який передає певні настрої; навіювання – процес впливу на психічну сферу людини на підставі необмеженої довіри до джерел інформації за відсутності зниження критичного аналізу такої; наслідування – орієнтація на певний приклад, взірець, дії, вчинки, жести, манери, копіювання рис характеру і стилю життя. На особливу увагу заслуговує метод переконання, тобто словесний вплив, побудований на системі логічних доведень. Процес переконання вимагає великих часових затрат і використання різноманітних елементів мистецтва.

Отже, вищевикладене дозволяє дійти висновку, що:

1) майбутні офіцери НГУ задіяні до несення служби з охорони громадського порядку в рамках навчальної практики, що зумовлює спілкування з особами девіантної поведінки;

2) поетапність комунікативних стратегій поведінки майбутнього офіцера НГУ під час спілкування з особами девіантної поведінки і злочинцями складається з: підготовки до комунікативних дій: збір інформації про ситуацію, яка виникла і її узагальнення, визначення мети переговорів і прийняття відповідних тактик і стратегій (прогнозування та планування) щодо ведення переговорів і виконавчого етапу.

УДК 81’25

Кравчук А.Р., курсант 112 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Ткач П.Б., кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НАЗВ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Розвідка присвячена проблемі дослідження способів перекладу назв українських підрозділів. В умовах повномасштабної війни в Україні, яка вже третій рік не сходить зі шпальт світових новинних видань, постала необхідність у адекватному відтворенні назв звитяжних українських підрозділів, щоб відтворити не лише їх бойову підготовку й військове спрямування, але й національну самобутність. Повсякчас з’являються нові назви підрозділів, які потребують вивчення або яким досі не було приділено достатньо уваги. Викладене свідчить про актуальність теми розвідки.

Мета дослідження – виявити основні принципи перекладу назв українських військових підрозділів.

Назви підрозділів, обмундирування, військових службовців і командирів науковці відносять до військових реалій.

Реалія – елемент культури, під яким розуміють сукупність матеріальних і духовних цінностей суспільства, що історично склалась на основі економічного базису.

Перекладознавці пропонують різні підходи до класифікації реалій і способів їх перекладу. Зокрема Р. Зорівчак виділяє такі способи перекладу реалій.

Транскрипція (транслітерація) – винайдення точного відповідника через запис звучання слів графемами мови перекладу.

Гіперонімічне перейменування – досить поширений вид перекладу реалій, пов'язаний із засадними поняттями лексичних трансформацій, категоризацією денотату, визнанням ізоморфізму частини й цілого. При заповненні лексичної лакуни способом гіперонімічного перейменування відбувається вилучення певної інформації, втрачається культурологічна й лінгвокраїнознавча атрибуція реалій – це, по суті, дереалізація реалій, оскільки часто конкретне поняття передається лексемою надзвичайно широкої, розпливчатої референції. При такому виді перекладу стилістична роль реалій незначна. Подекуди перекладач вдається до гіперонімічного перейменування лише тому, що йде найлегшим шляхом, йому не хочеться відшукувати наявних у фондах мови-сприймача відповідника.

Дескриптивна перифраза стимулюється позамовними чинниками, які обов'язково передають оцінку тому, що вони називають, і ніколи не бувають звичайними лексичними паралелями до існуючих назв. Це передача значення реалії описовим методом.

Комбінована реномінація – це транскрипція з описовою перифразою.

Калькування – це особливий вид запозичення, коли структурно-семантичні моделі мови оригіналу відтворюються поелементно матеріальними засобами мов перекладу. Автор теорії розрізняє повне калькування – буквальний переклад і часткове калькування, за якого частина реалії залишається в іншомовному варіанті.

Транспозиція на конотативному рівні – заміна оригінальної реалії реалією мови перекладу з іншим денотативним або конотативним значенням.

Метод уподібнення – відтворення семантико-стилістичних функцій реалії мови оригіналу аналогом мови перекладу.

Контекстуальне розтлумачення реалій – пояснення суті реалії в контексті.

Ситуативний відповідник – відтворення реалії відповідником, що поза контекстом, не має нічого спільного із семантикою реалії мови оригіналу.

Аналіз досліджуваного матеріалу показав, що найпродуктивнішими способами перекладу назв українських військових підрозділів є калькування й комбінована реномінація.

Калькування використано за умов, коли назви підрозділів не мають інших ознак реалії, окрім цифрових позначень, наприклад:

135-й окремий батальйон управління – 135th Separate Management Battalion.

199 навчальний центр Десантно-штурмових військ – 199 Training Center of Air Assault Troops.

Командування морської піхоти Військово-Морських Сил України – Command of the Marine Corps of the Naval Forces of Ukraine.

414-й окремий батальйон ударних безпілотних авіаційних систем – 414th Separate Battalion of Unmanned Strike Aircraft Systems.

38 окремий стрілецький батальйон – 38th Separate Rifle Battalion.

Комбінована реномінація досить ефективний, хоча й багатослівний, спосіб максимальної передачі семантики реалій, зв'язаний із лінійним розширенням тексту. Іноді у склад комбінованої реномінації входять транскрибоване слово й гіперонім. Так, у назвах українських військових підрозділів часто використовують імена видатних воєнних діячів або специфічні українські реалії, які потребують транскодування. Наприклад:

*50-й полк імені полковника **Семена Височана** – 50th Regiment named after Col. **Semen Vysochan**.*

Семен Височан – український військовий діяч, керівник селянського повстання, що розпочалося на Східній Галичині восени 1648 року під час підходу військ Богдана Хмельницького до Львова. Його ім'я передано способом транслітерації.

*93-тя окрема механізована бригада **Холодний Яр** – 93rd Separate Mechanized Brigade **Kholodnyi Yar***

Холодний яр – це лісовий масив, розташований на території сучасної Черкащини, у 1918 році на території лісозаповіднику діяли повстанські загони УНР. Назву відтворено способом транскрипції.

*12-та бригада спеціального призначення НГУ **Азов** – 12th Special Purpose Brigade of Ukrainian National Guard **Azov***

Азов – назва, яку обрали на честь Азовського моря, біля якого базується бригада. Назву відтворено способом транслітерації.

*3-й окремий мотопіхотний батальйон **Воля** – 3rd Separate Motorized Battalion **Volya***

Воля – це одне з визначних понять української самоідентифікації, те, за що бориться весь український народ.

*14 Штурмова Бригада НГУ **Червона Калина** – 14th Assault Brigade **Chervona Kalyna***

Червона калина – є символом рідної домівки, батьків, Батьківщини, загалом, усього рідного. Реалію відтворено способом транслітерації.

Отже, для популяризації українського питання та поширення правдивої інформації про перебіг російсько-української війни необхідно уважно ставитися до відтворення назв військових підрозділів і зокрема специфічних українських реалій, які часто використані в цих назвах.

УДК 81’42

Негода К.М., курсант 111 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Лисичкіна О.О., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ ЛЕКСИКИ НА ПОЗНАЧЕННЯ СУЧАСНОЇ ЗБРОЇ

Світ сьогодення стикається з війнами, проявами агресії, асиметричними загрозами. Це пояснює інтерес дослідників сучасності до визначення особливостей військового дискурсу й реалізації мілітаристських концептів в інших дискурсах. Саме специфіка перекладу лексики на позначення зброї є об’єктом нашого дослідження.

Класифікація зброї дуже різноманітна, від холодної до вогнепальної, від зброї летальної дії до зброї травматичної дії, від стрілецької до самохідної чи стаціонарної зброї.

Точність та адекватність перекладу того чи іншого типу чи підтипу зброї відіграє вирішальну роль для сприйняття та оцінки ситуації, яка склалася в країні й регіоні. У наш час світова спільнота дуже ретельно контролює нарощення тиску чи ескалацію напруження в усіх країнах світу, тому для перекладача правильно передати зміст ситуації, яка відіграє вирішальну роль.

Кожна країна має свої лексичні одиниці на позначення тієї чи іншої зброї, команд і наказів, службових одиниць і техніки, проте у якій ситуації та у якому контексті буде використано ту чи іншу лексичну одиницю, залежить адекватність перекладу.

Метою дослідження є встановлення особливостей відтворення лексичних одиниць на позначення сучасної зброї українською мовою.

Правильний переклад лексичних одиниць на позначення зброї залежить значною мірою від правильного перекладу термінів, тому що більшу частину військової лексики представляють військові й військово-технічні терміни, що несуть максимальне смислове навантаження.

Найпоширенішими способами перекладу військової термінології є: транслітерація та транскрипція, калькування, описовий переклад (експлікація), пряме включення, приблизний переклад, переклад за допомогою аналога (добір необхідного відповідника в мові перекладу одного з декількох можливих синонімів).

На підставі проведеного дослідження встановлено, що найпоширенішим способом перекладу військових термінів на позначення сучасної зброї

є транслітерація та транскрипція, наприклад: *javelin – джавелін, bayraktar – байрактар, drone – дрон*. Лексичні одиниці на позначення сучасної зброї, можуть мати декілька варіантів в українській мові, зокрема *HIMARS* передається як *ХІМАРС, ГІМАРС, ХАЙМАРС*. Зауважимо, що нові лексичні одиниці на позначення зброї можуть відтворюватися в українській мові за допомогою прийому прямого включення, використання оригінального написання терміна. Так, *Javelin, Bayraktar, HIMARS, ATACMS, NASAMS* вживаються в оригінальному написанні латиницею в українських текстах, зокрема в масмедіа.

Великий шар лексики на позначення сучасної зброї становлять абревіатури й скорочення, які відтворюються різноманітними засобами й прийомами, наприклад розшифрування абревіатури й надання українського відповідника й експлікації, *IFV (infantry fighting vehicle) – БМП (бойова машина піхоти); HIMARS (Hight Mobility Artillery Rocket System) – HIMARS (високомобільна артилерійська ракетна система), ATACMS (Army Tactical Missile System) – армійська тактична ракетна система.*

Калькування передбачає заміну складових частин терміна їхніми лексичними відповідниками в українській мові, причому зберігається внутрішня форма терміна, наприклад: *intercontinental ballistic missile (icbm) – міжконтинентальна балістична ракета (МБР); antisubmarine – протичовновий.*

У випадках, коли неможливо підібрати відповідник терміна на позначення сучасної зброї, використовується описовий переклад. Підставний переклад як вид описового перекладу вимагає пояснення (експлікації) і залежить від контексту.

Приблизний переклад передбачає змінену лексичну форму з тим самим значенням. У тих випадках, коли семантичне навантаження лексики на позначення сучасної зброї в англійській та українській мові розбіжні, застосовується приблизний переклад.

Лексика на позначення сучасної зброї широко вживається поза межами військового дискурсу, а отже подальше дослідження в обраному напрямі сприятиме кращому розумінню особливостей перекладу військової лексики й розвитку військової культури в умовах міжкультурної взаємодії.

УДК 355.23

Нікітін К.К., курсант 112 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Пантелєєва О.Я., старший викладач кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ІСТОРІЯ ВІЙСЬКОВО-МЕДІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФРАНЦІЇ

Військова комунікація, розподілена між оперативним компонентом на театрі бойових дій, інституційним компонентом у збройних силах і політичним компонентом в офісі міністра, виявилася оригінальним прикладом зв'язків із громадськістю. Керуючись етичними нормами й глибоким переконанням, комунікатори обрали практику, більше спрямовану на діалог із журналістами, ніж на досягнення результату. Чи сумісна вільна інформація в ЗМІ з такою військовою комунікацією, яка, як запевняють військові й цивільні фахівці, здійснюється на основі етики й поваги до демократичних цінностей?

Проблеми комунікації є щонайменше такими ж давніми, як і історія самої війни. Серед військових комунікацій однією з найбільш пам'ятних було написання Юлієм Цезарем «Галльської війни». Іншим історичним прикладом у Франції є знаменитий «Chanson de Roland», написаний майже через три століття після битви при Ронсевальє (778), на яку він посилається, звинувачуючи сарацинів у контексті хрестових походів. Коли мова заходить про публічні виступи, французькі збройні сили звикли називати «Великим Німим». Цей вираз походить із часів Третьої республіки, і спочатку означав не комунікацію інституції чи її ставлення до індивідуального самовираження, а втрату індивідуального самовираження та втрату громадянських прав призовниками й офіцерами.

Багато в чому нинішня модель збройних сил успадкована від тієї, яку розробив Наполеон Бонапарт. Багато назв і структур збереглися, хоча місії, організація та доктрини, очевидно, змінилися. Імператор уже тоді намагався контролювати те, що говорилося в пресі. Під час Першої світової війни Міністерство оборони надсилало своїх представників до редакцій різних газет із завданням здійснювати суворий контроль за публікаціями й за тим, щоб їхній зміст відповідав цілям державної пропаганди. Армія здійснювала цензуру над усіма засобами масової інформації. Листівки, які надсилалися для того, щоб солдати та їхні сім'ї могли підтримувати зв'язок, також були забороненими. У 1939 році, із початком Другої світової війни, Франція спробувала створити надзвичайну Генеральну комісію з інформації. Її місія полягала в здійсненні «морального впливу в інтересах національної оборони» на населення. Однак,

нацисти швидко поклали край цій ініціативі. Наприкінці війни, у 1946 році, у новому штаті французької армії з'явився «відділ моралі та інформації». Окрім пропаганди, французька армія тепер прагнула розробити ширші засоби психологічної дії, особливо спрямовані на ворога. Індокитай був справжнім полігоном для випробувань у цій сфері. Бюро психологічної війни й Бюро військової інформації були створені в 1953 році, але їх діяльність обмежувалася скромною підтримкою військових дій шляхом розкидання листівок або повідомлень по гучномовцях. Щоб винести уроки з Індокитаю, група офіцерів вирішила не допустити, щоб в Алжирі їх спіткала та ж доля, що й американців під час війни у В'єтнамі. Було створено Службу психологічних та інформаційних заходів Міністерства оборони та Збройних сил Алжиру, завданням якої, серед іншого, було здійснювати сувору цензуру над засобами масової інформації. У 1961 році ситуація не змінилася з приходом до влади президента де Голля. Навпаки, цензура на алжирську тематику навіть поширилася на Управління радіо і телебачення, яке стало інструментом урядової пропаганди.

Окрім конфліктів, пов'язаних з деколонізацією, Франція також була втягнута в Холодну війну. Збройні сили, стурбовані комуністичною загрозою, у 1951 році почали говорити про «психологічну дію», а не «пропаганду». Наприкінці війни в Індокитаї та Алжирі французька армія реорганізувала свої комунікації навколо Служби інформації та зв'язків з громадськістю Збройних сил, (SIRPA), яка замінила Службу інформації та зв'язків з громадськістю Збройних сил (SCPA) та Управління військової інформації у 1969 році. Під час першої війни в Перській затоці центральна SIRPA була безпосередньо інтегрована в комунікаційну військову машину. У Кувейті була розгорнута команда, щоб відповідати на запити преси. Починаючи з 1990-х років, у французької армії з'явилася звичка брати журналістів на свої операції, особливо в Африці. Офіційний дискурс збройних сил зараз є абсолютно послідовним завдяки зростаючому професіоналізму комунікаторів. У 1994 році з'явилася Біла книга з питань оборони, документ, у якому викладені основні стратегічні пріоритети армії та важливість відносин з інформацією. Для французької армії доступ до інформації не є правом преси.

Оперативна комунікація – це лише допоміжна діяльність, яка не повинна заважати операціям. Труднощі французької армії з комунікацією під час двох конфліктів у колишній Югославії збіглися в часі з реформуванням її комунікаційних інструментів. Із самого початку військової операції в Афганістані комунікації значною мірою залежали від американської армії, яка перебрала на себе ініціативу в усіх операційних зонах. Особливо войовнича риторика США була спрямована на те, щоб задовольнити потребу помсти в національній громадській думці, без реального прагнення союзників і партнерів

США. У 2002 році місія зі стабілізації та відбудови Афганістану було покладено на НАТО через Міжнародні сили сприяння безпеці в Афганістані (ISAF). Вони мали власну службу зв'язку, озброєну країнами-контрибуторами, у той час як Сполучені Штати, які переслідують власну стратегію, відповідають за власний зв'язок. Країни НАТО навчились працювати разом і розробили доктрину для цього дуже специфічного типу операцій, яка є дуже схожою. Хоча кожна країна, звичайно, може адаптувати свою власну доктрину, схожі риси досить часто повторюються. Фахівці з комунікацій союзних країн регулярно зустрічаються для обміну та порівняння досвіду.

УДК:81'255

Павінська А.Р., студентка 150 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Сінна Л.Ю., доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

КУЛЬТУРНИЙ ТА МОВНИЙ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ ДІАЛЕКТУ БРУММІ

Діалекти в мові мають значний вплив на сприйняття тексту і його культурну вартість. Переклад діалектів є складним завданням, яке вимагає не лише знання мови, але й розуміння культурних відтінків і контексту. У цьому дослідженні ми зосередимося на аналізі перекладу діалекту Бруммі українською мовою на прикладі британського серіалу «Гострі картузи».

У світі мовних і культурних аспектів діалект Бруммі виступає як унікальний феномен. Це мовний акцент, який характеризується складною граматичною побудовою, оригінальною термінологією та специфічною вимовою. Діалект Бруммі зазвичай асоціюється з містом Вест-Мідлендс, що розташоване майже в центрі Англії. Цей діалект уважається одним із найскладніших у світі і є предметом зацікавлення для багатьох лінгвістів і дослідників мови.

Актуальність нашого дослідження обумовлена складністю підходів до визначення, структури й способів характеристики діалекту Бруммі на сучасному етапі розвитку гуманітарних наук. Крім того, вивчення діалектів у контексті кінематографії є актуальною темою, оскільки вона відображає вплив культури й мови на сприйняття кіноаудиторією.

Попередні дослідження діалектів проводили такі науковці, як Г. Антрушина, М. Колісник, Ю. Демків, Д. Брітан. Проблематика кінодискурсу й англійської діалектології також досліджувалася такими вченими, як О. Гридасова, Т. Демчук.

Метою нашого дослідження є виявлення специфіки культурного й мовного аспектів англо-українського перекладу діалекту Бруммі на основі британського серіалу «Гострі картузи». Для досягнення цієї мети ми сформулювали такі завдання: охарактеризувати основні риси діалекту Бруммі, проаналізувати лінгвістичну систему кінотексту як предмет кіноперекладу, розглянути культурні й мовні особливості англо-українського перекладу й установити специфіку англо-українського перекладу діалекту Бруммі на матеріалі серіалу «Гострі картузи».

Перше, що варто відзначити, це те, що діалекти не лише відображають мовні особливості регіонів, але й глибоко вбудовані в культурну ідентичність. Отже, при перекладі діалекту необхідно враховувати не лише лексичні особливості, але й емоційне забарвлення та культурні відтінки.

По-друге, українська аудиторія має власні культурні особливості й способи вираження, що потребує від перекладача не лише володіння мовою, але й розуміння контексту, у якому використовується діалект. У процесі перекладу діалекту Бруммі було важливо зберегти не лише зміст, але й атмосферу, яка супроводжує ці мовні особливості, з урахуванням українського культурного тла.

Слід також зазначити, що дослідження діалекту Бруммі в контексті кіноперекладу виявило певні складнощі, пов’язані з мовними особливостями й контекстом. Відбулися трансформації, спрямовані на відтворення емоційного забарвлення та культурного контексту, що зумовлено особливостями української аудиторії.

Мовні одиниці тісно пов’язані зі сценарієм і персонажами, що ускладнює процес перекладу. Проте за допомогою аналізу лінгвістичних і культурних аспектів ми змогли виявити ефективні засоби перекладу, такі як модуляція, компенсація, генералізація та експлікація.

Аналізуючи процес перекладу діалекту Бруммі українською мовою на прикладі серіалу «Гострі картузи», ми приходимо до висновку, що переклад діалекту є складним процесом культурного адаптування. Він вимагає не лише володіння мовою, але й розуміння культурних контекстів, що робить його важливим аспектом міжкультурного спілкування.

УДК 378:37.03

Пастушенко О.М., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Ільченко О.А., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

МЕДІАМЕТАФОРА В КОГНІТИВНО-ПРАГМАТИЧНІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Мова відображає суспільний розвиток народу та держави. У ній неминуче детально й послідовно фіксуються всі переломні моменти життя соціуму. Останні роки характеризуються в Україні істотними змінами, які позначилися не лише на суспільному розвитку, а й на мові, зокрема на її лексико-семантичному рівні. Медіамова є вербалізованим відображенням відповідних суспільних факторів – текстуалізованою реакцією на життя. Серед вербальних засобів відображення суспільного життя в мові ЗМІ важливе місце посідають метафори.

Актуальність теми зумовлена наявністю в мові медіаметафор, які демонструють потенційні можливості мови, її креативність, зв’язок мови з суспільним життям, а отже, потребують детального комплексного аналізу з позицій сучасної лінгвістичної інтерпретації досліджуваних одиниць.

Мета роботи полягає в описі семантичних і когнітивних сфер, які породжують метафору в сучасному мовленні українських медіа, викритті її прагматичного значення та впливового ефекту на реципієнта.

Когнітивний механізм творення метафори можна передати за допомогою таких складових: компоненти нового змісту, компоненти метафоричного значення, структуру метафоричного перенесення. Когнітивний процес створення досліджуваних одиниць представляє типи метафоричного перенесення. Медіаметафора покликана спростити пізнавальний процес сприйняття й інтерпретації аксіологічно складного нового мовленнєвого матеріалу, оцінна характеристика якого на момент оприлюднення медіаматеріалу в суспільстві ще чітко не сформована й має бути завуальована метафоричним шлейфом.

Для характеристики й соціальної оцінки процесів суспільно-політичного життя України сучасний медіапростір активно піддає метафоризації медичну, військову, культурну, дорожньо-транспортну, спортивну лексику.

Медична метафорика має різко негативне забарвлення, збуджує бажання усунути те одіозне, чий опис ґрунтується на переосмисленні медичної лексики в медіасвідомості.

Військова метафорика демонструє вороже ставлення з ефектом протистояння сторін-учасників конфлікту.

Культурна медіаметафора покликана викрити реальний стан об'єктивної дійсності.

Дорожньо-транспортна метафорика вказує на стратегічний напрям подальшого розвитку.

Спортивна метафора демонструє динамізм розвитку відповідних суспільних чи політичних подій у міжнародному чи внутрішньоукраїнському медіапросторі.

Російсько-українська війна внесла корективи в будову метафоричної моделі медіасвідомості, яка збагатилася цілими когнітивними образами на позначення ворога, бойової техніки, кодифікації воєнної ситуації тощо. Досі політична метафорика вирізнялася пейоративним або іронічним (але також близьким до негативного) оцінними значеннями, наразі активно реалізується й гумористична складова медіаметафори.

Сучасна медіаметафора ретранслює не лише мовні трансформації лексичного складу, а стала вербалізованою реакцією на суспільне життя, фіксує історичні переломні моменти розвитку українського суспільства.

УДК 81'25+811.111

Побережник С.І., курсант 112 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Спільник Т.М., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІНФОРМАЦІЇ ОФІЦІЙНОГО САЙТУ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Процеси, які відбуваються в суспільстві, насамперед розширення міжнародних контактів висувають на порядок денний низку завдань, що потребують термінового розв'язання. Досить часто швидкості розв'язання цих завдань сприяє саме Інтернет-комунікація. Важливу роль у комунікації в міжкультурному просторі відіграє переклад, від якості якого залежить успішність виконання тих чи інших завдань.

На сьогодні майже всі державні установи не лише в нашій країні, а у світі мають офіційні сайти. Маючи на меті розширити цільову аудиторію, установи й

організації, окрім варіанту рідною мовою, подають також версію свого офіційного сайту іншою мовою, а іноді й декількома мовами.

Вивчення особливостей перекладу офіційних сайтів організацій та установ неодноразово привертало увагу вчених. Однак офіційний сайт Міністерства оборони України і його англомовна версія не ставали предметом спеціальної уваги науковців. Разом із тим видається доцільним виявити специфіку й труднощі перекладу досліджуваного сайту англійською мовою. Це пов'язано передусім з тим, що на сьогодні офіційний сайт є частиною іміджу відповідної організації. Саме тому важливим є те, щоб перекладена версія сайту була адаптована для англомовного користувача. Усе це зумовлює актуальність теми.

Мета дослідження – виявити особливості перекладу офіційного сайту Міністерства оборони України англійською мовою.

Вивчення контенту офіційного сайту Міністерства оборони України і його англомовної версії свідчить про те, що англомовний варіант певною мірою відрізняється від оригіналу. Англомовна версія має дещо іншу структуру, до того ж, порівняно з україномовною версією, значно скороченим є і матеріал.

За відповідністю україномовного й англомовного варіантів можна поділити рубрики на такі групи: рубрики, які існують у двох варіантах – україномовному й англомовному, рубрики, які існують в англомовному варіанті окремо, а на оригінальному сайті є складовими більш широких рубрик; рубрики, які існують тільки в оригіналі.

Щодо повноти й змістовної відповідності перекладу тих елементів сайту, які мають англомовний відповідник, ці елементи можна поділити на три групи.

Першу групу утворюють рубрики, переклад яких є повним і змістовно еквівалентним, тобто оригінальний текст повністю відтворюється в перекладі, не зазнавши змістовних змін. Відтворення інформації англійською мовою є повним і змістовно еквівалентним, незважаючи на необхідні перекладацькі трансформації. Однак назви посад і звання перекладені шляхом калькування, яке відтворює саме українську посадову й військову ієрархію. Щодо власних імен, то в перекладі, з одного боку, використана транслітерація для правильної вимови українських імен, а з іншого, – перекладені тільки імена й прізвища, оскільки імена по батькові не притаманні англійській культурній традиції і не будуть сприйматися англомовним відвідувачем сайту.

До другої групи віднесено рубрики, переклад яких є неповним. В основі такого перекладу лежить викладення основної інформації, яка є необхідною для представлення того або іншого боку діяльності Міністерства оборони України. Частина інформації за такого перекладу опускається. Як правило, це інформація суто українська, яка не буде цікавою іноземному Інтернет-користувачеві.

Третьою групою виступають рубрики, де англомовний варіант не є перекладом оригінального варіанту, а є англомовним текстом тієї ж тематики, але іншого змісту, тобто можна сказати, що відбувається приблизно адекватна заміна інформації. Заміна інформації в цьому випадку не має на меті викривлення фактів або заміну правдивої інформації на неправдиву. Така заміна робиться, як правило, із метою введення англомовного Інтернет-користувача в ситуацію за допомогою тих реалій і фактів, які можуть бути йому знайомі.

Загалом аналіз англомовної версії офіційного сайту Міністерства оборони України свідчить про те, що більшість рубрик перекладені частково, рідше спостерігається повний переклад, поодинокими випадками є повна заміна інформації іншою, адекватною за тематикою.

Перспективою дослідження може стати вивчення специфіки перекладу й культурної адаптації військових офіційних сайтів німецькомовних країн для англомовної цільової аудиторії.

УДК 81'272'42-13

Подуст В.В., курсант 111 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Підлужна І.А., викладач кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ПЛАКАТ ЯК ЖАНР ПОЛІТИЧНОГО ПЕРЕДВИБОРЧОГО ДИСКУРСУ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

Політичний дискурс є складною та багатозначною складовою суспільно-культурної взаємодії, що відображається у взаємодії інтересів, цілей і стилів комунікації у політичній сфері.

Визначення політичного дискурсу в німецькому контексті включає аналіз ключових термінів і звернення до теорій лінгвістики й політичної філософії.

Політичний дискурс визначається різними дослідниками як практичне структурування вербально-смислової реальності через комунікативну взаємодію суб’єктів у політичній сфері.

Політична комунікація, що базується на політичному дискурсі, виступає як важливий механізм взаємодії між політичними діячами й громадянами та включає в себе різноманітні мовленнєві й візуальні засоби спілкування.

Політичний дискурс впливає на формування громадської думки, визначення політичного лідерства, ідентичності політичної спільноти, напрями публічної політики, а також забезпечує гласність і відкритість у політичних

процесах. Політичний плакат як полікодовий текст використовує як мовні, так і візуальні елементи для максимально точної передачі інформації та ідеї.

Основною функцією політичного плаката є агітаційна, спрямована на привернення уваги виборця, активізацію його сприйняття та спонукання до певних дій чи думок.

Політичний плакат структурно складається з графічних і текстових компонентів, де графіка є базовим елементом, а текст доповнює чи роз'яснює ідею.

Мовні засоби в плакатах виражаються головним чином через використання слоганів, що лаконічно узагальнюють ідею та спонукають до певних дій або думок. Різноманітність типів речень у політичних плакатах, таких як розповідні, спонукальні, питальні, сприяє більш ефективному спілкуванню з аудиторією та активізації її уваги.

Створення емоційного звернення в плакатах вимагає врахування семантики й конотаційного значення слів, щоб досягти потрібного ефекту на аудиторію. Використання особових займенників другої особи в політичних плакатах сприяє зменшенню відстані між політиками й виборцями, створюючи відчуття особистого спілкування та взаєморозуміння. Нерідко в політичних плакатах використовують стилістичний прийом інверсії, що сприяє більшій експресивності тексту.

Розташування та організація тексту важливі для легкого сприйняття та запам'ятовування інформації, а використання стилістичних прийомів, таких як інверсія, підсилює експресивність тексту.

Візуальний аспект, включаючи символіку, графіку й кольори, відіграє велику роль у сприйнятті політичних плакатів, створюючи ефективний зоровий образ і викликаючи емоції в глядачів. Використання метафор й адаптація плакатів до культурних і соціальних особливостей аудиторії сприяють їхньому кращому розумінню та ефективності.

Основна мета політичного плаката – вплив на переконання аудиторії, що досягається через чітке використання слів й образів для формування думок і переконань.

Політичні плакати успішно поєднують мовні й візуальні засоби комунікації, створюючи збалансовану й інтегровану стратегію для впливу на аудиторію.

УДК 145.4/45

Прянчикова В.Ю., здобувач вищої освіти 2 курсу ОС «Бакалавр» Навчально-наукового інституту №3, Національна академія внутрішніх справ;

Бортун К.О., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики, Національна академія внутрішніх справ

МОВНИЙ ЗАСТОСУНОК «ЙОЙ» ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНЯМИ З НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Мови національних меншин є невід'ємною частиною культурної спадщини України. Їх вивчення сприяє збереженню та розвитку цієї спадщини для майбутніх поколінь, розумінню та повазі до різних культур. Вивчення мов національних меншин може відкрити доступ до нових джерел інформації та знань з української мови. Саме мовний додаток «ЙОЙ» постає ефективним інструментом для вивчення української мови учнями з національних зацікавлює через свою актуальність та важливість збереження та розвитку самобутньої культури.

Його було створено, щоб сформувати інтерактивний контент для вивчення української мови, для учнів, що навчаються в закладах освіти з мовами навчання національних меншин. Сама назва девайса не є випадковою, а свідчить про ретельне вивчення культурно-історичної спадщини та врахування колориту, особливостей розвитку етнічних меншин, які закладах освіти з мовами національних меншин.

Варто наголосити, що таке навчання допомагає адаптувати процес навчання під індивідуальні потреби кожного учня. Це забезпечує навчання за рівнями та ступенями, щоб кожен міг обрати навчання відповідно до власних освітніх потреб щодо вивчення мови. А система винагород і заохочень сприяє кращому засвоєнню знань і комунікативних компетентностей.

Дійсно, застосунок «ЙОЙ» пропонує інтерактивний та ігровий формат навчання, що робить процес вивчення української мови цікавим і захопливим для вивчення української мови в закладах освіти з мовами національних меншин. Широкий спектр навчальних матеріалів у репозитарію додатка допоможе опанувати лексичний, граматичний пласти, покращити навички читання й аудіювання.

УДК 355/359

Рахуба А.П., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Дорошина Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ЯК КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Зв'язки з громадськістю є особливою функцією управління, яка сприяє встановленню та підтриманню комунікації, взаєморозумінню та співробітництву між певними соціальними інститутами й громадськістю, розв'язанню різних проблем і завдань, а також допомагає бути поінформованим про громадську думку, вчасно реагувати на неї, бути готовим до будь-яких змін і швидко вживати необхідних заходів.

Сьогодні, ураховуючи розвиток засобів масової комунікації, стрімке впровадження в життя суспільства новітніх інформаційних технологій, розширення самостійності й незалежності ЗМІ, соціальні інститути, щоб зберегти й розвинути своє призначення, зобов'язані прагнути до: а) розроблення концепцій формування власного позитивного іміджу; б) створення систем і механізмів безконфліктного управління інформаційними потоками новин, подій, думок, що передбачають у своїй структурі наявність обов'язкових елементів ефективного впливу на громадськість через періодичну пресу, радіо-, теле- та інші електронні засоби інформації, через власні ЗМІ для інформування громадськості; в) систематичного вивчення громадської думки, діяльності громадських організацій, прогнозування інформаційних процесів.

Ефективна організація зв'язків із громадськістю – це системне зміцнення довіри в громадськості й просування стратегічних наративів, що становить концепцію формування позитивного іміджу певного соціального інституту в суспільстві.

Зв'язки з громадськістю, зокрема встановлення комунікацій зі ЗМІ та іншими медіаорганізаціями, відіграють важливу роль у діяльності Національної гвардії України (НГУ), оскільки впливають на суспільні настрої та зміни в поведінці зовнішньої аудиторії, сприяють формуванню, підтримуванню та зміцненню її іміджу, а також є одним із головних елементів системи стратегічних комунікацій.

Відповідно до Доктрини стратегічних комунікацій НГУ, зв'язки з громадськістю ґрунтуються на загальних принципах публічного спілкування,

спрямовані на інформаційний супровід діяльності, задоволення інформаційних потреб НГУ, а також своєчасне, оперативне та об'єктивне інформування громадськості та ЗМІ щодо їх професійної діяльності в мирний час та в особливий період.

До основних завдань військових зв'язків із громадськістю належать:

1) здійснення інформаційного супроводу діяльності та задоволення інформаційних потреб НГУ (оперативна і своєчасна організація та проведення пресконференцій, брифінгів, престурів, круглих столів, надання коментарів та роз'яснень представникам ЗМІ командирами (начальниками) та залучення до проведення цих заходів визначених командиром (начальником) речників);

2) виявлення, аналіз та прогнозування ймовірних іміджевих інформаційних загроз для НГУ та вжиття заходів щодо їх запобігання та нейтралізації;

3) організація інформаційно-комунікаційної діяльності під час кризових комунікацій у НГУ;

4) здійснення координації та методичного супроводу діяльності посадових осіб за напрямом зв'язків із громадськістю;

5) збір, опрацювання та узагальнення даних моніторингу інформаційного простору, аналіз результатів інформаційно-комунікаційної діяльності у НГУ;

6) оперативне та своєчасне розміщення в мережі Інтернет на офіційному вебсайті та офіційних сторінках підрозділів у соціальних мережах достовірних відомостей, що не містять державної таємниці або інформації з обмеженим доступом про діяльність НГУ.

Безпосередня відповідальність за організацію зв'язків із громадськістю покладається на офіцерів підрозділів інформації та комунікації у військових частинах НГУ.

Командир є головним розпорядником інформації стосовно підпорядкованої військової частини та всіх подій, пов'язаних з її діяльністю.

Визначені командиром службові особи своєчасно надають службам зв'язків із громадськістю інформацію щодо подій, які потребують інформаційного супроводження. На підставі цієї інформації підрозділи інформації та комунікації у військових частинах, пресофіцери готують анонси, пресрелізи, тексти інформаційних повідомлень, тези для публічних виступів і коментарів, інші інформаційні продукти.

Необхідно зауважити, що під час здійснення зв'язків із громадськістю та публічного спілкування кожен військовослужбовець НГУ в очах суспільства є уособленням усього військового формування в цілому, а відповідна інформація сприймається зовнішньою аудиторією як офіційна позиція НГУ. Тому комунікативна поведінка всіх військовослужбовців НГУ повинна відповідати

принципам, вимогам і правилам, визначеними законодавством України та керівними документами щодо публічного спілкування та зв'язків із громадськістю в НГУ. Дії або бездіяльність усіх військових посадових осіб, що можуть призвести до іміджевих і репутаційних втрат для НГУ, є недопустимими.

Отже, зв'язки з громадськістю як один із головних структурних елементів системи стратегічних комунікацій повинні будуватися на конструктивному діалозі й партнерстві з громадськістю та спрямовуватися як на формування позитивного іміджу НГУ, так і на забезпечення сприятливих умов для виконання НГУ покладених на неї завдань та функцій.

УДК 811.112.2

Романенко Ю.Р., студентка 151 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Монастирьова Л.В., доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

МОВНА СПЕЦИФІКА РЕКЛАМНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ

Притаманний сьогоденню стрімкий розвиток засобів масової інформації та їхній вплив на діяльність людини зумовлюють актуальність лінгвістичних досліджень дискурсів масмедіа тому, що останні не лише інформують про теперішні події, але виступають також джерелом формування моделей суспільної поведінки й способу життя. Вибір певних слів може максимально підсилити емоційний вплив рекламного повідомлення. Слова з різними емоційними забарвленнями можуть створювати позитивне або негативне сприйняття продукту чи бренду. Наприклад, використання слів «*радість*», «*комфорт*», «*надія*» може підсилити позитивні емоції, тоді як використання «*стрес*», «*невдача*», «*біль*» може сприйматися негативно. Відомість з аудиторією та врахування її потреб допоможуть вибрати найбільш ефективні лексичні одиниці.

Використання різноманітних стилістичних засобів для привернення уваги, таких як метафори, алітерація, епітети й іронія, можуть значно підсилити рекламний ефект. Вони допомагають зробити повідомлення цікавішим, легше сприйматися та запам'ятовуватися. Вплив синтаксичних конструкцій на читання та розуміння рекламного повідомлення: синтаксичні конструкції впливають на спосіб, яким сприймається реклама. Наприклад, використання коротких і простих речень може зробити повідомлення більш зрозумілим, тоді як довгі й складні речення можуть викликати плутанину й знижувати ефективність сприйняття. Усе це й зумовлює *актуальність* нашого дослідження.

Мета дослідження – розглянути існуючі теоретичні погляди дослідників щодо визначення поняття рекламного повідомлення та його характеристик.

Реклама як багатопланове явище – соціальне, психологічне, лінгвістичне, естетичне, власне економічне тощо – привертає увагу дослідників різноманітних галузей людської діяльності. Тому варіюють і визначення реклами. Реклама може розглядатися як специфічна галузь соціальних масових комунікацій між рекламодавцями й різноманітними аудиторіями рекламних повідомлень.

Лінгвістичний бік рекламного повідомлення є надзвичайно важливим, особливо в аспекті перекладу, оскільки на сучасному етапі реклама часто має транснаціональний характер.

Комунікаційна рекламна принципово не відрізняється від інших видів. У структурі процесу можна визначити такі компоненти: адресант, адресат, повідомлення, а також кодування, фільтри, канал комунікації, зворотній зв'язок, перешкоди.

Дослідження у сфері рекламного повідомлення свідчать, що найбільш важливими комунікативними рисами реклами є: 1) безособовий характер; 2) однобічна спрямованість; 3) невизначенність із позиції виміру ефекту реклами; 4) суспільний характер; 5) чітка визначенність рекламодавця; 6) упередженність; 7) спроможність інформування.

Вплив технологій на мовну комунікацію в рекламі постійно зростає, оскільки інтернет, мобільні пристрої та соціальні медіа надають безліч нових можливостей для спілкування з аудиторією. Рекламні кампанії стають більш інтерактивними й персоналізованими завдяки використанню цифрових інструментів, таких як аналітика даних і рекламні алгоритми. Крім того, штучний інтелект і машинне навчання використовуються для автоматизації процесів підбору контенту й аналізу ефективності рекламних кампаній. Використання мовних образів і символіки в рекламі допомагає створити емоційне зв'язок з аудиторією та підсилити повідомлення бренду. Метафори, аналогії та ідіоми можуть викликати відчуття інтриги й цікавості, що сприяє кращому сприйняттю реклами. Мовні техніки можуть бути спрямовані на стимулювання певних дій споживачів. Використання спонукальних конструкцій і переконливих аргументів може мотивувати аудиторію до покупки товару або участі в рекламних акціях. Розуміння мовної культури й культурних норм важливо для успішної рекламної кампанії. Уникнення негативних стереотипів, образів чи виразів, які можуть образити або обурити певні групи людей, є ключовим для забезпечення позитивного сприйняття рекламного повідомлення.

Наукові дослідження в галузі мовної комунікації в рекламі постійно розвиваються, що дозволяє маркетологам застосовувати нові й ефективніші стратегії в комунікації зі споживачами. Вивчення реакції аудиторії на різні мовні прийоми й технології аналізу дозволяють удосконалювати рекламні кампанії та досягати більшого успіху на ринку.

УДК 811.111’42 (73)

Савицька А.В., студентка 151 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Щербина В.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Демократизація суспільства, нові віяння в культурі, соціальний розвиток, технічний прогрес, швидке поширення масової культури впливають на мову й зумовлюють появу в ній великої кількості стилістично забарвленої лексики, яка сприяє швидкому семантичному сприйняттю та розумінню. Уміння відбирати такі мовні засоби з різноманітних лінгвістичних ресурсів, які найкраще відповідають меті спілкування між людьми, сприяє успішній комунікації. Важливу роль у цьому процесі відіграє сленг – цікаве лінгвістичне явище, яке є не тільки важливим компонентом молодіжної культури, але й протестом проти словесних штампів і кліше старшого покоління.

У сучасних реаліях сленг становить невід’ємну частину нашого життя. Його роль неухильно зростає, оскільки сленгові слова й вирази, що часто вживаються в мовленні, привертають особливу увагу дослідників. Цей інтерес пояснюється тим, що сленг усе більше проникає у сфери людського життя. Нині сленг використовується не тільки в мовленні представників різноманітних верств населення, а й у засобах масової інформації – газетах, журналах, телебаченні, мережі Інтернет.

За думкою Дж. Хоттен, «сленг є засобом маркування приналежності мовця до певної соціальної групи, це мовний спосіб виокремлення маленької групи у великому суспільстві. Водночас відділяючись від одних і наближаючись до інших, людина певним чином самовиражається». Літературна мова чи діалект часто не надають можливості висловити думку стисло й емоційно. Привабливість сленгу полягає в тому, що його іноді дещо згрубіла лексика дозволяє надати мовленню експресивного забарвлення.

За визначенням Е. Партриджа, «молодіжний сленг – це сукупність постійно трансформованих мовних засобів високої експресивної сили, що використовуються в спілкуванні молодими людьми, які перебувають між собою у фамільярних, дружніх відносинах, і є засобом внутрішньо групового спілкування молоді».

Уживання молодіжного сленгу є свідомим процесом, спрямованим на те, щоб зробити спілкування жвавішим, емоційним і більш наочним. Дослідники стилістично забарвленої лексики називають такі причини використання молодіжного сленгу: спроба закодувати власну мову, зробити її незрозумілою для інших; бажання виглядати сучасним та намагання шокувати дорослих; пошуки власної індивідуальності; бажання висловити власні емоції.

Серед основних функцій молодіжного сленгу традиційно виділяють комунікативну, номінативну й когнітивну. Сленг є засобом спілкування, він дозволяє комуніканту висловлювати певні думки, почуття та емоції, а реципієнту розуміти сказане й відповідно реагувати. Сленгові слова мають додаткові відтінки значень і зазвичай репрезентують додаткові знання про навколишній світ. Номінативна функція виражається в словотворчості й збагаченні мови новими лексичними одиницями. Оскільки сленгові лексичні одиниці зазвичай містять усі типи конотацій, важливою функцією молодіжного сленгу є емоційно-експресивна. Це пояснюється жвавістю, рухливістю та дотепністю сленгізмів.

Сленгові слова й вирази можуть утворюватися за допомогою метафоричного або метонімічного переосмислення. Молодіжному сленгу також властиві такі засоби словотвору, як конверсія та словоскладання.

УДК 811.111’42

Семенець А.В., студентка 151 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Монастирьова Л.В., доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ ПЕРЕКОНАННЯ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ США

Загалом політичний дискурс розглядається як комплекс мовленнєвих структур у контексті політичної діяльності, політичних поглядів і переконань; сукупність усіх мовленнєвих актів у політичних дискусіях, а також правил публічної політики, які оформлюються відповідно до традицій і були перевірені досвідом; різновид ідеологічного дискурсу; мовленнєва діяльність політичних суб’єктів у сфері інституційної комунікації.

Політичний дискурс складається з різноманітних текстів, що належать до політики як певної соціальної сфери: це сукупність виступів, промов і висловів політичних діячів, відповідні документи з різним ступенем юридичної

обов'язковості (угоди, програми тощо), а також спеціальні розвідки, у яких аналізуються політичні події і які враховуються у процесах прийняття рішень.

Проблема реалізації ефективних комунікацій «влада – населення» набуває особливого значення. Одним із важливих і дієвих інструментів-способів комунікації політичного керівництва з населенням є політичний дискурс. Чітко продумані й професійно побудовані публічні промови, звернення до нації вищих посадових осіб дають змогу заспокоїти громадськість, переконати в тому, що державне керівництво тримає ситуацію під контролем, активно працює над розробкою та впровадженням заходів.

Основним завданням державного керівництва є збереження позитивного іміджу влади й довіри з боку громадськості. За цих обставин політичний дискурс стає важливим засобом згуртування нації та мобілізації громадян на подолання труднощів. Усе це й зумовлює *актуальність* нашого дослідження.

Мета дослідження – виявити найбільш поширені види комунікативних стратегій і тактик переконання, які використовуються в політичному дискурсі.

Основне й значиме в політичному дискурсі стає поняття навіювання та передання інформації. Політичний дискурс віддзеркалює боротьбу за владу. Це визначає особливості комунікативних дій, основою яких є прагнення впливати на інтелектуальну, вольову й емоційну сферу аудиторії.

Поняття комунікативної стратегії і тактики отримали широке поширення в лінгвістиці в останнє десятиліття XX століття після виходу в світ праць Т. А. ван Дейка. На сьогодні існує значна кількість тлумачень поняття «комунікативна стратегія». Так, Т. А. ван Дейк визначає стратегію як характеристику когнітивного плану спілкування, тобто загальну організацію деякої послідовності дій, що містить одну або декілька цілей взаємодії. Отже, комунікативна стратегія – це спосіб досягнення глобального комунікативного наміру, тобто мовленнєвий механізм внесення змін у свідомість адресата, корекції його моделі світу. Мовленнєва стратегія базується на прогнозуванні ситуації спілкування, спирається на знання та когнітивні моделі соціуму й індивіда.

За функціями комунікативні стратегії можна поділити на семантичні, прагматичні, діалогові й риторичні, причому останні три типи стратегій можуть виступати як допоміжні, у той час як семантичні, як правило, є основними. За напрямом комунікативні стратегії діляться на кооперативні й конфронтаційні. Серед комунікативних тактик розрізняють тактики двох типів: специфічні, тобто ті, що закріпленні за певною стратегією, і неспецифічні, ті, що можна використати для реалізації будь-яких стратегій. Якщо стратегія – це надзавдання, то тактика – це конкретні шляхи його вирішення.

Розглянемо промови колишнього президента США Барака Обама.

Комунікативні стратегії – риторичні засоби до емоційного звернення аудиторії: 1) емоційно заряджені слова й фрази для залучення уваги й створення певного настрою серед аудиторії; 2) самопрезентація; 3) лозунги й гасла для спрощення складних політичних питань і запам'ятовування повідомлення чи найважливішого; 4) використання статистики й фактів для підтримки власних аргументів; 5) створення образів й асоціацій для певного іміджу чи уявлення; 6) стратегія дискредитації для підтримки власної позиції шляхом дискредитації суперників; 7) агітаційна стратегія – вплив на поведінку й дії людей із метою спонукання; 8) аргументативна стратегія – на переконання за допомогою аргументів; 9) стратегія нападу – активні комунікативні дії проти адресата; 10) стратегія самозахисту реалізується через тактики виправдання, критики позиції; 11) інформаційно-інтерпретаційна стратегія; 12) маніпуляція, тощо.

Комунікативні тактики, здійсненні президента під час виступів: 1) солідаризація – за допомогою займенників *we, our* для інклюзивного вливу на аудиторію; 2) аналогія – емоційно-забарвлені слова; 3) генералізація – відчуття причетності до загальнодержавних процесів; 4) посилання на авторитети – потужний засіб впливу на потенційних виборців; 5) протиставлення – аргументація; 6) критика й глузування; 7) навішування ярликів тощо.

Отже, можна з упевненістю сказати, що комунікативна стратегія переконання як одна з характеристик мовної особистості лідера-кандидата залежить від видів й основних рис натовпу за особливостями поведінки.

УДК 811.112.2

Сігова Н.С., студентка 150 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Монастирьова Л.В., доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЛЕКСЧНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ

Емоції – це найважливіша складова мовлення. Завдяки емотивному аспекту, людина, яка спілкується з іншими, має змогу адекватно передати сенс власного висловлювання, а реципієнти – чітко зрозуміти настрій адресата й сформувати необхідну відповідь на повідомлення з урахуванням емотивного аспекту. Таким чином будується комунікація між людьми й діалог. Емотивність активно вживається в усному мовлення, а також – у письмовому спілкуванні завдяки

різноманітним засобам, а саме – емоджі, умовні позначення тощо. У сучасному письмовому мовленні, якщо розглядати інтернет-спілкування, часто використовують скобки, знаки пунктуації з метою зображення власної емоції (наприклад «:)», «;)» тощо). В усному мовленні, як правило, емотивна складова передається за замовчуванням, тобто – несвідомо. Це базова складова кожної людини, так як мовлення без жодних емоцій неможливо. Відіграє роль інтонація людини під час розмови, яка вже несе в собі певну емоційну й емотивну складову.

Вивчення та висвітлення основних положень прагматичного аспекту емоціонального висловлювання зумовлена необхідністю доведення важливості емоцій та емотивності в сучасному усному й писемному мовленні, що є *актуальним* на сьогодні, як невід'ємна складова мовлення в цілому.

Мета роботи – обґрунтувати характерні особливості вербалізації лексичних засобів вираження емоцій при перекладі.

Емотивність й емоційність є двома передовими засобами, які використовуються в міжкультурній та інших типах комунікації. На відміну від емоційності, емотивність виражає більш психологічний аспект, тоді як перший термін відноситься до прагматичного (лінгвістичного) спрямування.

Лінгвістичні засоби на позначення емоцій слугують тою складовою, без якої сама комунікація не була б повноцінною. Не слід забувати про те, що невербальна комунікація носить особливий характер для утворення повноцінного діалогу, взаємозв'язку між адресатом і реціпієнтом за допомогою жестів і міміки.

Слід зазначити, що частини мови носять у собі емоційне ядро, яке допомагає встановити семантичну складову тексту, яке доноситься. Якби не було емоційного аспекту, у міжкультурній комунікації було б складно встановити зв'язок між мовцями й досягти мети спілкування. Такі стилістичні засоби, як метафора (дипломатичний дискурс) і лексично маркована лексика (медіатексти), допомагають суб'єкту відтворити сенс висловлюваного й сформулювати адекватну відповідь, щоб не викликати непорозумінь у співбесідника. У разі невербальної комунікації, жести й міміка є основними засобами, які де-факто несуть у собі прагматичний аспект і дають зрозуміти, який настрій передається під час комунікації.

Великий інтерес становлять аспекти перекладацької діяльності, бо найбільш складними операціями в процесі перекладу є формування сенсу при русі від вихідного тексту до внутрішньої програми й об'єктивування концептів, створюючих концептуальну структуру, на мові перекладу. При перекладі можуть виникати деякі ускладнення. До перекладацьких помилок відносяться випадки, коли: 1) вибрана перекладачем одиниця об'єктивує не ту емоцію, яка актуалізована вихідним текстом, а якийсь інший; 2) емоційне висловлювання не

об'єктивувалося взагалі; 3) використане перекладачем поєднання слів або пропозиція не має сенсу або має сенс абсолютно відмінний від того, який потенційно можна сформувати при сприйнятті відповідного відрізку вихідного тексту; 4) замість перекладу перекладач здійснює описовий переклад.

Протилежним до розщеплювання є прийом злиття концептів. У свідомості перекладача актуалізуються два концепти, один (або обидва) із яких він не може об'єктивувати словом. Тоді в мові перекладу підбирається слово або словосполучення, здатне об'єктивувати відразу обидва концепти. Коли в мові перекладу немає слова, яке може об'єктивувати потрібний концепт у конкретному контексті, об'єктивування концепту можливе через ту, що описує його концептуальну схему або одна з істотних ознак цього концепту. Особливий інтерес для подібних концептуальних досліджень становлють засоби й механізми вербалізації так званих культурних концептів, що є одночасно константами певної культури, адже зміст мови нерозривно пов'язаний із культурою, а тому мова у своїй лексиці більш-менш відображає культуру.

УДК 811.112.2

Сосєдкіна В.В., студентка 150 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Монастирьова Л.В., доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «ГНІВ» В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ

В умовах постійного розвитку й зростання важливості міжкультурної комунікації, розуміння емоційно насичених понять, таких як «ГНІВ», має велике значення для ефективної міжнародної комунікації та взаєморозуміння. Отже, дослідження теоретичних аспектів цього концепту в контексті перекладу є актуальним і важливим.

Поняття «ГНІВ» становить одну з найбільш важливих і поширених емоційних станів людини, що може мати різні відтінки, включаючи як позитивні, так і негативні наслідки для життя. Уявлення та відчуття, пов'язані з цим концептом, стають об'єктом дослідження не лише в межах психології, але й у лінгвістиці.

Метою роботи є обґрунтування особливостей вербалізації концепту «ГНІВ» під час перекладацької діяльності. Для досягнення цієї мети необхідним є виявлення та опис когнітивної структури концепту «ГНІВ»; розкриття питань,

пов'язаних із механізмами вираження емоцій у сучасній лінгвістиці; аналіз уживання цих лексичних засобів у різних мовних жанрах і стилях; характеризація лінгвокультурного концепту «ГНІВ»; встановлення особливостей вербалізації концепту «ГНІВ» при перекладі.

Аналізуючи тематику цього дослідження, можна акцентувати увагу на тому, що концепт «ГНІВ» є складним і багатогранним. Його розуміння в контексті різних культур і мов є важливим для міжкультурного спілкування, а когнітивна структура включає емоційні, культурні й соціальні складові, які можуть варіюватися залежно від мови й культури. Вербалізація концепту «ГНІВ» у перекладі має свої специфічні особливості через відмінності в культурних нюансах і лінгвістичних особливостях між джерелом і цільовою мовою. У свою чергу, ефективний переклад концепту «ГНІВ» потребує глибокого розуміння його культурних й емоційних відтінків, а також уміння виокремлювати відповідні лінгвістичні засоби для його вираження.

Важливо зазначити, що в ході дослідження було з'ясовано, що складність перекладу концепту «ГНІВ» тісно пов'язана з його метафоричністю. Гнів може бути уособлений різними образами й символами в культурі, що робить його вербалізацію складною в перекладі. Метафоричні вирази, пов'язані з гнівом, можуть мати глибокі культурні зв'язки й специфічні значення, які може бути важко передати в іншій мові без втрати семантичного навантаження. Прикладом таких виразів можуть стати відповідні «*to be boiling with anger*» (бути на грані злому), «*to see red*» (втратити контроль через гнів), «*to be hopping mad*» (бути дуже сердитим).

У свою чергу, специфічність аналізу концепту «ГНІВ» в соціокультурному контексті полягає в урахуванні різних соціальних, історичних і культурних чинників, що впливають на сприйняття та вираження гніву в мовленні. Соціальні норми, традиції, історичні події та культурні цінності можуть впливати на способи вираження гніву, його сприйняття та тлумачення в різних культурах. Такий аналіз дозволяє краще розуміти контекст, у якому вживається й сприймається ця емоція, і допомагає забезпечити адекватний переклад концепту «ГНІВ» з урахуванням його соціокультурного значення.

Підсумовуючи, у дослідженні концепту «ГНІВ» в сучасній англійській мові виявлено його важливість як емоційного поняття, яке активно вживається та досліджується в лінгвістиці. Когнітивний аналіз, лінгвокультурний підхід і вивчення соціокультурного контексту сприяють глибшому розумінню та ефективному перекладу цього концепту.

УДК 811.111’42 (73)

Федоренко Т.О., студентка 150 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Щербина В.В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

МОВНА РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ДИТИНА» В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ Ч. ДІККЕНСА «ОЛІВЕР ТВІСТ»

Мова виступає основою всіх комунікацій, оскільки вона акумулює, зберігає та поширює культурні цінності народів. Письменники вважаються одними з найвпливовіших постатей у мовній картині світу. На тлі історичних подій вони закарбовують власний погляд на життя у своїх творах. Автор вкладає в концепт власний зміст, який вербалізує за допомогою лексичних засобів.

Мета дослідження полягає у визначенні особливостей вербалізації концепту «дитина» в українському перекладі роману Ч. Діккенса «Олівер Твіст». Вибір концепту «дитина» обумовлений тим, що він займає одне з ключових місць у концептосферах української та англійської мов, формуючи менталітет її носіїв. Дитина в художньому тексті є носієм абсолютних цінностей, транслятором необхідних і єдино можливих ідей, саме тому цей концепт був і залишається одним із найважливіших фундаментальних концептів усіх епох. Осмислення досліджуваного концепту англійської мови допомагає пізнати культуру народу й порівняти відношення як до самого концепту, так і до світу в цілому.

Вивчення природи концепту посідає одне з ключових позицій когнітивної лінгвістики. Термін «концепт» постає багатогранним у своїх визначеннях, адже його тлумачення здебільшого залежить від міркувань і поглядів автора й може суттєво відрізнятися в працях різних діячів. На нашу думку, визначення видатного українського мовознавця, педагога й філолога Т. Космеди є найбільш влучним, ураховуючи сучасні традиції в науці про мову. Ми розрізняємо значення термінів: концепт і поняття й не вважаємо їх взаємозамінними. «Концепт – багатовимірне утворення, до якого входять не лише дефініційні, але й конотативні характеристики, воно закріплене у свідомості носіїв мови».

Художній твір має свої особливості, які слід ураховувати під час перекладу. Самовитість літературної спадщини є вкрай важливою, це велика відповідальність перекладати твори світового значення.

Проаналізувавши низку прикладів вербалізації концепту «дитина» у романі Ч. Діккенса «Олівер Твіст» ми виокремили п’ять груп лексичних засобів, серед яких широко використовувалися як імпліцитні, так й експліцитні засоби

вираження концепту. З'ясували, що в художніх творах вони можуть нашаровуватися один на одного, у такому випадку запропонували використовувати термін «зрощення».

Кожне речення у творі Ч. Діккенса «Олівер Твіст» несе специфічне навантаження, яке письменник відтворює за допомогою концепту «дитина». При перекладі мовних засобів створення концепту «дитина» потрібно усвідомити значимість кожної лексичної одиниці й утілити прагматичний аспект без втрат. Для досягнення адекватності перекладу використовуються перекладацькі трансформації. Застосування таких перекладацьких прийомів умотивовано тим, що вони забезпечують вищій ступінь еквівалентності.

Найпоширенішою трансформацією, яка використовується в перекладі роману Ч. Діккенса «Олівер Твіст» виявилися лексико-семантична заміна – модуляція. Це обумовлено тим, що заміна слова або словосполучення мови оригіналу одиницею мови перекладу є необхідним для того, щоб передати особисте ставлення Ч. Діккенса до концепту «дитини». Модуляція – це найбільш складний прийом, що вимагає певної майстерності перекладача. Також під час перекладу концепту «дитина» використовуються лексико-граматична трансформація – компенсація та лексико-семантична трансформація – калькування.

«Дитина» – це складний та багатоаспектний концепт, що потребує подальших досліджень, необхідність яких є беззаперечною у зв'язку з посиленням інтересу до скарбниці світової літератури.

УДК 811.11

Чуєва О.С., студентка 150 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Єрьоменко І.В., старший викладач кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України

МЕРЕЖЕВИЙ СЛЕНГ В АНГЛОМОВНОМУ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

У XXI столітті розвиток інформаційних технологій сприяв появі нового типу дискурсу, який відображає реалії сучасного життя. Таким особливим різновидом дискурсу є Інтернет-дискурс. Інтернет-дискурс тлумачать як процес створення тексту в сукупності з прагматичними, соціокультурними, психологічними чинниками, що активують взаємодію комунікантів, а також активують когнітивні процеси.

Мовленнєва взаємодія між комунікантами здійснюється через креолізований текст, що полягає у використанні паралінгвістичних засобів для увиразнення текстової інформації (графічні засоби, аудіо й відеоелементи), у межах єдиного просторово-часового континууму Інтернету, до якого може під'єднатися кожен користувач у будь-який час, беручи участь у його формуванні. Прикметною особливістю Інтернет-дискурсу є тенденція до одночасного ускладнення засобів мови і їх спрощення, як конкуруючий вплив писемного й усного мовлення.

Онлайн-спілкування має свої мовні особливості й формує не тільки нову культуру спілкування, а й нову культуру мислення, що й маркує актуальність даної теми. У процесі дослідження було проаналізовано низку вітчизняних й іноземних джерел: статті, наукові роботи, посібники, словники, онлайн-словники, інтернет-ресурси. Мережевий сленг є досить розмитим поняттям, він активно розвивається та містить багато інших жаргонів, і тому цей феномен на сьогодні не має чіткого визначення та лінгвістичного трактування. Сленг онлайн-повідомлень становить досить специфічну групу, що має суттєві відмінності від інших видів сленгу, які виражаються у формі й функціях цього соціолекту. Мережевий сленг можна трактувати як онлайн-комунікацію, яка обумовлена лексико-семантичними, структурними особливостями, такими як скорочення слів або заміна деяких літер цифрами чи позначками.

Мета дослідження полягає у виявленні лексико-семантичних і структурних особливостей мережевого сленгу в сучасній англійській мові.

Під час дослідження цієї теми можна зробити висновок, що особливості формату коротких текстових повідомлень сформували особливу форму комунікації – електронне спілкування.

Онлайн-повідомлення – новий напрям комунікації, яке переважає серед молодого покоління. Електронний спосіб письмового спілкування є письмовою формою розмовної мови, яка будується на використанні певного сленгу й винайдених молоддю слів і відрізняється переважанням неологізмів і незвичайних скорочень, тому проблема мовного оформлення онлайн-повідомлень актуальна.

Вивчення повідомлень із різних аспектів має важливе значення. Вивчаючи тексти онлайн-повідомлень, можна визначити різні соціальні й психологічні характеристики автора: інтелектуальний рівень, рівень володіння тією чи іншою мовою, його культуру спілкування. Онлайн-листування значно впливає на сучасну мову. Популярність і значимість онлайн-мови для спілкування, з одного боку, роблять її предметом лінгвістичних досліджень, з іншого боку, викликають занепокоєння вчених, які вважають, що мова текстових повідомлень здатна зруйнувати основи мови. Мовна поведінка відбивається на повсякденній

поведінці людини. Звичка спілкуватися на сленгу позначається й на грамотності. Людина звикає писати так, як чує, і з часом починає сумніватися у своїх знаннях мови. Однак словник онлайн-повідомлень міцно укорінився серед молоді, незалежно від того, подобається це професійним лінгвістам чи ні. Окремим і важливим аспектом розвитку онлайн-повідомлень є їх вплив на стандартну мову. Активність, орієнтованість на живе, невимушене спілкування сприяють змінам у нормах літературної мови в напрямі її лібералізації та породжують сумніви в непорушності й обов'язковості дотримання літературних норм, через що деякі мовознавці говорять про негативний вплив самих онлайн-повідомлень, що полягає в обмеженості «мови повідомлень» і пристосуванні цієї мови до повсякденного життя індивіда. Позитивний вплив, став причиною появи нових лінгвістичних форм через взаємозв'язок мови й сучасних технологій.

На підставі вищезгаданого можна зробити висновок, що мова онлайн-повідомлень спирається на три ключові лінгвістичні аспекти: стислість і швидкість, паралінгвістичну комунікацію (невербальні засоби реалізації текстової комунікації, зокрема графічні) і фонологічне наближення. У мові повідомлень молодь виявляє свою креативність і винахідливість, тому функція мовної гри виступає чи не найголовнішою під час електронної комунікації молоді.

Категорія онлайн-листування формує індивідуальний тезаурус мовця, у його неповторній манері мовленнєвої поведінки, що й дає підставу для появи диференційного поділу онлайн-повідомлень. Проблемою розробки класифікації онлайн-повідомлень займалися багато учених, найвідомішою є класифікація лінгвістичних і стилістичних властивостей мови онлайн-повідомлень, яку запропонували Кріспін Турлоу, Лопес Руа та Девід Кристал.

Отже, розвиток сучасних технологій зумовив розвиток онлайн-листування серед усіх верств населення; онлайн-листування стало загальною формою спілкування між людьми на одному рівні з листуванням, електронним листуванням і безпосередньою комунікацією. Онлайн-повідомлення впливають на розвиток і вдосконалення стандартної мови, що має як позитивні, так і негативні риси.

ПІДСЕКЦІЯ 4.2
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Керівник підсекції – кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін полковник Васильченко Р.В.;

Секретар підсекції – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових дисциплін службовець Островерх А.М.

УДК 37.09

Антонюк І.В., командир 3 відділення 111 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Данильченко О.А., доктор філософії з педагогіки, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Повномасштабне вторгнення російської федерації на територію нашої держави поставило питання збереження державного суверенітету та територіальної цілісності нашої Вітчизни. Збройні Сили України, Національна гвардія України (НГУ) та інші військові формування стали на захист нашої Батьківщини і продовжують виконувати завдання щодо відсічі збройної агресії російської федерації.

Формування патріотичних почуттів, повага до власної історії, усвідомлення унікальності нашої національної ідентичності, розвиток у особового складу морально-етичних стандартів та мотивація до саморозвитку і самовдосконалення є одним із ключових факторів у підготовці до виконання завдань за призначенням підрозділами НГУ.

Відповідно до наказу командувача НГУ від 05.11.2021 року № 515 «Про затвердження Положення про організацію роботи з особовим складом в НГУ» національно-патріотична підготовка спрямована на вивчення особовим складом історії та сучасності України і НГУ, формування і розвиток у військовослужбовців відповідних світоглядних установок, ідейних переконань

та морально-бойових якостей, необхідних для виконання поставлених завдань у будь-яких умовах обстановки.

Метою національно-патріотичної підготовки є не лише набуття знань про історію та традиції українських військових формувань, але й формування особистісних якостей, необхідних для ефективного виконання завдань в будь-яких умовах обстановки.

Щороку до 1 листопада Національною академією НГУ із залученням науково-педагогічної бази вищого військового навчального закладу здійснюється розроблення рекомендованої тематики занять, навчальних та методичних матеріалів, контрольних питань до кожної теми і тестових питань для контрольних занять з національно-патріотичної підготовки на наступний рік у формі навчального посібника, який погоджується заступником командувача НГУ (з персоналу), та разом із планом національно-патріотичної підготовки, що відпрацьовується на наступний рік управлінням по роботі з особовим складом департаменту персоналу Головного управління НГУ до 1 грудня надається до військових частин.

На основі плану національно-патріотичної підготовки особового складу НГУ у військових частинах відповідні плани складаються з конкретизацією термінів проведення занять та заходів.

Форми організації, методи і засоби проведення занять з національно-патріотичної підготовки визначаються заступниками командирів (начальників) по роботі з особовим складом (з персоналу) та структурами по роботі з особовим складом з урахуванням специфіки завдань за призначенням, аналізу рівня підготовки та морально-психологічного стану особового складу.

Заняття з національно-патріотичної підготовки проводяться у формі лекцій, інтерактивних занять із застосуванням наочності та технічних засобів відтворення інформації, бесід, самостійної підготовки, консультацій та контрольних занять.

Головними аспектами в організації національно-патріотичної підготовки є взаємодія з особовим складом, наведення інформації та прикладів, що дадуть змогу підлеглим зрозуміти, що вони – важлива частина своєї держави та на них покладаються обов’язки, від яких буде залежати не лише їхнє життя, але й доля Українського народу в цілому.

Перевірка знань з національно-патріотичної підготовки військовослужбовців здійснюється шляхом контрольних письмових тестових опитувань та, за необхідності, додаткових усних питань.

Критерії оцінки національно-патріотичної підготовки військовослужбовця, підрозділу та військової частини наведено в додатку 5 до наказу командувача

НГУ від 05.11.2021 року № 515 «Про затвердження Положення про організацію роботи з особовим складом в НГУ».

Підбиття підсумків стану національно-патріотичної підготовки проводиться у військових частинах один раз на рік. За необхідності поточні питання стану національно-патріотичної підготовки розглядаються в загальній системі підбиття підсумків протягом року.

Отже, якісна організація національно-патріотичної підготовки є запорукою формування глибоких ідейних переконань у особового складу, сприяє особистісному становленню військовослужбовця як громадянина-патріота та формує високу мотивацію у особового складу до виконання поставлених завдань.

УДК 355.01:342.7(477)

Березовська Ю.А., курсант 431 навчальної групи факультету забезпечення оперативно-службової діяльності, Національна академія Державної прикордонної служби, солдат;

Шумовецька С.П., доктор педагогічних наук, доцент, Національна академія Державної прикордонної служби

ВІЙНА І ПРАВА ЛЮДИНИ

Після 24 лютого 2022 року, коли збройна агресія російської федерації проти України набула повномасштабного характеру (фактично війна триває з 20 лютого 2014 року), правові гарантії захищеності прав людини опинилися під загрозою. Вторгнення російських військ на територію України стало причиною введення Президентом України режиму воєнного стану. Нові реалії поставили під загрозу базові людські права, в тому числі й право на життя. Правила, що формувалися десятиліттями у цивілізованому світі, втрачають свою силу. Міжнародний правовий порядок виявився безсилим перед новими викликами, і сьогодні ми є свідками змін у міжнародній політиці та виникнення нових криз.

Україна, зазнаючи впливу російсько-української війни, стикається з серйозними проблемами щодо забезпечення прав людини. Російська федерація, порушуючи міжнародне гуманітарне право, спровокувала низку негативних наслідків для цивільного населення.

Однією з головних проблем є систематичні обстріли цивільних об’єктів з боку російських військ на сході України. Напади на житлові будівлі, школи, лікарні та інфраструктуру призводять до жертв серед мирного населення та значних матеріальних збитків. Так обстріли міста Маріуполь призвели до смерті

та поранень сотень невинних мешканців, що є прикладом порушення прав людини під час військового конфлікту.

Додатковою проблемою є масове зникнення людей у зоні конфлікту. Багато мирних громадян, які проживали на окупованих територіях зникли безвісти під час бойових дій. Їх родини живуть у невизначеності та страху за їхню долю, що порушує права на безпеку та право на інформацію про своїх близьких.

Відомо про багато випадків порушення прав політв'язнів, тортури над ними. У зоні військового конфлікту на сході України багатьох українців піддають тортурам, вони перебувають в умовах антисанітарії, що суперечить міжнародним нормам та стандартам. Україна та міжнародна спільнота повинні негайно реагувати на ці порушення та карати винних. Забезпечення прав людини та міжнародного гуманітарного права має бути пріоритетом для всіх сторін конфлікту, а врегулювання ситуації повинно базуватися на принципах справедливості, правової держави та поваги до основних прав та свобод людини.

Крім того, умови війни створюють серйозні перешкоди для доступу до основних соціальних послуг, таких як медична допомога та освіта. На тимчасово окупованих територіях, які не контролює українська влада, люди часто не мають доступу до медичних закладів та отримання якісної медичної допомоги. Також порушується право на освіту, зокрема щодо вивчення української мови навчання, що створює загрозу збереженню культурного та мовного різноманіття в країні.

Війна ускладнює економічну ситуацію, спричиняє зростання безробіття, особливо в районах, що безпосередньо постраждали від бойових дій. Це спричиняє зростання соціальної напруги та подальше порушення прав людини, зокрема права на працю та належні умови праці.

За цих умовах особливо важливо надавати підтримку вразливим групам населення, таким як жінки, діти, люди з інвалідністю та етнічні меншини. Їм потрібна особлива увага та захист від наслідків війни, насамперед захист від насильства, експлуатації та дискримінації.

Загальнонаціональна та міжнародна співпраця у сфері прав людини є невід'ємною частиною зусиль щодо покращення ситуації прав людини в Україні в умовах війни. Спільні зусилля уряду, громадськості та міжнародних організацій мають бути спрямовані на гарантування безпеки, захисту та відновлення прав людини в умовах конфлікту, допомогу постраждалим від наслідків війни.

Отже, лише спільними зусиллями уряду, громадськості та міжнародної спільноти Україна зможе подолати ці випробування та гарантувати безпеку та захист прав своїх громадян в умовах війни.

УДК 159.955.1:159.923.2-057.36:351.743(477)

Дем'янишина С.В., командир 3 відділення 130 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Непіпенко Л.П., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЧИННИК УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Актуальність звернення до означеної проблеми обумовлюється двома чинниками. По-перше, необхідністю формування у майбутніх військових фахівців нарівні з професійними ще й загальних компетентностей, серед яких важливе значення надається здатності критично та системно мислити. Адже ступінь розвитку критичного мислення безпосередньо корелюється із сприйняттям та інтерпретацією подій особистістю, її поведінкою та діями. В сучасних умовах саме від ступеня розвитку критичного мислення залежатиме ефективність протидії інформаційній та смисловій війнам, як невід'ємним складовим розв'язаної широкомасштабної гібридної агресії рф проти України. По-друге, чинним з 01.01.2023 р. Законом України «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності», де останні визнаються важливими складовими забезпечення національної безпеки України

Мета написання тез – висвітлення діалектичного взаємозв'язку критичного мислення з проблемою утвердження української національної та громадянської ідентичності військовослужбовців Національної гвардії України.

Розвиток критичного мислення засобами освіти і досі залишається нагальною проблемою. Критичне мислення є аналітико-синтетичним процесом, тісно пов'язаним з логікою, аргументацією, раціональністю. Серед методів критичного мислення – пошук інформації через співставлення кількох джерел, взаємодія з людьми, що мають протилежні погляди тощо. Зрозуміло, що з простим лінійно побудованим мисленням неможливо протистояти викликам сьогодення, у тому числі духовній агресії рф проти України, що здійснюється за трьома напрямками: інформаційно-пропагандистському, мовно-культурному, історіософському та спрямована на руйнування української національної та громадянської ідентичності. Це вимагає від особистості сформованого

критичного мислення, яке ґрунтується на двох структурних елементах, що визначають яким буде подальший процес аргументації з метою переконання себе та інших людей. Перший елемент – критична настанова на пошук невідповідностей, другий – критична аргументація з доведення виявлених раніше невідповідностей. У цьому контексті вагомого значення набуває студіювання української історіософської проблематики з її критичним співставленням з російською історіософією у процесі вивчення курсантами НА НГУ соціально-гуманітарних дисциплін. Адже національна ідентичність ґрунтується на свідомому раціональному виборі, на усвідомленні особою історичних, громадянських, політичних цінностей. Основні елементи національної ідентичності: історична територія та державність, спільна культура, спільна міфологія, культурна та історична пам‘ять, національна самосвідомість, патріотизм, загальні соціальні смисли та ідеали, спільна економіка, єдині юридичні права та обов‘язки для всіх членів. Громадянська ідентичність полягає в стійкому усвідомленні свого політико-правового зв’язку з Україною, українським народом та громадянським суспільством.

Результати. Наявність критичного мислення передбачає здатність поєднувати логічні, рефлексивні та творчі навички в процесі інтерпретації, аналізу, оцінки та пояснення історичних та сучасних подій в їх діалектичному взаємозв’язку. Саме це безпосередньо сприятимете посиленню стійкості особистості до дезінформації та інших видів агресивних інформаційних та смислових впливів на свідомість з метою забезпечення адекватності реагування, захисту і відсічі деструктивних маніпулятивних впливів.

Висновки. Критичне мислення, будучи важливим засобом формування ціннісно-смислових констант духовності особистості, оптимізації протидії духовній агресії рф проти України, являє собою один з найважливіших елементів сприяння утвердженню української національної та громадянської ідентичності військовослужбовців Національної гвардії України. Адже модель функціонування критичного мислення особистості військовослужбовця, окрім усього іншого, передбачає усвідомлення сутності духовної агресії рашизму, як тоталітарної ідеології та практики рф, з її концепт-ідеологемою «русского мира», спрямованих на: втягування України в російську ментально-просторову матрицю, духовне скріплення України з Росію, на прийняття українським населенням російської духовно-культурної традиції, викривлення та ліквідацію у них всієї системи духовного захисту шляхом деформації та руйнування духовних основ свідомості наших громадян, зміни загальної спрямованості їх волі та устремлінь, руйнування найглибших прошарків внутрішнього світу людини, заперечення української державницької традиції, введення в масову

свідомість населення думки про нібито традиційну недержавність України і нездатність до створення власної держави тощо. Критичне осмислення української історіософії у порівнянні її з імперською російською історіософією у процесі вивчення соціально-гуманітарних дисциплін є одним із потужних механізмів утвердження української національної та громадянської ідентичності військовослужбовців Національної гвардії України.

УДК 316.4

Калініченко Є.О., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Куруч А.В., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ: ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ ЧЕРЕЗ ВЗАЄМОДІЮ

Національна гвардія України відіграє ключову роль у забезпеченні безпеки та захисті правопорядку в Україні. Однак, для досягнення ефективних результатів, НГУ не може діяти самостійно. Цивільно-військове співробітництво в Національній гвардії є важливою складовою у зміцненні безпеки країни та забезпеченні взаємодії між військовими та цивільними структурами.

Мета дослідження полягає у визначенні форми та перспективи цивільно-військового співробітництва в Національній гвардії.

Форми цивільно-військового співробітництва:

- кризове управління та надзвичайні ситуації: У разі надзвичайних ситуацій, таких як природні катастрофи, терористичні акти чи масові заворушення, Національна гвардія співпрацює з цивільними службами для координації дій та надання допомоги населенню.

- інформаційна безпека: Спільна робота з представниками цивільних служб у сфері кібербезпеки та захисту інформації допомагає запобігати кібератакам та забезпечувати безпеку в інтернеті.

Переваги співробітництва між військовими та цивільними структурами:

- швидке реагування: Співпраця дозволяє швидше та ефективніше реагувати на загрози та надзвичайні ситуації, що виникають на території країни.

- взаємодія та координація: Об'єднання зусиль військових та цивільних структур дозволяє забезпечити більш ефективну координацію та взаємодію під час виконання завдань.

- обмін досвідом: Співпраця сприяє обміну досвідом та знаннями між представниками різних сфер, що сприяє підвищенню загального рівня підготовки та компетентності.

Незважаючи на ці виклики, існують перспективи для подальшого розвитку цивільно-військового співробітництва в Національній гвардії України.

Необхідно активізувати зусилля зі створення ефективних механізмів комунікації та обміну інформацією між цивільними та військовими структурами. Це допоможе забезпечити швидку та координовану реакцію на будь-які загрози.

Необхідно надавати цивільним структурам доступ до спеціалізованих навчальних програм та курсів, що дозволить підвищити їхню освітню компетенцію в сфері безпеки та оборони.

Також, необхідно активізувати зусилля залучення громадськості до процесів прийняття рішень та вирішення питань, пов'язаних з безпекою. Це може бути досягнуто через проведення громадських обговорень, консультацій та залучення громадських організацій до спільних проектів.

Отже, активне залучення громадськості до процесу цивільно-військового співробітництва допоможе підвищити рівень свідомості громадян щодо потенційних загроз та залучити їх до спільних зусиль у забезпеченні безпеки країни.

УДК: 140.8: 37.01

Колісник А.В., курсант 111 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна Академія Національної гвардії України;

Васильченко Р.В., кандидат філософських наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВИХОВНІ СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ДОБУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Зміст світоглядного політичного і національного виховання визначають, насамперед, процеси національного самоствердження України та її євроінтеграції, що відбуваються в умовах розвитку цивілізаційних змін, пов’язаних із глобалізацією. Такі динамічні різноспрямовані соціальні трансформації

змушують конкретизувати і поглибити розуміння виховного потенціалу моральних смислів традиції у світоглядній культурі суспільств. Тим більше, що невизначеність майбутнього сприяє поширенню космополітичних поглядів у буденній свідомості, ЗМІ, наукових розвідках, згідно яких у майбутньому національна держава і національні культури мають відійти у минуле, поступитися місцем глобальному транснаціональному товариству. Філософія освіти не може ігнорувати такі погляди громадськості та наукові прогнози. Адже, тільки врахувавши й передбачивши вплив соціокультурних змін, що притаманні сучасній цивілізації, на національні процеси і пов'язані з ними виховні практики, національну свідомість поколінь, можна забезпечити ефективне виховання патріота і громадянина України, який буде жити у глобалізованому світі.

У цьому контексті постає питання, як історична пам'ять у виховних стратегіях має підтримувати й посилювати життєздатність соціумів, укорінюючи культурне буття і зберігаючи національну ідентичність, водночас сприяючи не закритості, а відкритості соціумів?

Зазначимо, глобалізація і в технологічному, і цивілізаційному вимірах є нелінійний процесом, світова спільнота вчиться жити в багатогранному, багатомірному і багатополярному світі, в умовах неостаточної визначеності сучасних соціокультурних процесів. Мережеві принципи пронизують віртуальну й соціальну реальності, що становить неабияку загрозу заміщення різноманітними мережевими структурами традиційних механізмів соціальної спадковості та національної консолідації: національної свідомості, історичної пам'яті спільноти, національної культури, ментальності. Водночас, використання теорії мереж дає підстави не тільки для песимістичних прогнозів, а й для таких, які інтерпретують глобальну культуру як множинність національних і локальних культур. Проте не можна підтримати погляди згідно з якими глобальна культура ототожнюється із західною культурою, яка нібито загрожує соціокультурному розмаїттю світу. Погоджуємося з Р. Робертсоном, який зазначає, що глобалізація, насправді, спричиняє одночасність і взаємопроникнення глобального і локального, унаслідок чого відбувається не звичайне протистояння між різними соціокультурними формами, а взаємне підсилення цих форм. Глобалізація (пов'язування локальностей в єдину мережу обмінів) спричиняє також пере винахід локальностей у новій історичній ситуації. Іншими словами, процеси глобалізації, можливість яких певною мірою забезпечують інформаційні технології, не знищують національні культури, а, навпаки, сприяють їх поширенню. «Процеси глобалізації, - пише Е. Сміт, - особливо засоби масової комунікації, роблять значний внесок у міжнародний культурний плюралізм. Додамо також, що в добу загальних тенденцій

глобалізації, обумовленої необхідністю інтенсивних інтеграційних і комунікативних процесів, усе частіше приходить розуміння збереження і примноження здатності у різних народів засвідчити свою національну ідентичність і культурну самобутність.

Втім новітні технології, масові медіа значно полегшують збереження країнами національної культури. На транснаціональному рівні єдиний освітній простір стає місцем Інтер культурного діалогу, що ґрунтується на визнанні рівними партнерами всіх учасників інтеркультурної комунікації. Присутність у глобальному соціумі цього комунікативного майданчика співробітництва і порозуміння серед молодого покоління є життєво необхідним для світового товариства. Адже, як підкреслює М. Жулинський, «без рівноправного діалогу культур, без урахування духовного потенціалу і перспектив розвитку кожної цивілізації важко формувати ефективні механізми взаємодії суспільств у глобальному цивілізаційному поступі.

Культурно обумовлені способи сприйняття й інтерпретації соціального світу, культурного обміну як на індивідуальному, так і соціальному рівнях, визначає історична пам’ять. Як мінливий і динамічний феномен комунікації, історична пам’ять об’єднує минуле і майбутнє, конституює традицію і культуру, містить потенціал для свободи вибору, адже реалізує майбутнє на основі постійного осучаснення минулого.

УДК 316.4

Либа С.Р., курсант 113А навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національна гвардія України;

Куруч А.В., кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ПРИНЦИПИ ВІЙСЬКОВО-СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, ЯК ВИМОГА ЧАСУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Військово-соціальна робота в Україні базується на кількох принципах, спрямованих на забезпечення соціального захисту військовослужбовців та їх сімей, а також ветеранів:

Забезпечення соціальних гарантій: Цей принцип передбачає надання військовослужбовцям та їх сім'ям доступу до соціальних послуг, таких як медичне забезпечення, освіта, житло, психологічна підтримка тощо.

Партнерство і співпраця: Військово-соціальна робота в Україні базується на співпраці з різними суб'єктами, такими як державні установи, громадські організації, міжнародні організації, щоб забезпечити повноцінну підтримку військовослужбовців та ветеранів.

Індивідуальний підхід: Підходи до соціального забезпечення військовослужбовців та ветеранів повинні бути індивідуальними, враховуючи їхні особисті потреби, виклики та ситуацію.

Прозорість та відкритість: Управління військово-соціальними програмами має бути прозорим та відкритим, з можливістю доступу до інформації про доступні послуги, умови отримання та процедури.

Підвищення кваліфікації кадрів: Для успішного здійснення військово-соціальної роботи необхідна постійна підвищення кваліфікації працівників, що займаються цим питанням.

Збалансований підхід до ресурсів: Потреби військовослужбовців та ветеранів мають бути забезпечені за рахунок ефективного використання наявних ресурсів та коштів.

Урахування гендерних особливостей: Під час проведення військово-соціальної роботи важливо враховувати гендерні особливості та потреби жінок-військовослужбовців та членів їхніх сімей.

Підтримка ветеранів та їх інтеграція в суспільство: Особлива увага має приділятися підтримці ветеранів та їхній подальшій інтеграції в цивільне життя, включаючи надання доступу до освіти, роботи та інших соціальних послуг.

УДК - 355.011

Луканіна К.Ю., курсантка 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Фалько А.С., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук, Національна академія Національної гвардії України

ВІД МИНУВШИНИ ДО СУЧАСНОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ ВПЛИВ КОЗАЦЬКОГО ВІЙСЬКА МИНУЛИХ СТОЛІТЬ НА СУЧАСНІ ВІЙСЬКОВІ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНИ

Повномасштабна війна між нашою державою та агресором роблять актуальними питання надання наукової інформації щодо минулого українського війська та матеріалів з організації сучасної військової справи за напрямами.

З'єднаємо ці два напрямки. Згадаємо, в умовах реальної війни продовжується агресивна латентна антиукраїнська пропаганда в соціальних мережах. З цієї причини необхідний пошук шляхів зміцнення бойового духу наших сил оборони.

Згідно з Доктриною з воєнно-історичної роботи – фундаментом сучасної воєнної теорії та практики діяльності військ є воєнно-історичні знання, оскільки вони є джерелом і базою для розвитку Сил безпеки й оборони України.

Проведемо дослідження як історія козацького війська вплинула на сучасні військові формування України. Як культура армії Гетьманщини скрізь віки зуміла відгукнутися в сучасній буденності військ України. Розуміння історичного контексту допомагає краще зрозуміти проблеми та пріоритети в змінах та покращеннях діяльності Сил безпеки й оборони України.

Мета повідомлення являє собою розгляд та аналіз впливу пам'яті козацьких військових формувань, які були утворені на теренах України, на Сили безпеки й оборони України. Як саме Збройні сили України, Національна гвардія України, прикордонники України продовжують зберігати історичну пам'ять про свою минувшину.

Підкреслімо, що відомий український науковець Д. І. Яворницький у своїх працях описує козаків із світлої сторони – вони щедрі, безкорисливі в дружбі, надавали перевагу хоробрій смерті на полі бою на відміну від ганебній смерті у рабстві. Особиста воля була для них дуже важлива. Козаки поважали старших, були простими та винахідними. Це все можемо побачити і в Силах оборони України. Нажаль, були негативні риси у козацької повсякденні, наприклад – надмірне пияцтво. Інформаційні праці дослідників вказують, що на Січі було понад 370 шинок лише на 1740 р. Побутові риси тогодення залишаються питанням роботи українських офіцерів сьогодні.

Існують проблеми, вирішення яких може відбутися лише за допомогою медицини та системної роботи психолога. Не варто також забувати і про особисту підтримку людини – бути поруч, вислуховувати про проблеми, які турбують на даний час військовослужбовця. Начальники та колеги повинні створювати відповідні умови, щоб людина відчувала турботу командування під час несення своєї служби.

Наступним питанням нашого дослідження є бойове братерство. Відмінним від попередників у сучасній армії є те, що у зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на територію України, з'явилося багато охочих громадян вступити до лав Сил безпеки й оборони України. Згадаємо традиції Козаки ж вимагали приймати православне християнство та відрікатись від своєї рідної віри іноземцям, що хотіли боротись за волю. Традиції тривають

і в наш час. Так, 21 лютого 2024 р. Президентом України був підписаний указ про надання іноземцям можливості служити в НГУ.

Сучасність перейняла свята, яких дотримувались козаки. 14 жовтня – День Пресвятої Богородиці та день захисників і захисниць України з 2014 р. 6 травня зараз відмічається День піхоти – в цей день козаки здобули перемогу у битві під Жовтими Водами.

Згадку про козаків носять військові частини, які мають почесні звання. Іван Мазепа, Петро Дорошенко, Данило Апостол, Іван Сірко Роман Дашкевич, Антін Головатий, Іван Богун, Петро Калнишевський – видатні козаки що залишили слід в українській історії та в назвах бригад.

Козацькі символи зустрічаються всюди. Так, козацький герб – найпоширеніший символ, що зустрічається у символіці Сили безпеки й оборони України. Козацька шабля на шевронах, мушкет на гербі Міністерства оборони України. Козацький хрест на емблемі НГУ, її бойових прапорах та штандарті командувача Національної гвардії України.

Орден Богдана Хмельницького, який було впроваджено в 1995 р. існує як продовження діянь гетьмана із захисту та оборони Вітчизни, якою нагороджують зокрема і воїнів Національної гвардії.

Підсумовуючи вище наведене, можемо сказати, що козацтво залишило за собою вагомий слід, який намагаються зберегти та вшанувати. Захист Вітчизни починається з захисту своєї історії, унеможливлення її забуття та ставання кожного військового на кращу стежку свого життя.

Підсумуємо – місія воєнно-історичної роботи в лавах Сил безпеки й оборони України полягає у здобутті та впровадженні воєнно-історичних знань і набутого історичного досвіду в інтересах розвитку Збройних Сил України, НГУ та інших структурах забезпеченні необхідного рівня бойової готовності та боєздатності військ, постійному нарощуванні їх спроможностей, формуванні високого морально-бойового духу захисників України.

УДК 355.1

Магда В.В., командир 112 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Мяло В.М., старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

СОЦІАЛЬНІ РОЛІ ОФІЦЕРА У ВІЙСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ

В сучасному суспільстві соціальні ролі відіграють важливу роль у формуванні і функціонуванні різних професійних спільнот. Однією з ключових категорій, де виявляється величезний спектр таких ролей, є військова сфера.

Сучасний офіцер, як представник військової професії, крім високих професійних вимог і знань, повинен володіти рядом соціальних навичок та компетентностей. Його ролі визначаються багатозначністю сучасної реальності та виходять далеко за межі лише командування підпорядкованим підрозділом в контексті лідерства, менторства, навчання, виховання, комунікації, взаємодії з цивільним населенням тощо.

Метою роботи є вивчення соціальних ролей офіцера у військовій сфері шляхом теоретичного аналізу різних аспектів соціальних, професійних та етичних стандартів військових керівників, якими вони повинні володіти та керуватись у своїй професійній діяльності. Це включає в себе їх місце у процесі підготовки особового складу, налагодження ефективної комунікації у військовому колективі, підтримці соціального та психологічного благополуччя, а також в управлінні конфліктами та подоланні різних труднощів.

Про соціальну роль йдеться тоді, коли за тривалої соціальної взаємодії регулярно відтворюються певні стереотипи поведінки особистості, а їх виконання пов’язано з намірами цієї особистості відповідати прийнятим соціальним нормам та очікуванням оточуючих.

Тож, що таке «соціальна роль»? Одна з перших спроб систематизації соціальних ролей належить Талкоту Парсонсу, який описував їх як очікувану типову поведінку особистості, що пов’язана з її соціальним статусом. Масштаб ролі залежить від діапазону міжособистісних відносин.

Залежно від норм і стандартів поведінки, прийнятих у суспільстві розрізняють два види соціальних ролей:

1.Формальні – закріплюються через посередництво закону чи іншого правового акту та характеризуються чіткою ієрархією та правилами задля урегулювання поведінки особистості в певних ситуаціях.

2. Неформальні – моральні норми поведінки в тій чи іншій спільноті, що виникають у процесі взаємодії індивідів і можуть ґрунтуватися на особистих стосунках, взаєморозумінні або неформальних домовленостях.

Згідно з термінологією американського соціолога Роберта Мертона, в сучасному суспільному житті індивід зазвичай виконує декілька соціальних ролей, тим самим утворюючи «рольовий набір».

Спільність та взаємодія формальних та неформальних ролей у військовому середовищі є важливим аспектом ефективного функціонування даної організації. Хоча ці два типи ролей можуть здаватися протилежними, на практиці вони часто переплітаються та взаємодоповнюють один одного, що сприяє зміцненню командної дисципліни, підвищенню продуктивності та підтримці специфічної військової культури для досягнення спільної мети - ефективного виконання завдань. Формальні ролі забезпечують структурованість та організованість у виконанні завдань, тоді як неформальні ролі забезпечують додаткову підтримку, мотивацію та координацію дій військового персоналу. Така взаємодія дозволяє ефективно використовувати ресурси та потенціал кожного члена військового колективу для досягнення спільних цілей.

Так, якщо проаналізувати обов’язки заступника командира роти з морально-психологічного забезпечення, що визначені ЗУ «Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, № 22-23, ст.194), можна стверджувати, що їх успішне та якісне виконання вимагає ряду наступних ролей:

- керівника, тобто особи, що очолює колектив і використовує надану йому законну владу для впливу на поведінку підлеглих;
- адміністратора, яка полягає в якісній та ефективній організації протікання процесів в колективі та консультації виконавців із виниклими питаннями;
- лідера, коли на нього покладається прийняття рішень і вирішення проблем посередництвом власних здібностей, вмінь та навичок;
- вихователя, яка полягає в формуванні моральних та етичних норм, виробленні поглядів на світ та норм поведінки, прийнятих у суспільстві;
- ментора, яка включає в себе індивідуальну роботу щодо професійного розвитку підлеглого;
- вчителя, яка полягає в максимальному засвоєнні й усвідомленні підлеглими отриманих знань, умінь і навичок;
- психолога, яка забезпечує емоційну стабільність підлеглих;
- комунікатора, яка полягає в забезпеченні взаєморозуміння та взаємодії всередині зовнішнього і внутрішнього середовища.

Також слід зазначити, що виконання всіх вищеперерахованих функцій з необхідною ефективністю можливе лише за наявності двох базових категорій – «віра» та «довіра». Віра підлеглих у правильність світоглядних виборів та довіра до командира як компетентного професіонала.

Тож, з огляду на вищезазначене, можна стверджувати, що сучасний офіцер повинен володіти високим рівнем професійної компетентності та соціальних навичок для виконання різноманітних соціальних ролей, визначених широким спектром вимог у військовій сфері. Взаємодія формальних та неформальних ролей у військовому середовищі є ключовим елементом для успішного функціонування та досягнення поставлених цілей.

УДК 329

Павлова С.Д., студентка 152М навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Соколовська Ю.В., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України

ІСТОРІЯ БЛАГОДІЙНОСТІ НА СЛОБОЖАНЩИНІ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

Сьогодення в Україні доводить необхідність та продуктивність громадських ініціатив у вирішенні соціальних проблем. Історичний досвід, зокрема Слобожанщини, дозволяє праналізувати багату історичну спадщину становлення інституту благодійності на території Слобожанщини на прикладі громадських ініціатив щодо створення системи опіки дітей та підлітків. Нужденні діти потребують опіки не тільки з боку держави, а й з боку суспільства, громадськості в цілому. Найбільш ефективним засобом вирішення проблеми захисту дитини може бути створення ефективної благодійної системи опіки дітей. Важливу роль у становленні такої системи відіграє, окрім держави, громадська ініціатива та благодійна діяльність приватних осіб у вигляді організації та функціонування різних видів дитячих установ та закладів. Становлення сучасної системи соціальної опіки дітей обумовлює актуальність вивчення історичного досвіду щодо становлення та функціонування такої системи у минулому.

Метою дослідження є на основі комплексного аналізу широкого кола джерел та літератури дослідити зміст, форми та методи благодійної діяльностіі держави, громадськості та окремих приватних благодійників у процесі становлення системи опіки дітей на Слобожанщині у другій половині XIX – на початку XX століття.

Соціально-економічні зміни другої половини XIX століття стали каталізатором розвитку громадської та приватної благодійності у системі опіки дітей. Держава не могла самотужки вирішувати проблеми допомоги нужденним дітям. Так, законодавчо затвердженою, обов'язковою була тільки опіка підкидьків, турботу про яких було покладено на земства. Підкидьки становили тільки одну з багатьох категорій дітей, яка потребувала допомоги, опіка інших категорій дітей поступово увійшла у сферу громадської та приватної благодійності, діяльність якої активізувалась після спрощення бюрократичного механізму заснування благодійних установ та закладів у останній третині XIX століття.

Слобожанська благодійність мала певні регіональні особливості, так у другій половині XIX – на початку XX століття на Слобожанщині найпоширенішою формою благодійної діяльності була діяльність товариств. Товариства, які були організовані невеликими групами діячів, які об'єднували навколо себе співчуваючих, що допомагали справі своїми внесками або власною працею. Виключенням був Сумський повіт, де Н. М. Харитоненко та М.М. Суханова утримували дитячі притулки на власні кошти.

На Слобожанщині була поширена співпраця та взаємодія різних напрямків опіки, що дозволяло значно оптимізувати вирішення проблеми допомоги нужденним дітям. У Харкові існувала практика передачі земствами та міськими органами влади повноважень щодо опіки, зокрема дитячої, благодійним товариствам.

На початку XX століття у діяльності благодійних товариств на Слобожанщині спостерігається процес спеціалізації.

Результати дослідження благодійної діяльності у становленні системи опіки дітей та підлітків на Слобожанщині у другій половині XIX ст.доводять позитивне значення та ефективність громадських ініціатив, що має глибоке істричне коріння.

УДК378.32

Погоня Д.М., курсант 292А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Данилюк І.М., викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ОФІЦЕРА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Широкомасштабна війна РФ проти України потребує сьогодні розробки нових перспективних наукових підходів, концепцій підготовки військових фахівців, інноваційних технологій навчання курсантів вищих військових навчальних закладів. Це впливає і на професійну підготовку в Національній гвардії України, що характеризується значним посиленням уваги до формування готовності майбутніх офіцерів, надійного і ефективного функціонування особистості в умовах службово-бойової діяльності.

Сьогодні першочергового розв'язання, на нашу думку, вимагають такі суперечності, що існують у системі підготовки майбутніх офіцерів НГУ: між складністю сучасних завдань, що потрібно вирішувати офіцерам НГУ та недостатнім рівнем підготовленості до виконання завдань в екстремальних умовах; між традиційними поглядами на військову систему, що вимагає суворого підкорення і дисципліни та стандартами підготовки військовослужбовців в країнах НАТО, що орієнтуються на креативних та творчих керівників підрозділів.

У дослідженні проблеми формування готовності майбутніх офіцерів НГУ нами застосовано суб'єктно-діяльнісний, системний, особистісний підходи до пошуку знань, про їх взаємозумовленість та взаємовплив тощо.

Загалом можна виділити два основних підходи у вивченні цієї проблеми. У першому готовність розглядається як складне утворення, що включає в себе когнітивний, мотиваційний та емоційно-вольовий компоненти, як сукупність ЗНУ, професійно значущих якостей особистості, якими повинен володіти випускник ВВНЗ для успішної адаптації до діяльності. Представники другого підходу визначають готовність як функціональний стан, який сприяє успішній діяльності, забезпечує її високий рівень тощо. Стан готовності тут першою чергою зумовлюється стійкими індивідуально-психічними особливостями, притаманними даній особистості.

Готовність до того чи іншого виду діяльності, на думку науковців, це цілеспрямований вияв особистості, що включає її переконання, погляди, відношення, мотиви, почуття, вольові та інтелектуальні якості, ЗНУ й настанови. Вона досягається в ході професійної та морально-психологічної підготовки, є результатом всебічного особистісного і професійного розвитку людини з урахуванням вимог, обумовлених особливостями конкретної діяльності, професії.

Отже, деякі автори розглядають готовність до професійної діяльності на особистісному тлі, а інші – на функціональному.

Військові психологи виділяють два види індивідуальної готовності:

- готовність, яка має загальний, тривалий характер і базується на спрямованості особистості, знаннях, досвіді, здібностях, ПВЯ;
- готовність тимчасового характеру - як готовність у даний момент до конкретного етапу діяльності.

Так, у дисертаційних дослідженнях (С. Кубіцький, І. Платонов, М. Руденко) теоретично обґрунтовано й експериментально перевірено структуру готовності особистості до окремих видів діяльності в умовах ЗСУ та МВС. Вони сходяться у поглядах, що така готовність забезпечується в процесі отримання освіти і виховання у відомчому навчальному закладі.

У структурі готовності майбутнього офіцера НГУ до виконання службово-бойових завдань нами виділено такі компоненти: мотиваційний компонент – мотиви вибору професії, цільові настанови під час навчання, стан задоволеності обраною професією; когнітивний компонент – знання з фаху; операційний компонент – навички та уміння, необхідні для вирішення професійних завдань; емоційно-вольовий компонент – здатність особистості до свідомої регуляції своєї поведінки, вольові риси характеру, компоненти психічної стійкості; ПВЯ особистості – сформованість провідних якостей особистості, усвідомлення рівня особистісної готовності до вирішення професійних задач.

Нами виділено три рівні готовності офіцера НГУ – високий, середній, низький. Наприклад, високий рівень характеризується глибокими і стійкими соціально значущими мотивами, сформованою спрямованістю на службову діяльність, станом задоволеності обраною професією; високою якістю підготовленості до занять; міцними і глибокими ЗНУ за спеціальністю; розвинутими вольовими рисами характеру, емоційною врівноваженістю в різноманітних умовах виконання завдань; розвинутими професійно важливими якостями, творчим вирішенням бойових завдань в екстремальних умовах діяльності.

До алгоритму організації навчально-пізнавальної діяльності курсантів запропоновано включити наступні послідовні кроки: постановка проблеми, що потребує вирішення при розмаїтості або неточності вихідних даних; визначення перешкод різного характеру на шляху до вирішення проблеми; вибір одного з декількох варіантів вирішення проблеми; підведення курсантів до протиріччя і пошук способу його вирішення; заслуховування протилежних поглядів на проблему; розгляд питання з різних точок зору; розгляд явища або події з позиції різних курсантів або навчальних мікрогруп; порівняння, узагальнення, зіставлення фактів, висновки із ситуації тощо.

УДК 1:355

Семенець А.В., студентка 151 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України;

Севрук І.І., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

ПРОБЛЕМИ МОЛОДОЇ РОДИНИ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ.

В Україні десять років поспіль тривають бойові дії, а з 2022 року – широкомасштабні бойові дії, які мають ознаки повноцінної війни.

У гранично загрозливому стані опинились родина, родинне життя.

Молода родина знаходиться в особливому стані. Молода родина як така в силу специфіки конституюючих її ознак та характеристик стикається із чисельними проблемами у будь-якій країні. Ці проблеми розгортаються і у економічній, і у соціальній, і у морально-психологічній, і у побутовій площині. І стійкість молодої родини, її шанси на майбутнє залежать від здатності своєчасно вирішувати ці проблеми.

В Україні молода родина вже тривалий час знаходиться у стані кризи. Кількість та динаміка розлучень за останні тридцять років яскраво це унаочнює.

Існує ціла низка проблем, що перешкоджають нормальному розвитку молодої української сім'ї: низький грошовий дохід; низький матеріальний рівень, дефіцит вільного часу, погані житлові умови, невлаштований побут, труднощі. Наслідком стає дезорганізація, внутрішні деструктивні процеси, конфлікти, розпад сім'ї, страждання, нервові захворювання, асоціальна

поведінка, стреси, безпритульність дітей, безвідповідальність, байдужість, аморальність і жорстокість батьків.

Економічна нестабільність країни та, відповідно, родини і породжені цим чисельні проблеми від несталості життєвих планів до проблем забезпечення елементарних потреб. Соціальна малозахищеність та недостатність соціальних програм по підтримці молодої родини, підвищена психологічна вразливість. Все це за реалій сучасної України множиться на чисельні ризики та небезпеки воєнного стану.

Те, з чим стикнулась з 2022 року українська родина, зокрема, а може й першу чергу, молода, – це фактичний розрив родини, родинних зв'язків, родинного життя через вимушену еміграцію. Біженці, які шукали притулку та захисту у країнах Європи, Північної Америки, навіть, Австралії, – це переважно жінки. Молоді жінки з дітьми. Чоловіки або здебільшого поповнювали ряди захисників Батьківщини, або залишались на теренах України згідно обмежень чинного законодавства щодо виїзду за кордон осіб чоловічої статі. Формат «дистанційної», «шпагатної» родини для молодої сім'ї дуже велике випробування. Рік, півтора, два роки для молодої людини, молодої родини – це загрозливі терміни часу. Таке випробування проходить далеко не кожна родина.

Навіть коли жінки залишаються на теренах країни, розрив родинного життя через перебування чоловіка на передовій на два – три місяці може бути критичним для молодої родини. Як свідчать проведені дослідження, дуже складно проходить соціалізація учасників бойових дій до умов звичайного життя. Аргументом у чисельних розлученнях родин, починаючи з 2014-2015 рр., було визнання того факту, що чоловік/дружина після повернення з передової, – інша, інакша людина, це чужа людина.

Чисельні проблеми молодої родини виникають і через вимушену евакуацію з зони ведення бойових дій та отримання статусу вимушених переселенців. Можливості працевлаштування, житло, необхідність знайти для дитини садочок/школу... Вимушена необхідність знову починати життя фактично «з нуля».

Ще проблеми, які через війну отримала і українська родина, в тому числі і молода, – це проблема або втрати годувальника (загинув, захищаючи Батьківщину), або реабілітації/лікування учасника бойових дій, у разі необхідності, – протезування. Ані психологічно, ані фінансово досить часто молода родина до таких випробувань просто не готова.

Безумовно, основою молодої родини є кохання. І, за висловом Сент Екзюпері, істинна любов, виникає коли чоловік і дружина починають дивитися в одну сторону. Тобто у подружжя формуються спільні цілі, спільні інтереси, спільне бачення тих чи інших проблем та способів їх долання. Але реалії життя, особливо у кризові періоди, вимагають ще й певної обізнаності.

Вважаємо, що враховуючи тенденції, притаманні сучасній воєнно-політичній ситуації в Україні, доречним було б введення певних курсів, тренінгів, навчань, які б надавали знання молоді щодо моделей вирішення типових для молодої родини проблем з урахуванням особливостей воєнного; можливих стратегій поведінки у кризових/екстремальних ситуаціях; елементарні знання щодо взаємодії з цивільними та воєнними адміністраціями, допомоги пораненим та таке інше.

УДК 316.776

Тибінка А.А., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Полтавченко А.Є., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Чепель М.О., доктор філософії, начальник кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, полковник

РОЗРОБЛЕННЯ АЛГОРИТМУ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ШУМУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Актуалізація проблеми інформаційного шуму в соціальних мережах є безпосереднім наслідком стрімкого розвитку інформаційних технологій в глобальному просторі. Зазначимо, що інформаційний шум – це коли внаслідок надходження великого обсягу інформації більша її частина стає нерелевантною, тобто некорисною і яку дуже важко відфільтрувати. Комунікативне лобіювання в соціальних мережах певного наративу дозволяє вибірково впливати на цільову аудиторію, обирати майданчики, на яких більшою мірою представлена аудиторія та способи зв’язку з нею. В свою чергу не слід виключати використання інформаційного шуму як певного інструменту інформаційно-психологічного впливу на індивідуальну, групову і масову свідомість громадян.

У якості алгоритму ідентифікації інформаційного шуму в соціальних мережах пропонуємо наступний порядок дій.

1. Перевірка достовірності інформації. Ця процедура реалізується через звернення до альтернативних джерел інформації (зазвичай, від трьох до п'яти) або через аналіз інформаційного матеріалу, зокрема характер інформаційного матеріалу, порядок його подання (логіка викладання, фактура) в соціальній мережі, характер висновків.

2. Визначення кількості інформації, яка має ознаки інформаційного шуму за певний проміжок часу. Інструментом, який дозволить отримати це значення є моніторинг інформаційного простору, зокрема визначеної соціальної мережі. У ході моніторингу передбачається встановлення самого факту наявності інформаційного шуму, об'єктів на яких він направлений та суб'єктів, що генерують інформаційний вплив.

3. Визначення рівня інтенсивності інформаційного шуму. Це співвідношення кількості інформаційного шуму до загального обсягу інформації за певний проміжок часу.

4. Визначення середньої тривалості інформаційного шуму. Це показник, який відображає період упродовж якого спостерігається найбільша кількість нерелевантного обсягу інформації в соціальній мережі.

Отже, проблеми інформаційного шуму в соціальних мережах повністю уникнути неможливо, однак його негативний вплив можна істотно зменшити завдяки обізнаності із алгоритмом його ідентифікації в інформаційному просторі.

УДК 37.013.73

Тріумов А.О., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплюченко О.П., доктор філософії, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОСОБЛИВОСТІ ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ У ВІЙСЬКОВІЙ СПРАВІ

У військовій сфері філософський дискурс відіграє не менш важливу роль, ніж у цивільній. Обговорення стратегій, тактик та аналіз ситуацій на полі бою є формою дискурсу, яка допомагає військовим приймати більш обґрунтовані

рішення та краще розуміти виклики, які стоять перед ними. Дискурс дозволяє розглядати різні перспективи, передбачати можливі наслідки дій та знаходити оптимальні рішення у складних ситуаціях.

Розуміння філософських концепцій, таких як мужність, честь та обов'язок, може надихати їх на героїчні вчинки та формувати їхній характер. Філософія також може навчити їх цінувати життя, поважати людську гідність та зберігати людяність навіть під час війни.

Крім того, філософія може навчити військових критично мислити, ставити під сумнів усталені припущення та шукати нові, інноваційні рішення складних проблем. Це може бути особливо важливим в епоху, коли війни стають все більш складними та багатовимірними, вимагаючи від військових гнучкості та здатності адаптуватися до мінливих обставин.

Поєднання філософії та військової справи також може сприяти розвитку міжкультурного діалогу та взаєморозуміння. Війни часто ведуться між різними культурами та народами, і філософія може допомогти військовим краще зрозуміти та поважати інші способи мислення та світогляди.

Окрім того, філософія може допомогти військовим краще розуміти роль технологій у воєнних конфліктах та їх етичні наслідки. Зі швидким розвитком нових технологій, таких як штучний інтелект та автономні системи озброєнь, філософська рефлексія стає все більш важливою для забезпечення їх відповідального та етичного застосування.

Нарешті, філософія може допомогти військовим у процесі реабілітації та реінтеграції після повернення з поля бою. Осмислення свого досвіду, моральних дилем та травм війни через призму філософії може сприяти зціленню та відновленню психічного здоров'я.

Таким чином, поєднання філософії та військової справи є важливим для розвитку більш гуманного, етичного та стратегічного підходу до військових конфліктів, а також для забезпечення благополуччя та стійкості військових у складних ситуаціях.

Проте варто пам'ятати, що всупереч усім філософським міркуванням, війна завжди залишатиметься жорстоким та руйнівним явищем, і остаточною метою має бути встановлення миру та вирішення конфліктів ненасильницьким шляхом.

УДК 355.23+356.13

Фараонов Г.Є., командир 213 навчальної групи факультету безпеки державного кордону, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, старший сержант;

Макогончук Н.В. кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін, Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ЧИННИКІВ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИКОРДОННИКІВ

*Актуальність***.** Професія прикордонника є однією з найважливіших та найвідповідальніших у сучасному світі, вони стоять на захисті суверенітету та територіальної цілісності країни, забезпечують безпеку кордонів та борються з контрабандою та незаконною міграцією. Специфіка цієї професії полягає не лише в забезпеченні безпеки території, а й у взаємодії з різними соціальними, економічними та гуманітарними факторами. Аналіз соціально-гуманітарних аспектів їхньої роботи дозволяє краще зрозуміти сучасні виклики та розробити ефективні стратегії роботи з ними.

*Мета***.** Дослідження соціально-гуманітарних аспектів професійної діяльності прикордонників.

*Результати***.** Професійна діяльність прикордонників вимагає не лише фізичної та технічної підготовки, але й вміння працювати у складних соціальних ситуаціях. Прикордонники повинні мати глибоке розуміння міжнародного права, культурних та етнічних особливостей різних національностей, а також вміння взаємодіяти з представниками інших країн. Професійна діяльність прикордонників, окрім забезпечення безпеки кордону, має й значний соціально-гуманітарний аспект. Цей аспект виражається у впливі служби на особистість прикордонника, його сім'ю та суспільство в цілому.

Служба на кордоні пов'язана з низкою факторів, що можуть мати негативний вплив на особистість прикордонника. До них належать:

- високий рівень відповідальності: прикордонники відповідають за безпеку людей та держави, що може призвести до емоційного виснаження та розвитку хронічного стресу;
- ненормований робочий день: прикордонники часто змушені працювати вночі, у вихідні та святкові дні, що може негативно впливати на їхнє фізичне та психічне здоров'я;

- ризик для життя: служба на кордоні може бути небезпечною, адже прикордонники стикаються з ризиком контрабанди, незаконного перетину кордону та інших злочинів.

- Вплив на особисте життя:

- психологічні проблеми: виникають через стрес і ризик для життя, можуть негативно впливати на атмосферу в сім'ї;

- соціальні проблеми: сім'ї прикордонників можуть стикатися з соціальними проблемами, адже їм часто доводиться жити у віддалених місцях, де доступ до освіти, медицини та інших соціальних послуг може бути обмеженим.

Професійна діяльність прикордонників має й позитивний вплив на суспільство:

- Забезпечення безпеки: прикордонники захищають країну від зовнішніх загроз, таких як контрабанда, незаконний перетин кордону та тероризм;

- створення робочих місць: служба на кордоні дає роботу тисячам людей, що робить позитивний вплив на економіку країни;

- підтримка соціального порядку: прикордонники допомагають утримувати порядок на кордоні, що робить країну безпечнішою для всіх.

- Для покращення соціально-гуманітарних аспектів професійної діяльності прикордонників рекомендується:

- Підвищення рівня психологічної підтримки: прикордонникам, які стикаються з емоційним виснаженням та хронічним стресом, потрібна кваліфікована психологічна допомога;

- покращення умов праці: необхідно забезпечити гідні умови праці, включаючи нормований робочий день, безпечне робоче середовище та доступ до соціальних послуг;

- Підтримка сімей прикордонників: держава та громадські організації повинні надавати підтримку сім'ям, щоб допомогти їм впоратися з проблемами, пов'язаними з службою на кордоні.

Висновок. Соціально-гуманітарні аспекти в професійній діяльності прикордонників відіграють критичну роль у забезпеченні безпеки та стабільності в сучасному світі. Розуміння цих аспектів та розробка відповідних стратегій покращення та підтримки є ключовими для ефективного виконання службових обов'язків та підтримки соціальної гармонії.

УДК 37.013.73

Федорова О.А., курсантка 110 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Каплюченко О.П., доктор філософії, старший викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ЕВОЛЮЦІЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ПОГЛЯДІВ НА ВІЙНУ

З традиційної точки зору уся історія людства – це історія війн і збройних конфліктів. Тому філософія в жодному разі не могла залишитися осторонь від спроб зрозуміти суть війни, як унікального феномену у бутті людства. Однак про філософію війни, як окрему гілку філософської думки говорити складно.

Найчастіше філософія війни розглядається як один з напрямів політичної філософії або філософії права, а не як окрема філософська школа. З огляду на це найвідомішими роботами з філософії війни є «Мистецтво війни» Сунь Цзи та «Про війну» Карла фон Клаузевіца.

Сунь Цзи у своєму «Мистецтві війни» розглядає війну, як комплексне явище, нерозривно пов'язане з існуванням держави, яка змушена вести війну заради власного існування. З цієї точки зору Сунь Цзи формулює три основні принципи ведення війни: руйнування задумів ворога, руйнування його союзів, перемога безпосередньо на полі бою. Слід зауважити, що стратегічні підходи до ведення війни, осмислені в роботі Сунь Цзи, служать основою для формулювання положень стратегій непрямих дій – найбільш поширеної стратегічної парадигми сучасної воєнної науки. Тому основну увагу він зосереджує саме на практичному боці війни, хоча багато його спостережень є актуальними для сфер, які, на перший погляд безпосередньо війни не стосуються.

До політичної школи у своєму філософському осмисленні війни належав і Клаузевіц, який розглядає війну як інструмент політики національної держави. В основі його застосування лежить прагматичний підхід, який передбачає, що здобутки, отримані від війни повинні перевершувати втрати, яких вона завдає.

Клаузевіц формулює основні проблеми війни як явища наступним чином: чи властива війна людській природі, що таке стратегія, як співвідноситься матеріальне та духовне на війні.

Найбільш грунтовно у Клаузевіца розроблено питання мети війни: як засобу досягнення певної мети, що знаходиться поза межами процесу війни. Клаузевіц категорично відкидає мету війни, як самоціль для її учасників.

Тому висновок полягає в тому, що війна – це глибоко функціональне явище, політичний інструмент держави. У зв'язку з цим Стенфордська енциклопедія філософії розглядає Карла фон Клаузевіца як єдиного філософа війни, який розробив філософську систему, сфокусовану виключно на війні.

Інші системи філософського мислення, які розглядають війну, також мають глибоке історичне коріння.

Наприклад, есхатологічна школа, яка розглядає усі війни, як ланки загального ланцюга буття, який веде до спільної мети - фінального конфлікту, що повинен стати кульмінацією всіх війн. Його наслідком стане революційна зміна – новий світ, вільний від війни. Два її основні напрями: месіанство та глобалізм.

Катастрофічна школа розглядає війну, як стихію руйнівного хаосу, однаково згубного для світу і людини.

Таким чином, сучасне розуміння війни, як конфлікту між мегасоціальними утвореннями (державами, етносами, релігійними спільнотами тощо), що відбувається у формі збройного протиборства, воєнних (бойових) дій між їх збройними силами; регулюється законами та звичаями – сукупністю принципів і норм міжнародного права, які встановлюють обов'язки воюючих сторін (забезпечення захисту цивільного населення, регулювання ставлення до військово- полонених, заборона на використання особливо нелюдських видів зброї) є наслідком тривалого філософського осмислення цього феномену.

УДК 130.3:355

Хархаров Д.Е., курсант 242 навчальної групи, командно-штабного факультету, Національна академія національної гвардії України;

Гегечкорі О.В., доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

РЕЛІГІЯ ЯК СФЕРА ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ І СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ В УКРАЇНІ

Релігія, супроводжуючи людство через віки, є одним з ключових елементів духовної культури. Вона стала центральною частиною культурного та духовного життя багатьох народів, в тому числі і України. Подібно до інших культур, для українців віра відіграла роль опори, наставника та джерела натхнення в різних історичних етапах.

В історичному контексті релігії в Україні, прийняття християнства у 988 році князем Володимиром має непересічне значення для духовного та культурного розвитку нації. Від цього моменту, релігійні символи, ритуали та обряди, такі як Великдень, Різдво та Йордан, почали формувати духовний ландшафт України.

Релігія вплинула на українську культуру в різних формах. Церковна архітектура, така як дерев'яні церкви Закарпаття або величні лаври Києва, стала невід'ємною частиною краєвиду України. Церковна музика, іконопис та інші мистецькі форми стали відображенням духовних прагнень українського народу.

На соціальному рівні релігія також відіграла важливу роль в Україні. Церква часто служила місцем об'єднання громади, місцем допомоги та підтримки. Особливо це стало очевидним під час важливих історичних подій, таких як Революція гідності, коли релігійні об'єднання виступали як активні учасники громадського життя.

В контексті війни між Україною та Росією релігія набула особливої актуальності, стаючи інструментом підтримки, відновлення та об'єднання.

Важливим аспектом релігії під час війни стала духовна підтримка. Багато церков в Україні стали місцем для молитов за мир, зцілення та єдність. Духовенство активно долучилося до гуманітарної допомоги, надання духовної підтримки бійцям на передовій та їхнім сім'ям.

Війна породила численні моральні дилеми і питання. Релігійні спільноти стали місцем, де люди могли обговорювати ці питання, шукати відповіді та знаходити духовний комфорт.

Підсумовуючи, можна сказати, що релігія в Україні не лише відображає духовні пошуки народу, але й служить міцним стовпом, на якому тримається національна ідентичність. Вона є невід'ємною частиною життя кожного українця, джерелом натхнення, креативності та єдності.

УДК 78:355.01:94 (477)

Чернетченко А.О., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Чупрінова Н.Ю., кандидат філолологічних наук, доцент, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін, Національна академія Національної гвардії України

МУЗИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОГО СПРОТИВУ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ЄДНАННЯ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Актуальність. З початком російсько-української війни культурний фронт разом з опором Збройних сил України повстав проти російської агресії, створюючи мурали, вірші, кліпи, картини, карикатури, фільми, пісні щодо реалій війни. Музика стала одним із найпотужніших фронтів культурної боротьби.

Мета дослідження – аналіз музики як інструменту культурного спротиву і національного єднання в умовах російсько-української війни; визначення її ролі щодо підтримки бойового духу українського суспільства, популяризації української культури, внеску у наближення перемоги, психологічного розвантаження під час війни.

Результати. Серед перших музичних творів, які виявилися і символом боротьби з російським агресором, і засобом підтримки емоційно-патріотичного стану українців, став гімн «Ще не вмерла Україна» (слова М. Вербицького, музика П. Чубинського). Символічний зміст і музика державного гімну зміцнюють і підіймають дух опору захисників, захисниць, а також всього народу України. Звучання гімну стало важливим внутрішнім стимулом для всього українського народу.

На хвилі патріотизму сьогодні відроджується пісенна творчість козацького періоду, січовиків, повстанців, адже у всі часи саме пісня підтримувала героїко-патріотичний дух та згуртовувала народ навколо ідеї творення незалежної і вільної країни .«Ой, у лузі червона калина» - пісня січових стрільців (слова С. Чарнецького) - стала неофіційним гімном національного спротиву. Вона уособлює сучасний вимір боротьби українців за незалежність від росії та проти її військової агресії. Те, що саме ця пісня знайшла друге життя, є закономірним: поезія українських стрільців майже 100 років потому була написана у контексті захисту української держави, необхідності для України вести військову боротьбу та пропагувати національно-визвольну ідеологію.

Не меншої популярності набула пісня «Батько наш – Бандера, Україна – мати», яка постала з варіанту пісні УПА «Ой у лісі, лісі, під дубом зеленим, там лежить повстанець тяженько ранений». Так, в умовах війни пісні національно-визвольних змагань українців минулих часів, які завжди пам'ятали у західних регіонах України, набувають відродження, стають близькими для мешканців центральної, південної, східної частин України. У цій позитивній тенденції прослідковується потяг до національних коренів, до української героїчної спадщини, до національного єднання.

В українських піснях війни поєднуються патріотичні мотиви, сатира, іронія, сарказм, чорний гумор. Музика стає духовною зброєю, що допомагає українській нації морально вистояти у війні. Пісня Тараса Боровка «Байрактар» стала першою воєнною піснею, що започаткувала висміювання ворога. Ряд гумористично-оптимістичних композицій на воєнну тематику пародійного змісту продовжили: «Геть з України» – Сергія Лазанського, «Москаль не красій (Геть з України)» виконавиці Jerry Heil, «Без руки без ноги» – Джеральд Естрада та ВІА «Байрактар»; «Ванька-встанька» – Маші Кондратенко, «Жест доброї волі» – Максим Москаленко тощо.

Чимало музикантів зараз пропагують українську народну пісенність у світі, доносять голос України до широкої міжнародної спільноти. Зокрема, українські артисти академічної та народної музики: Національний академічний народний хор імені Г. Верьовки, Національна капела бандуристів ім. Г. Майбороди, Джамала, А. Мухарський (Орест Лютий); гурт «Друга ріка» та інш., гастролюючи за кордоном, сприяли отриманню гуманітарної допомоги для ЗСУ, внутрішньо переміщених осіб та біженців.

Міжнародною спільнотою обмежено музичний контент країни-агресора, введені санкції проти російських виконавців, рф відсторонили від участі у «Євробаченні». Музиканти Green Day, Bring Me the Horizon, Judas Priest, Стінг та багато інших відмовилися від гастролей у росії, Pink Floyd видалили свої записи з усіх російських цифрових платформ.

В Україні російський музичний продукт також втрачає прихильників. За результатами опитування соціологічної групи «Рейтинг», понад 40% українців відмовилися слухати російську музику, а Верховна Рада України заборонила російську музику у публічних місцях та в медіа.

Під час російсько-української війни український музичний контент активно розвивається і набуває популярності. Активно створюються нові твори: гурт «Без обмежень» записав патріотичну пісню «Героям UA», у виконанні Н. Могилевської пролунала пісня «Ми будем стояти». Трагедії в Бучі присвятила свою нову пісню І. Федишин «Розстріляна весна», С. Горін, український гітарист,

виконав інструментальну Елегію «Буча». Гурт «The Hard Kiss» оголосив пісню «Як ти?», гурт «Антитіла» - «В той день, коли закінчилася війна», Kazka – «I am not ok». Українськими виконавцями були представлені музичні композиції: Леся Горова - «Вставай, Україно, на бій», Н. Каменських - «Я – Україна», М. Барських - лірична колискова «Буде весна», пісня «Don’t fuck with Ukraine».

Висновки. Музика стала потужним інструментом культурного спротиву російській воєнній та інформаційній агресії, а також засобом національного єднання в умовах війни. Музика підтримує згуртованість, активність та високий бойовий дух українського суспільства, впевненість у перемозі та моральній перевазі над ворогом, виступає засобом психологічного розвантаження під час війни.

.

ПІДСЕКЦІЯ 4.3
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Керівник підсекції – доктор філософії освітніх, педагогічних наук, старший викладач кафедри психології і педагогіки підполковник Тробюк Н.Ю.;

Секретар підсекції – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових дисциплін службовець Островерх А.М.

УДК 159.9

Бєлякова Д.І., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шевченко В.В., доктор філософії з психології, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України

ПРОСОЦІАЛЬНА ПОВЕДІНКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Актуальність досліджуваної проблематики полягає у вивченні важливих аспектів взаємодії в армії та впливу соціально-психологічних факторів на просоціальну поведінку військовослужбовців Національної гвардії України.

Просоціальна поведінка – це доброзичливе, відкрите та допоміжне ставлення до інших людей, яке спрямоване на підтримку, допомогу та співчуття. Це може включати в себе вчинки доброти, співчуття, взаємодопомоги, альтруїзму та інші прояви позитивних взаємин. Просоціальна поведінка сприяє покращенню взаємин між людьми, підтримує соціальну гармонію та сприяє побудові сильних та дружних колективів.

Соціально-психологічні фактори грають важливу роль у формуванні просоціальної поведінки військовослужбовців. Професійна діяльність у військовому колективі має свої особливості, які впливають на взаємодію та поведінку військових. Ось деякі соціально-психологічні фактори, що можуть впливати на просоціальну поведінку військовослужбовців:

1. Культура організації. Структура та клімат організації можуть впливати на те, як військовослужбовці сприймають інших членів колективу та взаємодіють з ними. Якщо в організації панує атмосфера взаємоповаги, підтримки та співпраці, це може сприяти просоціальній поведінці.

2. Групова ідентичність. Відчуття належності до військового колективу може збуджувати просоціальну поведінку, так як воно стимулює бажання допомагати та підтримувати однодумців.

3. Лідерство. Стиль керівництва та приклад, який показує командир або керівник, можуть впливати на просоціальну поведінку в колективі. Позитивний та підтримуючий лідер може стимулювати воїнську дружбу та взаємодопомогу.

4. Соціальна підтримка. Наявність соціальної підтримки в колективі може бути важливим фактором, що сприяє просоціальному спрямуванню в поведінці військовослужбовців. Взаємна допомога та підтримка можуть зміцнювати довіру та сприяти сприятливому моральному клімату.

5. Етика та цінності. Засади етики та цінностей, що прийняті у військовому середовищі, можуть сприяти розвитку просоціальної поведінки. Повага до людської гідності, готовність допомагати та підтримувати інших можуть бути ключовими аспектами у формуванні просоціальної поведінки в колективі.

Важливо зазначити, що просоціальна поведінка військовослужбовців має велике значення для побудови дружнього та дисциплінованого колективу. У колективі важливе взаємодія між його учасниками, спільна робота та взаємопідтримка для досягнення спільних цілей.

Взаємодія між військовими базується на взаємоповазі, довірі та підтримці, і саме просоціальна поведінка сприяє зміцненню цих взаємин. Одним з ключових соціально-психологічних аспектів просоціальної поведінки в армії є формування групової ідентичності. Взаємодія у складі військового підрозділу сприяє розвитку почуття спільності та взаємоповаги, що збагачує колективний дух та позитивно впливає на просоціальну поведінку військовослужбовці Національної гвардії України.

Крім того, важливим фактором є розвиток емпатії серед військовослужбовців. Формування емпатії та розвиток міжособистісних навичок також можуть сприяти просоціальному поведінці. Програми соціально-емоційного навчання та тренування навичок спілкування можуть допомогти людям краще розуміти потреби і почуття інших, що сприятиме бажанню допомагати та проявляти милосердя. Здатність сприймати почуття та потреби інших членів команди допомагає встановлювати глибокі міжособистісні зв'язки та покращує спроможність до сприяння та допомоги, також взаємодії один між одним.

Також слід зазначити, що лідерство відіграє важливу роль у формуванні просоціальної повединки серед військових. Лідер, який проявляє емпатію, показує приклад просоціальної повединки та позитивно мотивує свою команду до сприяння та допомоги, може стати каталізатором позитивних змін у колективі.

УДК 159.9: 355.133.4

Бондарчук О.О., курсант 101 навчальної групи факультету превентивної діяльності Навчально-наукового інституту №3, Національна академія внутрішніх справ, рядовий поліції;

Шевченко М.О., старший викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія внутрішніх справ, капітан поліції

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Негативні умови, які впливають на бойову діяльність, психологічну готовність і особистість воїна умовно можливо поділити на дві групи загальні – які впливають на особовий склад, незалежно від військової спеціальності, роду, виду ЗСУ та специфічні – обумовлені відмінностями службово-бойової діяльності особового складу (снайперів, саперів, військовослужбовців високомобільних десантних військ, підрозділів спеціального призначення тощо).

Загальними факторами впливу на умови бойової діяльності і особистість військовослужбовця є: відомості про супротивника; ступінь інформованості особового складу про обстановку і зміст завдань; погодні умови, пора року і доби, характер місцевості; наслідки бойових дій, наявність бойових або санітарних втрат, досвід подолання негативних психогенних станів, страху і паніки; тривалість ведення бойових дій, ступінь фізичної і психологічної виснаженості особового складу; сили і засоби, укомплектованість своєї частини; стан управління і керівництва (укомплектованість офіцерським складом, наявність бойового досвіду у офіцерів, рівень їх авторитету); наявність частин підтримки, взаємодії і забезпечення, результати їх дій; рівень злагодженості підрозділів та частин; рівень адаптованості та ступінь впливу на особовий склад факторів складної бойової обстановки, небезпеки і невизначеності.

Ці фактори носять різнополюсний характер та можуть впливати на особовий склад у цілому як позитивно так і негативно.

Стрес – є поняттям, яке використовується для визначення широкого кола станів і дій людини, які виникли внаслідок відповіді на різноманітні екстремальні впливи (стресори). Стресори зазвичай поділяють на фізіологічні (біль, холод, спрага, надмірні фізичні навантаження, висока або низька температура та ін.) і психологічні (фактори, які поділяють за значенням, такі як небезпека, загроза, інформаційне перевантаження та ін.). Залежно від виду стресору і характеру його впливу визначають різні види стресів, які

в узагальненій кваліфікації є фізіологічними і психологічними. Останні, у свою чергу, поділяють на інформаційні та емоційні.

У більшості випадків, емоційний стрес має місце у випадках, які загрожують фізичній безпеці людини (війни, злочини, аварії, катастрофи, тяжкі хвороби), його економічному і соціальному статусу, сімейним відносинам.

Залежно від різновидності стресів, психологи вивчають наслідки, викликають на фізіологічному, психологічному і поведінковому рівні. За рідким виключенням, наслідки ці є негативними.

Бойовий стрес являє собою сукупність станів пережитих військовослужбовцями в процесі адаптації до несприятливого для їхньої життєдіяльності факторам, що загрожують життєво важливим цінностям в умовах бойової обстановки.

Рекомендації щодо підготовки особового складу:

Факторами, що сприяють попередженню стресу в бойових діях, є: здоровий психологічний мікроклімат у колективі, а також постійне компетентне керівництво і морально-психологічний вплив із боку командирів; фізична загартованість і добрий стан здоров'я особового складу; високий рівень бойової підготовки військ; здатність до розслаблення і перепочинку в умовах важкої обстановки; основні способи, що рекомендуються для індивідуальної і групової профілактики психічних травм, відносяться до поведінкових аутогенних методів релаксації; морально-психологічне самонавіювання і тренування шляхом повторної мислячої уяви всіх ситуацій бою і дій у цих умовах; дотримання особовим складом здорового способу життя, відсутність або мінімальне поширення шкідливих звичок (куріння, алкоголізм, наркоманія); правильно збалансоване харчування.

Психологу частини разом із командуванням необхідно створити систему психолого-педагогічного навчання командирів усіх ступенів і всього особового складу методам розпізнавання психічних порушень. У ході занять із бойової та воєнно-ідеологічної підготовки необхідно викладати основи психології і тренуватись із використанням спрощених методик оцінки психічного стресу, щоб кожен військовослужбовець міг подолати стрес за допомогою неважких прийомів.

1. На заняттях із бойової підготовки психологу необхідно надавати поради командирам з проведення занять, наближуючи їх до бойових обставин настільки, наскільки це можливо в сучасних умовах.

2. Важлива роль у підвищенні стійкості до стресу відводиться фізичній підготовці.

3. Сюди ж можна віднести пропаганду серед особового складу здорового способу життя і правильно збалансованого харчування.

4. Застосовування різних методів попередження психотравм: релаксація, медитація, обговорення та інші.

Завдання морально-психологічної підготовки ефективно вирішуються тоді, коли особовий склад у ході бойового навчання мусить долати труднощі, подібні до труднощів сучасного бою. В іншому випадку буде натаскування, малокорисна зовнішня активність людей без їх внутрішньої роботи над собою.

УДК 159.9:159.96

Будник Р.О., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної Гвардії України, солдат;

Макаренко П.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної Гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

У останні часи помітне зростання наукових досліджень, спрямованих на вивчення агресії та агресивної поведінки, особистості. Збільшення випадків відхилень у розвитку особистості, зокрема агресивної поведінки серед молоді в Україні, викликає необхідність проведення серії психологічних досліджень. Це пояснюється бажанням краще розуміти агресивні дії для запобігання та стримування випадків насильства. Однак воєнний стан, нові форми впливу на свідомість через засоби масової інформації та вплив насильства спричиняють зростаючу тривогу серед суспі.

У сфері дослідження агресивної поведінки багато науковців звертали увагу на різні аспекти. Погляди різних дослідників розходилися: деякі розглядали агресію як «агресивний потяг», інші – як наслідок фрустрації чи обумовлену емоційними та когнітивними аспектами. Терміни, які вживаються для позначення агресивної поведінки, варіюються, але всі вони описують дії, що призводять до шкоди та страждань інших людей. Так, В.Тимошенко вважає, що агресивність залежить від емоційності людини, її особистісних якостей, зовнішніх обставин та впевненості в собі. Він також зазначає, що натовп може бути схильним до агресії, особливо у стані паніки. Натомість, Ю.А.Підлісний розрізняє конструктивну агресивність, яка виявляється у соціально прийнятій формі, та деструктивну агресивність, яка має негативні соціальні наслідки. Він також зазначає дефіцитарну агресивність, пов'язану з недостатністю навичок і можливістю вияву агресії у людей з психосоматичними проблемами

Дослідниками проведено багато досліджень щодо агресивної поведінки особистості, при тому не багато уваги було приділено аспектам агресивності військовослужбовців, які діють у складних умовах, зокрема у зоні військових дій. Взаємодія військовослужбовців у сучасних умовах відрізняється високим рівнем агресивності та конфліктності. Не достатній рівень психологічнаї підготовки, психічна напруга і роздратування сприяють цим явищам. У виявах агресивної поведінки можна відзначити емоційну агресію, коли військовослужбовець намагається наслідувати своїх товаришів, не погіршуючи свого становища в колективі, через залежність самооцінки від оцінки інших.

Випадки агресивної поведінки у військовій сфері мають негативний вплив на взаємодію між військовослужбовцями та їхні взаємовідносини. Особливо в чоловічому військовому середовищі такі вияви агресії та ворожості спостерігаються під час періоду адаптації, коли формуються міжособистісні відносини та змінюються стереотипи і цінності. Порушення військової дисципліни може призвести до зростання агресивної поведінки, що стане причиною проблем у військовій діяльності. Тому важливо вчасно виявляти агресію серед військових, щоб запобігти її поширенню та впливу на військову діяльність.

Агресивні прояви, які відбуваються у професійній діяльності , негативно впливають на взаємодію військовослужбовців та їхні взаємини, а також знижують ефективність бойової готовності та підготовці до виконання поставлених завдань. Для ефективного подолання негативних проявів важливо проводити емпіричні дослідження агресивної поведінки військовослужбовців, які брали участь у бойових діях, а також досліджувати причини такої поведінки у військовій діяльності.

УДК 355.5/36

Веліксар Р.Д., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Товма І.М., кандидат військових наук, заступник начальника кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРА

Ефективність виконання службово-бойових завдань підрозділами Національної гвардії України залежить від багатьох факторів. Одним з найважливіших є здатність командира створювати сприятливі умови для

функціонування підрозділу, підтримувати атмосферу взаємоповаги та взаєморозуміння. Також, для ефективного командира важливо вміло впливати на підлеглий особовий склад, розпізнавати та якісно використовувати їх потенціал, а також мотивувати та сприяти їх розвитку, спрямовуючи їхні зусилля на досягнення спільної мети.

Лідерство є необхідним елементом для забезпечення єдності цілей та координації дій та забезпечує якісний розподіл ролей та відповідального відношення членів військового колективу, воно відіграє важливу роль в професійній діяльності підрозділів, адже рішення та дії лідерів можуть мати величезні наслідки для безпеки та результативності дій особового складу. Військові лідери є прикладом для своїх підлеглих, вони ведуть за собою у складних ситуаціях та сприяють всебчному професійному розвитку свого колективу.

Формування та розвиток лідерських якостей є важливою та надзвичайно актуальною вимогою сьогодення, сучасний військовий керівник має бути здатними приймати професійні рішення, ефективно керувати своїм особовим складом і стимулювати його до виконання завдань, що набуває особливого значення в професійній діяльності, яка супроводжується впливом факторів екстремальної ситуації.

Розглядаючи лідерство з точки зору впливу командира на підлеглих буде доцільним виділити дві протилежні форми лідерства: конструктивне і деструктивне. Конструктивне лідерство – це гарантія успіху, оскільки конструктивний лідер спрямований на розвиток, підтримку та створення сприятливого середовища для досягнення спільних цілей і розв'язання проблем.

Конструктивний лідер є неоціненим ресурсом для військових формувань, оскільки його спрямованість на підтримку, мотивацію та співпрацю сприяє зміцненню єдності в підрозділі, підвищенню рівня довіри та збільшенню загальної ефективності виконання завдань.

У той же час, аспекти деструктивного лідерства однозначно вказують на те, що цей стиль включає в себе негативні риси, такі як авторитаризм, відсутність довіри до підлеглих, неефективна комунікація, прийняття необдуманих рішень та відсутність підтримки у розвитку членів команди.

Військовий лідер має володіти рядом якостей, які забезпечують ефективне кервництво підрозділом та вирішення службових (бойових) завдань різного рівня складності. Провівши аналіз науково-теоретичних джерел, можна зробити ряд узагальнень, що стосуються основних важливих якостей та компетенцій сучасного військового лідера:

- прояв підтримки армійських цінностей, прояв поваги, самовідданості, честі, відваги, почуття обов'язку;
- прояв емпатії до оточуючих, здатність зрозуміти та переживати почуття та емоції іншої людини;
- демонстрація дисциплінованості, вміння підкорюватися та вимагати дотримання дисципліни від інших;
- впевненість, віра у здатність підрозділу виконувати завдання, стійкість до впливу чиїхось емоції;
- демонстрація стійкості та швидке відновлення після невдач, потрясінь, травм, негараздів та стресу;
- здатність робити обґрунтовані судження, оцінювати сильні та слабкі сторони, розробляти ефективні рішення;
- здатність використовувати доречні методи впливу на інших, вміння визначити мету, мотивувати та надихати послідовників;
- вміння розставляти пріоритети, організовувати та координувати діяльність підлеглих.

Зазначені якості та компетенції не є вичерпними та є важливими для ефективного командира, який є лідером, оскільки вони забезпечують згуртованість колективу та успішне виконання службових (бойових) завдань.

Військовий лідер – це вмілий організатор та керівник діяльності військового колективу, саме від нього, його особистих якостей та компетентностей, його особистого прикладу, вміння працювати з людьми як індивідуально, так і в групі, залежить соціально-психологічний клімат у військовому колективі.

Кожний лідер використовує унікальний підхід до керівництва, який базується на його особистих характеристиках та досвіді. Різні ситуації вимагають різних підходів, і вміння лідера адаптуватися до цих вимог є не менш важливим для досягнення успіху та ефективності у роботі з колективом.

Лідерство в контексті професійної діяльності військових підрозділів Національної гвардії України відіграє визначну роль у забезпеченні ефективності виконання службово-бойових завдань. Здатність командира створювати сприятливу для професійної діяльності підрозділу атмосферу, підтримувати взаємоповагу та взаєморозуміння, а також якісно впливати на особовий склад для розвитку їхнього потенціалу та мотивації є ключовими елементами успішного військового керівника, що, в свою чергу, забезпечується наявними в нього лідерськими якостями та компетентностями, над розвитком яких необхідно працювати сучасному військовому командиру задля забезпечення якісної професійної діяльності військових колективів.

УДК 159.922

Гущенська О.С., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кривоконь Н.І., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ТИПІВ ПОВЕДІНКИ В СТРЕСОВІЙ СИТУАЦІЇ У КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Стресові чинники у нашому житті існують постійно, тільки їх вплив може бути більшим чи меншим. Внаслідок війни вплив стресу на особистість значно зріс, зокрема, і в середовищі підготовки військовослужбовців. Від того, як військовослужбовець реагує на стрес – великою мірою залежатиме ефективність його службово-бойової діяльності. Ось чому актуальність тематики стосовно дослідження особливостей розвитку стресу у курсантів Національно академії Національної гвардії України (далі – НАНГУ) наразі поза сумнівом.

Проблематика стресу та його проявів у різних категорій людей і за різних обставин тривалий час знаходиться в полі зору цілої низки зарубіжних і вітчизняних дослідників. Зокрема, свої роботи їй присвятили: М. Борневассер, Дж. Брайт, Р. Лазарус, К. Маслач, Т. Поллок. За визначенням основоположника теорії стресу Г. Сельє – стрес (від англ. stress – напруження) це неспецифічна реакція організму на будь-яку вимогу ззовні. Сьогодні ми розглядаємо стрес як стан психічного напруження, що виникає у людини під час діяльності, ускладненої певними обставинами (загроза особистій небезпеці, виникнення аварійної ситуації, пожежі, виконання складного завдання, діяльність в умовах обмеженого часу тощо). Діяльність військовослужбовців завжди носить стресогенний характер. Тому варто ще на етапі професійної підготовки чітко розуміти, як людина реагує на стресові чинники, щоб, по можливості розвивати в собі ті якості і риси характеру, котрі дозволять уникнути дезадаптивої і деструктивної поведінки у тих чи інших кризових чи напружених ситуаціях.

Метою нашого дослідження є вивчення особливостей типів поведінки в стресовій ситуації курсантів гуманітарного факультету НАНГУ за методикою В.В. Бойко. Даний опитувальник самодіагностики поведінки в стресовій ситуації дозволяє визначити, до якого типу людей за критерієм реакції на стрес належить та чи інша людина. Всього автор методики виділяє три типи реагування: А, В, і змішаний – АВ.

Установлено, що характерними особливостями особистостей типу А є те, що вони агресивні й запальні, і це зумовлює схильність до різних захворювань, і що саме певні риси характеру й погляди людини цього типу стають першопричиною стресових симптомів. Для представників А-типу характерні тривожність, подразливість, гіпертрофована виконавча дисципліна, ретельність, хворобливе почуття обов'язку, прихильність до етичних стандартів. Поряд із цим таким людям нерідко притаманна недооцінка складності завдань і часу для їх вирішення, вони завжди поспішають, спізнюються і засмучуються через це.

Водночас особистості типу В вирізняються, навпаки, браком агресивності, конкурентності в міжособових стосунках, їм притаманне відчуття повільності плину часу; вони зазвичай не схильні до змагання, розслаблені, неспішні, мають спокійний характер. В них набагато рідше виникають психологічні проблеми в процесі взаємодії з іншими.

Люди з типом реагування АВ, мають змогу досягати цілей, бути активними, продуктивно працювати і виконувати те саме, що й люди типу А, але без ворожої агресивності, зайвого нетерпіння, з більш високими результатами досягати бажаного, зберігаючи при цьому самоопанування і здатність розслаблятися.

Нашу вибірку склали курсанти навчальних груп третіх років навчання, а саме: 131 (спеціальність 053 психологія) та 111 (спеціальність 035 філологія), в кожній групі по 28 осіб. Серед них: в групі психологів 18 чоловіків і 10 жінок, в групі філологів 19 чоловіків та 9 жінок. Середній вік в двох групах становить 21 рік.

В ході опитування ми отримали наступні результати: в обох групах переважає тип В (53 % серед психологів та 50 % серед філологів).

На другому місці в обох групах – представники типу АВ (29% серед психологів і 36% серед філологів).

І найменша кількість курсантів (18% психологів і 14% філологів) мають тип реагування на стрес – А.

Таким чином, отримані результати показують, що серед майбутніх військовослужбовців переважають представники більш продуктивних типів реагування на стрес – В та АВ. Для того, щоб підвищити рівень стресостійкості, знизити рівень індивідуального сприйняття подій як стресових, зменшити суб'єктивну оцінку стресу, важливо активно впроваджувати навчання методів саморегуляції, формувати адекватне самоставлення і саморозуміння, особливо серед представників типу А.

Подальшою перспективою нашої роботи стане поглиблене вивчення особливостей реагування на стрес у майбутніх військовослужбовців НАНГУ та розробка комплексів психологічної підтримки для долання стресу.

УДК 159.92

Дудка А.В., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Лещенко С.В., ад'юнкт докторантури та ад'юнктури, Національна академія Національної гвардії України, майор

ПРОЯВИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ КУРСАНТІВ

У сучасному світі ми зустрічаємося з проблемою збільшення проявів агресивної поведінки серед професій екстремальної діяльності, що частково пов'язано з соціально-економічною та політичною нестабільністю у суспільстві. Вивчення агресивної поведінки майбутніх і діючих курсантів надзвичайно важливе, адже при виконанні професійних обов'язків вони володіють правом примусу, що проявляється в можливості застосування фізичної сили на власний розсуд. Надмірна агресивність у даному випадку може призвести до збільшення конфліктних ситуацій серед особового складу, неефективної діяльності під час стресових ситуацій тощо.

Протягом довгого часу агресивність залишається актуальною психологічною проблемою, витоки вивчення якої можна знайти у роботах: З. Фройда, К. Лоренца, Л. Семенюк, Л. Славиної, І. Фурманова, А. Бандури, Л. Берковица, Д. Долларда, М. Левітова, В. Мерліна, В. Ковальова та інших. Причини прояву агресії у поведінці, зокрема, з урахуванням специфіки діяльності працівників правоохоронної сфери, вивчали такі науковці, як: В. Андросюк, Л. Балабанова, В. Лефтеров, О. Тимченко та ін.

Згідно Т. Рум'янцевої, яка виділяє індивідуальну та соціально-групову агресію, індивідуальна агресія може удосконалитися не завдяки, а всупереч прийнятій в суспільстві системі цінностей і бути свідченням соціального неблагополуччя чи суспільства загалом, самого індивіда, або його безпосереднього оточення.

В.Знаков розрізнює агресію «ініціативну» і «оборонну». Перша має місце, коли агресором є призвідник, а друга - коли агресія являє собою реакцію на агресію.

Дослідниця К. Маравська у своїй роботі виокремила найбільш поширені та зафіксовані прояви ненормативної поведінки курсантів до яких ввійшли: неналежне виконання обов'язків у добовому наряді, паління у невстановленому місці, неохайний зовнішній вигляд, порушення правил поведінки та професійної етики, порушення правил носіння однострою поліцейських, невиконання військового вітання, порушення розпорядку дня, порушення дисципліни строю, запізнення в стрій, низький рівень знань нормативних прав і обов'язків,

порушення правил пересування територією університету, порушення порядку звільнення, порушення правил зберігання службового посвідчення, порушення пропускного режиму, слабкий контроль за підлеглим особовим складом. Ці всі прояви спонукають до подальшої агресивної поведінки.

Л. Андросюк, В. Балабанова, О. Тимченко та ін, зазначили, що найвищі показники прояву агресії за результатами більшості досліджень спостерігаються у чоловіків. Проте вчені А. Фродо та Дж. Маколей заперечують дане твердження.

Такі науковці як П. Ковальова, Є. Ільїна та Л. Почебут з'ясували, що у чоловіків-курсантів виявлено статистично значимо вищий рівень фізичної агресії, ніж у жінок. Жінки, в свою чергу, більшою мірою, ніж чоловіки, схильні до проявів вербальної агресії.

Дослідники А. Пальоний, К. Образок обґрунтували те, що навчальна поведінка курсантів моделюється як послідовність рішень та їх реалізації з можливістю їх перегляду та корегування, що дає можливість в подальшому передбачати прояви агресивної поведінки.

Такі науковці як Н. Сергієнко, І. Красильникова зазначили, що серед зовнішніх чинників агресивної поведінки найбільш сильним є тип сімейного виховання: для високого рівня агресивності більш характерним є жорсткий авторитарний стиль виховання та гіпоопіка, для низького рівня – демократичний стиль виховання, при цьому у осіб з високим рівнем агресивності - вихованням займався здебільшого батько, у осіб з низьким рівнем -мати.

У сучасній психології Є. Бажин, Л. Собчик, відзначають, що з певним соціометричним статусом, а саме з проявами лідерських якостей особистості, пов'язані деякі характеристики агресивності. Усе частіше агресивність розглядається як необхідна властивість гармонійно розвиненої особистості, оскільки її відсутність призводить до нездатності відстояти себе.

Отже, агресивність у курсантів як правило носить тимчасовий, ситуативний характер, легко піддається корекції за умови правильної організації життя в закладах зі специфічними умовами навчання. Однак, це відбувається тільки за умов терпеливої, довготривалої та узгодженої роботи керівників усіх рівнів, включаючи психологів та офіцерів по роботі з особовим складом, батьками, близькими родичами та безпосередньо з курсантами.

УДК 17: 159.9: 355.233

Єсіна В.І., курсантка 101 навчальної групи факультету превентивної діяльності Навчально-наукового інституту №3, Національна академія внутрішніх справ, рядовий поліції;

Шевченко М.О., старший викладач кафедри вогневої підготовки, Національна академія внутрішніх справ, капітан поліції

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Війна і вирішення завдань забезпечення обороноздатності держави специфічна сфера людської діяльності, яка вимагає мобілізації і надмірного напруження фізичних та духовних сил суспільства, держави та їх збройних сил. Саме тому морально-психологічний фактору у сучасній війні набуває особливого значення, стає одним із головних для держави та її збройних сил.

Морально-психологічне забезпечення – це комплекс взаємопов'язаних і узгоджених заходів державного і військового керівництва, органів військового управління з метою досягнення достатнього рівня морально-психічного стану особового складу збройних сил і всього населення України для забезпечення обороноздатності держави в мирний та воєнний час, максимального зниження психологічних втрат у військах і досягнення та утримання морально-психологічної переваги над противником з метою ефективного виконання поставлених завдань у мирний та воєнний час.

Мета, характер, зміст і спрямованість морально-психологічного забезпечення визначаються Конституцією України, Законами про Збройні Сили України та про оборону України, Концепцією виховної роботи в Збройних силах та інших військових формуваннях України, положеннями про органи морально-психологічного забезпечення у збройних силах та інших військових формуваннях України, наказами та директивами Міністра оборони України та інших посадових осіб, низкою інших документів.

Так, у теорії та практиці військ і нині наявні такі словосполучення, як «моральна готовність», «морально-психологічна готовність», «морально-психологічна стійкість», «моральний дух», «бойовий дух» військ, що мають однаковий зміст, але їх вживання та різне тлумачення істотно впливає на практику підготовки, боєготовності та боєздатності військ.

У воєнно-енциклопедичному словнику визначено: «Морально-психологічна готовність – це наявний морально-психологічний стан особового складу, який дозволяє забезпечити вирішення покладених на війська бойових завдань».

«Моральний дух», «Бойовий дух» відповідно до словника-довідника основних понять і категорій з філософсько-методологічних проблем військово-соціального управління, філософського словника – «це духовна готовність і здатність військовослужбовців переносити випробування війни, труднощі військової служби. Основою бойового духу військ є морально-психологічний стан особового складу».

Одним із основних завдань морально-психологічного забезпечення діяльності підрозділів Збройних сил України у сьогоднішній воєнний час це – формування високого рівня морально-психологічного стану, бойових і морально-психічних якостей у особового складу, досягнення високої морально-психічної стійкості й готовності до збройного захисту суверенітету, територіальної цілісності й недоторканості країни, забезпечення досягнення перемоги.Актуальними проблемами морально-психологічного забезпечення є низька інформованість населення регіонів щодо причин виникнення кризової ситуації та заходів, які здійснюються для нормалізації обстановки державою та неефективна робота щодо захисту особового складу та населення від негативного інформаційно-психологічного впливу та ворожої пропаганди.

У процесі психологічного супроводу навчальної діяльності важливо регулярно здійснювати моніторинг соціально-психологічного клімату підрозділах та коригувати емоційну атмосферу методами психологічного впливу. Враховуючи терпеливість і витривалість військовослужбовців, напрацьовувати методи задоволення особистісних потреб, спонукати до самопізнання та самовдосконалення в процесі навчання, формувати конструктивне спілкування у підрозділ, що сприятиме задовільному психоемоційному стану військовослужбовців та мотивуватиме успішне засвоєння знань.

УДК 159.92

Забела С.С., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Ларіонов С.О., кандидат психологічних наук, доцент, начальник кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРЯННЯ ОСОБИСТОСТІ

У 1974 році американський психіатр Г. Фрейденбергер вперше ввів термін «вигорання» у науковий обігу, описавши його як стан хронічної втоми, депресії та

фрустрації. Пізніше цей термін був модифікований до «вигорання персоналу» та «вигорання особистості». Варто відзначити, що вже стародавні філософи, такі як Аристотель та Демокріт, досліджували взаємозв'язок між людиною та її професією.

Зараз у науковій літературі, як вітчизняній, так і зарубіжній, використовуються різні варіанти перекладу англійського терміну «burnout», що призвело до розвитку різноманітних теорій. Незважаючи на те, що феномен вивчається протягом багатьох років і опубліковано безліч праць на цю тему, однозначного визначення синдрому ще не існує.

У вузькому розумінні термін «професійне вигорання» розглядається як емоційне виснаження, спричинене професійними стрес-факторами. Виділяють такі групи чинників професійного вигорання: організаційні, діяльнісні та особистісні.

Дослідники вивчають взаємозв’язок між поняттями «стрес» і «вигорання». Деякі вважають, що професійне вигорання є наслідком тривалого робочого стресу, тоді як інші наголошують на ролі психологічних механізмів. Сучасні дослідження синдрому емоційного вигорання, зокрема, фокусуються на методах подолання стресу та психологічних особливостях, що сприяють адаптації.

Стадії розвитку вигорання за шестифакторною моделлю М. Буріша:

- застережлива фаза, коли виявляється надмірна активність на роботі та відмова від необов'язкових потреб;
- зниження рівня власної участі в роботі, що супроводжується незадоволеністю та відчуттям провини;
- емоційні реакції, які включають безпідставні страхи, постійне відчуття провини та депресію;
- фаза деструктивної поведінки, яка проявляється у втраті концентрації, ригідності мислення та байдужості;
- психосоматичні реакції та зниження імунітету, які можуть включати безсоння, головні болі та інші фізичні прояви;
- розчарування та негативна життєва установка, що проявляється у відчутті безпорадності та втрати сенсу життя.
- Деякі дослідники, такі як Дж. Грінберг, пропонують п'ятиступінчасту динамічну модель процесу вигорання, яка включає різноманітні симптоми від хронічної втоми до кризових станів:
- на першій працівник отримує задоволення від роботи і сповнений ентузіазму;
- на другій спостерігаються такі прояви, як втома, порушення сну і апатії, зниження інтересу до продуктивної праці, відбувається порушення робочого режиму;

- на третій виникає хронічна втома, психосоматичні прояви, дратівливість;
- на четвертій психосоматичні прояви призводять до втрати працездатності, з'являється негативізм щодо власних професійних та особистісних досягнень;
- на п'ятій перехід хронічних симптомів у гостру форму.

Виділені симптоми професійного вигорання можуть бути поділені на кілька груп, включаючи психофізичні, соціально-психологічні та поведінкові. Серед них можуть бути втома, зниження емоційного тонусу, агресивність та інші прояви.

Сучасні дослідження з вигорання вказують на те, що його можна розглядати як складний феномен, що включає в себе не лише емоційні та психологічні аспекти, але й фізичні прояви. Багато авторів наголошують на тому, що виникнення вигорання залежить від різних факторів, включаючи організаційні умови праці, характер діяльності та індивідуальні особливості працівника.

Розуміння професійного вигорання може змінюватися залежно від теоретичного підґрунтя та підходу дослідників. Деякі вважають його складовою процесу адаптації до стресу, тоді як інші підкреслюють його емоційний аспект та вплив на внутрішні ресурси людини.

Отже, важливо розуміти, що вигорання може мати серйозні наслідки як для самого працівника, так і для організації в цілому. Тому важливо розробляти стратегії запобігання та управління вигоранням як на індивідуальному, так і на колективному рівнях.

УДК 159.9

Заєць І.В., командир 2 відділення 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної Гвардії України, молодший сержант;

Пащенко А.О., доктор філософії з психології, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ НАНГУ

Слово «волонтер», походить від латинського слова «voluntarius» («добровільний, з власної волі»). Уперше у світовій літературі французьке

дієслово «voluntaire», що походить від відповідного іменника в значенні «той, хто пропонує себе для військової служби», зустрічається на початку XVII.

Волонтерська діяльність, на думку науковців Т. Яркіна та В. Бочарова, є ресурсом людинолюбства, добродійності, благодійної діяльності, соціальної підтримки, заступництва й захисту знедолених громадян через милосердя. На думку І. Звєрєвої, волонтерська діяльність – це добровільний вибір діяльності, який відображає особисті погляди й позиції; активну участь громадянина в суспільному житті, що виражається, зазвичай, у спільній діяльності в межах різного роду асоціацій, сприяє покращенню якості життя, особистому процвітанню та поглибленню солідарності, реалізації основних потреб на шляху утвердження справедливішого й мирного суспільства, більш збалансованому економічному та соціальному розвитку, створенню нових робочих місць і професій, а також як національну ідею – ідею милосердя та доброчинності.

Спалах волонтерської активності, що охопив усю країну, відбувся наприкінці 2013 р. і з особливою силою розгорнувся у 2014 р. у зв'язку з воєнним конфліктом на Донбасі. Локалізація волонтерської допомоги зумовлювалася гострими потребами врятування життя людей окупованих територій, підтримки бійців української армії, допомоги вимушеним переселенцям із зони конфлікту. Мобілізація ресурсів громадянського суспільства в Україні була реалізована саме через волонтерство у зв'язку із зовнішньою загрозою втрати територіальної цілісності української держави. Волонтерська діяльність в Україні на сучасному етапі характеризується значною кількістю нестандартних для світової практики волонтерства напрямів діяльності, створюючи часом не тільки систему допомоги особам і структурам, що її потребують, але й паралельну систему розробки та реалізації рішень, спрямованих на більш ефективне виконання функцій відповідними державними структурами, насамперед, у військовій сфері.

Під психологічною готовністю традиційно розуміють психічний феномен, за допомогою якого пояснюють стійкість діяльності людини в полі мотивованому просторі. Якщо особистість володіє наступними компонентами, то це може свідчити про сформовану психологічну готовність, причому ці компоненти є детермінантами самореалізації волонтера :

1) усвідомлені мотиви до здійснення допомоги на безоплатній основі, розвинена змістотвірна мотивація у діяльності волонтера;

2) наявність вміння толерантно ставитися до інших, організовувати необхідну допомогу та вміння встановлювати контакт, вміння співпереживати, співчувати;

3) наявність вміння міжособистісної комунікації та навики роботи в групі.

Існує декілька підходів до вивчення готовності до волонтерської діяльності. Наприклад, згідно функціонального підходу, готовність до

волонтерства слід визначати із розуміння психологічної готовності до волонтерської діяльності. Таку психологічну готовність до волонтерства визначають представники функціонального підходу як детермінанти працездатності, активізації психічних функцій тощо .

Наступним є діяльнісний підхід, який визначає готовність як деякий стан людини, як психологічна детермінанта та умова результативної діяльності.

Волонтерство з позицій діяльнісного підходу визначається як вибіркова усвідомлена активність, що спрямовує людину на здійснення певних усвідомлених дій, які мають чітку спрямованість на виконання певної волонтерської діяльності .

Якщо діяльнісний підхід визначає готовність до волонтерства як спрямованість особистості на соціально бажану діяльність, то особистісний підхід визначає готовність через призму особистісних утворень. Тобто готовність до волонтерства з позицій особистісного підходу визначається наявністю у людини багато структурних компонентів та якості, які поєднуються між собою та «штовхають» людину до волонтерської діяльності та забезпечують ефективність виконання такої діяльності .

Більшість сучасних дослідників погоджуються із позицією особистісного підходу і вважають, що готовність особистості до волонтерства визначається наявністю в індивіда певних якостей та вмінь.

Серед таких якостей найчастіше називають соціальну відповідальність, соціальну спрямованість особистості та відповідальність, альтруїстичну спрямованість, певні моральні цінності та інші.

УДК 159.9

Заїка О.О., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Слурденко Д.О., доктор філософії з психології, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ У КУРСАНТСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ

Вивчення соціально-психологічного клімату групи курсантів у військових вищих навчальних закладах (ВВНЗ) є надзвичайно важливим і актуальним завданням. Сьогодні зростає інтерес до соціально-психологічного клімату

колективу, що пов'язано в першу чергу з вимогою високої психологічної включеності в роботу, ускладненням його психічного життя, збільшенням кількості особистих проблем.

Соціально-психологічний клімат свідчить про те, наскільки випереджається соціальний розвиток колективу і достатні його психологічні резерви, ці якості як необхідні, так і достатні для більш повної реалізації. Важливість соціально-психологічного клімату також випливає з його здатності слугувати складовою успішності певних соціальних процесів і явищ, а також індикатором поточного стану та змін. Розуміння соціально-психологічного клімату сприяє створенню сприятливих умов для взаємодії та співробітництва.

Для багатьох курсантів військова служба є новим досвідом, що потребує адаптації. Розпорядок дня, фізичне та емоційне навантаження можуть бути складними для перебуваючих у такому середовищі. Розуміння та підтримка соціально-психологічного клімату сприяє полегшенню процесу адаптації та зменшенню стресу. Побудова позитивного соціально-психологічного середовища в ВВНЗ допомагає в розвитку як професійних, так і особистісних якостей курсантів. Це сприяє їхньому лідерству, комунікативним навичкам та мотивації до самовдосконалення.

Соціально-психологічний клімат – це показник того, наскільки людина психологічно включена в свою діяльність, міра ефективності цієї діяльності, рівень потенціалу психологічного розвитку, кількість психологічних бар'єрів, які існують у спосіб досягнення психологічних резервів команди. Соціально-психологічний клімат ми вважаємо невід'ємною складовою системи міжособистісних стосунків у колективі, яка являє собою комплекс психологічних умов, що сприяють або перешкоджають продуктивній співпраці та розвитку особистості.

Соціально-психологічний клімат військового колективу є унікальним та визначається специфікою військової служби. Він формується на основі взаємодії між військовослужбовцями, їхніми цінностями, нормами та спільними цілями. Військовий колектив відрізняється від цивільного тим, що в ньому існує сувора ієрархія та дисципліна, які впливають на динаміку взаємин.

У військовому середовищі значна увага приділяється поняттям довіри, відповідальності та взаємопідтримки. Військові взаємодіють у стресових та небезпечних ситуаціях, тому важливо, щоб кожен член колективу відчував підтримку своїх товаришів та міг розраховувати на їхню допомогу.

Курсантський колектив характеризується високим ступенем психологічної сумісності його членів. Курсанти володіють корисними навичками у поєднанні з навчальною, дослідницькою та іншою діяльністю. Їх групова психологія

(громадська думка, узгоджені цінності, норми, традиції), яка орієнтована на значущі професійні та моральні цінності, характеризується достатньою мотивацією.

Однією з важливих особливостей військового колективу є також його відкритість до різних культурних та особистісних відмінностей. У складних умовах військової служби важливо, щоб кожен військовослужбовець відчував себе вагомою та прийнятою частиною колективу.

Негативні аспекти соціально-психологічного клімату включають в себе можливість виникнення конфліктів, стресових ситуацій та невдоволення від невизначеності. Тому важливо підтримувати відкрите спілкування, розвивати навички конфліктного розв'язання та забезпечувати психологічну підтримку для збереження психічного здоров'я військовослужбовців.

Отже, соціально-психологічний клімат військового колективу визначається взаємодією, лідерством, підтримкою та відкритістю до різноманітності. Він відіграє ключову роль у забезпеченні успішності військових операцій та психологічного благополуччя військовослужбовців.

УДК 159.922

Іванюш М.Д., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кривоконь Н.І., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ЕМОЦІЙНОСТІ У КУРСАНТІВ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Актуальність тематики, пов’язаної з дослідженням емоційної сфери особистості військовослужбовця полягає в тому, що емоції складають основу розвитку різних психічних станів, врегулювання яких є важливою умовою успішного виконання службово-бойових завдань. Завдяки ефективному психологічному забезпеченню військовослужбовці мають змогу навчитися долати свій стрес, надавати психологічну допомогу своїм товаришам, знати, як правильно поводити себе в екстремальних ситуаціях тощо. Значну роль для вирішення цього завдання відіграє емоційний інтелект військовослужбовців, вдосконаленням якого опікуються військові психологи.

Емоційний інтелект – це здатність розуміти, усвідомлювати і управляти власними емоціями, своєю мотивацією, думками і поведінкою, регулювати свій

емоційний стан, а також вміння управляти емоційними станами інших людей, помічати їхні актуальні потреби, співпереживати і розвивати їхні сильні сторони. Не можна переоцінити роль емоційного інтелекту для військовослужбовців, позаяк чим більше він розвинутий, тим більша ймовірність того, що це допоможе воїну в складній ситуації (бо впливає на саморегуляцію особистості). Чим краще розвинений емоційний інтелект, тим більшою є емоційна прив'язаність до колективу, тим більше людина ідентифікує себе з організацією. Високі показники розвитку емоційного інтелекту пояснюють гарні лідерські якості та побудову відносин і стимулювання ефективної роботи команди; маючи достатні знання про роль емоційного інтелекту та способи впливу на нього, командири краще й зрозуміліше зможуть доводити свої накази, управляти підрозділом, упроваджувати ефективнішу військово-кадрову політику, не допускати появу та/або успішно розв'язувати конфліктні ситуації, допомагати підлеглим в процесі адаптації до змінюваних умов тощо.

Необхідною умовою емоційного інтелекту, є розуміння емоцій самим суб'єктом. Як зазначають психологи, кінцевим продуктом емоційного інтелекту є прийняття рішень на основі відображення й осмислення емоцій, які є диференційованою оцінкою подій, що мають особистісний зміст.

Метою нашого дослідження стало вивчення особливостей емоційності як складової емоційного інтелекту у курсантів першого року навчання.

Для досягнення поставленої мети нами була використана методика «Характеристики емоційності», розроблена Є.П. Ільїним. Тест-опитувальник призначений для самооцінки вираженості різних значущих характеристик (проявів) емоцій: емоційної збудливості, інтенсивності (сили) емоцій, тривалості та стійкості емоцій, ступеня негативного впливу емоцій на ефективність діяльності людини. Методика містить 32 запитання, на які обстежуваний може відповісти «так» або «ні». По кожній зі шкал респондент може максимально набрати 8 балів, мінімально – 0. Для зручності узагальнення та презентації результатів ми розподілили рівень вираженості шкали на «низький» (0-2 бали), середній (3-5 балів) та «високий» (6-8 балів).

В даному дослідженні взяли участь курсанти першого року навчання Національної академії Національної гвардії України. Вибірка становила 20 осіб, з них – вісім осіб жіночої статі і дванадцять осіб чоловічої статі, середній вік досліджуваних становить 24 роки.

Отримані результати свідчать, що за шкалою емоційної збудливості (яка відповідає за готовність до емоційного реагування на значущі для людини подразники і виявляється через дратівливість, запальність, гарячковість, сприяє підвищенню чутливості, вразливості тощо) у 60% опитаних – низький рівень

вираженості, у 10% - середній і у 30% - високий. Тобто переважна більшість курсантів не виражають нестриманість в емоційних проявах.

За шкалою інтенсивності емоцій, яка відображає ступінь сили та глибини відчуттів, викликаних певною ситуацією або подією, показники низького рівня – у 45% респондентів, середнього – у 25% і високого – у 30 % опитаних. Можемо стверджувати, що експресія (наприклад, сильне переживання радості, гніву, смутку, страху або будь-якої іншої емоції) притаманна половині вибірки.

По шкалі тривалості емоцій, яка відповідає за період часу, протягом якого людина відчуває певну емоцію ми отримали показники: низький рівень – у 55%, середній – у 30 %, високий – у 15 % респондентів. Тобто у переважної більшості досліджуваних емоції недовготривалі, або ж опитані не перебувають довго в одному і тому ж психічному стані, а прагнуть емоційних змін.

І за шкалою «негативний вплив емоцій на ефективність діяльності і спілкування» виявилося, що у 35% опитаних майже не виражений цей негативний вплив, середній рівень показника – у 40% і у 25 % опитаних – високі показники. Вірогідно, що все ж таки переважна більшість курсантів стикаються з тим, що їх емоційні прояви мають негативний вплив на взаємини з іншими та діяльність.

Таким чином, важливою складовою емоційного інтелекту військовослужбовців виступає характеристика їх емоційності. Проведене дослідження продемонструвало, що показники емоційності та управління власними емоціями та психоемоційними станами досліджуваної вибірки потрібно розвивати, що і стане перспективою нашої подальшої діяльності.

УДК 159.96

Кандиба О.О., командир 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Шевченко В.В., доктор філософії з психології, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України

СТІЙКІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ

Стійкість військовослужбовців під час вирішення конфліктів є важливою складовою їхньої професійної підготовки та успішного виконання службових, бойових завдань, в тому числі і повсякденної діяльності. У сучасному військовому колективі, де можуть виникати різноманітні конфліктні ситуації,

важливо мати високий рівень психологічної стійкості та вміння ефективно управляти своїми емоціями.

Проблема психологічної стійкості особистості в екстремальних ситуаціях перебуває у сфері дослідження різних наук і передусім психології праці, ергономіки, гігієни праці, медицини. Ця проблема багато у чому є засадничою для розуміння психологічних механізмів ефективності і надійності професійної діяльності військовослужбовців особливо в бойових умовах. Її аналіз свідчить про те, що вона постійно пов'язана з дією чинників, які створюють екстремальні ситуації. Зазначені чинники достатньо різноманітні. Найбільш поширеними серед них є такі, що можуть ускладнити професійну діяльність військовослужбовців, зокрема – це хронічні психічні перевантаження, небезпеки та часте виникнення непередбачених надзвичайних ситуацій, високий ступінь відповідальності, тривале емоційне напруження тощо.

Для забезпечення стійкості військовослужбовців під час вирішення конфліктів необхідно проводити систематичну психологічну підготовку, спрямовану на розвиток навичок комунікації, вміння приймати об'єктивні рішення в стресових ситуаціях та контролювати свої емоції. Також важливо навчати військовослужбовців сприймати конфлікти як можливості для вирішення проблем та покращення взаємин.

Зокрема, під час проведення занять з психологічної підготовки особового складу необхідно враховувати та реалізовувати стрес-чинники, що є наближеними до тих, що відбуватимуться під час реального бою. На основі аналізу напрацювань та детальної систематизації науково-педагогічних джерел було виокремлено перелік чинників, що впливають на формування психологічної готовності військовослужбовців за класифікацією В. Бойка та Р. Хомчака, а саме:

- фізіологічні: біль від травм, ран, контузій; травмуючи звуки – вибухи; вібрація при обстрілах; нестерпний запах; низька/висока температура; голод, спрага; нестача сну, відпочинку;

 психоемоціональні: небезпека для життя і здоров'я; неможливість контролю; усвідомлення поранення, каліцтва, травми; горе і втрата – рідних і близьких, товаришів, майна, соціального статусу; загибель товаришів по службі, що приписується собі; спостереження сцен смерті та насильства; участь у насильстві, знищенні ворога; неетична особиста поведінка; удар по честі та гідності (в полоні);

 соціальні: нерозуміння а неприйняття цілей бойових дій, підвищена відповідальність за свої дії; утрата соціального статусу; відсутність контакту з

близькими; неможливість змінити умови свого існування, морально-етичний зсув, зміна морально-етичних цінностей і стосунків у соціальному оточенні;

 інформаційно-когнітивні: раптовість і неочікуваність; відсутність досвіду; незвична ситуація; нестача/відсутність інформації; забагато інформації; суперечливість інформації;

 інтенсивність та тривалість дії стресогенних факторів: рівень бойової активності конкретного військовослужбовця; значимість бойових дій, у яких він брав участь; рівень напруженості й характер бойових дій; бойові втрати в частині і їх вплив на військовослужбовців; тривалість знаходження в зоні бойових дій.

Психологічна підготовка має певні особливості відповідно до різних категорій військовослужбовців (солдати, сержанти, офіцери), проте ключовими з них є:

 тренінги («Антистрес», «Вільне падіння» або «Свіча» та техніки надання первинної психологічної допомоги та самодопомоги);

– практичні заняття (обкатка танками та подолання психологічної смуги перешкод).

Військові психологи проводять тренування з розвитку навичок конструктивного вирішення конфліктних ситуацій, використання методів медіації та переговорної техніки. Важливо також навчати військовослужбовців ефективно співпрацювати у команді, розвивати навички лідерства та здатність до адаптації до змінних умов.

Крім того, формування психологічної стійкості включає в себе роботу з особистим розвитком, самосвідомістю та самоконтролем. Важливо також стимулювати внутрішню мотивацію військовослужбовця для досягнення поставлених цілей та подолання труднощів.

Отже, стійкість військовослужбовців під час вирішення конфліктних ситуацій є результатом комплексної психологічної підготовки, яка спрямована на розвиток професійних та особистісних якостей. Високий рівень психологічної стабільності допомагає виробити ефективну стратегію поведінки в умовах конфлікту та забезпечити успішне вирішення проблемних ситуацій.

УДК 159.9

Комаровський А.В., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Тробюк Н.Ю., доктор філософії освітніх, педагогічних наук, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Необхідним компонентом життєдіяльності особистості в сучасному світі виступає соціальний інтелект. Для становлення соціального інтелекту особливо важливим періодом є юнацький вік, адже – це сенситивний період для розвитку основного соціального потенціалу людини. У цей час особистість включена у освітній процес за рахунок якого відбувається розвиток усіх рівнів психіки, від формування складу мислення до вищого ступеня розвитку психіки – соціального інтелекту. Вміння і навички, отримані в юнацькому віці, забезпечують роботу адаптаційних механізмів у подальшій життєдіяльності, правильну оцінку поточної ситуації, адекватну й успішну взаємодію. Саме навчання та практична діяльність позитивно впливає на оптимальний розвиток інтелекту в даний віковий період. У цей період перед особистістю постає серйозне життєве завдання - визначитися з майбутньою професією, тобто самовизначитися та спроектувати цілісне уявлення свого майбутнього. Основною віковою характеристикою юності дослідники називають суперечність між ідентифікацією та індивідуалізацією його особистості серед оточення. Потреба самовиразитися, розкрити свої переживання домінує над інтересом до почуттів та переживань іншого, що зумовлює егоцентричність юнацького спілкування, служить причиною напруженості взаємин та невдоволення ними, породжуючи конфліктність у соціальних ситуаціях. Саме процес самовизначення й обумовлює особливості розвитку в цей віковий період соціального інтелекту.

Термін «соціальний інтелект» активно використовується у різних сферах психології, проте досі у психологічній науці так і не склалось єдине бачення його визначення. Здебільшого він визначається науковцями як здатність правильно розуміти поведінку людей, що є необхідною для ефективної міжособистісної взаємодії та успішної соціальної адаптації. Більшість дослідників обстоюють думку про те, що соціальний інтелект є видом інтелекту досить своєрідним, бо в його функціонуванні виявляються ті ж закономірності, які спостерігаються у сфері загального інтелекту.

Для більш глибокого розуміння зазначеного феномену необхідно вивчити його структуру. Серед існуючих поглядів щодо структури соціального інтелекту,

нам найбільше імпонує концепція запропонована В. Куніциною. Серед основних компонентів структури вона визначає такі як: комунікативно-особистісний потенціал (комплекс властивостей, які полегшують або ускладнюють спілкування, на їх основі формуються інтегральні комунікативні властивості – психологічна контактність і комунікативна сумісність); характеристику самосвідомості (відчуття самоповаги, свобода від комплексів, забобонів, пригнічених імпульсів, відкритість новим ідеям); соціальну складову (соціальні перцепція, мислення, уява, здатність до розуміння і моделювання соціальних явищ, розуміння людей і мотивів, що спонукають до дії); енергетичні характеристики (психічна та фізична витривалість, активність, слабка виснаженість).

Юнацький вік вважається заключним етапом як біологічного дозрівання, так і первинної соціалізації. Протягом нього відбувається професійне, життєве та соціальне самовизначення, відбувається переосмислення світогляду та життєвої позиції, розвивається рефлексія та відкривається власне «Я». Для особистісного розвитку особистості, особливо у юнацькому віці, виняткова увага приділяється спілкуванню й взаємодії з іншими людьми. Правильне розуміння ситуацій, що виникають під час цієї взаємодії, і є проявом соціального інтелекту. На основі появи власного світогляду, життєвих позицій і принципів, зростає вибірковість, стійкість та інтимність міжособистісної взаємодії. Він оцінюється як сенситивний для розвитку навичок ефективної міжособистісної взаємодії. Л.П. Журавльова зауважує, що у юнацькому віці стають доступними вищі форми емпатійних стосунків та пов’язує це з виникненням вищих почуттів, зокрема кохання.

Орієнтуючись на дослідження науковців можемо відмітити певні особливості соціального інтелекту у юнацькому віці, зокрема:

- соціальний інтелект слабо пов'язаний з оцінками загального інтелекту;
- рівні розвитку соціального інтелекту здобувачів вищої освіти є нижчими, порівняно з працюючими досліджуваними середнього зрілого віку;
- завищена самооцінка дійсно пов'язана з нездатністю орієнтуватися в соціальному оточенні і є показником низького рівня соціального інтелекту;
- за рівнем соціального інтелекту особливих розбіжностей за статтю не спостерігається.

Отже, соціальний інтелект є важливою складовою успіху в сучасному світі, особливо для особистості у юнацькому віці, яка стоїть на початку свого професійного та особистісного розвитку. Розвиток соціального інтелекту в юнацькому віці вимагає уваги та підтримки з боку оточення, а також уміння вирішувати соціальні завдання та адаптуватися до змін у сучасному суспільстві. Соціальний інтелект виступає чинником позитивного функціонування особистості та успішності людини в цілому.

УДК 159.9

Лабунін С.Р., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Макаренко П.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної Гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Військові дії в екстремальних умовах відбуваються в ситуаціях, які створюють надзвичайне навантаження на психічні та фізичні сили військовослужбовців. Екстремальні фактори можуть призвести до деструктивних психічних станів і ризику поранення або загибелі за відсутності психологічної стійкості та готовності; вплив таких стресових факторів на психіку може включати відволікання і мимовільні переходи від зовнішніх об'єктів до внутрішніх процесів і станів бойової обстановки.

Погана працездатність через переходи період, загальну адаптивність і готовність діяти швидко та адекватно. Саме тому проведення спеціальної бойової фізичної підготовки набуває особливого значення у формуванні готовності військовослужбовців до служби в складних умовах.

Психологічна готовність до стресових ситуацій, особливостей спеціальної, фізичної та бойової підготовки пов'язана з нервово-психічною стійкістю військовослужбовця як особистості.

Слід зазначити що в загальному під психологічною стійкістю розуміють цілісну характеристику особистості, що гарантує стійкість до дратівливих і стресових впливів ситуації.

Повертаючись до аналізу підходів до розуміння феномену психологічної готовності, можна знайти наукові джерела, які трактують готовність і як стан, і як властивість особистості.

Також зазначено що, що явище психологічної готовності тісно пов'язаний з поняттям установки, яка надає процесу успішної діяльності стійку цілеспрямованість і є великим поняттям, ніж чиста психологічна готовність. Але психологи розмежовують ці поняття і стверджують, що установка - це лише одна з форм готовності, яка є особистісною властивістю, що має тяжку психологічну природу, і що зовнішня готовність також відрізняється від психологічної готовності, яку вони розглядають як вираження сукупності

інтелектуальних, емоційних, мотиваційних і вольових аспектів психіки по відношенню до умов діяльності та завдання, яке потрібно вирішити.

З точки зору ієрархічної моделі готовності, сучасні науковці також виділяють наступні конструкти: мотивація, спрямованість, операціональність, добровільність та оцінюваність. Існує декілька точок зору на психологічну готовність до спеціалізованої бойової фізичної підготовки: як фіксований регулятор об'єктивної активності при виконанні фізичних нормативів;

Психологічна готовність дій у стресових ситуаціях безпосередньо пов'язана з нервово-психічною стійкістю, самоконтролем, мобілізацією, психічною гнучкістю, впевненістю, оптимізмом, нервозністю, тривожністю, педантичністю, підозрілістю та агресивністю.

Висока стійкість сприяє розвитку психічної компетентності військовослужбовців, що прискорює набуття професійного досвіду, знань, умінь та навичок і в кінцевому підсумку визначає Підвищену формування професійної готовності до спеціалізованої фізичної бойової підготовки.

Нервово-психічна стійкість як детермінанта готовності до загальної військової служби є наслідком спеціальної фізичної бойової підготовки та професійно-психологічної підготовки військовослужбовців. Враховуючи важливу роль спеціальної фізичної бойової підготовки у формуванні бойової готовності військовослужбовців та у службово-бойовій діяльності, її інтенсивність має бути значно підвищена як у процесі навчання, так і в подальший період служби.

Можна сказати, що передумови готовності до службово-бойових завдань можуть підвищуватися коли зростає нервово-психічна стійкість військовослужбовців, підвищення рівня загальної адаптивності, підвищення психоемоційної стійкості та самоконтролю, посилення наполегливості та рішучості, підвищення нормативності поведінки, сміливості та готовності до ризику.

УДК 159.9

Лисенко Б.О., курсант 105 навчальної групи, спеціальність «Право» спеціалізація «Досудове розслідування», Національна академія внутрішніх справ, рядовий поліції;

Гіпська Т.П., викладач кафедри правничої лінгвістики, Національна академія внутрішніх справ

MORAL AND PSYCHOLOGICAL SUPPORT: INNOVATIVE APPROACHES

Innovative approaches to moral and psychological support are importance in the current conditions of aggravation of the geopolitical situation and growing security threats. The relevance of this topic is determined by the need to train highly qualified and morally resilient professionals who are able to act effectively under stress, conflict and threats.

The purpose of thesis is to create and implement new methods and programs aimed at improving the level of professional skills, ensuring psychological stability and moral balance of security and defense sector employees. The results of such approaches include improving the quality of training, increasing the motivation and responsibility of employees, reducing the risk of internal conflicts and improving the overall performance.

One of the innovative approaches is the use of psychological training and counseling to raise awareness and develop psychological skills of personnel. It is also important to integrate technical tools, such as virtual reality, to simulate stressful situations and train responses to them. This approach can greatly help in preparing for serious operations.

Additionally, innovative moral and psychological support programs can include codes of ethics that promote high standards of behavior and responsibility to society. Developing professional ethics programs and moral communication training that promote responsibility and ethical values among employees. These approaches help to build trust in the security and defense sector and increase its effectiveness in the face of current challenges.

The following measures can also be briefly identified that can greatly contribute to improving the moral and psychological health of Ukraine's security and defense sector:

1. Establishment of a psychological support system that includes counseling, psychotherapy and support for employees in case of stressful events or traumatic situations.
2. Introduce gaming technologies, such as serious games or simulations, to train psychological reactions and decision-making in complex scenarios.
3. Conducting regular stress tests and adaptation training to assess and maintain the psychological readiness of staff to meet the challenges of real-life situations.

Integration of the latest methods of psychological support helps to increase the level of mental stability of employees and their readiness to deal with stressful situations. Modern approaches to vocational education help to improve staff qualifications and develop new skills needed in today's multifunctional environment. Effective systems of moral education and ethical behavior contribute to creating a positive working environment and fostering responsibility to society. The introduction of innovative technologies in the training process improves the accessibility and effectiveness of training. Systematic psychological support measures help to reduce the incidence of professional burnout and improve the overall psychological climate in the security and defense sector. To summarize, innovative approaches in these areas have great potential to improve the efficiency and reliability of Ukraine's security and defense sector, which is critical in the current context of geopolitical and security challenges.

УДК 355.5/36

Лопатюк Д.Ю., студент 101 навчальної групи, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ;

Приходько Ю.П., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ

РОБОТА З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ НА ЕТАПІ ВІДНОВЛЕННЯ

Широкомасштабне збройне вторгнення рф на територію нашої країни стало для військовослужбовців сектору безпеки та оборони України періодом суворого випробування їх фізичних сил і психологічних можливостей. Жорстка регламентація та вимогливість військової служби, значні моральні, психологічні та фізичні навантаження накладають помітний відбиток на психічний стан, поведінку, психічне здоров‘я військовослужбовців України.

В умовах війни посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) стає однією із найбільш поширений психологічних патологій. Особливо, якщо мова йде про військовослужбовців — людей, які перебувають у зоні бойових дій. ПТСР у військових діагностують дуже часто, саме тому дана проблема актуальна сьогодні та буде залишатись такою ще довгий час.

Результати міжнародних досліджень у країнах, де відбувалася війна, показують, що поширеність ПТСР серед осіб, які перебували в зоні бойових дій (як військових, так і мирних жителів), зростає вдвічі і сягає 15 - 20 %.

У військовослужбовців причин для його появи завжди достатньо, але найчастіше безпосереднім поштовхом виникнення цього стану стає смерть товаришів або ж необхідність застосування летальної зброї із відповідними наслідками. Під час травматичної події військовий відчуває сильний страх та втрату контролю над ситуацією. Сам ПТСР у такому випадку розвивається приблизно через місяць. А от в перші 72 години у військового присутні симптоми гострої стресової реакції, а у наступні дні — гострого стресового розладу.

Встановлено, що від 20% до 40% військовослужбовців потребують психологічної допомоги. Симптоми гострої травми виявляють у 60-80% військовослужбовців, які були очевидцями загибелі побратимів чи мирного населення або бачили тіла померлих. Ризик появи симптомів порушення психіки стосується більш молодих військовослужбовців, віком 18-24 років, у яких виявлено симптоми депресії або у яких були проблеми з алкоголем.

Симптоми ПТСР розвиваються приблизно у 12-20% військовослужбовців, які перенесли бойову травму, але не звернулися за психологічною допомогою через побоювання зневаги за прояви слабкості, боягузтва, загрозу військовій кар'єрі.

У багатьох військовослужбовців ПТСР призводить до супутніх розладів, наприклад, до депресії або до наркотичної чи алкогольної залежності. Крім того, у них значно зростає ризик суїциду.

Отже, аби запобігти таким наслідкам проводиться лікування військових, які страждають від ПТСР, яке повинно відбуватись у двох напрямках. Перш за все це психотерапія яка може бути як груповою, так і індивідуальною. Вона включає використання різних методик: інтервенція психологічного дебрифінгу, іншими словами — це детальне обговорення травмуючої події; травмо-фокусована когнітивно-поведінкова терапія; вироблення навичок керування стресом та їх вдосконалення; та ресурсна психотерапія.

При необхідності психіатр може призначити і медикаментозну терапію. Її головне призначення полягає у тому, щоб зменшити симптоматику. Найчастіше застосовують антидепресанти, транквілізатори, нормотиміки, нейролептики.

При лікуванні ПТСР не варто забувати, що гарний ефект дають і такі прості речі, як регулярний спорт, відпочинок на свіжому повітрі, спілкування з тваринами.

Отже, на сьогоднішній день варто звернути увагу, на профілактику, виявлення та допомогу при посттравматичних стресових розладах та бойовому стресі, як для індивідуальних військових так і для підрозділів в цілому. Відповідальність за профілактику, виявлення і допомогу цілком і повністю лежить на командирі. Тому допомога повинна включати в себе заходи надання медико-психологічної допомоги військовослужбовцям.

УДК 159.9

Мелащенко О.М., командир 1 відділення 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної Гвардії України, молодший сержант;

Макаренко П.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної Гвардії України

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ

Гендер, як важливий соціальний фактор, може значно впливати на ці процеси. Враховуючи гендерні різниці, можна краще зрозуміти, як формуються ціннісні орієнтації, та як це впливає на поведінку людей. Розуміння гендерних аспектів ціннісних орієнтацій може допомогти в підвищенні ефективності управління, покращенні взаємодії в команді та створенні більш гармонійного робочого середовища. Гендерні особливості це соціально сформовані риси, притаманні «жіночності» та «маскулінності». Вони відображають відмінності в поведінці, взаємодії, ролі та очікуваннях, які суспільство має до чоловіків та жінок. Ці особливості включають гендерні ролі, які є нормами та правилами поведінки жінок і чоловіків, що ґрунтуються на традиційних очікуваннях, пов’язаних з їх статтю. Важливо зазначити, що гендерні особливості можуть відрізнятися в різних культурах і можуть змінюватися з часом. Наприклад, гендерні стереотипи це набір консервативних, загальноприйнятих норм і суджень, які стосуються статусу жінок і чоловіків, норм їхньої поведінки, мотивів їхніх вчинків і характеру потреб.

Цінності визначають нашу поведінку, рішення та сприйняття світу навколо нас. Вони формуються під впливом різних факторів, таких як культурний контекст, сімейні традиції, освіта, соціальні досвід та інші. Проте важливо враховувати і гендерну ідентичність як один з ключових факторів, що впливає на формування ціннісних орієнтацій.

По-перше, гендерні стереотипи та ролі можуть впливати на те, які цінності суспільство накладає на чоловіків та жінок. Наприклад, у багатьох культурах чоловікам може бути сприйнято, що їхня головна роль - забезпечувати сім'ю, тоді як жінки можуть вважатися відповідальними за догляд за дітьми та домашніми справами. Це може призвести до різниці в цінностях, пов'язаних з кар'єрними та родинними обов'язками.

По-друге, гендерна ідентичність може впливати на індивідуальні цінності та пріоритети. Наприклад, дослідження показують, що чоловіки та жінки можуть має різний спектр цінностей у сферах, таких як особистість, сім'я, кар'єра та

спільнота. Ці відмінності можуть виникати з-за різних очікувань та соціальних ролей, які приписуються різним гендерам у суспільстві.

Нарешті, важливо пам'ятати, що гендерні орієнтації не є бінарними та можуть виявлятися в різних формах. Тому вивчення гендерних особливостей ціннісних орієнтацій повинно враховувати широкий спектр гендерних ідентичностей та їхній вплив на сприйняття цінностей у суспільстві.

Отже, гендерні особливості ціннісних орієнтацій є важливим аспектом розуміння людської ідентичності та соціальних взаємин. Розуміння цих відмінностей може допомогти створити більш інклюзивне та рівноправне суспільство, де кожна особистість має можливість самовираження та самореалізації.

УДК 159.9

Мунтян А.Р., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Слурденко Д.О., доктор філософії з психології, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВПЛИВ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР НА УСПІШНІСТЬ НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Комп'ютерні ігри можуть мати різноманітний вплив на успішність навчання курсантів. З одного боку, вони можуть сприяти розвитку таких навичок, як швидкість реакції, стратегічне планування та командну взаємодію. Ігри, що базуються на симуляціях реальних ситуацій, можуть допомогти курсантам краще зрозуміти та запам'ятати навчальний матеріал.

З іншого боку, надмірне захоплення іграми може призвести до зниження академічної успішності. Це може бути пов'язано з відволіканням від навчання, недосипанням та зниженням мотивації до вивчення предметів, що не пов'язані з ігровим контентом.

Гра – неодмінний супутник розвитку людства. Сьогоднішні темпи комп'ютеризації перевищують темпи розвитку інших галузей. Разом з появою комп'ютерів з'явилися комп'ютерні ігри, які відразу знайшли масу шанувальників. Ці ігри з дитячих років супроводжують підростаюче покоління, викликаючи, з одного боку, уповільнення розвитку і навіть атрофію опорно-

рухового апарату та м'язової мускулатури і, з іншого боку, швидко розвиваючи інтелект, логічне мислення та уяву людини.

У сучасних умовах під впливом процесів модернізації, глобалізації, віртуалізації просторові характеристики життєвого світу людини зазнають кардинальних трансформацій, які задають якісно нові соціокультурні параметри для самовизначення та самореалізації особистості. Одним із способів самореалізації особистості є комп'ютерні ігри. Історія комп'ютерних ігор починається в 1947 з появою ракетного стимулятора - розважального засобу, прототипу сучасних комп'ютерних ігор. І за трохи більш ніж 50 років ігрова індустрія дійшла неймовірних успіхів. Нині підсумовані доходи компаній, що займаються розробкою та просуванням індустрії становлять багато мільярдів на рік. Для порівняння, компанія Blizzard Entertainment, Inc (один зі світових лідерів у виробництві комп'ютерних ігор) заробила у 2014 році 1,72 млрд дол.

Серйозні відеоігри як випробування забезпечують студентів комплексними актуальними проблемами або проектами, які вони можуть сприйняти або відхилити. Навчальне середовище пропонує учасникам інструменти та ресурси, необхідні для розуміння проблеми і для її вирішення, а також дозволяє гравцям досліджувати, експериментувати, конструювати, спілкуватися та міркувати над тим, що вони роблять - тобто навчатися на особистому досвіді.

Ще однією перевагою використання серйозних відеоігор у навчанні науковці вбачають в тому, що студенти засвоюють нові когнітивні навички. Наприклад, розвивають логічне мислення та просторове відчуття, вчаться співпрацювати, що готує їх до подальшого навчання та розв’язання інших проблемних ситуацій.

Важливо зазначити, що комп’ютерні ігри — це не просто розвага. Вони можуть використовуватися як навчальний інструмент, що допомагає розвивати різні навички, такі як стратегічне мислення, координацію, увагу та ін. Однак, якщо використовувати їх нерозумно, вони можуть мати негативний вплив на успішність навчання.

Враховуючи ці аспекти, важливо знайти баланс між ігровою діяльністю та академічними обов’язками, щоб забезпечити оптимальну успішність навчання курсантів Національної академії Національної гвардії України.

УДК 159.9

Омельченко Р.О., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної Гвардії України, солдат;

Макаренко П.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної Гвардії України

ЕМОЦІЙНІ ПРОЯВИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Емоції являють собою реакції людини на вплив внутрішніх і зовнішніх подразників, що пов’язані з задоволенням або незадоволенням різних потреб організму, вони супроводжують різні прояви життєдіяльності людини і є одним з головних механізмів внутрішньої регуляції її психічної діяльності і поведінки, спрямованих на задоволення потреб.

За критерієм тривалості прояву емоцій можна виділити емоції як реакцію і емоції як стан. Емоційне реагування являє собою короткочасну емоційну відповідь на той чи інший ситуативний вплив.

Емоційні прояви в цілому представляють собою широкий спектр внутрішніх реакцій та виразів, які виникають у людини відповідно до конкретних ситуацій, подій, думок, та взаємодій з оточуючим світом та іншими людьми. Це складний механізм, що включає фізіологічні, психологічні та когнітивні аспекти, які взаємодіють між собою для формування емоційних відчуттів та реакцій. Емоційні прояви є ключовими для адаптації особистості до оточуючого світу та сприяють вирішенню різних завдань та ситуацій, що виникають у нашому житті. Вони дозволяють нам розпізнати задоволення людиною потреб, реагувати на стресові ситуації та підтримувати взаємодію з іншими людьми.

Емоційні прояви військовослужбовців є складним явищем, яке пов'язане з виконанням професійної діяльності, внаслідок виконання якої виникають різні її прояви.

Психологічна підготовка військовослужбовців спрямована на розвиток емоційної стійкості та уміння ефективно контролювати свої емоції в різних ситуаціях.

У професійній діяльності військовослужбовців спостерігаються прояви емпатії, співчуття та рішучості, що допомагає їм ефективно виконувати професійні завдання.

Формування розуміння емоційних проявів військовослужбовцями впливає на підвищення якості служби та забезпечення психологічного благополуччя.

В першу чергу, розуміння емоційних проявів допомагає в здійсненні ефективного управління психологічними аспектами служби. Це включає в себе розвиток емоційної стійкості, здатності адаптації до непередбачуваних ситуацій. Військовослужбовці, які володіють цими навичками, мають більше можливостей ефективно виконувати завдання за призначенням навіть у складних та екстремальних умовах.

Друга важлива складова - це покращення комунікаційних навичок та взаєморозуміння в колективі. Знання про емоційні прояви допомагає знаходити спільну мову, уникати конфліктів та сприяє побудові довірчих відносин серед особового складу. Це забезпечує не лише ефективну командну роботу, але й підвищує морально-психологічну стійкість колективу.

Розкриття та дослідження емоційних проявів серед військовослужбовців представляє собою велику можливість та значний потенціал, які дозволять глибше осмислити вплив емоцій на їх професійну діяльність.

Вивчення емоційних проявів є важливим у формуванні психологічних якостей військовослужбовців, а саме лідерських якостей, комунікаційних аспектів, стійкості до ситуацій повсякденної діяльності що пов’язані з напруженням та стресом, готовності до виконання завдань за призначенням та в цілому успішної діяльності військовослужбовців у повсякденній діяльності.

УДК 159.9

Павленко М.Д., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Тробюк Н.Ю., доктор філософії з освітніх, педагогічних наук, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

АЛЬТРУЇЗМ У КОНТЕКСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Особливий інтерес у сучасному світі викликає так звана просоціальна поведінка та її мотиви. Це будь-які альтруїстичні дії людини, спрямовані на благополуччя інших людей, надання їм допомоги. Альтруїстичною, або просоціальною називають таку поведінку, яка здійснюється заради блага іншої людини і без надії на винагороду. Певну роль зазначений феномен відіграє і у житті військових. Для ефективного виконання спільного завдання військовослужбовцям, дуже важливою є готовність діяти згуртовано, виявляти просоціальну поведінку. Альтруїзм у військовому середовищі вважається

ключовим елементом морально-психологічного забезпечення, який підтримує стійкість та взаємодопомогу серед військовослужбовців.

У наукових дослідженнях пропонується низка теорій, де намагаються описати альтруїзм, зокрема, це:

- теорії соціального обміну;
- концепції, що трактують альтруїзм як латентний егоїзм;
- теорії, в яких альтруїзм редукується виключно до емпатії;
- соціальні теорії, що ґрунтуються на нормах взаємності та відповідальності.

Попри розбіжності у поглядах науковців, спільним у всіх теорій є те, що альтруїзм функціонально виявляється у поведінці, центральним мотивом якої є непрагматично орієнтована діяльність, що здійснюється в інтересах інших суб‘єктів соціальної взаємодії. Зокрема О.Ф. Лазурський підкреслює: «Альтруїзм в тому чи іншому вигляді є і формою, і засобом, і показником найкращої гармонії між особистістю та середовищем». Відповідно, альтруїзм як соціально-значуща якість особистості є соціально детермінованим та діяльнісно опосередкованим, а отже формується, розвивається і видозмінюється в процесі інтерсуб‘єктивної взаємодії та спільної діяльності.

Аналіз наукової літератури дає змогу тлумачити альтруїзм як складний біосоціопсихологічний феномен, сутність якого полягає в реалізації індивідом діяльності на користь інших людей, сприянні задоволенню їхніх потреб за рахунок специфічного самозречення.

Професійна підготовка військовослужбовців має на меті готувати їх до дій у реальних бойових умовах, формуючи їхню психологічну стійкість та згуртованість. Підготовка військових до реального бою включає в себе реалістичне моделювання ситуацій, психологічне згуртування військових підрозділів та надання психологічної допомоги у разі потреби. Враховуючи зазначене, альтруїзм у військовій діяльності сприятиме взаємодопомозі, згуртованості, ефективності. Орієнтація на альтруїстичну поведінку дозволить зберегти відданість, що є ключовим чинником для успішного виконання військових завдань. Такий підхід сприятиме покращенню командного духу, підвищенню ефективності та збереженню психологічного благополуччя військового колективу. Н.В. Корчакова, беручи за основу альтруїстичну спрямованість просоціальної поведінки, наголошує на існуванні трьох поведінкових тенденцій, в основі яких лежить: відчуття Іншого, здатність працювати з Іншим та схильність виявляти елементи турботи про Іншого. Варто також відмітити, що прояви альтруїзму характеризуються наступними особливостями: безкорисливість – відсутність особистої вигоди, здатність

приносити добро й користь людям; пріоритетність – першочерговість інтересів та потреб іншої людини перед власними; жертовність – готовність до самовіддачі; добровільність – дії, котрі здійснюються із власного бажання, без примусу, з доброї волі; задоволеність – відчуття радості від здійснення допомоги іншим; відповідальність – готовність взяти на себе обов'язок за власні дії.

Враховуючи зазначене можна відмітити, що альтруїзм у цьому контексті може сприяти зміцненню дисципліни, співпраці та професіоналізму серед військових. Проте важливо пам'ятати, що альтруїзм повинен бути врегульований з іншими цінностями та принципами, такими як справедливість, відповідальність та повага до прав людини.

УДК 159.922.7

Паламарчук М.В., командир 3 відділення 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Кривоконь Н.І., доктор психологічних наук, професор, професор кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України

РОЛЬ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Специфіка військової служби в умовах повномасштабної агресії ставить перед сім'ями військовослужбовців унікальні виклики та вимагає особливого підходу до формування цінностей. Глибокі корені відданості, патріотизму та солідарності вкорінюються у військовій традиції, але змінюються та адаптуються в контексті різних соціальних, зокрема й гендерних ролей. У цьому контексті розуміння та вивчення сімейних цінностей військовослужбовців виявляється не тільки ключовим для покращення якості життя військових сімей, але і для вдосконалення військової служби як такої. Вивчення цієї теми допомагає краще розкрити та зрозуміти унікальні відмінності у відносинах і формуванні цінностей у різних групах, що є важливим етапом на шляху до створення більш підтримуючого та ефективного військового середовища.

Низка дослідників (Т.Ф. Алєксєєнко, В.В. Гаврилюк, О.В. Горецька, Т.В. Кондратюк, Г.П. Кошонько, В.П. Кравець, Т.Л. Левицька, Є.М. Потапчук, В.М. Радчук, Р.М. Хавула, Т.І. Шнуренко) відзначили, що з точки зору соціальної психології сім'я – це соціальна група, яка відповідає нормам і цінностям цього суспільства і складається з ряду міжособистісних відносин, таких як подружжя, батьки та діти.

Ставлення до батьків і один до одного формується у спільній діяльності, яка проявляється як любов, прихильність і близькість. Сімейні функції – це сфери сімейного життя, безпосередньо пов’язані із задоволенням певних потреб її членів, головним чином освітніх, економічних, емоційних, духовного спілкування, первинного соціального контролю, сексуальних та еротичних функцій.

Сімейні цінності – це важливі принципи та переконання, які керують поведінкою та відносинами в сім'ї. Вони можуть включати такі речі, як любов, повагу, довіру, підтримку та відповідальність.

Сімейні цінності важливі з багатьох причин, зокрема:

1) вони допомагають сформувати ідентичність і характер дітей, підростаючого покоління, а, отже сприяти становленню соціально свідомої особистості як члена суспільства;

2) вони створюють відчуття приналежності та безпеки (що в умовах активних бойових дій є особливо значущим);

3) вони формують у людей морально-етичну основу для прийняття рішень і дозволяють зрозуміти, що є важливим у житті; 4) вони забезпечують підтримку і допомагають членам сім'ї поважати один одного і будувати відносини на основі довіри тощо.

Сімейні цінності можуть змінюватися з часом, з покоління в покоління. Однак деякі цінності, такі як любов, повага та довіра, є основоположними для всіх сімей.

У часи війни військовослужбовці часто переживають стрес, тривогу та страх. Сімейні цінності допомагають їм впоратися з цими емоціями. Вони нагадують військовослужбовцям про те, за що вони борються і заради кого вони готові ризикувати своїм життям.

Сімейні цінності також допомагають підтримувати моральний дух військовослужбовців. Вони надають їм відчуття приналежності та підтримки. Військовослужбовці знають, що їхні сім'ї піклуються про них і чекають на них вдома. Це допомагає їм залишатися сильними та відважними на фронті.

Наведемо деякі конкретні приклади того, чому сімейні цінності важливі для військовослужбовців в умовах повномасштабної війни:

1. Любов і підтримка сім'ї допомагають військовослужбовцям впоратися з травмами і стресом.

2. Почуття приналежності до сім'ї допомагає військовослужбовцям відчувати себе потрібними та цінними.

3. Віра в сімейні цінності допомагає військовослужбовцям зберегти моральний дух і продовжувати боротися за свою країну.

Важливо, щоб військовослужбовці мали можливість підтримувати зв'язок зі своїми сім'ями в умовах війни. Це можна зробити через телефонні дзвінки,

листи, відео-зв'язок або інші засоби зв'язку. Сім'ї також можуть надавати військовослужбовцям моральну підтримку, надаючи їм інформацію про події вдома, розповідаючи смішні історії та просто будучи поруч.

Отже, розвиток та підтримка сімейних цінностей під час війни є важливим ресурсом як для військовослужбовців, так і для членів їх сімей, цивільного населення в цілому. Роль сімейних цінностей пов’язана як із величезним їх виховним впливом на особистісний розвиток підростаючого покоління, так і з можливостями отримання військовослужбовцям через сім’ю допомоги та підтримки, посиленні їх мотивації та прагнення до перемоги.

Перспективою нашої подальшої роботи стане експериментальне дослідження сімейних цінностей та їх впливу на психологічне благополуччя військовослужбовців.

УДК 159.922.62

Пастушенко О.М., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шевченко В.В., доктор філософії з психології, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України

САМООЦІНКА ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

В сучасному світі військова служба вимагає від особистості не лише фізичної готовності та вміння працювати в колективі, але й психологічної стійкості, впевненості у собі та визначення чітких меж ціннісних орієнтацій. Самооцінка та ціннісні орієнтації відіграють важливу роль у житті кожної людини, зокрема у житті військовослужбовців, які кожного дня виконують завдання за призначенням, оскільки вони визначають їх поведінку, реакцію на екстремальні умови та взаємодію з іншими.

Самооцінка має значний вплив на поведінку, діяльність та спілкування людини. Вона визначає емоційне ставлення людини до себе і виступає регулятором її поведінки та діяльності. В сучасній психології тема самооцінки, її структура, функції, формування та взаємозв'язок з іншими аспектами особистості постійно привертає увагу науковців.

Самооцінка особистості представляє собою оцінку, яку людина дає своїм внутрішнім характеристикам, що відображаються в її особистості, здібностях, досягненнях та поведінці в різних аспектах життя. Ці аспекти можуть включати

зовнішній вигляд, професійний успіх, рівень освіти, взаємини з оточуючими, самоповагу та інші фактори.

Самооцінку та ціннісні орієнтації можна розвивати протягом життя, адже військовослужбовці можуть досягти успіхів під час проходження військової служби, безперешкодно долати труднощі, які виникають під час виконання завдань за призначенням, а також розвивати свій потенціал та професіоналізм. На розвиток цих властивостей впливає саморозвиток, навчання, дисципліна та практичне застосування, адже кожна людина має свої індивідуальні погляди та переконання.

Згідно з Ю. Ліпковською, самооцінку можна поділити на два основних види: адекватну та неадекватну. Адекватна самооцінка відображає правильне співвідношення особистості з її можливостями та досягненнями. Вона характеризується критичним ставленням до себе, реалістичним оцінюванням успіхів та невдач і ставленням досяжних цілей. Неадекватна самооцінка може бути завищеною або заниженою. В цьому випадку у людини виникає неправильне уявлення про себе, ідеалізований образ власної особистості та її можливостей, або ж недооцінка своєї цінності для інших.

Самооцінка військовослужбовців тісно пов’язана з ціннісними орієнтаціями, так як кожна із цінностей мають свої переваги та недоліки.

Досліджуючи феномен цінностей, М. Боришевський стверджує, що це значною мірою проблема ставлення суб’єкта до об’єктивних матеріальних і духовних результатів людської діяльності. Він розглядає цінності як джерело розвитку саморегуляції поведінки суб’єкта, вказуючи, що «спрямованість саморегуляції поведінки особистості у значній мірі визначається змістом провідних цінностей».

До цінностей військових можна віднести: патріотизм, відданість, дисципліна, відвага, чесність, взаємодопомога, відповідальність, згуртування, порядність, служба на благо українського народу та захист суверенітету та цілісності держави.

Ціннісні орієнтації розглядаються як один із компонентів, що входить до структури особистості: ціннісні орієнтації – це складне утворення, що вбирає в себе рівні форми взаємодії суспільного та індивідуального в особистості, специфічні форми усвідомлення особистістю навколишнього світу, свого минулого, теперішнього і майбутнього, а також сутності свого власного «Я». Наявність сформованої системи ціннісних орієнтацій забезпечує гармонію внутрішнього світу особистості, сприяє систематизації її знань, норм, стереотипів поведінки та самоствердженню особистості, реалізації соціальних очікувань.

УДК 159.9

Питель М.В., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Доценко В.В., кандидат психологічних наук, доцент, старший викладач кафедри психології та педагогіки гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРАВМАТИЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Повномасштабна агресія РФ на території України вплинула на всі сфери життя як окремої особистості так і українського народу в цілому. Вона простягається одночасно на два фронти. Перший – це безпосередньо передова лінія, де військові здобувають фізичні та психологічні травми. Другий – інформаційний фронт, на якому ворог застосовує свою пропаганду та спеціальні інформаційно-психологічні операції (ІПСО), з метою ментального тиснення на психіку людей.

Військовослужбовці часто стикаються з викликами та стресами, пов'язаними зі своєю роботою, включаючи екстремальні умови, небезпеку для життя, розлуку з родиною та інші фактори. Дослідження психологічної травматизації може допомогти розробляти ефективні підходи до підтримки психічного здоров'я та реабілітації військовослужбовців.

Реалії війни перетворило наше сьогодення на постійну травматизацію як цивільного населенні так і військовослужбовців. Саме тому важливо з'ясувати, що спричинює розвиток психологічної травми.

Психологічна травма – це подія, або ситуація, яка безпосередньо пов'язана з загрозою життю чи здоров'ю як самої людини, так і для її оточення. Вона впливає на значущі сторони існування людини і призводить до глибокого психологічного переживання. Людина може бути травмованою у випадку безпосередньої участі в трагічній події, та коли вона виступає в ролі спостерігача. Ця особливість травмівного стресу відображена у 5-му виданні DSM-5 (Американська психіатрична асоціація, 2013), де психотравма визначається як експозиція, до смерті або загрози життю, серйозного ушкодження, або сексуального насильства в один (чи більше) з таких способів:

1) безпосереднє переживання травмівної події (подій);

2) перебування свідком подій, які трапилися з іншими;

3) знання того, що травмівна подія (події) трапилась із членом сім'ї чи близьким другом – у випадках смерті чи загрози життю члену сім'ї чи другові, якщо ця подія була насильницькою або непередбаченою;

4) переживання багаторазової або надмірної експозиції до нестерпних деталей травмівної події (подій) (наприклад, фахівці зі швидкого реагування, які збирають людські останки».

Аналіз наукових досліджень проблеми бойової травматизації показав, що завдяки працям І. Годфілда, К. Голдстейна, Р. Грінкер, А. Кардінера, Л. Колба, О. Лазебної, В. Лєскова, С. Літвінцєва, Е. Міллєра, В. Сагента, Е. Слатер та ін. було визначено, що кожна людина відчуває бойовий стрес, перебуваючи в зоні бойових дій, і кількість таких випадків можна передбачити, адже вони безпосередньо залежать від специфіки впливу бойових умов на психіку людини та її підготовленості до стресових ситуацій.

Згідно з дослідженням 2017 року, проведеним серед респондентів 24 країн, близько 70% стверджують, що були травмовані хоча б один раз за своє життя. Ще 30% стверджують, що пережили травматичні події понад чотири рази.

Травматизація може впливати на людей по-різному залежно від їхньої психіки, особистісних властивостей та контексту травматичної події. Від поєднання стресових чинників (особливостей травмівної ситуації, характеристики людини та особливостей соціальної ситуації) залежатиме, чи відбудеться травмування і якою буде реакція на травмівну подію, наприклад:

1. Посттравматичний стресовий розлад (ПТСР). Однією з найбільш поширених психологічних наслідків травматизації є розвиток ПТСР. Це стан, при якому людина переживає відновлювальні стресові реакції (відчуття тривоги та повторні спогади про травматичну подію).

2. Гостра реакція на стрес – розлад, що розвивається у людини у відповідь на незвичайний фізичний або психічний стрес, може тривати до 3–4 днів після події зі згасанням і/або зникненням симптомів.

3. Реактивний психоз – психопатологічна реакція, що характеризується спотворенням сприйняття, різким психомоторним збудженням, дезорганізацією поведінки, ненормально голосним мовленням тощо;

4. Гіпервигадливість. Травматизація може призвести до збільшення рівняпідозрілості, тривоги та готовності до виявлення небезпеки навколо.

5. Соціальна ізоляція. Люди, що були травмовані, можуть відчувати себе відчуженими від інших і уникати соціальних контактів через переживання сорому чи страху перед відхиленням.

6. Зміни у віруваннях та переконаннях. Травматичні події можуть підірвати раніше стійкі вірування та переконання про світ, самого себе та інших людей.

7. Травматична реакція побічних спостерігачів. Навіть ті, хто не були безпосередньо травмовані, можуть відчувати стрес та потребу в психологічній підтримці, якщо були свідками або чули про травматичну подію.

У більшості людей, які пережили травматичну подію, сила симптомів

знижується і симптоми проходять протягом місяця. У частини людей реакції, що виникли під час травматичної події, зберігаються і сприяють розвитку різного виду розладів адаптації.

Соціально-психологічна допомога військовослужбовцям НГУ, які пережили травматичну подію, покликана перш за все знизити ризик виникнення посттравматичних розладів, а також сприяти розвитку стресостійкості, яка надалі допоможе адаптивно долати стресогенні події бойових дій.

УДК 355.5/36

Позняк Б.Ю., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Пащенко А.О., доктор філософії з психології, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОСОБЛИВОСТІ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Самопрезентація курсантів Національної академії Національної гвардії України у соціальних мережах є актуальним явищем, яке вивчається як у рамках соціальних наук, так і у контексті психології та комунікаційних досліджень. Завдяки стрімкому розвитку цифрових технологій та зростаючій популярності соціальних мереж у сучасному суспільстві, самопрезентація в інтернеті набула великого значення для формування особистого бренду, взаємодії з аудиторією та побудови власної ідентичності.

Курсанти Національної академії Національної гвардії України, будучи представниками військового середовища, мають свої особливості в самопрезентації у соціальних мережах, які відображають їхні цінності, стандарти та професійні компетенції.

Однією з ключових особливостей самопрезентації курсантів Національної академії Національної гвардії України у соціальних мережах є відображення їхньої зв'язаності з військовими цінностями та традиціями. Курсанти часто використовують символіку, знаки та емблеми своєї академії, щоб підкреслити свою приналежність до військової спільноти. Такі елементи самопрезентації можуть включати фотографії у формі чи військовому обладнанні, відео з тренувань чи навчання, а також публікації про військові цінності та ідеали.

Крім того, курсанти активно використовують соціальні мережі для демонстрації своїх професійних досягнень та успіхів. Вони публікують фото і відео з навчальних занять, військових вправ та тренувань, а також розповідають про свої досягнення у військовій науці та практиці. Такий тип самопрезентації спрямований на збільшення авторитету курсантів у військовому співтоваристві та підвищення їхньої професійної репутації.

Значну увагу в самопрезентації курсантів приділяється також побудові власного іміджу як лідера та професіонала. Курсанти створюють особисті бренди, які базуються на їхніх особистих якостях, навичках та досягненнях. Вони активно взаємодіють зі своєю аудиторією, використовуючи стратегії особистого брендингу, такі як публікація професійного контенту, участь у дискусіях та вебінарах, а також співпраця з іншими військовими експертами та інфлюенсерами.

Необхідно також відзначити, що самопрезентація курсантів Національної академії Національної гвардії України у соціальних мережах може мати і негативні аспекти. Наприклад, деякі курсанти можуть використовувати соціальні мережі для вираження непрофесійних або некоректних думок, що може негативно впливати на їхню репутацію та ставлення до них у військовому середовищі.

Отже, самопрезентація курсантів Національної академії Національної гвардії України у соціальних мережах є складним та багатогранним явищем, яке відображає їхні військові цінності, професійні досягнення та особисті якості. Вивчення цього явища є важливим для розуміння впливу соціальних мереж на формування ідентичності та самовизначення в сучасному військовому середовищі.

УДК 159.9

Поляцький О.А., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Слурденко Д.О., доктор філософії з психології, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВПЛИВ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС КУРСАНТІВ

Залежна поведінка є спробою втечі від реальності за допомогою зміни свого психічного стану, що забезпечує ілюзію безпеки та емоційного комфорту. Залежність є формою відхилення, яка обмежує особистісні можливості. Будь-яка залежність є перешкодою на шляху до самореалізації. Сучасний класифікатор

поведінкових залежностей нараховує близько тисячі різних адиктивних «агентів» (адиктогенів), що спонукують до формування залежної поведінки. Залежності в патологічній формі прояву стають дедалі частішим явищем, а це означає, що з'являється більша кількість людей, яка потребує психологічної допомоги.

Інша назва залежної поведінки є адиктивна поведінка. Прикладні критерії медичного визначення адиктивної поведінки наведено у Міжнародній класифікації хвороб десятого перегляду (МКХ-10).

Залежна поведінка може стати перешкодою у розвитку внутрішньої мотивації до навчання. Якщо людина звикла до залежності, вона може спрямовувати свою увагу та енергію на потреби задоволення, замість саморозвитку та досягнень.

Прагнення задоволення призведе до стресу та психологічного дискомфорту, особливо якщо ці очікування конфліктують з власними цінностями та цілями.

Ця поведінка може вплинути на академічний успіх курсантів. Наприклад, курсанти, які мають різні форми залежності, можуть не розвивати критичне мислення та не використовувати свої потенціали у повній мірі. Це може призвести до недостатньої самоповаги та відчуття неповноцінності.

Щоб зменшити негативний вплив залежної поведінки на навчальний процес, важливо розвивати навички самоконтролю та критичного мислення.

Людям з адиктивною поведінкою може бути корисно звернутися до професійної підтримки, зайнятися здоровими звичками для управління стресом та спокусою. Важливо також отримати підтримку від родини, друзів та керівництва у процесі відновлення та покращення навчальних досягнень.

Можна зазначити, що залежна (адиктивна) поведінка вагомо впливає на якість навчального процесу курсантів. Вона може змінювати спосіб мислення, впливаючи на мотивацію, взаємини та емоційний стан курсанта. Також неконтрольовані залежності може викликати серйозні когнітивні, соціальні та фізичні проблеми, які суттєво обмежують здатність курсанта до навчання та досягнення цілей.

УДК 355.5/36

Русецька Ю.О., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Пащенко А.О., доктор філософії з психології, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДАПТАЦІЇ КУРСАНТІВ

Дослідження особливостей соціально-психологічної адаптації курсантів до умов вищих військових навчальних закладів є дуже актуальною і важливою. Адаптація курсантів до вищих військових навчальних закладів має важливе соціальне значення, оскільки успішна адаптація може позитивно позначитися на їхньому психологічному стані та подальшому професійному розвитку. Психологічний стан курсанта значно впливає на його інтереси та зацікавленість у вдосконаленні себе та розвиток у військовій сфері.

Соціально-психологічна адаптація студентів курсантів – специфічний і комплексний процес, який представляє цілісну систему та має розглядатися у загальному контексті адаптаційних процесів живих систем, а організація ефективної соціальної адаптації до умов навчальної діяльності має реалізовуватися через діагностування та корегування їх як суб'єктів діяльності.

Соціально-психологічна адаптація курсантів НГУ є основою професійного становлення особистості майбутнього військовослужбовця. У цей період розвиваються адаптаційні здібності, закладаються основи ставлення особистості до своїх професійних обов'язків, активно здійснюється становлення життєвої позиції, відбувається входження особистості в професію. У своїй навчально-службовій діяльності курсант проходить випробування на соціальну зрілість, на готовність і спроможність адаптуватися до нових для них статутних стосунків і вироблення власної позиції щодо вимог, цінностей та норм входження в систему службових відносин.

Успішна адаптація забезпечує розвиток індивідуальності; здатність незалежно мислити і діяти, а неуспішна – викликає психологічні стани неспокою, невпевненості в майбутньому, невміння визначити свою соціальну роль.

В основі психологічної адаптації до навчання у ВВНЗ лежать різноманітні психологічні чинники, що базуються на індивідуальних особливостях особистості (ціннісні орієнтації, ступінь суб'єктивного контролю, мотиваційна спрямованість, тривожність), що проявляються, зокрема, у психофізіологічному стані курсанта.

Курсанти в закладах вищої освіти можуть зіткнутися з труднощами та проблемами, викликаними фізичною втомою, недосипанням, поганими

умовами навчання, невиконанням у термін різних видів завдань з навчального процесу, низькою успішністю, поганими результатами складання заліково-екзаменаційної сесії.

Курсант поетапно зустрічається з різноманітними випробуваннями та навантаженнями, які покликані підготувати його для подальшого виконання професійних обов'язків.

Організація та зміст навчальних завдань, режим дня, соціально-побутові умови, в які потрапляє курсант, регулюються нормативними документами та суттєво відрізняються від класичного уявлення про життя студента. Варто зазначити, що така система навчання максимально наближає майбутніх офіцерів до умов обраної професійної діяльності.

Соціальна підтримка є важливою у період адаптації курсанта до умов ВВНЗ. Міжособистісні стосунки з колективом один з важливих факторів. Задоволеність стосунками з товаришами. Особливість курсантського життя полягає у том, що вони перебувають цілодобово в одному колективі (навчання, проживання, харчування). Процес соціалізації, завдяки якому відбувається розвиток особистості, нерозривно пов’язаний з міжособистісними відносинами.

Здібності, вміння, інтереси, наявне хобі відповідні знання та навички курсанта, його загальна освіта, фізична підготовка, прискорюють адаптаційний процес та полегшують процес оволодіння спеціальністю, але тільки тоді, коли курсант попадає у комфортний психологічний мікроклімат, дружний колектив.

Підтримка рідних, близьких у виборі професії, навчанні та службі. Розуміння, підбадьорювання, позитивне налаштування на успіх, моральна підтримка курсанта рідними людьми допомагає здолати труднощі під час адаптації до специфічних умов проживання та навчання у ВВНЗ.

Один з важливих психологічних чинників - самооцінка. На успішність процесу соціально-психологічної адаптації також впливає стан самооцінки особистості (невиправдано занижена самооцінка гальмує процес адаптації). Тому з метою формування впевненості у собі, підвищення самооцінки доцільно надати можливість курсанту займатися ще й тим, що він вміє робити, що приносить йому задоволення, що в нього найкраще виходить, застосовуючи його вміння у життєдіяльності ВВНЗ. Покаже його значущість і підвищить самооцінку, а також оцінку в очах його товаришів.

Отже, процес соціальної адаптації може бути складним і супроводжуватись тривалий час, особливо у випадках, коли індивід знаходиться у новому соціальному середовищі або стикається з важкими життєвими обставинами. Тому важливо надавати психологічну підтримку та допомогу людям у процесі їх соціальної адаптації.

УДК 159.922

Салямон Р.В., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національної академії Національної гвардії України, молодший сержант;

Пащенко А.О., доктор філософії з психології, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО УМОВ СЛУЖБИ

У сучасний період психологічні дослідження адаптації та дезадаптації є дуже актуальними і досить популярними в різних сферах людської діяльності. Вони вивчаються як у соціально-економічній сфері (науковці, такі як Т.К. Дичев, А.А. Налчаджян, Б.Г. Турусбек та інші), так і у медико-біологічній сфері (вчені, наприклад, І.П. Павлов, А.А. Ухтомський та інші), а також у психолого-педагогічних дослідженнях (науковці, такі як П.К. Анохін, Л.А. Кандибович, А.Г. Мороз, І.В. Шалигіна та інші).

Сучасне військове навчання передбачає не лише фізичну підготовку, а й глибоке осмислення соціально-психологічних аспектів адаптації молодого покоління до умов військової служби. Ця проблема стає особливо актуальною в умовах постійних змін у суспільстві, розвитку нових технологій та вимог щодо військової діяльності.

Першочерговим аспектом соціально-психологічної адаптації є формування в курсантів усвідомлення військового обов'язку та готовності до служби на користь вітчизни. Цей процес вимагає не лише підготовки до виконання конкретних військових обов'язків, а й внутрішньої перебудови світогляду, цінностей та менталітету.

Другим важливим аспектом є психологічна підготовка курсантів до стресових ситуацій, які можуть виникнути під час служби. Вона включає в себе розвиток стресостійкості, адаптивних механізмів та навичок емоційного контролю, що дозволяє курсантам ефективно функціонувати у будь-яких умовах.

Крім того, важливою складовою є формування комунікативних навичок та вміння працювати в колективі. Військова служба передбачає постійний контакт із підлеглими, однолітками та керівництвом, тому вміння встановлювати позитивні та конструктивні відносини є важливою передумовою успішної адаптації.

Цей процес вимагає систематичного моніторингу та оцінки стану адаптації курсантів, що дозволить вчасно виявляти можливі проблеми та недоліки в підготовці. Крім того, важливо створити умови для психологічної підтримки та

консультування, які б допомагали курсантам подолати труднощі та стресові ситуації, з якими вони можуть зіткнутися під час служби.

Для успішної адаптації необхідно також створити сприятливе середовище військової підготовки, яке б сприяло формуванню позитивного настрою та відчуття колективного духу серед курсантів. Важливо підтримувати їхній інтерес до навчання та військової справи, стимулювати активну участь у загальноармійських заходах та подіях.

Для досягнення цієї мети необхідно посилювати співпрацю між військовими навчальними закладами, психологами, соціальними працівниками та військовим керівництвом. Важливо розробляти та впроваджувати комплексні програми соціально-психологічної підготовки, які б забезпечували повноцінну адаптацію курсантів до умов служби.

Окрім того, необхідно постійно аналізувати та вдосконалювати методики та підходи до соціально-психологічної адаптації з урахуванням сучасних тенденцій і вимог. Це дозволить ефективно реагувати на зміни в суспільстві та військовій сфері, а також забезпечити максимально комфортні умови для процесу навчання та служби курсантів.

Отже, успішна соціально-психологічна адаптація курсантів до умов служби є складним та многогранним процесом, який вимагає комплексного підходу та спільних зусиль з боку всіх учасників військового навчання та підготовки. Лише завдяки цьому можна забезпечити формування високоморального, дисциплінованого та готового до викликів курсантського складу, який буде гідно служити своїй державі та захищати її інтереси.

УДК 159.9

Сімоніка С.О., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Тробюк Н.Ю., доктор філософії з освітніх, педагогічних наук, старший викладач кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ВПЛИВ СОРОМ’ЯЗЛИВОСТІ НА ПРОФЕСІЙНУ УСПІШНІСТЬ

Для професійного розвитку особистості соціальна взаємодія та її ефективність є ключовими, а питання реалізації у професійній сфері стає провідним. Той факт, що професіоналізм припускає наявність деякої сукупності знань, умінь і навичок, не викликає сумніву, але не менше значення має наявність

певних особистісних якостей. Дослідженнями науковців установлено, що переважна кількість людей має необхідний для досягнення успіху та самореалізації потенціал духовної, моральної, емоційно-вольової, фізичної й інтелектуальної енергії. Серед якостей, які є основою всіх успіхів і досягнень виділяють надзвичайно високу життєву активність, прагнення до особистого росту, непохитну волю, інтуїцію, уяву, а також віра у власні сили. Щоб реалізувати себе у професійній діяльності людині потрібна відвага, відчуття власної гідності й віра, що вона достойна того, щоб реалізовувати свої мрії й бажання. Однак, якщо людина сором'язлива, вона здебільшого відмовляється від своїх потреб, бажань й мрій через знецінювання себе. Зокрема, Альберт Бандура та Філіп Зімбардо вказують на те, що сором'язливість може обмежувати індивіда у його прагненні до професійного розвитку через страх перед соціальними ситуаціями та потребу уникати невдач.

Поняття «сором'язливий» часто вживається в повсякденному житті як вислів, який розкриває особистісні властивості людини. Однак на сьогодні не існує єдиної дефініції поняття «сором'язливість». Великий психолого-педагогічний словник визначає сором'язливість так: «риса характеру, що проявляється в тривожності, нерішучості, проблемах у спілкуванні, які викликані роздумами про свою неповноцінність».

Дослідниками А.Б. Коваленко, Е.Ю. Грищук та Н.І. Рогаль наголошується, що сором'язливість і породжені нею труднощі спілкування є однією з головних психологічних проблем сучасності в зв'язку з тим, що все більша кількість людей проживає концентровано в містах, де необхідність взаємодії особливо актуальна.

Сором'язливість як процес проявляється по-різному в залежності від професій, віку і має певну інтенсивність та часові характеристики.

Серед можливих причин сором'язливості називають такі як: генетичні; особисті риси характеру; запозичена поведінка; сімейні стосунки; брак спілкування; жорстка критика; страх невдачі.

Американський психолог Ф. Зімбардо виділив ряд обумовлених сором'язливістю труднощів серед яких такі, як труднощі при знайомстві з людьми; виникнення негативних емоційних станів в ході спілкування; труднощі у вираженні своєї думки; зайва стриманість; невдале пред'явлення себе, що утруднює адекватну оцінку сором'язливої людини іншими людьми; надмірна зосередженість на собі й інших.

Основними ознаками, що характеризують поведінку людини, яка сигналізує про сором'язливість є: небажання вступати в бесіду, скрутний або навіть неможливий контакт очей, уникнення людей, безініціативність. Така поведінка утруднює не тільки професійну діяльність, а загалом соціальну

взаємодію. Сором'язливість має негативні наслідки не тільки в соціальному плані, а й негативно впливає на розумові процеси. Сором'язливість призводить людину в такий стан, який характеризується загостренням самосвідомості і специфічними рисами сприйняття себе. Людина здається собі безпорадною, скутою, емоційно засмученою тощо.

Як зауважують науковці, сором'язливість зароджується у дитинстві і більшості дорослим, на їх думку, вдалося подолати свою дитячу сором'язливість, однак, як зазначав Ф. Зімбардо: «ви сором'язливі, якщо вважаєте себе такими, незалежно від того, як ви себе поводите на людях». При цьому, дослідники відзначають, що у деяких дорослих не сформовані навички, які запускають механізм взаємовідносин: вони не знають, як почати розмову. Іншим не вистачає сміливості зробити так, як вони вважають правильним. Такий стан речей вимагає психокорекції сором'язливості дорослих у залежності від їх професійної діяльності, спрямованої на оптимізацію соціальних навичок, а також у підвищенні впевненості у собі.

Враховуючи наукові дослідження, можна припустити, що сором'язливість має двосторонній вплив на професійну успішність. Важливо розуміти, як індивід може перетворити потенційні недоліки сором'язливості на переваги, використовуючи їх для особистісного зростання та професійного розвитку. Такий підхід вимагає глибокого розуміння власних емоцій, мотивації та поведінкових реакцій, а також розробки стратегій для ефективного самоконтролю та саморегуляції.

УДК 159.9

Тищенко М.О., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Ларіонов С.О., кандидат психологічних наук, доцент, начальник кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ФРУСТРАЦІЙНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Поняття особистості та її психологічні особливості є завжди відкритою проблемою для вивчення з багатьох напрямків психології та вченими з багатьох країн світу, а також з різного часового проміжку.

Особистість визначається як соціально обумовлена навичками та механізмами поведінки в соціумі. Несхожість понять особистості, людини, індивіда та індивідуальності є вагомою в сфері психологічних досліджень.

Індивід – це біологічна складова особистості з визначеними фізіологічно-анатомічними особливостями притаманними людині. Людина – це істота, що поєднує в собі два напрямки розвитку особистості, а саме: біологічний та психологічний.

Біологічний напрям відносить людину до характерного індивіду природи, але в цей же час має притаманні риси людини: прямоходіння, пристосовані руки до праці, а також низка фізіологічних особливостей. Психологічний напрям характеризує людину як носій свідомості.

Взаємодія біологічної і соціальної основи забезпечує психологічний результат у вигляді здатності відображати світ у поняттях, мріяти, усвідомлювати причини своїх вчинків.

Особистість – це та ж людина, тільки з притаманними соціальними функціями механізмів поведінки в соціальному середовищі. Особистість найчастіше визначають як людину в сукупності набутих соціальних якостей. І саме ці особистісні якості не є біологічними чи психологічними, а зумовлені соціальними факторами, що формують стійкі механізми поведінки людини.

Протягом життєвого шляху людина набуває своїх індивідуальних здібностей, що буде характерним під час різних життєвих ситуацій, а також визначає її унікальність. Саме це і визначає її індивідуальність.

Протягом своєї життєдіяльності особистість стикається з труднощами та проблемами, що демобілізує внутрішні ресурси, пригнічує емоційний стан та знижує мотиваційну складову, внаслідок яких зовнішніх чи внутрішніх чинників неспроможна подолати особистіть. Таким чином виникає стан фрустрації.

Фрустрація – психічний стан особистості, при якому виникає почуття незадоволеності його потреб. Цей стан виникає через неможливість переборення зовнішніх або внутрішніх перешкод та переживання невдач особистості. Вона, саме завдяки наявності перешкод, може далі продовжувати свій розвиток як соціально так і особистісно.

Добре розвинена фрустраційна толерантність допомагає впоратися з сильними негативними емоціями, вибудовувати копінг-стратегії поведінки під час стресової ситуації. Фрустраційна толерантність є важливою характеристикою особистостей, яка визначає їх здатність подолати стресові ситуації та досягати успіху у житті, а також забезпечує здатність зберігати впевненість, оптимальний внутрішній стан рівноваги.

Зазначимо, що фрустраційна толерантність формується впродовж життя та під впливом сприйняття та реагування людини на труднощі та негаразди. І це визначається позитивним аспектом у розвитку особистості.

Також, існують деякі фактори, що є негативними для формування фрустраційної толерантності в особистості. Серед них вирізняють генетичні особливості та деструктивне мислення чи відношення до стресової ситуації.

Навіть при цьому людина здатна формувати свої фрустраційну толернтність, хоч це і займе більше часу.

Як висновок можемо зазначити, що особистість з високим рівнем фрустраційної толерантності може швидше адаптуватися до змін у своєму житті, шукати конструктивні рішення проблем та вміти вирішувати конфлікти без втрати самоконтролю. Важливою складовою фрустраційної толерантності є здатність приймати невдачі як можливості для особистісного зростання та навчання.

УДК 159.9

Тробюк А.В., слухач магістратури 062М навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, капітан;

Ларіонов С.О., кандидат психологічних наук, доцент, начальник кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Війна в Україні активізувала питання психологічної готовності військовослужбовців та посилила увагу до певних навичок необхідних для діяльності в особливих умовах, а саме: здатність долати наслідки впливу значних навантажень на психіку, уміння успішно протистояти різноманітним стресогенним чинникам. Серед факторів, які суттєво впливають на успішне виконання службово-бойової діяльності військовослужбовців Національної гвардії України (НГУ) вагома роль належить стану їх здоров'я.

Психічне здоров'я є невіддільною частиною і найважливішим компонентом здоров'я людини. Наявні погляди дослідників щодо поняття «здоров'я» вказують, що в широкому розумінні це можливість організму людини адаптуватися до нових умов з мінімальними затратами ресурсів і часу. Психічне здоров'я розглядається як фундаментальна основа, життєва необхідність для

повноцінного розвитку та діяльності особистості. Психічне здоров'я військовослужбовця визначається науковцями як певне функціонування психіки військовослужбовця, що забезпечує його гармонійну взаємодію з навколишнім світом, адекватність поведінки, ефективність навчальної і службової діяльності та здійснення особистісного розвитку.

Як стан благополуччя, завдяки якому людина може продуктивно й ефективно працювати на допомогу іншим, справлятися зі звичайними стресами життя та реалізувати власні здібності розуміється психічне здоров'я ВООЗ. При цьому відмічається, що воно пов'язане не тільки з хворобою або її відсутністю, а стосується добробуту та переживання позитивних емоцій: кожної людини, її життя, роботи, стосунків, фізичного здоров'я та соціального середовища. У закордонних дослідників ведуться активні дискусії щодо загального визначення «психічного здоров'я», а сам термін широко використовується як евфемізм для «психічного захворювання».

Орієнтуючись на наукові розвідки та власний досвід можна погодитись, що найбільші ризики для психічного здоров'я є у військовослужбовців, які безпосередньо беруть участь у бойових діях, рятувальних операціях та перебувають в умовах постійної небезпеки.

Аналіз діяльності військовослужбовців НГУ дає можливість стверджувати, що військова служба, особливо у сучасних умовах, пов'язана з дією чинників, які створюють екстремальні ситуації, що супроводжуються значними психоемоційними навантаженнями і мають безпосередньо плив на здоров'я особистості. Особливої уваги заслуговує міркування А.О. Грибка, який зауважує, що психічне здоров'я відображає поточний стан психологічних можливостей воїнів, узятих у порівнянні з бойовими нормами та наголошує на його зв'язку з психологічною підготовленістю військовослужбовця до дій у позаштатній ситуації.

У результаті опитування військовослужбовців НГУ за допомогою авторської анкети «Здоров'я військовослужбовця» ми з'ясували, що найбільша перевага у міцності психічного здоров'я надається показнику «впевненість у собі, віра в свої сили». У наукових дослідженнях є думки, що упевненість особистості в собі є головною умовою психічного здоров'я особистості. При цьому, пов'язують її із такими особливостями особистості, як здатність людини реалізовувати свої плани, досягати поставлених цілей. Зауважуючи, що такі процеси витісняють негативні емоції та позитивно впливають на ставлення людини до себе й навколишніх. Враховуючи, що наші респонденти переважно юнацького та раннього дорослого віку потрібно зазначити, що у юнацькому віці вцілому досить розвинена емоційно-оцінювальна складова

впевненості в собі, що, безперечно, засвідчує переважання високої самооцінки, стенічності (що виражається у позитивних емоціях, які супроводжують впевнені дії та вчинки).

За допомогою опитувальника «Стабільність психічного здоров'я – коротка форма» розробленого американським дослідником К. Кізом ми виявили, що більшість військовослужбовців НГУ мають високі показники психічного благополуччя, проте потрібно зауважити, що тільки 13% відсотків опитуваних мають досвід участі у бойових діях. Орієнтуючись на дослідження науковців, потрібно враховувати, що постійно перебуваючи у бойовій обстановці військовослужбовці піддаються психогенному і патогенному впливу таких стрес-чинників як травматизм і біль, що мають вплив на психічне здоров'я особистості військовослужбовця, на розвиток і становлення його ідентичності.

Отже, на підставі проведеного нами дослідження можна зробити висновок, що є необхідність підтримувати стан психічного здоров'я військовослужбовців у процесі навчально-бойової та бойової діяльності для гармонійно розвитку особистості та опанування навичками протистояння у складних умовах військових дій. З огляду на викладене ми вважаємо за необхідне надалі досліджувати дану проблему.

УДК 159

Турчин Р.С., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Шевченко В.В., доктор філософії з психології, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України

ВОЛЬОВА САМОРЕГУЛЯЦІЯ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Актуальність теми обумовлена вимогою до високого рівня вольової регуляції у військовослужбовців, особливо курсантів, для ефективного виконання військових завдань та збереження бойової готовності в будь-яких умовах.

Вивчення вольової регуляції особистості у контексті військової служби має велике значення для підготовки курсантів до викликів, з якими вони зіштовхнуться під час своєї служби.

Мета полягає у вивченні поняття волі її функцій та застосування у військовій діяльності, а також у аналізі стратегії покращення вольової регуляції.

Початок вивчення вольової саморегуляції у вітчизняній психології відзначається експериментальними дослідженнями, проведеними в рамках школи Л. Виготського у 1920-х роках. Це відкриття відкрило шлях для подальшого дослідження регуляції різних психічних процесів. Проблема регуляції та саморегуляції поведінки особистості постійно є актуальною для вчених різних галузей психології як в зарубіжній, так і вітчизняній науці. Ця проблема відображена у вихідних положеннях загальної психології, де аспект регуляції поведінки розглядається як структурний компонент особистості та її діяльності, зокрема, за допомогою праць Л. Виготського, Г. Костюка, О. Леонтьєва, С. Максименка, С. Рубінштейна.

Аналіз вітчизняних досліджень у психології показує розбіжність у розумінні вольової саморегуляції. Проте можна дійти до загального висновку, що вольова саморегуляція – це процес, за допомогою якого особистість контролює свої дії, емоції та думки, забезпечуючи спрямованість на досягнення поставлених цілей, незважаючи на вплив зовнішніх чи внутрішніх перешкод.

Т. Кирпенко визначає основні функції волі у структурі особистості так:

- спонукальна і спрямовуюча функція: воля визначає напрямок на досягнення поставленої мети та допомагає подолати труднощі. Вона характеризується виходом за межі початкових цілей та вимог ситуації.
- гальмівна функція: воля проявляється у стримуванні небажаної активності, мотивів та дій, які не відповідають світогляду, ідеалам, прагненням та переконанням особистості.
- регулююча функція: вона забезпечує свідому регуляцію дій, психічних процесів та поведінки, а також допомагає подолати перешкоди. Воля як здатність до саморегуляції перетворює людину в активного суб'єкта.
- розвивальна функція: ця функція спрямована на вдосконалення поведінки, діяльності та зміну власної особистості.

Розвинення та ефективне використання функцій волі є критично важливим для військовослужбовців, зокрема курсантів. Практичне втілення цих функцій дозволяє курсантам стати більш адаптивними, продуктивними та успішними у своїй військовій кар'єрі.

Ми запропонували наступні копінг-стратегії для вдосконалення вольової саморегуляції курсантів:

Самоконтроль як спрямування когнітивної уваги на сигнали, що стосуються мети. Зосередження на меті спонукає автоматично налаштовуватися на інформацію, що має відношення до мети.

Моніторинг продуктивності – це порівняння поточної поведінки з поведінкою, необхідною для досягнення мети. Прагнення до мети ініціює дії зі зменшення невідповідності для досягнення результату, який ще не був реалізований.

Самооцінка впливає на мотивацію через самореакції. Соціально-когнітивна теорія Бандури запропонувала дві різні класифікації самореакцій:

- самозадоволення або незадоволеність;
- очікування самоефективності.

Реакції самозадоволення або незадоволеності засновані на афективних реакціях на результати. «Люди самокритично реагують на результати діяльності, які є недостатніми або порушують їхні особисті стандарти, і реагують з гордістю та самозадоволенням, коли вони досягають того, що вони ставлять за мету».

На відміну від реакцій самозадоволення або незадоволеності, які пов'язані з результатами (тобто минулим), очікування самоефективності – це самореакції щодо оцінки своїх можливостей рухатися вперед – організації та виконання поведінки, яка призведе до досягнення мети в майбутньому.

Таким чином вивчення вольової регуляції особистості, особливо у контексті військової служби, має велике значення для підготовки курсантів до викликів, що їх чекатимуть у військовій кар'єрі. Різні функції волі, які включають спонукальну, гальмівну, регулюючу та розвивальну, є критичними для досягнення успіху в цій сфері. Запропоновані копінг-стратегії, такі як самоконтроль, моніторинг продуктивності та самооцінка, спрямовані на поліпшення вольової саморегуляції курсантів. Ці стратегії сприяють їхній адаптації, продуктивності та успішності у військовій сфері.

УДК 159.92

Хулап С.В., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Лещенко С.В., ад'юнкт докторантури та ад'юнктури, Національна академія Національної гвардії України, майор

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО НАВЧАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

У сучасному світі, де глобалізація і технологічний розвиток визначають нові вимоги до суспільства, питання соціально-психологічної адаптації військовослужбовців до навчання у вищих військових навчальних закладах

набуває особливої важливості. Ця тема є актуальною через динаміку сучасних конфліктів, яка вимагає від армії високого рівня освіти та навичок, щоб впоратися з різноманітними завданнями та викликами.

Однією з ключових складових ефективної військової служби є професійна підготовка військовослужбовців в вищих навчальних закладах. Збройна агресія російської федерації вимагає від військовослужбовців України не лише фізичної сили, але і високого рівня інтелекту, стратегічного мислення та здатності до швидкого навчання. Таким чином, процес соціально-психологічної адаптації грає важливу роль у формуванні готовності військовослужбовців до ефективного навчання в умовах вищого навчального закладу.

Адаптація є однією з найважливіших психологічних процесів. Це підтверджує те, що у 1865 році вперше у науковому світі постало питання адаптації. Саме тоді Г. Ауберт увів термін «адаптація», який почав використовуватися у літературі. Спочатку пі поняттям адаптація розуміли зміну чутливості аналізаторів під впливом пристосування органів чуттів до діючих подразників. Це свідчить про те, що ще до зародження наукової психології, питання доцільності адаптації вивчалося провідними фізіологами того часу. Та й не дивно що в наслідок 150-річної історії дослідження це питання набуло широкого та ґрунтовного вивчення.

Більшість дослідників погоджуються з тим, що поняття адаптації – це доволі складний феномен. Адаптацію у широкому спектрі трактують:

- як процес пристосування індивідуальних та особистісних якостей до життя та діяльності людини в умовах, що змінюються;
- як активну взаємодію особистості та середовища залежно від ступеня її активності;
- як перетворення середовища згідно з потребами, цінностями й ідеалами особистості, або як переваги залежності особистості від середовища;
- як зміни, що супроводжують на рівні психічної регуляції, становлення (та відновлення), збереження динамічної рівноваги у системі «суб'єкт праці – професійне середовище».

Однак, широта досліджень набула такого розмаху, що сформувалися конкретно різні підходи до вивчення цього питання.

Наприклад, Р. Фрейєр, Д. Фадіман, Т. Цигульська, К. Юнг – це лише деякі з авторів, які досліджували це поняття. Широкий спектр підходів до розуміння адаптації включає аналіз різних психологічних концепцій. Це дозволяє застосовувати різні ментальні моделі для кращого розуміння цього явища та збагачує наші знання в психології, надаючи наукову цінність цьому аспекту дослідження.

Науковці Н. Пенькова та В. Шевченко зазначили, що соціально-психологічна адаптація курсантів НГУ є основою професійного становлення особистості майбутнього військовослужбовця. У цей період розвиваються адаптаційні здібності, закладаються основи ставлення особистості до своїх професійних обов'язків, активно здійснюється становлення життєвої позиції, відбувається входження особистості в професію.

Отже, адаптація – це динамічний процес, який забезпечує стабільність біологічних рухових систем незважаючи на зміни умов. Цей процес відбувається в системі «організм-середовище», де суттєві зміни дозволяють досягти нового гомеостатичного стану та максимальної ефективності фізіологічних функцій і поведінкових реакцій. Різні люди досягають адаптації по-різному, і важливо пам'ятати, що адаптація сприяє розвитку особистості та формуванню індивідуальності.

УДК 159.9

Чумашов Д.С., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Макаренко П.В., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної Гвардії України

ВПЛИВ ТЕМПЕРАМЕНТУ НА УСПІШНІСТЬ У НАВЧАННІ КУРСАНТІВ ВВНЗ

Вплив темпераменту на успішність у навчанні курсантів ВВНЗ є значною темою досліджень у педагогічній практиці та психологічній науці. Ця тема заслуговує на ретельний аналіз, оскільки розуміння та урахування індивідуальних особливостей кожного курсанта дозволяє побудувати ефективні навчальні програми та підходи, спрямовані на досягнення найкращих результатів.

Темперамент визначається як вроджені особистісні риси, які впливають на стиль сприйняття, реакції на подразники та способи поведінки. Основні типи темпераменту включають екстраверсію, інтроверсію, сангвінічність та меланхолічність. Кожен з цих типів має свої унікальні характеристики, які впливають на навчання та спілкування курсантів у військових навчальних закладах.

Екстравертні курсанти, які характеризуються схильністю до зовнішнього спрямування, активно спілкуються з оточуючими та швидко адаптуються до нових ситуацій. Їхня енергія та емоційність можуть бути корисними у колективних проектах та командних вправах. Завдяки своїй відкритості до нових

ідей та досвіду, вони можуть ефективно використовувати можливості для активного навчання та співпраці з іншими курсантами.

Навпаки, інтровертні особистості, які характеризуються скоріше внутрішнім спрямуванням, віддають перевагу самотності та роздумам. Вони можуть бути відмінними аналітиками та теоретиками, оскільки здатні до глибокого осмислення матеріалу та ретельного аналізу інформації. Інтроверти можуть відчувати затримку у спілкуванні та прояві своїх думок у групових обговореннях, але вони часто проявляються як добрі слухачі та віддані учасники навчального процесу.

Сангвінічні особистості характеризуються оптимізмом, життєрадісністю та легкістю у вирішенні проблем. Вони швидко адаптуються до змін та позитивно реагують на нові виклики. Сангвініки можуть бути ефективними лідерами у групових проектах, оскільки їхня енергія та захоплення можуть надихати інших. Однак їм може бракувати уважності до деталей та систематичності, що може стати перешкодою у навчанні та виконанні рутинних завдань.

Меланхолічні особистості, навпаки, відрізняються високою систематичністю, дотриманням правил та аналітичним мисленням. Вони можуть виявляти великий інтерес до дослідження та розвитку нових ідей. Однак їм може бракувати впевненості у собі та схильності до перфекціонізму, що може впливати на їхню самооцінку та спроможність досягати результатів у навчанні.

Взаємодія між різними типами темпераменту може мати значний вплив на навчання курсантів у ВВНЗ. Наприклад, коли в одній групі зустрічаються різні типи темпераменту, це може сприяти обміну ідеями та стимулювати креативність. Екстравертні особистості можуть сприяти активізації групової діяльності та стимулювати участь інших учасників. Інтровертні курсанти можуть приносити свій внесок у глибинний аналіз та розробку ідей. Спільна робота різних типів темпераменту може стати основою для розвитку толерантності, взаєморозуміння та комунікаційних навичок.

Для покращення навчального процесу та досягнення успіху у навчанні курсантів ВВНЗ, важливо створювати сприятливе середовище, яке враховує їхні індивідуальні потреби та особливості темпераменту. Це може включати розробку різноманітних методів навчання, адаптованих до різних стилів навчання, організацію групової та індивідуальної роботи, а також створення позитивного та підтримуючого навчального середовища. Такі заходи допомагатимуть кожному курсанту розвивати свої потенційні можливості та досягати успіху у вищому навчанні.

Отже, розуміння та урахування темпераменту курсантів є ключовим для побудови ефективних навчальних програм та досягнення найкращих результатів у вищому військовому навчанні. Екстравертні курсанти активно спілкуються та адаптуються до нових ситуацій, інтровертні віддають перевагу самотності та глибокому аналізу, сангвініки можуть бути джерелом позитиву та енергії, а меланхоліки - аналітичними та систематичними. Взаємодія між різними типами темпераменту може стати джерелом підтримки та спільного розвитку.

УДК 355.5/36

Юхим Т.Т., курсантка 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Товма І.М., кандидат військових наук, заступник начальника кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ТРИВОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Діяльність військовослужбовців Національної гвардії України безпосередньо повязана з впливом різноманітних факторів екстримальної діяльності, що в свою чергу викликає різні психічні стани та реакції, які можуть негативно впливати на якість виконання службово-бойового завдання.

Серед багатого разноманіття психічних станів та реакцій, психологічних особливостей особистості, таких як стрес, настрій, афект, страх, гнів, сором, фрустрація, агресія, радість, що впливають на якість життя та ефективність діяльность не останнє місце займає тривога. Адже така властивість особистості залишає відбиток на її повсякденному житті та може перерости в психічний розлад.

Дослідники вивчають різні аспекти тривоги, включаючи її причини, симптоми, вплив на організм, а також методи подолання та попередження. Розуміння цих аспектів допомагає розробляти більш ефективний план боротьби та підтримки людей, які страждають від тривоги. У зв'язку із зростанням уваги до психічного здоров'я в суспільстві та підвищенням кількості людей, які шукають підтримку, оскільки мають високий рівень тривоги, дослідження в цій області має велике значення і залишається актуальним.

Дана тематика тривалий час знаходиться в полі зору цілої низки зарубіжних і вітчизняних дослідників. Зокрема, свої роботи їй присвятили: З. Фройд, К. Хорні, Е. Фромм, Р. Мей, Ю. Ханін, Г. Айзенк, Ч. Спілбергер та

інші. Фактори, що призводять до особистісної тривожності, досліджувалися такими вченими, як Я. Омельченко, С. Ставицька, С. Гроф, К. Роджерс, Г. Салліван, Б. Філліпс, К. Хорні, І. Ясточкіна та інші.

Провівши аналіз науково-теоретичних джерел щодо визначення поняття «тривога» стало зрозуміло, що можна трактувати її як систему готовності реагувати на все нове як на потенційну загрозу організму, яка має адаптивний характер. Розрізняють два види тривожної реакції: фізіологічну і патологічну.

Фізіологічна («нормальна») тривога пов'язана із загрозливою ситуацією, яка посилюється адекватно їй – в умовах суб'єктивної значимості вибору, в разі нестачі інформації, в умовах дефіциту часу, іншими словами – фізіологічне значення тривоги полягає в мобілізації організму для швидкого досягнення адаптації.

Патологічна тривога, як правило, тривала за часом (більше 4 тижнів). Таким чином на відміну від нормальної, патологічна тривога завжди більш тривала і виражена, і призводить до виснаження, а не посилення адаптаційних можливостей організму.

На думку Володимира Стачишина, тривога – це стан, у якому ми за щось хвилюємося, переживаємо, турбуємося. Тоді для чого ж вона нам потрібна? Насправді цей стан дуже потрібний і ось чому.

По-перше завдання тривоги – це сигналізування про небезпеку. Якби не було тривоги, ми ні защо не пережтаивали б. Але так як цей механізм у нас в голові, то ми можемо хвилюватися, наприклад, коли переходимо дорогу на червоне світло, принаймі можемо подивитися у два боки: чи не їде машина, яка може нас збити? Але якщо ми б йшли спокійно і за кермом їхав такий самий спокійний водій, то неважко спрогнозувати наслідки такої ситуації. Грубо кажучи тривога потрібна для того, щоб ми вижили.

По-друге, інше завдання тривоги – мобілізація. Тривога мобілізує внутрішні ресурси, аби справлятися з небезпекою, про яку вона сигналізує. Це відбувається несвідомо – тіло наперед знає, що потрібно робити в ситуаціях загрози. Наприклад, якщо на людину неочікувано вискочить павук – ви автоматично відкинете його, більшість закричить, а дехто намагатиметься вбити павука.

Варто також звернути увагу на різницю між тривогою та тривожністю, адже багато людей ототожнюють ці поняття, що є не зовсім коректно. Різниця полягає в тому, що тривога – це короткочасна реакція на реальну небезбеку або загрозу, а тривожність – це підвищений стан тривоги або хвилювання, який є тривалий та може виникати без явної або очевидної небезпеки.

Щоб зрозуміти як усе ж таки проявляється тривога, важливо бути знати її симптоми, які можуть виявлятися у психічній та поведінковій формі, зокрема: хвилювання з незначного приводу, відчуття напруженості й скутості, нездатність розслабитися, дратівливість та нетерплячість, утомленість, «перебування на

межі зриву», неможливість концентруватися, погіршення пам'яті, труднощі засипання й порушення нічного сну, швидка стомлюваність, страхи, часто пригнічений настрій, занепокоєність або, навіть, надмірна активність, крайня непосидючість й потреба постійно щось робити.

Одже, тривога не лише сигналізує про можливу небезпеку, а й спонукає тебе до пошуку і конкретизації її джерел, до активного дослідження обстановки бою. Вона може виявлятися як відчуття безпорадності, невпевненості в собі, безсилля перед небезпекою, що насувається, перебільшення загрози.

УДК 159.92

Яременко О.В., курсант 131 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Ларіонов С.О., кандидат психологічних наук, доцент, начальник кафедри психології та педагогіки, Національна академія Національної гвардії України, полковник

КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Ефективність виконання службово-бойових завдань підрозділами Національної гвардії України залежить від різноманітних факторів, оскільки військовослужбовці зазнають різних викликів, для подолання яких вони використовують різноманітні стратегії копінгу.

Копінг стратегії – це способи психологічної діяльності та поведінки, що виробляються свідомо, і спрямовані на подолання стресових та важких побутових ситуацій. Головне завдання копінгу – забезпечення та підтримання фізичного та психологічного здоров'я людини, а також її задоволеності соціальними відносинами.

Однак, стресові ситуації та небезпека, пов'язані з бойовими діями, можуть серйозно підірвати психічне здоров'я військових. У зв'язку з цим, копінг-стратегії виявляються критичними для забезпечення ефективної адаптації та збереження психічного здоров'я військового колективу.

Частіше за все військовослужбовці застосовують такі копінг-стратегії:

Проблемно-орієнтована копінг-стратегія розглядається як когнітивно-поведінковий процес, який передбачає раціональний аналіз ситуації й пошук альтернативних шляхів виходу з неї; усунення або зменшення сили впливу стресу, оптимістичне налаштування; впевненість у собі; активний відпочинок. Така

стратегія буде ефективною в кризових ситуаціях і бойових умовах, оскільки зменшує вплив стресу та надмірне психологічне напруження військовослужбовця.

Емоційно-орієнтована копінг-стратегія відображає прагнення регулювати власний емоційний стан, відчуття і дії. Вираз емоцій зазвичай вважають ефективним способом стабілізації психоемоційного стану. Емоційний компонент є важливою детермінантною емоційно-орієнтованого копінгу, адже переважання тих чи інших емоцій зумовлює вибір типу реагування на ситуацію.

Пошук соціальної підтримки – стратегія, орієнтована на отримання розуміння від інших людей та активну взаємодію із соціумом. Застосування цієї стратегії посилює упевненість військовослужбовця в тому, що його цінують, люблять і розуміють, що він є членом суспільства і про нього турбуються. Таким чином зменшується несприятливий вплив стресорів на особистість, забезпечуючи їй психічне здоров'я, благополуччя і відчуття захищеності.

Призначення копінг-стратегії полягає в тому, щоб якомога краще адаптувати людину до вимог ситуації, надати змогу опанувати ситуацію, послабити або пом'якшити її вимоги, спробувати уникнути або звикнути до них та у такий спосіб згасити стресовий вплив ситуації. Що стосується вибору копінг-стратегій, то стало загальновизнаним стверджувати, що людина обирає саме той спосіб подолання, який, з одного боку, більше відповідає вимогам ситуації, а з іншого – її власним індивідуальним особливостям, досвіду, емоційному стану.

Таким чином, аналізуючи різні підходи до визначення поняття, можна констатувати, що копінг стратегії – це адаптивна форма поведінки, яка підтримує психологічну рівновагу в проблемній ситуації; це способи психологічної діяльності та поведінки, що виробляються свідомо і спрямовані на подолання стресової ситуації. Одна й та ж людина в залежності від ситуації, свого емоційного стану, актуальних можливостей й численних зовнішніх чинників може використовувати для свого захисту різні варіанти копінгу. Чим ширше набір копінг-стратегій, тим ефективніше буде опанування стресом й вище адаптаційні можливості особистості.

Військова служба характеризується постійним напруженням та небезпекою, що створює серйозний психічний стрес для військовослужбовців. Бойові дії, маневри та екстремальні ситуації у військових викликають почуття страху, тривоги та безпорадності. Це призводить до розвитку психічних проблем, які перешкоджають їхній здатності ефективно виконувати свої обов'язки. Копінг-стратегії є невід'ємною складовою в забезпеченні психічного здоров'я та ефективної функціонуючої військової організації. Важливо продовжувати дослідження в цій області та розвивати програми, спрямовані на підтримку та розвиток копінг-навичок серед військовослужбовців.

ПІДСЕКЦІЯ 4.4
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ НГУ

Керівник підсекції – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правових дисциплін, полковник Полтавський Е.М.;

Секретар підсекції – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових дисциплін службовець Островерх А.М.

УДК 355.5.36

Барановська В.С., курсантка 101 навчальної групи, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ, рядовий поліції;

Приходько Ю.П., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри криміналістичного забезпечення та судових експертиз, Навчально-науковий інститут № 2 Національної академії внутрішніх справ

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Правові аспекти забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України набули особливої актуальності з початку вторгнення агресора на територію нашої країни: дане формування було утворене в умовах загострення конфлікту та вимагало невідкладного реагування новостворених підрозділів на виклики та загрози для національної безпеки. 13 березня 2014 року було прийнято Закон України «Про Національну гвардію України», який визначив правові засади організації та порядку діяльності Національної гвардії України, її загальну структуру, функції та повноваження.

Національна гвардія України, у відповідності до статті 3 Закону України «Про Національну гвардію України», у своїй діяльності керується Конституцією України, цим та іншими законами України, міжнародними договорами України, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами. Ефективне правове регулювання її діяльності є невід'ємною складовою у забезпеченні національної безпеки та правопорядку. Це передбачає адаптацію законодавства до сучасних викликів

та стандартів, а також забезпечення зручних та ефективних механізмів контролю за виконанням законів та норм. Але чи гарантує правова система діяльності Національної гвардії виконання службових обов'язків належним чином? Однією з найбільш актуальних проблем забезпечення службово-бойової діяльності постає необхідність удосконалення правового регулювання. По-перше, правова база, яка спрямовує діяльність Національної гвардії, має значний потенціал. Однак, на моє переконання, існує необхідність постійно оновлювати її з урахуванням змін у загрозах та викликах для національної безпеки України. По-друге, важливо, щоб Національна гвардія дотримувалася принципів правової держави, захищала права та свободи громадян під час виконання службових обов'язків. Це включає в себе дотримання балансу між необхідністю забезпечення безпеки та захистом прав і свобод громадян. Крім того, ефективність правового забезпечення може бути оцінена через досягнення конкретних результатів. Наприклад, успішна ліквідація загроз національній безпеці або ефективне забезпечення громадського порядку.

Проте діюче законодавство не завжди враховує нові методи та технології, що можуть бути використані для підвищення ефективності діяльності гвардії. Наприклад, це може стосуватися використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій для забезпечення оперативного обміну інформацією між підрозділами та аналізу даних. Зміни в суспільстві та світовій політиці вимагають постійного оновлення законодавства для забезпечення ефективної протидії новим зовнішнім та внутрішнім загрозам, таким як кіберзлочинність, тероризм або гібридна війна. Для розв'язання цих проблем необхідно провести всебічний аналіз законодавства України та внести відповідні зміни та доповнення. Важливо враховувати практику та досвід зарубіжних країн у сфері правового регулювання силових структур, залучати до цього процесу експертів з різних галузей, включаючи представників Національної гвардії України, науковців та правознавців.

Національна гвардія України має важливе значення як гнучкий, сучасний та професійний орган, призначений для виконання різноманітних завдань. Саме тому перспективи її розвитку стали шляхом до підвищення ефективності у діяльності системи забезпечення безпеки держави. Посилення спеціалізації та підвищення професійного рівня особового складу; розширення співпраці з іншими національними та міжнародними структурами безпеки; підвищення довіри громадськості шляхом забезпечення відкритості, прозорості та відповідальності в діяльності організації—це дієві, на мій погляд, стратегії розвитку Національної гвардії як успішного військового формування з правоохоронними функціями.

Отже, стан та ефективність правового забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України є предметом постійного аналізу та вдосконалення. Активна робота над посиленням правової бази та забезпеченням перспектив подальшого розвитку Національної гвардії як структури є важливими елементами її інституційного реформування та процесу консолідації, що сприятиме підвищенню ефективності в діяльності даного правоохоронного органу. Такий підхід виступає ключовим для забезпечення стабільності та національної безпеки України.

УДК 331.103

Борисенко А.О., курсантка 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Орел О.В., кандидат юридичних наук, доцент, начальник кафедри правових дисциплін, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ БЕЗПЕКИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Персонал (особовий склад) є неодмінним ресурсом функціонування такого суб'єкту господарювання як Національна гвардія України (далі – НГУ). Як наслідок, керівники різних ланок управління, на кожному етапі роботи з кадрами, стикаються з чисельними проблемами, які стосуються безпеки інформаційних процесів. В ідеалі, практичні аспекти забезпечення кадрової безпеки мають вирішуватися в тісній співпраці зі Службою безпеки України, але на практиці – цей процес зазвичай відбувається хаотично, а взаємодія служб – малоефективна. Причиною таких прогалин є людський фактор, тобто невизначеність власної ролі у процесах забезпечення кадрової безпеки. Іншими словами, дана практика сприяє активізації проявів численних загроз інформаційній безпеці в процесах службово-бойової діяльності від власного персоналу (особового складу), таких як шахрайство, розголошення конфіденційної/таємної інформації, тощо. Тому, стратегія і тактика роботи керівників різних ланок управління персоналом все частіше включають такі фактори , як: якість набору, звільнення, роботу та відносини в колективі, а також рівень професійної кваліфікації персоналу (особового складу). Адже від якості підбору, адаптації, мотивації, забезпечення безпечної діяльності та убезпечення персоналу (особового складу) від типових службових/робочих конфліктів

залежить успішний розвиток військового формування з правоохоронними функціями – Національної гвардії України.

Сутність безпеки, на нашу думку, пов'язана із активними діями по забезпеченню стійкості і постійного розвитку. У зв'язку з цим під окремим поняттям безпеки нами пропонується розуміти стан об’єкта у динамічному середовищі з погляду здатності його до стійкості та розвитку в умовах загроз різного роду.

Так, під загрозою безпеки управління персоналом необхідно розуміти потенційно або реально можливу подію або явище, які здатні порушити його стійкість і розвиток або призвести до зупинки його діяльності. У зв’язку з цим, метою забезпечення безпеки управління персоналом є комплексний вплив на потенційні і реальні загрози, що дозволяє йому успішно функціонувати в нестабільних умовах зовнішнього і внутрішнього середовища.

Для досягнення вказаної мети необхідна ідентифікація загроз для стабільності й постійного розвитку кадрового потенціалу (персоналу) і опрацювання заходів протидії виявленим загрозам.

В ході дослідження, аналіз чинників, які здійснюють вплив на кадрову складову НГУ показав, що загрози поділяються на зовнішні та внутрішні.

До зовнішніх загроз віднесено:

- конкуренцію та переманювання персоналу (особового складу);
- зовнішній тиск на персонал (особовий склад);
- рівні залежності від статутних відносин;
- інфляційні процеси у грошовому забезпеченні.

До внутрішніх загроз:

- невідповідність кваліфікації персоналу (особового складу) вимогам до них;
- недостатню професійну кваліфікацію персоналу (особового складу);
- слабку організацію системи управління персоналом;
- неефективну систему мотивації;
- помилки в плануванні ресурсів персоналу;
- зниження кількості раціоналізаторських пропозицій та ініціатив;
- відтік кваліфікованих кадрів;
- відсутність корпоративної політики або вона «слабка»;
- неякісна перевірка кандидатів під час приймання на службу.

Таким чином, одним із шляхів протидії загрозам безпеки управління персоналом може стати паспорт безпеки – документ, визначеної форми, що містить структуровані дані про вказані загрози та визначає комплекс заходів, які вживаються з метою забезпечення захисту персоналу.

УДК 342.7

Борисенко А.О., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України солдат;

Полтавський Е.М., кандидат юридичних наук, доцент кафедри правових дисциплін гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НГУ

У сучасних умовах змін та викликів, що стоять перед військовими структурами, ефективне управління персоналом стає стратегічно важливим завданням для забезпечення національної безпеки та обороноздатності. Керівники управління персоналом у військових органах та частинах Національної гвардії України зіткнуті з необхідністю адаптації до швидкозмінюваних умов, враховуючи складні виклики та загрози, які виникають на сучасному бойовому полі.

Нормативно-правове забезпечення діяльності цих керівників визначає не лише їхні повноваження та обов'язки, але й створює основу для забезпечення прав та інтересів військовослужбовців, зміцнення дисципліни та підтримки бойової духу. Важливість цього аспекту неможливо переоцінити, оскільки від нього залежить не лише ефективність управління, але й загальна бойова готовність та боєздатність військових частин.

Забезпечення адекватної нормативно-правової бази для їхньої діяльності стає важливою передумовою для успішного виконання їхніх обов'язків та досягнення стратегічних цілей. Особлива увага має бути приділена не лише формальним аспектам правового регулювання, але й адаптації нормативного середовища до специфіки військових умов та потреб.

Законодавство України, що регулює нормативно-правове забезпечення діяльності керівників управління персоналом в органах військового управління, включає в себе такі закони:

1) Закон України «Про Збройні Сили України»;
2) Закон України «Про військову службу»;
3) Закон України «Про оборону»;
4) Закон України «Про військовий обов'язок і військову службу»;
5) Закон України «Про державну службу»;
6) Закон України «Про військово-цивільну адміністрацію»;

7) Закон України «Про державну службу в органах прокуратури»;
8) Закон України «Про державну службу в органах внутрішніх справ»;
9) Закон України «Про державну службу в органах безпеки та оборони»;
10) Закон України «Про військово-промисловий комплекс України».

Всі ці закони мають важливе значення для регулювання діяльності керівників управління військовими структурами. Однак, я вважаю, що слід удосконалити один з них для забезпечення більшої ефективності та чинності стосовно управління персоналом, а саме - Закон України «Про військову службу».

З метою підвищення ефективності та результативності цього закону я пропоную внести такі зміни:

Додаткові положення до Закону України «Про військову службу»:

1. Положення про встановлення критеріїв та процедур набору персоналу: Визначити об'єктивні критерії для відбору кандидатів, зокрема з підтвердженою ефективністю під час попередньої служби.
2. Положення про оцінку та розвиток персоналу: Встановити систему регулярної оцінки працівників з подальшим розробленням індивідуальних планів розвитку та наданням можливостей для підвищення кваліфікації.
3. Положення про управління кар'єрним розвитком: Забезпечити чітке визначення шляхів кар'єрного росту та просування по службі на основі досягнень та професійних навичок.
4. Положення про управління дисципліною та конфліктами: Уточнити процедури управління дисципліною та вирішення конфліктних ситуацій для забезпечення ефективності військового колективу.
5. Положення про здоров'я та безпеку на роботі: Встановити строгі стандарти здоров'я та безпеки на робочому місці з метою забезпечення найвищого рівня безпеки для військовослужбовців.
6. Пропозиції до самого закону
7. Визначення обов'язків керівників управління персоналом: Уточнити та розширити перелік обов'язків керівників з метою підвищення їхньої відповідальності та чіткості виконання завдань.
8. Установлення стандартів та процедур управління персоналом: Введення стандартів управління персоналом та чітких процедур, що сприяють стабільності та прозорості у військових організаціях.
9. Зміцнення механізмів контролю та відповідальності: Встановлення ефективних механізмів контролю за діяльністю керівників та введення чіткої системи відповідальності за порушення законодавства.

10. Врахування сучасних тенденцій у сфері управління персоналом: Активно враховувати сучасні тенденції та інновації у сфері управління персоналом, такі як використання інформаційних технологій та розвиток гнучких форм роботи.

Удосконалення законодавства щодо управління персоналом в органах військового управління є надзвичайно важливим кроком для забезпечення ефективності та результативності їх діяльності.

УДК 342.7

Борисенко А.О., курсант 113 навчальної групи гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Полтавський Е.М., кандидат юридичних наук доцент кафедри правових дисциплін гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, полковник

ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОБІГУ ЗБРОЇ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

В 2014 році Україна зіштовхнулась з актами агресії російської федерації. Росіяни анексували Крим, розпалили сепаратиські настрої всередині країни, захопили владу у Донецьку та Луганську, а згодом й відкрито ввели військовий контингент на територію суверенної держави. На «досягнутому» росія не зупинилась: 24 лютого 2022 року розпочато повномасштабне вторгнення, метою якого було повалення української влади та встановлення маріонеткового уряду, дії якого керувалися б кремлем. Завдяки відважності, згуртованості та героїзму українського народу, всебічної допомоги наших партнерів східний сусід не зміг реалізувати свої підступні плани.

В умовах відсічи збройної агресії рф проти України усі ресурси держави повинні використовуватись для досягнення перемоги, захисту суверенітету та територіальної цілісності країни. Регулювання державної політики у сфері обігу зброї в умовах правового режиму воєнного стану має метою забезпечення правопорядку в державі, виключення умов для використання власної зброї населення з підривною метою, максимального використання зброї громадян для національного супротиву, потреб територіальної оборони.

Підхід до вдосконалення нормативно-правового регулювання державної політики у сфері обігу зброї в умовах правового режиму воєнного стану має бути комплексним, включати в себе правове. економічне, соціальне, медійне обґрунтування.

Реалізація права на самозахист знайшла широкий відгук у суспільстві, викликала громадський інтерес.

Для забезпечення правового поля обігу вогнепальної зброї необхідно врахувати створення цифрових баз даних міністерством цифрової трансформації, створення єдиного реєстру власників вогнепальної зброї.

Важливими рисами цієї роботи є доступ до відповідного реєстру правоохоронних органів держави: національної поліції, державного бюро розслідувань, СБУ та інших зацікавлених органів. Нормативно-правове забезпечення цього питання повинно передбачати як оперативний доступ до баз даних власників вогнепальної зброї так і персоналізацію запитів, облік користувачів.

Невід'ємною рисою цього питання є забезпечення вимог Законів України «Про захист персональних даних» та «Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах» збереження службової таємниці під час роботи з базами даних власників вогнепальної зброї.

Для комплексного нормативно-правового регулювання державної політики у сфері обігу зброї в умовах правового режиму воєнного стану обов'язково слід закріпити на законодавчому рівні чіткі вимоги (критерії) до громадян яким надається право придбання, зберігання та носіння вогнепальної зброї.

Вирішальним фактором при отриманні дозволу на право придбання, зберігання та носіння вогнепальної зброї повинна буди доцільність цього акту з точки зору захисту держави, захисту правопорядку та виконання завдань національного супротиву.

Міжнародний досвід з цього питання свідчить про преважне надання права на володіння вогнепальною зброєю працівникам правоохоронних органів, збройних сил, осіб здійснюючих судочинство, державним службовцям відповідних рангів, взагалі заможним верствам населення.

Для комплексного підходу з зазначеного питання необхідно відпрацювати механізми контроля за додержанням вимог під час придбання та зберігання зброї, порядку переоформлення її, проходження відповідних медичних (у тому числі психіатричних та наркообліків) закладів.

Потребують відповідного корегування кодифіковані закони, що передбачають різні види відповідальності за порушення правил обігу зброї та боєприпасів в країні.

Вдосконалення нормативно-правового регулювання державної політики у сфері обігу зброї в умовах правового режиму воєнного стану стає важливим чинником захисту правопорядку у країні та зміцненню її обороноздатності.

УДК342.7

Братуцел О.І., курсант 133 навчальної групи курсу № 2 гуманітарного факультету, Національна академія Національної Гвардії України, старший солдат;

Пузирьов М.С., професор кафедри правових дисциплін гуманітарного факультету, доктор юридичних наук, старший дослідник, Національна академія Національної Гвардії України, полковник

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ НГУ

Правові засади забезпечення службово-бойової діяльності Національної гвардії України.

Аналіз законодавства щодо функціонування та розвитку Національної гвардії України.

Основні аспекти юридичного регулювання службової підготовки та бойового застосування Національної гвардії України.

Перспективи розвитку законодавчого середовища для підвищення ефективності діяльності Національної гвардії України.

Виклики та можливості для вдосконалення правової бази у сфері функціонування Національної гвардії України.

Правове забезпечення захисту прав і свобод громадян під час діяльності Національної гвардії України.

Аналіз міжнародного досвіду регулювання службово-бойової діяльності та можливість його впровадження в Україні.

Роль правових норм у забезпеченні ефективного виконання завдань Національної гвардії України у сучасних умовах.

Правові аспекти взаємодії Національної гвардії України з іншими силовими структурами та цивільним населенням.

Правові засади контролю за дотриманням законності під час виконання службово-бойових завдань Національною гвардією України.

Юридичні аспекти здійснення спеціальних операцій та протидії загрозам національній безпеці Національною гвардією України.

Аналіз чинного законодавства, що регулює функціонування Національної Гвардії та визначення її прав та обов'язків.

Вивчення проблемних аспектів правового забезпечення службово-бойової діяльності, таких як військова дисципліна, військовий статут, і внутрішньогосподарський порядок.

Аналіз міжнародних стандартів та досвіду інших країн у сфері правового регулювання військових формувань для вдосконалення вітчизняного законодавства.

Огляд проблем фінансування Національної Гвардії та розробка законодавчих механізмів щодо забезпечення адекватних фінансових ресурсів для здійснення службово-бойових завдань.

Аналіз потенційних викликів та загроз безпеці, які можуть виникнути у майбутньому, та розробка стратегій їх подолання через правові засади діяльності Національної Гвардії.

Розгляд перспектив розвитку Національної Гвардії, зокрема щодо модернізації зброї та техніки, підвищення професійного рівня особового складу, та покращання управлінських та стратегічних аспектів діяльності.

Роль правового регулювання у забезпеченні прав людини та гарантуванні юридичної відповідальності військовослужбовців Національної Гвардії.

Правове забезпечення процесу мобілізації та мобілізаційної підготовки Національної Гвардії.

Правові аспекти управління кризовими ситуаціями та надзвичайними подіями, які виникають у зоні відповідальності Національної Гвардії.

Законодавче забезпечення взаємодії Національної Гвардії з іншими військовими та цивільними структурами в умовах конфліктів та криз.

Правові аспекти застосування спеціальних засобів та зброї Національною Гвардією в умовах проведення антитерористичних операцій та ліквідації збройних конфліктів.

Правове забезпечення участі Національної Гвардії в міжнародних миротворчих операціях та взаємодії з міжнародними партнерами.

УДК 349.2

Декрет С.О., командир 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший сержант;

Островерх А.М., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових дисциплін гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

Для сучасної системи міжнародного права все більш характерною рисою стає диференціація, внаслідок якої виникають спеціальні правові акти,

що містять норми вузької спеціалізації. Така специфікація наднаціонального права породила велику кількість міжнародних угод, що прямо чи опосередковано регулюють трудові чи пов'язані із трудовими відносини. Водночас для України на сучасному етапі її розвитку важливим завданням стає уніфікація національної правової системи із правовою системою Європейського Союзу.

У сучасний період значення міжнародних трудових норм для регулювання трудових відносин постійно зростає. Одним із основних напрямків реформування національного трудового законодавства є приведення його у відповідність до міжнародних трудових стандартів, у тому числі ратифікованих Україною конвенцій МОП. У національній юридичній практиці посилюється роль міжнародних трудових норм, закріплених у конвенціях МОП. Конвенції та рекомендації МОП мають особливе значення в умовах кодифікації вітчизняного трудового законодавства.

Організаційно-практична діяльність Міжнародної організації праці проводиться згідно з методами її роботи та охоплює всі основні соціально-економічні проблеми праці та права людини. Сфери її діяльності постійно розширюються та змінюють свій зміст відповідно до сучасних світових тенденцій. До основних сфер діяльності належать: зайнятість та безробіття; професійна підготовка та перепідготовка кадрів; права людини; удосконалення управління та розвитку підприємств; умови безпеки та гігієни праці; заробітна плата; соціальне забезпечення; соціальний захист; МОП та соціальні інститути; погляд у майбутнє та проблемні положення.

Головна мета Міжнародної організації праці (МОП) - сприяти можливості отримання жінками й чоловіками гідної та продуктивної роботи в умовах свободи, справедливості, безпеки та людської гідності. Основні завдання МОП полягають у просуванні прав у сфері праці, створенні можливостей для гідної зайнятості, посиленні соціального захисту і зміцненні соціального діалогу. МОП працює у тісному партнерстві з урядами, профспілками та організаціями роботодавців із метою забезпечити соціальну стабільність і всеосяжність економічного зростання та конкуренції згідно з найважливішими прагненнями жінок і чоловіків, як-от справедливі доходи, безпека на робочому місці, ефективний соціальний захист їх самих та їхніх родин, кращі перспективи розвитку і соціальної інтеграції, вільне вираження своїх інтересів, зокрема щодо колективної організації та участі у прийнятті рішень, які впливають на їхнє життя, а також рівність можливостей і ставлення для всіх жінок і чоловіків.

На сьогодні до складу МОП, входить переважна більшість сучасних суверенних, де-юре визнаних держав – 187. Ці суверенні держави разом з тим є давніми членами Організації Об’єднаних Націй (ООН). Окремо слід зазначити, що, згідно з даними Міністерства закордонних справ України, протягом 100 років, тобто в період своєї вкрай благородної та плідної діяльності, спираючись на ініціативи та зусилля держав-членів, МОП розробила та ухвалила понад 190 міжнародних конвенцій і 202 рекомендації у сфері нормативного регулювання трудових відносин У той же час О.Ю. Білоус додає до цих відомостей ще й інформацію про 6 чинних протоколів. Як відомо, указані міжнародно-правові документи підлягають підписанню та наступній легітимації (ратифікації, прийняттю, приєднанню до них) самими державами членами МОП.

УДК 342.7

Дзюба В.С., курсант 111 навчальної групи курсу № 1 гуманітарного факультету, Національна академія Національної Гвардії України, солдат;

Пузирьов М.С., професор кафедри правових дисциплін гуманітарного факультету, доктор юридичних наук, старший дослідник, Національна академія Національної Гвардії України, полковник

УМОВИ ТРИМАННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ

Основні положення Женевської конвенції, прийнятої в 1949 році, спрямовані на захист осіб, які не беруть участі в бойових діях під час збройних конфліктів, включаючи військовополонених, цивільних осіб та медичний персонал.

Конвенція встановлює обов'язки сторін конфлікту щодо гуманного поводження з військовополоненими та цивільним населенням, забезпечуючи їм захист від незаконних дій, таких як тортури, неправомірне ув'язнення та фізичне насильство.

Вона також встановлює механізми для надання медичної допомоги пораненим та гарантує нейтральність медичних установ та персоналу.

Женевська конвенція також встановлює правила щодо захисту цивільного населення від наслідків збройних конфліктів, зокрема встановлення зон безпеки та заборону систематичного або масового насильства.

Країни, що ратифікували Женевську конвенцію, зобов'язані дотримуватися її положень навіть у воєнний час і забезпечувати захист прав людини та гуманітарні стандарти у всіх обставинах.

Умови утримання військовополонених визначаються Женевською конвенцією про поводження з військовополоненими з 1949 року та іншими міжнародними нормативними актами:

Забезпечення безпечних та гуманних умов утримання, включаючи належне харчування, медичний догляд, житло та доступ до води та санітаріїв.

Заборона будь-яких форм фізичного або психічного насильства, тортур, знущань, недостатнього харчування або будь-якого іншого недостатнього утримання, що може завдати шкоди здоров'ю військовополоненим.

Гарантія захисту від показувань на публіку та будь-якої форми неправомірного використання їх праці.

Забезпечення права військовополонених на зв'язок з міжнародними гуманітарними організаціями, такими як Червоний Хрест, а також на листування та отримання допомоги від родичів.

Заборона будь-якого використання військовополонених у якості юридичного, військового або наукового персоналу, яке б прямо відносилося до ведення бойових дій.

Гуманне поводження: Військовополонені мають бути поважані та захищені від будь-якого форми фізичного або психологічного насильства, тортур, недостатнього харчування та інших форм утисків.

Медичний догляд: Військовополонені мають право на медичний догляд та лікування, включаючи надання необхідної медичної допомоги та реабілітації.

Житлові умови: Військовополонені повинні мати доступ до житла, яке відповідає гігієнічним стандартам та забезпечує комфортні умови перебування.

Харчування: Військовополонені мають право на належне та регулярне харчування, яке відповідає їхнім дієтичним потребам.

Контакт з родичами та міжнародними організаціями: Військовополонені мають право на зв'язок зі своїми родичами та представниками міжнародних гуманітарних організацій, які надають допомогу та захист їхніх прав.

Захист від експлуатації: Військовополонені не можуть бути використані як примусова робоча сила або піддаватися експлуатації будь-якою формою.

УДК 342.7

Редзій Т.В., курсант 263 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Першина К.В., доктор філософії з державної безпеки, старший викладач кафедри правових дисциплін гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України, підполковник

ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПОКАРАНЬ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

У зв’язку із повномасштабною вторгненням та введенням в дію воєнного стану, усі громадяни України мають право на допомогу та підтримку від держави. Забезпечення захисту прав і свобод громадян є однією з головних функцій держави в умовах збройної агресії. Тому, у випадку загрози державній безпеці України, держава зобов’язана надавати допомогу громадянам, які потерпіли від наслідків війни.

Правовий режим воєнного стану є особливим періодом для держави, коли всі органи державної влади та громадськості змушені захищати територіальну цілісність, державний суверенітет та національні інтереси людини та громадянина. У такій ситуації важливо, щоб усі громадяни країни відчували свою відповідальність та сприяли забезпеченню державної безпеки. Варто пам'ятати, що не знання закону не звільняє від відповідальності, це стосується кожного громадянина України.

До 2022 року підозрюваним у колабораціонізмі інкримінували статтю 111 КК України «Державна зрада», але з початком повномасштабного вторгнення та розмежуванням вказаних складів злочинів в кримінальному законодавстві було введено в дію статтю 111-1 КК України «Колабораційна діяльність», якою встановлено кримінальну відповідальність за пособництво державі-агресору.

03 березня 2022 року Верховною Радою України прийнято закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність». Зазначений закон набув чинності із дня його опублікування, а саме з 15 березня 2022 року.

Цим законом описані протиправні діяння, які законодавець визначив як колабораціонізм або колабораційна діяльність, а саме:

1. Публічне заперечення громадянином України здійснення збройної агресії проти України, встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України або публічні заклики громадянином України до підтримки рішень та/або дій держави-агресора, збройних формувань та/або

окупаційної адміністрації держави-агресора, до співпраці з державою-агресором, збройними формуваннями та/або окупаційною адміністрацією держави-агресора, до невизнання поширення державного суверенітету України на тимчасово окуповані території України - караються позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

2. Добровільне зайняття громадянином України посади, не пов'язаної з виконанням організаційно-розпорядчих або адміністративно-господарських функцій, у незаконних органах влади, створених на тимчасово окупованій території, у тому числі в окупаційній адміністрації держави-агресора,- карається позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від десяти до п'ятнадцяти років з конфіскацією майна або без такої.

3. Здійснення громадянином України пропаганди у закладах освіти незалежно від типів та форм власності з метою сприяння здійсненню збройної агресії проти України, встановленню та утвердженню тимчасової окупації частини території України, уникненню відповідальності за здійснення державою-агресором збройної агресії проти України, а також дії громадян України, спрямовані на впровадження стандартів освіти держави-агресора у закладах освіти, - караються виправними роботами на строк до двох років або арештом на строк до шести місяців, або позбавленням волі на строк до трьох років з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від десяти до п'ятнадцяти років.

Відповідальність про колабораційну діяльність містить основні та додаткові покарання. Якщо відповідно до першої та другої частини статті 111-1 Кримінального кодексу України (публічне заперечення збройної агресії проти України чи тимчасової окупації частини території України) передбачені службові обмеження, а саме: позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю на строк від 10 до 15 років, то в інших частинах можна зустріти і виправні роботи (відрахування певного відсотку заробітку протягом певного часу), арешт чи позбавлення волі на певний строк. В деяких випадках як додаткове покарання може бути призначена конфіскація майна.

Структура статті 111-1 КК України також є дещо особливою: у частині другій встановлено відповідальність за добровільне зайняття громадянином України посади, не пов'язаної із організаційно-розпорядчими або адміністративно-господарськими функціями у незаконних органах влади, тоді як відповідальність за добровільне зайняття посади, пов'язаної із виконанням таких функцій, розміщена далі у частині 5, а якщо це посади у судових і правоохоронних органах – частині 7 цієї статті.

Таким чином, згідно із прийнятими змінами, щодо колабораційної діяльності й надалі необхідно розглядати детальніше кожен із пунктів статті, вносити необхідні правки та доповнювати і видозмінювати, споглядаючи за порушеннями, існуючі діючі норми виконавчих рішень, для того щоб в подальшому уникнути правові колізії за визначення злочинів пов'язаних із колабораційною діяльністю.

УДК 349.2

Шевчик А.О., курсант 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Островерх А.М., кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правових дисциплін гуманітарного факультету, Національна академія Національної гвардії України

ПІДГОТОВКА, ПЕРЕПІДГОТОВКА Й ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ

Нині прийнята й діє значна кількість нормативних актів різного рівня й галузевої належності, в яких містяться норми, що регламентують процес підвищення кваліфікації. Проте часто ці акти не узгоджуються між собою, багато в чому суперечать один одному, не містять єдиних підходів у вирішенні принципових положень, що стосуються прав та інтересів працівників і роботодавців, а також не відбивають основних тенденцій ринкової економіки. Ці недоліки знижують ефективність трудового законодавства, ускладнюють правозастосовну діяльність кадрових служб і служб управління персоналом, що зумовлює потребу в поглибленому аналізі всієї нормативної бази, яка впорядковує відносини з підвищення кваліфікації, з метою її подальшого вдосконалення.

Підготовка, перепідготовка й підвищення кваліфікації можуть організовуватися як на виробничій базі самого підприємства, установи й організації, так і в разі необхідності - в освітніх закладах. Умови й порядок навчання визначаються колективним договором підприємства, угодами, а також укладеними з працівниками індивідуальними договорами з урахуванням думки представницького органу працівників.

Перепідготовка й підвищення кваліфікації громадян можуть здійснюватися як за державним замовленням, так і за договорами з

підприємствами, об'єднаннями, установами, організаціями, окремими громадянами, тобто на комерційних засадах.

Єдиного формулювання поняття «підготовка кадрів» чинне законодавство не містить, хоча щодо окремих категорій працівників вони існують. Так, підготовка керівників підприємств - це навчання, спрямоване на отримання знань і вмінь, що вимагаються для здійснення ефективного управління відповідним підприємством, установою чи організацією. Підготовка державних службовців - це здобуття освіти відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, магістра за спеціальностями, що необхідно для професійної діяльності на державній службі, а також навчання в аспірантурі, докторантурі Української Академії державного управління при Президентові України, інших навчальних закладах або наукових установах за спеціальностями, що відповідають професійній діяльності на державній службі. Іншими словами, підготовка працівників - це здобуття освіти відповідного освітньо-кваліфікаційного рівня.

У законодавстві України також можна виділити питання гарантій і компенсацій при підвищенні кваліфікації працівників бюджетної сфери та сумісників.

Якщо працівники приватних підприємств підвищують свою кваліфікацію в разі виробничої необхідності або за бажанням роботодавця, то для більшості працюючих на бюджетних підприємствах, в установах чи організаціях така процедура є обов'язковою. У цілому ж перепідготовка й підвищення кваліфікації бюджетників здійснюються так само, проте з урахуванням деяких особливостей. У першу чергу зазначимо, що оплата вартості такого навчання провадиться за бюджетні кошти. Оскільки мінімальні державні гарантії працюючим у разі перепідготовки й підвищення кваліфікації встановлені в КЗпП, то логічно, що їх дія поширюватиметься й на працівників бюджетної сфери. Це означає що гарантується оплата добових, проїзду, проживання і збереження середньої зарплати.

ПІДСЕКЦІЯ 4.5
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВІЙСЬКОВІЙ ГАЛУЗІ НА МАТЕРІАЛІ ІНШОМОВНИХ ПЕРШОДЖЕРЕЛ

Керівник підсекції – старший викладач кафедри іноземних мов службовець Березнева І.М.;

Секретар підсекції – старший викладач кафедри іноземних мов службовець Мудрик О.В.

УДК 358.4

Бадзагуа В.Г., курсант 251 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Березнева І.М., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ПОВІТРЯНІ СИЛИ – КРИЛА УКРАЇНИ

Військова авіація України відіграє важливу роль у забезпеченні національної безпеки та обороноздатності країни. Збройні ВПС України розглядаються як ключовий елемент національної оборони, здатний ефективно реагувати на будь-які загрози, що виникають на території країни та за її межами. Розвиток та модернізація української військової авіації відбувається в умовах постійних викликів і змін у геополітичному оточенні. Однак, на фоні турбулентної сучасності, авіація України продовжує розвиватися, вдосконалюючи свої можливості та здатність до виконання різноманітних завдань в умовах сучасних воєнних конфліктів та загроз. У цьому контексті дослідження та аналіз діяльності української авіації є актуальною та важливою задачею для забезпечення ефективної оборони країни та подальшому збереженню територіальної цілісності сучасної України.

Сучасна військова авіація кожного дня стикається з рядом проблем, які вимагають постійного вдосконалення та інноваційних рішень. Деякі з найбільш актуальних проблем включають в себе технологічну складність, постійні збройні перегони та брак спеціалістів, що на фоні сьогоденної боротьби з країною- агресором стають найбільш актуальними.

Станом на сьогодні, Україна активно веде перемовини про поставку сучасних технологій як для протиповітряної боротьби, так і для вдосконалення наявних бойових машин що активно приймають участь у захисті країни

від ворога. Та незалежно від рівня технологічного оснащення літака - пілот залишається більш цінним. Розглянемо для прикладу базові знання що вивчає пілот не залежно від кількості вильотів та бойового досвіду:

Теоретичне навчання: Пілот проходить навчання з різних теоретичних предметів, включаючи аеродинаміку, авіаційну метеорологію, навігацію, правила повітряного руху, процедури безпеки і т. д. Ці знання необхідні для розуміння основних принципів польоту та безпечної роботи в повітряному просторі.

Підготовка до польотів: Пілот отримує практичну підготовку на землі, що включає знайомство з літаком, його системами та обладнанням, а також процедурами обслуговування та технічного обслуговування. Це також включає тренування з роботи з пілотним обладнанням, комунікаційними засобами та аварійними процедурами.

Основи пілотування: Пілот навчається основ управління літаком, включаючи зльоти, посадки, повороти, зміна висоти та швидкості, а також виконання різних маневрів. Ці навички розвиваються на тренажерах та під час практичних польотів з інструктором.

Навігація та орієнтування: Пілот вивчає методи навігації у повітряному просторі, включаючи використання навігаційних приладів, карт та навігаційних систем. Він також навчається визначати своє місце розташування, орієнтуючись по земній місцевості та навігаційним орієнтирам.

Безпека та аварійні процедури: Пілот отримує навчання щодо запобігання аварійним ситуаціям, розпізнаванню небезпечних ситуацій та виконанню необхідних аварійних процедур у разі виникнення проблем під час польоту.

І це навіть не мала частка програми навчання пілота. Не можна окремо оцінити пілота та літак на полі бою, Літак без пілота стає просто залізякою, а пілот без літака - простим піхотинцем. Тож пропоную розглянути список літальних апаратів що активно використовуються у ВПС України:

Винищувачі: Серед винищувачів, використаних в українських ВПС, можна відзначити такі моделі, як Су-27 та його модифікації, включаючи Су-27UB і Су-27М1. Ці винищувачі є основою українських винищувальних сил.

Бомбардувальники: Україна також має невелику кількість бомбардувальників, включаючи Су-24М Фенек (Fencer) та їх модифікації. Ці літаки використовуються в основному для тактичних бомбардувань та завдання ударів по наземних цілях.

Військово-транспортна авіація: У складі української військово-транспортної авіації значна кількість таких типів, як Іл-76 (Candid) та Ан-26

(Curl). Ці літаки використовуються для перевезення вантажів, військ та виконання різних завдань транспортування.

Гелікоптери: також відіграють важливу роль в українській військовій авіації. Серед них можна відзначити гелікоптери Mi-24 (Hind) та Mi-8 (Hip), які використовуються як атакуючі вертольоти і для виконання транспортних та інших завдань.

Навчальна та легка авіація: Україна також має в своєму розпорядженні навчальні літаки, такі як Л-39 (Albatros), які використовуються для тренування пілотів.

Отже, висновуючи, що авіація України має велике значення для національної безпеки і обороноздатності країни. Незважаючи на виклики та зміни у сучасному світі, українська авіація продовжує розвиватися та модернізуватися, забезпечуючи високий рівень готовності до виконання різноманітних завдань в умовах сучасних воєнних конфліктів та загроз. Важливість дослідження та аналізу діяльності авіації України в контексті геополітичних та військових викликів підкреслюється як необхідна складова для забезпечення ефективної оборони країни та збереження миру в регіоні.

УДК 355.4

Бездольний Д.В., курсант 220 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, лейтенант;

Яковенко Н.В., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

НАЙБІЛЬШІ ТЕРАКТИ З БОКУ РФ У ВІЙНІ ПРОТИ УКРАЇНИ

Після початку повномасштабного вторгнення Російської федерації та початку бойових дій на території України росіяни безжалісно завдають ракетних ударів по цивільних об’єктах. З 24 лютого 2022 року по 1 лютого 2024 року з боку Російської федерації в бік України було випущено майже 5000 ракет без урахування ударів некерованими ракетами авіації, артилерії та РСЗО, на сьогоднішній день ситуація ще більш гірша. Станом на 1 лютого 2024 року Генштабом ЗСУ заявлено про збиття 1447 російських ракет.

Загалом на січень 2024 року, країна-убивця вчинила такі найкривавіші обстріли, починаючи з 24 лютого 2022 року:

Вінниця. 14 липня російська армія вдарила ракетами по центру Вінниці. За даними ДСНС на 14 липня загинуло 23 людини, госпіталізовано 64, у важкому стані перебувало 34 особи, тривав пошук 42 людей.

Кременчук. 27 червня Росія вдарила по торговому центру «Амстор» в місті Кременчук Полтавської області, де загинуло 20 людей, а на момент початку повітряної тривоги повідомляли, що там могло бути понад 1000 цивільних. Було відомо більш як про 20 жертв, лікарі надали допомогу 59 постраждалим.

Часів Яр. Ввечері 9 липня окупанти обстріляли Часів Яр із реактивних систем залпового вогню «Ураган». Влучання сталось у п'ятиповерховий житловий будинок, де було повністю зруйновано два під'їзди. Загалом було виявлено тіла 48 загиблих людей, з них 1 дитина, врятовано з під завалів дев'ятеро.

Маріуполь. 9 березня окупанти цілеспрямовано розбомбили пологовий будинок у Маріуполі. Російські літаки скинули декілька бомб, у результаті будівля була зруйнована. Внаслідок авіаудару сімнадцять людей постраждало, троє загинуло. 16 березня окупаційні війська скинули бомбу на Маріупольський драматичний театр. Була зруйнована центральна частина будівлі. На час авіаудару в сховищі театру переховувались мирні жителі та біженці. Там ховались від 500 до 1200 людей. За даними Associated Press, загинуло 600 людей.

Ще один авіаудар стався по школі мистецтв в Маріуполі. Там ховались приблизно 400 людей. Інформація щодо кількості постраждалих невідома.

Одеса. 23 квітня Одеса вчергове піддалася ракетній атаці: росіяни випустили 6 крилатих ракет, 2 з яких були збиті системами ППО, 4 інші влучили по житловій багатоповерхівці та цивільному об'єкту. Через атаку загинуло 8 осіб (у тому числі немовля), близько 20 людей зазнали поранень.

Білогорівка. 7 травня о 16:37 росіяни скинули на школу в селищі Білогорівка під Лисичанськом потужну авіабомбу. В цей час там, у підвалі, переховувалися майже 90 людей. Близько 60 людей загинуло. Авіабомба розірвалася всередині, здійнялася пожежа і температура була критичною, кисню не залишилося. 27 врятували, семеро з них поранені.

Краматорськ. 8 квітня російські військові завдали ракетного удару по залізничному вокзалу у Краматорську, звідки здійснювалася евакуація і де перебували близько чотирьох тисяч цивільних. Унаслідок обстрілу загинуло понад 50 людей, з них п'ятеро — діти. Ще 98 людей зазнали поранення.

Харків. 1 березня росіяни завдали удар по центру Харкова двома ракетами. Внаслідок російських ударів зазнали пошкодження Харківська міськрада, Оперний театр, філармонія. У Харківській ОДА були вибиті усі вікна, територію навколо завалило камінням. Внаслідок цього удару загинуло 29 людей.

Чернігів. Обстріл черги за хлібом у Чернігові — масове вбивство внаслідок артилерійського обстрілу російськими військами, яке сталось 16 березня 2022 року у житловому районі Чернігова. В результаті обстрілу загинуло чотирнадцять мирних жителів, що стояли в черзі за хлібом.

Миколаїв. Удар крилатої ракети по будівлі Миколаївської ОДА. 24 людини загинуло. Обстріл будівлі Миколаївської обласної адміністрації здійснили російські війська 29 березня близько 08:45 під час боїв за Миколаїв.

Нажаль, цей список майже кожного тижня оновлюється…

Всі ці жахливі факти є підтвердженням того, що Росія насправді є терористичною державою, яка використовує терористичні методи. На сьогоднішній день вона продовжує скоювати воєнні злочини та порушувати Женевські конвенції. Також відомо, що частину воєнних злочинів допомагають здійснювати її країни партнери. Але, кожен обов'язково відповідатиме у суді за скоєні злочини.

Не можна забувати тих, хто віддав свої життя внаслідок агресії держави-терориста проти України, пам'ятаємо про тих, хто нас захищає на фронті та в тилу. Слава Україні! Героям слава!

УДК 355/359:004.056

Грек В.А., курсант 221 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кумпан С.М., к. філол. наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

КІБЕРБЕЗПЕКА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОБОРОННОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Кібербезпека є невід'ємною частиною системи оборони будь-якої країни. У військовій сфері це стосується кожного аспекту захисту збройних сил, особового складу та майна від кіберзагроз. Оскільки кібератаки стають все більш поширеними та складними, а корпоративні мережі стають все більш складними, для зменшення корпоративного кіберризику потрібні різноманітні рішення кібербезпеки.

Сьогодні кіберпростір визнано п'ятою сферою ведення бойових дій, такою ж важливою для військових операцій, як земля, море, повітря та космос. Крім того, кіберпростір має додатковий горизонтальний вимір, оскільки військові дії в інших сферах все більше залежать від наявності та доступу до кіберпростору.

Актуальність цієї теми підтверджується тим фактом, що збройні сили багатьох країн інвестують у розвиток кібербезпеки та навчання фахівців у цій галузі, щоб вони могли захищати національну критичну інфраструктуру від потенційних кібератак ворога.

В США сформовано Кіберкорпус сухопутних військ – найновіший підрозділ, призначений для безпосередньої протидії загрозам у домені кіберпростору. Кіберкомандування сухопутних військ США об'єднує та проводить операції в кіберпросторі, електромагнітну війну та інформаційні операції, забезпечуючи домінування рішень і свободу дій для дружніх сил у кіберсфері та інформаційному вимірі та через них, водночас блокуючи подібні дії противника.

Європейський Союз також розробив програму кіберзахисту, яка включає такі заходи як підтримка створення моделі управління ризиками для кібербезпеки в ланцюжку забезпечення військового потенціалу; визначення вимог і обґрунтування використання штучного інтелекту в кібернавчаннях; співпраця між військовими кіберполігонами держав ЄЕС тощо.

У конфліктах за участю сучасних військ кібератаки найкраще використовувати в поєднанні з електронною війною (РЕБ), кампаніями з дезінформації, протисупутниковими атаками та високоточними боєприпасами. Мета полягає в тому, щоб зменшити інформаційну перевагу та нематеріальні активи (такі як дані), засоби зв'язку, розвідувальні засоби та системи озброєння для отримання операційної переваги. Найбільш руйнівні дії поєднуватимуть високоточні боєприпаси та кібератаки для виведення з ладу або знищення критично важливих цілей.

Кібервійна є складовою агресії Росії проти України з часів Революції Гідності 2013-2014 років. Перші атаки на інформаційні системи приватних підприємств і державних установ України були зафіксовані під час масових протестів у 2013 році, але російська кіберзброя Uroburos була застосована ще в 2005 році. Кібервійна рашистської терористичної держави продовжилася зломом енергомережі України в 2015 та знову в 2016 році, атаками на Державне казначейство України в грудні 2016 року, масовою хакерською атакою в червні 2017 року, атаками на сайти уряду України в січні 2022 року, зламом операторів зв'язку в 2023 році.

Збройні сили України підтримували сувору оперативну безпеку протягом усієї війни. На відміну від 2015 і 2016 років, коли кібератаки спричинили відключення електроенергії, коли почалося повномасштабне вторгнення агресора, українське кіберкомандування мало готовий план на випадок

надзвичайних ситуацій. Збройні сили України, розуміючи, що супутники можуть вийти з ладу, підготували альтернативні засоби зв'язку.

Допомога союзників Україні також має вирішальне значення. Напередодні війни одним із способів посилення співпраці НАТО з Україною було надання доступу до своєї бібліотеки кіберзагроз, сховища відомого шкідливого програмного забезпечення. Британія надала 6 мільйонів фунтів стерлінгів підтримки, включаючи мережеві екрани (брандмауери) для блокування атак і криміналістичні можливості для аналізу вторгнень. Співпраця з іншими країнами є корисною усім сторонам. Україна набула багато цінного досвіду як перша країна, яка відстоює свою незалежність у масштабних кібероперація̈х.

Найважливішими елементами української оборони були підготовка та зміцнення ймовірних цілей, партнерство та допомога з боку іноземних кіберактор̈ів, а також швидке реагування та зведення нанівець атак, виявлених моніторингом критичних мереж. Жоден захист не є ідеальним, але зусилля України наразі спромоглися запобігти ряду рашистських кібератак. Ця комбінація оборонних заходів є пакетом, який можуть дублювати інші країни. На тактичному рівні кібератаки дають переваги в поєднанні з іншою зброєю, включаючи високоточні боєприпаси, безпілотні літальні апарати та засоби електронної боротьби. Ця комбінація може пошкодити командні мережі та сучасні системи озброєнь і сприяти виснаженню сил ворога.

Кібербезпека відіграє важливу роль у системах національної оборони. На основі українського досвіду ведення кібервійни можна зробити висновок, що кібероперації мають бути інтегровані в ширше планування кампанії та завчасно проведено всебічний аналіз, де і коли їх використання є більш доцільним. Кіберзасоби мають бути поєднані з іншими наявними можливостями підрозділів, що максимально підвищить ефективність операцій. Підготовка та планування кібероперацій інтегрованих з іншими способами виконання бойового завдання, робить кібератаки важливою складовою оборонного потенціалу будь-якої країни.

УДК 327

Заліско Р.Л., курсант 211 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Стрілець Л.К., завідуюча кафедрою іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ НАЙВАЖЛИВІШИХ ПРІОРИТЕТІВ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Міжнародне співробітництво є важливим напрямком діяльності Національної гвардії України та ефективним інструментом на шляху реформування і розвитку, завдяки якому існує можливість не тільки вивчати й ефективно впроваджувати найкращий світовий досвід у діяльність структури, але й залучати матеріально-технічну допомогу від іноземних партнерів для вдосконалення матеріально-технічної бази, розвитку можливостей.

Відповідно до частини третьої статті 102 Конституції України щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору, Національна гвардія України як важлива та невід'ємна складова сектору безпеки і оборони України активно співпрацює з НАТО і визначила євроатлантичний напрям розвитку одним із найважливіших пріоритетів міжнародного співробітництва Національної гвардії України.

З метою належної організації заходів з міжнародного співробітництва у складі Головного управління Національної гвардії України було створено та діє окреме управління міжнародного співробітництва.

За участю названого управління, командувач Національної гвардії України здійснює керівництво та спрямовує діяльність на виконання таких особливих завдань:

1) підготовку та реалізацію європейських проектів;

2) організацію та здійснення міжнародного співробітництва Національної гвардії України, в межах компетенції, з аналогічними військовими формуваннями іноземних держав та іншими правоохоронними структурами;

3) участь у підготовці та відборі військовослужбовців Національної гвардії України з метою залучення у міжнародних миротворчих операціях;

4) організацію прийому та протокольного забезпечення візитів делегацій, окремих представників військових правоохоронних структур іноземних держав до Національної гвардії України, міжнародних зустрічей, конференцій та інших заходів та співробітництво між ними;

5) організацію виїздів представників Національної гвардії України у службові відрядження за кордон;

6) проведення заходів щодо організації вдосконалення мовної підготовки військовослужбовців Національної гвардії України.

Налагодження Україною взаємодії з іншими країнами-членами НАТО передбачає передусім перехід на євроатлантичні стандарти військового управління (STANAG –Standardization Agreement). Завдяки впровадженню у свою діяльність цих уніфікованих принципів, методів та процедур НГУ повноцінно взаємодіє зі своїми іноземними партнерами, в тому числі і під час здійснення міжнародних операцій з підтримання миру та безпеки.

Сьогодні, під час війни, продовжується співробітництво в межах Індивідуальної програми партнерства Україна-НАТО.

Так, зокрема, в Національної академії Національної гвардії України утворено та постійно вдосконалюється робота відділу євроатлантичної інтеграції, на базі якого проводяться навчальні курси з тем євроатлантичної інтеграції для особового складу НГУ.

Сьогодні в Національній гвардії України і надалі продовжується реалізація Навчальної платформи короткострокових інтенсивних курсів для офіцерів та курсантів НА НГУ за тематикою євроатлантичної інтеграції

Крім того, представники Національної гвардії України постійно беруть участь в модульних інформаційно-ознайомчих курсах стосовно актуальних питань діяльності НАТО та державної політики євроатлантичної інтеграції, які організовуються спільно з Кабінетом Міністрів України.

Співробітництво Національної гвардії України з правоохоронними структурами та аналогічними військовими формуваннями держав світу відіграє важливу роль у повсякденній діяльності цього правоохоронного органу, а також впливає на розвиток його діяльності та організаційно-штатну побудову.

УДК 358.4

Заруцька Т.М., курсантка 291 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Березнева І.М., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ КОСМІЧНИХ СУПУТНИКІВ ДЛЯ РОЗВІДКИ ТА ЗВ'ЯЗКУ У ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ

До недавнього часу основною сферою військових дій були: суша, вода і повітря. Але, починаючи з кінця XX століття, роль космічного простору і космічних засобів в досягненні військових цілей постійно зростає.

На сьогодні близько 40 країн світу працюють над програмами щодо використання результатів застосування космічних засобів в системах озброєння. Серед них і Україна. Важливу роль космічні засоби відіграють і в питанні отримання відомостей про ворога і його плани. А роль розвідки в глобальній війні, як відомо, лише зростає.

Воєнні спеціалісти вважають космічну розвідку основним, найбільш надійним джерелом регулярного отримання достовірної інформації в будь-який час доби, незалежно від погодних умов, географічного розташування районів та об'єктів. Вони також забезпечують фотографування поверхні землі, оптико-електронну зйомку у видимому, інфрачервоному та субміліметровому діапазонах. Тому, в разі необхідності, можливості військових систем розвідки можуть нарощуватися за рахунок можливостей КА дистанційного зондування Землі.

Ступінь ефективності космічної розвідки прекрасно характеризує той факт, що один космічний знімок може містити оглядову інформацію, що є рівною тисячі знімків, отриманих при аерофотозйомці.

У військових операціях використовуються різноманітні типи космічних супутників та інших засобів для розвідки та забезпечення зв'язку. Ось кілька типів супутників та їхніх функцій:

1. Розвідувальні супутники: оптичні супутники, які надають високоякісні зображення земної поверхні; супутники зі синтетичним апертурним радіо зором (SAR), які здатні проникати через хмари та забезпечувати зображення в нічний час.

2. Супутники зв'язку: геостаціонарні супутники, які знаходяться на фіксованій точці над землею та забезпечують постійний зв'язок; літальні супутники, які забезпечують переміщення та зв'язок у рухливих об'єктах, наприклад, літаках чи кораблях.

3. Навігаційні супутники: системи глобальної навігації (GNSS), які надають точні геопозиційні дані (GLONASS, Galileo, BeiDou, GPS).

4. Електронна розвідка: супутники для перехоплення сигналів, які захоплюють та аналізують електронні сигнали для виявлення ворожих комунікацій.

5. Метеорологічні супутники: супутники метеорологічного моніторингу, які надають дані про погоду та кліматичні умови для підтримки операцій.

6. Супутники для позначення цілей: лазерні маркери, які використовуються для позначення цілей на землі для точного наведення вогню.

7. Супутники для підтримки гуманітарних операцій: супутники зі здатністю моніторингу катастроф, які допомагають в оперативній реакції на стихійні лиха та природні катастрофи.

Військові супутники використовуються для різноманітних цілей, зокрема для шпигунства, спостереження та розвідки. З їх допомогою можна спостерігати за пересуванням противника, виявляти запуски ракет і стежити за військовими літаками. Їх також можна використовувати для виявлення потенційних загроз або ідентифікації потенційних цілей.

Окрім збору розвідданих, військові супутники також можна використовувати для зв'язку. Їх можна використовувати для передачі повідомлень від військовослужбовців або наказів командирів. Вони також можуть використовуватися для передачі даних з одного місця в інше.

Також вони мають інші призначення, наприклад надавати навігаційні дані для військових кораблів і літаків. Їх можна використовувати для відстеження місцезнаходження військового персоналу, спостереження за кораблями у ворожих водах і надання розвідданих військовим силам на місці.

Використання військових супутників для збору космічної розвідки має ряд переваг. Позитивним є те, що військові супутники надають значну перевагу стратегам і командирам. Вони можуть надавати інформацію в реальному часі про умови на полі бою, дозволяючи розробляти більш ефективні стратегії та операції. Крім того, їх можна використовувати для моніторингу та оцінки можливостей потенційних супротивників, що забезпечує кращу підготовленість у разі конфлікту.

Однак використання військових супутників для збору космічної розвідки також має деякі недоліки. Наприклад, використання супутників може бути дорогим і складним, а зібрані дані важко інтерпретувати. Крім того, використання військових супутників також може бути джерелом суперечок між державами, оскільки деякі країни можуть сприймати використання супутників для збору розвідувальної інформації як порушення свого суверенітету.

Використання космічних супутників відіграє важливу роль у військових операціях у світі та в Україні, забезпечуючи необхідну розвідку та зв'язок. Активна участь в міжнародних програмах та співробітництво з іншими країнами у сфері космічних технологій допомагає Україні забезпечити доступ до новітніх розробок та ресурсів.

На сьогодні ДКА України має укладені міжнародні угоди про співробітництво з 19 країнами світу. В цих угодах передбачено також обмін супутниковою інформацією, у тому числі й на комерційній основі. Спільними зусиллями ворога буде знищено. Слава Україні, Героям слава!

УДК 37.035.6

Іващук Є.С., курсант 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Антонян І.М., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ НА ЗАХИСТІ СВОЄЇ ВІТЧИЗНИ

Жінки в Україні відіграють значну роль у захисті своєї країни та формуванні її майбутнього. Понад 60 000 українських жінок захищають свою країну в лавах Збройних сил України від російської агресії. Ще десятки тисяч допомагають своїй країні як журналістки, парамедики, вчительки, політикині та мисткині.

Сьогодні питання захисту українськими жінками своєї Вітчизни стоїть як ніколи гостро: з початку повномасштабного російського вторгнення в Україну в лютому 2022 року понад 11000 жінок добровільно вступили до лав української армії.

«Жінки є... героїнями цієї війни», - заявила Посол України в США Оксана Маркарова під час віртуальної дискусії, організованої Державним департаментом США, про роль українських жінок у боротьбі проти російської агресії та їхнє спільне майбутнє.

Незважаючи на зростаючу участь жінок в армії, суспільство все ще вважає, що жінки не придатні для служби в збройних силах. Як наслідок, засоби масової інформації ігнорують військовий досвід жінок. Громадська думка змінюється, але не так швидко, як можна було б очікувати, зважаючи на стрімкі зміни, спричинені війною.

У 2015 році було започатковано проект «Невидимий батальйон» з метою документування та дослідження участі жінок у війні України проти Росії, а також викорінення всіх форм дискримінації у Збройних силах України. Результатом

адвокаційної кампанії «Невидимого батальйону» стало розширення переліку бойових посад, які фактично обіймають жінки під час війни; у 2018 році було прийнято Закон України «Про забезпечення рівних прав і можливостей чоловіків і жінок під час проходження військової служби у Збройних Силах України та інших військових формуваннях».

24 лютого 2022 року тисячі українських жінок, які оговтавшись від вибухів та обстрілів, стали символами опору повномасштабному вторгненню російської армії. Спротив українських жінок не обмежується цивільною сферою: деякі з них захищають Україну з 2014 року, інші пішли в армію після лютого 2022 р. Декілька історій про таких жінок і хотілось би відзначити.

Оксані Рубаняк (на прізвисько Ксена) було 19 років, коли почалося російське вторгнення в Україну. Вона приєдналася до одного з івано-франківських добровольчих підрозділів і допомагала патрулювати місто. З травня цього ж року вона служить кулеметницею у 72-й механізованій бригаді, що носить ім'я Чорних Запорожців. Вона єдина жінка у взводі.

У листопаді 2022 року ця кулеметниця написала листа, який зачитали на вечорі на підтримку поранених захисників України у Вашингтоні. Під час заходу було зібрано 70 000 доларів США на реабілітаційні програми Збройних Сил України. Незадовго до річниці війни Оксана Рубаняк опублікувала книгу віршів «Назустріч смерті», написаних на фронті.

Президент Володимир Зеленський нагородив «Бойовим хрестом за заслуги» старшого сержанта Ксенію Коноплю, військового медика з Нікополя, яка з 24 лютого 2022 року перебуває на території безпосереднього зіткнення з ворогом у Луганській області.

З червня 2021 року, вже після початку повномасштабного вторгнення, більше року виконувала завдання з порятунку життя як бойовий медик у гарячих точках АТО і залишалася там до липня 2022 року.

Ксенія входить до складу 30-ї окремої механізованої бригади імені князя Костянтина Острозького. Ризикуючи власним життям, вона неодноразово вивозила поранених бійців на пункт евакуації. Часто це відбувалося під шквальним вогнем російських військ. Також неодноразово витягала з-під завалів своїх побратимів.

Катерина Поліщук (позивний «Пташка»). Саме завдяки її мелодійному голосу українці вперше почули азовсталівську фельдшерку «Пташку». У підвалі завода «Азовсталь» Катерина Поліщук підбадьорювала та підтримувала побратимів українськими національними піснями.

У перші дні широкомасштабного вторгнення вона приїхала до Маріуполя і допомагала людям у місцевій лікарні. Коли лікарню почали бомбити, Катерина

з командою пішла на завод «Азовсталь», і 19 травня 2022 року Пташка потрапила в полон до росіян після того, як покинула завод разом з військовими.

Катерина була звільнена з полону 21 вересня 2022 року, а 3 грудня її нагородили орденом «За героїзм III ступеня». На церемонії нагородження Пташка подякувала Президенту України за лідерство під час війни.

Євгенія Смарагд з позивним «Жанна д'Арк», прикріплена до полку спеціального призначення «Сафарі» НПУ, є яскравим прикладом стійкості та мужності українських жінок: 24 лютого 2022 року, коли розпочалася повномасштабна війна, ця жінка без вагань залишила свій ювелірний магазин і пішла захищати свою країну. Вона без вагань залишила свій ювелірний бізнес і пішла захищати свою країну.

У 21 столітті світ знову зіткнувся з викликом боротьби за те, що вже мало б бути завойованим. За рівність, за повагу, за мир і за право всіх народів гарантувати добробут своїх дітей. І ми обов'язково переможемо ворожу навалу.

УДК 356/358

Карпенко О.І., курсант 231 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Антонян І.М., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ВІЙСЬКОВІ СПЕЦІАЛІСТИ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК БУНДЕСВЕРУ ЩОДО МІННОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

За словами прем'єр-міністра України Шмигаля Д.А., російська агресорська війна створила в Україні мінне поле площею понад 250 тисяч квадратних кілометрів. Зараз це найбільше мінне поле у світі.

У війні в Україні домінують широкомасштабні переміщення, але в той же час дуже сильна увага приділяється мінній війні. Наразі спостерігається певні позиційні бойові дії. Точаться запеклі бої на локальному рівні, артилерійські дуелі, російські війська намагаються пошкодити критичну інфраструктуру України в далекому тилу чи в глибині бойових порядків.

Обидві сторони помітно перейшли до свого роду позиційної війни. А для саперів це означає підвищення боєздатності: розширення позицій для піхоти, зміцнення укрить для бойових машин. Інженерно-саперним військам України доводиться розміновувати місцевість та знешкоджувати вибухонебезпечні боєприпаси. Під вибухонебезпечними предметами тут маються на увазі старі

міни та боєприпаси, що не вибухнули (НВБ). Це можуть бути артилерійські снаряди або крилаті ракети, які не детонували. І українські сапери паралельно працюють над тим, щоб вилучити ці вибухонебезпечні предмети.

Сапери України, українські збройні сили готуються до інженерно-саперної підтримки в наступі, а саме до подолання, відкриття мінних загороджень чи інших перешкод. І велике значення має вміння долати водойми. У Центральній Європі приблизно кожні 20-30 кілометрів ви знайдете водну перешкоду, яку потрібно подолати. В Україні щільність, як правило, ще вища. Це означає, що здатність розгортати мостове обладнання, плавучі мости, щоб сприяти власному пересуванню, також буде вирішальним при відвоюванні втрачених територій.

В Україні складна вибухонебезпечна ситуація. Російська сторона використовує як протитанкові міни, так звані пластинчасті, так і проти стрілкові міни, так звані протипіхотні міни. Складність цієї ситуації пов'язана не лише з розташуванням мін, але й з наявністю боєприпасів, що не вибухнули, в глибині місцевості.

З Косово та Боснії відомо, що проблема мін залишається актуальною навіть через десятиліття. Міни закладаються приховано. І чим довше триває війна, тим складніше знайти міни та боєприпаси. У бундесвері, як і в Україні, існують спеціально підготовлені розвідувальні сили. Коли мова заходить про знешкодження мін або розмінування, слід розрізняти дві речі. Йдеться про тактичне розмінування, тобто відкриття мінного загородження, створення смуги, щоб цією смугою могли далі просуватися бойові частини. Через мінне поле розміновують смугу шириною приблизно 4-5 метрів. Решта 500, 600, 700 мін, які були встановлені, поки що залишаються на місці. Це стосується теми розмінування. Знешкодження мін і боєприпасів є більш складним процесом. Основна увага приділяється уникненню супутніх і вторинних збитків, щоб не наражати на небезпеку людей, а також інфраструктуру.

Бундесвер вже підтримує Україну в рамках ініціативи з модернізації, надаючи техніку для розмінування та знешкодження мін і вибухонебезпечних предметів. Бундесвер постачає Україні 16 танків-мостовкладачів Biber, інженерний танк Dachs, танки для розмінування та техніку для очищення територій від мін та вибухонебезпечних предметів.

Українські сапери та фахівці зі знешкодження вибухонебезпечних предметів проходять підготовку у школі знешкодження вибухонебезпечних предметів зокрема, у так званому процесі начального рівня, тобто з видалення боєприпасів і мін, що не вибухнули, таким чином, щоб максимально уникнути супутніх і вторинних пошкоджень. Це був тренувальний курс під девізом «навчити тренера», тобто було підготовлено багато інструкторів, які тепер

можуть використати свої знання для підготовки більшої кількості спеціалістів зі знешкодження вибухонебезпечних предметів в Україні. З 2015 року триває плідна співпраця з українською школою знешкодження вибухонебезпечних предметів. Наступним кроком є навчання українських саперів процедурам знешкодження вибухонебезпечних предметів і роботі з великогабаритною технікою, яку вони матимуть у своєму розпорядженні в Україні.

Один з ключових уроків війни в Україні вже не є новим для інженерних військ бундесверу. У 2014/15 роках, після анексії Криму, бундесвер, сухопутні сили і інженерні війська почали переорієнтовуватися на національну і союзницьку оборону, тобто на ведення бойових дій, і відновлювати або посилювати необхідні для цього спроможності. Це був перший урок. Потрібно приділяти більше уваги витривалості солдатів, їхній фізичній підготовці та фізичним навичкам. Це був другий урок. Те саме стосується і спорядження. Техніка, яку будуть закуповувати в майбутньому, також повинна залишатися працездатною в будь-яких умовах. І, нарешті, один з уроків війни в Україні полягає в тому, що саперів просто не може бути забагато.

УДК 355/359

Козарев К.Є., курсант 292б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, сержант;

Мудрик О.В., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ВІЙСЬК В УКРАЇНІ, ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПОТЕНЦІЙНІ РІШЕННЯ

Двадцять перше століття почалося із стрімкого розвитку інформаційних технологій. Всього за 20 років людство перейшло з використання паперових носіїв інформації на цифрові. Бібліотеки та архіви зараз вже сприймаються не в контексті будівель з книгами, а в якості хмарного сховища інформації, доступ до якої можна отримати безкоштовно з будь-якої точки на планеті.

Не оминув інформаційний розвиток і військову сферу діяльності. Він дав змогу проводити складні математичні обчислення для виготовлення інноваційного озброєння, оснащення техніки передовими технологіями спостереження, розвідки, наведення та багато чого іншого. На жаль, навіть такі досягнення не дали потрібного поштовху для інтеграції сучасних комп'ютерних технологій в рядових підрозділах. Діловодство та розробка документації

підрозділів рівня відділення, взводу, роти хоч і проводиться із застосуванням комп'ютерної техніки, але є можливість покращити цей процес, зробивши його більш зручним, безпечним та ефективним.

Зберігання інформації зараз в більшості випадків здійснюється в паперовому вигляді, що є безпечним, але не є практичним. Паперові носії інформації мають два основних недоліки: вразливість від навколишнього середовища (недовговічність зберігання) та складність пошуку необхідної інформації. Цифрові носії таких недоліків не мають та є більш зручним, ефективним, та, найголовніше, безпечним рішенням.

Одним з варіантів інтеграції комп'ютерного обладнання є розробка комплексної системи локальних мереж з централізованим сервером. Ця система являє собою ієрархічну структуру з ізольованих локальних мереж, доступ до яких є тільки у авторизованих користувачів (військовослужбовці військової частини, службовці с певним рівнем допуску до обладнання). Найнижчим рівнем цієї структури є клієнт-серверна мережа з терміналів рот, батальйонів, штабу військової частини, що обслуговуються центральним сервером.

В якості терміналів зазвичай виступають персональні комп'ютери із системою авторизації та встановленим програмним забезпеченням, що відповідає потребам певних робочих місць. Найяскравішим прикладом є комплекс програм Microsoft Office, який призначений для пришвидшення та автоматизації діловодства.

Найголовнішим елементом мережі клієнт-серверного типу є сервер. На нього покладені функції централізованого зберігання інформації, забезпечення безпеки мережі від зовнішнього несанкціонованого втручання, наявність системи авторизації з можливістю обмеження прав доступу та редагування окремих користувачів, забезпечення швидкодії та стабільного підключення усіх наявних робочих місць.

Відповідно до вказаних вище функцій, сервер має відповідати наступним вимогам:

1. Безпека прямого доступу, яка передбачає наявність режимного приміщення з цілодобовою охороною.

2. Швидкодія, яка забезпечується сучасними складовими обладнання, якісним програмним забезпеченням та правильними налаштуваннями внутрішньої операційної системи.

3. Безпека зберігання, що включає в себе заходи з регулярного резервного копіювання даних, перевірки технічного стану обладнання, що відповідає за зберігання (жорсткі диски), вчасне їх обслуговування та заміна.

4. Надійність програмного забезпечення, що відповідає за всю діяльність стаціонарного локального сервера.

Місцеві термінали (робочі місця) розміщуються у військових частинах у відповідних приміщеннях та підключаються напряму через мережеве обладнання до центрального сервера. Користувач за допомогою особистого ключа (логін-пароль або USB-ключ) має змогу авторизуватися в системі й отримати доступ до свого робочого простору, який включає в себе певні дозволи на користування програмним забезпеченням, доступ до особистого сховища та файлів підлеглих (за наявності) та інші.

Місцеві термінали мають відповідати певним вимогам:

1. Наявність зручного інтуїтивно зрозумілого інтерфейсу користувача.

2. Дотримання вимог режиму секретності, якщо необхідно створювати та обробляти секретні матеріали.

3. Наявність відповідного програмного забезпечення для роботи з документами, мультимедіа, електронною поштою та інше (за необхідності).

4. Наявність необхідної документації, користувацьких інструкцій.

Вище вказана концепція є лише чорновим грубим варіантом системи, яка зможе полегшити та пришвидшити роботу у військових частинах. Дана система, за правильної реалізації, дозволить оптимізувати роботу з інформацією, унеможливити виток або втрату важливої інформації, забезпечить швидкий доступ до архівних даних, обмін інформацією без втручання фізичних носіїв.

УДК. 358.1

Крумаленко Д.В., курсант 412 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Яковенко Н.В., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ЯДЕРНА ЗАГРОЗА ТА НАСЛІДКИ ЯДЕРНОГО УДАРУ У ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТАХ

Засновники Організації Об'єднаних Націй мріяли про світ, у якому міжнародні конфлікти були б розв'язані шляхом мирних переговорів та дипломатії. Проте, одна з найбільших загроз, що існують для цієї мрії, - це наявність ядерної зброї. Справжня потенційна руйнівна сила цих збройних систем ставить під загрозу не лише окремі країни, але й усю людську цивілізацію. Сьогодні, у світі, де десятки країн мають ядерну зброю або можуть

легко отримати до неї доступ, питання ядерної загрози стає більш актуальним і нагальним, ніж будь-коли раніше.

У цій доповіді я розповім про наслідки ядерного удару, які можуть відчути як окремі країни, так і весь світ.

Розповсюдження ядерної зброї та загроза тероризму.

Кількість країн, що володіють ядерною зброєю: наразі 9 країн володіють ядерною зброєю: США, Росія, Китай, Велика Британія, Франція, Індія, Пакистан, Ізраїль та Північна Корея.

Існує занепокоєння, що інші країни, такі як Іран та Саудівська Аравія, можуть прагнути до розробки ядерної зброї.

Загроза тероризму.

1. Терористичні групи можуть намагатися отримати ядерну зброю або радіоактивні матеріали для скоєння жахливих актів терору.

Існує ризик, що ядерна зброя може потрапити до рук терористів через крадіжку, контрабанду або зраду.

2. Ризик ядерної ескалації та випадкового вибуху.

Ризик ядерної ескалації виникає внаслідок можливості непередбачених подій або неправильної інтерпретації дій інших країн, що може призвести до зростання напруги та конфлікту, а в крайньому випадку - до використання ядерної зброї.

Випадковий вибух може відбутися через технічні недоліки, помилки у використанні або недбалість, наприклад, через аварійне спрацювання систем, втрату контролю над зброєю або нещасні випадки під час транспортування ядерного матеріалу.

Щодо заходів запобігання. Є думка, що для запобігання ядерному конфлікту і загрози ядерного удару потрібен комплексний підхід та спільні зусилля з боку всіх країн і міжнародних організацій. Наприклад, деякі шляхи, які можуть допомогти у запобіганні таких ситуацій:

1. Дипломатичні переговори. Країни повинні активно залучатися до дипломатичних переговорів для вирішення конфліктів та встановлення міжнародних договорів, що обмежують поширення ядерної зброї.

2. Міжнародні договори. Країни мають дотримуватися міжнародних договорів про нерозповсюдження ядерної зброї (НДЯЗ), таких як Договір про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ) та Комплексна Заборона Ядерних Випробувань (КЗЯВ).

3. Роззброєння. Зменшення ядерних арсеналів та припинення розробки нових видів ядерної зброї

Миттєві екологічні наслідки ядерного вибуху включають радіаційне забруднення, пожежі та знищення екосистеми в межах безпосередньої зони вибуху.

Довгострокові екологічні наслідки включають радіоактивне забруднення ґрунту, водойм та атмосфери, що може призвести до довготривалих радіаційних ефектів на людей, тварин і екосистему.

Пожежі. Вибух ядерної бомби може призвести до виникнення масштабних пожеж, які можуть охопити великі території.

Ці пожежі можуть бути дуже важкими для гасіння через радіоактивне забруднення.

Пожежі можуть знищити ліси, поля, тварин та людські поселення.

Забруднення. Ядерний вибух призводить до викиду в атмосферу радіоактивних речовин. Ці речовини можуть забруднювати ґрунт, воду та повітря.

Радіоактивне забруднення може мати довгострокові наслідки для довкілля.

Забруднення може зробити ґрунт непридатним для сільського господарства, а воду - небезпечною для пиття.

Підводячи підсумок моєї доповіді, хочу підкреслити, що дуже важливо зберігати та модернізувати ядерні арсенали, а також залучати до цього процесу науковців, експертів та громадськість для моніторингу та впровадження найкращих практик безпеки.

УДК 355.4:681.5

Максимкін А.А., курсант 212б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Пилаєва Т.В., к.пед.наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ВІЙСЬКОВА РОЗВІДКА : ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАВДАННЯ

Військова розвідка – це процес систематичного збору, аналізу та інтерпретації інформації про дії та наміри противника для ефективного планування військових операцій та прийняття стратегічних рішень. Роль військової розвідки в сучасному світі вельми значима, оскільки вона визначає ефективність та успішність військових операцій, забезпечуючи необхідну інформацію для стратегічного та тактичного планування. Вона допомагає у виявленні та аналізі загроз національній безпеці, підтримує прийняття рішень в умовах непередбачуваного бойового середовища, а також впливає на збереження

мирного середовища шляхом запобігання конфліктам та забезпечення безпеки регіонів. Крім того, вона є важливим елементом в захисті кібербезпеки та інформаційної безпеки, реагуючи на кіберзагрози та шпигунство у кіберпросторі.

Технології військової розвідки в сучасному світі є ключовим елементом у забезпеченні успішності військових операцій та національної безпеки. Особливу увагу слід приділити наступним видам технологій військової розвідки: а). супутникова розвідка використовує штучні супутники для збору відомостей про ворожі сили, включаючи зображення земної поверхні та радіочастотні дані; б). електронна розвідка спеціалізується на перехопленні та аналізі радіочастотних сигналів для виявлення ворожих дій та збройних систем; в). кіберрозвідка використовується для збору інформації через цифрові мережі та платформи, включаючи ідентифікацію кіберзагроз та вразливостей інформаційних систем; г) використання дронів у розвідці надає можливість для точного збору інформації та спостереження над територією без необхідності високих витрат часу та ресурсів; д) інформаційні технології та аналітика дозволяють обробляти великі обсяги даних, збирані різними джерелами розвідувально-розвідувальної інформації, та роблять із них зрозумілі та використовувані для прийняття стратегічних рішень. Ці технології постійно розвиваються, щоб забезпечити військові потреби в умовах загроз і технологічних викликів. Їх використання відіграє критичну роль у забезпеченні безпеки та захисту національних інтересів.

Завданнями розвідки є: збір інформації про ворожі сили (а саме, про ворожі війська, їхню структуру, зброю, обладнання, локацію та військові підрозділи); виявлення ворожих дій і намірів; оцінка ворожого потенціалу та здатності; підтримка прийняття стратегічних та тактичних рішень; забезпечення безпеки військових операцій.

Російська агресія в Україну вимагає вдосконалення та постійного оновлення розвідувальних методів і технологій. Одним з викликів є відслідковування гібридних загроз, які включають дезінформацію та кібератаки, які важко виявити та протистояти. Забезпечення точної та достовірної інформації про рухи ворожих військ, їхні стратегічні наміри та можливості є критично важливим завданням.

Для української військової розвідки ключовою є співпраця з міжнародними партнерами. Обмін досвідом та використання ресурсів союзників дозволяє оптимізувати власні розвідувальні зусилля. Партнерство з країнами, що мають великий досвід військової розвідки, надає Україні можливість вдосконалити техніки та методи виявлення загроз. Використання об'єднаних ресурсів збільшує ефективність в розвідувальних операціях, забезпечуючи точні та актуальні дані.

Така співпраця стає стратегічним резервом в гібридній війні та надає Україні можливість ефективно відповідати на сучасні виклики військового конфлікту.

Таким чином, військова розвідка відіграє критичну роль у забезпеченні національної безпеки та захисту національних інтересів. Розвиток співпраці та інноваційних підходів є ключем до успішної роботи в цій сфері в умовах сучасних геополітичних викликів.

УДК 355.4:623.7

Мальченко І.І., курсант 242 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Мудрик О.В., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ ДРОНІВ ТА БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Сучасні воєнні конфлікти створюють великі виклики для стратегії національного захисту. У цьому контексті використання дронів та безпілотних літальних апаратів (БПЛА) стає ключовим елементом, який не тільки підвищує ефективність, а й забезпечує безпеку наших військових та цивільних об’єктів.

Національна гвардія України активно впроваджує високотехнологічні засоби, такі як дрони та БПЛА у зоні ведення бойових дій на сході країни. За допомогою БПЛА здійснюється високоточна розвідка ворожих позицій, а також моніторинг руху ворожих сил. Такий підхід не тільки забезпечує точність інформації, але й максимально зменшує ризик для наших військових. Також Національна гвардія України успішно використовує FPV дрони у військових операціях. Оснащені високоякісною відеотрансляцією з дронів, вони забезпечують військовослужбовцям можливість отримання актуальної інформації з зони розвідки в реальному часі, що значно поліпшує стратегічне планування та прийняття рішень.

Доповіді від командування Національної Гвардії свідчать, що дрони використовуються для ефективної розвідки дій противника та підтримки наших військ. Зокрема, вони виявилися невід’ємним елементом при забезпеченні охорони периметру та вчасного реагування на будь-які загрози. FPV дрони дозволяють відправлятися в небезпечні зони без прямої фізичної присутності. Їх активно використовують при проведенні спеціальних операцій, таких як розвідка

складної місцевості, забезпечення безпеки військових об'єктів, пошук поранених, а також доставка медичної допомоги. FPV дрони можуть служити як засіб наведення артилерійських вогневих установок на цілі в режимі реального часу, що дозволяє точно уражати ворожі об'єкти та мінімізувати можливі зіткнення.

Інформація про впровадження передових технологій у дронах, які використовує Національна гвардія, свідчить про те, що інтеграція штучного інтелекту, автономних систем та високоточного обладнання є ключовим фактором для забезпечення надзвичайної точності та ефективності операцій. Завдяки FPV технологіям, військовослужбовці можуть отримати детальний та перспективний огляд території, що сприяє кращій координації дій. Це особливо важливо у складних та динамічних сценаріях бойових дій.

Використання дронів для проведення розвідки стає невід'ємною частиною військових операцій. Вони служать для збору інформації про ворожі позиції, рух військ, а також для виявлення можливих загроз. Велика мобільність та непомітність дронів забезпечують важливу перевагу у розвідці, забезпечуючи оперативну інформацію для прийняття рішень щодо переміщення військ, визначення точок обстрілу тощо.

Хоча досвід використання дронів позитивний, існують виклики, такі як стійкість до електронних перешкод та потенційна загроза з боку противника. Проте, завдяки постійному вдосконаленню технічних рішень та співпраці зі світовими експертами, робиться все можливе для подолання цих труднощів.

Подальше використання FPV дронів та розвідувальних дронів передбачає розвиток їхніх технічних характеристик. Збільшення дальності польоту, вдосконалення систем автономного керування та використання розширених можливостей аналізу зображень — це лише деякі напрямки розвитку цих технологій.

Підсумовуючи вищесказане можна підкреслити важливість використання дронів та безпілотних літальних апаратів (БПЛА) при проведенні військових операцій, зокрема в контексті діяльності Національної Гвардії України. Нацгвардія успішно використовує ці технології для високоточної розвідки, моніторингу ворожих сил та забезпечення безпеки військових об'єктів. Застосування FPV дронів інтегровано з передовими технологіями, такими як штучний інтелект та автономні системи, підвищує точність та ефективність військових операцій. Майбутні напрямки розвитку включають покращення технічних характеристик та розширення можливостей аналізу зображень. Використання дронів стає ключовим для забезпечення безпеки, ефективності та стратегічного планування, роблячи країну більш захищеною та готовою до майбутніх викликів.

УДК 343.253(447)

Мондок Н.Р., курсантка 292а навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Романова О.О., к.філол.наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

СМЕРТНА КАРА В УКРАЇНІ І СВІТІ: «ЗА» І «ПРОТИ»

У сучасному світі питання смертної кари є предметом глибоких моральних та правових роздумів. Через збільшення кількості тяжких та насильницьких злочинів, які обумовлені жорстоким та цинічним характером цей метод покарання викликав величезну кількість обговорень. З моменту виникнення смертна кара пройшла шлях від засобу покарання до визначення чи є їй місце в правовому просторі.

Актуальність цього питання полягає у використанні летальних методів покарання як розправи чи як засіб стримування людей від вчинення злочину.

На території України смертна кара використовувалася до прийняття країни в Раду Європи. З 1991 до 1999 років на території нашої держави шляхом розстрілу було вбито 612 людей. Цих людей страчували в двох СІЗО: Лук'янівському в Києві та Дніпропетровську. Але 29 грудня 1999 року Конституційний суд України визнав, що смертна кара суперечить Конституції України, чим остаточно закрив шлях на її відновлення. Тому це питання в Україні не обговорюється через його не актуальність.

До цих пір це питання є актуальним у Китаї, США та ісламських країнах, де законом визначена кількість злочинів, за які притягаються до такого покарання.

В ісламських країнах способи страти різняться. В одних розстрілюють, а в інших закидають камінням. Наприклад, у Пакистані є 33 злочини за які можна отримати смертний вирок. Такі як: богохульство, контрабанда наркотиків, саботаж залізничної системи. У Саудівські Аравії можуть позбавити життя за чаклунство. Ще в таких країнах серйозно відносяться до питання статті, якщо людина нетрадиційної сексуальної орієнтації, то життя на тому закінчиться. Щорічно світова спільнота закликає ці країни покінчити з такими жорстокими розправами, але все дарма, так як це країни де процвітає авторитаризм.

А тепер про США, ми знаємо що це країна демократії, свободи слова та прав людини, але з 1997 там реєструється список людей, які були вбиті за принципом смертної кари. Станом на кінець 2021 року помічено 1540 випадків. Їхні методи різні і щороку удосконалюються, наприклад: удушення газом, удар струмом та летальна ін'єкція, це залежить від штату.

На сьогодні у 22 штатах дозволено смертну кару. На відміну від ісламських та мусульманських країн у США це регламентований процес. На 2022 рік помічено 22 страти. Частіше використовується летальна ін'єкція, але цей вид покарання не завжди доступний.

Кожен штат обирає свій вид покарання, не за гуманністю, а за вартістю, оскільки це коштує від 3 000 000 – 11 500 000 мільйонів доларів на одного ув'язненого. Тому питання смертної кари є дорого вартісне та потребує багато часу до підготовки.

І, наприкінці дослідження, розглянемо «за» та «проти» смертної кари:

«За»

1. Відповідальність за злочин: смертна кара може слугувати формою покарання для осіб, винних у важких злочинах, і відображати суспільне неприйняття таких вчинків.

2. Запобігання повторенню злочинів: цей вид покарання може слугувати як засіб запобігання від подібних злочинів, знижуючи ймовірність повторення важких правопорушень.

3. Демонстрація серйозності закону: карати правопорушників привселюдно для залякування суспільства.

4. Сприяння жертвам: застосування смертної кари може слугувати як засіб вираження солідарності з жертвами та надання їм відчуття справедливості.

«Проти»

1. Смертна кара включає в себе жорстокість та катування, а це суперечить статті 28 Конституції України.

2. Помилка під час винесення вироку.

3. Вбиваючи злочинця держава бореться з наслідками, а не з причинами, які привели людину до злочину.

4. Економічна сторона – стратити дешевше, ніж утримувати.

Підводячи підсумки, хочеться наголосити що суспільство відноситься до цього спірно. Це питання обговорюється тільки там де воно актуальне. Такі парадокси підтверджують вагомість вирішення питання та необхідність консенсусу між суспільством і владою.

Отже, питання смертної кари в цивілізованих та гуманних державах давно не обговорюється через розуміння цінності людського життя. Питання смертної кари потребує аналізу співвідношення «За» чи «Проти» для усвідомлення кожної людини.

УДК 81’25

Мужайло Ю.Ф., курсант 292б навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Павлова О.О., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ РИС КОМУНІКАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ОФІЦЕРА В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Дослідження антропоцентричного підходу до мовознавчих аспектів, яке поєднує соціологічні та лінгвістичні дисципліни, підкреслило необхідність уваги до мови як культурного феномену, формованого та використовуваного людиною в конкретному соціокультурному контексті. Основною фокусною точкою досліджень стала комунікативна особистість, що свідчить про актуальність аналізу.

Помітна відсутність комплексного розгляду соціальних типів комунікативних особистостей, зокрема у професійному контексті, протистояла достатньо розвиненому обговоренню цієї теми. Також не було належного дослідження перекладацької проблематики, що підкреслює необхідність подальших розвідок.

Мета роботи – виявити риси комунікативної особистості англомовного офіцера, які репрезентують соціальний стереотип, та обґрунтувати умови їх адекватного відтворення в англо-українському перекладі.

Матеріалом для дослідження слугували навчальні посібники та підручники для військових, інформація тлумачних словників.

Під час опрацювання текстів оригіналу було виявлено мовні маркери інформації про еталонний стереотип комунікативної особистості офіцера. До них належать передусім лексичні одиниці на позначення ціннісних пріоритетів, на яких формується комунікативна особистість офіцера, а саме: патріотизм, мужність, колективізм, відданість справі, сила волі, сміливість, цілеспрямованість, уміння здійснювати самоконтроль; уміння оцінювати ситуацію, вміння негайно приймати рішення, лідерство. Названі риси формуються не тільки через зміст текстів, а ще й через спосіб подання інформації в посібниках: в них широко використовуються цитати з інших посібників, наукових видань та промов військових лідерів.

Розглянемо на прикладі два питання: спосіб подавання інформації в тексті оригіналу та умови, необхідні для його повноцінного відтворення в тексті перекладу.

Викладення теоретичного матеріалу про американських рейнджерів починається з цього речення: The history of the American Rangers is a long and colorful saga of bravery, courage and outstanding leadership. This is a story about people whose skills in the art of combat have been surpassed by few. Only the major of their many exploits are described here.

Впливовий ефект забезпечується співставленням концептів ІСТОРІЯ і САГА. Якщо історія – це ланцюжок послідовних подій або розповідь про них, то сага в загальновідомому (нетермінологічному) вживанні – це не просто виклад подій, а поетична розповідь про яскраві події, людей, факти.

Емоційний вплив посилюється через контекст, всі складові елементи якого мають позитивну раціональну і емоційну оцінки.

Зміст текстів, спосіб викладення матеріалу, емоційний ореол мови слугують орієнтиром для роботи перекладача, завдання якого – якомога точніше відтворити в перекладі змістове наповнення та емоційний ореол оригіналу.

Обираючи варіант, який повноцінно відтворює емоційне напруження оригіналу, ми брали до уваги такі ознаки: а) ступінь емоційного напруження в тексті оригіналу, інтенсивність вираження відповідних емоцій; б) мовне вираження аксіологічних уявлень адресата перекладу; в) пріоритети адресатів перекладу в акцентуванні позитивних значень. Подаємо переклад, обраний нами: Історія американських рейнджерів – це довга і яскрава сага про хоробрість, відвагу і дивовижні лідерські риси. Це історія про людей, чиї навички в мистецтві ведення бою були неперевершеними. Тут описані тільки найбільш значущі з їхніх численних подвигів (Ranger Handbook).

Фактор адресата враховувався в перекладі не тільки в плані збереження конвенційних норм, а і в плані відповідності умовам дискурсу. Отже, умовами адекватного відтворення стереотипових рис комунікативної особистості офіцера в англо-українському перекладі є такі: 1) встановлення мовних маркерів еталонного стереотипу; 2) виявлення функцій емоційного ореолу тексту оригіналу у репрезентації рис стереотипу; 3) врахування мовних пріоритетів адресатів перекладу у мовному вираженні аксіологічних ознак; 4) орієнтація на умови дискурсу.

Перспективою дослідження вважаємо питання про співвідношення еталонного стереотипу комунікативної особистості офіцера і його реальних варіантів та відтворення нюансів уявлень соціуму в перекладі.

УДК 358.1

Назаренко М.М., курсант 241 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Березнева І.М., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

НОВІТНІ АРТИЛЕРІЙСЬКІ УСТАНОВКИ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ВІЙНИ

У сучасних умовах війни новітні артилерійські установки грають ключову роль у стратегічному балансі сил. Вони об'єднують в собі точність та дальність пострілу, дозволяючи забезпечити ефективну підтримку вогневого удару на великій території. Застосування автоматизованих систем керування полегшує реакцію на зміни в ситуації, а використання технологій штучного інтелекту підвищує точність ударів та мінімізує ризик для цивільного населення. Однак, разом з цим, існують етичні та геополітичні виклики, пов'язані з використанням таких потужних військових технологій.

Важливим аспектом новітніх артилерійських установок є їхні можливості у протиповітряній обороні та взаємодія з іншими видами озброєнь. Вони дозволяють створювати інтегровані вогневі системи, що забезпечують високий рівень координації та ефективності. Також варто враховувати зростання інтересу до розвитку гібридних та кібернетичних загроз, що вимагає постійного удосконалення захисту артилерійських систем від кібератак та електронних перешкод.

Зокрема, сучасні артилерійські системи можуть використовувати найновіші сенсори для збору інформації та високоточні системи наведення. Інтеграція зв'язку в реальному часі та аналіз даних дозволяють створити динамічні стратегії ведення вогню та адаптуватися до змін в обстановці.

Крім того, сучасні артилерійські установки можуть використовувати різні типи боєприпасів, такі як керовані снаряди та реактивні системи забезпечення безпеки. Це дозволяє досягти максимального ураження цілей при мінімальному використанні ресурсів. Застосування технологій вартісної ефективності та зеленої енергії також стає важливим фактором у розвитку новітніх артилерійських систем.

Наприклад, електричні артилерійські установки можуть забезпечувати не лише високу продуктивність, а й знижувати екологічний вплив. Такі інновації спрямовані на забезпечення ефективності військових операцій, приділяючи увагу й сталій експлуатації та мінімізації негативного впливу на довкілля.

Артилерію поділяють на мінометну, ствольну, реактивну.

Мінометна артилерія в українському війську представлена простими мінометами від 60 мм до 120 мм – це МП 60, МП 120, 2Б11 Сані, автоматичний 2Б9 Васильок, УПІК-82, М120-15 Молот. Наприклад, міномет УПІК-82 є українською розробкою, може стріляти максимум на 4,1 км. Розробляли його з 2015-го, а на озброєнні перебуває з 2018 року. Міномет МП 120 виготовляє компанія Українська бронетехніка, на озброєнні він – із січня 2022 року. Ще один міномет калібру 120 мм українського виробництва – це М120-15 Молот, розроблений на основі радянського міномета 2Б11. Маємо на озброєнні з 2016 року.

Сучасна ствольна артилерія має калібр 152 та 155 мм. Новітньою українською системою є самохідна артилерійська установка (САУ) Богдана. Її калібр – 155 мм (стандарт НАТО). Розробку почали у 2016 році. Бойове хрещення самохідна гаубиця Богдана у парі з французькою CAESAR отримала під час звільнення острова Зміїний. САУ Богдана збудована на базі шасі КрАЗа, швидкострільність становить 4-6 пострілів на хвилину, дальність стрільби – від 40 до 50 км (реактивними снарядами).

До ствольної артилерії належать також радянські 152-мм гаубиця 2А65 Мста-Б, 152-мм гаубиця Гіацинт-Б, САУ Мста-С, самохідна гармата 2С5 Гіацинт-С, 152-мм САУ 2С3 Акація, 122- мм 2С1 Гвоздика. Крім того, 203-мм потужна самохідна гармата 2С7 Піон.

Російсько-українська війна змінила ставлення НАТО до артилерії та ракетних військ. Як наслідок, США вже удосконалюють свою артилерію. Ворожа країна теж нарощує ракетне озброєння та артилерію, збільшує дальність дії й точність, тому українські ракетно-артилерійські війська мають зробити значний якісний ривок у трьох ключових напрямках — мобільність, точність і дальність, а також технологічність.

УДК. 358.4

Пісчанський Д.В., курсант 411 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Яковенко Н.В., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ВИКОРИСТАННЯ БПЛА У ВІЙСЬКОВІЙ СПРАВІ

В сучасних умовах ведення війни використання дронів має велику актуальність, оскільки вони можуть вирішувати широкий спектр завдань і мати значний вплив на різні сфери діяльності. Найголовніше - це безпека і оборона.

Дрони дозволяють ефективно проводити розвідку, контролювати кордони, моніторити обстановку на території, що знаходиться під загрозою, а також ведення повітряних операцій.

Дрони мають значний потенціал у військовому використанні через їхні унікальні можливості:

1. Розвідка та розвідувальні операції: дрони можуть здійснювати розвідку з повітря, збираючи інформацію про місцевість, позиції ворога, обстановку тощо, що дозволяє збільшити обізнаність та безпеку військових сил.

2. Наведення огню: деякі дрони можуть використовуватися для наведення огню на ворожі цілі, вказуючи координати або навіть атакуючи цілі безпосередньо.

3. Патрулювання кордонів та територій: дрони можуть використовуватися для патрулювання кордонів, моніторингу нелегальних перетинів, виявлення незаконних дій тощо.

4. Доставка та розмінування: у деяких випадках дрони можуть використовуватися для доставки матеріалів або розмінування територій, де є ризик вибухів.

5. Психологічний вплив: використання дронів може впливати на психологічний стан противника, створюючи враження невидимого загрози з повітря.

Перший тип дронів - розвідники. Розглянемо декілька варіантів:

Bayraktar - на початку війни його використовували як ударний дрон, але з часом його ударна міць стала малоефективною і він був переведений у клас розвідники, де завдяки своїм технічним характеристикам він себе дуже добре зарекомендував.

DJI MAVIC є серією безпілотних літальних апаратів виробництва компанії DJI. Серія Mavic включає в себе різні моделі, такі як Mavic Mini, Mavic Air, Mavic 2 Pro та Mavic 2 Zoom. Ці дрони відомі своєю портативністю, високою якістю зображення та різноманітними функціями, такими як утримання позиції у повітрі, GPS-навігація та об'єктиви змінної фокусної відстані.

Це один з найголовніших дронів цієї війни. У різних модифікаціях він виконує різні завдання, завдяки його технічним характеристикам і відносно малій вартості його використовують як вбивцю росіян, роблячи на нього підвісну систему скиду бойових гранат.

Другий тип дронів - це FPV-дрони або дрони-камікадзе. Маємо два типи дронів - повітряні і надводні.

Повітряний FPV- дрон складається з дешевих матеріалів і вибухівки, він дуже добре себе проявив в цій війні.

Надводний дрон «Magura V5» має широке застосування в українській військовій справі. Він може використовуватися для морської розвідки, контролю за морськими кордонами, виявлення підводних об'єктів, спостереження за діями противника та підтримки військових операцій на морі. Його висока маневреність, дальність дії та можливості спостереження роблять його цінним засобом для збору інформації та підтримки тактичних операцій в морському середовищі.

Завдяки дрону «Magura V5» нам вдалось знищити певну кількість російських бойових кораблів. Він має невеликі розміри, але попри це несе на собі до 320 кг вибухової речовини, якої вистачає для пробиття важкої броні кораблю.

Це лише деякі з можливих військових застосувань дронів, і їхнє значення продовжує зростати з розвитком технологій та стратегій бойових операцій.

В цілому, використання дронів є актуальним і перспективним напрямом розвитку в різних галузях, оскільки вони можуть принести значний внесок у поліпшення ефективності та безпеки в багатьох військових операціях.

УДК 356.1

Погоня Д.М., курсант 292А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, старший солдат;

Романова О.О., к.філол.наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА В УКРАЇНІ

Тема лідерства – одна з самих дискусійних як у нашому суспільстві, так і в інших країнах. Ми часто говоримо про лідерство в контексті політичної ситуації: хто очолює країну, що зробив той чи інший політик, аби здобути лідерство, чи запустяться незворотні зміни, коли на певні посади призначити правильних (більш кваліфікованих) спеціалістів тощо.

Говорячи про лідерство, багато фахівців надто часто роблять наголос на розвитку компетенцій та навиків, нехтуючи при цьому розвитком рис характеру (чеснот), які й формують справжнього лідера. Дослідники Ivey Business School стверджують, що люди можуть розвивати свої лідерські чесноти, а лідерство – це не характеристика, з якою ми народжуємось, а яку ми можемо розвивати та виховувати у собі.

Виявлення лідера є основною задачею у військовій справі. Наразі у військових колективах начальниками є ті, кого призначили на посаду вищі

керівники за даними анкетування, тобто тієї інформації, яку людина надає сама про себе, що створює проблему боротьби за керування підрозділом з неформальним рівнем. Оскільки при створенні підрозділу не враховуються персональні якості особистості, яку призначають на посаду, це призводить до конфлікту в середині підрозділу, що призводить до поганої виконавчої дисципліни з боку підрозділу та інших не менш важливих проблем.

У цій науковій розвідці ми будемо користуватися роботою, що була виконана мною під керівництвом викладача кафедри фундаментальних наук Сидоренко І.І. «Застосування методу аналізу ієрархій для визначення неформального лідера групи курсантів», де ми порівнювали командира групи курсантів з можливими неформальними лідерами в цій групі. Робота поєднувала в собі знання з таких дисциплін як математика, соціологія та психологія.

У ході дослідження декомпозиція задачі «Визначення неформального лідера» набула наступного вигляду: на першому рівні мета «Лідер», на другому – дев'ять критеріїв якостей лідера і на третьому – три потенційних кандидати А, Б, В. Складання матриць порівнянь третього та другого рівнів здійснювалися за шкалою відношень запропонованою Т. Сааті.

Дослідження показало, що метод аналізу ієрархій у комбінації з психолого-соціальними технологіями на етапі збору статистичних даних дає досить точне визначення неформального лідера. Призначення такого курсанта командиром, на нашу думку, забезпечить успішний розвиток групи та допоможе запобігти проблемних ситуацій між формальним лідером та неформальним. Вважаємо перспективним подальше творче використання результатів дослідження у практиці управління соціальними групами.

До речі, щодо дослідження, результати показали помилковість призначення командирами людей на основі інформації, яку людина надає сама про себе. Як не дивно, але протягом часу без урахування нашої роботи формального командира групи змінили на неформального (того, якого показало наше дослідження).

Завдяки дослідженню ми з'ясували, що військові лідери (регулярних військових структур та добровольці) демонструють високі показники розвитку більшості лідерських чеснот. Дані підтверджують, що лідери військової сфери є не гіршими, а за деякими чеснотами і кращими лідерами, аніж цивільні. Наприклад, такі чесноти, як розсудливість, зваженість та справедливість розвинуті у військових дещо краще.

Відтак військові, будучи навіть зразковими лідерами, все ще втрачають бажання та мотивацію служити в армії через те, що не усвідомлюють своєї ролі та впливу на українське суспільство та не відчувають свого зв'язку з цивільним населенням.

По суті, люди, які пройшли зону бойових дій, з одного боку, є професійними вбивцями, а з іншого – мають колосальний лідерський досвід. Якщо його правильно спрямувати, то він вистрілить і дасть хороші плоди. Якщо його залишити напризволяще, він може негативно вплинути на суспільство. Тут має взяти на себе роль держава, яка мала б запровадити стратегію та комплексно займатися супроводом військовослужбовця з моменту прийняття на службу і до моменту звільнення зі служби. Але одночасно важливо, щоб громадянське суспільство та бізнес не забували, що компетенції та чесноти військових лідерів слід використовувати на благо суспільства, підтримувати та простягнути руку допомоги українським героям.

УДК 623.4:004.896.22

Пуц Б.А., курсант 252 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Пилаєва Т.В., к.пед.наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ІННОВАЦІЇ В ОБЛАСТІ ВІЙСЬКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Проблема вивчення інновацій в області військових технологій є дуже важливою в умовах військового вторгнення в Україну. В контексті загальної стратегії безпеки, ці інновації забезпечують переваги у здатності протистояти сучасним загрозам. Значення цих інновацій полягає у їхній спроможності підвищувати ефективність військових операцій та зменшувати ризики для військового персоналу. Огляд основних технологічних трендів у цій сфері показує наявність значних досягнень у розвитку дронів, їхній універсальності та здатності до виконання різних завдань, а також у застосуванні штучного інтелекту для аналізу великих обсягів даних та підвищення автономності систем. Такі інновації обумовлюють потребу у постійному вдосконаленні військово-технічного комплексу для забезпечення національної безпеки та глобальної стабільності.

Розвиток дронів відкриває нові перспективи у військовій технології, забезпечуючи значні переваги у бойових операціях. Перш за все, використання дронів дозволяє здійснювати розвідку та наведення вогню без прямого контакту з ворогом, зменшуючи ризики для життя військового персоналу. Також, завдяки своїй маневреності та можливості перебувати у повітрі тривалий час, дрони можуть ефективно виконувати місії навіть у складних умовах.

Технологічні вдосконалення дронів стають все більш помітними та значущими. Зокрема, постійно збільшується дальність польоту дронів, що розширює їхні можливості виконання розвідувальних та ударних місій на великі відстані. Підвищення точності наведення вогню дозволяє мінімізувати колізії та сприяє досягненню точності ударів. Зменшення розмірів дронів робить їх менш помітними для ворожих засобів оборони, що підвищує їхню ефективність у виконанні розвідувальних завдань та ударів з позицій, що знаходяться поза досяжністю ворога. Ці технологічні зміни свідчать про постійне вдосконалення дронів та їхню важливу роль у сучасній військовій технології.

Застосування штучного інтелекту в військовій сфері відкриває нові можливості. Аналіз великих обсягів даних дозволяє здійснювати ефективну розвідку та прогнозування дій супротивника. Системи штучного інтелекту можуть оптимізувати стратегічне планування та управління ресурсами, що дозволяє забезпечувати оптимальне використання військових засобів.

Автономні системи ведення бою, такі як дрони, використовують алгоритми штучного інтелекту для пошуку та знищення цілей, що дозволяє зменшити ризики для військового персоналу та збільшити точність ударів. Розвиток систем штучного зору та розпізнавання обличь дозволяє виявляти ворожі цілі та рухи, сприяючи попередженню загроз та забезпеченню безпеки.

Такі технології не лише підвищують ефективність військових операцій, а й сприяють збалансованому використанню сил і засобів, що є ключовим у сучасній гібридній війні. Використання штучного інтелекту в військовій сфері відкриває нові можливості для стратегічного прогнозування, захисту національної безпеки та забезпечення миру та стабільності.

Використання машинного навчання для прогнозування ворожих дій та реагування на них підвищує ефективність стратегій та тактик військового управління. Автоматизація процесу аналізу інформації дозволяє оперативне реагувати на загрози та адаптувати стратегії відповідно до змін у ворожих діях.

Використання дронів з підтримкою штучного інтелекту дозволяє збільшити точність та швидкість реагування на ворожі загрози. Це розширює можливості розвідки, навігації та ударного потенціалу, підвищуючи військову ефективність.

У підсумку, інновації в військовій технології відкривають нові горизонти для забезпечення національної безпеки та ефективного ведення військових операцій. Використання дронів та штучного інтелекту демонструє потужний потенціал цих технологій у покращенні розвідки, аналізу даних та здійсненні точних ударів.

УДК 355.021.

Світлак Д.С., курсант 511 навчальної групи факультету логістики, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Пилаєва Т.В., к.пед.наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ОПЕРАТИВНЕ ТА ГУМАНІТАРНЕ РОЗМІНУВАННЯ ЗВІЛЬНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Оперативне та гуманітарне розмінування звільнених територій України є актуальною та нагальною проблемою, яка виникла внаслідок війни в Україні. Після звільнення територій залишки вибухонебезпечних предметів стають серйозною загрозою для мирного населення, військових та гуманітарних працівників. Процес розмінування має на меті нейтралізацію цих загроз та створення безпечних умов для повернення людей на звільнені території, оскільки відсутність розмінування може призвести до зростання числа травмованих та загиблих серед мирного населення, особливо дітей та жінок.

Оперативне та гуманітарне розмінування - це процес виявлення, ідентифікації та видалення вибухових пристроїв, мін та інших боєприпасів на певних територіях, які можуть бути небезпечними для людей, включаючи цивільне населення, військових та гуманітарних працівників. Оперативне розмінування зазвичай виконується в умовах конфлікту або воєнних дій з метою забезпечення безпеки військових підрозділів, мирного населення, а також для відновлення інфраструктури та повернення людей на евакуйовані території. Гуманітарне розмінування орієнтується на безпеку цивільного населення та гуманітарних працівників. Воно зазвичай включає в себе розмінування районів, де можуть бути залишки мін та вибухових пристроїв після війни чи конфлікту, а також підготовку населення до безпечного повернення на території, що були евакуйовані.

Процес розмінування включає в себе використання різноманітних методів та технік, таких як ручний пошук мін, використання спеціалізованої техніки та обладнання для виявлення та знешкодження вибухових пристроїв, а також застосування робототехніки.

Військові та спеціалізовані підрозділи є основними силами у проведенні оперативного розмінування. Вони проходять спеціальну підготовку з виявлення та нейтралізації вибухових пристроїв та мін на різних типах теренів. Їхні знання про роботу з різними видами мін, включаючи протитанкові та протипіхотні міни, є вирішальними у забезпеченні безпеки на звільнених територіях. Вони також володіють навичками управління різними типами спеціалізованої техніки

та обладнання, яке використовується для розмінування. Впровадження новітніх технологій та методів в розмінуванні є критичним для підвищення ефективності та безпеки процесу. Сучасні технології, такі як розробки в області дронів, супутникові системи, техніка магнітно-акустичного виявлення, дозволяють швидко та точно виявляти міни та вибухові пристрої. Використання новітнього обладнання спрощує процес розмінування і зменшує ризик для робітників.

Співпраця з міжнародними організаціями та партнерами у сфері оперативного розмінування дозволяє обмінюватися досвідом, технологіями та ресурсами. Деякі з основних організацій, що займаються цим питанням, включають в себе: ООН (яка має свої програми та агентства, такі як UNICEF, UNHCR); Міжнародний Комітет Червоного Хреста; Організація з безпеки і співробітництва в Європі; Міжнародний комітет зі знезараження землі.

На нашу думку, важливою складовою стратегії безпеки є поширення свідомості та освітня робота серед населення щодо ризиків мінно-вибухових пристроїв. Спільна праця з громадськістю допомагає зменшити кількість нещасних випадків та мінімізувати ризики для населення.

Оперативне та гуманітарне розмінування звільнених територій України є надзвичайно важливим завданням для забезпечення безпеки та відновлення життєдіяльності населення в регіоні.

УДК 620.3:623.1/7

Ставнійчук Б.В., курсант 221 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Кумпан С.М., к.філол.наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ЗАСТОСУВАННЯ НАНОСЕНСОРІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЦІЛЯХ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

В роботі розглядаються напрями застосування наносенсорів у військових цілях; аналізуються потенційні проблемні питання використання наносенсорів у військовій сфері в контексті бойового забезпечення сучасного бою; представлені перспективи розвитку на найближче майбутнє.

Інтенсивний розвиток нанотехнологій в 21 столітті викликав широкий дослідницький інтерес до цього питання і відкрив різноманітні шляхи застосування нанотехнологій в різноманітних сферах людської діяльності,

у тому числі і у військових цілях, наприклад, при виробництві захисного одягу, озброєння та в системах зв'язку.

Нанотехнології можуть значно підвищити військовий потенціал країни та зберегти життя особового складу, що в умовах ведення війни проти рашистських загарбників робить напрям дослідження актуальним. У цій роботі ми досліджуватимемо роль наносенсорних технологій у військовому контексті.

Наносенсори – сенсори, при використанні яких використовуються досягнення нанотехнології, зокрема наноматеріали, які мають компоненти розміром менше 100 нм і дозволяють оперувати цими компонентами з метою створення систем більшого масштабу, що володіють новими унікальними властивостями.

Наносенсори представляють собою значний прогрес у сенсорній технології. Ці датчики демонструють унікальні властивості завдяки своїм нанометровим розмірам і можуть бути адаптовані для різних цілей застосування. В роботі проаналізовані основні характеристики наносенсорів:

- Розмір і чутливість:

Наносенсори неймовірно малі, часто розміром як біологічні молекули або навіть менші за них. Цей маленький розмір надає їм виняткову чутливість, навіть за надзвичайно низької концентрації.

- Різноманітні програми:

Вони знаходять застосування в багатьох сферах, включаючи охорону здоров'я, моніторинг навколишнього середовища, безпеку та оборону. В обороні наносенсори відіграють вирішальну роль у виявленні хімічних, біологічних, радіологічних і вибухових загроз.

- Можливості виявлення:

Наносенсори можуть ідентифікувати конкретні молекули або речовини та реагувати на них, фіксуючи зміни у їхніх фізичних властивостях, таких як електропровідність, флуоресценція або резонансна частота, під час взаємодії з цільовою речовиною.

- Моніторинг у реальному часі:

Наносенсори дозволяють здійснювати моніторинг у реальному часі завдяки швидкості часу відгуку. Ця властивість має важливе значення в ситуаціях, що потребують негайного вирішення та дій, наприклад при виявленні хімічної або біологічної загрози в оборонних програмах.

- Дистанційне зондування та підключення:

Наносенсори можна використовувати у віддалених або важкодоступних місцях завдяки їх малому розміру та можливому бездротовому з'єднанню, що сприяє моніторингу та збору даних у складних умовах.

- Потенційні проблеми:

Незважаючи на свої переваги для широкого застосування наносенсорів необхідно вирішити такі проблеми, як узгодженість виробництва, співвідношення сигнал/шум і забезпечення стабільності в різних умовах.

- Майбутні перспективи:

Поточні дослідження зосереджені на покращенні продуктивності наносенсорів, вивченні нових матеріалів і покращенні їхніх можливостей, що відкриває шлях до розробки ще більш чутливих, надійних і універсальних сенсорних технологій.

У сфері оборони наносенсори є перспективними для розширеного виявлення загроз, забезпечуючи військовому персоналу покращену обізнаність про ситуацію, можливості швидкого реагування та більш ефективні заходи протидії різним небезпекам, які виникають під час бойових дій.

Очевидно, що нанотехнології мають величезний потенціал для покращення військового потенціалу та порятунку життів солдатів. У той час як деякі ідеї, такі як невидимість, можуть здатися науковою фантастикою і потребуватимуть десятиліть, щоб їх удосконалити, інші, такі як куленепробивні бронежилети, вже діють.

Таким чином, наносенсори мають величезний потенціал для застосування у військовій сфері, включаючи захисний одяг, озброєння, технології зондування та системи зв'язку, кожна з яких робить значний внесок у підвищення оборонного потенціалу.

УДК 347.82 (045)

Угольниченко А.М., курсант 292А навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Романова О.О., к.філол.наук, доцент кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ДРОНИ НА ВІЙНІ – ЇХ РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ

Коли ми говоримо «дрон» чи «безпілотник», усі розуміють це поняття як величезну кількість засобів. Вони різного типу, виконують різні задачі. Всі мають різні характеристики в залежності від призначення.

Дрони можуть нести боєприпаси різних типів та різної ваги, залітати у окопи і траншеї та вікна будівель, окрім того потрапляти у люки і двері ворожої

техніки. Такі дрони дають можливість уражати ворожі цілі на дистанціях до 10, і можливо, більше кілометрів.

З 2014 року безпілотники присутні на полі бою і еволюція їх застосування у російсько-українській війні заслуговує на окрему монографію, але інтенсивність бойових дій вносить корективи.

Наймасовіші дрони початку цієї фази війни це комерційні або цивільні коптери «DJI Mavic». Вони зробили великий внесок у звільнення півночі України. Впродовж цих двох років активних бойових дій кількість типів БПЛА зросла в десятки разів – частково за рахунок допомоги від західних партнерів, але в основному це безпілотники, які виготовляють в Україні.

Зараз більше 200 українських компаній виготовляють різні типи безпілотників. Цей ринок живий, він формується, у тому числі з урахуванням бойового досвіду. БПЛА адаптують до роботи в умовах застосування засобів РЕБ, вдосконалюють оптику та зв'язок.

Окрема перевага українських виробників – швидкий зворотний зв'язок між оператором та виробником та можливість ремонту техніки.

Розглянемо деякі види: 1) розвідники – БПЛА «Лелека-100». Які ж переваги цього розвідника? «Лелека» може літати при такому вітрі, коли інші «крила» не піднімають. Хоча такої характеристики, як «стійкість до вітру» не існує.

Також БПЛА може самостійно здійснити посадку, якщо закінчився заряд батареї. Безпілотник не падає, планує. Якщо на момент вимкнення двигуна він перебуває на висоті одного кілометра, може пропланувати на відстань у десять кілометрів, і протягом цього часу зберігається керування.

2) БПЛА «Валькірія». Ще один безпілотник бригадного рівня – «Валькірія». БПЛА такого типу мають бути у кожної артилерійської батареї.

«Валькірія» – найдешевший безпілотник в своєму класі. Водночас він вимагає від оператора більше уважності під час польоту та в обслуговуванні, ніж дорожчі «крила».

У цьому безпілотнику здебільшого використовуються компоненти невійськового призначення. Їх вдале поєднання та програмне забезпечення дозволяє досягти потрібного функціоналу. Василь Дубовий також підкреслює, що «Валькірія» має хороший доопрацьований радіозв'язок з резервними каналами управління.

3) БПЛА Shark. Український розвідувальний БПЛА «Shark» виконує деякі задачі, які дають під «ScanEagle» – значно дорожчий безпілотник від компанії Boeing. «Shark» заміняв «ScanEagle» або виконував паралельну задачу.

Перевагою цих БПЛА є те, що вони прості в керуванні, а багато процесів в них автоматизовані. Shark злітає за допомогою катапульти, а приземляється на парашут, що також мінімізує ризики пошкодження.

4) українські важкі «бомбери». Ще один тип дронів, які використовують українські військові на фронті – це великі коптери, які можуть доставляти боєзаряд вагою близько 10 кг на відстань 10+ кілометрів.

Один із найвідоміших безпілотників цього типу R-18, його використовували у бойових діях і до початку цієї фази війни.

5) «Вампір», якого прозвали «Баба Яга». Близько дев'яти місяців оператор роти ударних безпілотних авіаційних комплексів «Ахіллес» Андрій «Боксер» працює на ударному дроні «Вампір». За його словами, цей БПЛА найкраще себе зарекомендував на Бахмутському напрямку під агресивним РЕБом. Безпілотник має хорошу точність, радіозв'язок, а тепловізійну камеру військовий характеризує як «майже таку, як у Мавіка».

6) «Кажан» лякає окупантів.

Яка ж роль ударного нічного дрона на полі бою? Звісно це не всі безпілотники такого типу, які використовують українські військові. Є також ті, які зараз у процесі розроблення, але водночас застосовуються на фронті. Наприклад, проєкт «Shoolika», який є серед учасників defense tech кластеру Brave1.

Бомбери ефективні проти техніки, яка стоїть в зоні досяжності. Разом із тим ці дрони досить великі, їх добре чутно і добре видно, тому вони працюють здебільшого вночі. Водночас розвивати такі платформи є куди.

Вони становлять велику небезпеку, що змушує шукати нові підходи у тактиці застосування підрозділів на полі бою, нові методи захисту військової техніки, розвитку невеликих за розміром засобів РЕБ для захисту окремої одиниці техніки чи окопу від ураження FPV-дронами.

Звісно, це не вичерпний список українських дронів. Це ми ще не торкалися теми FPV-дронів. Українські виробники розроблять засоби для розвідки, ударні засоби для фронту та ураження стратегічних цілей.

УДК 355.1

Шевченко І.Д., курсант 232 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, солдат;

Мудрик О.В., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА САМОМОТИВАЦІЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЇХ РОЛЬ У БОРОТЬБІ З ДЕЗЕРТИРСТВОМ В АРМІЇ

Розуміння та аналіз внутрішніх та зовнішніх факторів, які формують само мотивацію військовослужбовців та визначають їх роль у протидії дезертирству, відіграють ключову роль у забезпеченні ефективності та стійкості військових сил. Здійснення аналізу національної свідомості та інших аспектів, які впливають на само мотивацію, є важливим для розуміння культурних та соціальних контекстів, що формують внутрішні переконання військовослужбовця. Це важливо для впровадження адаптованих стратегій, спрямованих на підтримку само мотивації в конкретних умовах. Такий підхід до вивчення проблеми не лише дозволяє розкрити причинно-наслідкові зв’язки між само мотивацією та дезертирством, але і надає підґрунтя для розроблення інтегрованих стратегій управління персоналом, які сприятимуть високому рівню професійного зацікавлення та відданості військовослужбовців службі.

Само мотивація військовослужбовця вказує на внутрішню силу, яка спонукає військовослужбовця до досягнення поставлених цілей та високого рівня виконання службових завдань, незалежно від зовнішніх обставин чи стимулів. Це внутрішнє прагнення, яке допомагає особистості самостійно управляти своєю енергією, направляти її на досягнення цілей та подолання труднощів. Само мотивація військовослужбовця може мати різний характер, від бажання стати відмінним професіоналом до внутрішньої гордості від служби у військах чи відчуття відповідальності перед своєю нацією. Вона визначається внутрішніми мотивами, що спонукають військовослужбовця докладати зусилля та розвиватися навіть тоді, коли зовнішні стимули можуть бути обмеженими чи відсутніми.

Рівень само мотивації військовослужбовця може бути визначений впливом різноманітних факторів, враховуючи специфіку військового середовища та індивідуальні особливості кожного військовослужбовця. Ці фактори не лише визначають рівень само мотивації, але й можуть впливати на ймовірність виникнення проблеми дезертирства. Розглянемо, як вони можуть взаємодіяти з цією проблемою.

Серед основних факторів, що визначають рівень само мотивації, варто відзначити цілі та цінності військовослужбовця оскільки вони відіграють важливу роль у формуванні загального настрою та бажання виконувати обов'язки. Якщо військовослужбовець відчуває розходження між своїми особистими цілями та цілями армії, це може призвести до конфлікту та зниження мотивації, що, в свою чергу, може збільшити ймовірність дезертирства.

Визнання та похвала також відіграють ключову роль у стимулюванні досягнень та високого рівня професійної діяльності військовослужбовців. Система відзнак та заохочень сприяє підвищенню внутрішньої мотивації. Недостатнє визнання може призвести до втрати інтересу до служби та розглядати дезертирство як вихід з ситуації.

Можливості для професійного розвитку та кар'єрного росту є суттєвим для підтримки само мотивації військовослужбовців. Навчання та реалізація власного потенціалу позитивно впливають на само мотивацію. Відсутність таких можливостей може призвести до втрати інтересу та зростання ймовірності дезертирства.

Сприятливе робоче середовище впливає на загальний стан та бажання виконувати обов'язки військовослужбовця. Забезпечення комфортних та безпечних умов праці, підтримка від колег впливає на становлення групової та індивідуальної само мотивації, роблячи службу більш привабливою. Негативне робоче середовище, конфлікти та непорозуміння можуть негативно позначитися на само мотивації та збільшити ризик дезертирства.

Відчуття обов'язку та відповідальності, розуміння військовослужбовцем значущості своєї ролі в армії є ще одним ключовим фактором. Внутрішнє прагнення ефективно виконувати обов'язки зростає, коли військовослужбовець відчуває важливість особистого внеску. Якщо військовослужбовець відчуває, що його робота не має справжнього значення або відчуття обов'язку нехтується, це може призвести до дезертирства.

Вищенаведені фактори можуть взаємодіяти та доповнювати один одного, визначаючи рівень само мотивації військовослужбовця в конкретних ситуаціях, впливати на його рішення щодо продовження служби в армії. Врахування цих аспектів є важливим для розробки ефективних стратегій підтримки військовослужбовців у їхній професійній діяльності та зменшення ймовірності дезертирства.

Підсумовуючи вищевказане, вивчення факторів впливу на само мотивацію військовослужбовців та їх роль у боротьбі з дезертирством в армії розкриває кілька ключових аспектів, які визначають ефективність та стійкість військового персоналу. Важливо надавати можливості для професійного та особистісного

розвитку, що сприяє високому рівню внутрішньої мотивації. Зв’язок між само мотивацією та запобіганням дезертирству визначається не лише індивідуальними особливостями військовослужбовців, але й загальною атмосферою військового колективу та сприйняттям військової служби. Підвищення рівня само мотивації може стати ефективним інструментом для попередження випадків дезертирства, оскільки військовослужбовець, що відчуває задоволення від своєї роботи та співпраці з командою, менше схильний до відмови від служби. Важливим аспектом є розуміння системних заходів для підтримки само мотивації, які включають не лише професійні навички, але й психологічну підтримку від керівництва та колег.

УДК 355.1

Шрайнер Б.А., курсант 232 навчальної групи командно-штабного факультету, Національна академія Національної гвардії України, молодший сержант;

Антонян І.М., старший викладач кафедри іноземних мов, Національна академія Національної гвардії України

ЕЛІТНІ ПІДРОЗДІЛИ: ВІЙСЬКОВІ ГІРСЬКІ ПРОВІДНИКИ БУНДЕСВЕРУ

В Німеччині гірські провідники - це спеціально підготовленні військовослужбовці, переважно з гірської піхоти, але також і з інших підрозділів Бундесверу, які можуть виконувати завдання в горах або в зимових умовах.

У Бундесвері отримання кваліфікації гірського провідника є дуже бажаним, і цей рівень кваліфікації пов'язаний з високим авторитетом.

Гірським провідником може стати професійний військовослужбовець у званні офіцера або унтерофіцера. Вміння кататися на лижах, хороша фізична форма і володіння четвертим рівнем складності при сходжені на альпійські скелі при будь-яких погодних умовах є передумовами для підготовки гірських провідників.

Гірські провідники Бундесверу вважаються одними з найкращих елітних підрозділів у всьому світі. Щоб вижити в умовах високогір’я, вони повинні пройти одну з найжорсткіших програм підготовки у Бундесвері: температура - 30ºС, швидкість вітру 120 км/год і вершини висотою до 5000 м.

Протягом дев'яти місяців ці чоловіки повинні подолати стільки висотних метрів, ніби вони здійснили десять підйомів на Еверест. Їх девіз: в будь-яку пору року, на будь-якій місцевості, в скелі, льоді та снігу, у мирний час і при виконанні

бойових завдань. Основний принцип їхньої діяльності полягає завжди вміти перевершувати себе. Однак, щоб бути прийнятими в цей елітний підрозділ, солдатам доводиться пройти важкий шлях.

Шлях військовослужбовців починається від підніжжя Альп. У мальовничому Міттельвальді розташована казарма Карвендел, домівка гірських провідників. Тут в гірській школі формується елітний підрозділ. Але перед цим вони повинні пройти жорсткий іспит на придатність.

Підрозділи рекомендують своїх кандидатів для проходження іспиту, який триває тиждень. Але кандидати повинні мати навички: альпінізму, гірського слалому і відповідну фізичну підготовку. Спочатку інструктори перевіряють на скеледромі, чи достатньо технічно підготовлені кандидати для активних дій в горах. Це - перший важкий етап. Наступного ранку вони вирушають у гори Карвендел. Тут майбутні елітні військовослужбовці можуть проявити себе. Підйом до місця іспиту по кам'янистій і крутій місцевості є напружений, а потім йде іспит з скелелазіння.

На наступний день проводиться іспит з гірського спуску на лижах. Кандидати повинні подолати схили в 40 градусів з майже 15 кілограмами вантажу на спині. Ці умови з важким снігом і обледенілими схилами є викликом навіть для досвідчених лижників.

Третій і останній день іспиту. Йде випробування на витривалість. З 15 кілограмами вантажу кандидати повинні бігти по горам. Звичайним людям потрібно дві з половиною години, але кандидати мають подолати 6 км за 60 хвилин. Фізична форма та навички є основними вимогами для майбутнього гірського провідника.

Навчання на гірського провідника проводиться в гірській школі в Міттельвальді. Літня частина навчання включає в себе:

- Теоретичну та практичну підготовку з скелелазіння.
- Медичну підготовку.
- Метеорологію.
- Методика управління.
- Орієнтування в горах.
- Матеріалознавство та техніка безпеки.
- Гірська рятувальна служба (включаючи роботу з гелікоптером).

Майбутні гірські провідники беруть участь у кількатижневих військових навчаннях у Західних Альпах, на Монблані та у Доломітах. Взимку відбувається навчання за програмою підготовки інструкторів з лижного спорту за програмою Німецької лижної асоціації. До обов'язкової програми входять вивчення лавин, снігознавство та курс з підриву лавин.

Не рідко гірські провідники також мають підготовку парашутиста. Для підтвердження кваліфікації гірського провідника вони беруть участь у п’яти зимових та літніх навчаннях на протязі дванадцяти років.

Гірський провідник має різноманітні обов'язки, які можна сформулювати так:

- Консультування командирів підрозділів щодо планування та проведення операцій в горах.
- Підготовка солдатів до служби у горах.
- Керівництво та проведення операцій у складних гірських умовах.
- Консультування та супровід солдатів під час позаслужбових гірських походів.
- Участь у виборі та підготовці кандидатів у гірські провідники.

Гірські провідники є малою елітою. В 23 гірської-піхотній бригаді налічується лише близько 80 гірських провідників. З часу першого навчального року в Бундесвері у 1958 році близько 400 військовослужбовців успішно склали іспит на гірського провідника. До цього часу лише дві жінки пройшли цей іспит.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ № 1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ (БОЙОВОЇ) ДІЯЛЬНОСТІ ФОРМУВАНЬ СИЛ БЕЗПЕКИ І СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ПІДСЕКЦІЯ 1.1
СЛУЖБОВО-БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ДІЯМИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА З'ЄДНАНЬ НГУ

Антикало В.В., Яковенко Є.С.…… **3**
РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ КОМАНДИРУ ТА ШТАБУ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ЩОДО ПЛАНУВАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАСТУПУ З ФОРСУВАННЯМ ВОДНИХ ПЕРЕШКОД

Бабич В.М., Жабінський В.М.…… **5**
СПОСОБИ ДОСЯГНЕННЯ РАПТОВОСТІ ДІЙ ВІЙСЬКОВОЮ ЧАСТИНОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОШУКУ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЯ ДРГ В БЛОКОВАНОМУ РАЙОНІ

Бабіч С.М., Чухлатий А.В. …….. **6**
ОБҐРУНТУВАННЯ БОЙОВОГО ПОРЯДКУ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОШУКУ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЯ ДРГ ПРОТИВНИКА

Білошин О.С., Подвязніков С.М. …….. **8**
РОЗРОБЛЕННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ КОМАНДИРУ БРИГАДИ ОП НГУ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ НАСТУПАЛЬНОГО БОЮ ПО ВИХОДУ З ОТОЧЕННЯ

Гоморов В.С., Лавнічено О.В. …… **10**
ПРОБЛЕМИ СТВОРЕННЯ САМОСТІЙНОГО УГРУПОВАННЯ ОТО НГУ ДЛЯ ДІЙ У КРИЗОВОМУ РАЙОНІ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНОГО СТАНУ

Дацько О.О., Обрядін В.В. …….. **12**
СПОСОБИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОРГАНОМ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПРИ ПЛАНУВАННІ ОБОРОННОГО БОЮ

Коломак Р.Л., Рікунов О.М. ……... **14**
ТЕОРЕТИЧНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ОФІЦЕРІВ ОПЕРАТИВНОГО РІВНЯ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Коломицев В.М., Бабков Ю.П. …….. **16**
РОЗРОБЛЕННЯ СЦЕНАРІЮ ДІЙ УГРУПОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ МАСОВОМУ ПОРУШЕННІ ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ В ЗОНІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ПІВНІЧНОГО ОПЕРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ

Кузнєцов О.А., Бондаренко О.Г. …… **19**
ТАКТИКА ДІЙ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НГУ ПІД ЧАС УЧАСТІ У СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЯХ НА ДЕОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЯХ

Ляшок Є.М., Чухлатий А.В. …… **21**
МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З ІНШИМИ ВІЙСЬКОВИМИ ФОРМУВАННЯМИ, ПРАВООХОРОННИМИ ОРГАНАМИ, ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ПІД ЧАС ОХОРОНИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ У НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

Марченко А.Є., Бондаренко О.Г. …….. **23**
ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВІДНОВЛЕННЯ БОЄЗДАТНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ ВІЙСЬКОВОЇ РОЗВІДКИ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Науменко Н.В., Ткаченко М.Д. …….. **24**
РОБОТА ШТАБУ БАТАЛЬЙОННОЇ ТАКТИЧНОЇ ГРУППИ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ ПІД ЧАС ПЛАНУВАННЯ ПЕРЕСУВАННЯ КОМБІНОВАНИМ СПОСОБОМ

Семендяєв Р.М., Яковенко Є.С. …… **26**
ЗАСТОСУВАННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ТА З'ЄДНАНЬ НГУ ПІД ЧАС УСКЛАДНЕННЯ ОБСТАНОВКИ

Сидоренко Я.О., Яковенко В.В. ……. **28**
УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКОВОЮ ЧАСТИНОЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПІД ЗДІЙСНЕННЯ ПЕРЕДИСЛОКАЦІЇ У ВИЗНАЧЕНИЙ РАЙОН КОМБІНОВАНИМ СПОСОБОМ В РАЙОН ЗОСЕРЕДЖЕННЯ В УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Терновський М.С., Обрядін В.В. …….. **30**
РЕКОМЕНДАЦІЇ ПОСАДОВИМ ОСОБАМ СЕКЦІЇ S3(G3) ОРГАНУ УПРАВЛІННЯ ПРИ ПЛАНУВАННІ МАРШУ НА ЕТАПІ ВТЯГУВАННЯ ЧАСТИНИ В РАЙОН ЗОСЕРЕДЖЕННЯ

Хмельницький Р.У, Бондаренко О.Г. …….. **32**
ВИХІДНІ ДАНІ ДЛЯ РОЗРОБЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ БАТАЛЬЙОННОЇ ТАКТИЧНОЇ ГРУПИ НГУ ДЛЯ ВЕДЕННЯ СТАБІЛІЗАЦІЙНИХ ДІЙ НА ДЕОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ

Януль Д.І., Толстоносов Ю.М. …….. **35**
УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ПРОВЕДЕННЯ МОНІТОРИНГУ ОБСТАНОВКИ З ВИКОРИСТАННЯМ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ

Ящишин Ю.Ю., Ткаченко М.Д. Подвязніков С.М.…….. **37**
ОБҐРУНТУВАННЯ БОЙОВОГО СКЛАДУ БАТАЛЬЙОННОЇ ТАКТИЧНОЇ ГРУПИ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НГУ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

ПІДСЕКЦІЯ 1.2
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОПЕРАТИВНОГО ТА ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Гетьманець В.В., Осипенко С.М.…….. **40**
УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТИЛОВИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛОЖЕНЬ ТЕОРІЇ ВОЄННО-ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ

Ільєв М.О., Желновач О.О.…….. **42**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОСЛІДОВНОСТІ ТА ЗМІСТУ РОБОТИ ПОСАДОВИХ ОСІБ СЛУЖБ ТИЛУ З УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКОВОЮ ЛОГІСТИКОЮ

Карягін Р.В...... **44**
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ПРИ ВИКОНАННІ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Кривко О.В., Гунбін К.Ю...... **46**
РОЛЬ І МІСЦЕ РАДІОЕЛЕКТРОНОЇ БОРОТЬБИ В СУЧАСНИХ ВІЙНАХ

Кулєшов О.В., Мудрик В.Г...... **47**
АНАЛІЗ ОПЕРАТИВНО-ТАКТИЧНИХ ВИМОГ ДО БЕЗПІЛОТНИХ НАЗЕМНИХ РОБОТИЗОВАНИХ КОМПЛЕКСІВ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Мальцев Р.С., Ковтун А.В.……. **49**
НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ БОЙОВОЇ ГОТОВНОСТІ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Обиход Л.П., Шинкар Є.В., Лаврут О.О., Лаврут Т.В. ……..…… **50**
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ УДОСКОНАЛЕННЯ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Шевчук А.М...... **51**
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ АВТОМАТИЧНОЇ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ НА ОСНОВІ КОНТРОЛЮ ІНТЕНСИВНОСТІ СТРІЛЬБИ

Шрамко О.Ю., Тесніков О.М...... **53**
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ РУХОМИХ РЕМОНТНИХ ЗАСОБІВ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В РАЙОНІ ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ (СПЕЦІАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ)

Щербацький Б.І., Луговський І.С. **54**
ОРГАНІЗАЦІЯ ТАНКО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЗА МЕЖАМИ ПУНКТІВ ПОСТІЙНОЇ ДИСЛОКАЦІЇ

Яковлєв О.В., Рікунов О.М...... **56**
АНАЛІЗ СПОСОБІВ ЗАСТОСУВАННЯ РЕМОНТНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ПРИ ВЕДЕННІ БОЙОВИХ ДІЙ

ПІДСЕКЦІЯ 1.3
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ РОБОТИ З ПЕРСОНАЛОМ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Дубов Н.М., Пасічник В.І...... **58**
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ЛІДЕРСЬКОЇ РОЛІ ЗАСТУПНИКА КОМАНДИРА ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПО РОБОТІ З ОСОБОВИМ СКЛАДОМ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ НИМ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ПОСАДОЮ

Ростішевський Д.В., Васищев В.С...... **60**
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЙ БРИГАДИ ОПЕРАТИВНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ У СПЕЦІАЛЬНІЙ ОПЕРАЦІЇ З ПОШУКУ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЮ НЕЗАКОННИХ ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Станішевський М.В., Керницький О.М...... **62**
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ДО УМОВ МИРНОГО ЖИТТЯ

Степура В.А., Мусевич Р.Ю...... **64**
ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ І МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВОЇ ВІЙСЬКОВО-СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Шевцов О.І., Товма М.І...... **66**
НАПРЯМКИ ТА УМОВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ТА ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

Штука С.О., Керницький О.М...... **67**
ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ПЕРЕБУВАННЯ У ПОЛОНІ

СЕКЦІЯ № 2
СЛУЖБОВО-БОЙОВА ДІЯЛЬНІСТЬ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

ПІДСЕКЦІЯ 2.1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТАКТИКИ ДІЙ ТА БОЙОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ ДЕРЖАВИ

Бабінець Т.В., Васильєв О.С., Горбов О.М...……...…….. **70**
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ТОЧНОСТІ ТА АВТОМАТИЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ ВИМІРЮВАННЯ ЗНОСУ КАНАЛУ СТВОЛА ВІТЧИЗНЯНИХ ТАНКОВИХ ГАРМАТ, ШЛЯХОМ ЗАСТОСУВАННЯ ОПТИКО-МЕХАНІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ БЕЗКОНТАКТНОГО ЗОВНІШНЬОГО ОГЛЯДУ ТА ГЛИБИННОГО ЛАЗЕРНОГО СКАНУВАННЯ

Бородінов В.О., Купін С.П.……...… **72**
ОСОБЛИВОСТІ ТАКТИКИ БОЙОВИХ ДІЙ ПІХОТНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ЗСУ У БОРОТЬБІ З ТАНКАМИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Вовк О. М., Башкатов Є.Г.……...… **74**
УДОСКОНАЛЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНИХ НАПРЯМІВ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Голичев М.А., Нестеренко О.О.…….. **76**
ВИГОТОВЛЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ МАСКУВАЛЬНОЇ СІТКИ З ПІДРРУЧНИХ МАТЕРІАЛІВ (МАТБАЗА ЕЛЕМЕНТІВ МАСКУВАЛЬНТХ СІТОК)

Деніщук М.І., Ізбякін Д.І., Кудінов Д.Д., Мерімський В.Є., Горбов О.М.…… **78**
МЕТОДИКА АДАПТАЦІЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ТЕХНІЧНОГО ОПИСУ ТА КАТАЛОГУ ЗАПАСНИХ ЧАСТИН ОЗБРОЄННЯ ІНОЗЕМНОГО ВИРОБНИЦТВА В ПОВСЯКДЕННУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Дерикорчма К.В., Білоцький З.В., Флис І.М...……...…….. **80**
ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ЗАХОДІВ КОНТРБАТАРЕЙНОЇ БОРОТЬБИ З МЕТОЮ ПРОТИДІЇ АРТИЛЕРІЙСЬКИМ СИСТЕМАМ (КОМПЛЕКСАМ) АРМІЇ РАШИСТІВ

Доднарашек Д.В., Ковтуненко А.В.…… **81**
ЛІКВІДАЦІЯ НАСЛІДКІВ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОТИВНИКОМ ЗБРОЇ МАСОВОГО УРАЖЕННЯ

Зарицький М.С., Пристінський Р.В...... **82**
ДІЇ ШТУРМОВОГО ЗАГОНУ В УРБАНІЗОВАНІЙ МІСЦЕВОСТІ ПІД ЧАС ЗАХОПЛЕННЯ ТА ЗАЧИСТКИ БУДІВЕЛЬ СЕРЕДНЬОЇ ТЯЖКОСТІ ПРОХІДНОСТІ

Зарицький М.С., Пристінський Р.В...... **84**
ЗМІСТ ДОПОВІДІ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ РОЗВІДКИ СПОСТЕРЕЖНИМ ПОСТОМ ЗА ПРОТОКОЛОМ SALUTE

Кандиба О.О., Гончаров Є.І...... **85**
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ВЕДЕННЯ НАСТУПУ МЕХАНІЗОВАНИМ ВЗВОДОМ НА ВИСОТУ, ЯКУ КОНТРОЛЮЄ ПРОТИВНИК

Книш В.О., Панченко О.Г...... **87**
АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В УКРАЇНІ ПІСЛЯ ПОЧАТКУ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ТА ЇЇ НАСЛІДКИ

Леонов Є.С., Чурбанов М.І., Мартиненко О.В...... **91**
ІНТЕГРАЦІЯ СИСТЕМИ АВТОМАТИЗОВАНОЇ ВИВІРКИ ОЗБРОЄННЯ В ІСНУЮЧІ ЗРАЗКИ ВІТЧИЗНЯНИХ БОЙОВИХ МАШИН

Лісничий О.О., Назаренко О.Л...... **92**
ЗАВДАННЯ ВЗВОДУ ЗВ'ЯЗКУ ПІД ЧАС БОЮ В УРБАНІЗОВАНІЙ МІСЦЕВОСТІ (ЗА ДОСВІДОМ БОЙОВИХ ДІЙ У МІСЬКИХ УМОВАХ)

Малиношевський Т.В., Орєхов С.В...... **94**
ДОСЛІДЖЕННЯ ДІАГРАМ ЗВОРОТНЬОГО ВТОРИННОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ПРОТИРАДІОЛОКАЦІЙНИИХ РАКЕТ ТА ОЦІНКА ЗОН ЇХ ВИЯВЛЕННЯ РАДІОЛОКАЦІЙНИМИ СТАНЦІЯМИ САНТИМЕТРОВОГО ДІАПАЗОНУ

Маєрович С.В., Воронін А.І...... **96**
ОБОГРУНТУВАННЯ НОВІТНЬОГО ПІДХОДУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНОГО АВІАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ

Марсавін К.М., Федоренко В.Р...... **98**
ДІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ В АВТОНОМНОМУ РЕЖИМІ ТА НА ПЕРЕСІЧНІЙ МІСЦЕВОСТІ

Марсавін К.М., Черкашин С.Д...... **101**
АНАЛІЗ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА НЕСЕННЯ СЛУЖБИ НА БЛОКПОСТАХ ПІД ЧАС ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Мельник В.С., Фалько С.А...... **103**
ВПЛИВ ДОСВІДУ МІНУЛИХ ВІЙН НА ТАКТИКУ ДІЙ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС УКРАЇНСЬКО-РОСІЙСЬКО: ВОЄННО-ІСТОРИЧНИЙ АНАЛІЗ

Нечипоренко В.С., Минько О.В...... **105**
ЩОДО ПЕРСПЕКТИВ НАВЧАННЯ ТАКТИЦІ Й ПРИЙОМАМ СТРІЛЬБИ З ВИКОРИСТАННЯМ ГЛАДКОСТВОЛЬНОЇ ВОГНЕПАЛЬНОЇ ЗБРОЇ

Радченко М.А., Соловйов М.М...... **107**
АВТОМАТИЗАЦІЯ КАРТОГРАФІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА

Рогач В.В., Тріщун Р. М...... **108**
ІНДИВІДУАЛЬНЕ МАСКУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАННЯ У СКЛАДІ БОЙОВОГО ПАТРУЛЯ

Салашний В.В., Карпенко С.І...... **110**
ВАРІАНТИ ЕКІПІРОВКИ РОЗВІДНИКА ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Салій В.А., Іванченко А.О...... **112**
ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПЕРЕХОДУ НА СИСТЕМУ КООРДИНАТ НАТО

Салій В.А., Іванченко А.О...... **114**
ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНОГО КОМПЛЕКСУ «КРОПИВА» ПІД ЧАС ОРІЄНТУВАННЯ НА МІСЦЕВОСТІ

Сидоренко Я.О., Купін С.П...... **116**
ОСОБЛИВОСТІ ВЕДЕННЯ НАСТУПАЛЬНИХ ДІЙ ВЗВОДУ В УРБАНІЗОВАНІЙ МІСЦЕВОСТІ

Сирота О.М., Ковальов І.В...... **118**
ПІДХОДИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ВЕДЕННЯ КРУГОВОЇ ОБОРОНИ ВЗВОДУ

Смирнова В.О., Ковалевський Є.П...... **119**
ЗАСОБИ СЛЬОЗОГІННОЇ ДІЇ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ В ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ ІНШИХ ДЕРЖАВ

Стаценко С.С., Старух О. С...... **121**
ПРОРОБЛЕННЯ ПРОХОДІВ У МІННО-ВИБУХОВИХ ЗАГОРДЖЕННЯХ ВИБУХОВИМ ТА МЕХАНІЧНИМ СПОСОБАМИ

Тихоненко І.М., Поплавський О.О...... **122**
ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕНЯ FPV РАДІОКЕРОВАНИХ БАГАТОФУНЦІЙНИХ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

Федорченко А.І., Кочерга О.І., Пашуба А.С...... **125**
СУЧАСНІ ШЛЯХИ ПРОТИМІННОГО ЗАХИСТУ БОЙОВИХ МАШИН

Федорченко В.В., Пашуба А.С., Горбов О.М...... **127**
ВИЗНАЧЕННЯ МОЖЛИВОСТІ ВВОДУ ІНФОРМАЦІЇ, ЩО НАДХОДИТЬ З БПЛА ДО СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ВОГНЕМ ТАНКІВ

Шаховий Р.О., Прокопович-Ткаченко Д.І...... **129**
ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА FPV БПЛА З ВИКОРИСТАННЯМ ТОНКОГО ФРЕЗУВАННЯ

Шпатар В.О., Хорошун В.П.…… **130**
АЛГОРИТМ ДІЙ ПРИ НАДАННІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ У СЕКТОРІ ОБСТРІЛУ (ЧЕРВОНА ЗОНА)

Яковенко І.О., Мясников В.О.…… **132**
ВИКОРИСТАННЯ ТОПОГРАФІЧНОЇ КАРТИ ЯК ЗАСОБУ УПРАВЛІННЯ ПІДРОЗДІЛОМ ТАКТИЧНОЇ ЛАНКИ

ПІДСЕКЦІЯ 2.2
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНИЙ СТАН, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Бець С.С., Шерстюк А.Д.…….. **134**
ПИТАННЯ ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО СКЛАДУ ЕКІПІРОВКИ БІЙЦЯ ПІДРОЗДІЛУ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ШТУРМОВИХ ТА РОЗВІДУВАЛЬНО-ПОШУКОВИХ ЗАВДАНЬ

Бородінов В.О., Саморок М.Г.……. **136**
ПІДГОТОВКА ШТУРМОВОГО ПІДРОЗДІЛУ ВНОЧІ (В УМОВАХ ПОГАНОЇ ВИДИМОСТІ) ЩОДО ЗНИЩЕННЯ ПРОТИВНИКА, ЯКИЙ ЗАЙМАЄ ПОЗИЦІЙНУ ОБОРОНУ В ОКОПАХ

Васеленко Н.В., Савін А.А.…….. **138**
НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ НА ЕТАПІ ДОПОМОГИ ПІД ЧАС ЕВАКУАЦІЇ

Витєгоров Д.Ю., Халеп В.В.…… **139**
РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ У ГІРСЬКО – ЛІСИСТІЙ МІСЦЕВОСТІ

Горобченко Д.В., Стародубцев С.О.…… **140**
МЕТОДИКА ПРИЙМАННЯ ОЗБРОЄННЯ, БОЄПРИПАСІВ ТА МАЙНА СЛУЖБИ ОЗБРОЄННЯ КОМАНДИРОМ РОТИ ПІД ЧАС ПРИЙОМУ СПРАВ ТА ПОСАДИ У ПІДРОЗДІЛІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НГУ

Запорожець І.В., Тилічко І.В.…… **142**
ОРГАНІЗАЦІЯ ПЕРЕПУСКНОГО РЕЖИМУ НА ВАЖЛИВОМУ ДЕРЖАВНОМУ ОБ'ЄКТІ

Іщенко Н.С., Петік А.В.…… **143**
ЗАСТОСУВАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ АВІАЦІЙНИХ КОМПЛЕКСІВ ПІД ЧАС ПРИПИНЕННЯ ГРУПОВИХ ПРОТИПРАВНИХ ДІЙ ЗАСУДЖЕНИХ В УСТАНОВАХ ВИКОНАННЯ ПОКАРАНЬ

Казаков Н.В., Ярощук В.В...... **144**
АКТУАЛЬНІСТЬ ПІДГОТОВКИ ЕКІПАЖУ ТА БОЙОВЕ ЗАСТОСУВАННЯ РОЗВІДУВАЛЬНО-УДАРНИХ СИСТЕМ

Козлов В.З., Палка В.М...... **145**
ОХОРОНА ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Кулявик Ю.Ї., Онопрієнко О.С...... **146**
ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З КОНВОЮВАННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Кустовський О.В., Сливенко П.В...... **148**
ПРОТИДІЯ ЗАСТОСУВАННЮ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ У ВЛАСНИХ ПІДРОЗДІЛАХ

Ланко М.І., Федоренко В.Л...... **151**
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДРОЗДІЛАМИ З ОХОРОНИ ТА ОБОРОНИ ОСОБЛИВО ВАЖЛИВИХ ДЕРЖАВНИХ ОБ'ЄКТІВ В УКРАЇНІ

Лепеха Б.С., Романюк В.А...... **153**
ОЦІНКА ВПЛИВУ ЛАЗЕРНОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ НА БЕЗПІЛОТНІ ЛІТАЛЬНІ АПАРАТИ

Логвінов К.В., Прокопович-Ткаченко Д.І., Саричев В.І., Остальцев О.А...... **155**
ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМОВАНИХ ПРИЛАДІВ ВИМІРЮВАННЯ КОНЦЕНТРАЦІЇ НЕБЕЗПЕЧНИХ ГАЗОПОДІБНИХ РЕЧОВИН ТА СИГНАЛІЗАЦІЇ У РАЗІ ПЕРЕВИЩЕННЯ ГДК, НА БАЗІ ARDUINO у СИЛАХ ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Мельник Н.П., Токар О.А...... **158**
ЗАСТОСУВАННЯ МОБІЛЬНИХ ВОГНЕВИХ ГРУП ПРОТИПОВІТРЯНОЇ ОБОРОНИ З ПРИКРИТТЯ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Мельничук Р.М., Волобуєв Р.В...... **159**
ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАВДАНЬ І БОЙОВОГО ПОРЯДКУ ПІДРОЗДІЛУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ПРИ УЧАСТІ У РЕАГУВАННІ НА ВИНИКНЕННЯ ЕПІДЕМІЙ ТА ЕПІЗООТІЙ

Морозюк В.О., Черкашин С.В...... **161**
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ ТА ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Мудрик І.С., Василенко Р.В...... **162**
УНІФІКАЦІЯ ЕРГОНОМІЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК СИСТЕМ ВІДОБРАЖЕННЯ ПОЛЬОТНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПОВІТРЯНИХ СУДЕН

Чемерис А.О., Приходько Ю.П.…….. **164**
ДІЯЛЬНІСТЬ ТА РОЛЬ ЕКСПЕРТНОЇ СЛУЖБИ МВС УКРАЇНИ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ

Чумак Д.М., Оборонов М.І.……. **167**
ОСОБЛИВОСТІ ПОСТАНОВКИ ВОГНЕВИХ ЗАВДАНЬ МОБІЛЬНИМ ВОГНЕВИМ ГРУПАМ ППО, ЩО ПРИКРИВАЮТЬ ОБ'ЄКТИ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Швед В.О., Драган Ю.А.……... **169**
ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ, ОРГАНІЗУВАННЯ Й МОТИВУВАННЯ ЯК ФУНКЦІЇ КЕРІВНИЦТВА

Ярощук Р.В., Волков А.Ф.…… **171**
ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНОСТІ ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ

ПІДСЕКЦІЯ 2.3
ВІЙСЬКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ В ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ

Аракелян С.О., Глущенко М.О.…… **173**
СТРАТЕГІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ТА РЕМОНТУ ЗА ТЕХНІЧНИМ СТАНОМ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ ПРОВІДНИХ КРАЇН СВІТУ

Акопджанян А.Г., Флорін О.П.……... **174**
МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РАДІОСТАНЦІЇ HARRIS RF-7850M-HH

Владіміров П.О., Казіміров О.О.…… **176**
ОГЛЯД ЗАСОБІВ РАДІОЕЛЕКТРОННОЇ БОРОТЬБИ ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА

Волинець В.Ю., Казіміров О.О.…… **177**
ОГЛЯД СУЧАСНИХ IP-ТЕЛЕФОННИХ АПАРАТІВ CISCO СЕРІЙ 8800

Грідіна К.О., Ткаченко К.М.……..... **179**
АНАЛІЗ ЗАСОБІВ РЕБ ПРОТИВНИКА ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ НИМ В ЗОНІ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Данченко А.К., Лазарев В.Д.…….. **180**
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ РОЗГОРТАННЯМ МОБІЛЬНОЇ КОМПОНЕНТИ СИСТЕМИ ЗВ'ЯЗКУ ТЕРИТОРІАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ СУЧАСНИМИ ЗАСОБАМИ ЗВ'ЯЗКУ

Данченко К.К., Лазарев В.Д.…….. **182**
КІБЕРБЕЗПЕКА-СКЛАДОВА ЧАСТИНА ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Довгалюк М.С., Оленченко В.Т.……..... **184**
НАЛАШТУВАННЯ ПОЛІТИК БЕЗПЕКИ В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМУНІКАЦІЙНІЙ МЕРЕЖІ

Заруцька Т.М., Флорін О.П.……..... **185**
МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ТА ОСНОВНИХ ХАРАКТЕРИСТИК РАДІОСТАНЦІЇ HARRIS RF-7800H-MP

Ільченко А.М., Майборода І.М.……... **186**
МОЖЛИВОСТІ ПРОГРАМИ MATLAB ТА ЇЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ БЛОКІВ RF TOOLBOX І SYMBOLIC MATH TOOLBOX ЩОДО АНАЛІЗУ ХАРАКТЕРИСТИК АНТЕН

Козарев К.Є., Раєнко О.С.……..... **188**
ВПЛИВ HIRF НА ЕЛЕКТРОННЕ ОБЛАДНАННЯ БЕЗПІЛОТНОГО ЛІТАЛЬНОГО АПАРАТА

Мужайло Ю.Ф., Пасічник А.В.…… **189**
РАДІОЕЛЕКТРОННЕ ВУХО ВІЙНИ: РАДІОЕЛЕКТРОННА РОЗВІДКА РОЗКРИВАЄ СЕКРЕТИ НА ПОЛІ БОЮ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Погоня Д.М., Глущенко М.О.……..… **190**
ОСОБЛИВОСТІ СТРУКТУРИ ТА СКЛАД КОМПЛЕКСНИХ СИСТЕМ ОХОРОНИ ПЕРИМЕТРА

Погоня Д.М., Малюк В.Г.……..… **192**
КОМП'ЮТЕРНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ РАДІОКАНАЛУ VHF/UHF ДІАПАЗОНУ ВІД РОЗВІДУВАЛЬНОГО РАДІОПРИЙМАЧА ПРОТИВНИКА

Погоня Д.М., Фик О.І.……. **193**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРСПЕКТИВ ВИКОРИСТАННЯ ПРИЙМАЧІВ ТЕЛЕБАЧЕННЯ DVBH І DMB У ІНФРАСТРУКТУРІ ЦИФРОВОГО ТЕЛЕБАЧЕННЯ DVBT І РАДІО DAB В УКРАЇНІ

Рукавець О.В., Власов К.В.…….. **194**
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ КОМУНІКАЦІЙНОГО ВУЗЛА ЗВ'ЯЗКУ ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ РОЗТАШОВАНОГО ОКРЕМО ВІД ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ В ІНТЕРЕСАХ ЯКОГО ВІН РОЗГОРНУТИЙ

Саввова П.В., Черновол Є.О.……... **196**
ВІЙСЬКОВИЙ ЗВ'ЯЗОК ТА ІНФОРМАТИЗАЦІЯ У ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЯХ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ

Семків Є.А., Власов К.В.…….…….…..….. **198**
ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХИСТУ КОМУНІКАЦІЙНОГО ВУЗЛА ЗВ'ЯЗКУ ПУНКТУ УПРАВЛІННЯ РОЗТАШОВАНОГО СПІЛЬНО З ПУНКТОМ УПРАВЛІННЯ В ІНТЕРЕСАХ ЯКОГО ВІН РОЗГОРНУТИЙ

Фросіняк С.С., Ушаков В.А.…….……..…….... **199**
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМ ВІДДАЛЕНОГО РОБОЧОГО СТОЛА В ІНТЕРЕСАХ ІНФОРМАТИЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАННЬ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

Штиба М.В., Воронін О.І.…….…….... **201**
СУЧАСНІ АКУСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИЯВЛЕННЯ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ОБ'ЄКТІВ

ПІДСЕКЦІЯ 2.4
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Гейко А.О., Приходько Ю.П. …….……... **204**
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВЛЕНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Горай В.О., Катихін В.М. ……... **207**
КОРИСНІ ТА АКТУАЛЬНІ ПОРАДИ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ, ЯК ЗБІЛЬШИТИ КІЛЬКІСТЬ ЗГИНАНЬ І РОЗГИНАНЬ РУК В УПОРІ НА БРУСАХ

Пастушенко О.М., Оленченко В.В. ……..…… **209**
ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ СКЛАДОВОЇ ОСОБИСТОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Твердохліб Д.С., Бондаренко Я.М. ……..……. **211**
ПОКРАЩЕННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНИХ ЯКОСТЕЙ КУРСАНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ КРОССФІТУ

СЕКЦІЯ № 3
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ, ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ УКРАЇНИ

ПІДСЕКЦІЯ 3.1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ В УМОВАХ ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Бараненко С.О., Коломицев В.М...... **213**
АНАЛІЗ ЧИННИКІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ОРГАНІЗАЦІЮ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ПРИ ФОРСУВАННІ ВОДНОЇ ПЕРЕШКОДИ

Барук В.В., Афанасьєв В.В...... **215**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПОМИЛОК В ТЕХНІЦІ СТРІЛЬБИ З ПІСТОЛЕТА

Бездольний Д.В., Острижний О.В...... **216**
ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ США

Бєлов Д.О., Корнєв О.В...... **218**
МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ АВТОМОБІЛЬНОЇ ТЕХНІКИ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Білик Н. В., Кухарець Д. В...... **219**
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПІСТОЛЕТІВ ФОРТ-12, ФОРТ-17 ТА ГЛОК-17

Болюх В.М., Нікорчук А.І...... **220**
ВДОСКОНАЛЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Бондаренко М.Ф., Скляров М.В...... **222**
ДО ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВАКУУМНИХ ПІДСИЛЮВАЧІВ В ГАЛЬМОВОМУ ПРИВОДІ БРОНЬОВАНИХ АВТОМОБІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Бондаренко М.Ф., Яковлєв О.В...... **223**
ОСОБЛИВОСТІ ЕВАКУАЦІЇ РІЗНОТИПНИХ ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ

Ганюшкін А.О., В'ясков В.М...... **226**
ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ДАЛЬНОСТІ ПРЯМОГО ПОСТРІЛУ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Гнатенко А.О., Літовченко П.І...... **227**
ДОСЛІДЖЕННЯ ЗМІНИ ТЕМПЕРАТУРИ ПОВЕРХОНЬ ШЛІФУВАЛЬНОЇ БАБКИ ПРИ КРУГЛОМУ ШЛІФУВАННІ

Гнатенко А.О., Семенченко С.В...... **228**
ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ПРИЙНЯТТЯ НА ОЗБРОЄННЯ ТА ОСВОЄННЯ НОВИХ ЗРАЗКІВ БРОНЕТАНКОВОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ

Гопко М. С., Бондар Є. В...... **230**
ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ТА РЕМОНТУ БРОНЕТАНКОВОГО ОЗБРОЄННЯ ТА ТЕХНІКИ ПІД ЧАС ВЕДЕННЯ БОЙОВИХ ДІЙ

Горбунова Л.О., Бойков І.В. **231**
МОЖЛИВІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МАТЕРІАЛІВ В УМОВАХ АВТОРЕМОНТНОЇ МАЙСТЕРНІ

Грабовий Ю.І., Бірюков І.Ю...... **232**
ПРІОРИТЕТИ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ БТТ

Декрет С.О., Грабовий Ю.І., Калінін П.М...... **233**
ПІДВИЩЕННЯ ПЛАВНОСТІ ХОДУ СИЛОВИХ ЗУБЧАСТИХ ПЕРЕДАЧ

Довганюк Р.О., Боярський Д.В., Сергієнко М.Є., Калінін П.М...... **235**
ВДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ СУХОГО ЗДВОЄННОГО ЗЧЕПЛЕННЯ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ

Доропей П.П., Кочура І.І...... **236**
ЧИСЕЛЬНИЙ МЕТОД БАЛІСТИЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ ДРОБОВОЇ ЗБРОЇ

Дронів А.Ю., Муленко О.О...... **238**
ПАТРОНИ .50 BMG (12,7 × 99 ММ НАТО). РІЗНОВИДИ ТА ЇХ ЗАСТОСУВАННЯ

Євтеєнко В. В., Атаманенко І. О...... **240**
ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНОГО ТИРУ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ЗАКОРДОННИХ І ВІТЧИЗНЯНИХ ВИСТАВОК)

Заболотній Б.М., В'ясков В. М...... **242**
ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ПНЕВМАТИЧНОЇ ЗБРОЇ

Змієвський Д.О., Забула О.Є...... **243**
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ПРИЦІЛІВ НІЧНОГО БАЧЕННЯ ПІД ЧАС РОЗРОБКИ ПЕРСПЕКТИВНОГО ПРИЦІЛЬНОГО КОМПЛЕКСУ ДЛЯ МОБІЛЬНИХ ВОГНЕВИХ ГРУП

Іващенко Д.І., Тітаренко О.В. **244**
ОЦІНКА ЯКОСТІ ПОЛІМЕРНОЇ ДЕТАЛІ ОПТИЧНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ПІСЛЯ ОБРОБКИ РІЗАННЯМ

Казьмирик В.В., Літвінов О.В. **246**
УДОСКОНАЛЕНА МЕТАЛЕВА МІШЕНЬ «ГОНГ»

Казьмирик В.В., Нечипоренко В.М...... **247**
ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ТЕМПЕРАТУРНОГО ФАКТОРУ НА ВИБІР ПРОЕКТНОГО РІШЕННЯ ПРИ АВТОМАТИЗОВАНОМУ ПРОЕКТУВАННІ З'ЄДНАНЬ З НАТЯГОМ

Кандиба О.О., Бородін С.В...... **248**
ПЕРЕВІРКА БОЮ ТА ПРИВЕДЕННЯ ДО НОРМАЛЬНОГО БОЮ АВТОМАТІВ КАЛАШНИКОВА В ПОЛОЖЕННІ БЛИЖНЬОГО НУЛЯ

Киричек І.Д., Радіонов Г.О...... **249**
АЛГОРИТМ ПРИВЕДЕННЯ ЗБРОЇ ДО НОРМАЛЬНОГО БОЮ У ЗАЛЕЖНОСТІ ВІД ДОВЖИНИ ЛІНІЇ ПРИЦІЛЮВАННЯ

Коваль М.В., Кочура І.І...... **250**
ПЛАНУВАННЯ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СБЗ

Корнієць Б.І., Бутрик С.М...... **251**
СПОСІБ УПРАВЛІННЯ ВОГНЕМ ВІДДІЛЕННЯ (ВЗВОДУ) ПІД ЧАС ВІДПРАЦЮВАННЯ БОЙОВИХ ДІЙ НА МАКЕТІ МІСЦЕВОСТІ ЧИ СХЕМІ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЛІВКИ ОВЕРЛЕЙ

Кощук А.В., Гарбар Є.О...... **253**
ВАЖЛИВІСТЬ ВОГНЕВОЇ ПІДГОТОВКИ В ПИТАННІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗБРОЇ

Круглов О.В., Литовченко А.О...... **254**
ВИЗНАЧЕННЯ ПРІОРИТЕТНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Крумаленко Д.В., Пістряк П.В...... **256**
ВИМОГИ ДО РОЗРОБЛЕННЯ ВПРАВ СТРІЛЬБ В СКЛАДІ ВІЙСЬКОВОГО НАРЯДУ АБО ТИМЧАСОВОГО СТВОРЮВАНОГО ПІДРОЗДІЛУ

Кулявець Г.В., Тененьов Є. П...... **258**
УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ БОЄПРИПАСІВ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Левицький І.М., Кириченко О. О...... **259**
ТЕХНОЛОГІЧНІ ДОСЯГНЕННЯ У ВИРОБНИЦТВІ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ: ВІД УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ МАТЕРІАЛІВ

Левицький І. М., Черніченко Ю. М...... **260**
ВІДНОВЛЕННЯ ЗАХИСНИХ ПОКРИТТІВ ОЗБРОЄННЯ У ВІЙСЬКОВИХ УМОВАХ

Линчак А.В., Нечипоренко В.М...... **261**
ПРОЕКТНИЙ АНАЛІЗ ТЕХНІЧНОГО РІШЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ ЕЛЕКТРОМЕХАНІЧНОГО ПРИВОДУ

Ліснича Г. В., Фик О.І. **262**
ЗАХИСТ ОБЛАДНАННЯ РАДІООБ'ЄКТІВ ВУЗЛІВ ЗВ'ЯЗКУ ПУНКТІВ УПРАВЛІННЯ НГУ ВІД ГРОЗОВИХ ПЕРЕНАПРУГ

Ляшко О.М., Кудімов С.А...... **265**
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЕВАКУАЦІЇ ПОШКОДЖЕНОЇ ТЕХНІКИ ПРИ ВЕДЕННІ БОЙОВИХ ДІЙ

Мазур О.В., Шаповалов О.І..... **266**
ОСОБЛИВОСТІ ЕВАКУАЦІЇ ОЗБРОЄННЯ ТА ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ В СКЛАДНИХ УМОВАХ

Мак О.М., Іванченко О.В., Цебрюк І.В...... **268**
ВПЛИВ СУМАРНОЇ ВИТРАТИ ПАЛЬНОГО НА ЗМІНУ ТЕХНІЧНОГО СТАНУ АВТОБРОНЕТАНКОВОЇ ТЕХНІКИ

Мельник В.С., Волков П.Ю...... **269**
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОБОТИЗОВАНИХ НАЗЕМНИХ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ, ЩО ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ У ВІЙСЬКОВИХ ЦІЛЯХ

Москаленко Ю.В., Кириченко О.О...... **270**
ПОРІВНЯННЯ 5.45-ММ АК-74 ТА AR-15 В БОЙОВИХ УМОВАХ

Москаленко Ю.В., Кушнарьов Б.О...... **272**
ВИДИ ЦІЛЕВКАЗІВОК

Невгад Л.В., Приходько Ю.П...... **273**
ПРОТИДІЯ ТА ЗНЕШКОДЖЕННЯ САМОРОБНИХ ВИБУХОВИХ ПРИСТРОЇВ

Новак В.О., Сало В.А...... **276**
ДОСЛІДЖЕННЯ ЦИЛІНДРИЧНИХ ЕЛЕМЕНТІВ КОНСТРУКЦІЙ ВІЙСЬКОВОЇ ТЕХНІКИ ПІД ДІЄЮ ЛОКАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Парфенчук Б.О., Абдрахімов О.Ф...... **278**
АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ ВЕЛИКОКАЛІБЕРНИХ ПАТРОНІВ

Парчевська О.О., Галдецька І.Г...... **279**
PROBLEMS IN THE SPHERE OF TECHNICAL SUPPORT OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE AND OTHER MILITARY FORMATIONS IN THE CONDITIONS OF EMERGENCY ACTIONS

Пасько В.В., Баглай М.В...... **281**
ВИКОРИСТАННЯ ВІЙСЬКОВИХ МОБІЛЬНИХ МАЙСТЕРЕНЬ У СУЧАСНИХ БОЙОВИХ ДІЯХ

Петрина Д.О., Кириченко О.М...... **283**
СПОСОБИ ПІДВИЩЕННЯ МІЦНОСТІ ХОДОВОЇ ЧАСТИНИ ВАЖКОГО НАЗЕМНОГО ТРАНСПОРТУ

Пінчук О.В., Жарко А.М., Раківненко В.П..... **284**
РОЗРАХУНОК НА МІЦНІСТЬ КРИВОШИПА НАПРЯМНОГО КОЛЕСА ГУСЕНИЧНОЇ МАШИНИ

Пісчанський Д.В., Муленко О.О...... **285**
ПОРІВНЯННЯ ГП-25 ТА М203 В БОЙОВИХ УМОВАХ

Пісчанський Д.В., Черніченко Ю.М...... **286**
КЕРАМІЧНІ БРОНЕМАТЕРІАЛИ

Радченко М.А., Смолов В.Ф...... **287**
ВСЕБІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Резнік В.В., Сіроус О.М...... **288**
ВИКОРИСТАННЯ ДІАГНОСТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ТЕХНІЧНИЙ СТАН ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ ПРИ ПРОГНОЗУВАННІ РІВНЯ ЇХ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ

Резнік Д.В., **Літовченко П.І.**..... **290**
ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕОМЕТРИЧНИХ ХАРАКТЕРИСТИК МУЛЬТІШКІВНОЇ КЛИНОПАСОВОЇ ПЕРЕДАЧІ

Рехліцький М.А., Дем'янишин В.М...... **291**
ВІЗОК ДЛЯ ЕВАКУАЦІЇ ПОРАНЕНИХ З ЛІНІЇ ЗІТКНЕННЯ З ПРОТИВНИКОМ

Rozhko D.V., Ivanchenko O.V., Ivanchenko A.O. **293**
LASER SURFACE STRENGTHENING OF PARTS OF FUEL APPARATUS OF DIESEL ENGINES OF MILITARY VEHICLES

Саламаха Р.Р., Абдрахімов О.Ф...... **294**
ВПЛИВ УМОВ ЕКСПЛУАТАЦІЇ НА ЖИВУЧІСТЬ СТВОЛІВ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Самойлов Є.Г., Маренко Г. М...... **295**
УДОСКОНАЛЕННЯ КОНСТРУКЦІЇ ТРАНСМІСІЇ ПОВНОПРИВОДНОГО ВАНТАЖНОГО АВТОМОБІЛЯ

Сердюк Я.О., **Афанасьєв В.В.**..... **296**
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ВОГНЕВОЇ ПОТУЖНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Сердюк Я.О., Черніченко Ю.М...... **298**
ВПЛИВ НАГРІВАННЯ СТВОЛА НА ПАРАМЕТРИ ФУНКЦІЮВАННЯ СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Сібякін В.В., Кириченко О.О...... **299**
ГЛУШНИКИ ДО СТРІЛЕЦЬКОЇ ЗБРОЇ

Сіньчук Ю.Д., Смолов В.Ф...... **301**
ЗАСТОСУВАННЯ ПТРК «JAVELIN» В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ

Сінчук Ю.Д., Торяник Д.О...... **303**
ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ВОЄННИХ ДІЙ В УКРАЇНІ

Суслов Д.А., Посохов В.В...... **304**
РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ БРОНЕЗАХИСТУ У БРОНЕАВТОМОБІЛІВ: ВІД ТРАДИЦІЙНИХ ДО ІННОВАЦІЙНИХ ПІДХОДІВ

Сухенко М.М., Приходько Ю.П...... **305**
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Таран Г.Ю., Черненко П.В...... **307**
АНАЛІЗ ПОЛОМОК АВТОМАТИЧНИХ КОРОБОК ПЕРЕМИКАННЯ ПЕРЕДАЧ

Тиквенко Н.В., Радіонов Г.О...... **308**
АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТЕЙ МАЙСТЕРНЬ З РЕМОНТУ ОЗБРОЄННЯ ЩОДО РЕМОНТУ ЗРАЗКІВ ОЗБРОЄННЯ КРАЇН-ЧЛЕНІВ НАТО

Титаренко С.М., Страшний І.Л...... **309**
ЕСКІЗНА РОЗРОБКА КОНСТРУКЦІЇ ПОВНОПРИВОДНОГО ВАНТАЖНОГО АВТОМОБІЛЯ З ПОКРАЩЕНИМИ ПОКАЗКАМИ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ВЛАСИВОСТЕЙ

Ткач Р.О., Шаша І.К..... **311**
МЕТОД ВИЗНАЧЕННЯ ВТРАТ ЕНЕРГІЇ В ТРАНСМІСІЇ АВТОМОБІЛІВ

Турчин Р.С., Пиріжок А.В...... **313**
БОЄПОСТАЧАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ В ХОДІ БОЮ

Тягельський О.В., Марков О.В...... **315**
ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ СНАЙПЕРСЬКИХ ГВИНТІВОК В СУЧАСНИХ ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТАХ

Хархаров Д.Є., Бєлашов Ю.О...... **316**
ВИЗНАЧЕННЯ РАЦІОНАЛЬНИХ ХАРАКТЕРИСТИК ПАНКРАТИЧНИХ ОПТИЧНИХ ПРИЦІЛІВ СНАЙПЕРСЬКИХ ГВИНТІВОК

Целиков І.І., Бірюков І.Ю...... **317**
ПРОГНОЗУВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НОВІТНІМИ ЗРАЗКАМИ ЗБРОЇ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Шкадь А.Є., Приходько Ю.П...... **318**
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ В УМОВАХ ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Юрченко В.В., Іванченко О.В...... **320**
ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ В ЧАСТИНАХ І З'ЄДНАННЯХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ПІДСЕКЦІЯ 3.2
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ІНШИХ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ В УМОВАХ ОСОБЛИВИХ ПРАВОВИХ РЕЖИМІВ

Абраменков Д.В., Каплун С.О...... **322**
УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМУВАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЧОВИМ МАЙНОМ РІЗНИХ КАТЕГОРІЙ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НГУ

Адамчук М. М., Дерев'янко М. О...... **324**
ВИКОРИСТАННЯ СІДЛОВИХ АВТОПОЇЗДІВ ТА ВАНТАЖІВОК З ПРИЧЕПОМ У ЯКОСТІ ПЕРЕСУВНИХ (МОБІЛЬНИХ) СКЛАДІВ ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ

Бабіч Н.Р., Павленко С.О.. ...... **325**
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВЧОЇ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ЗА ДОСВІДОМ ПРАВООХОРОННИХ СТРУКТУР-ЧЛЕНІВ МІЖНАРОДНОЇ АСОЦІАЦІЇ СИЛ ЖАНДАРМЕРІЇ ТА ПОЛІЦІЇ

Бабіч Н.Р., Сахненко О.І...... **327**
ФІНАНСОВА РІВНОВАГА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Бєссєдін М.О., Каплун Є.О...... **328**
ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБІВ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН ДЛЯ ЗБЕРІГАННЯ ПРОДОВОЛЬСТВА В СТАЦІОНАРНИХ УМОВАХ З ДОСВІДУ КРАЇН ЧЛЕНІВ НАТО

Буря Д.Д., Смагін О.І...... **330**
ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В ЖИТЛОВИХ БУДІВЛЯХ НГУ

Величко В.К., Боженко В.О...... **331**
АВТОМАТИЗАЦІЯ ТА ОПЕРАТИВНЕ ВИРІШЕННЯ ПОВСЯКДЕННИХ ЗАВДАНЬ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ VISUAL BASIC FOR APPLICATIONS TA GOOGLE APPS SCRIPT

Вергелес Р.В., Павленко С.О...... **334**
АНАЛІЗ МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ НАПОЇВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ

Вергелес Р.В., Шаповал О.А...... **335**
ПОДАТКОВІ ПІЛЬГИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Верютін К.О., Альбощій О.В...... **337**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ЕФЕКТИВНОСТІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЛУЖБАХ ТИЛУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Верютін К.О., Герасименко В.М...... **339**
ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ В УПРАВЛІННІ ФІНАНСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Галуга В.В., Путро О.О...... **341**
ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОНТРОЛЕМ ЯКОСТІ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НГУ

Галушка Н.І., Каплун С.О...... **343**
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТЕХНОЛОГІЇ ПРАННЯ РЕЧОВОГО МАЙНА У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ

Гриб Д.Ю., Федоренко І.А...... **345**
ОРГАНІЗАЦІЯ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Данилюк В.О., Дерев'янко М.О...... **346**
ВИМОГИ ДО ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ЖИТТЄЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС РОЗМІЩЕННЯ ОСОБОВОГО СКЛАДУ В ПОЛОЬОВИХ УМОВАХ

Данилюк В.О., Скляров М.В...... **348**
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ БУДІВНИЦТВА ПРИ ПРОЄКТУВАННІ ОБ'ЄКТІВ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Євтеєнко В.В., Переход С.В...... **350**
ЛОГІСТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ТА ЙОГО ФУНКЦІЇ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ З ОБОРОНИ ДЕРЖАВИ

Євтеєнко В.В., Переход С.В...... **351**
ПІДГОТОВКА ОФІЦЕРА СЛУЖБИ ТИЛУ ДО ПРИЙНЯТТЯ ПОСАДИ

Захарук В.С., Путро О.О...... **353**
АКТУАЛЬНІСТЬ ГЕНЕРАТОРІВ В НАШ ЧАС У ПІДРОЗДІЛАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Іванцов В.С., Альбощій О.В...... **355**
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВІСТЕЙ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗАСОБАМИ ГІГІЄНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ В ТИЛУ

Іващенко Д.І., Павленко С.О...... **356**
АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ДРОНІВ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ЗА ПРИЗНАЧЕННЯМ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Калитяк Л.С., Каплун Є.О...... **357**
ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ СПОСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ ХАРЧУВАННЯ ПІДРОЗДІЛІВ НГУ ЗА МЕЖАМИ ПУНКТІВ ПОСТІЙНОЇ ДИСЛОКАЦІЇ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ З УРАХУВАННЯМ ДОСВІДУ КРАЇН ЧЛЕНІВ НАТО

Карнаух Є.Р., Семенко Є.Ю...... **359**
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПОКРАЩЕННЯ ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ З ПРИЙМАННЯ, ЗБЕРІГАННЯ ТА ВИДАЧІ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Капацин В.С., Горбач-Кудря І.А...... **360**
ОСОБЛИВОСТІ ОПТИМІЗАЦІЇ ЛОГІСТИЧНИХ ЛАНЦЮГІВ ТИЛОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Келлер Д.Е., Товма Л.Ф...... **362**
ВИКОРИСТАННЯ ВТОРИННОЇ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИРОВИНИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ХАРЧОВОГО СТАТУСУ РАЦІОНІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Кісіль М.М., Каплун С.О...... **364**
РОЗРОБКА КОНЦЕПТУ ПОЛЬОВОГО КОМБІНАТУ ПОБУТОВОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ

Козловський В.П., Каплун Є.О...... **366**
ВИЗНАЧЕННЯ ТА ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ ДЛЯ ПРОДОВОЛЬЧОГО СКЛАДУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Колосов В.Є., Каплун С.О...... **367**
ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛЬОВИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ БАННО-ПРАЛЬНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Кольца А.Є., Стоянова-Коваль С.С...... **369**
ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЛОГІСТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Комісарук А.В., Галдецька І.Г...... **372**
CURRENT PROBLEMS OF LOGISTICS SUPPORT OF THE UNITS OF THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE AND THE ARMED FORCES OF UKRAINE DURING THE PERFORMANCE OF COMBAT MISSIONS

Крот М.В., Семенко Є.Ю...... **373**
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ОБ'ЄКТАХ СЛУЖБИ ЗПММ ПРОТИПОЖЕЖНИХ ЗАХОДІВ І ЗАХОДІВ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС ЗБЕРІГАННЯ ТА ПОВОДЖЕННЯ З ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИМИ МАТЕРІАЛАМИ

Кухоцький Я.П., Павленко С.О...... **376**
НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ РЕЧОВОГО МАЙНА ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Лавренчук Б.С., Путро О.О...... **377**
ШВИДКІСТЬ ТА МЕНЕВРЕНІСТЬ МАШИНИ В БОЙОВИХ ДІЯХ

Лімаз М.А., Путро О.О...... **379**
ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ТА ДОКУМЕНТУВАННЯ ВИТРАТ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ОХОЛОДЖУЮЧИМИ НИЗЬКОЗАМЕРЗАЮЧИМИ РІДИНАМИ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НГУ

Логвинюк С.О., Семенко Є.Ю...... **380**
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ЗАХОДІВ ДЛЯ ЕКОНОМНОГО ТА РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИНАХ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Маркус А.В., Науменко М.О...... **381**
МЕТОДИ ТА МОДЕЛІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ЛОГІСТИКИ ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Осиповський М.О., Каплун Є.О...... **383**
ОБГРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОЇ БАЗИ В СОЛДАТСЬКІЙ ЇДАЛЬНІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Павленко Б.М., Смагін О.І...... **385**
ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УКОМПЛЕКТУВАННЯ РУХОМИХ РЕМОНТНИХ МАЙСТЕРЕНЬ ІНСТРУМЕНТАМИ ТА ПРИЛАДДЯМ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ І РЕМОНТУ ТЕХНІКИ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СУЖБИ

Панчишин А.Р., Путро О. О...... **387**
ЗАСТОСУВАННЯ НОРМ ВИТРАТ ПАЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛАМИ НГУ У ХОДІ ЗДІЙСНЕННЯ МАРШУ

Світлак Д.С., Крамаренко К.М...... **388**
ЗАСТОСУВАННЯ БЮДЖЕТНОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ В ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Соколюк Н.В., Альбощій О.В...... **390**
ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ РОЗРОБКИ ТРЕНАЖЕРІВ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СЛУЖБ ТИЛУ ДО ВИКОРИСТАННЯ ПОЛЬОВИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ

Твердохліб Д.С., Боженко В.О...... **392**
КОНЦЕПЦІЯ ВПРОВАДЖЕННЯ МОБІЛЬНИХ (МОДУЛЬНИХ) ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ВИПІКАННЯ ХЛІБУ В ПОЛЬОВИХ УМОВАХ НА ЗАМІНУ МОРАЛЬНО ЗАСТАРІЛИМ

Третьяков К.Г., Переход С.В...... **394**
ВІЙСЬКОВЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ЙОГО ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ

Третьяков К.Г., Переход С.В...... **397**
КОНТРОЛЬ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИН

Третьяков Д.В., Семенко Є.Ю...... **400**
ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ ЗА ЯКІСТЮ І ПРАВИЛЬНИМ ВИКОРИСТАННЯМ ПАЛЬНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Федотов О.Д., Товма Л.Ф...... **401**
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ СПЕЦІАЛЬНИХ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ СИЛ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Хіміч В.С., Дерев'янко М.О...... **403**
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АВТОНОМНОСТІ ТА ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ НГУ

Целиков І.І., Смагін О.І...... **405**
ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОПОЗИЦІЙ ЩОДО УКОМПЛЕКТУВАННЯ РУХОМИХ РЕМОНТНИХ МАЙСТЕРЕНЬ ІНСТРУМЕНТАМИ ТА ПРИЛАДДЯМ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ТО І Р ТЕХНІКИ СЗПММ

Целиков І.І., Черкашина М.В...... **406**
МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ В СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ І ВІЙСЬКОВИХ СИСТЕМАХ

Шишенко М.В., Альбощій О.В...... **408**
ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ ПЛАНУВАННЯ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СЛУЖБАХ ТИЛУ ВІЙСЬКОВОЇ ЧАСТИНИ

Шишенко М.В., Боженко В.О...... **410**
АКТУАЛЬНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ІНФОРМАТИВНОЇ БАЗИ ДАНИХ ДОКУМЕНТІВ ТА НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ УКРАЇНИ ДЛЯ ОПЕРАТИВНОГО ПОШУКУ ТА МОНІТОРИНГУ НЕОБХІДНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Ярошенко О.Г., Дерев'янко М.О...... **412**
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБУТОВИМИ ВІДХОДАМИ У ВІЙСЬКОВІЙ ЧАСТИНІ ІЗ ВИКОРТСТАННЯМ БІО-КОМПАКТЕРІВ

ПІДСЕКЦІЯ 3.3
ФУНДАМЕНТАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЯК ТЕОРЕТИЧНА ОСНОВА ВИРІШЕННЯ АКТУАЛЬНИХ ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Glushko P.H., Dushkin V.D. …..…..…..…

СЕКЦІЯ № 4
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВІСТИЧНОГО, ПРАВОВОГО ТА МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ ПРОБЛЕМИ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ (БОЙОВОЇ) ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ПІДСЕКЦІЯ 4.1
АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Akatova M., Monastyrova L...... **433**
COMMUNICATIVE STRATEGY OF PERSUASION IN JUDICIAL DISCOURSE IN THE ASPECT OF ENGLISH-UKRAINIAN TRANSLATION

Байбик Ю.Р., Ткач П.Б...... **435**
ПОЛІСЕМІЯ ЯК СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ МОВНОЇ ГРИ

Бунчук В.В., БортунК.О..... **437**
МОВНИЙ ЗАСТОСУНОК «ЙОЙ» ЯК ВАЖЛИВИЙ ВЕКТОР ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ З МОВАМИ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Войтенко А.К., Монастирьова Л.В...... **438**
ОКАЗІОНАЛІЗМИ ЯК ОБ'ЄКТ ЛІНГВІСТИЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Дзюба В.С., Лисичкіна І.О...... **440**
СУЧАСНА ВІЙСЬКОВА ПРОМОВА В АСПЕКТІ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

Карпенко В.О., Богданова О.В...... **441**
ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «ГНІВ»

Кравчук А.Р., Конаржевська В.І...... **443**
КОМУНІКАЦІЯ МАЙБУТНЬОГО ОФІЦЕРА НГУ З ОСОБАМИ ДЕВІАНТНОЇ ПОВЕДІНКИ

Кравчук А.Р., Ткач П.Б...... **445**
СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ НАЗВ УКРАЇНСЬКИХ ВІЙСЬКОВИХ ПІДРОЗДІЛІВ

Негода К.М., Лисичкіна О.О...... **448**
СПЕЦИФІКА ВІДТВОРЕННЯ ЛЕКСИКИ НА ПОЗНАЧЕННЯ СУЧАСНОЇ ЗБРОЇ

Нікітін К.К., Пантелєєва О.Я...... **450**
ІСТОРІЯ ВІЙСЬКОВО-МЕДІЙНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ФРАНЦІЇ

Павінська А.Р., Сінна Л.Ю...... **452**
КУЛЬТУРНИЙ ТА МОВНИЙ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ ДІАЛЕКТУ БРУММІ

Пастушенко О.М., Ільченко О.А.……..... **454**
МЕДІАМЕТАФОРА В КОГНІТИВНО-ПРАГМАТИЧНІЙ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ

Побережник С.І., Спільник Т.М.……..... **455**
ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ІНФОРМАЦІЇ ОФІЦІЙНОГО САЙТУ МІНІСТЕРСТВА ОБОРОНИ УКРАЇНИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Подуст В.В., Підлужна І.А.……..... **457**
ПЛАКАТ ЯК ЖАНР ПОЛІТИЧНОГО ПЕРЕДВИБОРЧОГО ДИСКУРСУ (НА МАТЕРІАЛІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

Прянчикова В.Ю., Бортун К.О.……..... **459**
МОВНИЙ ЗАСТОСУНОК «ЙОЙ» ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНЯМИ З НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН

Рахуба А.П., Дорошина Л.Ф.……..... **460**
ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ЯК КОНЦЕПЦІЯ ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Романенко Ю.Р., Монастирьова Л.В.……..... **462**
МОВНА СПЕЦИФІКА РЕКЛАМНОГО ПОВІДОМЛЕННЯ

Савицька А.В., Щербина В.В.……..... **464**
ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНГЛІЙСЬКОГО МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Семенець А.В., Монастирьова Л.В.……..... **465**
КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ І ТАКТИКИ ПЕРЕКОНАННЯ В ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ США

Сігова Н.С., Монастирьова Л.В.……..... **467**
ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ЛЕКСЧНИХ ЗАСОБІВ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ

Сосєдкіна В.В., Монастирьова Л.В.……..... **469**
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КОНЦЕПТУ «ГНІВ» В АСПЕКТІ ПЕРЕКЛАДУ

Федоренко Т.О., Щербина В.В.……..... **471**
МОВНА РЕАЛІЗАЦІЯ КОНЦЕПТУ «ДИТИНА» В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ Ч. ДІККЕНСА «ОЛІВЕР ТВІСТ»

Чуєва О.С., Єрьоменко І.В.……..... **472**
МЕРЕЖЕВИЙ СЛЕНГ В АНГЛОМОВНОМУ ІНТЕРНЕТ-ДИСКУРСІ

ПІДСЕКЦІЯ 4.2
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Антонюк І.В., Данильченко О.А.…….....….. **475**
СУТНІСТЬ ТА ЗМІСТ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Березовська Ю.А., Шумовецька С.П. ……...…… **477**
ВІЙНА І ПРАВА ЛЮДИНИ

Дем'янишина С.В., Непіпенко Л.П. ……...……..... **479**
КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЧИННИК УТВЕРДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА ГРОМАДЯНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Калініченко Є.О., Куруч А.В. …….. **481**
ЦИВІЛЬНО-ВІЙСЬКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ: ЗМІЦНЕННЯ БЕЗПЕКИ ЧЕРЕЗ ВЗАЄМОДІЮ

Колісник А.В., Васильченко Р.В. ……..... **482**
ВИХОВНІ СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ У ДОБУ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Либа С.Р., Куруч А.В.……..... **484**
ПРИНЦИПИ ВІЙСЬКОВО-СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ, ЯК ВИМОГА ЧАСУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Луканіна К.Ю., Фалько А.С. ……..... **485**
ВІД МИНУВШИНИ ДО СУЧАСНОСТІ: ІСТОРИЧНИЙ ВПЛИВ КОЗАЦЬКОГО ВІЙСЬКА МИНУЛИХ СТОЛІТЬ НА СУЧАСНІ ВІЙСЬКОВІ ФОРМУВАННЯ УКРАЇНИ

Магда В.В., Мяло В.М. ……..….. **488**
СОЦІАЛЬНІ РОЛІ ОФІЦЕРА У ВІЙСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ

Павлова С.Д., Соколовська Ю.В. ……..... **490**
ІСТОРІЯ БЛАГОДІЙНОСТІ НА СЛОБОЖАНЩИНІ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ГРОМАДСЬКИХ ІНІЦІАТИВ

Погоня Д.М., Данилюк І.М.……..….. **492**
ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ОФІЦЕРА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ ДО ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Семенець А.В., Севрук І.І.……..... **494**
ПРОБЛЕМИ МОЛОДОЇ РОДИНИ У СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Тибінка А.А., Полтавченко А.Є., Чепель М.О...... **496**
РОЗРОБЛЕННЯ АЛГОРИТМУ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНОГО ШУМУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Тріумов А.О., Каплюченко О.П. **497**
ОСОБЛИВОСТІ ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ У ВІЙСЬКОВІЙ СПРАВІ

Фараонов Г.Є., Макогончук Н.В. **499**
ВПЛИВ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ЧИННИКІВ НА ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПРИКОРДОННИКІВ

Федорова О.А., Каплюченко О.П. **501**
ЕВОЛЮЦІЯ ФІЛОСОФСЬКИХ ПОГЛЯДІВ НА ВІЙНУ

Хархаров Д.Е., Гегечкорі О.В. **502**
РЕЛІГІЯ ЯК СФЕРА ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ І СУСПІЛЬНЕ ЯВИЩЕ В УКРАЇНІ

Чернетченко А.О., Чупрінова Н.Ю. **504**
МУЗИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРНОГО СПРОТИВУ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ЄДНАННЯ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ

ПІДСЕКЦІЯ 4.3
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Бєлякова Д.І., Шевченко В.В...... **507**
ПРОСОЦІАЛЬНА ПОВЕДІНКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ

Бондарчук О.О., Шевченко М.О...... **509**
ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Будник Р.О., Макаренко П.В...... **511**
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Веліксар Р.Д., Товма І.М...... **512**
ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОГО ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРА

Гущенська О.С., Кривоконь Н.І...... **515**
ОСОБЛИВОСТІ ТИПІВ ПОВЕДІНКИ В СТРЕСОВІЙ СИТУАЦІЇ У КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Дудка А.В., Лещенко С.В.……..……..... **517**
ПРОЯВИ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ КУРСАНТІВ

Єсіна В.І., Шевченко М.О.……..... **519**
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ ТА ПІДГОТОВКИ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

Забела С.С., Ларіонов С.О.……..... **520**
ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРЯННЯ ОСОБИСТОСТІ

Заєць І.В., Пащенко А.О.……..... **522**
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЇ ДО ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КУРСАНТІВ НАНГУ

Заїка О.О., СлурденкоД.О.……..... **524**
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ У КУРСАНТСЬКОМУ КОЛЕКТИВІ

Іванюш М.Д., Кривоконь Н.І.……..……..... **526**
ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВІВ ЕМОЦІЙНОСТІ У КУРСАНТІВ ПЕРШОГО РОКУ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Кандиба О.О., Шевченко В.В.……..... **528**
СТІЙКІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ

Комаровський А.В., Тробюк Н.Ю.……..……..... **531**
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ОСІБ ЮНАЦЬКОГО ВІКУ

Лабунін С.Р., Макаренко П.В.……..... **533**
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО ВИКОНАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Лисенко Б.О., Гіпська. Т.П.……..... **535**
MORAL AND PSYCHOLOGICAL SUPPORT: INNOVATIVE APPROACHES

Лопатюк Д.Ю., Приходько Ю.П.……..... **536**
РОБОТА З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ НА ЕТАПІ ВІДНОВЛЕННЯ

Мелащенко О.М., Макаренко П.В.……..……..…..... **538**
ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ

Мунтян А.Р., **Слурденко Д.О**……..... **539**
ВПЛИВ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР НА УСПІШНІСТЬ НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Омельченко Р.О., **Макаренко П.В.**……..…..... **541**
ЕМОЦІЙНІ ПРОЯВИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Павленко М.Д., Тробюк Н.Ю...... **542**
АЛЬТРУЇЗМ У КОНТЕКСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Паламарчук М.В., Кривоконь Н.І...... **544**
РОЛЬ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Пастушенко О.М., Шевченко В.В...... **546**
САМООЦІНКА ТА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Питель М.В., Доценко В.В...... **548**
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ТРАВМАТИЗАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

Позняк Б.Ю., **Пащенко А.О.**..... **550**
ОСОБЛИВОСТІ САМОПРЕЗЕНТАЦІЇ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ

Поляцький О.А., Слурденко Д.О...... **551**
ВПЛИВ ЗАЛЕЖНОЇ ПОВЕДІНКИ НА НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС КУРСАНТІВ

Русецька Ю.О., **Пащенко А.О.**..... **553**
МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ АДАПТАЦІЇ КУРСАНТІВ

Салямон Р.В., Пащенко А.О...... **555**
ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ АДАПТАЦІЇ КУРСАНТІВ ДО УМОВ СЛУЖБИ

Сімоніка С.О., Тробюк Н.Ю...... **556**
ВПЛИВ СОРОМ'ЯЗЛИВОСТІ НА ПРОФЕСІЙНУ УСПІШНІСТЬ

Тищенко М.О., Ларіонов С.О...... **558**
ФРУСТРАЦІЙНА ТОЛЕРАНТНІСТЬ ОСОБИСТОСТІ

Тробюк А. В., Ларіонов С. О...... **560**
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Турчин Р.С., Шевченко В.В...... **562**
ВОЛЬОВА САМОРЕГУЛЯЦІЯ КУРСАНТІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Хулап С.В., Лещенко С.В...... **564**
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНА АДАПТАЦІЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ДО НАВЧАННЯ В НАЦІОНАЛЬНІЙ АКАДЕМІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Чумашов Д. С., Макаренко П. В..... **566**
ВПЛИВ ТЕМПЕРАМЕНТУ НА УСПІШНІСТЬ У НАВЧАННІ КУРСАНТІВ ВВНЗ

Юхим Т.Т., Товма І.М...... **568**
ТРИВОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Яременко О.В., Ларіонов С.О...... **570**
КОПІНГ-СТРАТЕГІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

ПІДСЕКЦІЯ 4.4
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ НГУ

Барановська В.С., Приходько Ю.П...... **572**
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Борисенко А. О., Орел О.В...... **574**
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ ЗАГРОЗАМ

БЕЗПЕКИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Борисенко А. О., Полтавський Е. М...... **576**
ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКІВ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ОРГАНАХ ВІЙСЬКОВОГО УПРАВЛІННЯ ТА ВІЙСЬКОВИХ ЧАСТИН НГУ

Борисенко А. О., Полтавський Е. М...... **578**
ФОРМУВАННЯ КОНЦЕПТУАЛЬНОГО ПІДХОДУ ДО ВДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ОБІГУ ЗБРОЇ В УМОВАХ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Братуцел О.І., Пузирьов М.С...... **580**
ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ НГУ

Декрет С.О., Островерх А.М...... **581**
ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАКТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖНАРОДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

Дзюба В.С., Пузирьов М.С...... **583**
УМОВИ ТРИМАННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ

Редзій Т.В., Першина К.В...... **585**
ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ПОКАРАНЬ ЗА КОЛАБОРАЦІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ

Шевчик А.О., Островерх А.М...... **587**
ПІДГОТОВКА, ПЕРЕПІДГОТОВКА Й ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ

ПІДСЕКЦІЯ 4.5
ІСТОРИЧНІ АСПЕКТИ ТА НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВІЙСЬКОВІЙ ГАЛУЗІ НА МАТЕРІАЛІ ІНШОМОВНИХ ПЕРШОДЖЕРЕЛ

Бадзагуа В.Г., Березнева І.М. ……..……. **589**
ПОВІТРЯНІ СИЛИ – КРИЛА УКРАЇНИ

Бездольний Д.В., Яковенко Н.В…… **591**
НАЙБІЛЬШІ ТЕРАКТИ З БОКУ РФ У ВІЙНІ ПРОТИ УКРАЇНИ

Грек В.А., Кумпан С.М.……... **593**
КІБЕРБЕЗПЕКА ЯК ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ОБОРОННОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ

Заліско Р.Л., Стрілець Л.К. ……... **596**
ЄВРОАТЛАНТИЧНА ІНТЕГРАЦІЯ ЯК ОДИН ІЗ НАЙВАЖЛИВІШИХ ПРІОРИТЕТІВ МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Заруцька Т.М., Березнева І.М.…… **598**
ВИКОРИСТАННЯ КОСМІЧНИХ СУПУТНИКІВ ДЛЯ РОЗВІДКИ ТА ЗВ'ЯЗКУ У ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ

Іващук Є.С., Антонян І.М.……..…… **600**
УКРАЇНСЬКІ ЖІНКИ НА ЗАХИСТІ СВОЄЇ ВІТЧИЗНИ

Карпенко О. І., Антонян І.М.……. **602**
ВІЙСЬКОВІ СПЕЦІАЛІСТИ ІНЖЕНЕРНИХ ВІЙСЬК БУНДЕСВЕРУ ЩОДО МІННОЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Козарев К.Є., Мудрик О.В.…….. **604**
ІНФОРМАТИЗАЦІЯ ВІЙСЬК В УКРАЇНІ, ПРОБЛЕМАТИКА ТА ПОТЕНЦІЙНІ РІШЕННЯ

Крумаленко Д.В., Яковенко Н.В.……... **606**
ЯДЕРНА ЗАГРОЗА ТА НАСЛІДКИ ЯДЕРНОГО УДАРУ У ВІЙСЬКОВИХ КОНФЛІКТАХ

Максимкін А.А., Пилаєва Т.В.…….….. **608**
ВІЙСЬКОВА РОЗВІДКА : ТЕХНОЛОГІЇ ТА ЗАВДАННЯ

Мальченко І.І., Мудрик О.В.…….. **610**
ВИКОРИСТАННЯ ДРОНІВ ТА БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ У ВІЙСЬКОВИХ ОПЕРАЦІЯХ: ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Мондок Н. Р., Романова О.О.……. **612**
СМЕРТНА КАРА В УКРАЇНІ І СВІТІ: «ЗА» І «ПРОТИ»

Мужайло Ю.Ф., Павлова О.О… **614**
ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ РИС КОМУНІКАТИВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ОФІЦЕРА В АНГЛО-УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ

Назаренко М.М., Березнева І.М… **616**
НОВІТНІ АРТИЛЕРІЙСЬКІ УСТАНОВКИ В СУЧАСНИХ РЕАЛІЯХ ВІЙНИ

Пісчанський Д.В., Яковенко Н.В… **617**
ВИКОРИСТАННЯ БПЛА У ВІЙСЬКОВІЙ СПРАВІ

Погоня Д. М., Романова О.О… **619**
ДОСЛІДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОГО ЛІДЕРСТВА В УКРАЇНІ

Пуц Б.А., Пилаєва Т.В… **621**
ІННОВАЦІЇ В ОБЛАСТІ ВІЙСЬКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Світлак Д.С., Пилаєва Т.В… **623**
ОПЕРАТИВНЕ ТА ГУМАНІТАРНЕ РОЗМІНУВАННЯ ЗВІЛЬНЕНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ

Ставнійчук Б.В., Кумпан С.М. **624**
ЗАСТОСУВАННЯ НАНОСЕНСОРІВ У ВІЙСЬКОВИХ ЦІЛЯХ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Угольниченко А. М., Романова О.О. **626**
ДРОНИ НА ВІЙНІ – ЇХ РОЛЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ

Шевченко І. Д., Мудрик О.В… **629**
ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА САМОМОТИВАЦІЮ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА ЇХ РОЛЬ У БОРОТЬБІ З ДЕЗЕРТИРСТВОМ В АРМІЇ

Шрайнер Б.А., Антонян І.М. **631**
ЕЛІТНІ ПІДРОЗДІЛИ: ВІЙСЬКОВІ ГІРСЬКІ ПРОВІДНИКИ БУНДЕСВЕРУ

ПІДСУМКОВА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СЛУХАЧІВ, КУРСАНТІВ І СТУДЕНТІВ

25 квітня 2024 року

Збірник тез доповідей

Відповідальний за випуск: *Р.С. Мельніков*

Комп'ютерне складання і верстання: *Г.С. Самсонова*

Формат паперу 60х84/16. Ум. друк. арк. 39,06. Тираж 50 прим. Зам. № ____

Видавець і виготовлювач Національна академія Національної гвардії України
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 4794 від 24.11.2014 р.
пл. Захисників України, 3, м. Харків, 61001